

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/1 Vrees voor vrouwenbesnijdenis (FGM) in Guinee
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel landenpagina's - Guinee
Relatie met	<ul style="list-style-type: none"> - Thematisch Ambtsbericht (TAB) Guinee FGM en minderjarigen d.d. 30 april 2020; - Rapport CEDOCA: COI Focus Guinee – Les mutilations génitales féminines (MGF) d.d. 25 juni 2020 (gepubliceerd op 23 oktober 2020)
Geldig vanaf	06-01-2021
Geldig tot en met	06-01-2022

1. Aanleiding

In WBV 2020/14 is opgenomen dat er geen binnenlands beschermingsalternatief aanwezig is voor (minderjarige) vrouwen die aannemelijk hebben gemaakt dat zij hebben te vrezen voor genitale verminking, tenzij op grond van individuele omstandigheden geconcludeerd kan worden dat de vreemdeling zich elders in Guinee kan vestigen. In dit informatiebericht wordt toegelicht welke (individuele) omstandigheden een rol spelen bij de vraag of genitale verminking aannemelijk is en of er een binnenlands beschermingsalternatief beschikbaar is.

2. Verwachting

De inhoud van WBV 2020/14 is opgenomen in C7/12 Vc. Dit informatiebericht betreft slechts een toelichting op dit beleid en wordt verder niet opgenomen in de Vc.

3. Inhoud/Toelichting

De praktijk van genitale verminking is wijdverbreid in Guinee. Alleen in uitzonderlijke gevallen komt het voor dat iemand zich hieraan kan onttrekken of hiertegen beschermd kan worden.

Leeftijd FGM en de rol van de etniciteit¹

Uit onderzoek blijkt dat FGM in Guinee voorkomt op elke leeftijd (0-5/ 5-9/ 10-14/ 15>)². Twee derde van de besneden vrouwen is besneden tussen de vijf en de veertien jaar oud. De meest voorkomende leeftijdscategorie voor besnijdenis betreft 5-9 jaar. Uit verschillende bronnen kan worden opgemaakt dat het vooral een cultureel/ traditioneel (en niet zo zeer religieus) verschijnsel betreft en er etnische verschillen bestaan als het gaat om de leeftijd waarop meisjes besneden worden. Zo laten de Peul de meisjes meestal besnijden voordat het meisje 5/6 jaar oud is, maar in ieder geval voordat het meisje 15 jaar oud is. Onder de Malinke vindt de besnijdenis van peuterleeftijd tot pubertijd plaats en onder de Guerzé kan het op elke leeftijd voorkomen, maar meestal tussen de 14-40 jaar oud. Onder de Soussou, de Peul en de Malinke zijn besnijdenissen na de leeftijd van 15 jaar marginaal. Meisjes behorend tot de Landouma, de Koniagui en andere etnische groepen langs de grens met Guinee-Bissau worden besneden rond de tienerleeftijd.

¹ Zie voor een volledige toelichting TAB p. 21 e.v.

² Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

Volgens verschillende bronnen zouden protestanten, Jehovah's getuigen en de Coniagui (in de regio van Koundara) geen FGM praktiseren. De beslissing over de besnijdenis ligt echter in sommige gevallen buiten de macht van het gezin.

Uit onderzoek blijkt dat bij 4% van de besneden meisjes en vrouwen de besnijdenis heeft plaatsgevonden na de leeftijd van 15 jaar³. Dit blijkt voor te komen bij de etnische Kissi, Kono, Kouankos en de Toma en vaker onder etnische Guerzé (ook wel Kpéles of Kpelle genoemd) in Guinee Forestière. Onder de Guerzé komen ook besnijdenissen voor van vrouwen die reeds meerdere kinderen hebben gekregen. De onbesneden Guerzé vrouwen blijken op latere leeftijd ook zelf te kiezen voor de besnijdenis vanwege de inwijdingsrituelen en de toegang tot het cultureel erfgoed. Verder zou 2% van de vrouwen in Guinee (ongeacht etnische afkomst) besneden worden na de leeftijd van 19 jaar. Ook zou het op het platteland voorkomen dat vrouwen rond de 20 besneden worden.

Afzien van of onttrekken aan FGM

Het is, naast de etniciteit en woonplaats, van verschillende factoren afhankelijk of men de druk van de familie kan weerstaan, er voor kiest af te zien van FGM of dat een (minderjarige) vrouw zich kan onttrekken aan FGM. Volgens het rapport van de OFPRA uit 2018⁴ biedt de sociale positie van sommige ouders hen niet de mogelijkheid zich te verzetten tegen de besnijdenis van hun dochters. Verschillende factoren spelen een belangrijke rol: hun plaats in de familie, hun financieel welzijn⁵, hun sociale status en hun ruimdenkendheid – ook bij het ontbreken van middelen en een hoog opleidingsniveau. Vertegenwoordigers van de NGO MDT (*Les mêmes droits pour tous*) hebben tijdens hun interview met Cedoca⁶ op 6 november 2019 in Conakry aangegeven dat ouders die weigeren FGM uit te laten voeren een bepaald niveau van onderwijs⁷ en inkomen hebben. Onder ‘intellectuele’ ouders komt het ook vaker voor dat zij hun dochters niet (willen) besnijden. Het komt voor dat ouders voor een ‘nepbesnijdenis’ kiezen. Ook komt het voor dat een meisje, buiten medeweten en wil van haar ouders om, wordt besneden door familieleden op het platteland. Het debat staat in veel gezinnen in stedelijke gebieden niet op de agenda, maar op het platteland kan het een probleem zijn. In stedelijke gebieden wordt een goed opgeleid meisje overal geaccepteerd, of ze nu besneden is of niet.⁸

Over het algemeen is de moeder primair verantwoordelijk voor de beslissing van de besnijdenis. Echter dit kunnen, in hiërarchische volgorde ook de tantes van vaders zijde, de grootmoeder, de besnijdster, de vader⁹, de tantes van moeders zijde of naamgenoten van het meisje, zijn. De meisjes zelf zijn vaak te jong om zich te kunnen verzetten tegen hun besnijdenis. Ook zijn ze vaak niet bekend met het feit dat FGM verboden is of dat ‘een feestje’ hun eigen besnijdenis inhoudt. Om deze redenen komt het niet of nauwelijks voor dat een meisje zich meldt bij een instantie om bescherming te vragen. Oudere meisjes durven zich vaak niet te onttrekken, omdat ze bang zijn voor stigmatisering door hun leeftijdsgenoten.¹⁰

3 Institut National de la Statistique, *Enquête Démographique et de Santé (EDS V) 2018*, pagina 345-360, juli 2019.

4 OFPRA, *Rapport de mission en Guinée du 7 au 18 novembre 2017*, 2018,

https://ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/didr_rapport_de_mission_en_guinee_final.pdf

5 Dit kan zowel financiële onafhankelijkheid van de familie als support van de familie inhouden.

6 Het rapport is te vinden op: https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_1265128_1/1/

7 Onder ‘intellectuelen’ worden personen verstaan die een universitaire studie, de middelbare school of een vakopleiding hebben gevolgd/ afgerond.

8 ASF Guinée, interview, Conakry, 06/11/2019.

9 Volgens Unicef kunnen sommige mannen ook bepalen dat er in hun familie geen besnijdenis zal zijn. Het is vaak aan de vader om deze beslissing te nemen, omdat hij de economische macht heeft.

10 Zie TAB p. 31. Hierbij kan tevens de herkomst een rol spelen (stad of platteland?).

In etnische groepen waar geheime genootschappen bestaan, is besnijdenis de belangrijkste route voor vrouwen om een rol te spelen in de gemeenschap. In het bosgebied is het bijna onmogelijk om niet te worden besneden. De etnische groepen van deze regio (Kpèlè en Toma) hebben een 'marker' ontwikkeld, een zichtbare onderscheidend teken (vaak op de arm of het voorhoofd), om deelname aan het 'heilige bos' toe te kennen en te laten zien dat een vrouw besneden is.¹¹ Verder is de etniciteit bepalend in hoeverre de meisjes/ vrouwen worden betrokken bij de beslissing over hun besnijdenis.

Hoewel ouders onder druk kunnen worden gezet door familieleden om hun dochters te laten besnijden, en de druk van de gemeenschap zeer hoog kan zijn, zijn er geen gevallen van fysiek geweld gemeld door gemeenschapsactivisten en vertegenwoordigers van VN-agentschappen.¹² Ook zouden vrouwen ondanks sociale druk en stigma geen risico lopen op geweld, ontvoering of gedwongen besnijdenis.¹³

Onderstaande tabel geeft een overzicht van de gevreesde sancties voor onbesneden vrouwen, zoals aangegeven door de ondervraagden. De meningen over stigmatisering lopen uiteen, maar gevallen van geweld zijn niet bekend.

Gevreesde sancties	Conakry	Labé	Kankan	N'zérékoré	totaal
Moeite bij het vinden van een man	2%	6%	0%	0%	2%
Anders	6%	0%	9%	1%	4%
religieuze druk	11%	5%	1%	0%	4%
Sociale druk op het meisje (hatelijke opmerkingen, beledigingen, stigmatisering van het meisjes "Bilakoro")	7%	12%	5%	1%	6%
Sociale druk op de familie (discriminatie, uitstoting, aangewezen, etc)	28%	29%	9%	19%	21%
Geen enkele sanctie	46%	50%	75%	80%	63%
totaal	100	100	100	100	100

(bron: Barry A. A. B., *Etude sur la perception des bénéfices que les femmes et les communautés trouvent dans la pratique des MGF*, 07/2019)

Herbesnijdenis

Volgens verschillende bronnen is herbesnijdenis geen gangbare praktijk, zeker niet als een vrouw een bepaalde leeftijd heeft bereikt.¹⁴ Indien herbesnijdenis desondanks toch plaats zou vinden, dan kan dat vlak na een bevalling gebeuren of tijdens de periode van genezing of herstel na een besnijdenis¹⁵:

- Wanneer een vrouw vlak na de bevalling opnieuw wordt dichtgenaaid¹⁶;
- Wanneer na controle door familieleden geconstateerd wordt dat er een 'nepbesnijdenis' heeft plaatsgevonden;
- Wanneer de besnijdenis niet goed is uitgevoerd door een leerling besnijdstster;
- Wanneer een medische besnijdenis als onvoldoende wordt beschouwd en alsnog een traditionele besnijdenis wordt geëist¹⁷.

11 Barry A. A. B., *Analyse socio-anthropologique des déterminants de la perpétuation des MGF/E en Guinée*, 08/2015.

12 OFPRA, *Rapport de mission en Guinée du 7 au 18 novembre 2017*, 2018,

https://ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/didr_rapport_de_mission_en_guinee_final.pdf

13 <https://irb-cisr.gc.ca/fr/renseignements-pays/rdi/Pages/index.aspx?doc=457337&pls=1>

14 Zo blijkt uit het TAB (p. 16) dat herhaalde besnijdenis niet zou plaatsvinden bij meisjes of vrouwen boven de 16 jaar.

15 - OFPRA, *Rapport de mission en Guinée du 7 au 18 novembre 2017*, 2018,

https://ofpra.gouv.fr/sites/default/files/atoms/files/didr_rapport_de_mission_en_guinee_final.pdf

- Volgens het TAB (p. 16) zou de periode niet meer dan 2-3 jaar na de eerste besnijdenis zijn.

16 Veel vrouwen blijken dit niet te zien als herbesnijdenis.

4. Hoe te handelen

Gelet op het voorgaande is het van belang om allereerst na te gaan tot welke bevolkingsgroep de vreemdeling behoort en wat de gangbare FGM-leeftijd en/of -praktijk is in de desbetreffende bevolkingsgroep. Vervolgens is het aan de vreemdeling om haar vrees voor FGM aannemelijk te maken.

Hoewel het in principe uitzonderlijk zal zijn, kunnen de volgende niet-cumulatieve individuele omstandigheden of de van belang zijnde vragen maken dat de vrees voor FGM niet aannemelijk is en/of dat betoogd kan worden dat de vreemdeling zich elders in Guinee kan vestigen. Let wel dat één factor vaak niet voldoende zal zijn om te stellen dat de vrees voor FGM onaannemelijk is en/of dat de vreemdeling zich elders in Guinee kan vestigen. De afweging dient deugdelijk gemotiveerd te worden. In geval van twijfel kan de zaak worden voorgelegd aan SUA.

- Hoe oud is de vreemdeling die stelt te vrezen voor FGM (hoe staat dit in verhouding tot de FGM-leeftijd van de bevolkingsgroep waartoe zij behoort)?;
- Wat is de gezinssamenstelling?;
- Indien een minderjarige stelt te vrezen voor FGM: zijn de zusjes of is de moeder niet besneden? – dit kan een aanwijzing zijn dat de grootouders/ familie ook tegen FGM zijn;
- Is de vreemdeling niet besneden? Komt dit overeen met de informatie over de bevolkingsgroep waar zij toe behoort? Zo nee, kan zij deugdelijk motiveren waarom zij eerder niet zou zijn besneden, maar nu toch zou hebben te vrezen voor FGM?;
- Zijn de verklaringen waarom zij stelt (alsnog) te vrezen voor besnijdenis geloofwaardig?
- Stelt de vreemdeling het risico te lopen op herbesnijdenis en zijn deze verklaringen geloofwaardig?;
- Is er sprake van (sociale) druk vanuit gezins- en familieleden, omgeving, bevolkingsgroep en waaruit blijkt dat?;
- Hoe staan de gezins- en familieleden over het algemeen t.o.v. FGM? Zijn er concrete aanknopingspunten dat het weigeren van FGM mogelijk is (zoals het feit dat de moeder ook niet is besneden)?;
- Is de vreemdeling afkomstig van het platteland of de stad? Hoe zit dat met de gezins- en familieleden?;
- Heeft de vreemdeling ooit zelfstandig gewoond? En kon zij voorzien in haar eigen levensbehoeften?;
- Wat is het opleidingsniveau, de financiële situatie of de maatschappelijke positie van de vreemdeling en de gezins- en familieleden? Kan zij zich hiermee onttrekken aan de druk van de familie/ omgeving? Of kan zij hierdoor een zelfstandig bestaan opbouwen?

Of (minderjarige) vrouwen zich daadwerkelijk kunnen onttrekken aan FGM door zich elders (buiten de eigen leefgemeenschap) te vestigen, kan per geval verschillen, nu dit mede afhankelijk is van het wel of niet kunnen opbouwen van een nieuw bestaan. Hierbij speelt de beschikbaarheid en/of de druk vanuit het sociaal netwerk doorgaans een belangrijke rol. Het sociaal netwerk kan naast gezins- en familieleden, kennissen en omgeving, ook andere netwerken omvatten, zoals NGO's, verenigingen en kerkgenootschappen. Deze andere netwerken kunnen echter op zichzelf staand niet aangewezen worden als een instantie die de (minderjarige) vrouw kan beschermen.

---

17 Van de vrouwen van 15 tot 49 jaar is 72% besneden door een traditionele besnijdstster. Bij de meisjes van 0 tot 14 jaar ligt dit percentage op 59%. De traditionele besnijdstster wordt in rurale gebieden vaak opgevolgd door dochter of kleindochter.

Bij de beoordeling of een beschermingsalternatief tegengeworpen kan worden, wordt tevens rekening gehouden met de volgende (individuele) omstandigheden:

- het opleidingsniveau van de (minderjarige) vrouw en/of dat van haar ouders;
- de aanwezigheid van een sociaal netwerk;
- besnijdeniservaringen van de (minderjarige) vrouw in Guinee;
- het feit of de (minderjarige) vrouw zich eerder staande heeft kunnen houden in Guinee.

Indien een sociaal netwerk ontbreekt, omdat de druk vanuit de familie komt, zal bij een alleenstaande vrouw/moeder slechts bij uitzondering aangenomen kunnen worden dat zij zich aan de druk van haar familie kan onttrekken. Vrouwen zijn namelijk veelal afhankelijk van de hulp van familieleden om zichzelf staande te kunnen houden. De vrouw dient dan bijv. een hogere opleiding te hebben waardoor zij in haar eigen onderhoud kan voorzien en zich niet tot haar ouders of familieleden hoeft te wenden voor steun.¹⁸

5. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met JZ-ST, TOELT en A&B.

¹⁸ Dit kan ook gelden voor vrouwen zonder een hoge opleiding die zich wel zelfstandig staande kunnen houden en zich niet tot haar ouders of familieleden hoeft te wenden voor steun.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/3 Syrische gezinnen met indicatieve documenten

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Asiel / Nareis
InformIND Thema **Thema('s) vermelden** <http://ind.pucoverheid.nl/thema/>

Relatie met
Geldig vanaf 13-1-2021
Geldig tot en met 13-1-2022

1. Aanleiding

In het Lasna van 18 november 2020 is door meerdere locaties voorgesteld om een andere lijn te hanteren voor indicatieve documenten bij Syrische gezinnen. Na input van SUA, A&B, Bdoc en NV is dit IB tot stand gekomen.

2. Verwachting

De werkwijze van dit IB zal over een half jaar in het Lasna worden geëvalueerd.

3. Inhoud/Toelichting

Bij Syrische gezinnen waarbij de ouders identificerende documenten hebben, er officiële echt bevonden familierechtelijke documenten worden overgelegd en de kinderen tot 14 jaar een Kimlik hebben, wordt dit geaccepteerd als substantieel indicatief bewijs. De identiteit van de minderjarige kinderen wordt hiermee aannemelijk geacht.

Achtergrond

Syrische kinderen tot 14 jaar hoeven geen identiteitskaart te hebben. Een familieboekje geldt in de praktijk tot die tijd als identiteitsbewijs voor het kind. Het verkrijgen van een Kimlik (Turkse ID-kaart) is met verscheidene waarborgen omkleedt. Zo vindt er altijd eerst een NV/oo-onderzoek plaats door de Turkse autoriteiten.

Op die manier kan nader onderzoek worden vermeden, en kan er sneller worden beslist. Zeker nu er door Covid-19 geen DNA-onderzoek mogelijk is in de landen waar Syriërs verblijven.

4. Hoe te handelen

Bij aanvragen van Syrische bio-kerngezinnen verzoek je altijd om officiële familierechtelijke en identificerende documenten. Daarnaast wordt ook om indicatieve documenten verzocht. Indien de ouders officiële identificerende documenten hebben, en de familierechtelijke relatie is aangetoond met echt bevonden familierechtelijke documenten, maar de kinderen geen officiële identificerende documenten hebben, kun je dit IB toepassen.

Indien er meerdere indicatieve identificerende documenten zijn overgelegd zoals UNHCR-documenten, een Kimlik en pasfoto's, kan dit als substantieel indicatief bewijs worden gezien, en is het mogelijk op basis hiervan de identiteit aan te

nemen. De Kimlik is hierbij een zwaarwegend document. Indien er geen Kimlik is, omdat de gezinsleden zich bijvoorbeeld niet in Turkije bevinden, moet per individuele zaken worden bekeken of er sprake is van substantieel indicatief bewijs.

De combinatie van de vastgestelde identiteit van de ouders, de vastgestelde familierechtelijke relatie maakt dat de indicatieve identificerende documenten voor kinderen onder de 15 jaar als substantieel kunnen worden aangemerkt, en daardoor de identiteit van de minderjarige kinderen wordt aangenomen.

Let op voor contra-indicaties:

- Bij signalen van Bdoc dat documenten niet kloppen, zoals bij individuele uittreksels of Syrische paspoorten met afwijkingen, kan dit IB niet worden toegepast.
- Bij signalen over NV bij de gezinsleden, kan dit IB niet worden toegepast.
- Dit IB geldt niet voor kinderen van 15 jaar of ouder.
- Dit IB geldt niet voor stief/pleeg/voorkinderen.

5. Afstemming

Dit IB is afgestemd met SUA, A&B, JZ en NV.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Nummer & Titel	2021/8 Beoordeling veilige derde landen in de asielprocedure - bewijslast en landeninformatie
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Geldig vanaf	20-1-2021
Geldig tot en met	20-7-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de achtergrond, de bewijslast en de toepassing van 'Veilig derde land' in de asielprocedure.

De volgende informatieberichten over de beoordeling van veilige derde landen komen hiermee te vervallen: IB 2018/36 en IB 2020/32.

2. Inhoud/Toelichting

Op 13 december 2017 heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State een drietal uitspraken gedaan over de wijze van toepassen van de ontvankelijkheidsgrond 'veilig derde land' (ECLI:NL:RVS:2017:3381; ECLI:NL:RVS:2017:3380 en ECLI:NL:RVS:2017:3379). Zoals in het eerdere IB 2018/36 is aangegeven, kan op basis van deze uitspraken worden geconcludeerd dat er een zwaardere bewijslast bij de IND is komen te liggen waar het gaat om de rechten die de vreemdeling als asielzoeker of als door de UNHCR erkende vluchteling heeft in het veilige derde land. Dit is nog steeds van toepassing. Om deze zwaardere bewijslast in te kunnen vullen, is goede en gedetailleerde landeninformatie nodig over het betreffende derde land.

Indien een derde land als veilig wordt beschouwd voor de vreemdeling conform Vw 30a. 1c, kan de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard worden. Dit is een individuele beoordeling. De individuele verklaringen zijn derhalve van belang in samenhang met hetgeen in het algemeen bekend is over de situatie van asielzoekers en vluchtelingen in het betreffende derde land. De omstandigheid dat een specifiek land aan een bepaalde asielzoeker is tegengeworpen als veilig derde land, brengt dus niet met zich dat dit land kan en zal worden tegengeworpen aan alle vreemdelingen die er banden mee hebben.

Uit de wetgeving en de jurisprudentie van de AbRS volgt dat voor de tegenwerping van veilig derde land aan een aantal voorwaarden moet zijn voldaan:

- De vreemdeling moet een band hebben met het veilig derde land, zodanig dat het voor hem/haar redelijk is om naar dat land te gaan;
- Het moet aannemelijk zijn dat de vreemdeling toegang kan verkrijgen tot het derde land;
- In het derde land mag de vreemdeling niet bedreigd worden met refoulement naar het land van herkomst, vervolging of ernstige mensenrechtenschendingen;

- Conform Vb 3.106a dient in het derde land de mogelijkheid te bestaan om de vluchtelingenstatus te verzoeken en, indien hij als vluchteling wordt erkend, bescherming te ontvangen overeenkomstig het Vluchtelingenverdrag. Uit de bovengenoemde uitspraken van de AbRS volgt dat het derde land niet hoeft te zijn aangesloten bij het Vluchtelingenverdrag om als veilig derde land te kunnen worden aangemerkt en het land hoeft evenmin middels nationale wetgeving te voorzien in de toekenning van een asielsstatus. Onder omstandigheden kan het voldoende zijn dat de UNHCR de asielbeoordeling verricht en dat het derde land de nodige gevolgen verbindt aan deze door de UNHCR verrichte beoordeling;
- Er moet sprake zijn van basisvoorzieningen voor asielzoekers en vluchtelingen (m.n. huisvesting, onderwijs, gezondheidszorg). Indien asielzoekers geen aanspraak kunnen maken op bestaansondersteunende voorzieningen, is van belang of zij toegang hebben tot de arbeidsmarkt en zich zo staande kunnen houden gedurende de asielprocedure..

Dit zijn cumulatieve voorwaarden. Slechts indien aan alle voorwaarden is voldaan, kan een land als veilig derde land worden tegengeworpen. Indien het duidelijk is dat aan één of meer voorwaarden niet wordt voldaan, kan verder onderzoek achterwege blijven.

3. Toepassing veilig derde land

Toepassing van deze n.o. grond slechts bij potentiële inwilligingen

Deze ontvankelijkheidsgrond is een niet-dwingende (namelijk 'kan') bepaling. Derhalve bestaat de ruimte voor een pragmatische werkwijze en is gekozen om deze ontvankelijkheidsgrond in het algemeen slechts tegen te werpen indien een inhoudelijke beoordeling van de aanvraag zou kunnen leiden tot een inwilliging. **In zaken waarin geconcludeerd wordt dat bij een inhoudelijke beoordeling van de asielaanvraag kan worden afgewezen en deze beslissing redelijk eenvoudig te motiveren is, kan deze ontvankelijkheidsgrond dus buiten beschouwing blijven.**

Er bestaat echter in afwijking van het vorenstaande geen beletsel om de aanvraag niet-ontvankelijk te verklaren in plaats van een afwijzing op inhoudelijke gronden, als duidelijk is dat een (gedwongen) uitzetting naar het veilig derde land sneller en op eenvoudiger wijze kan worden bewerkstelligd dan een uitzetting naar het land van herkomst. Hiervan zal echter niet snel sprake zijn.

Horen

Bij de vraag of een derde land voor de individuele vreemdeling als veilig moet worden beschouwd, vormt het relaas van de vreemdeling het eerste uitgangspunt.

De IND en de vreemdeling hebben een gedeelde bewijslast voor wat betreft de vraag of een derde land als veilig kan worden aangemerkt, namelijk:

- de vreemdeling moet onderbouwen dat het derde land waarmee de vreemdeling een band heeft voor hem niet als veilig kan worden aangemerkt; en
- de IND onderzoekt of het derde land waarmee de vreemdeling een band heeft voor hem als veilig kan worden aangemerkt, waarbij de verklaringen van betrokkene en de algemene landeninformatie worden betrokken.

Gelet op de gedeelde bewijslast is het van belang om in de asielprocedure door te vragen over banden met het derde land, de status van betrokkene in het derde land, toegangs- en verblijfsmogelijkheden aldaar, de reden van vertrek uit het derde land en de bestaansmogelijkheden van betrokkene aldaar. Als betrokkene stelt in het derde land te vrezen hebben voor problemen, moeten ook daar vragen over worden

gesteld.

Band met derde land

Bij de beoordeling of sprake is van een band, worden alle relevante feiten en omstandigheden betrokken, waaronder begrepen de aard, duur en omstandigheden van het eerdere verblijf.

Uit Vc C2/6.3 volgt dat in ieder geval aangenomen wordt dat de vreemdeling een band heeft met een derde land als:

- de echtgenoot of de partner van de vreemdeling de nationaliteit heeft van dat land;
- in dat land eerstelijns of directe familie woonachtig is van de vreemdeling, waarmee nog contact is; of
- de vreemdeling voor een langere periode eerder in dat land heeft verbleven.

Bij de beoordeling gaat het om het samenstel van deze factoren. De enkele doorreis door het derde land is in het algemeen onvoldoende om een band aan te nemen, tenzij sprake is van andere factoren op grond waarvan die band kan worden aangenomen. Indien geen sprake is van andere factoren op grond waarvan een band kan worden aangenomen, zal eerder verblijf in het derde land in het algemeen tenminste een half jaar dienen te zijn geweest, waarbij tevens de omstandigheden waaronder betrokkene in het derde land heeft verbleven moeten worden meegewogen.

Dit is geen limitatieve opsomming, andere omstandigheden die leiden tot het aannemen van een band zijn dus denkbaar. Doen zich dergelijke situaties voor, dan zal individueel moeten worden gemotiveerd dat deze rechtvaardigen dat een band wordt aangenomen.

Ter illustratie enkele casusposities:

a. De vreemdeling heeft zelf een reguliere verblijfsvergunning in het derde land; Dit is 'an sich' niet voldoende. Deze verblijfsstatus zou betrokkene immers kunnen kwijtraken en dan moet er bij wijze van terugvaloptie een deugdelijke asielpcedure zijn die kan voorkomen dat refoulement en uitzetting naar het land van herkomst plaatsvindt. Op basis van de landeninformatie van TOELT wordt de beoordeling gemaakt of het derde land een deugdelijke asielpcedure kent. Dit is dus ook relevant indien de vreemdeling een verblijfsvergunning regulier heeft.

b. De vreemdeling heeft zelf geen verblijfsvergunning in het derde land maar er verblijven wel gezinsleden (bijvoorbeeld op basis van een vergunning of de nationaliteit van het land); Dit is 'an sich' niet voldoende. Ook indien aangenomen kan worden dat de vreemdeling er (al dan niet eenvoudig) een reguliere verblijfsstatus kan verkrijgen, moet er bij wijze van terugvaloptie een deugdelijke asielpcedure zijn die kan voorkomen dat refoulement en uitzetting naar het land van herkomst plaatsvindt. Op basis van de landeninformatie van TOELT wordt deze beoordeling gemaakt.

c. Er kan aangenomen worden dat de vreemdeling al dan niet eenvoudig de nationaliteit van het derde land kan verkrijgen; Dit is 'an sich' niet voldoende. Zelfs indien aangenomen kan worden dat de vreemdeling (eenvoudig) de nationaliteit kan verkrijgen, geldt de eis dat er een deugdelijke asielpcedure moet zijn. Zie uitspraak ECLI:NL:RVS:2020:2356. Op basis van de landeninformatie van TOELT dient een beoordeling gemaakt te worden of het derde land een deugdelijke asielpcedure kent.

d. De vreemdeling heeft een verblijfsvergunning asiel in het derde land;
In dat geval is geen sprake van een veilig derde land, maar wordt het derde land tegengeworpen als land van eerste asiel (30a, eerste lid onder b Vw).

e. De vreemdeling is genaturaliseerd en heeft daardoor de nationaliteit van het derde land;
In deze situatie is geen sprake van een veilig derde land, maar van een land van herkomst/land waarvan betrokkene de nationaliteit bezit.

Toegang tot derde land

Uit het beleid volgt niet dat op voorhand vast hoeft te staan dat de vreemdeling toegang tot het derde land zal krijgen. Uit artikel 38, vierde lid van de Procedurerichtlijn, dat per 20 juli 2015 is geïmplementeerd, vloeit voort dat eerst nadat is komen vast te staan dat het derde land de vreemdeling niet toelaat, alsnog een gewone inhoudelijke asielprocedure moet worden gevoerd.

Beoordeeld moet worden of er redenen zijn om aan te nemen dat de vreemdeling (weer) toegang zal krijgen tot dat derde land. De Afdeling legt dit aldus uit, dat het aan de IND is om die toegang aannemelijk te maken (de Staatsecretaris moet redenen aandragen waarom toegang *in beginsel* mogelijk moet zijn). Dat kan volgen uit verklaringen van vreemdeling, waarbij kan worden gedacht aan het eerder hebben kunnen verkrijgen van toegang op een moment dat de omstandigheden min of meer gelijk waren aan de huidige situatie. Indien sprake is van legaal verblijf van gezinsleden in het derde land, kan worden gewezen op de migratiewetgeving van het derde land voor zover daaruit volgt dat er bijvoorbeeld een gezinsherenigingsprocedure bestaat. Vervolgens is het aan de vreemdeling om het tegendeel aan te tonen. Wat betreft het verkrijgen van toegang tot het veilig derde land: de vreemdeling zal daartoe - na de niet-ontvankelijkverklaring van zijn asielaanvraag - aantoonbaar serieuze pogingen moeten doen. Dit vertoont overeenkomsten met een beroep op het 'buiten schuld' beleid.

Toetsing veilig derde land, rol TOELT/SUA

Zoals hierboven uiteengezet, is ten aanzien van de vraag of het derde land als veilig kan worden aangemerkt van belang om informatie te hebben over de situatie voor asielzoekers en vluchtelingen in het betreffende derde land, de bescherming die zij krijgen tegen refoulement, de mogelijkheden om asiel aan te vragen en de bestaansmogelijkheden en voorzieningen voor asielzoekers en vluchtelingen (werk, gezondheidszorg, onderwijs, huisvesting).

Indien er sprake is van een band met een derde land, de toegang daartoe aannemelijk is en er nog geen specifiek Informatiebericht over dit land als veilig derde land of een factsheet door TOELT is verschenen, vraagt de beslisser bij TOELT informatie op over het desbetreffende land. De standaard-vragen aan TOELT luiden als volgt:

- Bij welke relevante mensenrechtenverdragen voor vluchtelingen en refoulement is x aangesloten?
- Kent x op nationaal niveau een verbod op refoulement? Zo ja, in welke wetgeving, lagere regelgeving of anderszins?
- Hoe wordt in * in de praktijk omgegaan met het non-refoulement beginsel? Is er in dat opzicht nog specifieke informatie met betrekking tot personen uit x?
- Is er in zijn algemeenheid informatie over gedwongen terugsturen door de autoriteiten van land x van vreemdelingen direct aan de grens dan wel over gedwongen uitzettingen door de autoriteiten van land x van vreemdelingen die al

langer in land x verblijven waarbij mogelijk sprake kan zijn van refoulement? Zo ja, hoe is daar op gereageerd door UNHCR en/of mensenrechtenorganisaties?

- Kent x een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen bij de autoriteiten van x? Zo ja, is er een nationale instantie verantwoordelijk voor de statusdeterminatie?
- Indien de asielbeoordeling niet door de autoriteiten van * wordt verricht: is de UNHCR actief in x en beoordeelt de UNHCR asielaanvragen? Werkt de UNHCR daarbij samen met de autoriteiten van x en zo ja, hoe ziet die samenwerking er in de praktijk uit?
- Wat is de verblijfsstatus van asielzoekers en erkende vluchtelingen? Of worden zij gedoogd en, zo ja, worden zij dan geregistreerd? Krijgen zij een bewijs van registratie?
- Welke rechten heeft een vreemdeling die asiel heeft aangevraagd of die de status van vluchteling heeft, verleend door een nationale instantie van x dan wel door de UNHCR, met name op het gebied van huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg? Mag hij (betaalde) werkzaamheden verrichten?
- Kan in het kort worden omschreven onder welke levensomstandigheden *asielzoekers en vluchtelingen* in de praktijk in het algemeen in x verblijven?

Let op: De standaardvragen kunnen worden uitgebreid, denk daarbij aan vragen over de situatie voor LHBTI of leden van de Turkse Gülen-beweging in het betreffende derde land.

Beleidsconsequenties in landgebonden IB

Als de informatie van TOELT middels een factsheet is verschenen, maakt SUA vervolgens op basis van de informatie van TOELT in afstemming met de directie JZ en DMB een beoordeling van de vraag of het derde land als veilig derde land kan worden aangemerkt. Deze interne algemene beoordeling zal middels een Informatiebericht op Informind gedeeld worden.

In een Informatiebericht over een specifiek derde land zijn verschillende conclusies mogelijk. Soms kan een land in het geheel niet als veilig derde land worden aangemerkt, in andere gevallen is denkbaar dat een derde land voor bepaalde categorieën vreemdelingen (denk aan een specifieke nationaliteit) wel veilig kan worden geacht omdat zij in de nationale asielprocedure een voorkeursbehandeling krijgen. In *uitzonderlijke* gevallen kan, indien een derde land in het algemeen als niet-veilig is aangemerkt, toch aanleiding zijn het betreffende land voor betrokkene als veilig derde land aan te merken. In zo'n geval kan de zaak worden voorgelegd aan SUA/JZ. Er dienen in dat geval *concrete aanknopingspunten* te zijn dat de vreemdeling, in weerwil van algemene negatieve berichtgeving over het betreffende derde land, aldaar wel een deugdelijke asielprocedure kan krijgen, beschermd is tegen refoulement en ook anderszins het derde land in zijn/haar geval als veilig derde land is aan te merken. Ter illustratie: als het probleem niet zozeer zit in de asielprocedure maar in de voorzieningen waarop iemand aanspraak kan maken (huisvesting, gezondheidszorg etc.), dan kan een individuele relevante omstandigheid zijn dat iemand in het derde land een verblijfspositie heeft die maakt dat hij zich ook zonder die door de autoriteiten/UNHCR/ngo's verstrekte voorzieningen goed staande kan houden. De vraag of betrokkene eigen vermogen heeft of in het derde land een echtgeno(o)t(e) heeft wonen met de nationaliteit van het betreffende derde land, kan daarbij een rol spelen. Uiteraard mag nimmer sprake zijn van een risico op refoulement.

Nadert de beslistermijn in de zaak?

Zo nodig kan op grond van artikel 42, vierde lid, onder a, Vw de beslistermijn worden verlengd met 9 maanden op grond van de omstandigheid dat er 'complexe feitelijke of juridische kwesties' aan de orde zijn.

Is de beslistermijn in de zaak verlopen, kan er niet meer verlengd worden en is er een ingebrekestelling ingediend?

Het uitgangspunt is dat de benodigde landeninformatie binnen drie weken wordt aangeleverd door TOELT. In deze zaken beoordeelt de beslismedewerker of kan worden gewacht met beslissen totdat de landeninformatie is opgevraagd en beoordeeld, ook al wordt in voorkomende gevallen een wettelijke dwangsom verbeurd.

Mocht een tijdige beoordeling niet mogelijk zijn, dan dient alsnog inhoudelijk op de aanvraag beslist te worden. In de beschikking waarin de inhoudelijke beslissing wordt genomen, dient wel aangegeven te worden dat het onderzoek naar de vraag of het derde land kan worden aangemerkt als een veilig derde land niet kon worden afgewacht en dat om die reden niet op deze ontvankelijkheidsgrond kon worden ingegaan. Hiermee wordt precedentwerking naar andere soortgelijke zaken voorkomen.

3 Afstemming

Dit bericht is afgestemd met A&B, TOELT, JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/10 Legalisatievereiste voor documenten uit het VK
Kenmerk (digijust)	3182986
Hoofdtak	Nederlandschap / Regulier
InformIND Thema	Vc B1/8 Bewijsmiddelen
Relatie met	
Geldig vanaf	26-01-2021
Geldig tot en met	26-01-2022

1. Aanleiding

Sinds 1 februari 2020 maakt het Verenigd Koninkrijk (VK) geen deel meer uit van de Europese Unie (EU), waardoor Britten geen EU onderdaan meer zijn. Voor de EU-legalisatieverordening¹ gold in dit verband een overgangperiode. Dit hield in dat onderdanen uit het VK tot die periode vrijgesteld waren van het legalisatievereiste. Deze overgangperiode liep tot en met 31 december 2020.

In dit informatiebericht wordt toegelicht hoe thans omgegaan dient te worden met documenten uit het VK.

2. Inhoud/Toelichting

Legalisatie is de vaststelling dat een document is afgegeven door een daartoe bevoegde persoon en dat de handtekening op het document inderdaad van de ondertekenaar is. Nu de EU-legalisatieverordening niet langer van toepassing is op documenten uit het VK, zullen bepaalde documenten uit het VK gelegaliseerd moeten worden voordat de IND deze documenten kan accepteren. Welke documenten gelegaliseerd moeten worden, is terug te vinden op [Nederland Wereldwijd](#).

Aangezien het VK lid is van het Apostilleverdrag hoeft niet de hele legalisatieketen gevolgd te worden; een apostillestempel, afgegeven door een daartoe bevoegd orgaan in het VK², op het document is voldoende. Uit de apostille moet wel blijken dat de apostillestempel hoort bij het desbetreffende document.

4. Hoe te handelen

Voor documenten uit het VK gelden de volgende regels:

- Documenten die zijn opgemaakt door Britse diplomatieke of consulaire ambtenaren hoeven tijdens en na de overgangperiode niet te worden gelegaliseerd;
- Documenten die in het VK zijn afgegeven en zijn overgelegd bij de IND voor 1 januari 2021 behoeven geen legalisatie;

---

¹ Verordening (EU) 2016/1191 van het Europees Parlement en de Raad van 6 juli 2016 inzake de bevordering van het vrije verkeer van burgers door vereenvoudigde overlegging van bepaalde openbare documenten in de Europese Unie en tot wijziging van Verordening (EU) nr. 1024/2012.

² Een overzicht van de daartoe bevoegde instanties in het VK is te vinden op [HCCH](#).

- Documenten die in het VK zijn afgegeven voor 1 januari 2021 en die op of na 1 januari 2021 worden overgelegd bij de IND dienen met een apostille te zijn gelegaliseerd;
- Documenten die in het VK zijn afgegeven op of na 1 januari 2021 en die vervolgens worden overgelegd bij de IND dienen met een apostille te zijn gelegaliseerd.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met RVN en DMB.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/11 Folders OVR en IRV

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Asiel / Regulier

InformIND Thema Procesoverstijgende thema's / Inreisverbod en ongewenstverklaring

https://ind.pucoverheid.nl/thema/pagina/1216_3/-/gdlv/1

Geldig vanaf 27-01-2021

Geldig tot en met 27-10-2021

1. Aanleiding

De drie factsheets/folders (hierna: folders) over de ongewenstverklaring en over het inreisverbod waren verouderd. In samenwerking met de Beslisdirecties, DV-team I&S, Klantcommunicatie, TT&I, JZ, KMar, AVIM en SUA zijn de folders in 2020 herzien tot twee nieuwe folders.

De informatie in IB2020/115 is met dit informatiebericht geactualiseerd.

2. De folders in INDiGO

Je kunt op twee manieren een folder meesturen vanuit INDiGO:

- Bij het genereren van een document in INDiGO kies je bij 'Soort bijlage' de juiste folder en bij 'Taal bijlage' selecteer je de juiste taal. (Zie paragraaf A3.1 van de systeembeschrijving voor meer informatie.)
- Je kunt ook een folder toevoegen aan een (blanco) document door in Word naar het tabblad 'INDiGO' te gaan. Vervolgens kies je voor > ExtraDoc Compleet document aanmaken > Brieven Procesoverstijgend > Folders Inreisverbod OVR.

Verder zijn de links naar de folders te raadplegen op het [Asiel.Portaal](#).

3. De folders op IND.nl en op het Asielportaal

De reeds vertaalde folders zijn op IND.nl te vinden via de namen en links in de tabel hieronder.

De reeds vertaalde folders zijn ook via het Asielportaal beschikbaar:

<https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/AsielPortaal/Lists/Folders%20Factsheets%20en%20Folders%20test/AllItems.aspx?k=>

Zodra er een nieuwe taal bij komt is die folder op het Asielportaal te vinden. Het informatiebericht wordt daar niet tussentijds op aangepast.

4. Afstemming

De folders zijn afgestemd met de Redactieraden van RVN en A&B, staf A&B, staf RVN en DV: Klantcommunicatie, I&S, T&I, Ketenservice en Particulier.

	4001 <i>Wat betekent een inreisverbod voor u?</i>	4002 <i>Wat betekent een verklaring als ongewenst vreemdeling voor u?</i>
Nederlands	https://ind.nl/formulieren/4001.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002.pdf
Engels	https://ind.nl/en/forms/4501.pdf	https://ind.nl/en/forms/4502.pdf
Albanees	https://ind.nl/formulieren/4001 Albanees.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Albanees.pdf
Amhaars	https://ind.nl/formulieren/4001 Amhaars.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Amhaars.pdf
Arabisch	https://ind.nl/formulieren/4001 Arabisch.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Arabisch.pdf
Armeens	https://ind.nl/formulieren/4001 Armeens.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Armeens.pdf
Bulgaars		https://ind.nl/formulieren/4002 Bulgaars.pdf
Chinees	https://ind.nl/formulieren/4001 Chinees.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Chinees.pdf
Dari	https://ind.nl/formulieren/4001 Dari.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Dari.pdf
Duits		https://ind.nl/formulieren/4002 Duits.pdf
Farsi	https://ind.nl/formulieren/4001 Farsi.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Farsi.pdf
Frans	https://ind.nl/formulieren/4001 Frans.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Frans.pdf
Georgisch	https://ind.nl/formulieren/4001 Georgisch.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Georgisch.pdf
Italiaans		https://ind.nl/formulieren/4002 Italiaans.pdf
Macedonisch	https://ind.nl/formulieren/4001 Macedonisch.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Macedonisch.pdf
Oekraïens	https://ind.nl/formulieren/4001 Oekraïens.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Oekraïens.pdf
Pools		https://ind.nl/formulieren/4002 Pools.pdf
Portugees	https://ind.nl/formulieren/4001 Portugees.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Portugees.pdf
Roemeens		https://ind.nl/formulieren/4002 Roemeens.pdf
Russisch	https://ind.nl/formulieren/4001 Russisch.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Russisch.pdf
Servo-Kroatisch	https://ind.nl/formulieren/4001 Servo-Kroatisch.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Servo-Kroatisch.pdf
Somalisch	https://ind.nl/formulieren/4001 Somalisch.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Somalisch.pdf
Spaans	https://ind.nl/formulieren/4001 Spaans.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Spaans.pdf
Tigrinya	https://ind.nl/formulieren/4001 Tigrinya.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Tigrinya.pdf
Turks	https://ind.nl/formulieren/4001 Turks.pdf	https://ind.nl/formulieren/4002 Turks.pdf

N.B. Mocht je bij het aanklikken van het scherm gegevens moeten invoeren, dan kun je je DWR-inloggegevens gebruiken.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/12 Beoordeling veilig derde land – Honduras
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2018/36 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land' Honduras
Geldig vanaf	29-01-2021
Geldig tot en met	29-07-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Honduras als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/08

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Honduras heeft TOELT op 18 december 2020 een [factsheet](#) gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Honduras in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Honduras als veilig derde land:

Honduras is partij bij de belangrijke internationale mensenrechtenverdragen. Het principe van non-refoulement is vastgelegd in de grondwet en in de vreemdelingenwet.

Honduras kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen bij de autoriteiten. Het is in de praktijk mogelijk om daadwerkelijk asiel/bescherming aan te vragen. Human Rights First schreef:

'Over an eleven year period, from January 2008 to July 2019, only 299 requests for asylum were registered with the Honduran National Institute for Migration, and only 50 were recognized as refugees.'

De VN schreef in 2020 in het kader van de Universal Periodic Review als volgt over de asielprocedure in Honduras:

'UNHCR noted that, while Honduras had not faced a massive influx of persons seeking international protection, the lack of a formal framework for asylum adjudication and low reception capabilities weakened the overall protection system in the country.'

De UNHCR is actief in Honduras.

Ook mensenrechtenorganisaties en NGO's hebben hun zorgen geuit over het risico op refoulement vanwege een gebrekkig asielsysteem. Concrete voorbeelden van (mogelijk) refoulement worden echter niet gegeven.

Volgens de mensenrechtenorganisatie Human Rights First worden vluchtelingen in Honduras niet adequaat beschermd:

'Asylum seekers in Honduras are at risk, not only due to their inherent vulnerabilities as refugees, but also on account of their race, nationality, gender, sexual orientation, gender identity. Women, children, and LGBT individuals, in particular, face high levels of violence in Honduras with many forced to flee to seek protection elsewhere. Indigenous people and communities of Afro-descent are also the targets of threats and violence in Honduras. Human trafficking is widespread in Honduras and often causes internal displacement.'

Er is niet veel bekend over de positie van asielzoekers die in afwachting zijn van een beslissing op hun aanvraag. Zij krijgen een document dat hen tegen refoulement beschermt, maar mogen niet werken. Zodoende kunnen zij niet in hun eigen onderhoud voorzien.

Asielzoekers kunnen bovendien vallen onder het zogenaamde Asylum Cooperative Agreement d.d. mei 2020 tussen de Verenigde Staten en Honduras. De overeenkomst ziet er onder meer op toe dat Honduras de asielbeoordeling van asielzoekers die aan de zuidelijke grens van de VS met Mexico kenbaar maken asiel te willen vragen, overneemt van de Amerikaanse immigratiedienst. Verschillende NGO's en mensenrechtenorganisaties hebben (ook hier) hun zorgen geuit over deze overeenkomst, omdat het asielsysteem in Honduras niet in staat zou zijn grote aantallen asielzoekers in de asielprocedure te behandelen. Ook in dit verband worden zorgen geuit over een mogelijk risico op refoulement.

De mensenrechtenorganisatie Human Rights First schrijft in hun Fact Sheet d.d. mei 2020 als volgt:

'On May 1, 2020, the Trump administration published an agreement signed with Honduras in September 2019, that purports to allow the United States to transfer third-country asylum seekers to Honduras, despite the failure of Honduras to protect its own citizens, the dangers refugees face there, and the lack of effective systems to protect them from return to persecution. The U.N. Refugee Agency (UNHCR) and U.S. State Department have both described Honduras's asylum system as "nascent," and UNHCR has expressed "serious concerns" about the accord.'

'Many refugees are left unprotected due to lack of full and fair procedures. Refugees returned to Honduras would also be at grave risk of being sent back to their countries of persecution due to glaring deficiencies in the country's refugee protection system.'

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Honduras in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- Zorgen over naleving van het non-refoulement principe;
- de tekortkomingen in de toegankelijkheid, capaciteit en kwaliteit van het nationaal asielsysteem;
- signalen dat vluchtelingen in Honduras niet adequaat worden beschermd tegen geweld en mensenhandel.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/13 Inkomende mobiliteit onderzoeker/student met een verblijfsdocument waaruit niet blijkt dat deze o.g.v. onderzoek of studie is afgegeven
Hoofdtak	Regulier
InformIND Thema	B3 en B6
Relatie met	Implementatie Richtlijn (EU) 2016/801
Geldig vanaf	1-2-2021
Geldig tot en met	1-2-2022

1. Aanleiding

Op 23 mei 2018 is de Richtlijn (EU) 2016/801 (hierna: de Richtlijn)¹ door Nederland geïmplementeerd. Onderdeel van de Richtlijn is de introductie van intra-EU mobiliteit voor studenten en onderzoekers. Op basis van een verblijfsvergunning van de eerste lidstaat mogen studenten maximaal 360 dagen in een andere, tweede lidstaat verblijven voor studie zonder dat daarvoor een verblijfsvergunning nodig is. Onderzoekers mogen zo maximaal 180 dagen in een periode van 360 dagen verblijven in de tweede lidstaat.

Inmiddels hebben alle lidstaten de Richtlijn geïmplementeerd.

2. Doel informatiebericht

Met dit informatiebericht wordt de handelwijze vastgelegd hoe Nederland (als tweede lidstaat) omgaat met verzoeken om inkomende mobiliteit van een student of onderzoeker die nog niet in het bezit is van een verblijfsdocument waarop expliciet vermeld wordt dat de verblijfsvergunning is verstrekt voor het verblijfsdoel studie of onderzoek.

3. Inhoud/Toelichting

Verblijfsvergunningen afgegeven onder de per 24 mei 2018 ingetrokken Richtlijnen EU 2004/114 en 2005/71 worden beschouwd als vergunningen die onder de huidige Richtlijn 2016/801 afgegeven zijn. De Europese Commissie (hierna: Cie.) heeft aangegeven dat per die datum de doelgroep gebruik kan maken van het recht op intra-EU mobiliteit.

Gebleken is dat nog niet in alle gevallen een verblijfsdocument kan worden overgelegd afgegeven door de eerste lidstaat, met daarop een expliciete verwijzing naar het verblijfsdoel onderzoek of studie.

Voor de uitvoering van de Richtlijn moet de vraag worden beantwoord hoe Nederland omgaat met de studenten c.q. onderzoekers uit lidstaten die gebruik willen maken van het recht op intra-EU mobiliteit en die niet in het bezit zijn gesteld van een verblijfsdocument waarop de verwijzing naar het verblijfsdoel studie c.q. onderzoek in de zin van de Richtlijn expliciet vermeld staat.

¹ De Richtlijn betreffende de voorwaarden voor toegang en verblijf van derdelanders met het oog op onderzoek, studie, stage, vrijwilligerswerk, scholierenuitwisseling, educatieve projecten of au-pairactiviteiten.

4. Hoe te handelen

Wanneer er een verzoek om inkomende mobiliteit ingediend wordt voor een student of onderzoeker die nog niet in het bezit is van een verblijfsdocument waaruit expliciet blijkt voor welk verblijfsdoel de verblijfsvergunning is verleend, dan mag deze inhoudelijk beoordeeld worden en hoeft niet hierop te worden afgewezen. Het is aan de student of de onderzoeker om aan te tonen dat een verblijfsdocument door de uitgaande lidstaat is verstrekt op grond van studie- of onderzoeksdoeleinden, zodat de IND direct een beslissing kan nemen op het verzoek/de aanvraag.

De intra-EU mobiliteit is niet van toepassing op studenten en onderzoekers met een verblijfsvergunning van Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk. Zij zijn niet aan de Richtlijn gebonden en evenmin gaan deze landen de Richtlijn implementeren.

5. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met medewerkers van DRVN, DDV alsmede DJZ en buiten de IND met DMB (TR&N/JAZ) en DWJZ.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA RVN

Auteur(s) 10.2.e

Telefoonnummer(s) 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/14 Geen ECRIS bevraging naturalisatie Britten

Hoofdtak Naturalisatie

InformIND Thema (Zie Themalijst)

Relatie met artikel 9, eerste lid, onder a, RWN

Geldig vanaf 02-02-2021

Geldig tot en met 02-02-2022

1. Aanleiding

In het kader van naturalisatie worden met betrekking tot EU onderdanen een ECRIS bevraging gedaan. Dit om (mede) te beoordelen of iemand een gevaar vormt voor de openbare orde in de zin van artikel 9, eerste lid, aanhef en onder a, RWN.

Vóór 1 januari 2021 werd ook ten aanzien van Britten een ECRIS bevraging gedaan in het kader van naturalisatie. Nu het VK sinds 1 januari 2021 geen EU-lidstaat meer is, betekent dit dat de IND in het kader van naturalisatie ECRIS voorlopig niet meer kan bevragen t.a.v. Britten. De reden hiervoor is dat er op dit moment geen wettelijke grondslag is om justitiële gegevens voor niet-strafrechtelijke doeleinden op te vragen uit het VK. Dit zal worden opgelost met een wetswijziging inzake ECRIS en ECRIS-TCN die komend jaar zal plaatsvinden.

2. Hoe te handelen

Bij verzoeken om naturalisatie van Britten kan tot nader orde geen ECRIS bevraging meer worden gedaan.

3. Afstemming

De inhoud van het informatiebericht is afgestemd met DMB en DRVN.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/15 Berekening Uiterste Overdrachtsdatum (UOD) in Dublinzaken
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel Themapagina 's – Vw 30 Dublin
Relatie met	- Verordening (EU) Nr. 604/2013; - Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 29 januari 2009 (ECLI:EU:C:2009:41) - Petrosian
Geldig vanaf	2-2-2021
Geldig tot en met	2-2-2022

1. Aanleiding

In de Dublinpraktijk is gebleken dat er verschillende interpretaties worden gehanteerd, ook tussen lidstaten onderling, bij de berekening van de Uiterste Overdrachtsdatum of de Uiterste Overdrachtstermijn (hierna: UOD), zoals neergelegd in de Dublinverordening (hierna: Dv). Dit interpretatieverschil doet zich met name voor in geval van elkaar opvolgende omstandigheden, zoals strafrechtelijke detentie, MOB en/of een rechtsmiddel met schorsende werking.

2. Verwachting

Dit informatiebericht biedt handvatten voor de berekening van de UOD indien er sprake is van een combinatie van de omstandigheid zoals genoemd in artikel 29, lid 1, Dv (aanvangsmoment) en/of de omstandigheden zoals genoemd in artikel 29, lid 2, Dv (verlengingsmogelijkheden). Verder geeft dit informatiebericht de Nederlandse interpretatie weer bij de verschillende situaties die kunnen ontstaan. Aangezien dit slechts een toelichting op de bepalingen uit de Dv betreft, wordt dit verder niet opgenomen in de Vc.

3. Inhoud/Toelichting

De relevante (en uitputtende) bepalingen voor het berekenen van de UOD, zijn neergelegd in artikel 29, lid 1 en 2, Dv en artikel 9 van de Uitvoeringsverordening.

De UOD is in principe zes maanden na claimakkoord. Elkaar opvolgende omstandigheden (zoals eerst strafrechtelijke detentie en daarna MOB) kunnen aanleiding geven om de UOD twee keer te verlengen (cumulatie). Het uitgangspunt is echter dat, gelet op de bewoordingen van artikel 29, lid 2, Dv, de maximale UOD in ieder geval niet meer dan 18 maanden kan zijn. Zowel de eerste als de tweede verlenging van de UOD dient voor het verstrijken van de geldige (verlengde) UOD gecommuniceerd te worden richting de verantwoordelijke lidstaat. Wanneer dit niet gebeurt, is de UOD overschreden en dient de zaak om deze reden opgenomen te worden in de nationale procedure.

De berekening van de UOD wordt verder beïnvloed door de omstandigheid dat er op enig moment sprake is van een rechtsmiddel met opschortende werking. Artikel 29, lid 1, Dv bepaalt immers dat er dan sprake is van een nieuw aanvangsmoment van de UOD. De termijn voor tenuitvoerlegging van de overdracht vangt dan aan met de „definitieve beslissing op het beroep of het bezwaar”.

4. Hoe te handelen

In de praktijk is gebleken dat lidstaten verschillend omgaan met de berekening van de UOD wanneer sprake is van de hiervoor genoemde combinaties.¹ Ook is gebleken dat op nationaal niveau verschillende interpretaties werden gehanteerd, nu de meningen waren verdeeld over de vraag of een eerdere verlenging van de UOD ook weer van toepassing is na een nieuw aanvangsmoment van de UOD, zoals in het geval van opschortende werking van bezwaar of beroep.

In het arrest Petrosian² zijn deze vragen voor een groot deel beantwoord. Zo oordeelt het Europese Hof over de aanvangsdatum van de UOD het volgende:

“Bijgevolg dient (...) deze termijn niet reeds aan te vangen met de voorlopige beslissing van de rechter om de tenuitvoerlegging van de overdrachtsprocedure op te schorten, maar pas met de beslissing van de rechter over de gegrondheid van de procedure, die aan die tenuitvoerlegging niet meer in de weg kan staan.”

Dat wil zeggen, dat de nieuwe UOD niet begint te lopen op datum toewijzing vovo, maar op datum uitspraak of beslissing op bezwaar.

Verder wordt in het arrest ook een oordeel geveld over de UOD na de nieuwe aanvangsdatum (oftewel datum definitieve beslissing op het bezwaar of het beroep):

43 In deze tweede situatie verschilt weliswaar het aanvangstijdstip van de termijn voor de tenuitvoerlegging van de overdracht (...), maar beide betrokken lidstaten zullen zich geconfronteerd zien met dezelfde praktische problemen bij de organisatie van de overdracht, en vervolgens over dezelfde termijn van zes maanden moeten beschikken voor de totstandbrenging hiervan. De formulering van artikel 20, lid 1, sub d, van verordening nr. 343/2003 geeft immers geen aanleiding om te menen dat de communautaire wetgever deze twee situaties verschillend heeft willen behandelen.

44 Hieruit volgt dat in deze tweede situatie, gelet op het met het stellen van een termijn aan de lidstaten beoogde doel, het aanvangsmoment daarvan dusdanig moet worden bepaald dat de lidstaten (...) beschikken over een termijn van zes maanden, die zij worden geacht volledig te benutten voor het regelen van de technische afhandeling van de overdracht.”

Dat wil zeggen, dat er een nieuwe termijn van zes maanden begint te lopen vanaf de beslissing op bezwaar of beroep, waarmee tevens de opschorting van de UOD eindigt.

In het kader van eenduidigheid is hieronder geschetst in welke situatie welke werkwijze moet worden gehanteerd. Deze werkwijze dient vanaf de publicatiedatum van dit informatiebericht in alle Dublinzaken te worden gehanteerd. Aangezien het niet mogelijk is om de (oude) zaken waarin de UOD al een keer is verlengd uit het systeem te filteren, hoeft de UOD in deze zaken niet met terugwerkende kracht hersteld te worden. Bovendien is er op dit moment geen aanleiding om de andere interpretatie op basis van de thans geldende jurisprudentie op voorhand als juridisch onjuist te bestempelen.

1 Duitsland en Zwitserland hanteren dezelfde interpretatie als Nederland, zoals toegelicht in dit informatiebericht.

Oostenrijk past de strikte interpretatie toe waarbij de UOD nooit meer dan maximaal 18 maanden kan zijn.

2 Arrest van Hof van Justitie van de Europese Unie, 29 januari 2009, C-19/08, ECLI:EU:C:2009:41

Lopende beroepszaken en opvolgende asielaanvragen

In geval van lopende beroepszaken of in het geval van een opvolgende asielaanvraag waarbij in de (eerdere) beslisfase een andere interpretatie is toegepast, en er zodoende sprake is van een geregistreerde UOD die afwijkt van het huidige uitgangspunt, kan de zaak worden voorgelegd aan respectievelijk JZ-ST, SUA of de senioren van unit Dublin.

Strafrechtelijke detentie

Indien de overdracht wegens gevangenzetting van de betrokkene niet kon worden uitgevoerd, kan de UOD van 6 maanden, conform art. 29, lid 2, Dv, tot maximaal één jaar worden verlengd.

Met onbekende bestemming vertrokken (MOB)

Indien de overdracht wegens onderduiking van de betrokkene niet kon worden uitgevoerd, kan de UOD van 6 maanden, conform art. 29, lid 2, Dv, tot maximaal 18 maanden worden verlengd.

De situatie kan zich voordoen dat een UOD wegens onderduiken tijdig is verlengd binnen de oorspronkelijke UOD van 6 maanden, maar dat de vreemdeling daarna op enig moment weer in beeld komt. De Dv en Uitvoeringsverordening geven echter geen grond voor het oordeel dat de reeds verlengde termijn daardoor ten einde komt.³

In geval de vreemdeling onderduikt, maar weer in beeld komt nog voordat de UOD is verlengd, kan de UOD alsnog worden verlengd tot maximaal 18 maanden. Immers, het enkele feit dat de vreemdeling op enig MOB was, maakt al dat hij zich aan de uitvoering van de overdracht heeft onttrokken. Dit is eerst anders als de vreemdeling kan aantonen dat er geldige redenen waren om de autoriteiten niet in te lichten over zijn afwezigheid en dat hij niet de bedoeling had om zich te onttrekken aan die autoriteiten. Tevens volgt uit artikel 9, lid 2, van de Uitvoeringsverordening enkel dat de overdrachtstermijn moet worden verlengd vóór het verstrijken van deze termijn.

Strafrechtelijke detentie + MOB

Wanneer de vreemdeling binnen de UOD van 6 maanden strafrechtelijk wordt gevangengezet, wordt de UOD verlengd tot één jaar. Wanneer de vreemdeling vervolgens na zijn vrijlating met onbekende bestemming vertrekt, kan de UOD alsnog tot maximaal 18 maanden worden verlengd. Bij samenloop van het vertrekken met onbekende bestemming en strafrechtelijke detentie in de zin van artikel 29, lid 2, Dv kan de totale duur van de UOD dus niet de maximale termijn van 18 maanden overschrijden. Het is niet de bedoeling om de termijnen van 12 maanden en 18 maanden in een dergelijk geval bij elkaar op te tellen.

Eerdere verlenging UOD⁴ + rechtsmiddel met opschortende werking

Het kan voorkomen dat de vreemdeling in eerste instantie in strafrechtelijke detentie zat of MOB was en de oorspronkelijke UOD tijdig is verlengd, maar dat de vreemdeling op enig moment daarna weer vrij komt of in beeld komt en een vreemdelingrechtelijke procedure gaat voeren. In het geval dat er vervolgens sprake is van schorsende werking van het beroep of bezwaar, dient de opschortende werking van het rechtsmiddel medegedeeld te worden aan de verantwoordelijke lidstaat.

³ Zie ook de uitspraak van Afdeling van 5 augustus 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BJ5193, rechtsoverweging 2.1.3

⁴ Wegens strafrechtelijke detentie (max. 12 maanden), wegens MOB (max. 18 maanden) of wegens strafrechtelijke detentie + MOB (max. 18 maanden).

Vanaf het moment dat er een definitieve beslissing is op het beroep of bezwaar vangt er ingevolge artikel 29, lid 1, Dv een nieuwe termijn aan voor de UOD. Het uitgangspunt vanaf de publicatiedatum van dit informatiebericht is dat de UOD in dat geval in beginsel wederom 6 (volledige) maanden is.

Als er sprake is van een nieuw aanvangsmoment, dan komt de eerdere verlenging van de UOD te vervallen. Dit betekent dat er na een definitieve beslissing op beroep of bezwaar altijd een nieuwe UOD van zes maanden begint en dus niet van 12 maanden of 18 maanden.

Wanneer de vreemdeling **op de datum van óf ná** de definitieve beslissing op bezwaar of beroep (opnieuw) in strafrechtelijke detentie komt te zitten óf MOB gaat, dan kan UOD op grond van artikel 29, lid 2, Dv alsnog worden verlengd naar 12 of 18 maanden.

Wanneer de vreemdeling na de eerdere verlenging van de UOD, maar **tijdens** de daaropvolgende vreemdelingrechtelijke procedure met schorsende werking (opnieuw) in strafrechtelijke detentie komt te zitten óf MOB gaat, dan kan de UOD op grond van artikel 29, lid 2, Dv op de dag van de definitieve beslissing op bezwaar of beroep of daarna, alsnog worden verlengd naar 12 of 18 maanden. Hierbij is het wel van belang om na te gaan of de vreemdeling op de datum van de definitieve beslissing op bezwaar of beroep nog steeds in strafrechtelijke detentie zit of MOB is.

Aangezien er gedurende de opschorting geen sprake is van een lopende UOD en de (nieuwe) UOD pas weer ná het ten einde komen van de opschortende werking aanvangt, kan de verlenging dus ook pas na de definitieve beslissing op bezwaar of beroep plaatsvinden. De verantwoordelijke lidstaat kan dus ook dan pas ingelicht worden.

Concreet dienen de volgende handelingen verricht te worden:

- De oorspronkelijke UOD van 6 maanden verlengen naar maximaal 12 maanden (in geval van strafrechtelijke detentie) of naar maximaal 18 maanden (in geval van MOB óf strafrechtelijke detentie + MOB) en de verantwoordelijke lidstaat per brief informeren voordat de UOD verstrijkt;
- De oorspronkelijke UOD opschorten (in geval van rechtsmiddel met schorsende werking) en de verantwoordelijke lidstaat per brief informeren;
- Na de beslissing op bezwaar of uitspraak in beroep, en dus het eindigen van de schorsende werking, begint de (nieuwe) UOD van 6 maanden opnieuw te lopen. De nieuwe UOD wordt dus: datum uitspraak (of beslissing op bezwaar) + 6 maanden.⁵
- Indien de vreemdeling op de dag van de beslissing op bezwaar of uitspraak in beroep óf op enig moment daarna (opnieuw of nog steeds) in strafrechtelijke detentie zit of komt of MOB is of gaat, wordt de nieuwe UOD van 6 maanden (nogmaals) verlengd tot 12 maanden (in geval van strafrechtelijke detentie) of 18 maanden (in geval van MOB) en wordt de verantwoordelijke lidstaat per brief geïnformeerd voordat de UOD verstrijkt.⁶

5. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met DMB, JAZ, DT&V, JZ-ST en unit Dublin.

⁵ Zie voor de berekening van de termijnen ook art. 42 Dv.

⁶ Het geniet wel de voorkeur om de verantwoordelijke lidstaat z.s.m. na het bekend worden van de omstandigheid die tot verlenging leidt, te informeren.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/16 Omgaan met criminele antecedenten binnen de asiel- en de nareisprocedure
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel/ Nareis
InformIND Thema	Vw 31 Ongegrond/Asielprocedure/ Vw 30b Kennelijk ongegrond/ Openbare Orde
Relatie met	IB 2018/27, WI 2019/2, WI 2020/15, IB 2019/81, IB 2019/104, IB 2019/129, IB 2020/137
Geldig vanaf	08-02-2021
Geldig tot en met	08-02-2022

1. Aanleiding

De laatste tijd komen er meer vragen binnen over hoe om te gaan met vreemdelingen met antecedenten, in binnen of buitenland, binnen de asielprocedure.

2. Verwachting

Dit informatiebericht (hierna IB) loopt vooruit op een IND brede werkinstructie over de toepassing van openbare orde. Deze openbare werkinstructie wordt niet op korte termijn verwacht. Totdat deze brede werkinstructie er is, is dit interne IB -naast de WI 2019/2 over Openbare Orde in relatie tot het Unrierechtelijk openbare orde criterium- leidend als instructie voor hoor- en beslismedewerkers asiel en nareis met betrekking tot de openbare orde.

3. Inhoud

Dit IB heeft geen betrekking op 1F of Nationale Veiligheid (hierna NV) zaken, hoewel dit zeker ook de openbare orde betreft valt dit buiten het bereik van dit IB. Voor NV wordt verwezen naar de SharePoint pagina over nationale veiligheid of het handelingskader 1F/NV voor medewerker asiel. Voor 1F zaken wordt verwezen naar IB 2018/27 Arrest HvJ 2 mei 2018 (C-331/16 en C-366/16) en WI 2020/15 Procedurele werkwijze met betrekking tot artikel 1F Vluchtelingenverdrag.

Dit IB is bedoeld voor beslissers in asiel- en nareisprocedures, en omvat de volgende paragrafen:

- 3.1 Wanneer afwijzen op grond van openbare orde;
- 3.2 Wat is een (bijzonder) ernstig misdrijf;
- 3.3 Het Europeesrechtelijke openbare orde criterium;
- 3.4 Bijzonderheden;
- 3.5 Nareis;
- 4. Hoe te handelen;
- 4.1 Algemeen;
  - 4.1.1 Dossieronderzoek;
    - 4.1.1.1 OO-dossier;
    - 4.1.1.2 Wanneer is er een OO dossier compleet?
    - 4.1.1.3 OO-check;
    - 4.1.1.4 Buitenlandse veroordelingen;
    - 4.1.1.5 Signalering;

- 4.1.2 Gehoor;
- 4.1.3 Confronteren;
- 4.1.4 Strafmaatvergelijking;
- 4.1.5 Termijn verlengen;
- 4.1.6 Uitleveringsverzoek uit het buitenland;
- 4.2 Besluitvorming
  - 4.2.1 Afwijzen op grond van OO;
  - 4.2.2 Onthouden vertrektermijn;
  - 4.2.3 Inreisverbod;
    - 4.2.3.1 Duur IRV;
  - 4.2.4 Ambtshalve toets;
  - 4.2.5 Terugkeerbeletsel;
  - 4.2.6 Al eerder ingetrokken vergunning;
  - 4.2.7 Criterialijst;
- 4.3 Waar kan je terecht met vragen.

Toelichting

Allereerst is het van belang om te realiseren dat er voor het verwerken van strafrechtelijke gegevens bijzondere waarborgen gelden op grond van artikel 10 van de AVG. Voor vragen wat dit precies betekent en wat wel en niet mogelijk is, kun je terecht bij de privacy juristen van de IND.

3.1 Wanneer afwijzen op grond van openbare orde

Artikel 29, eerste lid, Vw statussen

Om de openbare orde als afwijzingsgrond te gebruiken moet je eerst beoordelen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, onder a of b, of het tweede lid, Vw. Als de vreemdeling niet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel, kun je de antecedenten wel betrekken bij het verkorten van de vertrektermijn en het opleggen van het inreisverbod (hierna IRV), maar is de openbare orde niet de reden voor de afwijzing van de asielaanvraag¹. In het geval openbare orde niet de reden is voor de afwijzing, kan je de asielaanvraag ook niet afdoen als kennelijk ongegrond op grond van artikel 30b, eerste lid, onder j, Vw.

Als je concludeert dat de vreemdeling in aanmerking komt voor een vluchtelingenstatus, betekent dit dat je slechts op grond van de openbare orde kan afwijzen als de vreemdeling:

- **onherroepelijk** is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van minimaal tien maanden² voor een bijzonder ernstig misdrijf; en
- een gevaar vormt voor de gemeenschap.

Als je concludeert dat de vreemdeling in aanmerking komt voor een subsidiaire beschermingsstatus kan er op grond van de openbare orde afgewezen worden als de vreemdeling:

- is veroordeeld tot een onvoorwaardelijke gevangenisstraf van minimaal zes maanden³ voor een ernstig misdrijf.

Hier is dus **geen onherroepelijkheid voor vereist**.

Artikel 29, tweede lid, Vw

Op grond van paragraaf C2/7.10.1 van de Vc kan de IND de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 29, tweede lid, Vw weigeren op grond van de openbare orde overeenkomstig het in C2/4.1 Vc opgenomen wettelijke

¹ Immers wordt de aanvraag dan afgewezen op inhoudelijke gronden zoals ongeloofwaardigheid of onvoldoende zwaarwegend.

² Er wordt nu gesproken over het aanpassen van deze norm, indien het nieuwe kabinet hiertoe besluit zal dit IB opnieuw gepubliceerd worden met de aangepaste norm.

³ ibid.

kader. De IND beoordeelt de aanvraag in dat geval aan de hand van de artikelen 3.77, eerste tot en met vierde lid, en artikel 3.78 Vb, alsmede paragraaf B1/4.4 Vc. Als er sprake is van openbare orde aspecten dan moet het strafbare feit waarvoor de vreemdeling is veroordeeld wel zo ernstig zijn dat het noodzakelijk is om het verblijf uit te sluiten en er moet een belangenafweging gemaakt worden, zie hiervoor paragraaf 3.5 van dit IB.

3.2 Wat is een (bijzonder) ernstig misdrijf en gevaar voor de gemeenschap

Wanneer je een asielaanvraag afwijst op grond van openbare orde aspecten, moet je toetsen of met deze openbare orde aspecten de lat van een (bijzonder) ernstig misdrijf wordt gehaald. Het openbare orde beleid, met betrekking tot de invulling van het "(bijzonder) ernstig misdrijf"-criterium evenals als het criterium "gevaar voor de gemeenschap", is opgenomen in paragraaf C2/7.10.1 Vc. Dit is een verdere uitwerking van de artikelen 3.105c t/m 3.105f Vb. Deze criteria moeten altijd terugkomen in je beslissing als je de asielaanvraag afwijst op grond van openbare orde aspecten.

Op 23 januari 2020 heeft de Afdeling (Uitspraak 201807496/1/V2) overwogen dat verschillende onherroepelijke veroordelingen bij elkaar opgeteld kunnen worden om zo aan de minimum norm van een (bijzonder) ernstig misdrijf te komen. Wel is hierbij van belang dat er ook wel, ten minste, één misdrijf bij zit dat aangemerkt kan worden als een (bijzonder) ernstig misdrijf en ertoe zou leiden dat de vreemdeling aangemerkt kan worden als een gevaar voor de gemeenschap. Daarnaast moet altijd naar de aard van de misdrijven gekeken worden die bij het (bijzonder) ernstige misdrijf worden opgeteld om aan de norm te komen. Bij meerdere geweldsdelicten zal dit eerder geaccepteerd worden, dan bijvoorbeeld bij winkeldiefstal zonder verzwarende elementen.

Bijzonder ernstig misdrijf en ernstig misdrijf

Een vreemdeling die op grond van zijn asielmotieven in aanmerking zou komen voor een vluchtelingenstatus moet veroordeeld zijn voor een *bijzonder ernstig misdrijf* wil de IND desondanks de aanvraag op grond van de openbare orde afwijzen. Als er sprake is van een subsidiaire beschermingsstatus moet de vreemdeling veroordeeld zijn voor een *ernstig misdrijf*. Het belangrijkste verschil is dat er voor een bijzonder ernstig misdrijf een onherroepelijke onvoorwaardelijke straf van minimaal tien maanden noodzakelijk is, waarbij dit voor een ernstig misdrijf een (nog niet onherroepelijke straf⁴) van minimaal zes maanden is.

Gevaar voor de gemeenschap

Zoals ook blijkt uit de Vc, gaat de IND er vanuit dat de vreemdeling een gevaar vormt voor de gemeenschap als de vreemdeling is veroordeeld voor één van de in de Vc genoemde misdrijven. Wel moet je altijd nog toetsen en motiveren of dit gevaar voor de gemeenschap op dit moment er nog is.

3.3 Het Europeesrechtelijke Openbare Orde criterium (ZH&O arrest)

In WI 2019/2 is uitgebreid toegelicht wat onder dit EU OO-criterium verstaan wordt en hoe de IND dit toetst. Dit criterium is hetzelfde als wat is neergelegd in het Z. Zh & I.O. arrest, ECLI:EU:C:2015:377, (kortweg ook wel ZH&O genoemd). Het gaat om dezelfde elementen, te weten het persoonlijke gedrag (1) van de vreemdeling dat actueel (2), werkelijk (3) en voldoende ernstig (4) moet zijn en de gedraging moet een fundamenteel belang van de (Europese) samenleving raken (5).

⁴ Dit geldt expliciet voor de afwijzing van een aanvraag, voor een intrekking is wel onherroepelijkheid vereisd in verband met de toepassing van artikel 3.86 Vb.

Dit criterium hoef je niet te toetst in het kader van de afwijzing van een asielaanvraag⁵, wel moet je dit betrekken bij het verkorten van de vertrektermijn en het opleggen van een IRV.

3.4 Bijzonderheden

Een veroordeling binnen het jeugdrecht laat de IND buiten beschouwing. Dit betekent dat een veroordeling van een minderjarige, voor welk misdrijf dan ook, slechts tot een afwijzing van de asielaanvraag kan leiden als de vreemdeling is veroordeeld volgens het volwassenenrecht.

Het komt voor dat de vreemdeling in het buitenland is veroordeeld voor een misdrijf. De vreemdeling moet dit aangeven op de antecedentenverklaring. Wanneer hij dit doet – of wij hier op een andere manier achter komen – moet je dit altijd betrekken bij de beoordeling. Dit moet je ook weer op de gebruikelijke wijze toetsen. Dus je moet beoordelen of het misdrijf de lat van (bijzonder) ernstig misdrijf haalt en of er sprake is van een gevaar voor de samenleving. Hierbij is strafmaatvergelijking nodig, zie paragraaf 4.1.4 van dit IB.

Als je gedurende de asielprocedure erachter komt dat de vreemdeling onterecht op de antecedentenverklaring heeft aangegeven nooit veroordeeld te zijn dan is het van belang om contact op te nemen met de handhavingscoördinatoren op je locatie. Die kunnen bekijken of het mogelijk en wenselijk is om hier actie in te ondernemen.

3.5 Artikel 29, tweede lid, Vw (nareis) en openbare orde

Bij deze zaken is niet de Kwalificatierichtlijn ([RI 2011/95](#)), maar de Gezinsherenigingsrichtlijn ([RI 2003/86](#)) van toepassing. De Gezinsherenigingsrichtlijn biedt lidstaten expliciet de mogelijkheid een verzoek om toegang en verblijf van gezinsleden af te wijzen om redenen van openbare orde of openbare veiligheid. Dit staat echter⁶ niet in de weg aan toepassing van het nationale openbare orde beleid⁷. Het EU-OO criterium is dus niet van toepassing bij nareis. Wel moet je rekening houden met het evenredigheidsbeginsel en de belangenafweging als genoemd in artikel 17 van de Gezinsherenigingsrichtlijn. Het strafbare feit waarvoor de vreemdeling is veroordeeld moet zo ernstig zijn of van dien aard dat het noodzakelijk is om het verblijf van die vreemdeling uit te sluiten. Bij de individuele belangenafweging moet je rekening houden met:

- de aard en de hechtheid van de gezinsband;
- de duur van het verblijf in de lidstaat; en
- het bestaan van familiebanden en culturele of sociale banden met het land van herkomst.

Voor de verdere invulling van deze toets wordt verwezen naar [IB 2020/137 Uitspraken Afdeling nav antwoorden Europees Hof van Justitie op prejudiciële vragen inzake tegenwerping openbare orde in gezinsherenigingszaken](#)⁸.

⁵ Het standpunt van de IND dat dit niet getoetst hoeft te worden bij de afwijzing van een asielaanvraag, ligt momenteel voor bij de Raad van State. Indien de IND hier in het ongelijk gesteld wordt zal het beleid op dit punt gewijzigd worden, vooralsnog blijft dit echter het uitgangspunt.

⁶ Blijkens de uitspraak van de Afdeling van 2 september 2020, nr. 201705770/2

⁷ als neergelegd in artikelen 3.77, eerste tot en met vierde lid, artikel 3.78 Vb, alsmede paragraaf B1/4.4 Vc

⁸ Op 28 december 2020 en 14 januari 2021 zijn er nog twee positieve uitspraken gedaan door de Afdeling over dit punt, zie ECLI:NL:RVS:2020:3130 en ECLI:NL:RVS:2021:68

4. Hoe te handelen

4.1 Algemeen

4.1.1 Dossieronderzoek

4.1.1.1 OO-dossier

In de aanmeldfase wordt door AVIM (of KMAR) al veel informatie over de vreemdeling opgezocht. Zo kijken zij in de politiesystemen en volgt er een uitdraai daarvan. Deze is te vinden in de dossierstukken bij de zaak (kopie Vp intake of controle personalia in systemen en registers). Voor een volledig overzicht van de politiesystemen kan gekeken worden op de SharePoint van screening. Als blijkt dat er een HIT is in één van de systemen wordt er altijd om aanvullende informatie gevraagd, zie de procesbeschrijving. Deze informatie is van belang bij de beoordeling van de asielaanvraag, dus zorg ervoor dat deze informatie voorhanden is als je aan de slag gaat met het dossier.

4.1.1.2 Wanneer is een OO dossier compleet?

Een OO dossier is pas compleet als er een uittreksel JD en BVI inzet. BVI kan bestaan uit een BVI (NO) HIT, NSIS, E&S of een reactie van een VP i.v.m. een hit. Controleer of alle stukken aanwezig zijn en ga na of de stukken informatie bevatten die relevant is in het kader van de beoordeling. Als dit niet in het OO dossier zit is het van belang dat de je de OO check aanvraagt, zie systeembeschrijving.

4.1.1.3 OO-check

Het is van belang dat op het moment van beslissen de OO-check niet ouder dan 3 maanden is. Bij zaken die na 20 september 2020 zijn opgevoerd wordt na 3 maanden automatisch een nieuwe check in JD-Online uitgevoerd. Om de OO-check compleet te maken met het uittreksel uit de BVI-IB van de politie, moet bij deze zaken de OO-check zelf aangevraagd te worden. Ook bij oudere zaken moet je dit zelf aanvragen (zie hieromtrent de systeembeschrijving). Als je van plan bent om de asielaanvraag af te wijzen wegens openbare orde moet je een zo recent mogelijk JD-online uittreksel hebben.

4.1.1.4 Buitenlandse veroordelingen

In ECRIS worden buitenlandse –Europese- veroordelingen geregistreerd⁹. Als blijkt dat er sprake is van een veroordeling in de EU¹⁰, is het raadzaam om meer informatie uit ECRIS op te vragen. Dit kan worden opgevraagd bij de collega's van het team Herbeoordelen, cluster Openbare Orde. Zie hierbij ook altijd paragraaf 4.1.4 over Strafmaatvergelijking.

4.1.1.5 Signalering

Allereerst wordt verwezen naar de Procesbeschrijving asiel over de werkwijze hoe je om moet gaan met een signalering.

NSIS treffer

Als er een NSIS treffer is, is het van belang dat je het onderzoek naar de reden voor deze treffer afwacht alvorens je een beslissing neemt op de aanvraag. Dit betekent ook dat het van belang is dat de reden voor de treffer zo spoedig mogelijk opgevraagd wordt, anders kan een zaak onnodig lang in de VA-procedure komen.

⁹ Vooralsnog geldt dat in ECRIS met name EU-burgers worden opgenomen, niet altijd worden hier dus ook veroordelingen van derdelanders in opgenomen, maar hier wordt momenteel wel al aan gewerkt.

¹⁰ Het is mogelijk dat er een hitmelding in SIS is geregistreerd of dat de vreemdeling dit zelf vermeldt.

4.1.2 Gehoor

De vreemdeling moet tijdens het aanmeldgehoor een antecedentenverklaring ondertekenen. Het is van belang dat je hier in een gehoor aandacht voor vraagt. Met name als er staat dat de vreemdeling in het verleden voor enig feit is veroordeeld of ergens van verdacht wordt, moet je dit uitvragen in het gehoor. Ook moet je de vreemdeling dan verzoeken alle relevante stukken hierover aan te dragen.

Het is mogelijk dat de vreemdeling stelt dat zijn buitenlandse antecedenten te maken hebben met zijn asielmotieven – denk onder andere aan een oneerlijk proces, dat hij eigenlijk om zijn politieke activiteit of zijn seksuele gerichtheid is vervolgd- het is dan aan de vreemdeling op dit aannemelijk te maken. Als hij dit kan onderbouwen is het aan de beslisser om te besluiten wat hiermee te doen. Let wel het is **ALTIJD** noodzakelijk dat alle eerdere veroordelingen op de antecedentenverklaringen ingevuld worden door de vreemdeling¹¹, ook wanneer hij bijvoorbeeld stelt dat er sprake was van een oneerlijk proces. Dit kan een reden zijn om in een individuele zaak te besluiten de openbare orde niet tegen te werpen, maar moet wel ingevuld worden op de verklaringen. Als dit speelt, is het verzoek om hier wel over in contact te treden met de openbare orde asioldossierhouders van JZ-ST en/of SUA.

4.1.3 Confronteren

Als de vreemdeling, nadat de antecedenten bekend zijn geworden, nog door de IND gehoord moet worden, verdient het de voorkeur dat je de vreemdeling tijdens het gehoor confronteert met de mogelijke gevolgen van zijn criminele antecedenten. Daarbij kan je dan alvast vooruitkijken naar het opleggen van een IRV en de bezwaren van de vreemdeling daartegen. Dit horen is niet noodzakelijk, maar wel wenselijk onder meer omdat als de vreemdeling is gehoord en hij gaat MOB, de vreemdeling evengoed een IRV opgelegd kan krijgen.

4.1.4 Strafmaatvergelijking

Als er een buitenlands vonnis is, is het van belang dat je dit voorlegt voor een strafmaatvergelijking. Dit proces is verder toegelicht in [IB 2019/104 strafmaatvergelijking](#).

Let wel, als uit de strafmaatvergelijking is gebleken dat een buitenlandse veroordeling in Nederland niet zou leiden tot een straf, kan het nooit een reden zijn om de asielaanvraag af te wijzen op grond van deze antecedenten. Als uit de strafmaatvergelijking komt dat een (bijzonder) ernstig misdrijf ook in Nederland kan worden gekwalificeerd als (bijzonder) ernstig is het raadzaam altijd even contact op te nemen met unit 1F, omdat het dan mogelijk is dat die aanvraag door de unit 1F overgenomen wordt. Immers, zeer ernstige misdrijven gepleegd in het buitenland kunnen ook leiden tot een 1F tegenwerping.

4.1.5 Termijn verlengen

Als de vreemdeling nog slechts verdachte is, van een (bijzonder) ernstig misdrijf, heeft het de voorkeur dat je contact opneemt met het OM en bekijkt wanneer de rechtszitting plaatsvindt en/of wanneer een uitspraak te verwachten is. Als het een vreemdeling betreft die – als hij geen gevaar voor de openbare orde zou zijn, erkend zou worden als verdragsvluchteling - is dit ook wenselijk als de veroordeling nog niet onherroepelijk is. Waar mogelijk moet je altijd de beslistermijn maximaal verlengen in deze zaken.

¹¹ Het foutief invullen van deze verklaring, of informatie achterhouden kan gevolgen hebben voor de aanvraag of in de toekomst zelfs leiden tot een intrekking. Er kan dan ook nooit vanuit de IND geadviseerd worden aan de vreemdeling dat hij bepaalde dingen niet hoeft in te vullen.

4.1.6 Uitleveringsverzoek uit buitenland

Incidenteel komen er zaken voorbij waar er een uitleveringsverzoek vanuit het buitenland is. In dergelijke gevallen is het raadzaam altijd contact op te nemen met de dossierhouder openbare orde bij SUA en/of JZ-ST.

4.2 Besluitvorming

4.2.1 Afwijzen op grond van de openbare orde

Wanneer je de asielaanvraag afwijst op grond van de openbare orde hoef je **niet** aan het EU OO-criterium te toetsten. Dit wordt natuurlijk wel getoetst bij het onthouden van de vertrektermijn en het opleggen van een IRV. Ook is het wel van belang dat je de zaak dan afdoet als kennelijk ongegrond op grond van artikel 30b, eerste lid, onder j, Vw.

4.2.2 Onthouden vertrektermijn

Wanneer je de asielaanvraag afwijst wegens een gevaar voor de openbare orde onthoud je in beginsel de vertrektermijn, zie [A3/3.4 Vc](#). De vreemdeling kan hier in de zienswijze op reageren en in de beschikking wordt dan de uiteindelijke vertrektermijn of het onthouden daarvan vermeld.

Bij asiel, eerste aanleg en HASA, geldt dat de bewijslast bij de vreemdeling ligt, voor wat betreft de asielaanvraag. Gelet op de bewijslast die op de IND rust met betrekking tot het EU OO-criterium, moet je wel goed motiveren waarom de vreemdeling wegens een gevaar voor de openbare orde de verblijfsvergunning wordt geweigerd, een vertrektermijn wordt onthouden en mogelijk een zwaar IRV wordt opgelegd, zowel in het voornemen als het besluit. De vreemdeling heeft dan ook in de zienswijze nog uitgebreid de kans om aan te geven waarom:

- aan hem geen IRV opgelegd moet worden;
- de duur van dit IRV niet zolang mag zijn dan wel zijn vertrektermijn niet op grond van openbare orde onthouden kan worden;
- of zijn asielaanvraag niet op grond van openbare orde afgewezen moet worden.

Argumenten of stukken die de vreemdeling over heeft gelegd of aanvoert, betrek je bij de besluitvorming.

4.2.3 IRV

Als het besluit tevens een terugkeerbesluit (hierna TKB) is of wanneer er nog een geldig TKB is, kan je een IRV opleggen. Als aan de in artikel 66a, achtste lid, Vw, neergelegde voorwaarden voor oplegging wordt voldaan, moet je toetsen of de opgelegde maatregel, zoals een IRV, proportioneel is. Daar hoef je niet iets (ambtshalve) over op te nemen in de beschikking¹². Mocht een vreemdeling bijzondere argumenten aandragen waarom de maatregel in zijn of haar geval niet proportioneel is, dan moet je hier op ingaan in de beschikking. Gelet op het (bijzonder) ernstig misdrijf dat wordt tegengeworpen, is hiermee over het algemeen de proportionaliteit gegeven. Van belang is hierbij ook [artikel 6.5a Vb](#), waarbij het verder ook van belang is te realiseren dat het vijfde lid van dit artikel niet limitatief is.

Een IRV leg je op als de vreemdeling (op wie [artikel 64 Vw](#) niet van toepassing is):

- a. Nederland, de EU/EER en Zwitserland onmiddellijk moet verlaten (vertrektermijn van 0 dagen) ([artikel 66a, eerste lid, onder a, jo artikel 62, tweede lid, Vw](#)); of
- b. niet uit eigen beweging Nederland, de EU/EER en Zwitserland binnen de vertrektermijn heeft verlaten ([artikel 66a, eerste lid, onder b, Vw](#)); of

¹² Voor 1F is dit in een aparte werkinstructie opgenomen, zoals al in de inleiding is aangegeven.

- c. de aanvraag om verlening van een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd zonder verschoonbare reden intrekt voordat een beslissing is genomen, terwijl aanwijzing bestaat dat de aanvraag niet kansrijk geacht moet worden, bijv. veilig land van herkomst (artikel 66a, tweede lid, Vw jo A4/2.1 Vc).

Ad a) Je kan onmiddellijk vertrek aanzeggen als:

- een risico bestaat dat de vreemdeling zich aan het toezicht gaat onttrekken, zie A3/3.2. Risico op onttrekking aan het toezicht;
- de aanvraag van de vreemdeling tot het verlenen van een verblijfsvergunning of tot het verlengen van de geldigheidsduur van een verblijfsvergunning is afgewezen als kennelijk ongegrond of wegens het verstrekken van onjuiste of onvolledige gegevens, zie A3/3.3 Kennelijke ongegrondheid; of
- de vreemdeling een gevaar vormt voor de openbare orde, de openbare veiligheid of de nationale veiligheid; dit betreft het ZH&O-criterium; zie A3/3.4 Gevaar openbare orde, openbare veiligheid of nationale veiligheid.

Ad b) Hiervan is sprake als er al eerder een TKB is gegeven en de vreemdeling zich niet aan die vertrekverplichting heeft gehouden binnen de gegeven vertrektermijn.

Ad c) Deze optie spreekt voor zich. Als deze situatie zich voordoet moet je eerst nog een TKB geven (als er nog geen geldig TKB ligt). Als je een vreemdeling een zwaar IRV op wil leggen, maar je gelet op de individuele omstandigheden een TKB met een vertrektermijn gaat opleggen, laat je het zware IRV niet achterwege vanwege de enkele vertrektermijn.

Als het uitvaardigen van een IRV een schending van artikel 8 EVRM betekent, leg je geen IRV op (A4/2.2). In gevallen waar een verblijfsvergunning niet wordt verleend wegens een gevaar voor de openbare orde, valt de artikel 8 EVRM-belangenafweging vrijwel altijd ten nadele van de vreemdeling uit. Dan geldt het belang van de Nederlandse Staat al snel zwaarder. Zeker wanneer de vreemdeling niet eerder legaal verblijf in Nederland heeft gehad. Dit betekent dat 8 EVRM in dergelijke gevallen aan het opleggen van een IRV niet in de weg staat.

In Vc A4/2.2 staan ook nog andere dwingende redenen om geen IRV op te leggen, te weten:

- Als op grond van de Dublinverordening een ander land heeft verzocht om de vreemdeling terug te nemen of over te nemen;
- Als de vreemdeling in het bezit is van een geldige verblijfsvergunning in een andere EU- of EER-lidstaat of Zwitserland tenzij de vreemdeling in aanmerking komt voor een zwaar inreisverbod.

Ook kan je afgezien van het uitvaardigen van een IRV vanwege humanitaire of andere redenen (artikel 66a, achtste lid, Vw).

4.2.3.1 Duur IRV

Bij een afwijzing van een asielaanvraag op grond van de openbare orde is het vrijwel altijd mogelijk om een zwaar IRV¹³ op te leggen. De duur van een IRV dat door de IND in asielzaken wordt opgelegd is in beginsel 2 jaar. Dit betreft namelijk een licht IRV. Dit geldt dus **niet** voor Openbare Orde afwijzingen. Daarbij is het in beginsel 10 jaar.

Je kan een zwaar IRV opleggen als:

¹³ De duur van een IRV dat door de IND in asielzaken wordt opgelegd is in beginsel maximaal twee jaar (licht IRV) (artikel 6.5a, eerste lid, Vw), tenzij er sprake is van een zwaar IRV.

- er wordt voldaan aan de ZH&O-toets, ook wel het zgn. Europeesrechtelijke openbare orde criterium (zie WI 2019/2); de duur bedraagt dan maximaal 10 jaar; of
- er sprake is van een ernstige bedreiging van de nationale veiligheid of andere zwaarwegende belangen (artikel 6.5a, zesde lid, Vw); de duur bedraagt dan maximaal 20 jaar. Je moet dan ook aan het EU OO-criterium toetsen.

In het IB Belangrijke ontwikkelingen terugkeerrichtlijn staan nog handvatten t.a.v. het inreisverbod, voor een groot deel zijn (of worden) deze handvatten verwerkt in de beschikkingen.

4.2.4 Ambtshalve toets

Als je een zwaar IRV oplegt, of als dat al eerder opgelegd is, dan doe je geen ambtshalve toets (zie paragraaf C1/4.5 Vc). Dit betekent dat je niet doortoetst aan artikel 8 EVRM, mensenhandel en artikel 64 Vw. Je doet wel een schrijnendheidstoets. Voor de schrijnendheidstoets wordt verwezen naar IB 2019/81, de openbare orde is hier wel een contra-indicatie die ertoe kan leiden dat iemand geen verblijfsvergunning krijgt. Je toetst wel aan artikel 8 EVRM bij het zware IRV, maar dus niet in het kader van de ambtshalve toets. Artikel 64 Vw toets je wel in het kader van het TKB.

4.2.5 Terugkeerbeletsel

Als je concludeert dat de vreemdeling op grond van zijn asielmotieven wel in aanmerking zou moeten komen voor een verblijfsvergunning asiel, maar je de aanvraag afwijst wegens een gevaar voor de openbare orde, moet je duidelijk in het TKB opnemen dat er **geen uitzetting naar land van herkomst** plaats zal vinden. Een vreemdeling wordt in dat geval immers niet uitgezet naar het land van herkomst wegens het absolute verbod op refoulement. Wel geldt er voor de vreemdeling nog een vertrekplicht.

4.2.6 Al eerder ingetrokken vergunning

Soms komt het voor dat de vreemdeling in het verleden in het bezit is geweest van een andere verblijfsvergunning die is ingetrokken en er dus al een uitgebreid intrekingsbesluit ligt. Als dit het geval is, kan je niet enkel daar naar verwijzen. Je moet altijd nog wel motiveren hoe de individuele omstandigheden sinds het vorige besluit nu meewegen en of dit tot een ander oordeel leidt. Onderdeel van deze toets is immers de actualiteit.

4.2.7 Criterialijst INDIGO

Het vullen van de criterialijst in INDIGO wordt vaak van ondergeschikt belang geacht. Let wel dat van groot belang is dat dit goed gebeurt en zeker voor openbare orde zaken. Op basis van deze gegevens uit INDIGO worden namelijk de cijfers gegenereerd waar, onder andere, de Tweede Kamer mee wordt geïnformeerd. Dit betekent dat slechts zaken die zijn afgedaan op grond van de openbare orde - dus als Kennelijk Ongegrond op grond van artikel 30b, eerste lid, onder j, Vw - in de criterialijst de vraag over Openbare Orde¹⁴ op "Nee" worden gezet. Door deze vraag op nee te zetten, zeg je dat vreemdeling wel een gevaar vormt voor de openbare orde. Voor nareis betekent dit dat enkel die zaken waarbij de eerdere (buitenlandse) veroordelingen de (primaire) reden is om de zaak af te wijzen, op grond van artikel 16, eerste lid, onder d Vw, wordt de zaak als zodanig geregistreerd. Deze zaken worden dan ook meegenomen bij de cijfers voor media en Tweede Kamer.

¹⁴ De vrd. vormt niet op ernstige gronden een gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid

4.3 Waar kan ik terecht met vragen

Heb je vragen over individuele casuïstiek dan is het raadzaam om contact op te nemen met de collega's van het Team herbeoordelen Asiel, cluster openbare orde en/of de PV Seniorendesk. Voor beleidsvragen kan altijd contact opgenomen worden met de dossierhouder van Openbare Orde van SUA, vragen worden bij voorkeur via de QandA gesteld. Als de vraag spoed heeft kan je bellen met de dossierhouder.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met JZ-ST en A&B.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/17 Artikel 3.50 Vb en HTLGK

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier/Asiel
InformIND Thema Vc B9/7 Verblijfsvergunning na eerder verblijf als minderjarige vreemdeling i.h.k.v. verblijf als familie- of gezinslid

Geldig vanaf 09-02-2021
Geldig tot en met 09-02-2022

1. Aanleiding

Dit informatiebericht is een update van het informatiebericht d.d. 28 april 2016 'Melden van aanvragen vvr humanitair niet-tijdelijk van hier te lande geboren kinderen, die korter dan 1 jaar een vvr HTLGK hebben'. Deze aanvragen hoeven niet langer gemeld te worden aan SUA. Voor het overige heeft er geen aanpassing van de inhoud van het eerdergenoemde informatiebericht van 28 april 2016 plaatsgevonden. Met dit informatiebericht is het informatiebericht d.d. 28 april 2016 'Melden van aanvragen vvr humanitair niet-tijdelijk van hier te lande geboren kinderen, die korter dan 1 jaar een vvr HTLGK hebben' komen te vervallen.

2. Verwachting

De inhoud van dit informatiebericht zal niet worden ingenomen in de Vc.

3. Inhoud/Hoe te handelen.

In de uitvoeringspraktijk is er altijd vanuit gegaan dat ook voor hier te lande geboren kinderen (HTLGK) geldt dat zij pas na een jaar in het bezit te zijn geweest van een verblijfsvergunning HTLGK in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning humanitair niet-tijdelijk op grond van artikel 3.50 Vreemdelingenbesluit.

Op 18 december 2015 heeft de rechtbank Oost-Brabant echter een uitspraak gedaan in een HTLGK-zaak, waarin de rechtbank de grammaticale interpretatie van artikel 3.50 Vb hanteert en tot de conclusie komt dat artikel 3.50 Vb, anders dan de IND stelt, geen termijn stelt voor hier te lande geboren kinderen. Deze uitspraak is te raadplegen via de tab "Uitgaande relaties".

Uitspraak 3.50 Vb
HTLGK_.pdf

Dit betekent dat een HTLGK in principe al een aanvraag voor een verblijfsvergunning humanitair niet-tijdelijk kan indienen, als hij een dag in het bezit is geweest van een verblijfsvergunning HTLGK (artikel 3.23 Vb).

De IND heeft besloten om van deze uitspraak niet in hoger beroep te gaan.

Dit betekent dat aanvragen op grond van 3.50 Vb van hier te lande geboren kinderen die korter dan 1 jaar in het bezit zijn van een verblijfsvergunning HTLGK thans moeten worden ingewilligd, als aan alle voorwaarden van 3.50 Vb wordt voldaan.

4. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met RVN.

Informatiebericht SUA

Van IND/ SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/18 LHBTI Cuba, sur place activiteiten

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Asiel landenpagina's

Relatie met IB 2020/62 Vrees voor vervolging op grond van het
Vluchtelingenverdrag
Geldig vanaf 09-02-2021
Geldig tot en met 09-02-2022

1. Aanleiding

SUA krijgt sinds vorig jaar diverse vragen ten aanzien van de beoordeling van asielaanvragen (zowel HASA als zij-instroom) van LHBTI's uit Cuba die na aankomst in Nederland activistische (pro LHBTI/Anti Regime) activiteiten hebben ontplooid. Advocaten doen een beroep op het gelijkheidsbeginsel daar waar eerdere zaken zijn ingewilligd naar aanleiding van de hier te lande ontplooidde activiteiten (Réfugié surplace). Ter uniformiteit in de beoordeling van deze zaken is daarom dit Informatiebericht opgesteld.

2. Inhoud/Toelichting

Het betreft zaken van voornamelijk LHBTI's uit Cuba die na aankomst in Nederland pro LHBTI/Anti Regime activiteiten hebben ontplooid. Deze activiteiten zien met name op de aansluiting bij Cuba Decide, deelname aan demonstraties bij de Cubaanse ambassade, het voeren van campagne tegen de nieuwe grondwet, het geven van interviews op de Cubaanse TV en internet-zenders en het actief uitlaten op social media.

3. Hoe te handelen

Voor vreemdelingen uit Cuba die reeds hier te lande verblijven en eerder in Cuba politieke activiteiten hebben verricht, of dergelijke activiteiten in Nederland hebben ontplooid, zal – zoals gebruikelijk – beoordeeld worden of deze activiteiten **geloofwaardig** zijn, voortkomen uit **een fundamentele politieke overtuiging**, het aannemelijk is dat de vreemdeling ook **bij terugkeer deze activiteiten wil voortzetten** én dat **aannemelijk is dat de vreemdeling in de negatieve aandacht van de autoriteiten staat**. Voor nadere uitleg over het toetsingskader ten aanzien van hier te lande verblijvende politieke opposanten/ activisten en gegronde vrees bij terugkeer wordt verwezen naar het IB Vrees voor vervolging bij terugkeer, hoofdstuk 4.4.

Activistische LHBTI's

LHBTI's hebben in zijn algemeenheid niet te vrezen voor vervolging in Cuba, aldus ook de Afdeling in de uitspraken van 4 juli 2018. Dit is echter anders voor activistische LHBTI's indien men dit doet buiten het overheidskader om. De combinatie van LHBTI en politieke geëngageerdheid kan leiden tot negatieve belangstelling van de Cubaanse autoriteiten. In Cuba is er niet veel voor nodig om

het label dissident opgeplakt te krijgen. Dissidenten lopen in Cuba risico vervolgd te worden door het regime.

Uit diverse openbare bronnen volgt dat de Cubaanse autoriteiten dissidenten onder meer via de (social) media monitoren.¹ Met name indien een Cubaanse LHBTI zichtbaar en herkenbaar in de media verschijnt vallen problemen bij terugkeer te verwachten. Niet zo niet zeer vanwege het LHBTI-schap maar vanwege hun (politieke) standpunten/denkebeelden.

Bij de beoordeling van de zaak is het raadzaam om zo zorgvuldig mogelijk een compleet 'profiel' te construeren van betrokkene, waarin alle activiteiten worden opgesomd en waarin de bijdrage of activiteit van de betrokkene worden gewogen. Voorbeelden van activiteiten die zwaarwegend zijn o.a.:

- Actieve, openbare profielen op Social Media met groot aantal volgers, waarop duidelijk stelling genomen wordt tegen het Cubaanse Regime
- Actieve deelname aan demonstraties bij Cubaanse ambassade/consulaat
- Het geven van interviews aan Cubaanse TV- en internetzenders
- Bijhouden van een blog, of schrijven van artikelen op internet, dan wel het maken van vlogs gericht tegen het Cubaanse regime.

Misbruik

Ook in geval van Cubaanse zaken is het mogelijk om, in overduidelijke situaties, misbruik tegen te werpen. Indien geconcludeerd wordt dat de zaak afgewezen kan worden wegens misbruik, dient contact opgenomen te worden met SUA/ JZ-ST.²

4. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en A&B.

¹ https://freedomhouse.org/sites/default/files/2019-11/11042019_Report_FH_FOTN_2019_final_Public_Download.pdf;
<https://freedomhouse.org/country/cuba/freedom-net/2019>; <https://www.state.gov/wp-content/uploads/2020/02/CUBA-2019-HUMAN-RIGHTS-REPORT.pdf>, <https://www.state.gov/cuba-internet-task-force-final-report/>

² Zie voor een volledige toelichting IB 2020/62 Vrees voor vervolging bij terugkeer/ toets terughoudendheid p. 7 e.v.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/19 Beoordeling veilig derde land – Verenigd Koninkrijk

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Asiel

InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering

Relatie met IB 2021/8 Beoordeling veilige derde landen in de asielprocedure
- bewijslast en landeninformatie

Geldig vanaf 11-02-2021

Geldig tot en met 11-08-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van het Verenigd Koninkrijk als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_1266335_1/1/

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Over het Verenigd Koninkrijk heeft TOELT op 29 januari 2021 een factsheet gepubliceerd.

https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_1266881_1

Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of het Verenigd Koninkrijk in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Werkwijze in zaken die voorheen onder Dublin vielen

Het VK is per 1 januari 2021 geen partij meer bij de Dublin Verordening. In IB 2020/188 (Brexit Dublinverordening) worden de gevolgen hiervan uiteengezet voor lopende zaken. https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_1265863_1/1/

Na 31 december 2020 kunnen er geen overdrachten in het kader van de Dublinverordening meer plaatsvinden van NL naar het VK. Omgekeerd geldt dat er geen overdrachten van het VK op NL meer worden geaccepteerd.

Zaken claimen t.o.v. het VK is ook niet meer mogelijk; teruggevallen wordt op het leerstuk 'veilig derde land'. Dit betekent dat bij een eerder verblijf in het VK – voorafgaand aan de asielaanvraag in Nederland – óf op grond van banden met het VK vanwege andere aspecten, het VK eventueel als 'veilig derde land' kan worden aangemerkt en de asielaanvraag op die grond niet-ontvankelijk kan worden

verklaard. Zie voor de algemene voorwaarden m.b.t. de criteria van veilig derde land (o.a. banden en toegang) het hierboven genoemde IB 2021/8.

https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_1266335_1/1/

Beoordeling van het Verenigd Koninkrijk als veilig derde land:

Het Verenigd Koninkrijk is partij bij de belangrijke internationale mensenrechtenverdragen, m.n. het Vluchtelingenverdrag van 1951 (Convention Relating to the Status of Refugees), het Antifolterverdrag (Convention against Torture [CAT]), het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten (International Covenant on Civil and Political Rights) en het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM). In de Asylum and Immigration Appeals Act 1993 in artikel 2 die geldt voor het hele Verenigd Koninkrijk, is vastgelegd dat niets in de Immigration Rules in strijd mag zijn met het Vluchtelingenverdrag. Het principe van non-refoulement is derhalve vastgelegd in de nationale vreemdelingenwetgeving.

Er zijn geen berichten dat het VK het non-refoulementbeginsel niet naleeft.

Het VK kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen bij de autoriteiten. Voorts is de UNHCR actief in het VK en werken de autoriteiten hiermee samen. Asielzoekers kunnen tijdens de asielprocedure in aanmerking komen voor financiële steun van de overheid, voor huisvesting, onderwijs en gezondheidszorg. Indien de asielprocedure langer dan een jaar duurt kunnen zij in bepaalde gevallen toestemming krijgen te werken.

Toegelaten vluchtelingen krijgen in eerste instantie verblijfsrecht voor vijf jaar. Zij ontvangen een biometrisch verblijfsdocument. Statushouders hebben dezelfde rechten op gezondheidszorg, onderwijs, arbeid en sociale huisvesting als onderdanen van het Verenigd Koninkrijk.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND het VK aan als veilig derde land.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	zie IND-gids
Nummer & Titel	IB 2021/20 Verzoek om wijziging ambassade om mvv op te halen
Kenmerk (digijust)	3219561
Hoofdtak	Regulier
InformIND Thema	Regulier
Relatie met	IB 2020/111
Geldig vanaf	15-02-2021
Geldig tot en met	01-03-2022

1. Aanleiding

In het informatiebericht 2020/111 is destijds opgenomen dat BZ door de coronacrisis in afstemming met ketenpartners de niet-essentiële consulaire dienstverlening op de posten had afgeschaald.

Dat neemt niet weg dat sommige posten nu weer (deels) open zijn voor reguliere dienstverlening, maar in sommige landen is consulaire dienstverlening nog steeds tot een minimum beperkt.

Dit leidt tot verzoeken van de vreemdelingen aan de IND om hun MVV bij een andere post, in een ander land, op te kunnen halen.

Daarnaast zijn signalen ontvangen dat in voorkomende gevallen vreemdelingen die in Nederland verblijven en de gedurende hun verblijf in Nederland de MVV-procedure hebben doorlopen, worden doorverwezen naar andere posten in Europa om aldaar de MVV op te halen.

In deze geüpdatete versie van informatiebericht 2020/111 wordt richting gegeven hoe met dergelijke verzoeken omgegaan dient te worden. Dit informatiebericht komt in plaats van informatiebericht 2020/111.

2. Verwachting

Gelet op de tijdelijke aard van de maatregelen zal de inhoud van dit informatiebericht niet worden opgenomen in een werkinstructie of de Vreemdelingencirculaire.

Dit IB geldt niet voor wijzigingsverzoeken van gezinsleden van houders van een verblijfstatus asiel.

3. Toelichting

Het kan voorkomen dat een vreemdeling zijn MVV door de lokale situatie niet kan afhalen bij de post die is aangewezen om de MVV af te geven, maar wel in een buurland waar de situatie beter is en de post geopend is. De aanvrager kan dan een gemotiveerd verzoek indienen bij de IND om de MVV bij een andere post op te halen en het xml-bericht/de inwilliging te sturen aan de betreffende post die de MVV kan

afgeven. Voor de volledigheid wordt verwezen naar de systeembeschrijving "onderdeel F: Bijzonderheden bij xml beschikkingen".

Sommige posten worden overmatig belast met veel van deze verzoeken. Dit is veelal niet uitvoerbaar binnen de vaak beperkte capaciteit waarin zij nu opereren. Er wordt geadviseerd om terughoudend om te gaan met deze verzoeken en alleen in te stemmen met een verzoek om wijziging van ambassade voor het afhalen van mvv, indien:

- De afhaaltermijn voor de mvv op korte termijn zal verstrijken en deze niet meer verlengd kan worden.
Onder korte termijn wordt verstaan dat de afhaaltermijn binnen 3 weken zal verstrijken.
- Het een post in een buurland is;
- Vreemdeling kan/mag naar het buurland reizen. Dit betekent dat er geen fysieke blokkades zijn en de grenzen open zijn; en

Wanneer aan deze voorwaarden wordt voldaan, kan het verzoek met het xml-bericht/beschikking naar de betreffende post worden gestuurd.

Bij andere individuele, schrijvende omstandigheden dient de zaakverantwoordelijke medewerker eerst met de post contact op te nemen met de vraag of ze betreffende vreemdeling kunnen helpen. Alleen bij een positieve respons van de post, mag xml-bericht worden doorgestuurd.

Bij een nieuwe inwilliging wordt het xml-bericht gestuurd naar de ambassade waar deze normaliter naar verwezen zou worden, ongeacht of de betreffende post opgestart is met afgeven van MVV's.

Het komt voor dat vreemdelingen in afwachting van de beslissing op hun MVV-aanvraag Nederland inreizen binnen de vrije termijn of op een geldig Schengenvizum en de MVV-goedkeuring ontvangen terwijl ze zich reeds in Nederland bevinden. Op verzoek van Buitenlandse Zaken is het echter nadrukkelijk niet de bedoeling om in die gevallen het xml-bericht (door) te sturen naar een post in een ander Europees land. Het algemene uitgangspunt is dat deze vreemdelingen (op termijn) moeten terugkeren naar het land van herkomst of bestendig verblijf om de MVV daar op te halen.

4. Communicatie

Gelijktijdig met de publicatie van dit informatiebericht wordt de communicatie op ind.nl en Atlas bijgewerkt.

Voor de meest recente informatie over de geopende ambassades/posten wordt verwezen naar:

<https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/CoronaJZSUA/SitePages/Posten.aspx>

5. Afstemming

De inhoud van dit informatiebericht is afgestemd met RVN, DV, JZ en BZ.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/21 Bekendmaken van bezwaarmakende lidstaat in visumzaken
Hoofdtak Regulier/Asiel
InformIND Thema A1/5
Relatie met
Geldig vanaf 19 februari 2021
Geldig tot en met 19 februari 2022

1. Aanleiding

Op 24 november 2020 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie arrest gewezen in de zaken C-225/19 en C-226/19 ([ECLI:EU:C:2020:951](#)). Het betreft hier een prejudiciële procedure waarin de vraag centraal staat of een visum voor kort verblijf kan worden geweigerd indien een van de andere lidstaten in het kader van artikel 22 van de Visumcode bezwaar maakt tegen afgifte van dat visum.

2. Verwachting

Er wordt in overleg met de Visadienst, JZ, DMB en BZ gezien hoe het visumproces zo kan worden ingericht dat kan worden voldaan aan de vereisten die volgen uit het arrest van het Hof. Zodra hier duidelijkheid over zal dit middels een IB worden gecommuniceerd.

3. Toelichting

In het ene arrest ging het om een afgewezen visumaanvraag van een man uit Egypte vanwege het feit dat Hongarije bezwaar had gemaakt tegen afgifte van het visum. In de andere zaak was een vrouw met de Syrische nationaliteit, woonachtig in Saoedi-Arabië een visum geweigerd omdat Duitsland bezwaar had gemaakt. In beide gevallen is daarom het visum geweigerd op grond dat de betrokkenen als een gevaar voor de openbare of nationale veiligheid als bedoeld in artikel 31, lid 1, onder a), vi), van de Visumcode worden beschouwd. Voor de betrokkenen was echter niet inzichtelijk dat Hongarije cq. Duitsland bezwaar had gemaakt. Evenmin was voor hen inzichtelijk wat de reden was dat de betreffende lidstaten bezwaar hadden gemaakt tegen de afgifte van een visum. In beroep is door betrokkenen aangevoerd dat geen sprake zou zijn van effectieve rechtsbescherming. De rechtbank Haarlem heeft bij tussenuitspraak van 5 maart 2019 ([ECLI:NL:RBDHA:2019:2097](#) en [ECLI:NL:RBDHA:2019:2095](#)) besloten prejudiciële vragen te stellen.

Het Hof heeft nu geoordeeld dat in de beslissing tot weigering van een visum (waarbij gebruik wordt gemaakt van het standaard formulier voor kennisgeving en motivering van het weigeren, nietig verklaren of intrekken van een visum) vermeld moet worden welke lidstaat bezwaar heeft gemaakt.

Daarnaast moet vermeld worden op welke specifieke weigeringsgrond het bezwaar is gebaseerd en in voorkomend geval zal een korte weergave van de redenen moeten worden gegeven.

Het Hof is verder van oordeel dat de gerechten van de lidstaat die het visum heeft geweigerd niet de materiele rechtmatigheid van dat bezwaar kunnen toetsen, maar enkel kunnen toetsen of de visumweigeringsgrond conform de in de Visumcode geregelde procedures is verlopen. In het kader van de effectieve rechtsbescherming dient in de beslissing tot weigering van het visum te worden vermeld tot welke autoriteit de aanvrager zich kan wenden om te vernemen welke beroepsmogelijkheden beschikbaar zijn in de lidstaat die bezwaar heeft gemaakt.

4. Hoe te handelen

Bezwaarzaken

In lopende bezwaarzaken dient de beslisser bij de bezwaarmakende lidstaat de specifieke weigeringsgrond op te vragen, alsook de contactgegevens van de autoriteit van de bezwaarmakende lidstaat tot wie de aanvrager zich kan wenden om te vernemen welke beroepsmogelijkheden beschikbaar zijn. Dit geldt ook voor de zaken waarin gemachtigde geen verweer heeft gevoerd ten aanzien van dit punt maar de afwijzingsgrond wel wordt gehandhaafd in bezwaar.

De beslisser vermeldt in het besluit op bezwaar welke lidstaat bezwaar heeft gemaakt en op welke specifieke weigeringsgrond het bezwaar is gebaseerd. Daarnaast moet in het besluit worden vermeld tot welke autoriteit de aanvrager zich kan wenden om te vernemen welke beroepsmogelijkheden beschikbaar zijn in de lidstaat die bezwaar heeft gemaakt.

Beroepszaken

In lopende beroepszaken handelt de beslisser naar bevind van zaken. In een voorkomend geval kan JZ de beslisser verzoeken om bij de bezwaarmakende lidstaat de specifieke weigeringsgrond op te vragen alsook de contactgegevens van de autoriteit van de bezwaarmakende lidstaat tot wie de aanvrager zich kan wenden om te vernemen welke beroepsmogelijkheden beschikbaar zijn.

5. Afstemming

Dit Informatiebericht is afgestemd met JZ en de Visadienst.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/23 nadere toelichting op de wijze van beoordeling van verblijfsaanvragen Brexit terugtrekkingsakkoord na 31 december 2020

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier / Brexit
InformIND Thema **Thema('s) vermelden** <http://ind.pucoverheid.nl/thema/>

Relatie met B13 Vc
Geldig vanaf 17-02-2021
Geldig tot en met 17-02-2022

1. Aanleiding

Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) de Europese Unie (EU) verlaten (Brexit). Deze terugtrekking heeft op basis van een tussen het VK en de EU gesloten terugtrekkingsakkoord plaatsgevonden. In het terugtrekkingsakkoord gold een overgangperiode tot en met 31 december 2020. Gedurende deze overgangperiode is het EU-recht van kracht gebleven. VK-onderdanen die voor 1 januari 2021 in Nederland woonachtig waren vielen gedurende de overgangperiode nog onder de werking van Richtlijn 2004/38 (Richtlijn vrij verkeer van personen).

Voor voortzetting van verblijf in Nederland na 31 december 2020 hebben VK-onderdanen een nieuw verblijfsdocument op grond van het terugtrekkingsakkoord nodig. De meeste VK-onderdanen hebben dit verblijfsrecht in 2020 al bij de IND aangevraagd en toegekend gekregen. VK-onderdanen die echter nog geen nieuw verblijfsdocument hebben aangevraagd (ten tijde van het schrijven van dit informatiebericht omstreeks 5.000 VK-onderdanen), hebben nog tot en met 30 juni 2021 de tijd om dit te doen. De Brit moet zich dan wel vóór 1 januari 2021 in Nederland hebben gevestigd. In het geval er tevens familieleden van de Brit een verblijfsdocument hebben aangevraagd geldt uiteraard dat hun verblijfsrecht een afgeleide is van dat van de Brit aangezien de Brit de verblijfgever (referent) is.

2. Inhoud/Toelichting

Dit informatiebericht is bedoeld om toe te lichten hoe verblijfsaanvragen op grond van het terugtrekkingsakkoord vanaf 1 januari 2021 beoordeeld dienen te worden. Hierbij is van belang dat als gevolg van de Brexit vanaf 1 januari 2021 (einde overgangperiode) het EU-recht niet meer van kracht is. VK-onderdanen kunnen om die reden hun EU-verblijfsrecht alleen nog na 31 december 2020 voortzetten als zij op 31 december 2020 reeds verblijfsrecht in Nederland op grond van Richtlijn 2004/38 hadden. De beoordeling van de verblijfsaanvraag bestaat uit twee stappen. Deze stappen worden onderstaand nader toegelicht.

3. Hoe te handelen

Een verblijfsaanvraag die (gedurende de overgangperiode of na 31 december 2020) op grond van het Brexit terugtrekkingsakkoord is ingediend en waarop na 31 december 2020 wordt beslist, dient als volgt te worden beoordeeld:

Stap1:

Allereerst wordt beoordeeld of de VK onderdaan vóór 1 januari 2021 in Nederland woonachtig was én op 31 december 2020 verblijfsrecht had op grond van Richtlijn 2004/38.

Let op: bij de vraag of de VK-onderdaan op 31 december 2020 op grond van Richtlijn 2004/38 verblijfsrecht in Nederland had dient tevens rekening te worden gehouden met dat het terugtrekkingsakkoord een maximale periode van afwezigheid uit Nederland toestaat zonder dat het verblijfsrecht op grond van Richtlijn 2004/38 verloren gaat. Artikel 15, lid 2, van het terugtrekkingsakkoord bepaalt dat het verblijfsrecht niet als onderbroken wordt beschouwd als de afwezigheid uit Nederland niet langer is geweest dan de in artikel 16, lid 3, van Richtlijn 2004/38 genoemde periode van maximaal zes maanden per jaar (en in sommige gevallen éénmalig maximaal twaalf achtereenvolgende maanden). In het geval de VK-onderdaan voorafgaand aan de afwezigheid al in het bezit was van een duurzaam verblijfsrecht mag de afwezigheid uit Nederland maximaal vijf jaar zijn (artikel 15, lid 3, terugtrekkingsakkoord).

Uitkomst beoordeling stap 1:

- Indien uit bovenomschreven beoordeling blijkt dat de VK-onderdaan op 31 december 2020 verblijfsrecht had op grond van Richtlijn 2004/38, **ga voor de verdere beoordeling van de verblijfsaanvraag door naar stap 2.**
- Indien blijkt dat de VK-onderdaan op 31 december 2020 geen verblijfsrecht had op grond van Richtlijn 2004/38, dan kan de VK-onderdaan niet in aanmerking komen voor verblijfsrecht op grond van het terugtrekkingsakkoord. In deze situatie had de VK-onderdaan immers geen verblijfsrecht (meer) onmiddellijk voorafgaand aan 1 januari 2021 en is om die reden na 31 december 2020 geen sprake meer van voortzetting van een bestaand verblijfsrecht (het terugtrekkingsakkoord voorziet enkel in de voortzetting van een al bestaand verblijfsrecht).

Stap 2:

Indien bij stap 1 is gebleken dat de VK-onderdaan op 31 december 2020 verblijfsrecht had op grond van Richtlijn 2004/38, dan is stap 2 in de toets de beoordeling of de VK-onderdaan voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in hoofdstuk B13/2 van de Vc (verblijfsrecht korter dan 5 jaar) en hoofdstuk B13/3 van de Vc (duurzaam verblijfsrecht).

Let op: het kan zijn dat bij stap 1 is gebleken dat de VK onderdaan op 31 december 2020 verblijfsrecht had op grond van artikel 6 van Richtlijn 2004/38. Dit betreft verblijfsrecht voor maximaal drie maanden zonder andere voorwaarden dan de verplichting in het bezit te zijn van een geldig paspoort. Deze periode van drie maanden vangt aan vanaf het moment van inreis in Nederland. Dit betekent derhalve dat de VK-onderdaan pas na deze drie maanden hoeft te voldoen aan de voorwaarden van artikel 7 van Richtlijn 2004/38. Afhankelijk van het moment van inreis in Nederland kan deze periode van drie maanden dus nog doorlopen na 31 december 2020. Om uitvoeringstechnische redenen is besloten dat als op 31 december 2020 sprake was van verblijfsrecht op grond van artikel 6 van Richtlijn

2004/38 de onderdaan van het VK uiterlijk op 31 maart 2021 moet voldoen aan artikel 7 van Richtlijn 2004/38, mits dus voldaan wordt aan stap 1.

4. Afstemming

Dit inhoud van dit bericht is afgestemd met JZST en DMB.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer(s) 010.2.e

Titel IB 2021/24 Illegale adoptie en opnemings en signalen van
kinderontvoering

Hoofdtak Asiel / Regulier
InformIND Thema B7/3.6.2 Vc Wobka, B7/3.7 Vc Buitenlandse pleegkinderen en
B7/3.2.1 Vc Gezinsband en B7/3.2.3 Vc Toestemming voor
vertrek naar het buitenland van de andere met het gezag
belaste ouder
Geldig vanaf 25-02-2021
Geldig tot en met 25-02-2022

1. Aanleiding

Dit SUA bericht is een update van het Informatiebericht Illegale adoptie en opnemings van 15 december 2016, waarin staat hoe gehandeld moet worden door IND-medewerkers bij vermoedens van illegale adoptie en opnemings. Dit informatiebericht is aangepast om twee redenen. De in het informatiebericht van 15 december 2016 beschreven handelwijze bij illegale adoptie en opnemings is gewijzigd in die zin dat IND medewerkers een emailbericht met een vermoeden van illegale adoptie/opnemings voortaan niet meer rechtstreeks moeten sturen aan het IKP maar aan de handhavingscoördinator van hun locatie, die dit doorzet naar het IKP. Zie paragraaf 4 derde aandachtsstreepje. Verder zal deze handelwijze ook gaan gelden bij signalen van kinderonvoering. Het Informatiebericht (PUC_8453060000_1) van 15 december 2016 komt hiermee te vervallen.

2. Verwachting

De inhoud van dit informatiebericht zal niet worden opgenomen in de Vc. Bezien zal worden of de inhoud ervan te zijner tijd kan worden overgeheveld naar een interne werkinstructie.

3. Inhoud/Toelichting

De IND heeft met de Raad voor de Kinderbescherming (RvdK) afgesproken dat mogelijk illegale adopties kunnen worden gemeld bij het landelijk bureau van de RvdK. De IND kan ook de opnemings van (familie)pleegkinderen die niet aan het (familie)pleegkinderenbeleid voldoen melden bij de RvdK. Dit geldt ook voor ontdekking van familierelaties die niet blijken te kloppen.

Personen/instellingen die stellen dat een kind in strijd met hun gezagsrecht is overgebracht of wordt achtergehouden in een ander land kunnen zich op basis van het Haags Kinderontvoeringsverdrag 1980 wenden tot de Centrale autoriteit van het land waar het kind zijn gewone verblijfplaats heeft of tot de Centrale autoriteit van iedere andere Verdragsluitende Staat met het verzoek om behulpzaam te zijn bij het verzekeren van de terugkeer van het kind. Een verzoek kan worden ingediend door de achtergebleven ouder, maar ook door een gecertificeerde instelling die belast is

met de uitvoering van een kindbeschermingsmaatregel die het gezag van ouders op het punt van de hoofdverblijfplaatsbepaling beperkt.

Wanneer een verzoek tot teruggeleiding bij de Centrale autoriteit van het Ministerie van Justitie en Veiligheid wordt ingediend zal deze allereerst pogen de minderjarige en meenemende ouder in Nederland te lokaliseren. Het komt wel eens voor dat betrokkenen zich in een AZC bevinden. De Centrale autoriteit schrijft de meenemende ouder aan om te laten weten dat er een verzoek tot teruggeleiding is ingediend door de achtergebleven ouder/instantie. De meenemende ouder wordt in deze brief verzocht mee te werken aan de vrijwillige terugkeer van de minderjarige. De Centrale autoriteit meldt aan de verzoeker dat betrokkene is gelokaliseerd in Nederland, niet waar (adres) betrokkene zich precies bevindt. Werkt de meenemende ouder niet vrijwillig mee, dan zal de achtergebleven ouder zich met een advocaat (evt. op basis van gefinancierde rechtsbijstand) tot de Rechtbank in Den Haag moeten wenden met zijn/haar verzoek tot teruggeleiding.

De IND kan zelf geen verzoek tot teruggeleiding indienen bij de Ca (het gezag over het betreffende kind ligt immers niet bij de IND).

Het staat de achtergebleven ouder/instelling ook vrij om (tevens) aangifte van onttrekking aan het gezag te doen. In de regel wordt aangifte gedaan in het land van herkomst. Naar aanleiding van de aangifte kan door OM/politie aldaar worden besloten om de meenemende ouder internationaal te signaleren en/of het kind als vermist persoon op te nemen in nationale en internationale politiesystemen.

Navraag bij het Internationaal Rechtshulpcentrum (IRC) te Den Haag leert voorts dat de IND bij een vermoeden van een strafbaar feit (onttrekking aan het gezag) ook aangifte kan/moet doen. In een dergelijk geval zal Afdeling Handhaving, Team Toezicht (HTO) contact te leggen met het IRC (ieder parket heeft een eigen IRC met eigen IRC OvJ). Het IRC kan nagaan waar aangifte gedaan kan worden door de IND en of de minderjarige bijvoorbeeld als vermist staat opgenomen in de eerder genoemde politiesystemen.

Bij de loketten of tijdens de aanmeldfase van de asielprocedure kun je vaak al de eerste signalen van illegale adoptie/opneming of kinderontvoering zien. Maar ook daarna kunnen er signalen aanwezig zijn die duiden op illegale opneming/adoptie of kinderontvoering: ontwikkelingen in lopende procedures, tips van derden. Vanaf het eerste contactmoment met de aanvrager tot het nemen van de beslissing kan er aanleiding zijn een melding te doen bij de RvdK van illegale adoptie/opneming of, in het geval van kinderontvoering, om contact te leggen met het IRC in verband met het doen van aangifte van onttrekking aan het gezag.

Hieronder vind je:

- Werkwijze voor loket- en beslismedewerkers bij signalen van illegale adoptie/opneming of kinderontvoering.
- Aandachtspunten bij het herkennen van illegale adoptie en/ of opneming of kinderontvoering

4. Hoe te handelen bij vermoedens illegale adoptie en opnemings van kinderonvervoering

Loketten en aanmeldbalie

1. Neem niet zelf contact op met de Raad voor de Kinderbescherming of, in het geval van kinderonvervoering, met het IRC, dit gebeurt in principe centraal door Afdeling Handhaving, Team Toezicht (HTO).
2. Bij vermoeden aan het loket van illegale adoptie/opnemings van kinderonvervoering kun je – al aan het loket of aanmeldbalie –nadere vragen stellen naar doel van het verblijf en relatie aanvrager-kind en of toestemming voor het vertrek van het kind naar het buitenland is gegeven door de andere met het gezag belaste ouder. Bij twijfel kun je ook contact opnemen met een medewerker van het IKP (toestelnummer 088-0436663) voor of na innemen aanvraag. De IKP-medewerker kan je doorverbinden met een medewerker van HTO.
- Noteer alleen de antwoorden en ga hier verder niet op in.
3. Stuur een e-mailbericht naar de mailbox van de handhavingscoördinator van je locatie, die dit zal doorzetten naar het ^{10.2.g}@IND.NL. Je bericht zal vervolgens worden doorgezet naar een medewerker van HTO voor onderzoek.
4. Vermeld in het onderwerpveld van het e-mailbericht: SPOED Melding mogelijk illegale adoptie/opnemings van kinderonvervoering of SPOED Melding mogelijk kinderonvervoering
5. Vermeld in de e-mail:
  - V-nummer vreemdeling
  - Naam vreemdeling
  - Reden voor de melding: de aanleiding voor het vermoeden van illegale adoptie/opnemings van kinderonvervoering.
  - Eventuele overige bijzonderheden
6. Meld in INDIGO (LET OP: metadateren als intern en binnenblijvend) dat melding is gedaan m.b.t. mogelijk illegale adoptie/opnemings van kinderonvervoering (bv. Memo/voeg mail aan mailbox bij).
7. De medewerker bij HTO die het signaal via het IKP in ontvangst heeft genomen, bericht de melder.

Beslisunits

1. Indien nog geen melding aan het IKP: zie werkwijze loketten.
2. Na melding bij IKP: ga verder met het beslisproces, bereid beschikking in concept voor.
3. Wacht met het slaan van de beschikking op antwoord door de betreffende onderzoeker van HTO. Het is mogelijk dat HTO aanvullende informatie vraagt.
4. HTO probeert binnen een week een eerste antwoord te geven: wel of geen aanleiding om te onderzoeken of melding zal worden gedaan bij de Raad voor de Kinderbescherming en de reden waarom (niet).
5. Na antwoord HTO: beschikking slaan of beslissing op de verblijfsaanvraag opschorten in verband met onderzoek.
6. Neem eventuele e-mailwisseling of een memo dat verwijst naar een (afgerond) onderzoek door HTO op in INDIGO (LET OP: Metadateren als intern en binnenblijvend). Op deze manier is het iedereen duidelijk wat er speelt met betrekking tot onderzoek illegale adoptie/ opnemings van kinderonvervoering.
7. Als de verblijfsaanvraag ten behoeve van het minderjarig kind niet is ingediend door de wettelijk vertegenwoordiger, moet hiervoor herstel verzuim worden geboden in overleg met HTO.

Let op: HTO geeft uitsluitend informatie met betrekking tot het onderzoek. Denk hierbij aan de volgende vragen: loopt er een onderzoek, wat is de

verwachte duur van het onderzoek, wat is de stand van zaken met betrekking tot het onderzoek, wat is het resultaat van het onderzoek, etc?
Het is aan de beslisser om een beslissing te nemen op de aanvraag. Bij beleidsmatige vragen moet SUA worden benaderd.

Aandachtspunten voor het herkennen van een mogelijk illegale adoptie/opneming (familie)pleegkind of kinderontvoering

Hieronder een aantal voorbeelden van situaties waarin mogelijk sprake is van illegale adoptie/opneming of kinderontvoering. De lijst is niet uitputtend en een combinatie van de voorbeelden in één zaak is ook mogelijk.

- In Nederland woonachtige 'ouders' die een verblijfsaanvraag indienen voor een mvv-plichtig buitenlands minderjarig kind
  - dat niet hun eigen kind is; en
  - dat niet is in het bezit van een mvv.
- Aanmeldingen bij het loket ten behoeve van mvv-plichtige buitenlandse minderjarige kinderen zonder mvv als 'adoptiekind' of 'pleegkind'.
- Aanvragen gezinshereniging waarbij het kind in het buitenland is geadopteerd
  - terwijl de aspirant-adoptiefouders hun gewone verblijfplaats (hoofdverblijf) in Nederland hadden ten tijde van de adoptie; en
  - waarbij de aspirant-adoptiefouders de procedure van de Wet opneming buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka) niet hebben gevolgd. Zij beschikken bijvoorbeeld niet over een beginseltoestemming van het Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Aanvragen verblijfsvergunning regulier ter adoptie waarbij de aspirant-adoptiefouders de procedure van de Wobka niet hebben gevolgd.
- Aanvragen verblijfsvergunning regulier voor pleegkind waarbij het kind niet voldoet aan de voorwaarden zoals gesteld in artikel 3.28 Vb en B7/ 3.7.1 en 3.7.2 Vc.
- Aanvragen toetsing gemeenschapsrecht waarbij het kind (derde lander) in het buitenland is geadopteerd
  - terwijl de aspirant-adoptiefouders hun gewone verblijfplaats (hoofdverblijf) in Nederland hadden ten tijde van de adoptie; en.
  - waarbij de aspirant-adoptiefouders de procedure van de Wobka niet hebben gevolgd. Zij beschikken bijvoorbeeld niet over een beginseltoestemming van het Ministerie van Veiligheid en Justitie
- Aanvragen toetsing gemeenschapsrecht ten behoeve van minderjarige pleegkinderen (derdelanders) die
  - al dan niet rechten kunnen ontlenen aan het EU- recht, en
  - niet in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning op grond van het pleegkinderenbeleid (artikel 3.28 Vb en B7/3.7.1 en 3.7.2 Vc)
- Aanvragen toetsing gemeenschapsrecht ten behoeve van minderjarige pleegkinderen (derdelanders) die
  - al dan niet rechten kunnen ontlenen aan het EU- recht en
  - niet in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning op grond van het pleegkinderenbeleid (artikel 3.28 Vb en B7/3.7.1 en 3.7.2 Vc)
- Aanvragen toetsing gemeenschapsrecht ten behoeve van minderjarige pleegkinderen die EU- onderdaan zijn
  - als er twijfels bestaan over de pleegouder en
  - deze ook niet kan aantonen dat hij het gezag heeft over het kind.
- Aanvragen gezinsmigratie ten behoeve van kinderen uit een eerdere relatie van de (voorkinderen) van de ouder die zich bij een (huwelijks)partner in Nederland wil vestigen.
  - als twijfel bestaat of de andere met het gezag belaste ouder toestemming heeft gegeven voor het vertrek naar het buitenland van het kind.

Asielaanvraag waar bij 1 ouder danwel een ander familielid zich meldt met het kind.

5. Afstemming

De inhoud van dit SUA bericht is afgestemd met HTO en met SUA, Team Integraal advies A&B, A&B en RVN.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/28 Interpretatie HvJEU arrest X. en X. (Dublin)
Hoofdtak	Asiel
Informind Thema	Asiel themapagina's – Vw 30 Dublin
Relatie met	- Arrest van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 13 november 2018 (C- 47/17 en C-48/17) – X. en X.
Geldig vanaf	03-03-2021
Geldig tot en met	03-03-2022

1. Aanleiding

Op 13 november 2018 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJEU) in de zaken X. en X. (C- 47/17 en C-48/17) antwoord gegeven op door Nederland gestelde prejudiciële vragen met betrekking tot termijnen in de Dublin heroverwegingsprocedure (artikel 5, lid 2, Uitvoeringsverordening (EU) nr. 118/2014, hierna: Uitvoeringsverordening). In dit informatiebericht komt de werkwijze aan bod die naar aanleiding van het arrest gehanteerd wordt.

2. Inhoud/Toelichting

In het arrest stonden de vragen centraal of een verzoek om heroverweging binnen een bepaalde termijn beantwoord moet worden, wat die termijn is en wat de gevolgen zijn indien geen (of buiten de termijn) antwoord van de aangezochte lidstaat is ontvangen op het verzoek om heroverweging.

Uit het arrest X. en X. volgt dat artikel 5, tweede lid, van de Uitvoeringsverordening zo gelezen moet worden dat wanneer de aangezochte lidstaat niet binnen de antwoordtermijn van twee weken antwoordt op het verzoek tot heroverweging, de aanvullende procedure voor heroverweging definitief is beëindigd. De verzoekende lidstaat moet dan worden aangemerkt als verantwoordelijke lidstaat, tenzij hij nog over de benodigde tijd beschikt om binnen de daarvoor voorziene dwingende termijnen een nieuw verzoek tot over- of terugname in te dienen (zie artikelen 21, lid 1, 23, lid 2 en 24, lid 2, Dublinverordening, hierna: Dv). In dat geval beginnen ook de eventuele (nieuwe) heroverwegingstermijnen opnieuw te lopen.

3. Hoe te handelen

Dit informatiebericht behandelt de gevolgen van dit arrest voor de beslispraktijk.

Het uitgangspunt van het arrest is dat de aangezochte lidstaat een verzoek tot heroverweging binnen de termijn van twee weken moet accorderen. Wanneer dit niet gebeurt, leidt dit ertoe dat de verzoekende lidstaat verantwoordelijk wordt voor het in behandeling nemen van het verzoek om internationale bescherming.

3.1 Informatieverzoeken op grond van artikel 34 Dv

Om de kans op een heroverwegingsprocedure te verkleinen is het de bedoeling dat goed onderbouwde en volledige claimverzoeken worden verstuurd. In geval van twijfelzaken of in het geval dat niet alle relevante informatie voorhanden is om een

goed onderbouwd en volledig claimverzoek te versturen, wordt geadviseerd om in een zo vroeg mogelijk stadium een informatieverzoek (op grond van artikel 34 Dv) in te dienen.

3.2 Uitgaande claimverzoeken

Als er sprake is van een onterechte afwijzing van het claimverzoek, moet uiterlijk binnen drie weken een verzoek tot heroverweging worden verzonden. In het verzoek tot heroverweging wordt met verwijzing naar het arrest X. en X. verzocht om een antwoord binnen de termijn van twee weken. Om eventueel nog gebruik te kunnen maken van de oorspronkelijke claimtermijn, is het raadzaam om het verzoek tot heroverweging zo snel mogelijk na de eerste afwijzing te verzenden.

Een aanvullend of nieuw verzoek tot heroverweging (third opinion) kan enkel verstuurd worden binnen de termijn van twee weken (de reactietermijn van het initiële verzoek tot heroverweging). De aangezochte lidstaat moet in dat geval nog steeds binnen de oorspronkelijke termijn van twee weken een antwoord geven. Het niet tijdig ontvangen van een akkoord leidt in beginsel tot opname in de nationale procedure.

Als er buiten de termijn van twee weken een akkoord wordt ontvangen, terwijl er nog ruimte is binnen de oorspronkelijke claimtermijn, dan wordt er een nieuw claimverzoek en dus geen nieuw verzoek tot heroverweging verstuurd met daarin het verzoek om het claimakkoord te herbevestigen.¹

3.3 Aanvang nationale beslistermijn na heroverwegingsprocedure

Op 19 maart 2019 heeft de Afdeling uitspraak gedaan over de beslistermijn na het arrest X. en X.² Als uitgangspunt heeft te gelden dat de dag na de datum waarop de antwoordtermijn is verstreken als uitgangspunt moet worden genomen bij het bepalen van de beslistermijn.

Als op de datum waarop de antwoordtermijn van twee weken is verstreken de claimtermijn nog niet is verstreken, dient de dag na de datum waarop de claimtermijn is verstreken als uitgangspunt te worden genomen. In het geval dat de beoordeling zo uitvalt dat wij onszelf al op een eerder moment in het proces verantwoordelijk achten, kan een zaak ook eerder worden opgenomen in de nationale procedure. Het is in dat geval van belang om in de memo nationale procedure (en/of de begeleidende brief) op te nemen vanaf welke datum Nederland verantwoordelijk is geworden en de beslistermijn is aangevangen.

3.4 Inkomende claimverzoeken

Als een verzoek tot heroverweging wordt ontvangen, dient dit binnen de termijn van twee weken beantwoord te worden. Wanneer dit niet wordt gedaan, wordt de verzoekende lidstaat de verantwoordelijke lidstaat.

Indien een verzoek tot heroverweging niet tijdig is beantwoord, dient een reactie uit te gaan met daarin de vaststelling dat de antwoordtermijn is verstreken en dat daarmee de heroverwegingsprocedure is geëindigd.

Als het een zaak betreft waarin nader onderzoek loopt, moet in de afwijzing van het heroverwegingsverzoek (die binnen de termijn van twee weken is uitgegaan) opgenomen worden dat er nader onderzoek loopt of opgestart zal worden en dat

¹ Zie AbRS 20 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:120.

² Zie AbRS 19 maart 2019, ECLI:NL:RVS:2019:838; ECLI:NL:RVS:2019:846; ECLI:NL:RVS:2019:847; en ECLI:NL:RVS:2019:848.

later nog een reactie zal volgen. Dit laat onverlet dat de verzoekende lidstaat na de termijn van twee weken formeel de verantwoordelijke lidstaat is geworden, tenzij de verzoekende lidstaat ruimte heeft om binnen de oorspronkelijke claimtermijn een nieuw verzoek tot over- of terugname te verzenden. In dat laatste geval begint de reactietermijn opnieuw te lopen.

3.5 Bewaring

Uitgaande claimverzoeken

Hetgeen onder uitgaande claimverzoeken staat beschreven (paragraaf 4.2) geldt onverminderd voor bewaringszaken. Zoals gebruikelijk dient bij een eventueel nieuw claimverzoek wel rekening gehouden te worden met de bewaringstermijn. De huidige werkwijze, namelijk dat een zaak na ontvangst van de afwijzing binnen 24 uur wordt toebedeeld aan een medewerker voor beoordeling, blijft gehandhaafd. Weekenddagen evenals feestdagen worden, zoals gebruikelijk, niet meegenomen in deze termijn.

Als in een bewaringszaak niet binnen twee weken een akkoord is ontvangen, dient de zaak na de termijn van twee weken binnen 24 uur in de nationale procedure te worden opgenomen, tenzij er ruimte is om binnen de oorspronkelijke claimtermijn een nieuw verzoek tot over- of terugname in te dienen.

Inkomende claimverzoeken

Bij inkomende claimverzoeken zijn ten aanzien van bewaring geen bijzonderheden te vermelden.

3.6 Hoe te handelen bij bijzonderheden

Niet-begeleide minderjarigen

In geval van een niet-begeleide minderjarige vreemdeling die een gezins- of familielid heeft wonen in Nederland, kan het (inkomend) claimverzoek ook buiten de termijn van twee weken worden geaccepteerd. Hierin wordt aansluiting gezocht bij artikel 12, lid 2, van de Uitvoeringsverordening 1560/2003 in samenhang gelezen met artikel 8 Dv. Voordat het verzoek wordt geaccepteerd kan nader onderzoek nodig worden geacht naar bijvoorbeeld de familiebanden, DNA-onderzoek of leeftijdsonderzoek. De ervaring leert dat deze onderzoeken vaak meer tijd in beslag nemen dan de reactietermijn van twee weken (zie in dit kader ook [WI 2019/8 'Het belang van het kind in de Dublinprocedure'](#)). In geval van een lopend onderzoek, is het van belang om voor het verstrijken van de reactietermijn van twee weken een antwoord te verzenden waarin wordt verwezen naar het (lopend) onderzoek. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat Nederland wel de verantwoordelijke lidstaat is, kan er vervolgens ook na de twee weken termijn een akkoord worden verzonden.

Ook kan het voorkomen dat deze zaken buiten de oorspronkelijke claimtermijn worden geclaimd. In dat geval is het allereerst van belang om na te gaan of de niet-begeleide minderjarige vreemdeling en het gestelde gezins- of familielid in Nederland instemmen, gelet op het bepaalde in artikel 17, lid 2, Dv.

Artikel 17 Dv

Indien op enig moment in de inkomende heroverwegingprocedure blijkt dat Nederland wellicht verantwoordelijk is, of wil zijn (bijvoorbeeld omdat in vergelijkbare claim-uit zaken normaliter artikel 17 Dv wordt toegepast), maar er binnen de twee weken termijn nog onvoldoende informatie beschikbaar is om de verantwoordelijkheid definitief te accepteren, dan kan in een reactie (of in de uiteindelijke afwijzing van het heroverwegingsverzoek) aan de andere lidstaat worden meegegeven dat het de verzoekende lidstaat vrijstaat om een artikel 17(2)

verzoek in te dienen bij Nederland. Voor een dergelijk verzoek is echter wel de schriftelijke instemming vereist van de betrokken personen.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met DMB, JAZ, JZ-ST en unit Dublin.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/29 Nareis opschorten dwangsom
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Nareis Wet dwangsom en in gebreke stellen
Relatie met	IB 2020/74 – IB 2020/107 – IB 2020/44 – IB 2020/142
Geldig vanaf	03-03-2021
Geldig tot en met	03-03-2022

1. Aanleiding

Bij nareis is nader onderzoek op sommige diplomatieke posten nog steeds niet mogelijk ten gevolge van Covid-19. Op 10 februari 2021 heeft de SJ&V per nota akkoord gegeven op de voorgestelde werkwijze hoe bij nareis om te gaan met dwangsommen en overmacht.

2. Verwachting

In dit IB wordt onder 3.1 toegelicht hoe de IND wil doorgaan met het opschorten van bestuurlijke en rechterlijke dwangsommen in individuele nareiszaken.

Daarnaast wordt onder 3.2 uitgelegd waarom er in sommige situaties wordt gekozen om een nareisaanvraag te beslissen omdat de gemachtigde/rechtbank een besluit eist van de IND ondanks het feit dat nader onderzoek niet mogelijk is.

Onder 4 worden bouwstenen gegeven. IB 2020/142 komt hiermee te vervallen.

3. Inhoud/Toelichting

Bij nareisaanvragen worden dwangsommen nog steeds opgeschort met een beroep op overmacht als een aanvullend onderzoek (DNA of interview) noodzakelijk is. Hoewel nader onderzoek op enkele ambassades weer mogelijk is, ondervinden veel voor nareis belangrijke diplomatieke posten nog grote beperkingen van de Covid-19 maatregelen. Het is bij nareis lastig aan te geven wanneer er geen sprake meer is van een overmachtssituatie door Covid-19 of een einddatum te kiezen zoals bij asiel. De mogelijkheden zijn immers geheel afhankelijk van de lokale situatie.

3.1 Einddatum overmacht

Bij nareis is er niet voor gekozen om net zoals asiel voor een vaste einddatum van de overmachtssituatie te kiezen. Bij nareis wordt dit per individuele zaak bepaald. Uitgangspunt is dat de overmachtssituatie vervalt zodra het onderzoeksresultaat binnen is. Hierdoor kan er per zaak worden geanticipeerd op de individuele situatie.

Bij ID-gehoren/Vc-gehoren op de post betekent dit de dag nadat het gehoor heeft plaatsgevonden, bij DNA-onderzoek betekent dit de dag nadat het onderzoeksrapport van het NFI is binnen gekomen. De dag dat de overmacht eindigt, is tevens de dag dat de opgelegde beslistermijn of dwangsom een aan van neemt of verder loopt. Hierdoor heeft de IND in het grootste deel van de zaken

voldoende tijd om een beslissing te nemen, voordat de dwangsomtermijn begint te lopen. Let op: Voor gehoren/hoorzittingen in Nederland geldt de datum voor asiel als datum waarop de het beroep op overmacht eindigt. Dit is 16 mei 2020. De Afdeling heeft immers besloten dat de IND sinds die datum geacht werd om gehoren te faciliteren.

3.2 Toch beslissen in sommige situaties

Zodra er een igs of bntb wordt ingediend, voert de IND een regiegesprek. Indien nader onderzoek noodzakelijk is, maar niet mogelijk, kun je dit IB toepassen.

Er zijn gemachtigden die na het regiegesprek en de uitleg waarom nader onderzoek noodzakelijk is, toch een besluit van de IND verlangen. De IND kan dan toch een besluit nemen. De gemachtigde eist met de bntb of igs immers zo snel mogelijk een besluit van het bestuursorgaan. Leg in het regiegesprek uit wat de huidige situatie is, en dat, zodra er weer onderzoek mogelijk is, dit wordt gepland met de klant. Vraag expliciet om akkoord met deze werkwijze.

Als de gemachtigde weigert het beroep op overmacht te accepteren, en je komt er niet uit bij het regiegesprek, geef dan aan dat je een besluit zal nemen.

Dit besluit is dan een afwijzing omdat nader onderzoek onmogelijk is. In die zaken is immers niet in geschil dat de identiteit en/of de familierechtelijke relatie en/of feitelijke gezinsband niet is aangetoond met officiële documenten, er is wel sprake van bewijsnood en of er ligt wel indicatief bewijs, maar dat is niet substantieel genoeg. De vreemdeling wil geen gebruik te maken van het aanbod om hem tegemoet te komen in de op de vreemdeling rustende bewijslast door de uitslag van nader onderzoek (DNA-onderzoek of gehoor) af te wachten. Dit onderzoek is immers op dit moment onmogelijk. Derhalve is niet aangetoond dat aan de voorwaarden is voldaan.

Conclusie:

Nadat een igs of bntb is ingediend, of nadat door de rechtbank een bntb gegrond is verklaard, is het noodzakelijk om snel contact te leggen met de gemachtigde en aan te geven waar de knelpunten zitten en waarom niet tijdig beslist kan worden. Vraag om akkoord voor het starten van de igs- of bntb-termijn vanaf de dag nadat het onderzoeksresultaat beschikbaar is. De IND neemt toch een besluit in de volgende situaties:

- Indien een gemachtigde weigert akkoord te gaan met een beroep op overmacht, teneinde de verbeurte van bestuurlijke en rechterlijke dwangsommen voor ene korte periode te schorsen.
- Indien een gemachtigde meerdere bntb's stapelt.
- Indien een gemachtigde beslag laat leggen.

4. Hoe te handelen

Let op dat je je beschikkingen volledig inhoudelijk motiveert. Hieronder worden 3 bouwstenen gegeven:

Situatie 1: er kon geen referentgehoor/ hoorzitting plaatsvinden in Nederland:

Bouwsteen:

Ik betaal u geen dwangsom tussen ...**(16 maart 2020 of indien de datum vanaf wanneer we dwangsom verschuldigd zijn na 16 maart 2020 ligt: de eerste dag waarop we en dwangsom verschuldigd zouden zijn) en 16 mei 2020.**

In die periode kon het ***referentgehoor / hoorzitting** niet doorgaan. Hierdoor kon ik niet eerder beslissen op uw aanvraag.

Ik kon daar niks aan doen. Het kwam door het coronavirus. Het was overmacht. Het is oneerlijk als ik (als bestuursorgaan) een dwangsom moet betalen over een periode waarin ik vanwege een overmachtssituatie niet kon beslissen.

Sinds 16 maart 2020 zijn er maatregelen in Nederland om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. Daarom is er vanaf 16 maart 2020 tot 16 mei 2020 geen klantcontact mogelijk. Toen kon ik weer beslissen op uw aanvraag. Daarom betaal ik u geen dwangsom over de periode tussen ...**(16 maart 2020 of de datum vanaf wanneer de dwangsom is verschuldigd)** en **16 mei 2020**.

Situatie 2: er kon geen nader onderzoek plaatsvinden door maatregelen in het buitenland/sluiting van de ambassade

Bouwsteen:

Ik betaal u geen dwangsom tussen ...**(18 maart 2020 of indien de datum vanaf wanneer we dwangsom verschuldigd zijn na 18 maart 2020 ligt: de eerste dag waarop we en dwangsom verschuldigd zouden zijn)** en ....**DATUM...** (dag na ontvangst onderzoeksuitslag).

In die periode kon het

- **het ID gehoor**
- **het DNA-onderzoek**
- **Anders, nl:....**

niet doorgaan. Hierdoor kon ik niet eerder beslissen op uw aanvraag. Ik kon daar niks aan doen. Het kwam door het coronavirus. Het was overmacht. Het is oneerlijk als ik (als bestuursorgaan) een dwangsom moet betalen over een periode waarin ik vanwege een overmachtssituatie niet kon beslissen.

Sinds 16 maart 2020 gelden er maatregelen in Nederland om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. In andere landen gelden ook maatregelen om het Coronavirus tegen te gaan. Sinds 18 maart 2020 zijn de Nederlandse ambassades in het buitenland gesloten. Er kon daardoor geen klantcontact plaatsvinden. De ambassade waar uw ..... **(ID gehoor / DNA-onderzoek/anders)** zou zijn, was daarom **gesloten / beperkt open / anders nl**. In verschillende landen gelden door het Coronavirus verschillende regels. Het klantcontact moet op afstand gebeuren. Dit moet eerst geregeld worden. Daarom kon het onderzoek niet eerder gebeuren.

Pas op ..... **(datum)** was het ***ID gehoor, *DNA-onderzoeksresultaat bekend / anders nl**. Toen kon ik beslissen op uw aanvraag. Daarom betaal ik u geen dwangsom over de periode tussen ...**(18 maart 2020 of de datum vanaf wanneer de dwangsom is verschuldigd)** en ....**DATUM...** (datum einde overmacht).

Situatie 3: Toch beslissen bij stapeling bntb/beslaglegging/rechtbank uitspraak
Bouwsteen

Ik betaal u geen dwangsom tussen ...**(18 maart 2020 of indien de datum vanaf wanneer we dwangsom verschuldigd zijn na 18 maart 2020 ligt: de eerste dag waarop we en dwangsom verschuldigd zouden zijn)** en ....**DATUM...** (dag van het besluit).

U kunt uw **identiteit / familierechtelijke relatie / feitelijke gezinsband met referent** niet aantonen met officiële documenten. Daarom is er nader onderzoek: **een ID gehoor / DNA-onderzoek / anders, nl:..** nodig. Het **ID gehoor / DNA-onderzoek / anders, nl:....** kon niet doorgaan. Ik kon daar niks aan doen. Het kwam door het coronavirus. Het was overmacht. Het is

oneerlijk als ik (als bestuursorgaan) een dwangsom moet betalen over een periode waarin ik vanwege een overmachtssituatie niet kon beslissen.

Sinds 16 maart 2020 gelden er maatregelen in Nederland om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan. In andere landen gelden ook maatregelen om het Coronavirus tegen te gaan. Sinds 18 maart 2020 zijn de Nederlandse ambassades in het buitenland gesloten. Er kon daardoor geen klantcontact plaatsvinden. De ambassade waar uw ..... (ID gehoor / DNA-onderzoek/anders) zou zijn, is daarom gesloten / beperkt open / anders nl.

U wilt niet langer wachten op het nader onderzoek. U wilt graag een besluit. Daarom beslis ik nu op uw aanvraag. Ik betaal u geen dwangsom over de periode tussen ...(18 maart 2020 of de datum vanaf wanneer de dwangsom is verschuldigd) en ....DATUM... (datum besluit).

5. Afstemming

Nota is akkoord door SJ&V, SG, DG, DMB, HIND.

IB is afgestemd met SUA & JZ.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/30 opheffen OVR opgelegd vóór 31 december 2011

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Asiel / Regulier
InformIND Thema Inreisverbod en ongewenstverklaring

Relatie met WI 2019-2; Informatiebericht over Afdelingsuitspraak Filev en Osmani; IB 2020/106
Geldig vanaf 08-03-2021
Geldig tot en met 08-03-2022

1. Aanleiding

Op 19 februari 2020 heeft de Afdeling een uitspraak¹ gedaan die van invloed is op onze uitvoeringspraktijk, meer specifiek op het behandelen van verzoeken tot opheffing van ongewenstverklaringen (hierna OVR) die zijn opgelegd aan derdelanders vóór 31 december 2011. Naar aanleiding van deze uitspraak is besloten dat, indien het niet mogelijk is om de eerder bedoelde OVR om te zetten in een IRV en er géén sprake (meer) is van een *ernstige* bedreiging van de openbare orde, de OVR-maatregel (net als bij een IRV) nog slechts 2 jaar kan duren in plaats van de huidige 5 jaar.

Dit informatiebericht biedt een toelichting op het bovenstaande en een handvat voor met name het behandelen van verzoeken tot opheffing van OVR's opgelegd vóór 31 december 2011 aan derdelanders die op dat moment in Nederland verbleven.

Unieburgers, derdelanders die onder de werking van richtlijn 2004/38/EG vallen², Dublinclaimanten en toegangsgeweigerden vallen buiten het bestek van dit informatiebericht.

2. Verwachting

Verwacht wordt dat dit informatiebericht na verloop van tijd niet langer actueel/relevant is, nu dit hoofdzakelijk toeziet op OVR-maatregelen die zijn opgelegd aan derdelanders vóór 31 december 2011 en deze maatregelen op enig moment niet meer zullen voorkomen.

3. Inhoud/ Hoe te handelen

Wanneer een verzoek tot opheffing³ van een OVR wordt ingediend, dienen de volgende stappen doorlopen te worden.

1. *Nagaan of de zaak onder de Terugkeerrichtlijn (hierna Tri) valt*

De Afdeling heeft in de uitspraak van 19 februari 2020, met verwijzing naar het arrest Filev en Osmani van het HvJ EU, overwogen dat OVR's, indien de Tri daarop van toepassing is, zijn aan te merken als inreisverbod (hierna IRV) van onbeperkte

¹ ECLI:NL:RVS:2020:541, 19 februari 2020

² Zie WI 2020/10 om te beoordelen wanneer hier sprake van is.

³ Hieronder worden ook andere wijzen waarop de vreemdeling in beeld komt verstaan, zoals een verblijfsaanvraag die wordt afgewezen of verzoek tot uitstel van vertrek in de zin van artikel 64 Vw dat wordt afgewezen, of bij een voorstel tot opheffen OVR en een IRV opleggen van AVIM of de KMAR.

duur waaraan alsnog een duur moet worden gekoppeld.⁴ Wanneer een verzoek tot opheffing van een OVR wordt ingediend, moet daarom allereerst worden onderzocht of de zaak al dan niet onder de Tri valt.

1.1 Zaken waarop de Tri niet van toepassing is

Vanaf 31 december 2011 kan alleen nog een OVR-maatregel worden opgelegd indien de Tri **niet** op de zaak/persoon van toepassing is (zie opsomming hieronder). OVR's die vanaf 31 december 2011 zijn opgelegd, zijn dan ook aan te merken als nationale maatregel en kunnen niet als inreisverbod worden beschouwd.

Vanaf 31 december 2011 kan alleen nog een OVR worden opgelegd aan de volgende categorieën vreemdelingen:

- EU-burgers of derdelanders die onder de werking van richtlijn 2004/38/EG vallen;
- Dublinclaimanten;
- Vreemdelingen aan wie op grond van de Schengengrenscore de toegang wordt geweigerd (artikel 109a Vw);
- Derdelanders indien zij op het moment van het opleggen van de OVR-maatregel niet meer in Nederland waren/zijn.⁵

Zoals gesteld vallen de eerste drie categorieën buiten het bestek van dit informatiebericht. Omdat een OVR opgelegd vanaf 31 december 2011 aan vreemdelingen behorend tot de laatste categorie een nationale maatregel is, wordt er geen duur aan de maatregel gekoppeld bij het opleggen, noch bij het beoordelen van een verzoek tot opheffing daarvan. Er vindt dus geen toets plaats gelijk aan die uit het arrest Filev en Osmani. Ga bij een verzoek tot opheffing in deze gevallen verder naar stap 4.

1.2 Zaken waarop de Tri wel van toepassing is

De Tri is wél van toepassing op derdelanders die vóór 31 december 2011 in Nederland verbleven en een OVR-maatregel opgelegd hebben gekregen.

Zoals eerder gesteld, heeft de Afdeling bepaald dat OVR-maatregelen waarop de Tri van toepassing is, kunnen worden aangemerkt als IRV (van onbeperkte duur). Het is bij derdelanders die vóór 31 december 2011 in Nederland verbleven en een OVR-maatregel opgelegd hebben gekregen dan goed mogelijk dat, hoewel er destijds een OVR is opgelegd, de OVR eigenlijk moet worden aangemerkt als een IRV. Waar mogelijk moet dan ook een daadwerkelijk IRV worden opgelegd en de OVR worden opgeheven. Dit kan alleen worden gedaan als er een geldig terugkeerbesluit (hierna TKB) is, en de vreemdeling in Nederland is, of in Nederland is gehoord (schriftelijk of mondeling) over het voornemen een IRV op te leggen. Indien dit het geval is, ga dan verder naar stap 2.

Als de OVR moet worden aangemerkt als een IRV van onbeperkte duur, maar de derdelander momenteel niet in Nederland verblijft en het niet mogelijk is om een

⁴ Zie ook [ECLI:NL:RVS:2015:2538](#), 30 juli 2015
zie ook [ECLI:NL:RVS:2019:301](#), 4 februari 2019
zie ook [ECLI:NL:RVS:2018:622](#), 21 februari 2018

⁵ De omstandigheid dat zij eerder mogelijk wel onder de Tri vielen door onrechtmatig verblijf in Nederland, maakt dit niet anders. Dit geldt ook voor derdelanders die bijvoorbeeld nog een TKB voor vertrek hebben gehad (tenzij ze ook mondeling of schriftelijk voor vertrek zijn gehoord over een IRV of een voornemen IRV hebben ontvangen aan de grens) of derdelanders die door onze fout/omissie bijvoorbeeld niet tijdig een IRV hebben ontvangen en enkel nog ongewenst kunnen worden verklaard.

IRV op te leggen⁶, dan moet er een bepaalde duur aan de OVR-maatregel worden gekoppeld. Ga hiervoor verder naar stap 3.

2. Bepalen van de duur van het IRV als de OVR-maatregel wordt opgeheven en een IRV wordt opgelegd

Wanneer sprake is van een situatie dat de OVR-maatregel is opgelegd vóór 31 december 2011 en de vreemdeling een TKB heeft en zich (nog) in Nederland bevindt, of in Nederland is gehoord (schriftelijk of mondeling) over het voornemen een IRV op te leggen, dan moet in geval van een verzoek tot opheffing waar mogelijk de betreffende OVR-maatregel worden opgeheven en een IRV worden uitgevaardigd.

Bij het bepalen van de duur van het IRV dient allereerst gekeken te worden of er op het moment van de beoordeling sprake is van een ernstige en actuele bedreiging voor de openbare orde (zie WI 2019/2). Als hiervan sprake is, kan een IRV worden opgelegd voor de duur van 10 jaar, tenzij individuele omstandigheden gelegen buiten OO, aanleiding geven voor een kortere duur. Indien er geen sprake is van (ernstige) openbare orde zal de duur van het IRV maximaal 2 jaar zijn.

3. Bepalen van de duur van de OVR-maatregel als het een OVR blijft, maar de maatregel moet worden beschouwd als IRV van onbepaalde duur

Deze paragraaf ziet alleen toe op OVR's die zijn opgelegd aan derdelanders vóór 31 december 2011. Voor verzoeken tot opheffing van OVR's die zijn opgelegd op of na 31 december 2011 kan paragraaf 4 worden geraadpleegd.

3.1 De duur van de OVR die als IRV moet worden aangemerkt

Indien de OVR moet worden aangemerkt als IRV, maar de derdelander buiten Nederland verblijft en niet in Nederland is gehoord omtrent de omzetting van een OVR naar een IRV en ook geen TKB heeft (gehad), dan moet de OVR worden beschouwd als een IRV voor onbepaalde duur. Vervolgens moet aan de OVR-maatregel (die als IRV moet worden aangemerkt) eenzelfde duur als voor een IRV worden aangehouden. Op grond van de uitspraak van de Afdeling van 19 februari 2020 en eerdere jurisprudentie moet bij de OVR qua duur immers aansluiting worden gezocht bij het systeem van inreisverboden

Een OVR is conform artikel 67 Vw altijd gebaseerd op de openbare orde. Bij het opleggen van een OVR vóór 31 december 2011 zal in de regel niet zijn getoetst aan het Unierechtelijk openbare-ordecriterium. Bij een verzoek tot opheffing van de OVR-maatregel dient de toets aan het Unierechtelijk openbare-ordecriterium dan ook alsnog te worden verricht. Indien niet aan de vereisten van het Unierechtelijk openbare-ordecriterium wordt voldaan, kan de OVR net als bij een IRV nog slechts 2 jaar duren in plaats van de huidige 5 jaar. Dit is een wijziging ten opzichte van de huidige werkwijze.

Indien wordt verzocht om opheffing van de OVR en de vreemdeling aantoonbaar het grondgebied van de lidstaten heeft verlaten en ook aantoonbaar is weggebleven gedurende 2 of (in geval van (ernstige) openbare orde) 10 jaar, dan wordt de OVR opgeheven omdat is voldaan aan de toets zoals genoemd in het arrest Filev en

⁶ Als de derdelander in Nederland is gehoord omtrent de omzetting van een OVR naar IRV en de vreemdeling heeft een TKB gekregen (kan ook het oude besluit OVR zijn als voldaan aan de voorwaarden voor een TKB), dan kan het omzetten naar een IRV met een bepaalde duur worden afgerond.

Osmani. De vreemdeling ontvangt hierover een beschikking. Daarnaast dient de signalering te worden verwijderd. Ga daarvoor verder naar stap 5.

Indien niet aantoonbaar aan de bovengenoemde voorwaarden wordt voldaan, ga dan verder naar 3.2.

3.2 Overige voorwaarden waar aan getoetst moet worden bij verzoek tot opheffing

Bij het verzoek tot opheffing van een OVR-maatregel (die moet worden beschouwd als een IRV voor onbepaalde duur) dient, wanneer de vreemdeling niet aantoonbaar de benodigde duur is weggebleven, de onderstaande toets te worden verricht.

Allereerst dient de toets, zoals verwoord in artikel 6.5b, lid 2, Vb, plaats te vinden.⁷ Voor de vraag wanneer er sprake is van de helft van de duur zoals bedoeld in artikel 6.5b, lid 2, Vb is artikel 6.6 Vb van belang. Het beleid zoals neergelegd in paragraaf A4/2.5.2 Vc is ook van belang, met name de contra-indicatie openbare orde zoals bedoeld in paragraaf B1/4.4 Vc. Dit betekent dat een verzoek tot opheffing op grond van artikel 6.5b Vb altijd kan stuiten op de openbare orde (los van de vraag wanneer er sprake is van de helft van de duur⁸) omdat een OVR altijd op grond van een vorm van openbare orde is opgelegd. Daarnaast dient bij het verzoek tot opheffing ook aan artikel 6.6 Vb te worden getoetst. Dit betreft een nationale toets die in het voordeel van de vreemdeling ook op OVR-maatregelen die zijn aan te merken als een IRV wordt toegepast. Het is dus mogelijk dat een vreemdeling die het grondgebied van de lidstaten niet heeft verlaten, maar wel gedurende vele jaren aantoonbaar in bijvoorbeeld Duitsland of Frankrijk heeft verbleven, voldoet aan de vereisten van artikel 6.6 Vb en de OVR opgeheven moet worden.

Ten slotte blijft onverminderd staan dat indien sprake is van bijzondere individuele feiten en/of omstandigheden, los van artikel 6.5b en artikel 6.6 Vb, de maatregel opgeheven kan worden.

4. Opheffingsverzoek van de nationale OVR (opgelegd vanaf 31 december 2011 aan derdelanders die op het moment van het opleggen van de OVR-maatregel niet meer in Nederland waren/zijn.)

Nu alle OVR-maatregelen die zijn opgelegd vanaf 31 december 2011 uitsluitend gezien kunnen worden als nationale maatregelen, geldt bij een verzoek tot opheffing van een dergelijke maatregel dat ook slechts aan de nationale gronden voor opheffing getoetst hoeft te worden. Dit betekent dat enkel artikel 6.6 Vb van belang is en het beleid zoals genoemd in paragrafen A4/3.5 en A4/3.6 Vc. Daarnaast betekent dit ook dat niet⁹ getoetst hoeft te worden aan het Unierechtelijke openbare-ordecriterium.¹⁰

5. Welke signalering wordt gekoppeld aan de OVR?

Uit het beleid zoals genoemd in paragraaf A2/12.2 Vc blijkt dat een ongewenstverklaring van een derdelander die niet onder het Unierecht valt, wordt gesignaleerd in SIS.

⁷ ECLI:NL:RVS:2018:622

⁸ Hiervan is sprake indien de helft van de duur zoals van toepassing in artikel 6.6 Vb is verstreken.

⁹ Dit gaat niet om OVR-maatregelen die zijn opgelegd aan EU burgers, EU-statushouders.

¹⁰ Het Unierechtelijke openbare-ordecriterium gaat er van uit dat het persoonlijk gedrag van betrokkene een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt. Een uitzondering op de regel dat dit niet getoetst hoeft te worden bij nationale maatregelen kan voorkomen indien een vreemdeling met toepassing van artikel 67, lid 1, onder c, Vw ongewenst wordt verklaard en het eerste bulletpoint van het beleid in A4/3.1, onder c, Vc van toepassing is. Dit komt met name voor bij NV zaken.

Indien naar aanleiding van een verzoek tot opheffing is geoordeeld dat de oude OVR niet langer kan worden gehandhaafd omdat de duur van een IRV inmiddels zou zijn verstreken, dan dient de SIS-signalering in dat geval eveneens te worden verwijderd. De beslismedewerker verzoekt T&I de signalering te laten verwijderen.

5. Afstemming

Dit IB is afgestemd met JZ-ST, RVN en A&B.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e en 10.2.e (SUA)
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/31 Schriftelijk gehoor en geloofwaardigheidsbeoordeling

Kenmerk (digijust)

Hoofdtak Asiel

InformIND Thema Geloofwaardigheid/ beslissystematiek

Relatie met

Geldig vanaf 10-03-2021

Geldig tot en met 10-03-2022

1. Aanleiding

Het schriftelijk gehoor is in de zomer van 2020 ingezet als een van de middelen binnen de Taskforce om de opgelopen voorraad asielaanvragen weg te werken. In de uitrol van het proces is gestart met enkele nationaliteiten (Syrië, Eritrea, Jemen en Turkije)¹ waar de aanvraag geheel in een schriftelijke procedure kan worden afgedaan. In deze zaken is sprake van een voorzienbare inwilliging. Zie voor deze zaken de aparte besliswijzer die is gepubliceerd op de Sharepointsite van de Taskforce.

Bij alle overige nationaliteiten of indien er geen sprake is van evidente inwilliging bij bovengenoemde nationaliteiten, volgt na de schriftelijke procedure een nader gehoor in persoon. Eind 2020 is een start gemaakt met de uitrol van deze deels schriftelijke procedure in Iraanse zaken. Nu het schriftelijk gehoor als middel breder wordt toegepast, roept dit de vraag op welke rol het schriftelijk gehoor speelt in de geloofwaardigheidsbeoordeling.

2. Inhoud

Schriftelijke procedure

Voor alle nationaliteiten geldt dat het schriftelijk horen op vrijwillige basis gebeurt. Als de vreemdeling op voorhand aangeeft dat hij niet wil meewerken, dan zal hij uitgenodigd worden voor een eerste en nader gehoor in de AA². Als de vreemdeling wel wil meewerken, krijgt hij een uitnodiging om naar een IND locatie te gaan en vult daar via een vragenlijst de redenen in van de asielaanvraag. De aanvragen van de hierboven in de eerste alinea genoemde nationaliteiten kunnen hierna in een volledige schriftelijke procedure

¹ Eritreeërs worden inmiddels niet langer als groep uitgenodigd voor het schriftelijk gehoor.

² Tot het moment dat het eerste gehoor is afgeschaft.

worden afgedaan, mits er geen contra-indicaties zijn en deze voor inwilliging in aanmerking komen. Alle andere nationaliteiten kunnen niet (enkel) op basis van het schriftelijk gehoor worden beslist. In deze zaken zal de vreemdeling na het schriftelijk gehoor binnen een aantal weken worden uitgenodigd voor een nader gehoor op dag 3 van de algemene asielprocedure (AA).

Het uitgangspunt voor het schriftelijk horen in zaken van overige nationaliteiten (op dit moment alleen in Iraanse zaken) is dat het schriftelijk gehoor niet ter vervanging dient voor het nader gehoor, maar dat dit complementair is. Het schriftelijke gehoor vormt de basis voor de nadere vraagstelling in het nader gehoor. Met deze gedachte wordt de vreemdeling ook door de advocatuur voorbereid op het schriftelijk gehoor. Het schriftelijk gehoor heeft niet de status van een mondeling gehoor, omdat de omstandigheden waaronder informatie wordt verkregen anders zijn. Door schriftelijk te horen weet de IND wat de redenen zijn geweest om het land van herkomst te verlaten. Het biedt de hoormedewerker handvatten om het nader gehoor goed voor te bereiden en over de essentiële onderdelen verdiepende vragen te stellen.

Bij aanvang van het mondeling gehoor dienen de relevante elementen uit het schriftelijke relaas geïdentificeerd te worden samen met de asielzoeker. Er kunnen controlevragen gesteld worden als: *'Begrijp ik goed dat de redenen om uw land te verlaten zijn gelegen in...'* om zeker te weten dat alle relevante elementen duidelijk zijn. Voorkomen moet worden dat in het nader gehoor het schriftelijk relaas herhaald wordt en de vreemdeling hier verder over gaat uitweiden.

Als het schriftelijk en nader gehoor is afgenomen kan de zaak beslist worden. De beslissing zal genomen worden op basis van het gehele dossier. Er vindt geen inwilliging plaats enkel op grond van het schriftelijk gehoor zoals dat wel kan bij kansrijke zaken.

Geloofwaardigheidsbeoordeling na schriftelijk gehoor bij overige nationaliteiten

Bij het beslissen op zaken waarin schriftelijk is gehoord dient rekenschap gegeven te worden van het feit dat het schriftelijk gehoor in een andere context plaatsvindt dan een mondeling gehoor. De asielzoeker is weliswaar door zijn of haar gemachtigde voorbereid op het schriftelijk gehoor maar bij onduidelijke of incomplete antwoorden kunnen geen verduidelijkende vragen gesteld worden. Bedenk verder dat niet elke asielzoeker even onderlegt om een asielrelaas schriftelijk goed op papier te zetten. Wel kan de advocaat correcties en aanvullingen indienen op het schriftelijk gehoor. Ook deze dienen betrokken te worden bij het nader gehoor.

Nu het schriftelijk gehoor als basis of complementair aan het nader gehoor moet worden gezien, dient de IND enigszins terughoudend te

zijn met betrekking tot het tegenwerpen van feiten en/of omstandigheden die tijdens het schriftelijk gehoor of de daarop ingediende correcties en aanvullingen niet zijn benoemd.

Confronteer de vreemdeling indien hij essentiële onderdelen van zijn relaas niet heeft genoemd in het schriftelijk gehoor. Het moet hier gaan om elementen waarbij je echt kan verlangen dat het op de weg van de asielzoeker had gelegen om deze feiten en/of omstandigheden te melden en waarbij de vreemdeling niet plausibel kan verklaren waarom deze feiten en/of omstandigheden niet al in het schriftelijk gehoor of de daarop ingediende correcties en aanvullingen zijn benoemd. Denk hierbij aan het niet noemen van een bekering of een fundamentele politieke overtuiging of een lange detentieperiode die een belangrijke rol speelt in het algehele relaas en vertrek uit het land. Uiteraard dient de asielzoeker geconfronteerd te worden met de vraag waarom dit niet is genoemd tijdens het schriftelijk gehoor.

Indien de asielzoeker met een nieuw asielmotief komt in het nader gehoor dient deze wel meegenomen te worden in de beoordeling waarbij het niet melden van dit motief in het schriftelijk gehoor mede betrokken kan worden bij de beoordeling van de geloofwaardigheid.

Het kan ook voorkomen dat verklaringen uit het schriftelijk gehoor tegenstrijdig zijn met informatie in het mondeling gehoor. Denk goed na over het tegenwerpen van kleine tegenstrijdigheden zoals data of plaatsen omdat de context van het schriftelijk gehoor immers een andere is dan het mondeling gehoor. Betrek daarbij ook de gedetailleerdheid van de betreffende schriftelijke verklaringen en de vraag of sprake kan zijn geweest van een ongelukkige formulering. Wanneer de tegenstrijdigheden zien op essentiële onderdelen van het relaas, kan dit aan de asielzoeker worden tegengeworpen waarbij de verklaring van de asielzoeker over de reden van de tegenstrijdigheid betrokken wordt. Verwezen wordt verder naar de werkinstructie 2014/10 geloofwaardigheid onder andere voor wat betreft het tegenwerpen van tegenstrijdigheden.

3. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en A&B (inclusief Taskforce).

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/33 Arrest Chavez-Vilchez in de Dublinprocedure
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel Themapagina 's – Vw 30 Dublin
Relatie met	<ul style="list-style-type: none"> - <u>Arrest Chavez-Vilchez (C-133/15)</u>; - <u>WI 2019/8 Het belang van het kind in de Dublinprocedure</u>; - <u>IB 2020/90 Richtsnoeren inhoudelijke toetsing naar aanleiding van arrest Chavez-Vilchez</u>.
Geldig vanaf	12-03-2021
Geldig tot en met	12-03-2022

1. Aanleiding

In de Dublinprocedure en de daarop volgende beroepsprocedure krijgen medewerkers regelmatig te maken met Dublinclaimanten die ouder/ verzorger zijn (of tijdens de procedure worden) van een kind met de Nederlandse nationaliteit. De vraag die hierbij ontstaat is onder welke omstandigheden toepassing gegeven kan worden aan artikel 17 van de Dublinverordening (hierna: Dv).

2. Verwachting

In de openbare werkinstructie 2019/8 (p. 3) is reeds neergelegd dat de individuele belangenafweging al snel in het voordeel van de derdelander ouder en het Nederlandse kind uitvalt, wanneer de derdelander (i.c. de Dublinclaimant) de verzorgende ouder is van een Nederlands kind. In dit informatiebericht wordt toegelicht welke feiten en omstandigheden hierbij een rol spelen en onder welke omstandigheden gemotiveerd kan worden dat geen toepassing wordt gegeven aan artikel 17 Dv.

3. Inhoud/Toelichting

Bij de toepassing van de Dublinverordening moet het 'hogere' belang van het kind voorop staan (considerans 13 en artikel 6, eerste lid, Dv) en n.a.v. het arrest Chavez-Vilchez wordt dat 'hogere belang' in de Dublinprocedure meegewogen en ingevuld als een afhankelijkheidsverhouding met de derdelander verzorgende ouder, die zwaarder weegt dan het belang van de Staat. Met (het verkrijgen van) de Nederlandse nationaliteit heeft het kind zelf ook een onbegrensd recht op verblijf in Nederland. Er bestaat dan feitelijk geen verplichting voor het kind om Nederland te moeten verlaten, ook al is de Dublinverordening op de ouder(s)/ verzorger(s) en/of op het kind van toepassing (geweest).

Bij contra-indicaties, zoals fraude, schijnerkenningen, openbare orde aspecten of geldige reguliere verblijfstitels in andere lidstaten, is er voor de IND geen aanleiding om artikel 17 Dv toe te passen en de (gestelde) derdelander ouder op te nemen in de nationale procedure. Gemotiveerd kan worden dat vanwege de voornoemde contra-indicaties er binnen de Dublinprocedure geen geslaagd beroep kan worden gedaan op het arrest Chavez-Vilchez. zoals uiteengezet in WI 2019/8.

- In het geval dat de IND van oordeel is dat er sprake is van een schijnerkenning (fraude en/of (rechts)misbruik) welke heeft geleid tot het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit door het kind, moet de IND om de erkenning te laten vernietigen, aangifte doen bij het OM. Daardoor komt de Nederlandse nationaliteit van het kind te vervallen. Enkel het vermoeden van een schijnerkenning is niet voldoende. Er dient sprake te zijn van een bij het OM ingediende aangifte van een schijnerkenning, danwel van een door het OM geïnitieerde procedure tot vernietiging van erkenning ex artikel 1:205 BW danwel – vanzelfsprekend – van een reeds vernietigde verklaring.
- Ook in geval van vergaande openbare ordeaspecten, zoals een 1F-veroordeling, kan de IND afzien van het toepassen van artikel 17 Dv.
- In zaken waarin er sprake is van een geldige (tijdelijke) reguliere verblijfsvergunning of een verblijfsrecht ontleent aan het Unierecht in een andere EU- lidstaat is het arrest, en deze werkwijze, niet van toepassing.¹ Het is in een dergelijk geval reeds duidelijk dat de derdelander ouder in die andere EU-lidstaat mag verblijven en daar kan deelnemen aan het maatschappelijk verkeer. In dat geval kan het Nederlandse kind eventueel samen met de derdelander ouder overgedragen worden naar de andere EU-lidstaat waar de derdelander ouder recht op verblijf heeft. Immers, vanwege de reguliere verblijfstatus van de derdelander ouder is er geen sprake van een (mogelijk) gedwongen vertrek buiten de Unie.

4. Hoe te handelen

Chavez-beoordeling in de Dublinprocedure

Allereerst wordt opgemerkt dat de Dublinprocedure een procedure betreft waarbij verzoeken om internationale bescherming ‘niet in behandeling’ worden genomen, vanwege de verantwoordelijkheid van een andere lidstaat. Dat wil zeggen, dat er tijdens de Dublinprocedure geen inhoudelijke asiel- of reguliere toetsen worden verricht. Het is dan ook niet de bedoeling om de inhoudelijke Chavez-toets tijdens de Dublinprocedure te verrichten. Dit neemt echter niet weg dat een feitencheck dient plaats te vinden alvorens toepassing gegeven kan worden aan art. 17 Dv en/of de zaak kan worden opgenomen in de nationale procedure. Immers, het arrest Chavez-Vilchez kan alleen dan doorwerken in de Dublinprocedure wanneer vaststaat dat het kind de Nederlandse nationaliteit bezit en de derdelander ouder ook de verzorgende derdelander ouder betreft. Deze en andere feiten, zoals hieronder opgesomd, dienen dan ook tijdens het Dublingehoor gevraagd en/of gecheckt te worden alvorens toepassing gegeven kan worden aan art. 17 Dv².

- 1) Heeft het kind daadwerkelijk de Nederlandse nationaliteit? In principe ligt de bewijslast bij de Dublinclaimant, maar wanneer een begin van bewijs of kopieën van documenten worden overlegd, is het tevens mogelijk om de nationaliteit van het kind na te gaan bij de betrokken gemeente.³ Zaken waarin de Nederlandse nationaliteit van het kind geenszins wordt onderbouwd, danwel waarin men nog in afwachting is van de verkrijging van de Nederlandse nationaliteit door het kind, leiden niet tot toepassing van artikel 17 Dv.;

1 In geval van een asielvergunning valt de zaak onder spoor 2. In principe kunnen ook asielstatushouders om dezelfde redenen geen aanspraak maken op een Chavez-vergunning.

2 Zie ook B10/2.2 Vc.

3 Wanneer vaststaat dat het kind de Nederlandse nationaliteit heeft, dienen na het schriftelijk informeren van de gemachtigde, eventuele openstaande asielaanvragen en/of Dublinzaken van het Nederlandse kind ‘niet inhoudelijk’ afgesloten te worden.

- 2) Staat de identiteit/ nationaliteit van de derdelander ouder zonder twijfel vast óf kan de Dublinclaimant hier een gedegen verklaring voor geven? Dit is bijv. niet het geval wanneer sprake is van elementen zoals verschillende aliases, verschillende nationaliteiten en identiteitsdocumenten waar de Dublinclaimant geen gedegen verklaring voor kan geven;
- 3) Is de (familierechtelijke⁴) relatie tussen derdelander ouder – kind aannemelijk? Zijn er bijv. verklaringen of documenten, zoals een geboorteakte, erkenningsakte, paspoort of andere documenten waaruit de relatie blijkt?⁵;
- 4) Is de derdelander ouder (i.c. de Dublinclaimant) de verzorgende ouder? Is er een afhankelijkheidsverhouding⁶ tussen kind en ouder? Wanneer de derdelander ouder en het kind enige tijd gescheiden zijn geweest, is het van belang om na te gaan hoe de relatie in de tussentijd is verlopen en/of hier een gedegen verklaring voor gegeven kan worden.⁷

Om artikel 17 Dv te kunnen toepassen, dienen alle bovengenoemde vragen in ieder geval bevestigend beantwoord te worden. Wanneer twijfel bestaat of informatie ontbreekt, kan eventueel contact gezocht worden met gemachtigde om (aanvullende) informatie of documenten op te vragen. In sommige gevallen kan een aanvullend gehoor een oplossing bieden. In dat geval is het wenselijk om hier gebruik van te maken, omdat hiermee tevens een opstapeling van procedures of herhaalde (asiel)aanvragen wordt voorkomen. Een aanvullend gehoor kan achterwege blijven wanneer (over)duidelijk is dat de vreemdeling niet voldoet aan de vereisten. Dit geldt ook in geval van (nog) ongeboren kinderen waarvan de nationaliteit niet kan worden vastgesteld.

Van rechtswege verkrijging van de Nederlandse nationaliteit of erkenning tijdens de Dublinprocedure of in de beroepsfase

De Nederlandse nationaliteit wordt van rechtswege verkregen bij geboorte, door adoptie of door erkenning. In het geval van een erkenning door een Nederlander heeft deze alleen nationaliteitsgevolg als een kind onder de 7 jaar wordt erkend door een Nederlander of als de Nederlandse erkenner van een ouder kind kan aantonen de biologische vader te zijn.⁸ Het kan ook zo zijn dat een derdelander een Nederlands kind heeft erkend. In dat geval is hij, voor de toepassing van Chavez ook een ouder van een Nederlands kind.

Het komt regelmatig voor dat tijdens de Dublinprocedure of in de beroepsfase, een erkenning wordt ingebracht van een in Nederland geboren kind of waar gedurende de procedure wordt gesteld dat het kind de Nederlandse nationaliteit (van rechtswege) heeft verkregen en/of dat de Dublinclaimant de erkenner is van een Nederlands kind.

Mocht het onduidelijk zijn of de erkenning heeft plaatsgevonden en/ of het kind de Nederlandse nationaliteit heeft verkregen, kan in voorkomende gevallen om aanhouding van de beroepszaak worden verzocht, zodat dit onderzocht kan worden. Het is in dat geval van belang dat de voorlopige voorziening wordt toegewezen, ook

4 Een biologische relatie is geen vereiste. Het mag dus zowel een biologische-, stief- of pleegouder als een verzorger zijn. Het kan dus voorkomen dat ook een niet biologische ouder en zelfs een niet juridische ouder – in geval van een zeer sterke afhankelijkheidsrelatie – een afgeleid verblijfsrecht aan art. 20 VWEU kan ontleen. Zie in dit kader het arrest O, S en L. 9c-356/11.

5 Deze niet- Nederlandse documenten dienen ingenomen en voor onderzoek opgestuurd te worden naar Bureau Documenten. Let wel dat documenten geen harde vereisten zijn. De BRP is leidend. De erkenning en de Nederlandse nationaliteit van het kind kunnen dus eventueel ook geverifieerd worden bij de gemeente waar de erkenning of registratie heeft plaatsgevonden.

6 Hiermee wordt niet hetzelfde bedoeld als in art. 16 Dv.

7 Let wel dat dit slechts een 'lichte toets' en/of check betreft en het niet de bedoeling is om in de Dublinprocedure de inhoudelijke Chavez-toets te verrichten.

8 <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/nederlandse-nationaliteit/nederlander-worden>

gelet op de uiterste overdrachtsdatum (UOD). De IND zal zich in dat geval dus niet verzetten tegen de toewijzing van de vovo.

Navraag over de nationaliteit van het kind en/of de erkenner kan worden gedaan bij de desbetreffende gemeente of via de BRP. Middels het opmaken van de akte van erkenning door de desbetreffende ambtenaar van de burgerlijke stand heeft immers het rechtsfeit, namelijk het van rechtswege verkrijgen van het Nederlanderschap, plaatsgevonden. Vragen over het nationaliteitsgevolg van een (schijn)erkenning of de vernietiging daarvan, kunnen worden gesteld aan het team Nationaliteitsvraagstukken van de IND.

Als vaststaat dat het een Nederlands kind betreft met een derdelander verzorgende ouder en als er geen twijfels bestaan over relatie/ erkenning/ zorgtaken, kan het overdrachtsbesluit worden ingetrokken en kan de zaak, middels toepassing van art. 17 Dv, worden opgenomen in de nationale procedure. De volledige Chavez-toets, welke een resttoets betreft, wordt na de afronding van de inhoudelijke asielpcedure, verricht door de Chavez-unit.

Handvatten voor het signaleren van mogelijke contra-indicaties, zoals fraude, schijnerkenningen en openbare orde aspecten

Bewezen contra-indicaties, zoals fraude, schijnerkenningen en openbare orde aspecten kunnen aanleiding geven om af te zien van toepassing van art. 17 Dv. In de praktijk komt het echter zelden voor dat fraude of schijnerkenning tijdens de Dublinprocedure kunnen worden bewezen. Wanneer hier serieuze indicaties voor zijn, kan de zaak voorgelegd worden aan SUA. SUA zal beoordelen of de indicaties aanleiding geven om aangifte te doen bij het OM.

Op de achtergrond wordt tevens aandacht besteed aan preventie van schijnerkenningen. Zo is er een factsheet ter voorkoming van schijnerkenningen beschikbaar gesteld aan gemeenten, zodat zij alert zijn op signalen van misbruik met het oog op verblijf bij het opmaken van de akte van erkenning.

Mochten er tijdens de Dublinprocedure twijfels ontstaan, kan een combinatie van ondergenoemde signalen aanleiding geven voor het doen van nader onderzoek, het afnemen van een aanvullend gehoor en/of het mogelijk kunnen overgaan tot het doen van aangifte door SUA alvorens toepassing gegeven wordt aan art. 17 Dv. Zaken met een combinatie van dergelijke signalen kunnen voorgelegd worden aan SUA. De besluitvorming kan in afwachting van de uitkomst worden aangehouden.

- Er is sprake van erkenning, terwijl er geen relatie/ contact bestaat tussen de gestelde vader en het kind;
- Er is sprake van een erkenning, terwijl de gestelde vader aangeeft dat hij niets met het kind én de derdelander ouder te maken wil hebben;
- De erkenner heeft meerdere kinderen van verschillende moeders erkend die in de Dublinprocedure zaten of zitten;
- Er zijn indicaties dat de erkenning heeft plaatsgevonden op grond van valse verklaringen en/of documenten;
- De derdelander ouder was al zwanger bij aankomst in Nederland en blijft vaag in haar verklaringen omtrent haar relaties en/of de vader van het kind;
- De derdelander ouder heeft meerdere kinderen van verschillende mannen (of vrouwen), komt (zwanger) aan in Nederland en blijft vaag in zijn/ haar verklaringen;
- De derdelander ouder had jarenlang geen contact met het Nederlandse kind en kan hier geen gedegen verklaring voor geven;
- De gestelde Nederlandse vader had jarenlang geen contact met het kind, maar erkent het kind op late(re) leeftijd zonder dat hier een gedegen verklaring voor gegeven kan worden;
- De derdelander ouder is veroordeeld wegens 1F (o.a. oorlogsmisdaden), een ernstig misdrijf of vormt een gevaar voor de Nederlandse openbare orde.

De overdracht van een Nederlands kind

De overdracht van een Nederlands kind is enkel en alleen mogelijk wanneer de derdelander ouder in het bezit is van een reguliere verblijfsvergunning in een andere EU-lidstaat⁹ of wanneer de Nederlandse nationaliteit van het kind wordt ingetrokken wegens schijnerkenning. In dat laatste geval is het kind geen Nederlander meer.

In alle andere gevallen is het om de hierna genoemde redenen onwenselijk (en dus niet de bedoeling – tenzij het kind expliciet aangeeft mee te willen) om een Nederlands kind over te dragen aan een andere lidstaat. Allereerst heeft het kind vanwege de Nederlandse nationaliteit een onbegrensd recht op verblijf in Nederland. Daarnaast is het niet wenselijk om andere lidstaten te belasten met de Chavez-aanvraag van een Nederlands onderdaan. Verder is het bij een eventuele overdracht van een Nederlands kind niet inzichtelijk of het kind wel, samen met de derdelander ouder, in dezelfde opvang wordt geplaatst. Immers, er rust geen verplichting op een lidstaat om opvang te verstrekken aan het Nederlandse kind dat rechtmatig verblijf geniet als Unieburger. Ook is het niet te monitoren of het Nederlandse kind, vanwege de afhankelijkheid van de derdelander ouder niet het risico loopt om samen met de derdelander ouder het EU-grondgebied uitgezet te worden. Om deze redenen valt de individuele belangenafweging al snel in het voordeel van de derdelander ouder en het Nederlandse kind en dient toepassing gegeven te worden aan art. 17 Dv.¹⁰

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met DMB, JAZ, SUA-RVN, DT&V, JZ-ST en unit Dublin.

⁹ Let wel dat het kind ook in dit geval alleen overgedragen kan worden wanneer het kind zelf wenst mee te gaan met de derdelander ouder.

¹⁰ Dit kan eventueel anders zijn wanneer het Nederlandse kind altijd bij de Nederlandse ouder in Nederland heeft gewoond, terwijl de derdelander ouder jaren later in beeld komt en niet blijkt van een relatie met het kind en/of de derdelander ouder niet kan toelichten waarom hij/zij al die jaren geen contact/ relatie heeft gehad met het kind. In geval van twijfel kan de zaak worden voorgelegd aan SUA.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/34 Versnelling in het afhandelen van asielzaken
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel themapagina's, Informatie voor uitvoering
Relatie met	
Geldig vanaf	17 maart 2021
Geldig tot en met	01 maart 2022 (Max. 6 maanden)

1. Aanleiding

De impact van Covid-19 op het asielproces vorig jaar is aanzienlijk geweest. Mede hierdoor en door andere oorzaken is de afhandeling van zaken uit de asielvoorraad vertraagd.¹ Dit informatiebericht betreft een werkwijze om de afhandeling van deze asielzaken te versnellen zodat deze zaken waarin al veel vertraging is opgetreden zo spoedig mogelijk kunnen worden beslist.

2. Hoe te handelen

Handelwijze AA-zaken

Voor AA-zaken betekent dit dat terughoudend omgegaan dient te worden met het VA-zenden vanwege aanvullende gehoren of aanvullende onderzoeken. Het uitgangspunt is dan ook dat er zoveel mogelijk op basis van het gehoor binnen de AA beslist dient te worden, zonder eventuele aanvullende gehoren of aanvullende onderzoeken. Er wordt dan ook zoveel mogelijk op zaken beslist op basis van de informatie zoals deze reeds binnen de AA-procedure voor handen is. Onder 'uitzonderingen' is vermeld in welke gevallen aanvullende onderzoeken of aanvullende gehoren wel nog kunnen worden ingepland.

Dit houdt tevens in dat in zaken waarin reeds volledig gehoord is op een asielmotief wat geloofwaardig is bevonden en tot een A-status zal leiden, een aanvullend gehoor op eventuele overige asielmotieven die tot een A- dan wel B-status kunnen leiden niet in de reden ligt. Uitgangspunt is dat er dan kan worden ingewilligd op het asielmotief wat reeds tot een A-status leidt en de overige motieven niet aanvullend bevestigd hoeven worden. In de minuut kan in die gevallen worden opgenomen dat de overige motieven niet op geloofwaardigheid en zwaarwegendheid zijn beoordeeld. Dit is anders in een situatie waarin evident is dat het een inwilliging wordt op de B-grond en er geen vragen zijn gesteld over de asielmotieven die tot een A-grond zouden kunnen leiden. In die gevallen dient wel nog te worden gehoord op de asielmotieven die tot een A-status kunnen leiden. Het blijft daarnaast wel zaak om zoveel mogelijk in een gehoor alle asielmotieven binnen de daarvoor beschikbare tijd te bevragen.

Handelwijze VA-zaken

Voor VA-zaken waarin al gehoord is en waar gewacht wordt op een aanvullend gehoor of nader onderzoek, is het uitgangspunt eveneens dat deze nadere gehoren of nadere onderzoeken in de regel niet worden afgewacht. Het lopende onderzoek

¹ Zie hierover bijvoorbeeld: Kamerstukken II 2020/21, 19637, nr. 2621

kan dan worden afgesloten. Er wordt ook in VA-zaken zoveel mogelijk beslist op basis van de informatie die op dit moment voorhanden is. Dit geldt eveneens voor zaken waarin al met de gemachtigde gecommuniceerd is over een aanvullend gehoor of onderzoek - indien de beslisser een zorgvuldig en houdbaar besluit kan nemen zonder deze onderzoeken af te wachten.

Gevolgen

Bovenstaande situaties kunnen ertoe leiden dat in AA of VA-zaken eerder wordt overgegaan tot het toekennen van het voordeel van de twijfel.² Dit speelt met name in zaken waarin het aanvullend onderzoek of aanvullend gehoor met name was bedoeld om de laatste twijfel weg te nemen.

In sommige gevallen zal echter ook zonder het nader onderzoek of gehoor een afwijzing in de rede liggen. Daarbij kunnen de verklaringen en/of informatie die hebben geleid tot het instellen van een aanvullend onderzoek of gehoor eventueel ook in het voornemen worden opgenomen, zodat de vreemdeling daar in de zienswijze op kan reageren. Daarnaast kan het zinvol zijn om te bezien of het mogelijk is om de motivering te verbeteren door openbaar toegankelijke landeninformatie te betrekken bij de besluitvorming.

Uitzonderingen

Indien door de beslisser echter geconcludeerd wordt dat het afwachten van het nader onderzoek of het aanvullende gehoor in een individuele zaak – in tegenstelling tot vorengaande situaties – echt noodzakelijk is om tot een houdbaar en gedegen besluit te komen, kan in afwijking van vorenstaande het onderzoek of het aanvullend gehoor wel worden afgewacht. Hiermee dient echter terughoudend te worden omgegaan. Een voorbeeld van een dergelijke situatie is als bij een LHBTI- of bekeringszaak niet alle thema's, zoals genoemd in de Werkinstructies, aan de orde zijn gekomen. Als een thema niet aan de orde is gekomen, zal een afwijzing van de aanvraag in beroep stranden. Als alle thema's wel zijn doorgenomen maar er is twijfel of de thema's voldoende aan bod zijn gekomen kan ook in een dergelijk geval beslist worden. Indien tot de conclusie wordt gekomen dat een thema zo overtuigend is dat dit reeds een inwilliging oplevert, hoeven de overige thema's niet uitvoerig uitgevraagd worden.

Er zijn daarnaast enkele uitzonderingssituaties waarin het in ieder geval niet wenselijk is om voorbij te gaan aan het onderzoek of aanvullend gehoor en dus voorbij te gaan aan het uitgangspunt:

- Zaken waarin 1F indicaties dienen te worden onderzocht;
- Zaken waarin openbare orde aspecten dienen te worden onderzocht;
- Zaken waarin sprake is van aanvullend onderzoek op grond van nationale veiligheid;
- Zaken waarin de vreemdeling niet is gehoord over één of meerdere asielmotieven en dit voor de besluitvorming wel nodig is;

Door laten lopen van onderzoek nadat een besluit is genomen

In uitzonderlijke gevallen kan het raadzaam zijn om een onderzoek wel door te laten lopen, ondanks dat er al een besluit genomen is. Dit geldt met name indien het onderzoeksresultaat aanleiding zou kunnen geven een verleende asielvergunning in te trekken, of de afwijzende beschikking in te trekken. Overleg over deze uitzonderlijke gevallen is mogelijk met unit herbeoordelingen maar niet voordat de zaak is voorgelegd aan het knopendoorhakteam (KDT). Een van de managers van

² Zie voor het kader voor het toepassen van het voordeel van de twijfel de voorwaarden van 31, zesde lid, Vw en WI 2014/10.

het KDT kan dan contact opnemen met een van de managers van de teams herbeoordelingen. Van belang is wel om de vreemdeling en gemachtigde op de hoogte te stellen van het doorlopen van het onderzoek.

3. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met A&B en JZ.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/36 toelichting uitvoering Brexit terugtrekkingsakkoord bij Britse grensarbeiders

Kenmerk (digijust) 3264571
Hoofdtak Regulier / Brexit
InformIND Thema Regulier / Vc B13 Verblijfsrecht VK-onderdanen en hun familieleden (BREXIT) / Vc B13 Informatie voor uitvoering

Relatie met B13/4 Vc
Geldig vanaf 27-01-2021
Geldig tot en met 27-01-2022

1. Aanleiding

Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) de Europese Unie (EU) verlaten (Brexit). Deze terugtrekking heeft op basis van een tussen het VK en de EU gesloten terugtrekkingsakkoord plaatsgevonden. In artikel 24 en artikel 25 van dit akkoord is het recht op voortzetting van grensarbeid voor Britse werknemers respectievelijk Britse zelfstandigen geregeld.

In artikel 9, onder b, van het akkoord zijn grensarbeiders als volgt gedefinieerd: burgers van de Unie of **onderdanen van het Verenigd Koninkrijk** die in één of meer staten waarin zij niet woonachtig zijn een economische activiteit uitoefenen in overeenstemming met artikel 45 of artikel 49 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie (VWEU).

Britse grensarbeiders die reeds vóór 1 januari 2021 als grensarbeider in Nederland werkzaam waren kunnen, indien zij voldoen aan de voorwaarden zoals genoemd in B13/4 Vc, ook na 31 december 2020 grensarbeid in Nederland blijven verrichten. Zij zijn in dat geval verplicht om een document 'grensarbeider' aan te vragen. Met dit document kunnen zij aantonen dat zij in Nederland werkzaamheden als grensarbeider mogen blijven uitoefenen. Het document is declaratoir van aard.

2. Verwachting

In de afgelopen tijd zijn de beleidskaders die gelden bij de beoordeling van bovengenoemde aanvragen document 'grensarbeider' op operationeel niveau afgestemd met het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW). De uitkomsten daarvan zijn telkens gedeeld met het Brexit uitvoeringsteam dat deze aanvragen behandelt. Om deze informatie ook voor de toekomst goed te kunnen borgen is dit informatiebericht opgesteld.

De toelichting op de door SZW aangegeven beleidskaders is dynamisch, aangezien de cases die aan de aanvragen van het document 'grensarbeider' ten grondslag liggen vaak verschillend zijn. Deze dynamiek betekent veelvuldig overleg en afstemming met SZW ten behoeve van de operationele vertaling van de beleidskaders. Zodra daartoe aanleiding is zal dit informatiebericht in de komende tijd door SUA worden uitgebreid (geactualiseerd).

3. Inhoud/Toelichting

Zoals in de inleiding aangegeven valt alleen een economische activiteit in overeenstemming met artikel 45 VWEU (vrij verkeer van werknemers) of artikel 49 VWEU (vrij verkeer van vestiging) onder de reikwijdte van het terugtrekkingsakkoord.

Werkzaamheden op grond van het vrij verkeer van diensten (artikel 56 VWEU) zijn daarmee in het akkoord uitgesloten. Britse gedetacheerden/dienstenverrichters komen om die reden niet in aanmerking voor het document 'grensarbeider' zoals bedoeld in B13/4 van de Vc.

In dit informatiebericht wordt specifiek ingegaan op de vraag wanneer sprake is van de situatie dat de economische activiteit in overeenstemming is met artikel 45 VWEU of artikel 49 VWEU. Voor informatie over de overige voorwaarden waaraan moet worden voldaan om in aanmerking te komen voor het document 'grensarbeider' wordt verwezen naar hoofdstuk B13/4 van de Vc.

4. Hoe te handelen

Bij de beoordeling of de economische activiteit in het kader van het terugtrekkingsakkoord in overeenstemming is met artikel 45 VWEU of artikel 49 VWEU dient te worden uitgegaan van de volgende uitgangspunten.

4.1 Economische activiteit in Nederland als zelfstandige

De economische activiteit is in overeenstemming met artikel 49 VWEU als de VK-onderdaan als zelfstandige in Nederland is gevestigd. Tevens moeten de werkzaamheden van reële en daadwerkelijke aard zijn.

Let op: een VK onderdaan die als zelfstandige in het VK is gevestigd en van daaruit diensten in Nederland verricht valt dus niet onder de reikwijdte van het akkoord.

4.2 Economische activiteit in Nederland als werknemer

4.2.1 De werknemer verricht een economische activiteit in Nederland bij een in Nederland gevestigd bedrijf

De economische activiteit van een VK onderdaan is in overeenstemming met artikel 45 VWEU als sprake is van een arbeidsovereenkomst met een in Nederland gevestigde werkgever.

Is de arbeidsovereenkomst gesloten met een in het VK gevestigde werkgever en worden op basis van die arbeidsovereenkomst ook werkzaamheden in Nederland uitgevoerd, dan zijn de in Nederland uitgevoerde werkzaamheden **alleen in bepaalde gevallen** in overeenstemming met artikel 45 VWEU. Het arbeidscontract (of opdrachtbrief, overplaatsingsbrief, werkgeversverklaring) moet in dat geval helderheid geven over hoe het deel van de werkzaamheden dat in Nederland wordt uitgevoerd contractueel is geregeld. Er gelden in dat geval de volgende criteria/voorwaarden:

- het betreft structurele/niet-tijdelijke werkzaamheden die gedurende (vrijwel) de gehele looptijd van het arbeidscontract in Nederland worden uitgevoerd. Dus niet slechts voor een beperkte kalenderperiode daarbinnen;
- de werkzaamheden in Nederland worden met een zekere regelmaat uitgevoerd. Dat wil zeggen dat sprake moet zijn van een steeds weer terugkerend patroon wat betreft hoe vaak en wanneer de Britse grensarbeider in Nederland werkzaam is;

- de in B13/4.2 Vc genoemde voorwaarde 'reële en daadwerkelijke arbeid' wordt toegepast op de volledige werkzaamheden (dus niet enkel op het deel van de werkzaamheden dat in Nederland wordt uitgevoerd).

4.2.2 De werknemer verricht een economische activiteit in Nederland via een uitzendbureau

Bij werkzaamheden via een uitzendbureau zijn de werkzaamheden alleen in de volgende situaties in overeenstemming met artikel 45 VWEU:

- de Britse grensarbeider werkt via een in Nederland gevestigd uitzendbureau voor een in Nederland gevestigde inlener. In dit geval is er immers sprake van een arbeidscontract met een in Nederland gevestigde werkgever (het uitzendbureau).
- de Britse grensarbeider werkt via een in het VK gevestigd uitzendbureau voor een in het VK gevestigde inlener, maar de Britse grensarbeider verricht als onderdeel van zijn contract op reguliere en stabiele basis werkzaamheden voor een vestiging van de inlener in Nederland. Zie 3.2.1

Let op: in het geval de Britse grensarbeider via een in het VK gevestigd uitzendbureau voor een in Nederland gevestigde inlener werkt, zijn de werkzaamheden niet in overeenstemming met artikel 45 VWEU. Er is dan immers sprake van een dienstverband met een werkgever uit het VK (het uitzendbureau) en het inlenen van een Britse werknemer aan een Nederlandse werkgever valt in dat geval onder dienstenverkeer.

4.2.3 De werknemer verricht een economische activiteit in Nederland via een payrollbedrijf

Bij payroll neemt het payrollbedrijf het juridisch werkgeverschap over van het bedrijf waar de medewerker zijn werkzaamheden uitvoert. De werknemer staat dan op de loonlijst van het payrollbedrijf en wordt tewerkgesteld bij het inlenende bedrijf. Het inlenende bedrijf is dan dus de materiele (feitelijke) werkgever.

Bij werkzaamheden via een payrollbedrijf zijn de werkzaamheden in overeenstemming met artikel 45 VWEU als de feitelijke werkgever in Nederland is gevestigd. Dit is het geval in de volgende situaties:

- de Britse grensarbeider wordt via een in Nederland gevestigd payrollbedrijf bij een in Nederland gevestigde werkgever tewerkgesteld;
- de Britse grensarbeider is via een in het VK gevestigd payrollbedrijf bij een in Nederland gevestigde werkgever tewerkgesteld;
- de Britse grensarbeider werkt via een in het VK gevestigd payrollbedrijf bij een in het VK gevestigde werkgever, maar verricht als onderdeel van zijn contract op reguliere en stabiele basis werkzaamheden voor een vestiging van de Britse werkgever in Nederland. Zie ook 3.2.1

5. Afstemming

Dit inhoud van dit bericht is afgestemd met JZST en SZW.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer(s) 010.2.e

Nummer & Titel IB 2021/38 Geldigheidsduur verblijfsvergunning bij wijziging beperking in arbeid in loondienst wanneer vrij op de arbeidsmarkt

Hoofdtak Regulier

InformIND Thema (Zie Themalijst)
Relatie met B5/2.2 Vc
Geldig vanaf 29-03-2021
Geldig tot en met 29-01-2022

1. Aanleiding

Met dit informatiebericht wordt duidelijkheid verschaft over de geldigheidsduur van een te verlenen verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd voor het verrichten van arbeid in loondienst wanneer de vreemdeling inmiddels vrij is geworden op de Nederlandse arbeidsmarkt. Een vreemdeling is vrij op de arbeidsmarkt als hij gedurende tenminste 5 jaar in het bezit is geweest van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd op grond waarvan hij mocht werken.

2. Hoe te handelen

Bij aanvragen om verlenging van de geldigheidsduur

Wanneer een vreemdeling gedurende 5 jaar in het bezit is geweest van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd op grond waarvan hij mocht werken en op het moment dat hij deze 5 jaar arbeidsrechten heeft opgebouwd in het bezit is van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd voor het verrichten van arbeid in loondienst, dan kan aan hem bij een verlengingsaanvraag -indien deze kan worden ingewilligd- op grond van artikel 3.58, eerste lid, onder h, *derde kolom*, Vb een verblijfsvergunning worden verleend voor de duur van de arbeidsovereenkomst met een maximum van 5 jaar.

Bij aanvragen om wijziging beperking in arbeid in loondienst

Wanneer de vreemdeling in het bezit is van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd als kennismigrant of als familie- en gezinslid (dus niet voor het verrichten van arbeid in loondienst) en 5 jaar arbeidsrechten heeft opgebouwd, en vervolgens een aanvraag om *wijziging van de beperking* in arbeid in loondienst (arbeid vrij) indient, dan komt de vreemdeling -bij inwilliging van deze aanvraag- op grond van artikel 14, vierde lid, Vw juncto artikel 3.58, eerste lid, onder h, *tweede kolom*, Vb in aanmerking voor een verblijfsvergunning voor de duur van de arbeidsovereenkomst met een maximum van 1 jaar. Een aanvraag om wijziging beperking moet worden beoordeeld als een aanvraag tot het verlenen van een verblijfsvergunning, met dien verstande dat de artikelen 3.71, 3.77, 3.78 en 3.79 niet van toepassing zijn en de artikelen 3.86 en 3.87 van overeenkomstige toepassing zijn, indien de aanvraag tijdig is ingediend (artikel 3.81 Vb).

Na dat jaar kan dan vervolgens op grond van artikel 3.58, eerste lid, onder h, derde kolom, Vb de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning worden verlengd voor de duur van de arbeidsovereenkomst met een maximum van 5 jaar.

Dit is bevestigd in de uitspraak van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State van 4 februari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:232.

Er wordt aan gewerkt om artikel 14, vijfde lid Vw en artikel 3.58, eerste lid, onder h, *eerste kolom*, Vb te wijzigen, waardoor vreemdelingen die vrij zijn geworden op de arbeidsmarkt bij een aanvraag om wijziging beperking wel direct in aanmerking kunnen komen voor een verblijfsvergunning voor ten hoogste 5 jaar (bij een arbeidsovereenkomst voor onbepaalde tijd). De verwachting is dat dit begin 2022 is gerealiseerd.

Tot dan moet op bovenstaande wijze worden gehandeld.

3. Afstemming

De inhoud van het informatiebericht is afgestemd met JZ.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/39 Beoordeling veilig derde land - Oezbekistan
Kenmerk (digijust)	3275811
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Factsheet TOELT Oezbekistan: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'
Geldig vanaf	31-03-2021
Geldig tot en met	30-09-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Oezbekistan als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om de mogelijkheid om asiel aan te vragen, de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt en de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land. Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Oezbekistan heeft TOELT op 9 februari 2021 een factsheet gepubliceerd.

Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Oezbekistan in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Oezbekistan als veilig derde land:

Oezbekistan is partij bij het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Antifolterverdrag maar niet bij het Vluchtelingenverdrag. Voor zover bekend, zijn er in Oezbeekse wetgeving geen passages opgenomen die het verbod op non-refoulement eenduidig benoemen. De Committee against Torture van de VN heeft in 2019 gesignaleerd dat Chinezen, Syriërs en Afghanen soms geen toegang krijgen tot de asielprocedure in Oezbekistan. Niet bekend is of Oezbekistan voorgenoemde asielzoekers in dat geval terugstuurt.

Gülenisten

De Gülenbeweging in Oezbekistan wordt in het algemeen aangeduid als Nurdzhular/Nurchilar en is verboden in Oezbekistan. Onbekend is of zij wel toegang krijgen of hebben verkregen tot de asielprocedure in Oezbekistan. Daarnaast heeft de Turkse nieuwspagina Anadolu Agency op 15 februari 2021 gemeld dat de Turkse inlichtingendienst twee (vermeende) Gülenisten heeft terug gehaald uit Oezbekistan.

Het is onduidelijk of dit met medewerking en/of kennis van de Oezbeekse autoriteiten is gebeurd.

Oeigoeren

Momenteel zijn er geen recente gevallen bekend van Oeigoeren die vanuit Oezbekistan zijn teruggestuurd naar China. Opgemerkt dient te worden dat Oezbekistan in de zomer van 2019 zijn steun heeft uitgesproken aan het Oeigoerenbeleid van China in Xingjiang.

Oezbekistan kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. In Oezbekistan is het decreet genaamd de *Regelgeving over de wijze van verlenen van politiek asiel in de Republiek Oezbekistan* van kracht. Momenteel wordt er gewerkt aan één centrale wet die de juridische status van buitenlanders en staatlozen regelt. Of het ook in de praktijk mogelijk is om asiel/bescherming aan te vragen in Oezbekistan is onduidelijk. Er is hierover vrijwel geen informatie bekend, behalve het eerdergenoemde feit dat Syriërs, Afghanen en Chinezen soms niet de kans krijgen asiel te vragen in Oezbekistan.

UNHCR is sinds 2006 niet meer aanwezig in Oezbekistan. Via de Refugee Support Unit op het UNDP-kantoor in Tasjkent zet UNHCR wel zijn humanitaire activiteiten voort in samenwerking met het UNHCR kantoor in Almaty, Kazachstan. UNHCR faciliteert op deze wijze de toegang tot eventuele financiële hulp en het begeleiden van de vluchtelingen.

Uit de regelgeving omtrent het verlenen van politiek asiel van mei 2017 vloeit voort dat personen die politiek asiel hebben gekregen, dezelfde rechten en plichten genieten als iemand die permanent verblijfsrecht heeft in Oezbekistan. Dit blijkt in de praktijk echter niet zo te zijn in relatie tot de toegang tot basisvoorzieningen. Volgens de Committee against Torture is er weinig informatie beschikbaar over de daadwerkelijke implementatie van voorgenoemde wetgeving. Op grond van artikel 20/21 hebben personen die politiek asiel hebben gekregen recht op een permanente verblijfsvergunning, waarbij het document vijf jaar geldig is.

Het recht op voorzieningen zoals huisvesting, gezondheidszorg en onderwijs is, voor zover duidelijk, niet bij wet geregeld in Oezbekistan. In de wetgeving omtrent het verlenen van politiek asiel is hierover niets opgenomen. Voorgaande wet is de enige regelgeving die van toepassing is op het verkrijgen van een vluchtelingenstatus. Het Committee against Torture heeft in januari 2020 zijn zorgen uitgesproken over het feit dat er buiten de wetgeving omtrent het verlenen van politiek asiel, geen andere wetgeving bestaat die de behandeling van asielzoekers en vluchtelingen reguleert.

Conclusie:

Gelet op het ontbreken van garanties/bescherming tegen non-refoulement, het feit dat bepaalde groepen geen toegang hebben tot de asielprocedure en het gebrek aan rechten van vluchtelingen/asielzoekers merkt de IND Oezbekistan in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) **10.2.e**
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/40 Verplaatsing hoofdverblijf internationale student

Kenmerk (digijust) 3274324
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema **B1/6.2.1 Hoofdverblijf**

Relatie met IB 2020/150 Coulangse maatregelen reguliere migratie in verband met coronavirus

Geldig vanaf 1 maart 2021

Geldig tot en met 1 maart 2022

1. Aanleiding

Op 15 februari 2021 is de Staatssecretaris akkoord gegaan met het advies om internationale studenten vanaf 1 september 2021 weer te houden aan de algemene termijn van zes maanden verblijf buiten Nederland waarna verplaatsing van het hoofdverblijf wordt aangenomen. Het is niet wenselijk gevonden dat een vreemdeling zijn verblijfsvergunning kan behouden, terwijl hij langere tijd buiten Nederland verblijft. Dit geldt ook voor situaties waarbij de student online studeert en ook geen intentie heeft om naar Nederland te komen.

2. Verwachting

Met dit informatiebericht wordt verduidelijkt dat vanaf 1 september 2021 wordt teruggekeerd naar de oorspronkelijke regel dat verplaatsing van hoofdverblijf wordt aangenomen wanneer de internationale student langer dan zes maanden buiten Nederland verblijft.

3. Inhoud/Toelichting

Sinds eind april vorig jaar is gecommuniceerd dat internationale studenten vanwege de Covid-19 crisis maximaal twaalf maanden in het land van herkomst konden verblijven en daar hun studie in Nederland online konden vervolgen zonder verlies van het hoofdverblijf in Nederland. Daarbij werd geen individuele beoordeling gemaakt.

Vanaf 1 september 2021 wordt teruggekeerd naar de oorspronkelijke regel dat verplaatsing van hoofdverblijf wordt aangenomen wanneer de student langer dan zes maanden buiten Nederland verblijft.

De twee bestaande uitzonderingen om geen verlies van hoofdverblijf aan te nemen, namelijk verblijf in het buitenland in het kader van een studie in Nederland en vanwege omstandigheden die buiten de schuld van de vreemdeling zijn gelegen, blijven gehandhaafd. Zie hiervoor het bestaande beleid dat is neergelegd in B1/6.2.1 van de Vreemdelingencirculaire.

4. Hoe te handelen

Het besluit om per 1 september 2021 terug te keren naar de oorspronkelijke regel dat verplaatsing van hoofdverblijf wordt aangenomen wanneer de student langer dan zes maanden buiten Nederland verblijft, betekent het volgende.

De student die tussen 1 september 2020 en 1 maart 2021 naar het buitenland is vertrokken, heeft op 1 september 2021 zijn hoofdverblijf verplaatst. Als de student op 1 april 2021 naar het buitenland vertrekt, heeft hij op 1 oktober 2021 zijn hoofdverblijf verplaatst.

Voorbeelden:

- Studenten die vorig jaar tussen maart 2020 en 1 september 2020 uit Nederland zijn vertrokken moeten binnen 12 maanden zijn teruggekeerd.
- Studenten die tussen 1 september 2020 en 1 maart 2021 uit Nederland zijn vertrokken moeten 1 september 2021 terug zijn in Nederland.
- Studenten die na 1 maart 2021 uit Nederland vertrekken moeten binnen 6 maanden zijn teruggekeerd in Nederland.

In alle voorbeelden geldt dat ze door de onderwijsinstelling worden afgemeld indien zij later terugkeren dan de gestelde termijn. Dan vervalt de huidige verblijfsvergunning.

Als de student aannemelijk maakt dat de overschrijding van de toegestane maximale termijn te wijten is aan omstandigheden *die buiten zijn schuld* zijn gelegen wordt verplaatsing van het hoofdverblijf niet aangenomen. Dit kunnen verschillende omstandigheden zijn en dit vraagt om een individuele beoordeling. De student die zich op de Covid-19 crisis beroept, zal moeten kunnen aantonen dat het voor hem onmogelijk was om naar Nederland te reizen.

In alle gevallen geldt dat een nieuwe verblijfsvergunning kan worden aangevraagd wanneer de student concrete plannen maakt om terug te keren naar Nederland voor studie.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met RVN.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 010.2.e

Nummer & Titel IB 2021/42 Beoordeling veilig derde land - Australië

Kenmerk (digijust) 3279656
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Australië - Informatie ter beoordeling van
'veilig derde land'

Geldig vanaf 08-04-2021
Geldig tot en met 08-10-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling Australië als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Australië heeft TOELT op 22 december 2020 een [factsheet](#) gepubliceerd.

Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Australië in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Australië als veilig derde land:

Australië is partij bij de relevante internationale verdragen maar heeft op grond van de nationale wetgeving geen algemeen verbod op refoulement. Desalniettemin heeft het hooggeerechtshof in Australië bevestigd dat de nationale wetgeving zoveel mogelijk moet worden geïnterpreteerd in lijn met de internationaalrechtelijke- en verdragsverplichtingen van Australië. Uit diverse bronnen is gebleken dat Australië een beleid voert van het onder dwang terugsturen van vreemdelingen aan de grens en/of een beleid voert van refoulement van vreemdelingen die al langer in Australië verblijven. Zo zijn er meerdere incidenten met betrekking tot refoulement gemeld door onder meer UNHCR, welke toezien op het risico dat de aanspraken van asielzoekers op internationale bescherming niet of onnauwkeurig worden overwogen. Uit de *Submission to the United national special rapporteur on the human right of migrants* door Refugee Council of Australia blijkt dat de Australische

regering in september 2013 een controversieel beleid heeft geïntroduceerd waarbij er een grensbewaking operatie in het leven is geroepen wiens taak het is om boten met asielzoekers te onderscheppen en terug sturen naar de territoriale wateren. Dit gebeurt ook zonder eventuele toestemming van het land waarnaar de asielzoekers worden teruggestuurd. Daarnaast kan de minister van Binnenlandse Zaken op grond van het voorgenoemde beleid asielzoekers willekeurig en voor onbepaalde tijd op zee in detentie houden en hen gedwongen laten sturen naar het land van herkomst, waar zij mogelijk zullen worden vervolgd of ernstig gevaar lopen. In de periode van september 2013 tot januari 2020 zijn er 38 boten met minstens 873 asielzoekers onderschept en teruggestuurd naar hun land van herkomst, waaronder Sri Lanka, Vietnam en Indonesië. Uit verschillende bronnen is gebleken dat de asielzoekers die op zee zijn terug gestuurd niet of onvoldoende de kans hebben gekregen om een asielaanvraag in te dienen. Uit de *Submission to the United national special rapporteur on the human right of migrants* door the Refugee Council of Australia blijkt tevens dat Australië ook op de luchthaven een toegangsscreening uitvoert. Hierbij wordt beoordeeld of vreemdelingen die via de luchthaven het land betreden wellicht asiel aan willen vragen. Op grond hiervan zendt Australië de asielzoekers terug voordat zij een asielaanvraag in kunnen dienen of houdt hen voor onbepaalde tijd vast totdat zij als vluchteling erkend zijn.

Wettelijk gezien kent Australië een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. Echter, is uit eerder benoemde gevallen gebleken dat twijfel kan bestaan over de vraag of de asielprocedure in de praktijk voor iedereen toegankelijk is. Opgemerkt dient te worden dat Australië overeenkomsten heeft met Nauru en Cambodja. Onder specifieke voorwaarden kan besloten worden dat een asielzoeker naar een van deze twee landen wordt gestuurd en dat zijn aanvraag volgens de regels van het desbetreffende land wordt beoordeeld. Australië heeft sinds 2014 geen nieuwe asielzoekers naar Nauru en Cambodja gestuurd.

De UNHCR is actief in Australië waar zij vreemdelingen assisteert bij het indienen van een aanvraag of het verkrijgen van toegang tot basisvoorzieningen.

Enkel asielzoekers die op legale wijze in Australië arriveren kunnen in aanmerking komen voor een Permanent Protection Visa. Asielzoekers die met een geldig visa over zee arriveren kunnen in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning voor maximaal vijf jaar. De termijn van maximaal vijf jaar kan na een herbeoordeling verlengd worden. Indien een asielzoeker niet op legale wijze Australië is binnen gekomen kan deze een Temporary Protection Visa of een Safe Haven Enterprise Visa aanvragen. De Temporary Protection Visa (TPV) is geldig voor de duur van drie jaar en de Safe Haven Enterprise Visa (SHEV) is geldig voor de duur van vijf jaar. Voorgaande visa worden afgegeven op het moment dat de asielzoeker erkend wordt als vluchteling. Een Bridging Visa E (BVE) wordt uitgegeven aan asielzoekers die de uitslag van hun asielaanvraag afwachten. Houders van een BVE, TPV, SHEV en Permanent Protection Visa hebben het recht op toegang tot Medicare, huisvesting, het recht om te werken en openbaar onderwijs.

Conclusie:

Nu in Australië de asielprocedure in de praktijk mogelijk niet voor iedereen toegankelijk is en er meerdere gevallen zijn gemeld waarbij er mogelijk sprake van refoulement is, wordt Australië in zijn algemeenheid niet aangemerkt als veilig derde land. De beoordeling of Australië in een individueel geval als veilig derde land kan worden beschouwd, blijft echter afhankelijk van de individuele merites van de zaak.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/43 Beoordeling veilig derde land – Kosovo
Kenmerk (digijust)	3281102
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Factsheet TOELT Kosovo - Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'
Geldig vanaf	08-04-2021
Geldig tot en met	08-10-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Kosovo als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Kosovo heeft TOELT op 22 december 2020 een factsheet gepubliceerd.

Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Kosovo in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Kosovo als veilig derde land:

Kosovo heeft zichzelf onafhankelijk verklaard in 2008. Volgens de Kosovaarse regering hebben 116 landen, waaronder Nederland, Kosovo als een onafhankelijke staat erkend. Kosovo is geen partij bij de relevante internationale mensenrechtenverdragen. Het verbod op refoulement is vastgelegd in artikel 5 van de Law on Asylum. Daarnaast is in artikel 2 van de Kosovaarse Grondwet vastgelegd dat de mensenrechten en fundamentele vrijheden zoals genoemd in onder meer de CAT, het ICCPR en het EVRM rechtstreekse werking en voorrang hebben op de nationale wetgeving. Er zijn geen bronnen gevonden waaruit blijkt dat Kosovo actief een beleid voert van het onder dwang terugsturen van vreemdelingen aan de grens en/of een beleid voert van refoulement van vreemdelingen die al langer in Kosovo verblijven. Volgens de Europese Commissie is een effectief en bescherming garanderend migratiesysteem nog in oprichting. Dat wil zeggen dat er in de praktijk

geen garantie bestaat dat men in de gelegenheid wordt gesteld om asiel aan te vragen. De afgelopen twee jaar is er geen sprake geweest van gerapporteerde gevallen van refoulement echter, was er in maart 2018 wel sprake van een incident met betrekking tot refoulement waarbij zes personen met het Turkse staatsburgerschap werden uitgezet naar Turkije. Zij werden door Turkije beschuldigd van banden met de Gülen-beweging. Het is onbekend of niet-Gülenisten in de toekomst ook mogelijk te vrezen hebben voor refoulement.

Kosovo kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. De UNHCR is actief in Kosovo waar zij asielzoekers assisteert bij het indienen van een aanvraag of verkrijgen van toegang tot basisvoorzieningen.

Asielzoekers die in aanmerking komen voor een vluchtelingenstatus krijgen een verblijfsvergunning voor de duur van drie jaar. Deze kan worden verlengd. In artikel 35 tot en met 46 van de Law on Asylum zijn de rechten van vluchtelingen en asielzoekers vastgelegd. Op basis van artikel 26 van de Law on Asylum hebben asielzoekers die een aanvraag hebben gedaan voor asiel onder meer recht op toegang tot 'elementary social assistance', 'elementary shelter', gezondheidszorg, onderwijs en werk. Gelet op de barre sociaal-economische omstandigheden in Kosovo is het echter niet bekend of deze voorzieningen in de praktijk ook daadwerkelijk toegankelijk zijn voor asielzoekers en erkende vluchtelingen.

Conclusie:

Nu er in Kosovo geen garantie bestaat dat asielzoekers en erkende vluchtelingen toegang kunnen krijgen tot basisvoorzieningen merkt de IND Kosovo in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land. De beoordeling of Kosovo in een individueel geval als veilig derde land kan worden beschouwd, blijft echter afhankelijk van de individuele merites van de zaak.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA **INTERN**

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/44 (Gevolgen Afdelingsuitspraak over herbeoordeling veilige landen)
Kenmerk (digijust)	3283873
Hoofdtak	Asiel themapagina
InformIND Thema	Vw 30b Kennelijk ongegrond / Vw 30b.1b Veilig land van herkomst
Relatie met	
Geldig vanaf	07-05-2021
Geldig tot en met	07-11-2021

1. Aanleiding

Op 7 april 2021 heeft de Afdeling een uitspraak gedaan over de (her)beoordeling van landen die op de lijst staan van veilige landen van herkomst (ECLI:NL:RVS:2021:738). Deze uitspraak heeft gevolgen voor de afdoening van asielaanvragen van vreemdelingen afkomstig uit veilige landen van herkomst en met name voor spoor 2. Hieronder worden deze gevolgen en de voorlopige handelwijze nader toegelicht.

2. Verwachting

Gelet op de elkaar snel opvolgende ontwikkelingen wordt dit Informatiebericht waar nodig steeds aangevuld. Voor de vindbaarheid en overzichtelijkheid behoudt het daarbij het oorspronkelijke nummer en de oorspronkelijke titel.

Het huidige informatiebericht betreft een update op 8 juli 2021.

3. Inhoud/Toelichting

Hoewel de Afdelingsuitspraak specifiek ziet op een vreemdeling uit Mongolië en de herbeoordeling van Mongolië als veilig land van herkomst, heeft de Afdeling in de uitspraak ook een meer algemeen geformuleerd oordeel gegeven over de wijze van herbeoordelen van veilige landen van herkomst.

In rechtsoverwegingen 12 – 12.2 en 30 concludeert de Afdeling het volgende:

12. De Afdeling is samenvattend van oordeel dat de staatssecretaris bij de herbeoordeling, net als bij de beoordeling voor de aanwijzing van een land als veilig land van herkomst, moet onderzoeken of en motiveren dat een land nog steeds aan alle vereisten voldoet om als veilig te worden aangemerkt. Anders dan de vreemdeling betoogt, kan dit aan de hand van de onder 4.1. en 8.2. opgesomde criteria. Hiermee kan de staatssecretaris onderzoeken en beoordelen of er in een land in het algemeen en op duurzame wijze geen vervolging of behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM plaatsvindt en of het voor de autoriteiten mogelijk is om, zowel juridisch als feitelijk, hiertegen bescherming te bieden.

12.1. De Pri staat er niet aan in de weg om een aanwijzing of eerdere herbeoordeling als uitgangspunt te nemen voor het onderzoek dat ten grondslag ligt aan de nieuwe herbeoordeling. Daarbij moet de staatssecretaris deugdelijk motiveren waarom er volgens hem geen aanmerkelijke wijzigingen hebben plaatsgevonden, zodat de vreemdeling de gelegenheid heeft om daarover te procederen en de bestuursrechter dat standpunt kan toetsen. Ook moet de staatssecretaris de in artikel 37, derde lid, van de Pri genoemde bronnen aan zijn herbeoordelingsonderzoek ten grondslag leggen of motiveren waarom dit niet mogelijk is.

12.2. De staatssecretaris moet in ieder geval een keer in de twee jaar een herbeoordeling uitvoeren die aan deze vereisten voldoet. Daarnaast moet hij ook voortdurend monitoren of er signalen zijn dat er verslechtingen plaatsvinden in een als veilig land van herkomst aangewezen land. Als die verslechtingen er zijn dan moet hij een land van de lijst van veilige landen van herkomst schrappen, de aanwijzing tijdelijk opschorten, of een groep of regio uitzonderen. Ook kan dit betekenen dat de staatssecretaris in individuele zaken nader moet motiveren of en waarom hij nog steeds uitgaat van de aanwijzing van een land als veilig land van herkomst.

30. Bij de herbeoordeling moet de staatssecretaris in ieder geval de in artikel 37, derde lid, van de Pri genoemde bronnen gebruiken of hij moet motiveren waarom hij dit niet kan doen. Bijvoorbeeld omdat de bronnen niet beschikbaar of niet actueel zijn. In dat geval moet de staatssecretaris zijn herbeoordeling baseren op relevante, actuele informatie van andere gezaghebbende internationale organisaties. Op dit moment doet de staatssecretaris dat nog niet op de goede manier. Volgens de Afdeling voldoet de manier van herbeoordelen daarom op dit punt nog niet aan de in de Pri gestelde eisen.

Omdat bij de herbeoordeling van de verschillende veilige landen van herkomst niet de in artikel 37, derde lid, van de Pri genoemde bronnen zijn gebruikt of niet is gemotiveerd waarom hij dit niet heeft kunnen doen, zullen alle veilige landen van herkomst opnieuw herbeoordeeld moeten worden.

4. Hoe te handelen

Na overleg met DMB, JZ, A&B en SUA is besloten dat er zo snel mogelijk nieuwe herbeoordelingen uitgevoerd zullen worden, waarbij de landen met de hoogste instroom/prioriteit in spoor 2 als eerste worden beoordeeld.

De uitspraak heeft geen invloed op:

- Asielaanvragen van veilige landers die worden afgehandeld in spoor 1 (Dublinprocedure).
- Asielaanvragen van vreemdelingen die internationale bescherming hebben in een andere lidstaat.
- Armeense zaken. Armenië is in maart 2020 aangewezen als veilig land van herkomst (<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2020/03/27/tk-veilige-landen-van-herkomst-beoordeling-armenie>) en er heeft nog geen herbeoordeling plaatsgevonden. Nu nog geen twee jaren zijn verstreken sinds de aanwijzing van dit land als veilig land van herkomst, is voornamelijk de conclusie dat de uitspraak van de Afdeling geen gevolgen heeft voor de afhandeling van Armeense zaken.
- Servische zaken. Ten aanzien van Servië heeft in september 2019 een uitgebreide beoordeling plaatsgevonden

(<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2019/09/20/tk-veilige-landen-van-herkomst-herbeoordeling-1e-tranche>). Sinds die beoordeling is nog geen twee jaar verstreken. Daarom is vooralsnog de conclusie dat de uitspraak van de Afdeling geen gevolgen voor de afhandeling van Servische zaken. Servië zal wel worden meegenomen in de herbeoordelingen die naar aanleiding van de uitspraak plaatsvinden.

Marokko, Georgië en Tunesië (Kamerbrief 6 mei 2021)

Bij brief van 6 mei 2021 is aan de Tweede Kamer meegedeeld dat Marokko, Georgië en Tunesië aangemerkt blijven als veilig land van herkomst ([TK Herbeoordeling veilige landen van herkomst – Georgië, Marokko en Tunesië | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)). De behandeling van aanvragen van vreemdelingen uit deze landen kan dus weer hervat worden, met inachtneming van de volgende wijzigingen:

Voor Marokko geldt dat als uitzonderingsgroep is toegevoegd: (online) journalisten en (mensenrechten)activisten, die kritiek uitoefenen op de Islam, het koningshuis en/of de Marokkaanse regering, onder meer vanwege het officiële standpunt van de regering betreffende de Westelijke Sahara (hieronder vallen ook de al bestaande uitzonderingscategorie van Hirak Rif-activisten en journalisten die verslag deden over de situatie in het Rifgebergte en de demonstraties aldaar).

Voor Tunesië geldt dat als uitzonderingsgroep is toegevoegd: personen die aannemelijk kunnen maken dat ze een zogenoemde S17-maatregel op hun naam hebben staan.

Voor Georgië zijn geen wijzigingen aangebracht voor wat betreft uitzonderingen/verhoogde aandacht.

Albanië, Algerije, Noord-Macedonië, Montenegro (Kamerbrief 11 juni 2021)

Bij brief van 11 juni 2021 is aan de Tweede Kamer meegedeeld dat Albanië, Noord-Macedonië en Montenegro aangemerkt blijven als veilig land van herkomst ([Kamerbrief over herbeoordeling veilige landen van herkomst van Albanië, Algerije, Montenegro en Noord-Macedonië | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)). De behandeling van aanvragen van vreemdelingen uit Albanië, Noord-Macedonië en Montenegro kan dus weer hervat worden.

Algerije wordt niet langer aangemerkt als veilig land van herkomst.

In de bij de brief aan de Tweede Kamer gevoegde landeninformatie is het volgende opgenomen over de herbeoordeling van Algerije:

Sinds de herbeoordeling in september 2020 zijn er nieuwe rapportages uit verschillende gezaghebbende bronnen verschenen waaruit blijkt dat de situatie in Algerije is achteruitgegaan. De achteruitgang heeft met name plaatsgevonden op de gebieden vrijheid van meningsuiting en vrijheid van vereniging, maar er zijn ook meldingen van meer beschuldigingen van foltering op politiebureaus en door het Directoraat-Generaal van Nationale Veiligheid. Dat komt onder meer tot uiting in het feit dat Freedom House de algemene score ten aanzien van Algerije, die al langere tijd leidde tot de conclusie dat het land 'not free' was, met twee punten heeft verlaagd

Uit de herbeoordeling komt naar voren dat de toepassing van de wetten en voorschriften en de naleving van de rechten en vrijheden, zoals hierboven beschreven, in de praktijk zodanig onder druk is komen te staan, dat niet langer gezegd kan worden dat er in algemene zin een systeem van daadwerkelijke rechtsmiddelen is tegen de schendingen van voornoemde

rechten en vrijheden. De algemene situatie in Algerije komt daarmee op een niveau waarvan niet meer gezegd kan worden dat nog wordt voldaan aan de vereisten die de Procedurerichtlijn stelt voor het aanmerken van een land als veilig land van herkomst.

Voor Algerijnse zaken geldt daarom dat deze niet langer in spoor 2 kunnen worden afgedaan, maar zullen worden behandeld in spoor 4. Uiteraard blijven Dublinzaken in spoor 1 en geldt voor Algerijnse EU-statushouders nog wel dat zij in spoor 2 worden afgedaan.

Dit betekent ook dat Algerijnse vreemdelingen waarvan de asielaanvraag in spoor 4 wordt afgedaan, niet langer in de sobere opvang wordt opgevangen. Wanneer er sprake is van overlast door deze groep, kan worden besloten de RVT te onthouden op grond van artikel 3.109 Vb en kan de aanvraag volgens de geldende afspraken over de aanpak van overlastgevende asielzoekers geprioriteerd worden.

Voor Algerijnse zaken die al zijn afgewezen op grond van artikel 30b, eerste lid, onder b, Vw en die op dit moment in de beroepsfase zitten, geldt dat deze waar mogelijk doorgezet zullen worden. Daarbij wordt bezien of de individuele beoordeling van het asielrelaas de afwijzing zelfstandig kan dragen (dus ook zonder tegenwerping van Algerije als veilig land van herkomst). Zo nodig wordt gepleit voor het in stand laten van de rechtsgevolgen van het besluit. Wanneer wordt gesteld dat de aanvraag ten onrechte als kennelijk ongegrond is afgedaan op grond van artikel 30b, eerste lid, onder b, Vw en er geen andere KO-grond is tegengeworpen, kan ook hier worden gepleit voor het in stand laten van de rechtsgevolgen van de afwijzing, waarbij de rechtbank eventueel zelf een vertrektermijn kan toekennen (AbRS 3 november 2016, nr. 201600651/1).

Ghana, Oekraïne en Senegal (Kamerbrief 8 juli 2021)

Bij brief van 6 mei 2021 is aan de Tweede Kamer meegedeeld dat Ghana, Oekraïne en Senegal aangemerkt blijven als veilig land van herkomst ([TK Herbeoordeling veilige landen van herkomst - Ghana, Oekraïne en Senegal | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)). De behandeling van aanvragen van vreemdelingen uit deze landen kan dus weer hervat worden, waarbij er geen wijzigingen zijn in het beleid t.a.v. categorieën van verhoogde aandacht/uitzonderingscategorieën.

Verwachting herbeoordeling volgende landen

Naar verwachting zullen de volgende landen hierna worden beoordeeld: Mongolië, Kosovo, Bosnië. Op dit moment is het nog niet goed mogelijk om een inschatting te geven van de termijn waarbinnen deze herbeoordelingen afgerond worden. NB: dit is daarom op dit moment niet extern communicabel.

Spoor 2

Aanvragen van vreemdelingen uit een veilig land van herkomst kunnen in principe nog steeds in spoor 2 instromen en in de caseload worden opgenomen. Betoogd kan worden dat er nog steeds sprake is van een situatie waarbij de aanvraag conform artikel 3.109ca, Vb vermoedelijk kennelijk ongegrond zal worden verklaard op grond van artikel 30b, eerste lid, onder b, Vw.

Tot nader order geldt de volgende handelwijze:

- Voor de reeds positief herbeoordeelde nationaliteiten (zie hierboven) geldt dat aanvragen weer op de gebruikelijke manier kunnen worden ingepland en behandeld.

- Voor overige nationaliteiten geldt dat de behandeling van de aanvragen aangehouden wordt totdat de herbeoordeling van het betreffende land is afgerond; dit geldt ook voor gehoren omdat het Vb verplicht binnen 8 dagen na het gehoor een besluit te nemen op de aanvraag (artikel 3.109ca, elfde lid, Vb).

Spoor 4 en AMV

Voor asielaanvragen van vreemdelingen uit veilige landen van herkomst die in spoor 4 zijn opgenomen na een spoorwissel en voor AMV, geldt:

- Voor de reeds herbeoordeelde nationaliteiten (zie hierboven) dat aanvragen weer op de gebruikelijke manier kunnen worden ingepland en behandeld.
- Wanneer het betreffende land van herkomst nog niet beoordeeld is, zal de procedure aangehouden moeten worden om de herbeoordeling van het desbetreffende land af te wachten. Uitzondering daarop is wanneer de vreemdeling onder één van de uitzonderingen valt waardoor het betreffende land voor hem niet als veilig land van herkomst geldt. In dat geval is de Afdelingsuitspraak niet relevant en kan de zaak verder inhoudelijk worden behandeld.
- Mocht het om een zaak gaan die al zeer lang loopt en waarvoor een IGS/BNTB loopt, dan kan worden overwogen de aanvraag inhoudelijk af te handelen zonder toepassing van de afdoening veilig land van herkomst.

59b-zaken van vreemdelingen uit veilige landen van herkomst (vreemdelingenbewaring)

- Voor de reeds positief herbeoordeelde nationaliteiten (zie hierboven) geldt dat aanvragen weer op de gebruikelijke manier kunnen worden ingepland en behandeld.
- Wanneer het betreffende land van herkomst nog niet beoordeeld is, zal de procedure aangehouden worden om de herbeoordeling van het desbetreffende land af te wachten. Als dat niet mogelijk is omdat de zaak uit de termijnen zal lopen, kan de zaak inhoudelijk worden afgewezen zonder toepassing veilig land van herkomst (30b, lid 1 onder b, Vw). De vertrektermijn kan ofwel worden verkort op een andere KO-grond als deze van toepassing is, of op grond van het risico op onttrekking.

Zaken in de grensprocedure van vreemdelingen uit veilige landen van herkomst

- Voor de reeds herbeoordeelde nationaliteiten (zie hierboven) geldt dat aanvragen weer op de gebruikelijke manier kunnen worden ingepland en behandeld.
- Wanneer het betreffende land van herkomst nog niet beoordeeld is, zal de procedure aangehouden worden om de herbeoordeling van het desbetreffende land af te wachten. Als dat niet mogelijk is omdat de zaak uit de termijnen zal lopen, kan de zaak inhoudelijk worden afgewezen zonder toepassing veilig land van herkomst (30b, lid 1 onder b, Vw). In dat geval dient wel een andere KO-grond van toepassing te zijn, anders is afdoening in de grensprocedure niet mogelijk.

Herhaalde aanvragen

- Voor de reeds herbeoordeelde nationaliteiten (zie hierboven) geldt dat aanvragen weer op de gebruikelijke manier kunnen worden ingepland en behandeld.
- Voor de overige nationaliteiten geldt het volgende.
- Een enkele verwijzing naar de uitspraak van de Afdeling in de M35-O is niet voldoende voor een inhoudelijke beoordeling. Hier geldt de bestaande werkwijze dat de vreemdeling moet aangeven waarom de uitspraak voor zijn situatie relevant is. Specifiek voor deze uitspraak geldt dat de vreemdeling niet kan volstaan met de stelling dat de methodiek van herbeoordelen niet voldoet en dat meer bronnen hadden moeten worden betrokken. Oftewel, de vreemdeling moet onder verwijzing naar concrete landeninformatie betogen dat zijn land van herkomst ten onrechte nog steeds als veilig is aangemerkt (zie r.o. 1.4 van de uitspraak). Indien de vreemdeling dit nalaat is sprake van een onvolledige aanvraag en kan conform de gebruikelijke werkwijze een voornemen tot buiten behandeling stelling van de aanvraag worden uitgebracht.
- Als de vreemdeling een gemotiveerd beroep doet op de uitspraak van de Afdeling en aanvoert/onderbouwt waarom de staatssecretaris ten onrechte bij de herbeoordeling van de situatie in zijn land van herkomst heeft geconcludeerd dat dat land nog steeds een veilig land van herkomst is, dan kan de zaak naar de EDT worden gezonden voor een gehoor. Wacht in deze gevallen met het afhandelen van de zaak totdat de herbeoordeling van het desbetreffende land is afgerond.
- Voor herhaalde aanvragen in bewaring/grenszaken geldt dat een enkel ongemotiveerd beroep op de uitspraak niet wordt aangemerkt als nieuw element of bevinding. De zaak kan dan als niet-ontvankelijk worden afgedaan. Wanneer de vreemdeling een gemotiveerd beroep doet op de uitspraak en aanvoert/onderbouwt waarom de staatssecretaris ten onrechte bij de herbeoordeling van de situatie in zijn land van herkomst heeft geconcludeerd dat dat land nog steeds een veilig land van herkomst is, dient bekeken te worden of de zaak alsnog binnen de termijn kan worden afgehandeld op basis van de nieuwe herbeoordeling. Als ook dat niet mogelijk is, is het verzoek contact op te nemen met SUA/JZ om te bezien of de zaak alsnog binnen de termijn kan worden afgehandeld.

5. Afstemming

JZ, A&B

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/45 AbRS uitspraak in het kader van de positieve belangenafweging en duurzaam verblijfsrecht op grond van artikel 8.17 Vb
Kenmerk (digijust)	3278878
Hoofdtak	Regulier
InformIND Thema	B10
Relatie met	
Geldig vanaf	07-04-2021
Geldig tot en met	07-04-2022

1. Aanleiding

Op 19 maart 2021 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: Afdeling) uitspraak gedaan in een zaak waarin de vraag centraal staat of een positieve belangenafweging in het kader van de verwijderingsmaatregel kan leiden tot duurzaam verblijf zoals bedoeld in artikel 8.17 Vb¹.

2. Verwachting

Op dit moment wordt deze uitspraak van de Afdeling nader bestudeerd. Zodra meer duidelijkheid is verkregen over de betekenis van deze uitspraak en de eventuele consequenties hiervan, zal dit worden gecommuniceerd middels een nieuw informatiebericht.

3. Inhoud/Toelichting

Sinds de uitspraken van 7 november 2018² is de IND gehouden om een belangenafweging van persoonlijke omstandigheden te verrichten als het aankomt op een (ex-)begunstigde van Richtlijn 2004/38 die wordt verwijderd. Als die belangenafweging positief uitvalt mag de betreffende vreemdeling niet alleen niet worden verwijderd, maar is bovendien sprake van rechtmatig verblijf, aldus de AbRS. Die belangenafweging moet ook plaatsvinden als er geen beroep op de publieke kas wordt gedaan, als er niet actief wordt ingegrepen in het verblijfsrecht en zelfs als wordt vastgesteld dat er nimmer rechtmatig verblijf heeft bestaan omdat nimmer aan de voorwaarden van de Richtlijn 2004/38 werd voldaan. De belangenafweging houdt dus geen verband met de vaststelling of er rechtmatig verblijf is, maar enkel met de verwijderingsmaatregel.

Gelet op het Nederlandse systeem van de meeromvattende beslissing dient in het Nederlandse systeem de belangenafweging reeds in de vaststellingsbeschikking plaats te vinden. Als grondslag waarop wordt ingewilligd, is gekozen om de rechtsgrondslag van toepassing te laten zijn die reeds van toepassing was. Als de belangenafweging in het voordeel van de vreemdeling uitvalt, leidt dit ertoe dat de vreemdeling niet kan worden verwijderd en de vreemdeling alsnog geacht wordt rechtmatig in Nederland te verblijven op grond van Richtlijn 2004/38. De

¹ ECLI:NL:RVS:2021:603

² ECLI:NL:RVS:2018:3584 & ECLI:NL:RVS:2018:3585

verblijfscategorie van artikel 8.12, eerste lid, Vb die van toepassing was, blijft derhalve in het geval van een positieve belangenafweging gehandhaafd.

In de uitspraak van 19 maart 2021 is geoordeeld dat nu de reeds van toepassing zijnde verblijfsgrond uit artikel 8.12 en 8.13 Vb worden toegepast, die werkwijze maakt dat artikel 8.17 Vb eveneens van toepassing is en een vreemdeling - weliswaar op nationale gronden- duurzaam verblijfsrecht kan opbouwen. Welke consequenties dat met zich meebrengt wordt thans nader bestudeerd.

4. Hoe te handelen

Als een vreemdeling in aanmerking komt voor duurzaam verblijf omdat men vijf jaar verblijf heeft gehad (mede) op grond van de positieve belangenafweging in het kader van de verwijderingsmaatregel, dan dient deze zaak –voordat er tot inwilliging mag worden overgaan- gemeld te worden bij SUA.

5. Afstemming

JZST en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/46 Onderzoeken o.g.v. artikel 34 Dublinverordening
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel themapagina's – Vw 30 Dublin / Vw 30a Niet-ontvankelijk / Asielprocedure
Relatie met	Verordening (EU) Nr. 604/2013 (Dublinverordening)
Geldig vanaf	09-04-2021
Geldig tot en met	09-04-2022

1. Aanleiding

Naar aanleiding van concrete vragen vanuit de uitvoering wanneer een artikel 34-onderzoek kan worden afgewacht in zaken van statushouders uit Griekenland en naar aanleiding van vragen over artikel 34-onderzoek in andere zaken dan die van statushouders (zoals Dublin of spoor 4-zaken), wordt de instructie over onderzoeken op grond van artikel 34 Dublinverordening toegelicht. Tevens wordt in relatie tot IB 2021/34 'Versnelling in het afhandelen van asielzaken' verduidelijkt in welke zaken onderzoek noodzakelijk is.

2. Verwachting

In dit informatiebericht (IB) over onderzoek o.g.v. artikel 34 van de Dublinverordening wordt nader toegelicht in welke gevallen het noodzakelijk is dat een artikel 34-onderzoek wordt opgestart en hoe gehandeld dient te worden wanneer er niet tijdig een antwoord van de lidstaat wordt verkregen. Dit IB betreft slechts een toelichting en zal verder niet opgenomen worden in de Vreemdelingen-circulaire (Vc). De informatie in dit IB is relevant voor medewerkers die zaken behandelen in spoor 1, spoor 2 en spoor 4.

2. Inhoud/Toelichting

Op grond van artikel 34 van de Dublinverordening (hierna: Dv) kan een onderzoek worden opgestart om een andere lidstaat te vragen naar de bij hen bekende informatie over de vreemdeling. Dit type onderzoek wordt om verschillende redenen opgestart, zoals¹:

1. Om te achterhalen of aan de vreemdeling internationale bescherming is verleend in de andere lidstaat (statushouder);
2. Om te achterhalen of de vreemdeling in het bezit is van een regulier verblijfsrecht in de andere lidstaat (Dublin);
3. Bij (gestelde) minderjarigen, als sprake is van een Eurodac-treffer²:
  - met welke leeftijd en onder welke persoonsgegevens de (gestelde) minderjarige vreemdeling bekend staat in de andere lidstaat;
  - of aan de (gestelde) minderjarige vreemdeling of diens gezins- en/of familieleden in de andere lidstaat internationale bescherming is verleend;

¹ Zie voor een overzicht ook paragraaf 1.5.7 van de procesbeschrijving Asiel en paragraaf B3.1 van de systeembeschrijving.

² In Eurodac worden vingerafdrukken van vreemdelingen vanaf de leeftijd van 14 jaar geregistreerd. Zie verder ook paragraaf 5.13.1 van de procesbeschrijving Asiel.

- of de (gestelde) minderjarige vreemdeling gezins- en/of familieleden heeft in de andere lidstaat waarmee hij of zij herenigd kan worden (Dublin);
- 4. Opvragen van een visum- en/of asioldossier.

Onderzoek in dit type zaken is belangrijk om te verrichten aangezien het resultaat van belang is voor de juiste spoorbepaling (1, 2 of 4) en de te hanteren afdoeningswijze in Nederland. Zo is het van belang dat statushouders als zodanig worden onderkend om een juist beoordelingskader toe te kunnen passen. Daarnaast is het in geval van minderjarigen van belang dat onderzoek wordt ingesteld zodat niet onterecht minderjarigheid wordt aangenomen. Verder wordt i.h.k.v. Dublin opgemerkt dat het belangrijk is dat minderjarigen zo snel mogelijk herenigd kunnen worden met hun gezins- en/of familieleden.³

3. Hoe te handelen

Opstarten artikel 34-onderzoek bij (vermeend) statushouders

Als opmerking vooraf het volgende. Een statushouder is een vreemdeling aan wie internationale bescherming is verleend in een andere lidstaat. Een statushouder kan doorreizen naar Nederland en hier opnieuw een asielverzoek indienen. In beginsel zal dit asielverzoek binnen spoor 2 als niet-ontvankelijk worden afgedaan. Een statushouder kan niet worden overgedragen aan een andere lidstaat op grond van de Dublinverordening, maar ontvangt een aanzegging om zich te begeven naar de lidstaat waar hij internationale bescherming geniet. Als de statushouder dit niet doet, kan hij in bewaring worden gesteld op grond van artikel 59, tweede lid, Vreemdelingenwet (Vw) en gedwongen worden uitgezet naar die lidstaat.

Als in de aanmeldfase uit Eurodac blijkt dat aan de vreemdeling internationale bescherming is verleend door een andere lidstaat, kan de zaak in spoor 2 verder worden behandeld. Er zal in deze gevallen geen nader onderzoek verricht hoeven worden. Uitgegaan wordt van het resultaat in Eurodac. Bij meerdere Eurodac-treffers is het niet altijd mogelijk om op basis van de uitdraai van Eurodac in het dossier te achterhalen door welke lidstaat internationale bescherming is verleend. Als dit niet te achterhalen is na bevraging van het Eurodac systeem en dit evenmin blijkt uit het gehoor met de vreemdeling en/of documenten, kan in dat geval via een artikel 34-onderzoek na worden gegaan door welke lidstaat internationale bescherming is verleend.

In Griekse zaken waarin sprake is van een categorie 1 Eurodac-treffer (ingediend asielverzoek) en is besloten dat er géén Dublinclaim wordt gelegd⁴, zal altijd ten minste één artikel 34-onderzoek moeten worden opgestart om te bezien of de vreemdeling een status heeft verkregen in de andere lidstaat.

Verder kan het voorkomen dat niet uit Eurodac blijkt dat er internationale bescherming is verleend, maar dat er wel een vermoeden bestaat op basis van verklaringen en/of documenten van de vreemdeling. Ook in deze zaken is het aangewezen om een artikel 34-onderzoek op te starten.

³ In art. 12.2 van de Uitvoeringsverordening is t.a.v. minderjarigen het volgende opgenomen: Het feit dat de duur van de procedures voor het onderbrengen van de minderjarige ertoe leidt dat de in artikel 18, leden 1 en 6, en artikel 19, lid 4, van Verordening (EG) nr. 343/2003 vastgestelde termijnen worden overschreden, vormt niet noodzakelijk een belemmering voor de voortzetting van de procedure om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is, of voor de uitvoering van de overdracht.

⁴ Dit geldt naast Griekse zaken ook voor andere lidstaten waar om beleidsmatige redenen niet op wordt geclaimd.

Als uit Eurodac blijkt dat de vreemdeling in de andere lidstaat een asielverzoek heeft ingediend (categorie 1 treffer in Eurodac), maar (nog) géén internationale bescherming is verleend, kan een terugnameverzoek worden verzonden aan de betreffende lidstaat in het kader van Dublin. Dit dient dan wel binnen de daarvoor geldende termijnen te gebeuren (twee maanden na Eurodac-treffer of drie maanden na indiening van het asielverzoek in Nederland in het geval van ander bewijs). Indien de termijnen niet verstreken zijn kan de zaak in spoor 1 verder worden behandeld.

Opstarten artikel 34-onderzoek bij verlening (reguliere) vergunning

Regulier verblijfsrecht is een claimgrond op grond van de Dublinverordening, waardoor de zaak in spoor 1 afgehandeld kan worden. Als uit het dossier blijkt dat aan de vreemdeling mogelijk een regulier verblijfsrecht is verleend door een andere lidstaat, bijvoorbeeld uit concrete verklaringen en/of documenten, dan kan direct een claim uitgestuurd worden naar de betreffende lidstaat en hoeft er niet eerst onderzoek worden gedaan. Bij twijfel kan er wel een artikel 34-onderzoek opgestart worden.

Opstarten artikel 34-onderzoek bij minderjarigen

Onderzoek kan in het kader van spoor 1, 2 of 4 worden gevoerd. In de situatie van minderjarigen wordt in eerste plaats verwezen naar WI 2018/19 'Leeftijdsbepaling'. Een onderzoek dient te worden opgestart als er een categorie 1 of 2 Eurodac-treffer is (ingediend asielverzoek of illegale inreis). Let wel, voor minderjarige vreemdelingen geldt dat tot en met 13 jaar geen vingerafdrukken worden opgenomen in Eurodac. Zie de [IK pagina](#) van Dublin voor meer informatie over artikel 34-onderzoek / informatie-uitwisseling bij minderjarigen.

Als er een vermoeden bestaat op basis van concrete aanwijzingen in het dossier dat aan de minderjarige vreemdeling internationale bescherming is verleend (en dus statushouder is), kan in voorkomende gevallen een artikel 34-onderzoek ook worden opgestart enkel aan de hand van de verklaringen of documenten van de vreemdeling.

Opstarten artikel 34-onderzoek bij opvragen van visum- en/of asioldossier

Ten behoeve van de inhoudelijke beoordeling van een asielverzoek (spoor 4) kan op grond van artikel 34 Dv een visum- en/of asioldossier worden opgevraagd bij een andere lidstaat. Daarbij is van belang dat de op grond van artikel 34 Dv gevraagde informatie enkel betrekking mag hebben op de persoon van de vreemdeling en het verzoek mag enkel ter zake dienen en niet buitensporig zijn. Motiveer daarom bij dit type verzoek altijd welke informatie gewenst is en waarom deze informatie nodig is voor de beoordeling van het asielverzoek van vreemdeling. Tot slot verdient het specifiek voor deze categorie zaken de aanbeveling om te bezien of het noodzakelijk is voor een houdbaar en gedegen besluit om dit onderzoek in te stellen en/of af te wachten.⁵

Volgens de Procesbeschrijving Asiel zullen de meeste artikel 34-onderzoeken in de aanmeldfase worden opgestart. Het kan echter ook later in de procedure voorkomen, dat op basis van verklaringen en/of documenten, aanleiding bestaat om een onderzoek op te starten. Zodra de aanleiding om onderzoek op te starten is onderkend, dient het onderzoek zo snel mogelijk opgestart te worden. De wijze van opstarten staat beschreven in de [Procesbeschrijving Asiel](#) en de [Systeembeschrijving INDiGO](#). Van belang is ook dat de bestaande werkafspraken die op de [IK Pagina](#) staan beschreven nog steeds geldig zijn.

⁵ Zie ook Informatiebericht 2021/34 'Versnelling in het afhandelen van asielzaken'.

Na uitkomst van het onderzoek

Op grond van artikel 34, lid 5, van de Dv, dient de aangezochte lidstaat binnen vijf weken te antwoorden. Eventuele overschrijdingen van die termijn worden gemotiveerd door de aangezochte lidstaat. De niet-naleving van de termijn van vijf weken ontslaat de aangezochte lidstaat niet van zijn antwoordplicht.

Specifiek voor onderzoeken in zaken van (vermeend) statushouders geldt het volgende:

- Er zal ten minste één keer onderzoek moeten zijn verricht om te achterhalen of aan een vreemdeling internationale bescherming is verleend (mits dat niet reeds evident is gebleken uit Eurodac), dit geldt met name voor zaken van statushouders uit Griekenland. Als er nog niet eerder onderzoek is gedaan, zal dit dus alsnog verricht moeten worden voordat er beslist kan worden. Dat geldt ook voor de zaken die uit de termijn lopen of zijn gelopen.
- Als het antwoord is dat er sprake is van statusverlening door de autoriteiten van de andere lidstaat, zal de zaak verder in spoor 2 behandeld en beslist moeten worden.
- Als het antwoord is dat er géén sprake is van een statusverlening, is het raadzaam om de zaak zo spoedig mogelijk inhoudelijk te behandelen en te beslissen;

Termijnen in de Dublinprocedure (spoor 1)

Voor spoor 1-zaken geldt het volgende. Indien uit onderzoek van de aangezochte lidstaat die de termijn heeft overschreden, blijkt dat hij o.g.v. de Dv de verantwoordelijke lidstaat is, mag die lidstaat het verstrijken van de gestelde termijnen niet aanvoeren als reden om niet in te gaan op een overname- of een terugnameverzoek. In dat geval worden de gestelde termijnen voor de indiening van een overname- respectievelijk terugnameverzoek verlengd met de duur van overschrijding van de antwoordtermijn door de aangezochte lidstaat.

In geval van minderjarigen wordt er wel een claim gelegd binnen de fatale termijn, maar vormt voor het onderzoek het overschrijden van termijnen geen belemmering voor de voortzetting van de procedure om te bepalen welke lidstaat verantwoordelijk is of voor de uitvoering van de overdracht.

Beslistermijnen in de Nederlandse asielpcedure (spoor 2 en 4)

Voor zaken die in spoor 2 of 4 (kunnen) worden afgedaan, geldt het volgende. Als het antwoord op het artikel 34-onderzoek niet binnen de termijn van vijf weken is ontvangen maar uitblijft, is het van belang om de beslistermijn te verlengen vanwege complexe feitelijke of juridische kwesties. Dit kan op grond van artikel 42, tweede lid, onder a, Vw⁶. Zie ook paragraaf B1.2 onderdeel 8a van de Systeembeschrijving INDiGO. Het is raadzaam om de beslistermijn niet te vroeg te verlengen, maar tegen het einde van de beslistermijn, uiterlijk zes tot acht weken voor het verstrijken van de beslistermijn van zes maanden. Dit omdat er mogelijk nog een voornemen en beschikking moet worden uitgebracht na afronding van het onderzoek. Verlengen van een beslistermijn die al is verstreken, is niet mogelijk.

Tweede of opvolgend onderzoek

Specifiek voor onderzoeken in zaken van statushouders geldt het volgende. In deze zaken kan het zijn dat een nieuw artikel 34-onderzoek nodig is vanwege tijdsverloop. Wanneer de zaak na het antwoord 'geen internationale bescherming' is blijven liggen, maar de beslistermijn van zes maanden nog niet is verstreken, wordt

⁶ Zie ook Informatiebericht 2019/116 'Verlengen wettelijke beslistermijn'.

opnieuw een artikel 34-onderzoek gestart wanneer er concrete aanwijzingen zijn dat inmiddels een asielvergunning is verleend, bijvoorbeeld verklaringen en/of documenten die de vreemdeling bij een gehoor heeft overgelegd.

Als uit het eerste of eerdere onderzoek is gebleken dat geen internationale bescherming is verleend en de beslistermijn van zes maanden wél is overschreden, kan de zaak inhoudelijk worden behandeld en zal niet een tweede of opvolgend onderzoek uitgezet hoeven worden. Uitzondering is: als er dusdanig sterke aanwijzingen zijn dat inmiddels een asielvergunning is verleend dat met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid mag worden aangenomen dat een artikel 34-onderzoek dat zal bevestigen, dan wordt een opvolgend onderzoek wél uitgezet.

Rappel en escalatie

Vooraf wordt opgemerkt dat het belangrijk is dat de beslisser bij het opstarten van het onderzoek aan de medewerker van unit Dublin aangeeft wat de beslistermijn van de asielzaak is en of sprake is van een dwangsom.

De meeste lidstaten zullen tijdig, d.w.z. binnen vijf weken, reageren op informatieverzoeken op grond van artikel 34 Dv. Wanneer er geen onderzoeksuitslag is ontvangen na vijf weken, wordt door unit Dublin op de gebruikelijke wijze gerappelleerd bij de aangezochte lidstaat. Het eerste rappel volgt na het verstrijken van de termijn van vijf weken. Dit kan in het individuele geval, maar kan bijvoorbeeld in het geval van Griekse zaken ook middels verzamellijsten geschieden. Indien er na dit eerste rappel geen antwoord volgt, wordt na vier weken een tweede keer gerappelleerd. In geval er ook na het tweede rappel geen antwoord wordt ontvangen van de lidstaat, wordt de operationeel manager van unit Dublin geïnformeerd.

Indien noodzakelijk⁷ is de derde stap in de escalatie dat de operationeel manager van de unit Dublin contact zoekt met zijn counterpart in de aangezochte lidstaat. Wanneer ook dit na twee weken niet leidt tot een resultaat dient de zaak bij SUA te worden gemeld.

Zolang het escalatieproces voortduurt, kan niet op de aanvraag worden beslist. Ook niet wanneer de verlengde beslistermijn wordt overschreden.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met Directie A&B, JZ en unit Dublin.

⁷ Dit zal in ieder geval zo zijn in zaken van statushouders.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/47 Asielaanvragen door Hongaarse of Poolse burgers
Kenmerk (digijust)	3284654
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel themapagina's / Asielprocedure / Informatie voor uitvoering
Relatie met	
Geldig vanaf	10 april 2021
Geldig tot en met	10 april 2022

1. Aanleiding

In enkele asielprocedures van Hongaarse of Poolse onderdanen is een beroep gedaan op de artikel 7-procedures die door de Europese Commissie zijn gestart tegen Hongarije en Polen. Met dit informatiebericht wordt nadere informatie gegeven over de afdoening van zaken waarin dit speelt.

2. Verwachting

In dit IB wordt uitgelegd hoe dient te worden gehandeld in asielaanvragen waarin Hongaarse of Poolse burgers een beroep doen op artikel 7 van het Verdrag betreffende de Europese Unie (hierna: VEU). IB 2020/177 komt hiermee te vervallen. Na afloop van de geldigheid van dit IB zal worden gezien of dit IB verlengd of aangepast moet worden.

3. Inhoud/Toelichting

Uit Protocol (nr. 24) inzake asiel voor onderdanen van lidstaten van de Europese Unie, bij het VEU, volgt het standpunt dat asielaanvragen door burgers van de Europese Unie niet inhoudelijk worden beoordeeld. Gelet op het niveau van bescherming van de fundamentele rechten en vrijheden in de lidstaten van de Europese Unie beschouwen de lidstaten elkaar als veilige landen van oorsprong in asielzaken. Daarom wordt een asielaanvraag van een onderdaan van een lidstaat door een andere lidstaat in principe rechtstreeks op grond van Protocol 24 niet-ontvankelijk verklaard (dus niet op grond van de Vreemdelingenwet).

In het Protocol is opgenomen dat een asielaanvraag uitsluitend ontvankelijk kan worden verklaard en inhoudelijk kan worden behandeld, onder meer:

"b. Indien de in artikel 7, lid 1, van het Verdrag betreffende de Europese Unie bedoelde procedure op gang is gebracht en totdat de Raad, of in voorkomend geval de Europese Raad hieromtrent een besluit heeft genomen ten aanzien van de lidstaat waarvan de aanvrager onderdaan is".

Artikel 7 van het VEU voorziet in de mogelijkheid om actie te ondernemen wanneer een lidstaat de Europese waarden schendt of wanneer er een duidelijk gevaar bestaat dat de waarden zullen worden geschonden. Volgens artikel 2 VEU bestaan deze Europese waarden uit eerbied voor de menselijke waardigheid, vrijheid, democratie, gelijkheid, de rechtsstaat en eerbiediging van de mensenrechten. Deze

waarden zijn voorwaarden voor toelating als lidstaat tot de EU¹. De artikel 7-procedure maakt het mogelijk een lidstaat te schorsen, waardoor het stemrecht in de Europese Raad vervalt.

Artikel 7-procedure Polen

In geval van Polen is een artikel 7-procedure op gang gebracht door de Commissie vanwege de volgende zorgen²:

- 1- Het ontbreken van een onafhankelijke en legitieme constitutionele toetsing;
- 2- De vaststelling door het Poolse parlement van nieuwe wetgeving inzake de rechterlijke macht in Polen, die aanleiding geeft tot ernstige bezorgdheid over de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en die de systematische bedreiging voor de rechtsstaat in Polen aanzienlijk vergroot:
  - a- De wet inzake het Hooggerechtshof;
  - b- De wet tot wijziging van de wet inzake de organisatie van gewone rechtbanken ('wet inzake de organisatie van gewone rechtbanken');
  - c- De wet tot wijziging van de Wet inzake de Nationale Raad voor Justitie en sommige andere wetten ('wet inzake de Nationale Raad voor Justitie');
  - d- De wet tot wijziging van de Wet inzake de Nationale Schol voor de rechterlijke macht en het openbaar ministerie en de Wet inzake de organisatie van gewone rechtbanken en sommige andere rechtbanken ('wet inzake de Nationale School voor de rechterlijke macht').

Het belangrijkste bezwaar van de Commissie tegen de wet inzake de organisatie van de gewone rechtbanken betreft de discriminatie op basis van geslacht die voortvloeit uit de invoering van een verschillende pensioenleeftijd voor mannelijke rechters (65 jaar) en vrouwelijke rechters (60 jaar). Deze bepaling is in strijd met artikel 157 EU-Werkingsverdrag en de EU-richtlijn 2006/64 inzake gelijke behandeling van mannen en vrouwen in arbeid en beroep. Tevens uit de Commissie in de procedure haar zorgen over het ondermijnen van de onafhankelijkheid van de Poolse rechtbanken nu de minister van Justitie de discretionaire bevoegdheid krijgt om het mandaat van rechters die de pensioenleeftijd hebben bereikt, te verlengen en om voorzitters van de rechtbanken te ontslaan of aan te stellen.

Artikel 7-procedure Hongarije

In geval van Hongarije ziet de op gang gebrachte artikel 7-procedure op alle elementen van artikel 2 VEU. Zowel de Europese Commissie als het Europees Parlement zijn bezorgd over de staat van de rechtsstaat in Hongarije. De punten van zorg zijn hierbij³:

- 1- De werking van het constitutionele bestel en kiesstelsel;
- 2- De onafhankelijkheid van de rechterlijke macht en van andere instellingen en de rechten van rechters;
- 3- Corruptie en belangenconflicten;
- 4- Bescherming van persoonlijke levenssfeer en gegevensbescherming;
- 5- Vrijheid van meningsuiting;
- 6- Academische vrijheid;
- 7- Vrijheid van godsdienst;
- 8- Vrijheid van vereniging;
- 9- Het recht op gelijke behandeling;
- 10- De rechten van personen die tot minderheden behoren, waaronder de rechten van Roma en joden, en de bescherming van dergelijke minderheden tegen haatdragende uitlatingen;

¹ <https://ecer.minbuza.nl/ecer/dossiers/rechtsstaat-in-de-eu/toezichtprocedures>

² <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52017PC0835&from=NL>

³ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:52018IP0340&from=NL>

- 11- De fundamentele rechten van migranten, asielzoekers en vluchtelingen;
- 12- Economische en sociale rechten.

4. Hoe te handelen

Het enkele feit dat een procedure zoals bedoeld in artikel 7 VEU is gestart, betekent niet dat de aanvraag om die reden inhoudelijk moet worden behandeld. De Afdeling oordeelde in een Poolse asielzaak als volgt (uitspraak van 30 januari 2019, [ECLI:NL:RVS:2019:282](#)):

"Uit het Protocol volgt dat een lidstaat een asielaanvraag van een burger van de Unie uitsluitend inhoudelijk kan behandelen indien een van de daarin genoemde gevallen zich voordoet. Deze bevoegdheid geeft lidstaten de ruimte een asielaanvraag ook na aanvang van een artikel 7-procedure niet-ontvankelijk te verklaren. De staatssecretaris heeft daarbij een zekere beoordelingsruimte.

[...]

De Afdeling leidt uit het arrest af dat het starten van een artikel 7-procedure alleen in uitzonderlijke gevallen aanleiding kan geven om af te wijken van het interstatelijk vertrouwensbeginsel".

Uit de Afdelingsuitspraak volgt dat moet worden nagegaan of de asielmotieven van de vreemdeling in direct verband staan met de achtergronden bij de artikel 7-procedure. Is dat niet het geval, dan mag ten aanzien van de vreemdeling nog steeds worden uitgegaan van het interstatelijk vertrouwensbeginsel. De beoordeling van dit verband met de achtergronden bij de artikel 7-procedure staat voorop en niet de beoordeling van de aannemelijkheid van het asielrelaas.

Voorbeelden:

- De vreemdeling vreest voor problemen met derden. Echter, de artikel 7-procedure ziet op zorgen omtrent ontwikkelingen die de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht in Polen kunnen schaden, niet op de mogelijkheid voor burgers om zich ter bescherming tot de Poolse autoriteiten te wenden en openbare bronnen melden daaromtrent dat dit (nog steeds) mogelijk is. Hetgeen de vreemdelingen stelt wordt dus niet geraakt door de grondslag van de artikel 7-procedure en geeft geen aanleiding af te wijken van het interstatelijk vertrouwensbeginsel;
- De vreemdeling vreest voor tenuitvoerlegging van een gevangenisstraf die in 2014 is opgelegd. Dat rechterlijk vonnis dateert van ruimschoots vóór de ontwikkelingen in Hongarije rond de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht. Hetgeen de vreemdelingen stelt wordt dus niet geraakt door de grondslag van artikel 7-procedure en geeft geen aanleiding af te wijken van het interstatelijk vertrouwensbeginsel;
- De vreemdeling verklaart dat er een strafzaak tegen hem is gestart nadat de artikel 7-procedure op gang is gebracht en verklaart dat dit een geconstrueerde rechtszaak is die niet eerlijk zal verlopen wegens tekortkomingen in de rechterlijke macht. De vreemdeling zal allereerst met documenten moeten aantonen dat een dergelijke zaak tegen hem is aangespannen. Vervolgens zal aan de hand van de achtergronden bij het op gang brengen van de artikel 7-procedure en de informatie die beschikbaar is over de rechterlijke macht aldaar, moeten worden beoordeeld of en in hoeverre een strafzaak daardoor wordt geraakt en in hoeverre niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag worden uitgegaan;
- De vreemdeling is een Roma uit Hongarije en verklaart dat vanwege zijn etniciteit zijn rechten worden geschonden. De vreemdeling zal allereerst waar mogelijk met documenten moeten aantonen dat hiervan sprake is

geweest en dat hij tevergeefs heeft getracht dat aldaar bij de autoriteiten aan de orde te stellen. Doet hij dat niet, dan kan worden overwogen dat vooropgesteld wordt dat de vreemdeling zijn asielrelaas niet met stukken heeft onderbouwd. Daaraan worden echter geen verdere gevolgtrekkingen verbonden. Vervolgens zal aan de hand van de achtergronden bij het op gang brengen van de artikel 7-procedure en de informatie die beschikbaar is over de houding van de Hongaarse autoriteiten jegens de Roma, moeten worden beoordeeld of en in hoeverre in zijn algemeenheid bij problematiek waarop de vreemdeling zich beroept ten aanzien van Roma niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mag worden uitgegaan. Dit is en blijft een algemene beoordeling waarbij niet op het specifieke asielrelaas wordt ingegaan.

In de bronvermeldingen kan meer informatie worden gevonden over de precieze zorgen jegens Polen en Hongarije. Na de vaststelling dat er geen verband bestaat met de achtergronden bij de artikel 7-procedure, dan wel geen aanleiding bestaat om ten aanzien van de vreemdeling niet langer van het interstatelijk vertrouwensbeginsel uit te gaan, kan een inhoudelijke beoordeling van de asielmotieven achterwege blijven en kan de aanvraag niet-ontvankelijk worden verklaard op grond van Protocol 24 met verwijzing naar het interstatelijk vertrouwensbeginsel.

Contact met SUA

Wanneer een Hongaarse of Poolse asielzoeker een relaas naar voren brengt dat daadwerkelijk en direct lijkt te raken aan de inhoud van een artikel 7-procedure, moet contact worden opgenomen met SUA voor afstemming van de insteek. Het daadwerkelijk inhoudelijk in behandeling nemen van asielaanvragen van EU-burgers kan niet plaatsvinden zonder afstemming en zal aan het departement en de Minister van Buitenlandse Zaken moeten worden gemeld.

Indien nodig kan landeninformatie bij TOELT worden opgevraagd. Er zal goed gemotiveerd en onder verwijzing naar bronnen aangegeven moeten worden waarom geen sprake is van een uitzonderlijk geval en er dus aanleiding bestaat de asielaanvraag inhoudelijk te behandelen.

Wanneer sprake is van een mogelijk politiek- of mediagevoelige zaak, raadpleeg dan ook de interne Werkinstructie 2020/1 'Handelwijze bij politiek- en/of mediagevoelige zaken'.

5. Afstemming

JZ, A&B

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/48 Niet terugkeren naar land van herkomst voor ophalen mvv bij inwilliging en indiening VVR-MVV. Covid-19 gerelateerd.

Kenmerk (digijust) 3292986
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema Regulier (Vc B/3.3)

Relatie met -
Geldig vanaf 16 april 2021
Geldig tot en met 15 oktober 2021

1. Aanleiding

In verband met Covid-19 pandemie, wordt het reizen naar het buitenland zoveel mogelijk ontmoedigd. Dit treft ook mvv plichtige vreemdelingen die in Nederland verblijven op grond van:

- een visum kort verblijf, of
- de vrije termijn¹

en wiens verblijfsaanvraag, ongeacht waar de vreemdeling verbleef t.t.v. de mvv aanvraag, inmiddels is ingewilligd. Deze groep dient namelijk naar het land van herkomst of bestendig verblijf te reizen om de mvv af te halen om vervolgens Nederland weer in te reizen om de mvv te overleggen voor de afgifte van de verblijfsvergunning.

Het is wenselijk om deze groep in deze uitzonderlijke omstandigheden tegemoet te komen. Het is immers de overheid zelf die de uitreis niet wenselijk acht. Het doel van dit informatiebericht is niet om te versoepelen ten aanzien van de toetsingsvoorwaarden. Dit informatiebericht is enkel bedoeld om de reisbeweging over te slaan die normaliter geëist wordt van de vreemdeling om in het land van herkomst of bestendig verblijf de mvv op te halen.

Naast deze groep vreemdelingen, zijn er ook vreemdelingen die eveneens in het bezit zijn van een visum kort verblijf of in de vrije termijn in Nederland verblijven, en die geen mvv hebben aangevraagd toen zij nog in het land van herkomst verbleven. Deze vreemdelingen beoogden in eerste instantie niet voor langere tijd in Nederland te blijven. Deze groep zou zowel voor de aanvraag als voor het ophalen van de mvv moeten uitreizen. Besloten is om voor deze groep, mocht men toch langdurig verblijf wensen, de mogelijkheid te bieden om zonder mvv rechtstreeks een verblijfsvergunning aan te vragen bij de IND, waarbij wordt beoordeeld of zij in aanmerking komen voor vrijstelling van het mvv vereiste en daarmee ook de WIB.

¹ Het gaat hierbij om twee categorieën vreemdelingen:

- vreemdelingen die onderdanen zijn van landen die niet visumplichtig zijn, maar nog wel mvv-plichtig zijn.
- Vreemdelingen die een verblijfsvergunning in een ander EU land hebben. Zij mogen ook binnen de vrije termijn Nederland inreizen, maar zijn nog wel mvv-plichtig.

2. Verwachting

Gelet op de tijdelijke aard van de ontmoedigingsmaatregelen zal de inhoud van dit informatiebericht niet worden opgenomen in een werkinstructie of de Vreemdelingencirculaire.

3. Toelichting

Hieronder worden de drie situaties beschreven die in de Nota 'Mvv vereiste in het licht van COVID-19' worden genoemd en waarvoor tijdelijke maatregelen zijn betracht:

Situatie 1: Mvv plichtig en betrokkene verbleef in het buitenland toen de mvv-aanvraag werd ingediend en deze is ingewilligd

Een vreemdeling die mvv-plichtig is en wiens aanvraag is ingewilligd, dient conform bestaand beleid, zijn mvv in het land van herkomst of bestendig verblijf op te halen. Ook wanneer deze vreemdeling ten tijde van de inwilliging van de verblijfsvergunning in Nederland is op basis van bijvoorbeeld een visum kort verblijf of vrije termijn. Dit is een voortzetting van de eerdere coulantemaatregel ten aanzien van het ophalen van de mvv (IB 2020/108).

Gelet op de huidige, bijzondere omstandigheden, wordt voor deze vreemdelingen een uitzondering gemaakt. Zij hoeven de mvv niet op te halen in het land van herkomst of bestendig verblijf als zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De verblijfsaanvraag is ingediend terwijl de vreemdeling verbleef in het land van herkomst dan wel bestendig verblijf; en
- De vreemdeling is op basis van een visum kort verblijf of in de vrije termijn Nederland ingereisd; en
- De vreemdeling is niet in staat geweest om tussen 15 juni 2020 en einde ontmoedigingsmaatregelen² terug te reizen naar zijn land van herkomst wegens de reisbeperkingen. De vreemdeling moet dit motiveren en de documenten hiertoe overleggen op het moment van de afspraak. Hiermee kan soepel worden omgegaan; en
- De verblijfsaanvraag is ingewilligd gedurende verblijf in Nederland.

Situatie 2: Mvv plichtig en mvv aanvraag in Nederland ingediend en is ingewilligd

Het verschil met situatie 1 is dat voor de vreemdeling uit situatie 2 de aanvraag is ingediend in Nederland, in plaats van in het buitenland. Deze vreemdelingen hoeven de mvv niet op te halen in het land van herkomst of bestendig verblijf als zij voldoen aan de volgende voorwaarden:

- De verblijfsaanvraag is ingediend terwijl de vreemdeling rechtmatig verbleef in Nederland;
- De vreemdeling is op basis van een visum kort verblijf of in de vrije termijn Nederland ingereisd;
- De inreis heeft plaatsgevonden tussen 15 juni 2020 en 23 januari 2021;
- De verblijfsaanvraag is ingewilligd gedurende het verblijf in Nederland;

2 Voor nu 1 of 5 mei omdat m.i.v. die datum de eerste versoepelingen op het huidige EU inreisverbod op stapel staan.

- De vreemdeling is niet in staat geweest om tussen 15 juni 2020 en einde ontmoedigingsmaatregelen³ terug te reizen naar zijn land van herkomst wegens de reisbeperkingen. De vreemdeling moet dit motiveren en de documenten hiertoe overleggen op het moment van de afspraak. Hiermee kan soepel worden omgegaan; en

Hoe te handelen

Als aan deze voorwaarden wordt voldaan, dan hoeft de vreemdeling niet terug te keren naar land van herkomst/ bestendig verblijf om zijn/haar mvv op te halen.

De vreemdeling kan dan een afspraak maken met de loketten.

- De vreemdeling meldt zich bij de loketten met de kennisgevingsbrief, paspoort en de originele documenten – zoals genoemd in de kennisgevingsbrief.
- De loketmedewerker controleert de documenten op volledigheid, stelt de identiteit vast en neemt biometrie af.
- Er hoeft niet opnieuw inhoudelijk aan de voorwaarden te worden getoetst.
- Ingangsdatum van de verblijfsvergunning is de datum afspraak aan het loket.
- De vreemdeling krijgt bericht wanneer het verblijfsdocument kan worden opgehaald.
- De vreemdeling haalt het verblijfsdocument op.
- Alle zaken die op grond van beide situaties worden afgedaan moeten onder het volgende groepsnummer worden gezet in INDiGO: EDT Covid 19, groepsnummer: G1-130830252578 (zoals ook in de systeembeschrijving wordt opgenomen).

Situatie 3: Indiening verblijfsvergunning zonder mvv

De vreemdeling die rechtmatig in Nederland verblijft en die door het ontmoedigen van reisbewegingen in een overmachtssituatie dreigt te geraken omdat de verlengde geldigheidsduur van het visum kort verblijf of de vrije termijn afloopt, wordt de mogelijkheid geboden een verblijfsvergunning zonder mvv aan te vragen als hij/zij voldoet aan de volgende voorwaarden:

- De inreis van de vreemdeling heeft plaatsgevonden voor 23 januari 2021;
- De aanvraag voor een verblijfsvergunning wordt ingediend door de vreemdeling die in Nederland verblijft op basis van een verlengd visum kort verblijf of in de verlengde vrije termijn (twee maal drie maanden);
Indien sprake is van een wegens een COVID-19 overmachtssituatie verlopen verlengd visum kort verblijf of vrije termijn wordt dit niet tegengeworpen; Denk hierbij onder andere aan het niet kunnen terugreizen naar het land van herkomst wegens de geldende reisbeperkingen of andere bijzondere individuele omstandigheden die bij de toetsing moeten worden betrokken. De vreemdeling moet dit motiveren en de documenten hiertoe overleggen op het moment van de afspraak;
- Er wordt voldaan aan alle voorwaarden van de desbetreffende aanvraag (met uitzondering van het succesvol afleggen van het WIB-examen);

3 Voor nu 1 of 5 mei omdat m.i.v. die datum de eerste versoepelingen op het huidige EU inreisverbod op stapel staan.

- Indien de vreemdeling wordt vrijgesteld van het mvv-vereiste geldt de vrijstelling eveneens voor het succesvol afleggen van het WIB-examen, indien van toepassing⁴;

Hoe te handelen

EDT

- De vreemdeling kan een schriftelijke aanvraag indienen voor een verblijfsvergunning voor verblijf als familie- of gezinslid via het desbetreffende formulier;
- De schriftelijke aanvraag wordt door het EDT conform de huidige geldende werkwijze in behandeling genomen en beoordeeld op de hierboven genoemde voorwaarden en de voorwaarden die gelden voor de betreffende aanvraag.
- Indien er een ernstig vermoeden is van misbruik, fraude en/of omzeiling van de mvv-route dan moet, nog voor het nemen van het besluit, een signaal naar de opstellers van dit Informatiebericht worden gestuurd.

Andere aanvragen

- Indien blijkt dat om een ander doel dan voor verblijf als familie- of gezinslid, bijvoorbeeld als verblijf als kennismigrant of student, dient de aanvraag via de erkend referent te worden ingediend bij de IND. Hierbij wordt door de desbetreffende afdeling beoordeeld of een vrijstelling van het MVV-vereiste in de rede ligt in de lijn met dit Informatiebericht.
- Indien wordt voldaan aan alle toepasselijke voorwaarden (muv van het MVV-vereiste) dient de aanvraag conform '*Hoe te handelen*' onder situatie 1 en 2 te worden afgehandeld.

Algemeen

- Alle zaken die op grond van de derde situatie worden afgedaan (inwilliging of afwijzing) moeten onder het volgende groepsnummer worden gezet in INDiGO: EDT Covid 19, groepsnummer: G1-130830252578 (zoals ook in de systeembeschrijving is opgenomen).

Voor de praktische werkwijze voor alle situaties, ga in de Systeembeschrijving INDiGO A&B en RVN naar de passage over dit IB in de tijdelijke verzamelparagraaf "A7.5 Tijdelijke werkwijzen i.v.m. COVID-19". Er zal een algemeen bericht richting BZ gaan, waarin we ze op de hoogte stellen van deze werkwijze.

5. Communicatie

Gelijktijdig met de publicatie van dit informatiebericht wordt de communicatie op Atlas en de Q&A op www.ind.nl bijgewerkt.

6. Afstemming

De inhoud van dit informatiebericht is afgestemd met DMB, JZST, RVN en DV.

De inhoud van dit informatiebericht is gedeeld met BZ.

⁴ Het WIB-vereiste sorteert voor op de inburgeringsverplichting in Nederland. Aangezien deze groep in Nederland inburgeringsplichtig is, moet uiteindelijk wel aan de verplichting om in te burgeren worden voldaan. Deze groep wordt met deze coulance dus niet vrijgesteld van de inburgeringsverplichting in Nederland als zodanig.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/50 Uitvaardigen terugkeerbesluit aan een alleenstaande minderjarige vreemdeling (Update IB 2021/7)
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Amv Terugkeer Ri Buitenschuld
Geldig vanaf	21 april 2021
Geldig tot en met	21 oktober 2021

1. Aanleiding

Op 14 januari 2021 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie arrest gewezen in de zaak C-441/19 n.a.v. prejudiciële procedure vragen van de rechtbank Den Haag, zittingsplaats 's-Hertogenbosch over het opleggen van een terugkeerbesluit bij alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv's).

Dit informatiebericht is een update van IB 2021/7 dat op 20 januari 2021 is uitgebracht. In zaken van amv's waarin de IND op grond van verkregen informatie tijdens de asielprocedure adequate opvang kan aannemen, kan de IND weer een terugkeerbesluit nemen. Ook bevat dit informatiebericht een nadere instructie over het buitenschuldbeleid voor amv's.

2. Verwachting

De verdere gevolgen van voornoemd arrest zijn nog niet geheel duidelijk. Aan de demissionair staatssecretaris wordt een aantal beleidskeuzes voorgelegd. De rechtbank, zittingsplaats 's-Hertogenbosch meent dat uit het arrest volgt dat aan amv's zonder adequate opvang een verblijfsvergunning regulier moet worden verleend. Dat standpunt wordt niet gedeeld. Tegen deze uitspraak is de IND in hoger beroep gegaan. Als meer duidelijkheid is over de beleidskeuze en/of de hoger beroepszaak, zal dit worden verwerkt in de Vreemdelingencirculaire en/of een nieuw informatiebericht. Naar verwachting zal de inhoud van dit informatiebericht op dat moment ook (deels) in het beleid worden opgenomen.

3. Toelichting

In het kort komt het arrest van het Hof erop neer dat alvorens een terugkeerbesluit wordt uitgevaardigd bij een alleenstaande minderjarige vreemdeling (amv), de Nederlandse autoriteiten ervan overtuigd moeten zijn dat adequate opvang aanwezig is in het land van terugkeer (r.o. 57). Als dat het geval is, dan kan een terugkeerbesluit worden uitgevaardigd. Vervolgens moet de verwijdering ter hand worden genomen als de amv zich niet heeft gehouden aan zijn vertrekplicht. Een verwijdering kan alleen dan geen doorgang vinden wanneer inmiddels de situatie is gewijzigd en de adequate opvang niet langer meer is gegarandeerd (r.o. 78).

Bovendien overweegt het Hof dat een onderscheid louter naar leeftijd, zoals in het beleid een onderscheid wordt gemaakt tussen amv's die jonger of ouder zijn dan 15 jaar, niet gerechtvaardigd is (r.o. 66). Wachten tot de amv de leeftijd van 18 jaar heeft bereikt alvorens de amv uit te zetten is niet toegestaan zodra er sprake is van een reeds opgelegd terugkeerbesluit.

4. Hoe te handelen

Asielaanvragen van amv's kunnen volgens het geldende beleid worden afgedaan. Aanvullend geldt het volgende ten aanzien van terugkeerbesluiten en het

Wel een terugkeerbesluit bij afwijzing asielaanvraag

In zaken van amv's waarin de IND de (eerste of opvolgende) asielaanvraag afwijst, kan een terugkeerbesluit worden genomen als uit de informatie die op dat moment bekend is, kan worden aangenomen dat er voor de amv evident adequate opvang in de zin van B8/6.1 Vc aanwezig is in het land van herkomst of terugkeer. De IND kan dit in de volgende situatie aannemen:

Uit de verklaringen van de amv blijkt dat de ouder(s) of andere volwassenen die volgens de wet of het gewoonterecht gezag hebben over het kind, op een traceerbaar adres in het land van herkomst of terugkeer aanwezig zijn. De amv heeft hierover geloofwaardige verklaringen afgelegd. Als de verklaringen niet geloofwaardig zijn, is het adres niet traceerbaar en kan geen terugkeerbesluit worden genomen. Als de amv aangeeft dat zijn ouders/verzorgers zijn overleden of zegt niet te weten waar zij verblijven, kan de IND evenmin een terugkeerbesluit nemen. Nader onderzoek door de DT&V is dan aangewezen. Een adres is traceerbaar als de amv een concreet adres noemt (straatnaam, naam van de wijk, huisnummer etc) of als de amv - bij het ontbreken van adresgegevens omdat de ouders in een dorp verblijven - specifieke informatie kan geven over de locatie in het dorp. Het is dan ook van belang om zo veel mogelijk door te vragen over de verblijfplaats van de ouders/verzorgers en ook naar hun contactgegevens te vragen.

De aanwezigheid van adequate opvang moet in het voornemen en de beschikking worden gemotiveerd bij het opleggen van het terugkeerbesluit.

Bij het opleggen van het terugkeerbesluit moet ook het belang van het kind worden gewogen. Hiertoe kan in eerste instantie worden verwezen naar de afweging die in het kader van de afwijzing van de asielaanvraag en/of de toets aan artikel 8 EVRM wordt gedaan. Hieraan moet vervolgens worden toegevoegd dat terugkeer in het belang van het kind is en om welke redenen. Deze redenen kunnen onder meer zijn een snelle terugkeer naar ouders, een snelle terugkeer naar het land waarvan het kind de taal spreekt, waar het zijn wortels heeft en het grootste deel van zijn leven naar school is geweest etc. Ook moeten ingevolge het arrest meerdere aspecten in de belangenafweging worden meegewogen, zoals de leeftijd en het geslacht van de amv, eventuele bijzondere kwetsbaarheid, fysieke en mentale gezondheid, het eventuele verblijf in een pleeggezin, het opleidingsniveau en de sociale omgeving van de minderjarige.

Als de amv ten tijde van de beschikking inmiddels 18 jaar is geworden, kan overigens ook een terugkeerbesluit worden genomen. De aanwezigheid van adequate opvang is in dat geval niet meer van belang.

Geen terugkeerbesluit bij afwijzing asielaanvraag

In zaken van amv waarin de IND de (eerste of opvolgende) asielaanvraag afwijst en geen adequate opvang in het land van herkomst of terugkeer kan worden aangenomen op grond van de informatie die op dat moment bekend is, wordt geen terugkeerbesluit genomen. Er geldt geen vertrekplicht en er wordt geen vertrektermijn vermeld. Dit betekent dus dat de bouwstenen voor het opleggen van het terugkeerbesluit en de vertrektermijn niet worden opgenomen in het voornemen, of de afwijzende beschikking.

De rechtsgevolgen van de beschikking gaan niet verder dan dat de asielaanvraag is afgewezen, de amv geen rechtmatig verblijf heeft en het indienen van beroep of een voorlopige voorziening wel of geen schorsende werking heeft. De amv heeft verder de plicht om mee te werken aan het onderzoek naar adequate opvang in het land van terugkeer. Dit onderzoek zal door DT&V worden verricht. De verstrekte voorzieningen blijven bestaan zolang de amv minderjarig is. Bij de rechtsgevolgen in de beschikking kan dan ook de volgende tekst worden opgenomen:

Dit besluit heeft van rechtswege tot gevolg dat betrokkene met ingang van de dag waarop de beroepstermijn is verstreken, niet langer rechtmatig in Nederland verblijft. Dit besluit geldt nog niet als terugkeerbesluit omdat eerst zal worden onderzocht of er voor betrokkene adequate opvang aanwezig is buiten Nederland. Betrokkene moet aan dat onderzoek meewerken. Dit betekent dat betrokkene op

dit moment geen terugkeerverplichting heeft en voorlopig niet uitgezet zal worden. Gelet op het gestelde in artikel 3, tweede lid, onder b, juncto artikel 5 van de Rva behoudt betrokkene zijn voorzieningen zolang er geen terugkeerbesluit is genomen. Indien betrokkene beroep instelt tegen dit besluit, worden de rechtsgevolgen *wel/niet opgeschort.

De passage in de beschikking met betrekking tot schorsende werking (laatste zin) dient dus wel te blijven staan. In zaken waarin het indienen van beroep geen schorsende werking heeft, maar het indienen van een verzoek om een voorlopige voorziening wel, moeten ook die betreffende standaardpassages blijven staan.

Overigens wordt ook bij asielaanvragen van amv's die buiten behandeling worden gesteld (bijvoorbeeld de amv is mob), geen terugkeerbesluit genomen als geen informatie voorhanden is op grond waarvan evident adequate opvang kan worden opgenomen.

Ambtshalve toets aan buitenschuldbeleid voor amv's

De ambtshalve toets aan het buitenschuldbeleid voor amv's is niet verplicht. Bij een afwijzing van een asielaanvraag van een amv toetst de IND niet aan dit beleid, ook niet als de amv jonger dan 15 jaar is. Dit laatste was wel staande praktijk omdat in de zienswijze doorgaans een beroep wordt gedaan op dit beleid, maar dit is tot nader order niet de bedoeling. Het Hof heeft in het arrest namelijk overwogen dat er in het beleid en met name bij het onderzoek naar adequate opvang geen onderscheid mag worden gemaakt naar leeftijd. Als in de zienswijze een beroep wordt gedaan op het amv buitenschuldbeleid, kan worden overwogen dat de verplichte ambtshalve toets beperkt is tot het in artikel 3.6a Vb gestelde. Verwezen kan worden naar de mogelijkheid van het indienen van een reguliere aanvraag.

Terugkeerbesluiten bij afwijzing van de verblijfsvergunning regulier

Als de IND een verblijfsvergunning regulier (zoals bijvoorbeeld de verblijfsvergunning regulier op grond van het buitenschuldbeleid voor amv) van amv's afwijst, wordt alleen een terugkeerbesluit genomen indien er voor de amv evident adequate opvang in de zin van B8/6.1 Vc aanwezig is in het land van herkomst of terugkeer. Hetgeen eerder in dit informatiebericht is opgenomen bij de afwijzing van de asielaanvraag van een amv, is ook hier van toepassing.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer(s)	10.2.e
Titel	IB 2021/52 gevolgen van de Hofuitspraak van 21 oktober 2020, C-720/19 (GR)
Hoofdtak	Regulier / Vc B10/4, Turks associatierecht
InformIND Thema	regulier MoMi
Relatie met	B10/4 Vc
Geldig vanaf	21-04-2021
Geldig tot en met	21-04-2022

1. Aanleiding

In het arrest GR van 21 oktober 2020, nummer C-720/19 en ECLI:EU:C:2020:847, heeft het Hof van Justitie EU zich uitgesproken over de gevolgen van het verkrijgen van de nationaliteit van de gastlidstaat met daarbij het verlies van de Turkse nationaliteit. De gevolgen van dit arrest zullen worden opgenomen in de nieuwe versie van de werkinstructie over het Turks Associatierecht, waar aan wordt gewerkt. Ook zal de Vreemdelingencirculaire op dit punt worden aangepast.

2. Inhoud en toelichting

In het arrest GR heeft het Hof van Justitie EU geoordeeld dat een familielid van een Turkse werknemer die rechten op arbeid en verblijf heeft op grond van artikel 7 van Besluit 1/80 deze rechten niet verliest indien hij de nationaliteit van de gastlidstaat verwerft en zijn vroegere Turkse nationaliteit verliest. Het Hof herhaalt dat er, volgens vaste rechtspraak van het Hof, slechts twee gronden zijn waarop de rechten van artikel 7 verloren kunnen gaan, namelijk op grond van artikel 14 van Besluit 1/80 (openbare orde) of wegens langdurige afwezigheid uit de lidstaat zonder gegronde reden. Verkrijging van de nationaliteit van de gastlidstaat en verlies van de Turkse nationaliteit valt niet onder een van die twee verliesgronden.

3. Hoe te handelen

Uit de uitspraak van het Hof volgt dat als een gezinslid van een Turkse werknemer de rechten op grond van artikel 7 van Besluit 1/80 heeft verkregen, hij/zij deze niet verliest als hij/zij Nederlander wordt en daarbij de Turkse nationaliteit verliest. Overigens kan het gezinslid ook een andere nationaliteit hebben dan de Turkse.

Deze lijn kan worden doorgetrokken naar de Turkse werknemer. Ook ten aanzien van de Turkse werknemer zijn de verliesgronden van de rechten op grond van artikel 6 van Besluit 1/80 limitatief, namelijk artikel 14 van Besluit 1/80, langdurige afwezigheid uit de lidstaat zonder gegronde reden en het verlaten van de arbeidsmarkt. Het verlies van de Turkse nationaliteit valt niet onder deze gronden en is daarom geen reden voor verlies van de rechten op grond van artikel 6 van Besluit 1/80. Anders dan thans in de vreemdelingencirculaire en de werkinstructie is vermeld, is dus niet (meer) vereist dat men bij het naturaliseren de Turkse nationaliteit is blijven behouden of heeft herkrege.

4. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met JZST en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/53 Arrest HvJ 2 mei 2018 (C-331/16 en C-366/16)
Hoofdtak	Regulier/Asiel/1F
InformIND Thema	Vluchtelingenverdrag 1F / Terugkeerrichtlijn / richtlijn 2004/38
Relatie met	IB 2018/27
Geldig vanaf	22-04-2021
Geldig tot en met	22-04-2022

1. Aanleiding

Dit informatiebericht is opgesteld naar aanleiding van het arrest van het Hof van Justitie (hierna: het Hof) van 2 mei 2018 in de gevoegde zaken *K. tegen Staatssecretaris van Veiligheid en Justitie en H.F. tegen België* (C-331/16 en C-366/16) en aangepast naar aanleiding van een uitspraak van de Afdeling bestuursrechtsspraak van de Raad van State van 16 december 2020 (hierna: de Afdeling; 201907281/1/V2). Het arrest van het Hof gaat onder meer over de vraag of de loutere aanwezigheid op het grondgebied van een lidstaat van een vreemdeling aan wie artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag (Vlv) is tegengeworpen en die rechten kan ontleen aan het recht op vrij verkeer (richtlijn 2004/38/EG) een 'actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving' vormt en daarmee dus een gevaar voor de openbare orde. Het arrest van het Hof heeft betrekking op alle onderdelen van artikel 1F Vlv. In de uitspraak van de Afdeling wordt nader geduid hoe dit arrest moet worden toegepast met betrekking tot het opleggen danwel handhaven van een zwaar inreisverbod en hoe in dat verband moet worden beoordeeld of de vreemdeling (nog steeds) een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor de openbare orde vormt, nadat eerder of gelijktijdig artikel 1F(a) Vlv is tegengeworpen.

2. Verwachting

Dit informatiebericht ziet niet op de mogelijkheid artikel 1F Vlv tegen te werpen, hetgeen conform de gebruikelijke uitgangspunten kan blijven plaatsvinden. Wel ziet dit informatiebericht op het betrekken van artikel 1F Vlv bij de vraag of er sprake is van een werkelijke, actuele, voldoende ernstige bedreiging voor de openbare orde. Daarmee heeft het arrest niet alleen consequenties voor Unieburgers en hun familieleden, die vallen onder richtlijn 2004/38/EG, maar ook op alle andere situaties waarin dit criterium relevant is, zoals het onthouden van een vertrektermijn op grond van artikel 62, tweede lid, onder c, Vw, het ongewenst verklaren van een vreemdeling op grond van artikel 67, eerste lid, onder c, Vw en het opleggen van een zwaar inreisverbod met toepassing van artikel 66a, zevende lid, Vw.

Op de derde prejudiciële vraag – de uitleg van artikel 28, derde lid van richtlijn 2004/38/EG – wordt hier niet nader ingegaan omdat dit losstaat van artikel 1F Vlv.

3. Inhoud/Toelichting

In dit informatiebericht worden achtereenvolgens de volgende onderwerpen behandeld:

- Korte beschrijving van de casus die voorlag bij het Hof;

- Inhoud van het arrest;
- Enkele opmerkingen over het arrest;
- Consequenties voor de uitvoering / wijze van toetsing.

Casus

Het arrest bevat de beantwoording op gelijksoortige prejudiciële vragen van de Nederlandse en de Belgische rechter.

De Nederlandse casus betreft vreemdeling K. die in 2001 naar Nederland is gekomen en de Bosnische en de Kroatische nationaliteit bezit. Zijn asielaanvraag is in 2003 afgewezen op grond van artikel 1F(a)(b) Vlv omdat er ernstige redenen waren om te vermoeden dat K. in 1992-1994 zich had schuldig gemaakt aan oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid als lid van een speciale eenheid van het Bosnische leger in de oorlog in Joegoslavië. Omdat Kroatië per 1 juli 2013 lid werd van de Europese Unie is een eerder opgelegd inreisverbod opgeheven en vervangen door een ongewenstverklaring. De ongewenstverklaring is gebaseerd op het feit dat K. wordt beschouwd als gevaar voor de openbare orde vanwege de tegenwerping van artikel 1F Vlv in 2003. K. acht de ongewenstverklaring in zijn zaak in strijd met het Unierecht.

De Belgische casus betreft vreemdeling H.F. van Afghaanse nationaliteit. Hij is in 2000 Nederland binnengekomen en heeft asiel aangevraagd. Deze aanvraag is afgewezen vanwege de tegenwerping van artikel 1F(a) Vlv. Hij zou namelijk als politiek secretaris in contact hebben gestaan met de Afghaanse, toenmalige veiligheidsdienst KhAD en in dat kader verslag hebben uitgebracht over ontrouwe leden welke vervolgens aan mensenrechtenschendingen door de KhAD werden blootgesteld. Ook is hij ongewenst verklaard. H.F. en zijn dochter – die inmiddels de Nederlandse nationaliteit heeft – hebben zich in 2011 in België gevestigd, waar H.F. meermalen tevergeefs verblijf als familielid van een burger van de Unie heeft aangevraagd. Tevens is H.F. een bevel gegeven het Belgische grondgebied te verlaten. De weigering H.F. verblijf toe te kennen hebben de Belgische autoriteiten gebaseerd op de tegenwerping van artikel 1F Vlv in Nederland. H.F. betoogt dat de weigering van verblijf in België en het bevel tot vertrek in strijd zijn met het Unierecht.

Inhoud van het arrest

Het Hof overweegt – kort samengevat – het volgende:

- Artikel 1F Vlv is te scharen onder het begrip 'openbare orde of openbare veiligheid' en kan reden zijn om beperkingen op te leggen aan vrij verkeer en verblijf van Unieburgers en familieleden;
- Het gegeven dat aan een vreemdeling artikel 1F Vlv is tegengeworpen betekent nog niet dat de vreemdeling daardoor ook (automatisch) een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving is.¹ Met andere woorden, de tegenwerping van artikel 1F Vlv is niet afhankelijk gesteld van een actueel gevaar voor de lidstaat en omgekeerd is er niet zonder meer sprake van een actueel gevaar voor de openbare orde als een vreemdeling een 1F-er is;
- Maatregelen gebaseerd op openbare orde kunnen pas worden genomen wanneer na een beoordeling van het individuele geval blijkt dat het persoonlijk gedrag van de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving

¹ In het arrest *B. en D.* (9 november 2010, C-57/09 en C-101/09, punt 104) overwoog het Hof namelijk dat artikel 1F Vlv ook kan worden tegengeworpen als de aanwezigheid van de vreemdeling geen actueel gevaar is voor de lidstaat. Hieruit volgt, overweegt het Hof nu, dat het enkele gegeven dat een vreemdeling 1F-er is, dus niet betekent dat hij een actueel gevaar/bedreiging voor de openbare orde is.

vormt. Deze beoordeling is te meer noodzakelijk als de vreemdeling niet strafrechtelijk is veroordeeld voor de verweten (1F-) gedraging;

- Bij die beoordeling moet rekening worden gehouden met de redenen van uitsluiting van de vluchtelingenstatus, de aard en de ernst van de verweten misdrijven en gedragingen, de mate waarin de vreemdeling persoonlijk betrokken was bij de misdrijven en gedragingen en het eventueel bestaan van gronden voor uitsluiting van de strafrechtelijke aansprakelijkheid, zoals noodweer of dwang;
- Bij die beoordeling moet ook worden betrokken hoeveel tijd is verstreken sinds het vermoede plegen van de misdrijven en gedragingen en hoe de vreemdeling zich nadien heeft gedragen. Het gegeven dat een bepaald misdrijf lang geleden heeft plaatsgevonden of zich gelet op zijn specifieke historische en maatschappelijke context in het verleden zich niet snel opnieuw zal voordoen, maakt niet dat de aanwezigheid van de vreemdeling geen actuele bedreiging van de openbare orde zou kunnen zijn;
- In het kader van het evenredigheidsbeginsel moet de bescherming van het betrokken fundamentele belang van de samenleving worden afgewogen tegen het belang van de vreemdeling met betrekking tot de uitoefening van vrij verkeer en verblijf als burger (of familielid) van de Unie en zijn recht op privéleven en familie- en gezinsleven.

Opmerkingen n.a.v. het arrest

- Een belangrijke eerste opmerking is dat een uitspraak van het Hof altijd moet worden gelezen in de context van de zaak die bij het Hof voorlag. De twee zaken die bij het Hof voorlagen betroffen zaken waarin de vraag centraal stond op welke wijze het uit richtlijn 2004/38/EG voortvloeiende recht van vrij verkeer en verblijf kan worden beperkt op grond van de openbare orde. Voor de toets aan het criterium 'openbare orde' maakt dit geen verschil. Dit criterium moet in zaken waar het Unierecht speelt en in zaken van derdelanders op dezelfde wijze worden uitgelegd. Het verschil komt wel tot uiting bij toepassing van het evenredigheidsbeginsel. Gelet op het feit dat het Hof de rechten van Unieburgers en hun familieleden zeer groot acht en uitzonderingen hierop aan strenge banden legt, kan de evenredigheidstoets bij Unieburgers eerder rechtvaardigen dat de OVR achterwege blijft dan een inreisverbod bij derdelanders.
- In beide zaken die voorlagen bij het Hof was de 1F tegenwerping gebaseerd op artikel 1F(a) Vlv. Het Hof maakt in zijn uitspraak geen onderscheid tussen de verschillende gronden van artikel 1F Vlv. Aangezien er geen steekhoudend argument is waarom de overwegingen van het Hof wel zouden gelden voor artikel 1F(a) Vlv, maar niet voor de artikelen 1F(b) en 1F(c) Vlv geldt dit informatiebericht voor alle 1F-zaken (1F(a), 1F(b) en 1F(c)). Let op; de uitspraak van de Afdeling heeft alleen betrekking op artikel 1F(a) Vlv.
- Tot slot is het belangrijk om op te merken dat het arrest niet gaat om de vaststelling of tegenwerping van artikel 1F Vlv *an sich*², maar over maatregelen (gebaseerd op openbare orde) die als gevolg van de 1F- tegenwerping worden genomen.

4. Hoe te handelen

Zoals hierboven al is opgemerkt heeft het arrest zowel consequenties voor zaken die onder richtlijn 2004/38/EG vallen, als voor zaken van derdelanders die daar niet onder vallen (die vallen onder de Terugkeerrichtlijn).

Zaken die vallen onder het Unierecht³

² Zie bijv. r.o. 54 van het arrest, waar het Hof spreekt over 'de vaststelling in het ten aanzien van de betrokken persoon gegeven besluit tot uitsluiting van de vluchtelingenstatus' (kortom het tegenwerpen van 1F is een ander besluit), en meer expliciet punt 97 van de conclusie van de AG (ECLI:EU:C:2017:973).

³ Naast de verblijfsrichtlijn 2004/38 betreffen dit bijv. ook de zaken die vallen onder 'Chavez' en het Turks associatierecht (zie: arrest *Ziebell*, 8 december 2011, C-371/08, EU:C:2011:809).

In de artikelen 27 en 28 van richtlijn 2004/38/EG is bepaald waaraan getoetst moet worden als het verblijfsrecht van een Unieburger of diens familielid – het recht van vrij verkeer – wordt beperkt (artikel 27) en indien een verwijderingsmaatregel wordt opgelegd (artikel 28). Artikel 27 schrijft voor dat het verblijfsrecht beperkt kan worden om redenen van openbare orde. Daarvan is sprake als het gedrag van de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving. Hieronder wordt nader ingegaan op die toets.

Zaken die vallen onder de Terugkeerrichtlijn

Terugkeerbesluit

In 1F-zaken wordt standaard een terugkeerbesluit opgelegd met een onmiddellijke vertrektermijn. De vertrektermijn wordt onthouden omdat de vreemdeling een gevaar is voor de openbare orde (artikel 62, tweede lid, onder c, Vw). Het Hof heeft in het arrest *Z.Zh. en I.O.* van 11 juni 2015⁴ overwogen dat dit een toets inhoudt naar de vraag of het persoonlijke gedrag van de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving vormt. Bij deze beoordeling kan dus niet worden volstaan met de overweging dat het enkele gegeven dat de vreemdeling 1F is verklaard, een gevaar voor de openbare orde betekent. Aangeraden wordt om de hieronder beschreven toets 'gevaar voor de openbare orde' bij de oplegging van een zwaar inreisverbod samen te voegen met de beoordeling 'gevaar voor de openbare orde' bij de oplegging van een terugkeerbesluit, zij het dat beide maatregelen een zelfstandige evenredigheidsbeoordeling vergen.

NB: in geval een terugkeerbesluit wordt opgelegd in een zaak waarin de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd op grond van artikel 30b, eerste lid, aanhef en onder j, Vw als kennelijk ongegrond is afgewezen, kan de vertrektermijn ook worden onthouden op grond van artikel 62, tweede lid onder b, Vw (zie ook A3/3 Vc). Aangeraden wordt om in die zaken beide gronden te gebruiken.

Inreisverbod⁵

Als aan een vreemdeling artikel 1F Vlv wordt tegengeworpen wordt ook een zwaar inreisverbod voor de duur van 10 jaar opgelegd, waarbij getoetst is aan het Europeesrechtelijk openbare orde criterium. Dit inreisverbod is gebaseerd op het gegeven dat de vreemdeling wordt beschouwd als een gevaar voor de openbare orde.⁶ Uit het al eerder genoemde arrest *Z.Zh. en I.O.* volgt dat als een inreisverbod wordt opgelegd dat is gebaseerd op de openbare orde, per geval moet worden beoordeeld of het persoonlijke gedrag van de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging vormt die een fundamenteel belang van de samenleving aantast.⁷

Invulling criterium 'actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving'

⁴ Arrest *Z.Zh. en I.O.*, 11 juni 2015, C-554/13, ECLI:EU:C:2015:377.

⁵ Ook bij verzoeken om opheffing van het inreisverbod of bij verzoeken om heroverweging moet aan dit criterium worden getoetst, als die beoordeling nog niet eerder is gemaakt (zie: AbRS 16 november 2018, ECLI:NL:RVS:2018:3760, r.o. 1.1). Er dient namelijk in ieder geval een keer op de juiste wijze getoetst te worden.

⁶ Artikel 66a, eerste lid, onder a, juncto het zevende lid Vw, juncto artikel 6.5a, vijfde lid, Vb.

⁷ Zie ook AbRS 4 juli 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1725.

Zoals hiervoor ook al is aangegeven, is de toets aan en invulling van dit criterium in zaken die vallen onder 2004/38 en zaken die vallen onder de Terugkeerrichtlijn hetzelfde.⁸

Deze individuele beoordeling valt in twee delen uiteen:

1. Er moet een 'fundamenteel belang van de samenleving' worden vastgesteld, waarvan bescherming onder de openbare orde valt;
2. Er moet vervolgens wordt beoordeeld hoe die bij punt 1 genoemde belangen in het individuele geval actueel, werkelijk en voldoende ernstig zijn bedreigd door het gedrag van de vreemdeling.

Ad 1

Het Hof geeft in de uitspraak (r.o. 40-46) meerdere omstandigheden die kunnen worden aangemerkt als fundamentele belangen. In de besluitvorming kan het volgende tekstblok worden gebruikt (en kan zo nodig per zaak met extra, voor die individuele zaak relevante belangen worden aangevuld):

Het opleggen van het inreisverbod is in dit geval gerechtvaardigd om redenen van openbare orde ter bescherming van de fundamentele waarden van de samenleving en de internationale rechtsorde, het voorkomen van schade aan internationale betrekkingen, het behoud van de sociale samenhang, het publieke vertrouwen in de rechtsbedelings- en immigratiesysteem en de geloofwaardigheid van de inzet van Nederland voor de bescherming van de fundamentele waarden in de artikelen 2 en 3 van het Verdrag betreffend de Europese Unie. Misdrijven en gedragingen als bedoeld in artikel 1F Vlv vormen namelijk een ernstige aantasting van de in deze artikelen genoemde fundamentele waarden. Bovendien moet worden verhinderd dat betrokkene in contact kan komen met eventueel op het grondgebied van Nederland verblijvende slachtoffers van de verwezen misdrijven en gedragingen. Voorts dient onderkend te worden dat ook andere slachtoffers van misdrijven kunnen worden geraakt in hun rechtsgevoel en gevoel van waardigheid en vrijheid met de aanwezigheid van betrokkene in Nederland. Indien betrokkene niet door middel van de jegens hem getroffen maatregel uit de samenleving geweerd zou worden, kunnen gevoelens van onveiligheid worden aangewakkerd. Nederland wenst dan ook geen thuishaven te zijn voor vreemdelingen aan wie artikel 1F Vlv rechtens juist is tegengeworpen.

Ad 2

De bij punt 1 genoemde belangen kunnen alleen reden zijn om in het kader van de openbare orde een inreisverbod op te leggen indien blijkt dat het persoonlijke gedrag van de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging is van die bij punt 1 genoemde fundamentele belangen. Het Hof overweegt dat bij die individuele beoordeling de volgende elementen moeten worden betrokken:

- a. de 1F vaststelling in het (asiel)besluit, waarbij ook betrokken moet worden de aard en de ernst van de verweten misdrijven en gedragingen;
- b. de mate waarin de vreemdeling persoonlijk betrokken was bij de misdrijven en gedragingen;
- c. het eventueel bestaan van gronden van uitsluiting van strafrechtelijke aansprakelijkheid;
- d. het feit of de vreemdeling al dan niet strafrechtelijk is veroordeeld voor de 1F-misdrijven of gedragingen;
- e. het tijdsverloop sinds het (vermoede) plegen van de misdrijven;
- f. hoe de vreemdeling zich nadien heeft gedragen.

Ad a

Het gegeven dat de vreemdeling artikel 1F Vlv is tegengeworpen, is een zwaarwegende factor in de beoordeling. Dit geldt te meer als de 1F tegenwerping is

⁸ Waar in het vervolg over het inreisverbod wordt gesproken, kan dus ook ongewenstverklaring worden gelezen (voor zaken die onder richtlijn 2004/38 vallen).

gebaseerd op artikel 1F(a) Vlv, omdat in die zaken per definitie sprake is van zeer ernstige misdrijven (oorlogsmisdrijven en misdrijven tegen de menselijkheid). Het is niet uitgesloten dat de ernst van de 1F-misdrijven al tot de conclusie leidt dat de vreemdeling nog steeds een actueel, werkelijk en voldoende ernstig gevaar voor de openbare orde vormt.

NB: als artikel 1F Vlv al in een eerdere procedure is tegengeworpen, graag niet alleen verwijzen naar die eerdere procedure maar de misdrijven en eventuele verweren kort benoemen en samenvatten en waar de 1F-tegenwerping op is gebaseerd (geldt ook voor de punten b en c).

Ad b

Dit element is ook al betrokken bij de vaststelling van 'personal participation' (zie C2/7.10.2.4. Vc) en is nauw verbonden met punt a (ernst en aard van het misdrijf).

Ad. c

Persoonlijke verweren die de (strafrechtelijke) aansprakelijkheid uitsluiten – zoals dwang en noodweer – zijn indien relevant ook al beoordeeld bij de tegenwerping van artikel 1F Vlv (zie C2/7.10.2.5 Vc). In de meeste gevallen kan hier dan ook worden volstaan met een verwijzing naar de overwegingen in het kader van de tegenwerping van artikel 1F Vlv waar ofwel is overwogen dat niet is gebleken van omstandigheden die de vreemdeling persoonlijk vrijwaren, dan wel is overwogen dat verweren op dit punt niet slagen.

Ad. d

Het Hof acht een beoordeling naar de vraag of het persoonlijke gedrag van de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging vormt die een fundamenteel belang van de samenleving aantast te meer noodzakelijk in de gevallen waarin geen strafrechtelijke veroordeling voor de verweten misdrijven heeft plaatsgevonden (zie r.o. 55).

In de meeste 1F-zaken zal – om uiteenlopende redenen – geen sprake zijn van een strafrechtelijke veroordeling. Dat leidt inhoudelijk echter niet tot een ander oordeel. Het niet voorhanden zijn van een strafrechtelijke veroordeling zegt namelijk niets over de ernst van het verweten misdrijf (punt a) en het handelen van de vreemdeling (punt b) zoals daar in de 1F-procedure zorgvuldig onderzoek naar is gedaan. Verder komt aan de omstandigheid dat de vreemdeling niet strafrechtelijk is veroordeeld binnen de voorliggende beoordeling op zichzelf geen doorslaggevende betekenis toe (zie r.o. 9.3 van AbRS 16-12-2020)⁹.

Ad. e

Het betoog van een vreemdeling zou kunnen zijn dat (een lang) tijdsverloop sinds het beweerdelijk plegen van het misdrijf maakt dat er geen sprake meer is van een actuele dreiging. Het Hof overweegt echter dat de ernst van het misdrijf kan maken dat zelfs na een lang tijdsverloop nog steeds sprake is van een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging. Dat betekent dat het eerdere gedrag van de vreemdeling – waar de 1F vaststelling op is gebaseerd – al kan volstaan om te concluderen dat nog steeds sprake is van een actuele bedreiging. Het fundamentele belang van de samenleving dat beschermd dient te worden is in deze gevallen niet het voorkomen van recidive. De bedreiging voor die belangen bestaat namelijk in de

⁹ Zie r.o. 9.3. van AbRS 16-12-2020, ECLI:NL:RVS:2020:3017:

9.3. Aan de omstandigheid dat een vreemdeling na de periode waarin de 1(F)-misdrijven zijn gepleegd geen handelingen meer heeft verricht die tot de conclusie zouden kunnen leiden dat hij een actueel, werkelijk en voldoende ernstig gevaar vormt voor de openbare orde, komt op zichzelf geen doorslaggevende betekenis toe (punt 58, tweede volzin, van het arrest K. en H.F.). Hetzelfde geldt voor de omstandigheid dat de vreemdeling voor de 1(F)-misdrijven niet strafrechtelijk is veroordeeld (punt 55 van het arrest).

aanwezigheid van de vreemdeling op het grondgebied van Nederland. Tijdsverloop maakt die bedreiging niet minder actueel. De bij 'Ad 1' genoemde fundamentele belangen (voorkomen van maatschappelijke onrust en de internationale betrekkingen etc.) hebben namelijk een langdurig karakter. Zie ook hieronder bij 'f'. Dat aan uitsluitend tijdsverloop (en het gegeven dat de vreemdeling in Nederland geen nieuwe handelingen heeft verricht die maken dat hij een bedreiging voor de openbare orde vormt) in de beoordeling op zichzelf geen doorslaggevende betekenis toekomt, blijkt ook uit de uitspraak van de Afdeling¹⁰.

Ad. f

De aard van het misdrijf en de specifieke historische en maatschappelijke context (met name bij artikel 1F(a) Vlv zaken) waarin het misdrijf is gepleegd, maken het weinig waarschijnlijk dat de vreemdeling het misdrijf zal gaan herhalen. Er is met andere woorden, dus weinig gevaar voor recidive en dus lijkt het lastig om te kunnen motiveren dat de vreemdeling nog steeds een actueel gevaar is. Het Hof overweegt echter dat weliswaar in de regel beoordeeld moet worden of de vreemdeling een neiging vertoont om het gedrag in de toekomst voort te zetten (recidivegevaar), maar in sommige gevallen volstaan de gedragingen uit het verleden. Dat zal met name het geval zijn als de gedragingen ernstig van aard zijn¹¹, hetgeen bij 1F-misdrijven het geval is. Daarnaast overweegt het Hof – en dit is een belangrijk element in de beoordeling – dat van belang is de houding en het gedrag die de vreemdeling aanneemt sinds het plegen van het misdrijf. Factoren die meegewogen kunnen worden ten aanzien van het persoonlijke gedrag/houding van de vreemdeling – maar niet expliciet genoemd zijn door het Hof – zijn o.a.:

- Bagatelliseert of ontkent de vreemdeling de 1F-gedragingen die hem verweten worden;
- Berouw;
- Maatschappelijke betrokkenheid (bijv. inzet voor de maatschappij, vrijwilligerswerk etc.);
- Criminele antecedenten.¹²

Als een vreemdeling het 1F-misdrijf en zijn betrokkenheid ontkent, bagatelliseert, goedpraat o.i.d., dan volgt uit die houding nog steeds dat hij een bedreiging is voor de openbare orde, ook in de gevallen waarin de vreemdeling zich in Nederland voorbeeldig heeft gedragen.¹³

De Afdeling geeft in haar uitspraak op twee punten een nadere duiding hierover.

Ten eerste volgt uit de uitspraak dat de bewijslast bij de vreemdeling ligt¹⁴. De vreemdeling dient dus zijn betoog dat hij geen actueel, werkelijk en voldoende ernstig gevaar voor de openbare orde (meer) is te onderbouwen door omstandigheden aan te voeren die betrekking hebben op zijn gedrag en houding ná het plegen van de 1F-misdrijven en waaruit volgens hem blijkt dat hij zijn leven ná het plegen van die misdrijven aantoonbaar en duurzaam heeft gebeterd. Als dergelijke omstandigheden worden aangevoerd, dan dient daar onderzoek naar gedaan te worden en moet er een afweging worden gemaakt aan de hand van alle omstandigheden die zijn aangevoerd. Zo nodig kan in voorkomend geval

¹⁰ Zie r.o. 0.1-9.3 van AbRS 16-12-2020, ECLI:NL:RVS:2020:3017

¹¹ Zie het arrest *Bouchereau*, 27 oktober 1977, 30/77, EU:C:1977:172, r.o. 29.

¹² Zeker in zaken waarin om opheffing van het inreisverbod wordt verzocht of bij herhaalde asielaanvragen kan er enige tijd verstrekken zijn sinds de tegenwerping van artikel 1F. Het is dan ook aangeraden om er in het gehoor gerichte vragen over te stellen, zoals: hoe kijkt hij tegen het 1F-feit aan, hoe heeft hij zich in Nederland gedragen etc.

¹³ Zie in dit verband bijvoorbeeld de uitspraak van de Afdeling van 17 september 2008 (nr. 200801996/1) waarin de Afdeling overwoog dat de omstandigheid dat een vreemdeling het bewezenverklarde blijft ontkennen, iets zegt over gedrag en houding van en vreemdeling.

¹⁴ Zie r.o. 8 en 10 van AbRS 16-12-2020, ECLI:NL:RVS:2020:3017

de vreemdeling gehoord worden om een en ander toe te lichten.

Ten tweede volgt uit de uitspraak dat element f van "bijzondere betekenis" is bij de beoordeling of de vreemdeling aannemelijk heeft gemaakt dat hij niet langer een actuele bedreiging is. Het gaat daarbij met name om de momenten waarop een vreemdeling zich rekenschap geeft van zijn daden, daarvoor de verantwoordelijkheid neemt en oprecht berouw toont voor die daden.

Een vreemdeling die alleen volhoudt dat hij de 1F-misdrijven niet heeft begaan of de ernst van dat wat hem wordt verweten bagatelliseert, zal namelijk niet snel aannemelijk kunnen maken dat hij niet langer een actueel, werkelijk en voldoende ernstig gevaar voor de openbare orde vormt. Dit geldt ook als de vreemdeling alleen gegevens verstrekt die verband houden met anderen dan zichzelf of zich alleen beroept op het bestaan van familie- of gezinsleven. Daarmee toont die vreemdeling immers geen verantwoordelijkheidsbesef en oprecht berouw voor de door hem gepleegde 1F-misdrijven¹⁵.

Van een vreemdeling wordt echter niet verwacht dat hij zichzelf incrimineert door toe te geven dat hij 1F-misdrijven toch wel heeft begaan, daar waar hij dat eerder heeft ontkend. Als een vreemdeling het begaan van 1F-misdrijven toegeeft, betekent dat ook niet zonder meer dat hij geen actueel, werkelijk en voldoende ernstig gevaar meer vormt voor de openbare orde. Dit betekent alleen dat er ruimte kan zijn voor een andere afweging en beoordeling. Deze afweging dient kennelijk verricht te worden aan de hand van alle omstandigheden en in het licht van wat de vreemdeling heeft aangevoerd.

Evenredigheidstoets

Tot slot. Als is vastgesteld dat de vreemdeling een actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging vormt voor een fundamenteel belang van de samenleving dient nog een **evenredigheidstoets** plaats te vinden. Voor zaken die vallen onder richtlijn 2004/38 volgt dat uit artikel 27, tweede lid en artikel 28, eerste lid van die richtlijn. Voor zaken die onder de Terugkeerrichtlijn vallen volgt het toetsen aan het evenredigheidsbeginsel – toets naar proportionaliteit – uit overweging 6 van de preambule en artikel 11 van Terugkeerrichtlijn.¹⁶ De evenredigheidstoets heeft als doel om na te gaan of de maatregel dient voor het doel dat wordt beoogd en niet verder gaat dan ter bereiking van dat doel noodzakelijk is. Belangrijke aspecten hierbij zijn artikel 8 EVRM, medische omstandigheden van de vreemdeling of de aanwezigheid van of een uitzonderlijke afhankelijkheidsrelatie met een familielid in de Europese Unie die zouden maken dat zou moeten worden afgezien van het opheffen of handhaven van een maatregel. Tevens kan worden betrokken dat de oplegging (of handhaving) van het inreisverbod noodzakelijk is voor het weren van de vreemdeling uit de Europese Unie en Schengen gebied vanwege een bedreiging van een fundamenteel belang van de samenleving.

Resumerend: het enkele gegeven dat een vreemdeling (ooit) 1F is verklaard levert nog geen gevaar van de openbare orde (actuele, werkelijke en voldoende ernstige bedreiging voor een fundamenteel belang van de samenleving) op. Artikel 1F VIV kan wel een dergelijk gevaar voor de openbare orde vormen, maar er dient dan een individuele toets plaats te vinden. Bij die beoordeling zijn met name de elementen 'a' en 'f' van belang; de vaststelling van het 1F-misdrijf en de houding van de vreemdeling ten aanzien van dat feit, niettemin dienen alle elementen kenbaar in de beoordeling te worden betrokken.

¹⁵ Zie r.o. 9.5. van AbRS 16-12-2020, ECLI:NL:RVS:2020:3017

¹⁶ Zie ook r.o. 49, 50 en 69 van het eerder genoemde arrest *Z.Zh. en I.O.*

5. Afstemming

JZ, A&B en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/54 Beoordeling veilig derde land - Irak
Kenmerk (digijust)	3304215
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Factsheet TOELT Irak - Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'
Geldig vanaf	23-04-2021
Geldig tot en met	23-10-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Irak als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Irak heeft TOELT op 17 februari 2021 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Irak in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Irak als veilig derde land:

Irak is partij bij het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Antifolterverdrag maar niet bij het Vluchtelingenverdrag. Sinds 1971 heeft Irak de nationale wetgeving aangaande politieke vluchtelingen vastgelegd in wet 51. Deze wet waarborgt non-refoulement en de toegang tot bepaalde rechten voor geregistreerde vluchtelingen en asielzoekers. De Iraakse grondwet biedt op basis van artikel 2, tweede lid, bescherming tegen het uitzetten van politieke vluchtelingen. Er zijn geen bronnen gevonden waaruit blijkt dat Irak een beleid voert van refoulement van vreemdelingen die al langer in Irak verblijven. Echter, blijkt uit berichtgeving van 18 december 2020 dat de Iraakse premier zich bereid heeft verklaard om mee te werken met Erdogan in de strijd tegen verschillende groepen, waaronder Gülenisten en de PKK in Irak. Verder verklaarde de Iraakse premier te werken aan het opbouwen van hechte banden met Turkije. Onduidelijk is of PKK leden en Gülenisten op basis van het voorgaande hebben te vrezen voor refoulement.

De asielprocedure in Centraal- en Zuid-Irak

Irak kent een nationale procedure die voorziet in de mogelijkheid om asiel aan te vragen. Op grond van artikel 5 van wet 51 aangaande politieke vluchtelingen is er een permanente commissie opgericht die verantwoordelijk is voor de landelijke registratie van vluchtelingen en asielzoekers. Op grond van artikel 9 van wet 51 krijgen personen wiens asielaanvraag in Irak is erkend een bewijs van registratie.

De UNHCR is actief in Irak waar zij, op basis van een Memorandum of Understanding met zowel de federale Iraakse regering als de Koerdische Regionale Regering (Kurdistan Regional Government, KRG) samenwerkt. Alle vluchtelingen en asielzoekers die Irak binnenkomen, moeten zich registreren bij de UNHCR en een UNHCR-certificaat aanvragen. Een geldige UNHCR-registratiekaart bevestigt dat iemand internationale bescherming nodig heeft en hulp als vluchteling of asielzoeker. Asielzoekers zonder geldige UNHCR-registratiekaart vallen onder Iraakse immigratiewetten en lopen het risico gedeporteerd te worden. Asielzoekers zonder geldige UNHCR-registratiekaart lopen ook het risico hulp van UNHCR of andere actoren te verliezen.

De asielprocedure in de Koerdische Autonome Regio

In de Koerdische Autonome Regio (KAR) worden verblijfsvergunningen verleend aan vluchtelingen waarmee zij zich enkel binnen de KAR kunnen bewegen. Een verblijfsvergunning verkregen in de KAR leidt dus niet automatisch tot verblijfsrecht in heel Irak. Deze verblijfsvergunningen moeten één à twee keer per jaar verlengd worden. Vluchtelingen en asielzoekers die in het bezit zijn van een geldige verblijfsvergunning van de centrale en zuidelijke gouvernementen van Irak, mogen zich alleen vrij verplaatsen binnen die betreffende gouvernementen. Volgens een rapport van de Canadese Immigratiedienst in 2017 moeten vluchtelingen hun verblijfsvergunning inleveren als zij de KAR via het vliegveld permanent willen verlaten.

Huisvesting in Centraal- en Zuid-Irak

In zijn algemeenheid bestaat er een enorm tekort aan huisvesting in Irak. De huizenprijzen zijn gestegen in gebieden waar veel ontheemden naar toe zijn gevlucht. Op grond van artikel 23 van de Iraakse Grondwet mogen alleen Iraakse burgers onroerend goed mogen bezitten in Irak. Niet-Iraakezen mogen geen vastgoed bezitten tenzij dit uitgesloten is bij wet. Dientengevolge dat vreemdelingen veelal zijn aangewezen op informele huisvesting. In Irak is er veelal sprake van een informele huisvesting, dat wil zeggen dat deze huisvesting niet gebouwd is met toestemming van de regering.

De United Nations Office for the Coordination of Humanitarian Affairs (UNOCHA) meldt dat er ongeveer 700.000 mensen in erbarmelijke omstandigheden leven in zelfgebouwde onderkomens, verlaten gebouwen of versleten tenten. Ontheemden die in kampen leven hebben een basis onderkomen maar ontheemden buiten de kampen hebben geen of beperkte toegang tot huisvesting.

Huisvesting in de Koerdische Autonome Regio

Syriërs

Syriërs vormen het grootste deel van de asielzoekers/vluchtelingen in de KAR. Van de 243.121 Syrische vluchtelingen die januari 2021 door de UNHCR waren geregistreerd in Irak, verbleef 39% in een vluchtelingenkamp en 61% erbuiten. De Norwegian Refugee Council meldt dat Syriërs die buiten vluchtelingenkampen in

leegstaande huizen van Iraakse ontheemden wonen, grote problemen ondervonden zodra de ontheemden weer terugkeerden. Zij moesten dan elders opnieuw op zoek gaan naar alternatieve woonomstandigheden. Indien vluchtelingen een huis binnen de KAR wensen te huren, dienen zij toestemming te hebben van de Mukhtar (lokale stamleider) en de Asayish (de politiemacht binnen de KAR). Alleen Syrische gezinnen kunnen deze toestemming verkrijgen aangezien Syrische vluchtelingen niet alleen mogen wonen, uitzonderingen daar gelaten.

Gezondheidszorg in Centraal- en Zuid-Irak en de KAR

Iraakse volksgezondheidsinstellingen bieden gratis diensten aan vluchtelingen en asielzoekers, ook voor spoedeisende hulp. In sommige omstandigheden kan echter een minimale vergoeding vereist zijn. Voor de behandeling van sommige chronische medische aandoeningen is een geldige verblijfsvergunning vereist.

Onderwijs in Centraal- en Zuid-Irak en de KAR

Kinderen van asielzoekers en vluchtelingen die geldig verblijf hebben in Irak, komen in aanmerking om zich in te schrijven op openbare scholen voor gratis primair en secundair onderwijs. Vluchtelingen en asielzoekers hebben toegang tot het hoger onderwijs als buitenlandse studenten. Voor het inschrijven op een universiteit in zowel de KAR als in de rest van Irak geldt dat, tenzij een vluchteling of asielzoeker het secundair onderwijs heeft afgerond in Irak, hij eerst zijn diploma uit het land van herkomst dient te laten waarderen.

(Betaald) werk Centraal en Zuid-Irak

Vluchtelingen en asielzoekers kunnen een werkvergunning aanvragen bij het Iraakse ministerie van Binnenlandse zaken om legaal te kunnen werken in Irak. Men komt hiervoor in aanmerking indien men 15 jaar of ouder is en een geldige verblijfsvergunning heeft.

Informele tewerkstelling is bij wet verboden in Irak. Iemand die deelneemt aan informeel werk loopt het risico om zijn rechten te verliezen, lage lonen en detentie door de Iraakse autoriteiten en deportatie uit Irak. In de praktijk is het aantal informele werkers echter groot.

(Betaald) werk Koerdische Autonome Regio

Indien een asielzoeker of vluchteling zonder visum de KAR is binnengekomen, mag deze binnen de KAR werken indien hij in het bezit is van een KAR verblijfsdocument en 15 jaar of ouder is. Er is geen aparte werkvergunning nodig. Indien men met een visum de KAR is binnengekomen, moet de werkgever een werkvergunning vragen bij het ministerie van Werkgelegenheid en Sociale Zaken. Een geldig verblijfsdocument is vereist voor het afgeven van een werkvergunning.

Conclusie:

Gelet op de algemene humanitaire situatie en het grote aantal ontheemden in Irak zijn er onvoldoende waarborgen voor wat betreft de omstandigheden waaronder asielzoekers en vluchtelingen opgevangen worden en hun toegang tot basisvoorzieningen in de praktijk. Op grond van vorenstaande merkt de IND Irak in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur	10.2.e
Telefoonnummer	010.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/56 asielverzoeken van bijzonder kwetsbare statushouders
Hoofdtak	Asiel
Informind Thema	Asiel themapagina's – Vw 30a Niet ontvankelijk / Vw 30a.1a Internationale bescherming EU
Relatie met	IB 2018/40 Afdelingsuitspraken statushouders Italië, Griekenland en Bulgarije
Geldig vanaf	06-05-2021
Geldig tot en met	06-11-2021

1. Aanleiding

Naar aanleiding van de jurisprudentie van het Europees Hof van Justitie¹, nader uitgewerkt in Nederlandse rechtspraak², zal de IND, bij statushouders die stellen in de vergunningverlenende lidstaat niet te zijn of worden behandeld overeenkomstig de eisen die de Kwalificatierichtlijn in hoofdstuk VII stelt, niet zonder meer kunnen volstaan met een verwijzing naar het interstatelijk vertrouwensbeginsel. In het uiterste geval zal de vergunningverlenende lidstaat om individuele garanties moeten worden gevraagd. Gelet op wat openbare bronnen melden over de positie van statushouders in Griekenland, Bulgarije en Hongarije, zal het vragen van garanties met name aan de orde kunnen zijn in zaken van bijzonder kwetsbare statushouders uit die landen.

2. Toelichting

Dit informatiebericht ziet op de behandeling van zaken van statushouders. Meer specifiek wordt ingegaan op de vraag hoe moet worden omgegaan met zaken van bijzonder kwetsbare statushouders. Dit IB betreft een aanvulling op IB 2018/40 en vervangt IB 2019/62.

3. Hoe te handelen

Asielaanvragen van statushouders (minderjarig en meerderjarig) die *niet* bijzonder kwetsbaar zijn kunnen in beginsel in spoor 2 niet-ontvankelijk (no) worden verklaard op grond van artikel 30a, eerste lid, onder a, Vw.³ In alle zaken van statushouders geldt dat een geloofwaardigheidsbeoordeling plaatsvindt cf. WI 2014/10 van de *leefomstandigheden* van de vreemdeling in de lidstaat en dat informatie uit openbare bronnen en het individuele relaas bij de beslissing worden betrokken.⁴ In het gehoor dient goed doorgevraagd te worden op de volgende onderwerpen:

¹ Zie het arrest van het EHRM van 30 mei 2017, E.T. en N.T. tegen Zwitserland en Italië, ECLI:CE:ECHR:2017:0530DEC007948013 en arrest van het Europees Hof voor Justitie van 19 maart 2019, Ibrahim, ECLI:EU:C:2019:219.

² Zie de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak Raad van State (AbRS) van 22 april 2020, 201904529/1 en 201905936/1.

³ Wat verstaan moet worden onder bijzondere kwetsbaarheid komt in paragraaf 4.2 aan bod.

⁴ Dit betekent dat ook aangevoerde omstandigheden t.a.v. bijzondere kwetsbaarheid, zoals alleenstaand zijn of trauma, getoetst moeten worden op geloofwaardigheid.

- hoe heeft betrokkene zich staande kunnen houden na de vergunningverlening; welke acties heeft hij ondernomen om in zijn/haar levensonderhoud te kunnen voorzien;
- verblijven er familieleden van betrokkene in de lidstaat; heeft betrokkene aldaar een sociaal netwerk;
- had betrokkene toegang tot voorzieningen (medisch, onderwijs, (begeleide) huisvesting, arbeid, bijstand en/of financiële ondersteuning). Waarom is daar geen gebruik van gemaakt of waarom was er hiertoe geen toegang;
- documenten (zoals verblijfsvergunning, medisch, aanzegging de opvang te verlaten, aangiftes) of de reden voor niet overleggen;
- heeft betrokkene zijn/haar beklag gedaan over problemen die zich hebben voorgedaan of aangifte gedaan; om welke reden is dit niet gedaan;
- heeft betrokkene gebruik gemaakt van eventuele in de lidstaat aanwezige integratieprogramma's tijdens of na de asielprocedure; Wat is de reden dat hij dit niet heeft gedaan;
- Kan betrokkene de taal van de lidstaat spreken en zo niet, hoe heeft hij gecommuniceerd met instanties;
- Heeft betrokkene contact gehad met of is hij op de hoogte van het bestaan van ngo's of andere (maatschappelijke) organisaties die asielzoekers en statushouders in de betreffende lidstaat ondersteunen;
- Als betrokkene al voor of kort na de statusverlening is vertrokken uit de lidstaat, wat was de reden; Waarom heeft hij de beslissing niet afgewacht of is hij zonder pogingen tot integratie en vestiging te doen, vertrokken?

4.1 De algemene situatie van statushouders in de vergunningverlenende lidstaat

In de beslissing die ziet op een statushouder zal in het algemeen moeten worden geschetst hoe de betreffende lidstaat zowel juridisch als feitelijk uitvoering geeft aan de eisen die de Kwalificatierichtlijn stelt en met name ten aanzien van de waarborgen die voortvloeien uit hoofdstuk VII. Rapporten van AIDA kunnen hierbij de nodige informatie leveren.⁵

Het is in beginsel aan de vreemdeling om onder verwijzing naar openbare bronnen aannemelijk te maken dat in de vergunningverlenende lidstaat sprake is van een (zeer) slechte situatie van statushouders en dat bij terugkeer een risico op ernstige schade niet met een enkele verwijzing naar het interstatelijke vertrouwensbeginsel kan worden uitgesloten. Worden dergelijke bronnen aangehaald, dan kan in de beslissing niet worden volstaan met de enkele verwijzing naar het interstatelijk vertrouwensbeginsel of de stelling dat de rapporten niet op de persoon van betrokkene zien. Er zal een oordeel moeten worden geveld over de aard en de ernst van de in het algemeen door statushouders ondervonden (juridische en feitelijke) problemen. Ook de omstandigheid dat de wetgeving van de betreffende lidstaat voldoet aan de eisen van de relevante Europese asielrichtlijnen is niet voldoende. De feitelijke positie van statushouders en de daadwerkelijke houding van de autoriteiten staan voorop.

De drempel wordt bereikt wanneer de onverschilligheid van de autoriteiten van de betrokken lidstaat ertoe leidt dat iemand die volledig afhankelijk is van overheidssteun, buiten zijn eigen wil en keuzes om, terechtkomt in een "toestand van zeer verregaande materiële deprivatie", waardoor hij niet kan voorzien in zijn belangrijkste basisbehoeften, zoals wonen, eten en zich wassen, en waardoor zijn lichamelijke of geestelijke gezondheid zou worden geschaad of zijn leefomstandigheden mensonwaardig zouden worden. Bij Griekenland, Hongarije en Bulgarije is deze situatie in beginsel aan de orde. Niet kan worden uitgesloten dat er nog meer lidstaten zijn waar dit speelt. Indien de vreemdeling openbare bronnen aanvoert die zien op een slechte situatie van statushouders in andere lidstaten dan

---

⁵ Zie <https://asylumineurope.org/reports/>.

Griekenland, Bulgarije en Hongarije, dan dient informatie over de positie van statushouders opgevraagd te worden bij TOELT en voorgelegd te worden aan SUA.

Daarbij geldt wel dat grote onzekerheid, ernstige armoede, of een sterke verslechtering van de leefomstandigheden bij terugkeer op zichzelf onvoldoende zijn om de drempel te halen. Ook schendingen van de bepalingen van hoofdstuk VII van de Kwalificatierichtlijn die niet leiden tot een "toestand van zeer verregaande materiële deprivatie", maakt niet dat de asielaanvraag van een statushouder uit de lidstaat waar die schendingen plaatsvinden, ontvankelijk moet worden verklaard en inhoudelijk beoordeeld. Artikel 3 van het EVRM verplicht in zijn algemeenheid de lidstaten ook niet te waarborgen dat eenieder binnen de jurisdictie van een lidstaat onderdak heeft of financiële ondersteuning ontvangt waarmee een bepaalde levensstandaard kan worden gewaarborgd.

Als een dergelijke situatie zich in een lidstaat voordoet, moet worden beoordeeld of de statushouder als bijzonder kwetsbaar dient te gelden en daarmee dus (nagenoeg volledig) afhankelijk is van de vergunningverlenende lidstaat. Voor niet bijzonder kwetsbare statushouders geldt dat zij, wat er ook zij van de slechte situatie in de lidstaat, geacht moeten worden zichzelf desondanks staande te kunnen houden. Zij zijn immers niet geheel afhankelijk van overheidssteun. Dit gaat zeker op voor niet bijzonder kwetsbare vreemdelingen die al voor of kort na de statusverlening zijn vertrokken uit de lidstaat. In deze zaken kan tegengeworpen worden dat de vreemdeling niet heeft gepoogd zich staande te houden en ook al daarmee niet aannemelijk is gemaakt dat zij zich bij terugkeer niet staande kunnen houden.

4.2 Vaststelling bijzondere kwetsbaarheid

In zaken van statushouders uit lidstaten waar gelet op de algemene situatie een risico bestaat op ernstige schade, zal daarom vastgesteld moeten worden of sprake is van bijzondere kwetsbaarheid als bedoeld in het arrest van het Hof van Justitie van 19 maart 2019 in de zaak Ibrahim. Daarnaast zal gekeken moeten worden of deze betrokkene vanwege die bijzondere kwetsbaarheid bij terugkeer naar de lidstaat terecht komt in een toestand van "zeer verregaande materiële deprivatie". Als een betrokkene bijzonder kwetsbaar is én aangenomen kan worden dat bij terugkeer naar de lidstaat een toestand van verregaande materiële deprivatie zal ontstaan, worden individuele garanties opgevraagd.

Bij de beoordeling of er sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid, wordt in de eerste plaats opgemerkt dat het om *bijzondere* kwetsbaarheid gaat. Enkel kwetsbaarheid is dus onvoldoende. Of er sprake is van bijzondere kwetsbaarheid zal afhangen van de individuele omstandigheden van het geval. Daarbij is zelfredzaamheid of een gebrek daaraan een essentieel aandachtspunt. De bewijslast dat er sprake is van een bijzondere kwetsbaarheid ligt bij de vreemdeling. Voor de uitvoeringspraktijk kan naar de volgende handvatten gekeken worden bij het bepalen of een betrokkene als bijzonder kwetsbaar kan worden aangemerkt.

4.2.1 Minderjarige vreemdelingen

Alleenstaande minderjarige vreemdelingen die in de vergunningverlenende lidstaat geen familie hebben, worden aangemerkt als bijzonder kwetsbaar. Voor deze groep geldt dat moet worden aangenomen dat zij bij terugkeer naar Griekenland, Hongarije of Bulgarije in een toestand van verregaande materiële deprivatie zullen belanden, tenzij de betreffende lidstaat individuele garanties afgeeft die dat voorkomen. Bij andere dan deze drie genoemde lidstaten geldt dat het aan de vreemdeling is om onder verwijzing naar openbare bronnen aannemelijk te maken dat zich in de betreffende lidstaat een vergelijkbare situatie voordoet (zie 4.1 hierboven). Verder is voor minderjarige statushouders van belang mee te wegen of

in de lidstaat die de status heeft verleend opvang en voogdij aanwezig is en of daarvan, voor zover aangeboden, ook daadwerkelijk gebruik is gemaakt.

Uitgangspunt van het Nederlandse asielstelsel is een ex-nunc-toets: het asielverzoek wordt beoordeeld aan de hand van de situatie en omstandigheden ten tijde van het nemen van de beslissing op het asielverzoek. De leeftijd ten tijde van de beslissing van de IND op de asielaanvraag in Nederland is dus bepalend voor de beoordeling of de statushouder een alleenstaande minderjarige vreemdeling is. Als een AMV-er gedurende de behandeling van de asielaanvraag in Nederland meerderjarig wordt en er naast de minderjarigheid geen andere redenen zijn om tot bijzondere kwetsbaarheid te concluderen, is er geen grond meer voor bijzondere kwetsbaarheid. Hierbij wordt benadrukt dat een snelle besluitvorming in alle zaken van alleenstaande minderjarigen, dus ook van vreemdelingen die gedurende de behandeling van de asielaanvraag in Nederland meerderjarig worden, steeds het uitgangspunt blijft.

Indien sprake is van een lang lopende zaak van een tijdens de procedure meerderjarig geworden alleenstaande vreemdeling, kan wegens bijzondere omstandigheden besloten worden de zaak inhoudelijk te beoordelen. Het uitgangspunt hierbij is een termijn van 3 jaar of langer tussen datum aanvraag en beslissing. De rol van de vreemdeling bij het verstrijken van deze termijn (bijvoorbeeld MOB gang tijdens de procedure) moet bij de afweging worden betrokken.

Indien de alleenstaande minderjarige in Nederland als minderjarig is aangemerkt, maar in de andere lidstaat als meerderjarig is geregistreerd hoeft er geen verzoek om individuele garanties m.b.t. voogdijschap en opvang verstuurd te worden.⁶ De lidstaat zal er immers vanuit gaan dat betrokkene geen minderjarige is en zal dus hoe dan ook geen voogdij en opvang gericht op minderjarigen regelen. De aanvraag van de minderjarige kan in dat geval in de Nederlandse asielprocedure inhoudelijk beoordeeld worden met inachtneming van WI 2018/19 en IB 2018/60, tenzij de minderjarige binnen enkele maanden meerderjarig wordt en de asielaanvraag dateert van korter dan drie jaar geleden.

Indien een alleenstaande minderjarige bijzonder kwetsbaar is en deze kwetsbaarheid (ook) te maken heeft met ernstige medische problemen heeft, is BMA onderzoek noodzakelijk om de ernst en aard van de problemen vast te stellen vast te stellen en om in het verzoek om individuele garanties aan de autoriteiten te kunnen verduidelijken van welke aandoening sprake is en welke medische ondersteuning vereist is.

Een minderjarige statushouder⁷ die in Nederland alleenstaand is, maar onderdeel uitmaakt van een gezin dat nog als statushouder verblijft in de lidstaat die de status heeft verleend, is over het algemeen niet enkel op basis van zijn minderjarigheid bijzonder kwetsbaar. Bij terugkeer zal hij immers (opnieuw) onderdeel gaan uitmaken van het ouderlijk gezin en dus moet de eventuele bijzondere kwetsbaarheid worden beoordeeld binnen de context van het gezin als geheel, zie voor toelichting paragraaf 4.2.2 over beoordeling van kwetsbaarheid bij gezinnen. Of sprake is van bijzondere kwetsbaarheid zal afhangen van het individuele geval;

---

⁶ Indien de in Nederland minderjarige vreemdeling die in de lidstaat meerderjarig is, in Nederland bijna 18 jaar oud is en om andere redenen dan minderjarigheid (bijv. medisch) als bijzonder kwetsbaar moet worden beschouwd, dient wel om die reden een verzoek om individuele garanties verzonden te worden.

⁷ Indien uit onderzoek of verklaringen blijkt dat de amv-er (nog) geen status in de andere lidstaat heeft en zijn ouders aldaar in procedure zitten of al een status hebben verkregen, moet er een Dublinprocedure opgestart worden totdat blijkt dat de amv-er in de andere lidstaat een afgeleide vergunning heeft. Zie IB 2020/141.

bijzondere omstandigheden die van invloed zijn op de zelfredzaamheid van het gezin in de andere lidstaat moeten in aanmerking genomen worden bij de beoordeling of de in Nederland verblijvende minderjarige als bijzonder kwetsbaar moet worden aangemerkt. Het kind wordt met zijn of haar gezin als één geheel gezien. De beoordeling komt daarmee in wezen overeen met de beoordeling die verricht zou worden als het gehele gezin naar Nederland zou zijn gekomen.

De beoordeling van bijzondere kwetsbaarheid in het geval dat de familie nog in de andere lidstaat verblijft, kan bijvoorbeeld aan de hand van de informatie verstrekt door de minderjarige zelf en/of de voogd. In geval van twijfel is er ook de mogelijkheid dat de IND aanvullende informatie vraagt aan de Griekse autoriteiten, bijvoorbeeld of de ouders in Griekenland een geregistreerde vaste woon en verblijfplaats. Indien sprake is van twijfel inzake de kwetsbaarheid van het gezin als geheel en het niet mogelijk blijkt voldoende informatie te verkrijgen over de situatie van de in Griekenland achtergebleven gezinsleden, ligt het in de rede om voordeel van de twijfel te geven en bijzondere kwetsbaarheid aan te nemen.

4.2.2 Gezin of alleenstaande ouder met (minderjarige) kinderen

Een casus van een gezin met beide ouders of een (alleenstaande) ouder⁸ met één of meer (minderjarige) kinderen is op zichzelf, dus als verder geen sprake is van aan het gezin verbonden (medische en/of overige) problematiek, onvoldoende om bijzondere kwetsbaarheid aan te nemen. Deze drempel is in beide gevallen zeer hoog. Zo zal in beginsel een gezin met beide ouders voldoende zelfredzaam worden geacht omdat bijvoorbeeld zorgtaken verdeeld kunnen worden, en daarmee de last om in het levensonderhoud te voorzien. Ook voor alleenstaande ouders zonder bijkomende problematiek geldt dat van hen verlangd mag worden dat zij zorgtaken combineren met het voorzien in levensonderhoud, hetzij door tijdens schooltijd te werken, hetzij door (indien aanwezig) opvangmogelijkheden te benutten of anderszins. In beginsel wordt verwacht dat men zich indien nodig tot de autoriteiten wendt om hun rechten als statushouders te effectueren. Uiteraard is daarbij van belang dat hier in het gehoor aandacht aan is besteed. Tot slot geldt dat niet ter zake doet dat de situatie in Nederland (de lidstaat waar een nieuw verzoek om internationale bescherming wordt gedaan) de sociale bescherming en de levensomstandigheden gunstiger zijn dan in de vergunningverlenende lidstaat.

De aanwezigheid van (minderjarige) kinderen kan onder omstandigheden leiden tot de conclusie dat sprake is van bijzondere kwetsbaarheid van het gehele gezin. Zo zullen bijzondere omstandigheden in het gezin in aanmerking genomen moeten worden bij de beoordeling. Daarbij kan worden gedacht aan onder meer handicaps of ernstige medische problematiek bij de ouders zelf of bij de kinderen en aan bijkomende omstandigheden die van invloed zijn op de zelfredzaamheid van het gezin. Er zal daarom sprake moeten zijn van omstandigheden die maken dat een gezin als geheel als bijzonder kwetsbaar moet worden aangemerkt. Daarbij kan worden gedacht aan omstandigheden die maken dat de ouder of beide ouders bijvoorbeeld vanwege de continu zorgbehoefte van de overige gezinsleden dermate aan het gezin gebonden zijn dat zij niet kunnen werken om in het levensonderhoud van het gezin te voorzien, en vanwege hun problematiek, gelet op de algemene houding van de autoriteiten van de lidstaat ten aanzien van statushouders, ook niet in staat moeten worden geacht te bewerkstelligen dat toegang tot bepaalde noodzakelijke medische zorg en voorzieningen (in brede zin), etc. Ook hierbij geldt dat op deze punten moet worden doorgevraagd in het gehoor.

---

⁸ Het aangehaalde arrest Ibrahim heeft betrekking op statushouders met minderjarige kinderen, waaronder een alleenstaande moeder met kind.

4.2.3 Volwassen vreemdeling

Volwassenen zullen enkel onder bijzondere omstandigheden (medische en/of overige problematiek) als bijzonder kwetsbaar worden aangemerkt. De aanwezigheid van medische problematiek leidt echter niet zonder meer tot het aanmerken van een betrokkene als bijzonder kwetsbaar. In het individuele geval dient de ernst van de medische problemen gewogen te worden samen met de noodzaak van het kunnen beschikken over medicatie en de vraag of de medische problematiek invloed had op de mogelijkheden om zelf rechten te effectueren.⁹ Ook voor medische problematiek geldt dat beoordeeld moet worden in hoeverre betrokkene zelfstandig – al dan niet met hulp van vangnetten – een bestaan kan opbouwen en in zijn of haar levensonderhoud kan voorzien. Het is wel van belang dat de medische problematiek aannemelijk is gemaakt, bijvoorbeeld door het overleggen van documenten.

Indien de bijzondere kwetsbaarheid van minderjarigen of meerderjarigen (mede) zou kunnen voortvloeien uit medische omstandigheden van een zekere ernst, is BMA onderzoek noodzakelijk. Een BMA rapport kan daarbij inzicht verschaffen in de aard en ernst van medische problematiek. Indien bij uitblijven van een medische behandeling een noodsituatie zal optreden, zal in de regel sprake zijn van bijzondere kwetsbaarheid. Bij minder ernstige medische problematiek kan echter ook sprake zijn van bijzondere kwetsbaarheid, met name wanneer die van zodanige aard is dat de zelfredzaamheid daardoor in overwegende mate is aangetast. Aan de hand van het medisch advies kan in het verzoek om individuele garanties aan de aan de autoriteiten verduidelijkt worden van welke aandoening sprake is en welke medische ondersteuning vereist is.

4.3 Verregaande materiële deprivatie

Indien een betrokkene als bijzonder kwetsbaar kan worden aangemerkt, dient vastgesteld te worden of bij terugkeer sprake zal zijn van verregaande materiële deprivatie. Hieronder dient te worden begrepen dat de vreemdeling basale voorzieningen zoals eten en onderdak¹⁰ mist. Hierbij geldt dat een grote onzekerheid over de beschikbaarheid van die basale voorzieningen of een sterke verslechtering van de levensomstandigheden onvoldoende is om tot de conclusie te komen dat sprake is van schending van artikel 4 van het Handvest. De lat ligt dus hoog. Bij bijzonder kwetsbare statushouders uit Griekenland, Hongarije en Bulgarije zal gelet op wat openbare bronnen melden over de positie van statushouders aldaar sneller worden aangenomen dat een toestand van verregaande materiële deprivatie zal kunnen ontstaan, maar niet zonder meer. Dit hangt ook van de omstandigheden van het individuele geval af. Daarbij is met name van belang of uit het individuele relaas naar voren komt dat men zich ondanks de bijzondere kwetsbaarheid gedurende langere periode staande heeft gehouden en of en in hoeverre de autoriteiten van de lidstaat of de aanwezige organisaties daarbij behulpzaam zijn geweest. Ook de aanwezigheid van een netwerk of familieleden die bijvoorbeeld vanuit het land van herkomst of een andere lidstaat (financiële) steun hebben verleend, kan daarbij relevant zijn. Daarnaast dienen openbare bronnen te worden geraadpleegd, waarbij vooral de feitelijke situatie van statushouders die in vergelijkbare omstandigheden verkeren van belang is en niet zozeer de vraag of zij formeel dezelfde rechten hebben als onderdanen van de lidstaat.

In geval van bijzonder kwetsbaren die de lidstaat voor of kort na statusverlening hebben verlaten, kan niet aan de hand van het individuele geval vast gesteld

⁹ Zie ook uitspraak van de Rechtbank Den Haag, 30 november 2020, ECLI:NL:RBDHA:2020:12260 en de uitspraak van de AbRS, 28 januari 2021, ECLI:NL:RVS:2021:179.

¹⁰ Hiermee is niet gezegd dat dit een eigen huis moet zijn.

worden hoe slecht de situatie in de lidstaat is en of zij zich wellicht toch staande konden houden. In die gevallen kan enkel aan de hand van openbare bronnen een inschatting gemaakt worden.

Indien een betrokkene zowel als bijzonder kwetsbaar kan worden aangemerkt en aannemelijk kan worden geacht dat een toestand van materiële deprivatie kan ontstaan, dienen individuele garanties te worden opgevraagd alvorens een eigenstandige beoordeling van de zaak volgt.

4.4 Individuele garanties

Als een statushouder bijzonder kwetsbaar is en aannemelijk is gemaakt dat hij bij terugkeer in een situatie komt van verregaande materiële deprivatie, zal om individuele garanties gevraagd moeten worden. De beslisser kan de verzoeken om individuele garanties doorgeven aan unit Dublin via mailbox: ^{10.2.g} [ULAD DUBLIN](#). Hij of zij dient hierbij aan te geven wat voor zaak het betreft (identiteitsgegevens NL en de andere lidstaat, documenten) en welke specifieke garanties er dienen te worden gevraagd. Het uitgangspunt hierbij is maatwerk. Unit Dublin verzendt het verzoek om individuele garanties in de vorm van een terugnameverzoek op grond van de Terugkeerrichtlijn naar de autoriteiten van het betreffende land en bewaakt de termijn.

Indien binnen een redelijke termijn (momenteel wordt een termijn van omstreeks vier weken aangehouden) toereikende individuele garanties worden ontvangen, informeert Unit Dublin de medewerker asiel waarna de zaak in principe niet-ontvankelijk verklaard kan worden ingevolge artikel 30a, eerste lid, onder a, van de Vw 2000. De DT&V zal vervolgens als de uitzetting daar is onder verwijzing naar de verkregen garanties in samenspraak met de autoriteiten van het betreffende land een overdrachtsdatum plannen.

Indien na vier weken geen reactie is ontvangen van de autoriteiten van de aangeschreven lidstaat, of indien de reactie niet toereikend is, informeert de medewerker asiel de dossierhouder SUA middels een mail met een korte situatieschets, de brief waarin om garanties is gevraagd en de eventuele reactie daarop, waarna SUA ervoor zorgt dat de zaak op hoger niveau bij de lidstaat onder de aandacht wordt gebracht. Indien er na in totaal drie maanden geen (toereikende) individuele garanties zijn verkregen, zal het onderzoek in afstemming met SUA in principe afgesloten worden. De asielaanvraag wordt in de Nederlandse asielprocedure inhoudelijk beoordeeld binnen de nationale kaders. Het kan zijn dat de beslismedewerker tot een afwijzing komt (terwijl de vreemdeling in de andere lidstaat internationale bescherming heeft verkregen).

4.5 Procedurele bijzonderheden

Wanneer tijdens de spoor 2 procedure, op de dag van het gehoor of de dag van beslissing, vastgesteld wordt dat (mogelijk) sprake is van bijzondere kwetsbaarheid als bedoeld in het arrest Ibrahim, dan wordt de zaak verder in de AA behandeld. De medewerker verzendt een brief naar gemachtigde over de spoorwisseling met als reden dat er nader onderzoek gedaan wordt. Tegelijkertijd kan een BMA onderzoek worden opgestart als dit nodig is voor de verdere beoordeling. De AA wordt pas ingepland als de opgestarte onderzoeken zijn afgerond (BMA of het verzoek om aanvullende garanties). In de AA kan, in gevallen waarin toch geen sprake is van bijzondere kwetsbaarheid of aanvullende garanties zijn verleend, alsnog niet-ontvankelijk worden afgedaan op grond van de verleende internationale bescherming. Wanneer dit niet mogelijk is dan wordt de asielzaak inhoudelijk behandeld.

Het is overigens mogelijk om aanvullend te horen binnen spoor 2, vooropgesteld dat het mogelijk is om binnen 8 dagen na het (eerste) gehoor een beslissing te nemen.

Verlenen asielstatus in Nederland aan statushouder

Indien de asielzaak van de statushouder in Nederland inhoudelijk wordt behandeld en wordt besloten dat (ook) door Nederland internationale bescherming wordt verleend, zal de lidstaat die de eerdere status heeft verleend moeten worden verzocht om de markering internationale bescherming in Eurodac in te trekken. De beslisser kan dit verzoek indienen via ^{10.2.g} [EDT Eurodac Registratie](#), [/ASIEL/UNIT368DUB](#). Vermeld daarbij de volgende gegevens: Afdeling: %EDT Eurodac Registratie, naam, v-nummer, zaaknummer, en datum inwilliging (in Nederland).

Beslistermijnen

Op het moment dat duidelijk wordt dat in een zaak van een statushouder nader onderzoek zal moeten worden verricht naar bijzondere kwetsbaarheid en/of bij de vergunningverlenende lidstaat garanties moeten worden gevraagd, kan het raadzaam zijn de beslistermijn te verlengen vanwege complexe feitelijke of juridische kwesties (artikel 42, tweede lid, onder a Vw). Dit met name als voorzienbaar is dat dit onderzoek zal leiden tot overschrijding van de beslistermijn van 6 maanden. Daarbij kan in de verlengingsbrief de gemachtigde in algemene zin worden gemeld welk onderzoek/welke onderzoeken zullen worden verricht en dat we wat betreft de duur van deze onderzoeken onder meer afhankelijk zijn van de medewerking van de vreemdeling en diens medische behandelaars aan het onderzoek (bij BMA) of van de medewerking van de verantwoordelijke autoriteiten van de vergunningverlenende lidstaat (garanties etc.). Zie daartoe IB 2019/116. Ook het opvragen van informatie bij lidstaten (niet zijnde derde landen) kan een verlenging van beslistermijnen rechtvaardigen.

4. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met DMB, A&B en JZ.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/57 Inhoud Openbare orde toets
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Regulier/ Nederlanderschap/ Dienstverlen
InformIND Thema	Openbare orde
Relatie met	-
Geldig vanaf	07-05-2021
Geldig tot en met	07-11-2021

1. Aanleiding

Vanuit diverse directies is gebleken dat niet alle medewerkers op de hoogte zijn van de inhoud van de OO-toets en hoe deze tot stand komt.

2. Verwachting

Dit informatiebericht loopt vooruit op de IND brede werkinstructie over openbare orde. Het is nog onbekend op welke termijn de werkinstructie zal worden gerealiseerd.

3. Toelichting

De IND moet op grond van de Vreemdelingenwet (Vw), de Rijkswet op het Nederlanderschap (RWN) en de Visumcode bij procedures die betrekking hebben op toegang, verblijf en Nederlanderschap beoordelen of de vreemdeling een gevaar oplevert voor de openbare orde en nationale veiligheid. Om dit te kunnen beoordelen wordt de openbare orde toets (OO-toets) uitgevoerd. Deze toets wordt gedaan bij alle personen van 12 jaar en ouder bij toegang en verblijfsrechtelijke procedures en van 16 jaar en ouder bij naturalisatie procedures.

Dit informatiebericht geeft informatie over hoe en door wie de OO-toets wordt gedaan en waar de check uit bestaat. De inhoudelijke beoordeling van de OO-toets valt in dit informatiebericht buiten beschouwing.

Dit informatiebericht ziet met name op de reguliere verblijfsvergunningen, naturalisatie en de Visumcode. Voor asielrechtelijke verblijfsvergunningen wordt verwezen naar IB 2021/16 Omgaan met criminele antecedenten binnen de asiel- en de nareisprocedure.

4. Inhoud

De standaard OO-toets wordt binnen de IND uitgevoerd door de teams Keteninformatie en Controle (K&C) van de directie Dienstverlen.

Bij het opvoeren van een zaak wordt automatisch BS 062.11

'Controleren openbare orde' gegenereerd. Deze openstaande BS komt in de werkbak van K&C terecht waarna K&C de volgende systemen bevroegt:

- JDS (Justitiële Documentatie Systeem) van Justid: dit systeem is via JD-Online toegankelijk. Hierin is onder meer het strafverleden van personen opgenomen. INDiGO is gekoppeld aan JDS waardoor bij het genereren van de BS 062.11 automatisch een uittreksel uit JDS wordt ingespoeld in de zaak in INDiGO. Bij de uitvoering van de standaard OO-toets checkt de K&C medewerker of het uittreksel in INDiGO aanwezig en actueel is. Zo niet, dan raadpleegt de K&C medewerker JD-Online handmatig en slaat het uittreksel als dossierstuk in de zaak in INDiGO op.

- **BVI-IB (Basisvoorziening Informatie – Integrale Bevraging)** van de nationale politie: dit systeem geeft de IND toegang tot 5 (inter)nationale registers, namelijk (N)SIS II (Schengen-Informatiesysteem), POL-INFO, OPPE&S (Operationeel Politie Platform Executie & Signalering), NDS (Nationaal Documenten Systeem) en SLTD (Stolen Lost Travel Documents). De K&C medewerker raadpleegt handmatig de BVI-IB en slaat vervolgens het uittreksel in INDiGO onder de zaak op als intern dossierstuk. Bij een hit in POL-INFO mailt de medewerker van K&C de Nationale Politie met een verzoek om meer informatie. Het antwoord wordt vervolgens door K&C geüpload in INDiGO. Bij een hit in NSIS kan, indien de beslismedewerker dit nodig acht, via de afdeling Titel en Identiteit (T&I), cluster Signalerings, de reden van de signalering worden opgevraagd: <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/TitleEnIdentiteit/SitePages/signalerings.aspx> Medio Q2 zal de BVI-IB bevraging (deels) worden geautomatiseerd. Net zoals JDS zal INDiGO aan BVI-IB worden gekoppeld. Bij een BVI-IB bevraging zal bij een no-hit automatisch een uittreksel in INDiGO worden opgeslagen. Bij een hit zal de K&C-medewerker nadere informatie omtrent de hit opvragen bij de politie, waarna de ontvangen informatie handmatig in INDiGO wordt opgeslagen.

Als de OO-toets door K&C is uitgevoerd (beide uittreksels in INDiGO, inclusief de eventuele extra informatie naar aanleiding van een hit in POL-INFO), dan zet de K&C medewerker de openstaande BS 062.11 op groen (gereed). De beslismedewerker weet dan dat de standaard OO-toets volledig is uitgevoerd.

Geldigheidsduur & On Demand

De geldigheidsduur van de openbare orde informatie bij eerste aanvragen is 3 maanden. Bij naturalisatie is de JD-uitdraai 3 maanden geldig en BVI 6 maanden. Bij aanvragen die worden afgewezen en vervolgaanvragen (verlenging, wijziging beperking, onbepaalde tijd) is de geldigheidsduur van de OO-check 6 maanden.

Als de geldigheidsduur van de OO-toets is verlopen, onvolledig is of (om wat voor reden dan ook) ontbreekt, dient de beslismedewerker handmatig een verzoek doen om de OO-toets alsnog/opnieuw te laten uitvoeren via het On Demand-formulier op de K&C Sharepoint:

(<https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/KenC/OnDemand/Paginas/default.aspx>) K&C bevrägt dan JD-Online en BVI-IB handmatig. Het streven is om de handmatige bevragingen binnen 24 uur uit te voeren.

Daarnaast is het mogelijk om middels BS062.11 JDS te bevragen. In BS062.11 onder het kopje 'Dubbele klanten' is er een optie 'OO-toets Aanvragen JustID'. Door hierop te klikken, wordt JDS bevrägt en wordt automatisch een uittreksel in de zaak opgeslagen. Deze optie is alleen mogelijk als betrokkene geen namenreeks heeft.

Werkafspraken K&C

K&C heeft met verschillende beslisprocessen werkafspraken gemaakt over het meest optimale moment van uitvoeren van de standaard OO-toets. Hierbij wordt rekening gehouden met de (wettelijke) doorlooptijden van de diverse werkprocessen.

Let wel, indien voor een bepaald beslisproces cq. werksoort geen werkafspraken met K&C zijn gemaakt, voert K&C de standaard OO-toets bij de opvoer van de zaak niet automatisch uit. Het JD-Online uittreksel is dan vaak wel aanwezig (vanwege de automatische invoer van BS062.11), maar het BVI-IB uittreksel ontbreekt dan. In deze gevallen zal de beslismedewerker de OO-toets moeten opvragen via het

On Demand-formulier. Voor vragen over deze werkafspraken kan je in eerste instantie terecht bij je manager of senior.

ECRIS

ECRIS (European Criminal Record Information System) is een geautomatiseerd systeem tussen de Centrale Autoriteiten van de EU-lidstaten (voor NL is dit Justid) waarbinnen strafrechtelijke veroordelingen van in beginsel alleen EU-onderdanen kunnen worden uitgewisseld. Dat betekent dus dat ECRIS niet meer kan worden bevroegd ten aanzien van Britten, omdat het VK sinds 1 januari 2021 geen EU-lidstaat meer is.

Uitgangspunt van ECRIS is dat de lidstaat van de nationaliteit van een persoon het centrale punt is waar alle strafrechtelijke veroordelingen wordt opgeslagen. Dit houdt in dat als bijvoorbeeld een Poolse onderdaan strafrechtelijk in NL is veroordeeld, Justid deze informatie aan de Poolse autoriteit moet doorgeven. Zo kan in de toekomst, als bijv. deze Poolse onderdaan in Duitsland wordt aangetroffen, de Duitse autoriteit via een verzoek in ECRIS aan Polen ook te weten komen dat deze in Nederland is veroordeeld. Zo hoeft een EU-land niet alle EU-landen separaat te bevragen.

NB: ECRIS bestaat sinds mei 2012. Het kan zijn dat veroordelingen van vóór mei 2012 niet in ECRIS zijn opgenomen. Met andere woorden: als een Italiaan in januari 2012 in Frankrijk is veroordeeld, is de kans redelijk aanwezig dat Italië hiervan niet op de hoogte is.

Het bevragen van ECRIS vormt momenteel geen onderdeel van de standaard OO-toets zoals uitgevoerd door K&C. Binnen de IND zijn wel specifieke medewerkers geautoriseerd voor de JDD-online applicatie die bevoegd zijn om ECRIS te bevragen (bijvoorbeeld bij Naturalisatie inzake procedures van EU-onderdanen en een aantal medewerkers van de klantgroep Familie en Gezin).

Hoewel ECRIS niet voor derdelanders is bedoeld en lidstaten niet verplicht zijn om informatie over derdelanders te leveren, kan het desondanks toch mogelijk zijn informatie over veroordelingen van derdelanders te verkrijgen. Als je sterk vermoedt/weet dat een derdelander in een ander EU-land heeft verbleven en/of aldaar een misdrijf heeft begaan, kan een geautoriseerde medewerker via JD –Online een verzoek in ECRIS bij het betreffende EU-land indienen om informatie proberen te verkrijgen. **LET OP:** een ‘no hit’ wil dus niet betekenen dat er geen strafrechtelijke veroordelingen zijn. Een soortgelijk systeem voor derdelanders is in ontwikkeling.

ECRIS-TCN

Mei 2022 staat de realisatie van ECRIS-TCN op de planning. TCN staat voor “Third Country Nationals” en behelst een index. Met dit systeem kan informatie worden verkregen over strafrechtelijke veroordelingen van derdelanders in andere lidstaten. De bedoeling is dat, zodra een derdelander is veroordeeld, de Centrale Autoriteit van de lidstaat (in NL Justid) de ID-gegevens en vingerafdrukken in deze index zet. De IND zal via JD-Online deze index kunnen bevragen en een hit/no hit krijgen. Een hit geeft ook de lidstaat/lidstaten aan waar een derdelander is veroordeeld.

Momenteel is ECRIS-TCN nog in aanbouw. Zodra de daadwerkelijke realisatie van ECRIS-TCN in zicht is, zal meer informatie volgen.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met RVN, DV en JZ.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/59 Illegale opnemings door vreemdelingen met een Nederlandse partner
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Regulier
InformIND Thema	B7/3.2.1 Vc, B7/3.6.1 Vc, B7/3.6.2 Vc, B7/3.6.4 Vc en B7/5
Relatie met	IB 2018/58
Geldig vanaf	19-05-2021
Geldig tot en met	19-11-2021 (Max. 6 maanden)

1. Aanleiding

Dit SUA bericht is een update van het Informatiebericht Illegale opnemings door vreemdelingen met een Nederlandse (huwelijks)partner van 20 maart 2016. De strekking van het SUA informatiebericht is hetzelfde gebleven, maar is aangepast in die zin dat de Statement of approval en de beginseltoestemming op naam nu ook worden genoemd.

Het informatiebericht (PUC_8678300000_1) van 20 maart 2016 komt hiermee te vervallen.

2. Verwachting

De inhoud van dit informatiebericht zal niet worden opgenomen in de Vc. Bezien zal worden of de inhoud ervan te zijner tijd kan worden overgeheveld naar een interne werkinstructie.

3. Inhoud/Toelichting

Het komt regelmatig voor dat een vreemdeling(e), die in Nederland woont met zijn/haar Nederlandse (huwelijks)partner, naar zijn land/haar herkomst reist om aldaar een kind te adopteren. De vreemdeling(e) verzwijgt bij de adoptieautoriteiten in het land van herkomst dat het de bedoeling is dat het kind na adoptie met de adoptieouder naar Nederland gaat en daar gaat wonen. Het gaat dus eigenlijk om interlandelijke adoptie. Het komt voor dat de vreemdeling(e) een verblijfsadres in het land van herkomst (bijvoorbeeld van familie) opgeeft, waardoor de rechter in het land van herkomst op het verkeerde been wordt gezet. De rechter spreekt vervolgens de adoptie uit naar lokaal recht. Daarna wordt geprobeerd om dit kind met een mvv of desnoods een visumaanvraag kort verblijf naar Nederland te halen. Op deze wijze worden de adoptieregels omzeild. Een Nederlander of een vreemdeling die in Nederland zijn gewone verblijfplaats heeft en een kind wil adopteren, moet de regels van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie (Wobka) naleven. Hij/zij moet onder meer over een beginseltoestemming en een Statement of approval (bij een Verdragsadoptie) of een beginseltoestemming op naam (bij een niet Verdragsadoptie) van het Ministerie van Justitie en Veiligheid (Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden) beschikken. Zie ook SUA Informatiebericht Buitenlandse adoptieuitspraak en beginseltoestemming.

Voorbeeld 1. Een Thaise vrouw woont sinds 1992 met haar Nederlandse partner in Nederland. In 2015 reist ze naar Thailand. Ze adopteert daar een kind naar Thais recht (lokale adoptie). Ze laat het Thaise document met betrekking tot de adoptie legaliseren door de Nederlandse ambassade. Vervolgens dient zij een mvv aanvraag voor het adoptiekind in bij de Nederlandse ambassade in. Thailand is sinds 1 augustus 2004 partij bij het Haags adoptieverdrag.

Voorbeeld 2. Een Angolese vrouw woont sinds 2010 met haar Nederlandse partner in Nederland. In 2016 reist ze naar Angola. Ze adopteert daar een kind naar Angolees recht (lokale adoptie). Ze laat het Angolese document met betrekking tot de adoptie legaliseren door de Nederlandse ambassade. Vervolgens dient zij een mvv aanvraag voor het adoptiekind in bij de Nederlandse ambassade in. Angola is geen partij bij het Haags adoptieverdrag.

4. Hoe te handelen

Je moet in voorbeeld 1 en in voorbeeld 2 nagaan of er een beginseltoestemming en een Statement of approval is afgegeven door de Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden van het Ministerie van Veiligheid en Justitie. De Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (tel 070 370 6252/fax 070-370 7507) is tijdens spreekuur bereikbaar op werkdagen van 10:00 uur tot 12.30 uur).

In het eerste voorbeeld zou het moeten gaan om een Verdragsadoptie. Een verdragsadoptie wordt van rechtswege erkend, als de bevoegde autoriteiten van het land van herkomst een verklaring van conformiteit hebben afgegeven (Zie B7/5 Vc). Hierin staat dat de adoptie conform het Haags adoptieverdrag heeft plaatsgevonden. De adoptie heeft echter niet conform het Haagse adoptieverdrag plaatsgevonden, als de bepalingen van de Wet opnemings buitenlandse kinderen niet in acht zijn genomen. Als er geen beginseltoestemming en geen Statement of approval (artikel 17, onder c, HAV) is, dan kan er dus ook geen verklaring van conformiteit zijn.

De Thaise adoptiebeslissing in voorbeeld 1 kan dus niet worden erkend op grond van het Haags adoptieverdrag, omdat geen verklaring van conformiteit is overgelegd.

In het tweede voorbeeld moet de Angolese adoptiebeslissing zijn erkend door de Nederlandse rechter op grond van artikel 10:109 BW. Erkenning van rechtswege op grond van artikel 10:108 BW is niet mogelijk, omdat de Angolese vrouw ten tijde van de adoptie haar gewone verblijfplaats in Nederland had.

Een van de voorwaarden voor erkenning op grond van artikel 10:109 BW is echter dat de bepalingen van de Wet opnemings buitenlandse kinderen ter adoptie in acht zijn genomen. Als er geen beginseltoestemming en geen beginseltoestemming op naam is, kan de Angolese adoptiebeslissing niet op grond van artikel 10:109 BW worden erkend.

De Angolese adoptiebeslissing in voorbeeld 2 kan niet worden erkend, omdat er geen uitspraak van de Nederlandse rechter is overgelegd, waarbij deze de Angolese adoptiebeslissing heeft erkend.

De Thaise adoptiemoeder in voorbeeld 1 en de Angolese adoptiemoeder in voorbeeld 2 zullen eerst een niet meer voor hogere voorziening vatbare beslissing van een Nederlandse rechter moeten overleggen, waarin, ondanks

het feit dat de bepalingen van de Wobka niet in acht zijn genomen, is bepaald dat de Thaise adoptie resp. Angolese adoptie rechtsgeldig is of een beslissing van de Nederlandse rechter waarin deze de adoptie uitspreekt, voordat het kind als juridisch kind (adoptiefkind) van betrokkene kan worden beschouwd. Wordt geen van deze stukken overgelegd, dan zullen de aanvragen om verlening van een mvv in het kader van gezinshereniging (B7/3.2.1 Vc) in voorbeeld 1 en voorbeeld 2 dus moeten worden afgewezen.

Ook in het geval dat de Thaise adoptiemoeder in voorbeeld 1 en de Angolese adoptiemoeder in voorbeeld 2 een aanvraag om verlening van een mvv voor verblijf ter adoptie hebben ingediend (B7/3.6.1 en B7/3.6.2 Vc) zal de mvv aanvraag eveneens moeten worden afgewezen, omdat de bepalingen van de Wobka niet in acht zijn genomen. Er is immers geen beginseltoestemming en geen Statement of approval of beginseltoestemming op naam.

In het geval dat het kind zich al (illegaal) in Nederland bevindt en er wordt door de Thaise adoptiemoeder in voorbeeld 1 en de Angolese adoptiemoeder in voorbeeld 2 een aanvraag om een verblijfsvergunning in het kader van gezinshereniging dan wel voor verblijf ter adoptie ingediend, dan dient deze aanvraag te worden afgewezen en de illegale opneming tevens te worden gemeld aan **mailbox**^{10.2.g} @IND.NL.

Zie ook het informatiebericht 'Illegale adoptie en opneming en signalen van kinderontvoering'.

5. Afstemming

Dit SUA-bericht is afgestemd met de Centrale autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden van het Ministerie van Justitie en Veiligheid.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	
Nummer & Titel	IB 2021/60 Wijze van beoordelen van verblijfsaanvragen Brexit terugtrekkingsakkoord in het geval een VK-onderdaan in Nederland al lange tijd bijstand ontvangt zonder dat dit door de verstreckende gemeente aan de IND is gemeld
Kenmerk (digijust)	3350164
Hoofdtak	Regulier / Brexit
InformIND Thema	Regulier (Vc B) / Vc B13 Verblijfsrecht VK-onderdanen en hun familieleden (BREXIT)/ Vc B10/2
Relatie met	IB 2021/23, IB 2021/36, WI 2020/10
Geldig vanaf	25-05-2021
Geldig tot en met	25-11-2021 (Max. 6 maanden)

1. Aanleiding

Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) de Europese Unie (EU) verlaten (Brexit). Deze terugtrekking heeft op basis van een tussen het VK en de EU gesloten terugtrekkingsakkoord plaatsgevonden. In het terugtrekkingsakkoord gold een overgangperiode tot en met 31 december 2020. Gedurende deze overgangperiode is het EU-recht van kracht gebleven.

Voor voortzetting van verblijf in Nederland na 31 december 2020 hebben VK-onderdanen (en hun familieleden) een nieuw Brexit verblijfsdocument op grond van het terugtrekkingsakkoord nodig. Zij kunnen dit verblijfsdocument uiterlijk tot einde van de uiterlijke aanvraagtermijn aanvragen. De IND toetst of aan de verblijfsvoorwaarden van het terugtrekkingsakkoord wordt voldaan. Een beroep op de bijstand kan daarbij voor een VK-onderdaan (en voor zijn familieleden vanwege het afgeleid verblijfsrecht dat zij hebben) op dezelfde wijze als bij EU-burgers gevolgen hebben voor het rechtmatig verblijf.

De IND is bij de beoordeling van de Brexit verblijfsaanvraag (via raadpleging van gegevens in Suwinet) echter in een aantal zaken geconfronteerd met VK-onderdanen die al vele jaren een bijstandsuitkering (hebben) ontvangen zonder dat de gemeente dit aan de IND heeft gemeld. De IND heeft om die reden nooit de redelijkheid van het beroep op bijstand kunnen beoordelen. De VK-onderdaan heeft daardoor in al die jaren nooit een bericht van de overheid gehad dat het beroep op de bijstand mogelijk gevolgen heeft voor zijn verblijfsrecht in Nederland.

2. Inhoud/Toelichting

Zo lang een VK-onderdaan nog geen duurzaam verblijfsrecht heeft op grond van artikel 16 van Richtlijn 2004/38, kan een beroep op bijstand tot gevolg hebben dat het rechtmatig verblijf eindigt of nooit heeft bestaan. Dit hangt af van de vraag of het beroep op de bijstand al dan niet als redelijk wordt aangemerkt. De criteria voor deze toets zijn terug te vinden in hoofdstuk B10/2.3 van de Vc, het algemeen geldende beleid voor Unieburgers (meer specifiek in het onderdeel: beroep op de algemene middelen).

In de situatie dat de IND tot aan het moment van de Brexit verblijfsaanvraag nooit een melding van de bijstand heeft ontvangen, wordt na constatering daarvan de redelijkheid van de bijstand alsnog (achteraf) door de IND beoordeeld. In het geval de IND de bijstand na deze beoordeling als onredelijk beschouwt, volgt een verwijderingsmaatregel, tenzij de verwijderingsmaatregel als onevenredig wordt beoordeeld. Het vereiste van het toetsen van de evenredigheid van een verwijderingsmaatregel volgt immers uit de uitspraken van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State van 7 november 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3584).

Dit informatiebericht is bedoeld om toe te lichten op welke wijze de omstandigheid dat de gemeente de verstrekking van bijstand niet aan de IND heeft gemeld, dient te worden betrokken bij deze evenredigheidstoets.

3. Hoe te handelen

Bij het toetsen van de evenredigheid van een verwijderingsmaatregel wordt beoordeeld of de persoonlijke omstandigheden van de VK-onderdaan zich verzetten tegen de verwijderingsmaatregel. Als wordt vastgesteld dat het EU-verblijfsrecht is geëindigd of van rechtswege nooit heeft bestaan, worden bij de belangenafweging van een verwijderingsmaatregel met name de volgende aspecten betrokken:

- de duur van het verblijf van de VK-onderdaan in Nederland
- de mate van integratie in Nederland van de VK-onderdaan en zijn familieleden
- de banden die de VK-onderdaan nog heeft met het VK (*is betrokkene bijvoorbeeld nog maatschappelijk actief in het VK?*)
- de gezinssituatie (*is er bijvoorbeeld na terugkeer gezinsleven mogelijk in het VK?; wonen er familieleden van betrokkene in het VK?*)
- de leeftijd van betrokkene
- de medische situatie van betrokkene
- de mate van sociale zekerheidspremies die de VK-onderdaan eerder in Nederland heeft betaald
- beroep op sociale voorzieningen

Deze aspecten worden als persoonlijke omstandigheden van de VK-onderdaan in onderling verband gewogen, ten behoeve van de evenredigheidstoets van een verwijderingsmaatregel. Welke van de genoemde aspecten (belangen) in de weging van toepassing zijn, is afhankelijk van de specifieke omstandigheden van het geval. Voor de toelichting ter zake van de wijze waarop de belangenafweging wordt uitgevoerd, wordt tevens verwezen naar de inhoud van hoofdstuk 5.2 van Werkinstructie 2020/10 (Het recht van de Europese Unie).

Let op: ten aanzien van de weging van de aspecten 'duur van het verblijf in Nederland' en 'beroep op sociale voorzieningen' geldt bij VK-onderdanen het volgende:

Als de VK-onderdaan tijdens het verblijf in Nederland gedurende een periode van 5 jaar of langer een bijstandsuitkering heeft ontvangen zonder dat gedurende die periode de verblijfsrechtelijke consequenties daarvan door de Nederlandse overheid aan de betrokkene kenbaar zijn gemaakt, dient deze omissie van de overheid bij de evenredigheidstoets als een zwaarwegende omstandigheid in het voordeel van de VK-onderdaan te worden meegewogen.

Hieronder wordt nader toegelicht waarom bovenomschreven situatie als zwaarwegende omstandigheid in het voordeel van de VK-onderdaan wordt aangemerkt.

Reden daarvoor is dat naarmate de VK-onderdaan langer in Nederland heeft verbleven zonder in die periode een signaal van de overheid te hebben gehad dat dit verblijf vanwege een uitkering verblijfsrechtelijk niet is toegestaan, er vanwege de Brexit een grotere mate van onevenredigheid ontstaat als alsnog een verwijderingsmaatregel wordt opgelegd.

Immers een verwijderingsbesluit heeft voor de VK-onderdaan in bovenomschreven situatie aanzienlijk grotere en verstrekendere gevolgen dan voor een EU-burger. Een VK-onderdaan kan zich, nu hij achteraf alsnog bericht heeft ontvangen van de overheid, in tegenstelling tot een EU-burger als gevolg van de Brexit immers niet opnieuw in Nederland als bijvoorbeeld werkzoekende op Richtlijn 2004/38 beroepen. De VK-onderdaan kan zich na het opleggen van een verwijderingsmaatregel in deze situatie alleen nog beroepen op het (strengere) reguliere toelatingsbeleid voor derdelanders in het geval hij zich in Nederland wil blijven vestigen.

De omstandigheid dat de overheid de VK-onderdaan niet eerder heeft bericht over de verblijfsrechtelijke consequentie van het ontvangen van bijstand heeft naarmate deze inactiviteit van de zijde van de overheid langer heeft geduurd in die zin dus een nadelig gevolg voor de VK-onderdaan. Dit nadelige gevolg is vanwege de Brexit groter en ingrijpender voor VK-onderdanen dan voor EU-burgers die wel een beroep kunnen blijven doen op het EU-recht. Dit is dan ook de reden dat deze situatie als zwaarwegende omstandigheid in het voordeel van de VK-onderdaan wordt meegewogen bij de evenredigheidstoets. Daarbij is van belang dat het om een beperkte groep gaat.

4. Afstemming

Dit inhoud van dit bericht is afgestemd met JZST, DMB en RVN.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/61 Beoordeling veilig derde land – Bosnië en Herzegovina
Kenmerk (digijust)	3346995
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met	IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/ Factsheet TOELT Bosnië en Herzegovina: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'
Geldig vanaf	26-05-2021
Geldig tot en met	26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Bosnië en Herzegovina als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Bosnië en Herzegovina heeft TOELT op 7 april 2020 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Bosnië en Herzegovina in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Bosnië en Herzegovina als veilig derde land:

Bosnië en Herzegovina (hierna BiH) is partij bij de relevante internationale verdragen. Artikel II van de Grondwet bepaalt dat de rechten en vrijheden genoemd in het EVRM in BiH direct van toepassing zijn en voorrang hebben op alle andere wetten. Het non-refoulement beginsel is vastgelegd in artikel 109 van de Law on Aliens.

In april 2018 berichtte de Europese Commissie dat tot dusver geen geval van refoulement was gerapporteerd. In september 2018 berichtte UNHCR echter dat er enkele honderden meldingen waren gedaan van het gedwongen terugsturen aan de grens van vreemdelingen naar Servië en Montenegro. UNHCR heeft regelmatig updates gepubliceerd met het aantal personen dat in die periode heeft gerapporteerd het slachtoffer te zijn geworden van een pushback. In totaal gaat het voor de grens met Servië voor de periode van 2 april 2018 tot en met 31 december

2018 over 1.874 personen. Voor de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 september 2019 maakte UNHCR melding van in totaal 2.059 personen die hebben gerapporteerd het slachtoffer te zijn van 'collective expulsion' van BiH naar Servië. Er zijn ook berichten gemeld over pushbacks aan de grens met Montenegro. In ten minste één geval moest er een uitspraak van het Europees Hof voor de Rechten van de Mens aan te pas komen om te verhinderen dat een persoon uitgezet zou worden in strijd met het non-refoulement-beginsel.

Het aantal expliciete uitzettingsbesluiten is, volgens informatie afkomstig van het Bosnische ministerie van Veiligheid, overigens beperkt; voor de periode van 2012 tot en met 2018 is in totaal 47 keer besloten tot gedwongen uitzetting.

Gülenisten

Turkije heeft via Interpol vele tientallen arrestatiebevelen uitgevaardigd ten aanzien van aanhangers van FETÖ in derde landen die zij zegt te verdenken van terrorisme. Turkije heeft BiH ten aanzien van specifieke vermeende Gülenisten verzocht om hun verblijfsvergunning in te trekken en hen uit te leveren. Voor zover bekend heeft BiH op verzoek van Turkije de verblijfsvergunningen van vier personen uit Turkije ingetrokken. Vooralsnog zijn er geen vermeende Gülenisten naar Turkije uitgezet.

Etniciteiten

De Bosniakken maken de grootste bevolkingsgroep uit in BiH. Algemeen wordt aangenomen dat de Bosniakken in meerderheid redelijk positief staan ten opzichte van Turkije terwijl voor de andere bevolkingsgroepen eerder het tegenovergestelde geldt. Het land Bosnië en Herzegovina bestaat uit twee bestuurlijke entiteiten: de Federatie Bosnië en Herzegovina en de Republika Srpska. In laatstgenoemde entiteit vormen de Serviërs de grootste bevolkingsgroep.

UNHCR is actief in BiH waar zij samenwerkt met de autoriteiten, andere ngo's en vrijwilligersorganisaties om de bescherming van vluchtelingen en asielzoekers in BiH te kunnen waarborgen.

In de periode van 1 januari 2018 tot en met 28 februari 2019 drukten 23.739 personen de wens uit om asiel aan te vragen in BiH. Dit resulteerde in dezelfde periode in 1.614 officiële asielaanvragen. In de periode van 1 januari 2019 tot en met 31 oktober 2019 drukten 35.004 personen de wens uit om asiel aan te vragen in BiH. Dit resulteerde in dezelfde periode in 691 officiële asielaanvragen. Het percentage uiteindelijke asielaanvragen is relatief klein omdat veel asielzoekers de aanvraag uiteindelijk niet doorzetten vanwege de lange procedures en doorreizen naar andere landen in de regio. De wet voorziet in de toekenning van asiel, zowel vluchtelingenstatus als subsidiaire beschermingsstatus. De Bosnische regering heeft een systeem opgezet voor het bieden van bescherming aan vluchtelingen en asielzoekers. Asielzoekers met een lopende aanvraag hebben recht op huisvesting in het asielcentrum totdat het ministerie van Veiligheid een definitieve en bindende beslissing neemt over hun asielaanvraag. Asielzoekers hebben het recht om tegen een negatieve beslissing in beroep te gaan bij de rechtbank van BiH. Het systeem voor het bieden van bescherming aan vluchtelingen die asiel zoeken gaat echter gebukt onder een gebrek aan transparantie.

Het bieden van adequate huisvesting blijft een van de grootste uitdagingen sinds begin 2018 vanwege de toegenomen instroom van asielzoekers. Het is voor sommige migranten gebruikelijk om asiel aan te vragen om toegang te verkrijgen tot tijdelijke uitkeringen en diensten, zelfs als ze niet van plan zijn om in het land te blijven. De toename van de instroom vertraagt de registratieprocedures en de toegang tot rechten en diensten, waaronder wettelijke, medische en basisbehoeften zoals voedsel en basishygiëne en artikelen, die rechtstreeks verband houden met de accommodatiefaciliteiten.

Volgens een persbericht van AP heeft het Internationale Rode Kruis op 24 oktober 2019 een waarschuwingsverklaring afgegeven voor een aanstaande "humanitaire

ramp" omtrent een overvol geïmproviseerd migrantenkamp nabij de grens met Kroatië. Volgens de verklaring hadden migranten in het Vucjak-kamp geen stromend water, geen elektriciteit, geen bruikbare toiletten en lekkende overvolle tenten voor de 700 personen daar. De verklaring vermeldde dat er mensen in het kamp woonden met onbehandelde gebroken ledematen en dat 70 procent van de bevolking schurft had. Het kamp had slechts 80 tenten en vijf vrijwilligers van de Rode Kruisvereniging van het land.

Volgens het rapport hebben de lokale autoriteiten de watervoorziening van het kamp beperkt in een poging om de regering van Bosnië en Herzegovina onder druk te zetten om de migranten te verplaatsen.

Een vluchtelingenstatus biedt rechtmatig verblijf. De houder heeft het recht om te werken en onderwijs, gezondheidszorg en sociale zekerheid te genieten onder dezelfde voorwaarden als staatsburgers van BiH. In de periode 1 januari tot en met 31 oktober 2019 nam BiH 62 beslissingen op asielaanvragen. Deze beslissingen vallen uiteen in 29 afwijzingen en 33 toekenningen van subsidiaire bescherming.

Er is geen informatie beschikbaar over hoe de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs, de gezondheidszorg en sociale zekerheid in de praktijk wordt gebracht. Dit heeft ermee te maken dat tot voor kort slechts een handvol personen de vluchtelingenstatus is toegekend. De instroom van migranten is vanaf december 2017 sterk gestegen. Als gevolg hiervan raakte het systeem van opvang en behandeling van asielaanvragen ernstig overbelast. In oktober 2019 waren er in BiH 783 asielaanvragen in behandeling. In het algemeen wordt aangenomen dat de meeste migranten in BiH niet van plan zijn om in dit land te blijven.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Bosnië en Herzegovina in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het gedwongen terugsturen naar het land van herkomst van vreemdelingen aan de grens;
- het niet kunnen garanderen van de toegang tot de minimale basisvoorzieningen zoals, onder andere huisvesting en medische zorg en;
- het feit dat er onvoldoende informatie beschikbaar is over hoe de toegang tot de arbeidsmarkt, het onderwijs, de gezondheidszorg en sociale zekerheid voor erkende asielzoekers of personen die subsidiaire bescherming genieten in de praktijk wordt gebracht.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/62 Beoordeling veilig derde land - Canada

Kenmerk (digijust) 3347008
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Canada: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'

Geldig vanaf 26-05-2021
Geldig tot en met 26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Canada als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Canada heeft TOELT op 9 april 2021 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Canada in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Canada als veilig derde land:

Canada is partij bij de relevante internationale verdragen. Canada heeft een verzameling van regels die samen het grondwettelijk kader vormen. De *Canadian Charter of Rights and Freedoms* is hiervan een onderdeel en is ook van toepassing op asielzoekers. Daarnaast is het verbod op refoulement gewaarborgd in artikel 115 van de *Immigration and Refugee Protection Act*. Echter, het voorgaande is wel beperkt tot vreemdelingen die zich op Canadese bodem of aan de Canadese grens bevinden.

In 2002 heeft Canada met de Verenigde Staten een overeenkomst gesloten over de behandeling van asielaanvragers afkomstig uit derde landen. Op grond van deze overeenkomst zou Canada asielzoekers terug mogen sturen naar de Verenigde Staten waar vervolgens de asielaanvraag wordt beoordeeld. Bij uitspraak van 22 juli 2020 heeft het Canadese Federal Court bepaald dat deze overeenkomst onconstitutioneel is. Zo zou de Federal Court hebben geoordeeld dat de Verenigde Staten niet langer een veilig land is om asielzoekers naar terug te sturen omdat zij

het risico lopen gedetineerd te worden. Omdat de regering tegen deze uitspraak in beroep is gegaan heeft de uitspraak vooralsnog geen onmiddellijke werking. Volgens de ngo US-Canada Cross-Border Network heeft Canada in de periode van 21 maart tot en met 31 december 2020 269 personen onderschept die illegaal de grens hadden geprobeerd over te steken en zijn de meesten van hen teruggestuurd naar de Verenigde Staten zonder dat zij asiel mochten aanvragen in Canada. Volgens de Washington Post heeft ten minste één persoon die op deze wijze naar de VS is teruggestuurd van dit land een 'final order of removal' naar zijn land van herkomst gekregen. Het is onbekend of zijn asielaanvraag in de VS wel is beoordeeld.

Canada voorziet in een nationale asielprocedure op grond van de *Immigration and Refugee Protection Act*. Voorwaarde om asiel aan te kunnen vragen is echter wel dat men zich op Canadese bodem bevindt. Het gedwongen terugsturen van vreemdelingen zonder de mogelijkheid asiel aan te vragen vindt naar het zich laat aanzien enkel plaats bij pogingen tot illegale overschrijding van de grens.

De UNHCR is actief in Canada waar zij pleit voor een eerlijke toegang tot de asielprocedure voor asielzoekers en bescherming van staatlozen. Tevens pleit UNHCR voor het beëindigen van de detentie van asielzoekers.

Wanneer een asielzoeker een asielaanvraag heeft ingediend en is gebleken dat deze aanvraag ontvankelijk is, komt men in aanmerking voor een Refugee Protection Claimant Document (RPCD). Op basis van de RPCD heeft de asielzoeker toegang tot sociale zekerheid, refugee shelters (afhankelijk van het provinciale systeem) en kan deze een werkvergunning aanvragen. Daarnaast heeft de asielzoeker ook recht op toegang tot Engelse of Franse taallessen en hebben minderjarigen toegang tot onderwijs tot en met de middelbare school.

Bij een positieve beslissing op de aanvraag ontvangt men de status van 'protected person'. Met deze status kan men een permanente verblijfsvergunning en eventueel gezinshereniging aanvragen. Personen met de status 'protected person' kunnen onder bepaalde voorwaarden in aanmerking komen voor een werkvergunning die niet gerelateerd is aan een specifieke werkgever. Voor Health care kan aanspraak worden gemaakt op beperkte dekking voor protected persons en asielzoekers. Minderjarigen die vluchteling of asielzoeker zijn of wier ouders asielzoeker of vluchteling zijn mogen naar school zonder studievergunning.

Uit een factsheet van een verband van samenwerkende organisaties die actief zijn op het gebied van immigranten in British Columbia blijkt dat het niet makkelijk is huisvesting te vinden. Dit vloeit met name voort uit de betaalbaarheid. Nieuwe immigranten geven vaak meer dan 30% van hun inkomen uit aan onderdak, dit vanwege hun veelal grotere gezinsomvang en de omstandigheid dat zij zich vaak in de grote, duurder steden, vestigen. Naarmate zij langer in Canada verblijven, verbetert de huisvestingssituatie zich in de meeste gevallen. Asielzoekers maken zelden gebruik van daklozenopvang, vaker verblijven zij bij vrienden of familie, met als gevolg dat teveel mensen in een te kleine woning verblijven. In dit verband is noemenswaardig dat het Canadese asielsysteem een speciaal programma heeft dat verdeeld is in twee categorieën:

- Particulier gesponsorde vluchtelingen ofwel hervestigde vluchtelingen ontvangen reeds in het buitenland de vluchtelingenstatus waarna zij zich als permanent ingezetenen in Canada vestigen.
- Particuliere sponsors zijn particulieren of liefdadigheidsorganisaties die asielzoekers op uitnodiging naar Canada laten komen. In het eerste jaar dat de asielzoekers deelneemt aan het programma is de sponsor verantwoordelijk voor financiële steun en hulp bij huisvesting.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Canada in zijn algemeenheid wel aan als veilig derde land.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/63 Beoordeling veilig derde land - Kirgizië

Kenmerk (digijust) 3347010
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Kirgizië: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'

Geldig vanaf 26-05-2021
Geldig tot en met 26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Kirgizië als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Kirgizië heeft TOELT op 20 mei 2020 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Kirgizië in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Kirgizië als veilig derde land:

Kirgizië is partij bij de relevante internationale verdragen. Het verbod op refoulement is vastgelegd in artikel 12 van de Kirgizische vluchtelingenwet uit 2002. Er zijn concrete gevallen gemeld waaruit blijkt dat Kirgizië het non-refoulement beginsel schendt. Zo melden verschillende organisaties, zoals UNHCR en de delegatie van de VN Working Group on Enforced or Involuntary Disappearances (WGEID), in 2019 dat er wel degelijk sprake zou zijn van refoulement in Kirgizië. Zo schrijft de WGEID dat de wetgeving en de praktijk niet in lijn zijn met het verbod op refoulement en dat Kirgizië vreemdelingen gedwongen zou hebben teruggestuurd of uitgeleverd aan omliggende staten waar zij gevaar lopen. UNHCR stelde dat het mechanisme voor de verwijzing van asielzoekers door de grensautoriteiten naar de relevante competente autoriteiten inadequaat is. Zo zou er sprake zijn van vertraging in het registreren van asielaanvragen. Zelfs het weigeren van het indienen van asielaanvragen zonder een deugdelijke inhoudelijke beoordeling komt frequent voor. Dientengevolge lopen asielzoekers het risico op refoulement. Op grond van de nationale wetgeving kunnen asielzoekers in beroep gaan tegen

afwijzende asielbeslissingen. Echter, geen van de afwijzende asielbeslissingen werd in 2018 vernietigd door de rechterlijke macht.

Kirgizië is samen met een aantal andere Gemeenebest van Onafhankelijke Staten (GOS) landen partij is bij het Minskverdrag uit 1993. Hierin is een bepaling opgenomen over verplichte medewerking van lidstaten aan uitleveringsverzoeken van andere lidstaten.

Gülenisten

Turkije oefent druk uit op Kirgizië om bepaalde aanhangers van de beweging van Fethullah Gülen uit te leveren, vooralsnog lijkt het erop dat Kirgizië de druk vanuit Ankara echter heeft weten te weerstaan. In september 2018 bezocht de Turkse president Erdogan Kirgizië, waar hij een lijst met 13 namen van Gülenaanhangers presenteerde aan de Kirgizische president met het verzoek deze uit te leveren. Eind 2019 werden twee medewerkers van Gülen scholen in Kirgizië vastgezet om uitgezet te worden naar Turkije. De Kirgizische rechter heeft de uitzetting echter tegengehouden. De twee hebben inmiddels asiel gevraagd in Kirgizië.

Oeigoeren

Er zijn berichten dat Kirgizië Oeigoeren uitzet naar China. Zo meldde Global Risk Insights in oktober 2016 dat de uitlevering van Oeigoerse separatisten uit Oezbekistan, Kazachstan en Kirgizië aan China, waar zij het risico op lopen op de doodstraf, een zorg is van internationaal belang. China heeft meerdere uitleveringsverdragen waardoor het Chinese rechtssysteem ver buiten haar eigen grenzen reikt. Vanaf midden 1990 werkte Kazachstan en Kirgizië samen met China aan het uitleveren van Oeigoeren aan China.

Kirgizië voorziet in een nationale asielprocedure op grond van *Wet nr. 44 'Over vluchtelingen'* van 25 maart 2002. De praktische kant van deze wet is uitgewerkt in de *'Bepaling over het werken met vluchtelingen in de Kirgizische Republiek'* van 4 april 2003. De Staatsmigratiedienst is verantwoordelijk voor de uitvoering van de wet. De wet voorziet in het verstrekken van asiel of een vluchtelingenstatus en de bescherming van asielzoekers en vluchtelingen. Volgens UNHCR zien de autoriteiten het afgeven van asiel als een politieke daad en niet als een humanitaire. Asielaanvragen die zijn ingediend door onderdanen uit China, Turkije en Oezbekistan blijven dan ook vaak jaren in behandeling zonder een mogelijkheid op een gehoor.

Volgens de US State Department werkt de Kirgizische overheid samen met de UNHCR en andere organisaties om bescherming en hulp te bieden aan vluchtelingen, asielzoekers, staatlozen en andere personen. In april 2019 waren er volgens de State Migration Service 193 vluchtelingen in Kirgizië, waaronder 87 Afghaanse vluchtelingen. UNHCR beslist niet in asielzaken maar zij merken echter wel bepaalde mensen als mandaatvluchteling aan. Indien deze niet ook door de Kirgizische autoriteiten als vluchteling worden erkend, hebben deze mensen geen verblijfsstatus in Kirgizië en geen recht op voorzieningen. UNHCR probeert hen onder te brengen in het Kirgizische systeem. De UNHCR meldde in januari 2019 dat er in Kirgizië op dat moment 333 vluchtelingen aanwezig waren. 187 van deze 333 vluchtelingen waren door Kirgizië erkend onder het Vluchtelingenverdrag van 1951. De andere 146 vluchtelingen waren erkend op individuele merites onder het mandaat van de UNHCR. Enkel vluchtelingen die erkend zijn door de Kirgizische overheid hebben het recht op basisvoorzieningen zoals toegang tot de arbeidsmarkt, het recht op gezondheidszorg en onderwijs. Mandaatvluchtelingen die slechts door de UNHCR zijn erkend hebben deze rechten niet omdat zij geen juridische status hebben in het land. UNHCR is actief aan het lobbyen met de Kirgizische autoriteiten om de status van deze groep vluchtelingen te reguleren.

Asielzoekers die in Kirgizië asiel aanvragen krijgen een getuigschrift waarmee zij zich kunnen inschrijven op het adres waar zij verblijven. Dit getuigschrift is drie maanden geldig, daarna wordt het verlengd tot een beslissing is genomen op het

asielverzoek, de beroepsfase inbegrepen. Personen die in Kirgizië als vluchteling worden erkend leveren hun getuigschrift in en krijgen een identiteitsbewijs voor vluchtelingen, waarmee zij zich weer kunnen registreren op hun woonadres. Mandaatvluchtelingen, die alleen door UNHCR zijn erkend, hebben geen legale verblijfsstatus in Kirgizië.

Volgens artikel 13 van de wet '*Over vluchtelingen*' hebben asielzoekers en erkende vluchtelingen dezelfde rechten en plichten als buitenlanders in Kirgizië. De regering verleent wettelijke toestemming om te werken aan personen die volgens de UNHCR vluchtelingen zijn en aan wie de regering de officiële verblijfsstatus in het land heeft verleend. Volgens de regering komen niet alle vluchtelingen in aanmerking voor de verblijfsstatus. Personen waarvan de UNHCR heeft vastgesteld dat ze vluchtelingen zijn, maar aan wie de regering geen legaal verblijf heeft verleend, mogen op grond van de wet niet werken, hebben geen toegang tot medische diensten of identiteitsdocumenten. Daarom zijn ze vatbaar voor uitbuiting door werkgevers die ondermaatse lonen betalen, geen uitkering verstrekken en de arbeidsvoorschriften niet naleven. Asielzoekers hebben geen recht om te werken.

De regering acht personen die volgens de UNHCR niet in aanmerking kwamen voor de vluchtelingenstatus, evenals asielzoekers die geen officiële status hebben, niet in aanmerking voor door de staat gesponsorde sociale uitkeringen. Vluchtelingen met een officiële status in het land hebben toegang tot basisvoorzieningen. Volgens UNHCR genieten alleen de door de regering erkende vluchtelingen basisrechten, waaronder het recht op werk en toegang tot gezondheidszorg en onderwijs. Mandaatvluchtelingen die door UNHCR werden erkend, genieten deze rechten niet omdat ze geen wettelijke status hebben in het land.

In de Kirgizische Republiek zijn tegen betaling gezondheidsdiensten voor vluchtelingen en asielzoekers beschikbaar. De premies voor de ziektekostenverzekering die vluchtelingen en asielzoekers moeten betalen, zijn vele malen hoger dan die voor staatsburgers, waardoor het onbereikbaar is voor de meeste zorgbehoevende personen. UNHCR koopt daarom jaarlijkse verzekeringen van het Mandatory Health Insurance Fund (MHIF) voor mandaatvluchtelingen, asielzoekers en een aantal vluchtelingen uit de Conventie met specifieke behoeften en kwetsbaarheid, zodat ze adequate gezondheidszorg kunnen krijgen. Door de Kirgizische regering erkende vluchtelingen mogen niet bijdragen aan het nationale pensioenstelsel.

Er wordt geen financiële steun of openbare accommodatie geboden door de Kirgizische regering terwijl asielaanvragen in behandeling zijn.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Kirgizië in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het mogelijk gedwongen terugsturen van asielzoekers naar het land van herkomst en;
- het feit dat de toegang tot basisvoorzieningen zoals toegang tot de arbeidsmarkt, het recht op gezondheidszorg en onderwijs niet voor iedereen toegankelijk is.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/64 Beoordeling veilig derde land - Cambodja

Kenmerk (digijust) 3346997
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Cambodja: Informatie ter beoordeling van
'veilig derde land'

Geldig vanaf 26-05-2021
Geldig tot en met 26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Cambodja als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Cambodja heeft TOELT op 25 april 2019 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Cambodja in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Cambodja als veilig derde land:

Cambodja is partij bij de relevante internationale verdragen. Op grond van artikel 23 van het *Sub-decree on procedure for recognition as a refugee or providing asylum rights to foreigners in the Kingdom of Cambodia* van 2009 is refoulement verboden. UNHCR meldde echter twee gevallen in 2017 waarbij twee asielzoekers in detentie werden vastgehouden voor een periode van ongeveer 6 maanden in 2017, ondanks dat zij een asielaanvraag hadden ingediend. Beide vreemdelingen zijn uiteindelijk in 2018 uitgezet.

In de *Country Reports on human Rights Practices for 2018: Cambodia* meldt het US State Departement dat Cambodja een uitzettingsprocedure startte tegen 29 Vietnamese Christian Montagnards, een etnische minderheidsgroep. Voorgaande gebeurde nadat Cambodja stelde dat de asielclaim van de vreemdelingen zwak was en dat zij economische migranten waren. Er zijn echter geen aanwijzingen waaruit blijkt of dit terecht is of niet. In zijn totaliteit zijn er sinds 2015 minstens 140

Montagnard asielzoekers gedwongen teruggestuurd naar Vietnam. Volgens sommige ngo's viel dit te wijten aan de politieke druk vanuit de Vietnamese regering.

Cambodja voorziet in een nationale asielprocedure. UNHCR heeft geen kantoor in Cambodja. Cambodja valt onder het werkterrein van het UNHCR-kantoor in Thailand. De taken die UNHCR uitvoert in Cambodja zijn dan ook beperkt tot onder andere het verstrekken van een ziektenkostenverzekering aan asielzoekers.

Volgens de US State Department hebben erkende vluchtelingen geen recht om te werken, noch hebben zij toegang tot basisvoorzieningen waaronder publieke- en financiële diensten.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Cambodja in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het gebrek aan toegang tot basisvoorzieningen voor asielzoekers en erkende vluchtelingen.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/65 Beoordeling veilig derde land - Japan

Kenmerk (digijust) 3347004
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Japan: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'

Geldig vanaf 26-05-2021
Geldig tot en met 26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Japan als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Japan heeft TOELT op 1 april 2020 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Japan in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Japan als veilig derde land:

Japan is partij bij de relevante internationale verdragen. Artikel 53 van de *Immigration Control and Refugee Recognition Act* waarborgt het verbod op refoulement. Niet is gebleken dat Japan een beleid voert van het onder dwang terugsturen van vreemdelingen aan de grens en/of een beleid voert van refoulement van vreemdelingen die al langer in Japan verblijven. Uit het Country Report on human rights practices van het US State Departement over Japan voor de jaren 2013 tot en met 2019 blijkt dat er geen gevallen zijn gemeld waarin er sprake was van refoulement.

Japan voorziet in een nationale asielprocedure op grond van de *Immigration Control and Refugee Recognition Act*. Echter, het aantal ingewilligde asielaanvragen is zeer laag in vergelijking met het aantal aanvragen. Voorgaande zou erop kunnen wijzen dat Japan een terughoudende interpretatie van het Vluchtelingenverdrag hanteert. Ngo's en UNHCR hebben dan ook hun zorgen geuit over de restrictieve asielprocedure.

Een vreemdeling kan in Japan asiel aanvragen, ongeacht zijn of haar nationaliteit. Dit geldt ook voor vreemdelingen die Japan op onrechtmatige wijze zijn binnengekomen of hun visa overstayed hebben. Echter, hierover dient opgemerkt te worden dat het indienen van een asielaanvraag door voorgaande categorie de vreemdeling niet automatisch een legale verblijfstatus oplevert. Dit betekent dat de vreemdeling gedetineerd en/of uitgezet kan worden naar zijn land van herkomst indien hij/zij, na beoordeling van de asielaanvraag niet erkend wordt als vluchteling of op grond van een andere verblijfstitel in Japan mag blijven. De *Immigration Control and Refugee Recognition Act* biedt de mogelijkheid om Permission for Provisional Stay te verlenen aan deze groep asielzoekers zonder legale verblijfsstatus gedurende het afwachten van de asielprocedure. Degene die in aanmerking komen voor Permission for Provisional Stay zullen niet worden gedetineerd. Om in aanmerking te kunnen komen dient een asielzoeker binnen zes maanden na aankomst in Japan asiel te hebben aangevraagd en dient de asielzoeker afkomstig te zijn uit een grondgebied waarbinnen hij/zij vreest voor vervolging. Volgens UNHCR blijkt dat de meeste asielaanvragers echter wel een legale verblijfsstatus hebben op het moment van het indienen van de aanvraag. Aanvragers waarbij dit niet het geval is, worden vaak voor lange periodes in immigratiedetentiecentra geplaatst gedurende de aanvraagprocedure. Er is geen maximum duur vastgelegd voor het verblijf in detentie. Volgens het US State Department worden veel asielaanvragers jarenlang gedetineerd. Tevens hebben ngo's zorgelijke gevallen gemeld waarbij er vreemdelingen in detentie zijn overleden. Hieromtrent hebben verschillende juridische experts en UNHCR opgemerkt dat de gedetineerde vreemdelingen als gevolg van de langdurige detenties in protest gaan tegen de omstandigheden, onder andere door het deelnemen aan hongerstakingen. Voorgaande is bedoeld om een gezondheidsrisico te creëren op basis waarvan vrijlating op medische grond gerechtvaardigd zou zijn.

Aanvragers van een vluchtelingenstatus hebben geen toegang tot de arbeidsmarkt, tenzij zij een geldig kort verblijf visum hebben. In dat geval moeten ze, voor afloop van het visum, goedkeuring aanvragen om inkomsten te mogen verwerven. In afwachting van de goedkeuring verstrekt het Refugee Assistance Headquarters sociale bijstand voor aanvragers die in financiële moeilijkheden verkeren. Uitgezonderd van de voorgenoemde groep die voldoen aan de criteria om toegang te mogen verkrijgen tot de arbeidsmarkt, hebben vreemdelingen wier asielaanvraag nog in behandeling of beroep is, geen recht op het ontvangen van sociale bijstand. Zij zijn afhankelijk van de overvolle shelters, illegale tewerkstelling of hulp van ngo's.

De Japanse regering werkt samen met de UNHCR en andere humanitaire organisaties in het bieden van bescherming en hulp aan vluchtelingen, asielzoekers, en staatlozen.

Erkende vluchtelingen krijgen een hernieuwbare verblijfsvergunning voor één of drie jaar. Zij komen in aanmerking voor de National Health Insurance en ontvangen, onder bepaalde omstandigheden, sociale bijstand vanuit de gemeente. Daarnaast hebben zij ook toegang tot Japanse taallessen, hulp bij huisvesting en het zoeken naar werkgelegenheid. Over het algemeen ervaren vreemdelingen vormen van discriminatie met als gevolg dat zij in mindere mate toegang hebben tot huisvesting, onderwijs en werkgelegenheid.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Japan in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het vasthouden van vreemdelingen in detentiecentra voor onbepaalde tijd en;
- het gebrek van toegang voor asielzoekers tot basisvoorzieningen.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/66 Beoordeling veilig derde land - Malediven

Kenmerk (digijust) 3346992
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Malediven: Informatie ter beoordeling van
'veilig derde land'

Geldig vanaf 26-05-2021
Geldig tot en met 26-05-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Malediven als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Malediven heeft TOELT op 9 mei 2019 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Malediven in het algemeen als veilig derde land kan worden aangemerkt voor asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Malediven als veilig derde land:

Malediven is partij bij het Internationaal verdrag inzake burgerrechten en politieke rechten en het Antifolterverdrag maar niet bij het Vluchtelingenverdrag. Daarnaast is Malediven partij bij de *Prevention of Combating and Torture of Persons Act*. Artikel 42 heeft een rechtstreekse werking binnen de nationale wetgeving en behelst het verbod op non-refoulement.

In de *Submission by the United Nations High Commissioner for Refugees For the Office of the High Commissioner for Human Rights' Compilation Report - Universal Periodic Review: Republic of Maldives* meldt de UNHCR echter, dat het aannemelijk is dat asielzoekers worden weggestuurd bij aankomst, zonder de kans om asiel aan te vragen. Voorgaande is gebaseerd om het feit dat Malediven niet voorziet in een nationale asielprocedure of een soortgelijk mechanisme. Daarnaast heeft de Human Rights Committee in 2014 zijn zorgen geuit over het gebrek aan effectieve

bescherming tegen refoulement. Uit de *Submission* blijkt tevens dat Malediven terughoudend is in het toelaten van asielzoekers en vluchtelingen tot het grondgebied, vanwege het ontbreken van een asielprocedure. Asielzoekers worden vastgezet in immigratiedetentiecentra totdat er door de UNHCR een duurzame oplossing is gevonden. In 2018 uitte de Committee opnieuw zijn zorgen dat het non-refoulement beginsel niet wordt gerespecteerd in de praktijk.

De UNHCR is niet gevestigd op het grondgebied van de Malediven, maar opereert vanuit een vestiging in India. In 2013 strandde een Palestijns familie, afkomstig uit Syrië, op de luchthaven van de Malediven. UNHCR kreeg toegang van de Malediven tot deze familie, erkende hen als vluchtelingen en droeg hen met succes aan voor hervestiging in Zweden.

Met betrekking tot de toegang van asielzoekers en erkende vluchtelingen tot basisvoorzieningen is er geen informatie bekend. Volgens de Migration data spreadsheet van Unicef waren er in geen vluchtelingen of asielzoekers op de Malediven. Dit heeft mogelijk te maken met het ontbreken van een nationale asielprocedure en mogelijke schending van het non-refoulement beginsel.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Malediven in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het ontbreken van een nationale asielprocedure;
- mogelijk gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen en;
- het gebrek aan informatie over de toegang van asielzoekers en erkende vluchtelingen tot basisvoorzieningen.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/67 Toegang en toezicht: maatregelen i.v.m. COVID-19

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Asiel / Nederlanderschap / Regulier
InformIND Thema Procesoverstijgend

Relatie met IB 2020/123, IB 2020/128
Geldig vanaf 31-05-2021
Geldig tot en met 30-11-2021

1. Aanleiding

Naar aanleiding van de mededeling van de Europese Commissie van 16 maart 2020 over de reisrestricties (de 'entry ban'), waarmee de Europese Raad op 17 maart 2020 heeft ingestemd, heeft de Nederlandse overheid het besluit genomen om de toegangsvoorwaarden van personen die uit derde landen naar Nederland willen reizen aan te scherpen vanaf donderdag 19 maart 2020. Voor nadere informatie hierover wordt verwezen naar het IB Uitzonderingen Europees Inreisverbod.

Door (continuering van) de entry ban is de noodzaak ontstaan tot het treffen van een aantal maatregelen ten aanzien van vreemdelingen die zich, al dan niet op basis van een visum, in Nederland bevinden maar door beperkt vliegverkeer niet (tijdig) (hebben) kunnen uitreizen uit Nederland. Dit informatiebericht voorziet in een overzicht van de getroffen maatregelen voor situaties die zich kunnen voordoen aan de grens en op het Nederlands grondgebied.

Uitgangspunt blijft dat op de vreemdeling een verplichting rust om bij illegaal verblijf Nederland te verlaten ondanks dat het (uit en in) reizen mogelijk voor bepaalde groepen vreemdelingen lastig kan zijn.

Indien deze werkwijze wordt gewijzigd wordt het informatiebericht hierop aangepast.

2. Hoe te handelen

Aan de grens en op het Nederlands grondgebied kunnen de volgende scenario's zich voordoen met ieder een eigen handelwijze. Van belang om hierbij in ogenschouw te nemen is dat de onderstaande werkwijze dient om de IND loketten te ontlasten door het klantverkeer te beperken en om de vreemdeling tegemoet te komen daar waar hij getroffen wordt door een overmachtssituatie welke gerelateerd is aan COVID.

1. Derdelander heeft een verlopen visum

Op basis van een individuele beoordeling kan door de IND **telefonisch** verlenging van het visum plaatsvinden voor de gevraagde duur tot een maximum van 90 dagen.

Let op! Het verlengde visum is alleen geldig voor Nederland.

Er moet derhalve in voorkomend geval een territoriaal beperkt visum worden verleend.

- Bijzonderheden:
  - Geldt voor alle nationaliteiten die visumplichtig zijn.
  - Verlenging visum is, wegens overmacht, kosteloos.
  - De verlenging dient in het VIS systeem te worden geregistreerd.
  - Sticker wordt in beginsel niet aan de vreemdeling uitgereikt. Sticker wordt uitgeprint en bewaard in de kluis van de IND. De vreemdeling wordt middels een brief van de IND geïnformeerd.
  - Vreemdelingen die kunnen aantonen dat ze een sticker in het paspoort nodig hebben vanwege het uitreizen via een andere lidstaat, kunnen als uitzondering worden uitgenodigd bij de loketten.
- Aandachtspunt: de vreemdeling wordt gevraagd naar de voorwaarden voor visumverlenging (ziektelastenverzekering, reisverzekering, gegevens garantsteller, aanvraagformulier, bewijs van annulering vlucht). Er kan ruimhartig met deze voorwaarden worden omgegaan indien blijkt dat de vreemdeling uit overmacht niet aan deze voorwaarden voldoet. Wel moet erop gewezen worden dat als een ziektekostenverzekering verloopt, die zo snel mogelijk moet worden verlengd.

2. Vrije termijn van derdelander is verlopen

In bijzonder situaties kan de vrije termijn van een niet-visumplichtige vreemdeling in Nederland door de IND worden verlengd. Vanaf 19 april 2021 is het voor vreemdelingen weer mogelijk om bij het IND loket een verzoek tot verlenging van de vrije termijn in te dienen. De normale werkwijze is weer van toepassing waartoe naar de Werkinstructie 2017 5 wordt verwezen:

https://ind.pucoverheid.nl/doc/PUC_8775360000

3. De derdelander is in overstay (uitreis)

De KMar gaat terughoudend om met het opleggen van een terugkeerbesluit en/of het geven van een (voornemen) inreisverbod indien als gevolg van een overmachtssituatie sprake is van overstay. De KMar zal in deze gevallen dus geen inreisverbod opleggen. Op de vreemdeling rust nog wel de plicht om Nederland te verlaten indien mogelijk.

4. Derdelander die in transit luchthaven strandt met signalering in SIS of E&S (Inreisverbod of ongewenstverklaring) of niet aan de overige toegangsvoorwaarden voldoet

De vreemdeling wordt de toegang tot Nederland geweigerd als niet aan de voorwaarden van toegang wordt voldaan waarna deze door de KMar op grond van artikel 6, eerste lid, Vw in de lounge kan worden geplaatst of op grond van artikel 6, eerste en tweede lid, Vw in bewaring kan worden gesteld.

5. Terugkeerbesluiten

In voorkomende gevallen wordt bij de afwijzing van een aanvraag om een verblijfsvergunning of intrekking van de verblijfsvergunning een vertrekketermijn gegeven van 0 dagen of 28 dagen. Deze werkwijze wordt niet gewijzigd.

3. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met DMB, BZ en KMar.

Informatiebericht SUA - INTERN

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/68 (Aanpassing asielprocedure - samenvoegen eerste gehoor en aanmeldgehoor)
Kenmerk (digijust)	3344501
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel themapagina's / Asielprocedure
Relatie met	IB 2021/69 (Aanpassing asielprocedure – vreemdelingenbewaring en grensprocedure)
Geldig vanaf	02-06-2021
Geldig tot en met	02-12-2021

1. Aanleiding

Bij brief van 10 september 2020 heeft de Staatssecretaris de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen om een aantal wijzigingen door te voeren in de asielprocedure (TK 2019-2020, 19637 nr. 2652). Deze wijzigingen treden op 25 juni 2021 in werking en zijn neergelegd in het Vreemdelingenbesluit (Vb), het Voorschrift Vreemdelingen (VV) en de Vreemdelingencirculaire (Vc). De belangrijkste wijzigingen vormen de samenvoeging van het aanmeldgehoor en het eerste gehoor, het vragen naar het asielmotief in de aanmeldfase en de mogelijkheid om de AA in bepaalde gevallen op voorhand te verlengen. In dit informatiebericht wordt een overzicht gegeven van de wijzigingen en wat deze betekenen voor de IND. De rol en taken van VWN en rechtsbijstand wijzigen niet.

2. Verwachting

De verwachting is dat dit informatiebericht nog enige tijd na de inwerkingtreding van de wijzigingen geldig zal blijven zodat medewerkers de informatie kunnen raadplegen. Het is niet de bedoeling de inhoud van dit informatiebericht op te nemen in een aparte werkinstructie; de procedurele aanpassingen zullen opgenomen worden in bijvoorbeeld de Procesbeschrijving/Systeembeschrijving Asiel. Vragen die opkomen naar aanleiding van het nieuwe werkproces kunnen via de Q&A worden gesteld en beantwoord en zijn daarna te raadplegen voor alle medewerkers. Waar nodig kunnen bepaalde werkwijzen in een later stadium opgenomen worden in de Vc.

Over de gevolgen voor zaken in de grensprocedure en vreemdelingenbewaring is een apart informatiebericht gepubliceerd, zie IB 2021/69.

Daarnaast zijn de volgende Werkinstructies worden aangepast in lijn met de nieuwe praktijk (deze worden gepubliceerd op de datum van inwerkingtreding van de gewijzigde regelgeving):

- WI Bijzondere procedurele waarborgen (kwetsbare vreemdelingen)
- WI Nader gehoor
- WI Aanmeldgehoren
- WI Hoog risico paspoorten
- WI Grensprocedure
- WI spoor 2 (dit was eerst een informatiebericht)

- WI Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure

3. Inhoud/Toelichting

De volgende onderwerpen komen aan bod in dit informatiebericht:

1. Formaliseren aanmeldfase, uitvraag asielmotief in het aanmeldgehoor, samenvoegen aanmeldgehoor en eerste gehoor
2. Verplaatsing voorbereiding op het nader gehoor naar de Rust- en Voorbereidingstermijn (RVT)
3. Mogelijkheden om van de RVT af te zien
4. Mogelijkheid om AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)
5. Uitbreiding spoor 2 en aanpassing spoor 2 aan de huidige praktijk
6. Overgangsrecht

1. Formaliseren aanmeldfase, samenvoegen aanmeldgehoor en eerste gehoor

In artikel 3.108d Vb is de aanmeldfase formeel vastgelegd. Alle handelingen die tijdens de aanmeldfase moeten worden doorlopen, inclusief het aanmeldgehoor, worden in dit artikel benoemd. Ten aanzien van de handelingen die tijdens de aanmeldfase moeten worden verricht, zijn er geen wijzigingen ten opzichte van de huidige praktijk. De aanmeldfase zoals in de loop der jaren in de praktijk is ontstaan, krijgt daarmee een plek in het Vb. De aanmeldfase kan in drie dagen doorlopen zijn, maar kan uitlopen als gevolg van bijvoorbeeld een hoge instroom, onvoorziene wisselingen in de samenstelling van de instroom of het niet beschikbaar zijn van een tolk in een specifieke taal. De aanmeldfase is daarom in het Vb niet in tijd gelimiteerd.

Voor de vreemdeling eindigt de aanmeldfase met het afronden van het aanmeldgehoor, waarna de RVT van start gaat. De vreemdeling krijgt de gelegenheid correcties en aanvullingen in te dienen op het verslag van het aanmeldgehoor (zie artikel 3.108d, achtste lid, Vb).

Samenvoeging van het aanmeldgehoor en het eerste gehoor/verkortings AA

Door het uitbreiden van het aanmeldgehoor is in de loop van de tijd een dubbeling ontstaan tussen het aanmeldgehoor en het eerste gehoor. Het eerste gehoor kon niet achterwege worden gelaten omdat het Vreemdelingenbesluit dit gehoor verplicht stelde. In de praktijk werd het eerste gehoor de laatste jaren vooral een gehoor waarin de verklaringen uit het aanmeldgehoor werden geverifieerd (verificatiegehoor). Met de aanpassing van de regelgeving, worden het aanmeldgehoor en het eerste gehoor samengevoegd waardoor het eerste gehoor komt te vervallen. De AA start voortaan met het nader gehoor in plaats van een eerste gehoor. Omdat daarnaast de voorbereiding op het nader gehoor in de RVT gaat plaatsvinden (de zogenaamde dag -1), duurt de 'normale'/niet-verlengde AA voortaan zes in plaats van acht dagen.

Aanmeldgehoor en uitvraag asielmotief

In de WI Aanmeldgehoren is uitvoerig beschreven op welke wijze een aanmeldgehoor moet worden gehouden en waar het aan moet voldoen. Deze werkinstructie geldt ook voor amv vanaf de leeftijd van 12 jaar. Met het vervallen van het eerste gehoor is de kwaliteit van het aanmeldgehoor nog meer van belang, te meer omdat het in beginsel niet de bedoeling is om nog aanvullende, verifiërende vragen te stellen tijdens het nader gehoor. Correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor of tijdens de RVT opgekomen nieuwe omstandigheden, dienen zo nodig wel te worden besproken. Ook moet de vreemdeling in het nader gehoor

worden geconfronteerd met eventuele tegenstrijdigheden en in de gelegenheid worden gesteld om daarop te reageren.¹

Nieuw is dat de IND in het aanmeldformulier en/of tijdens het aanmeldgehoor zal vragen naar een korte opgave van de asielmotieven. Dit is ook in artikel 3.108d Vb opgenomen. De vraag naar een korte opgave van de asielmotieven is niet meer dan een eerste uitvraag naar de asielmotieven. Hiermee kan de IND een betere inschatting maken van de complexiteit en bewerkelijkheid van de asielaanvraag en daarnaast eventuele kwetsbaarheden bij de vreemdeling onderkennen. Deze informatie wordt gebruikt voor een efficiënte planning van de procedure. Het biedt daarnaast de kans voor de hoornedewerker om zich beter te kunnen voorbereiden op het nader gehoor nu de essentie van de asielmotieven al bekend is. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om tijdens het aanmeldgehoor op de asielmotieven door te vragen, want hiervoor dient nog steeds het nader gehoor. Ook is het zaak om tijdens het aanmeldgehoor in te grijpen als de vreemdeling zelf te veel uitweidt over zijn asielmotieven. Daarnaast mogen de tijdens de in het aanmeldformulier of tijdens het aanmeldgehoor opgegeven asielmotieven niet betrokken worden bij de beoordeling van de inwilligbaarheid van de aanvraag. Dit gebeurt alleen wanneer de afgelegde verklaringen betrekking hebben op daden als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, andere zware strafbare feiten of indien de bescherming van de nationale veiligheid dit vereist.

Andere tijdens de aanmeldfase en aanmeldgehoor afgelegde verklaringen kunnen wel worden betrokken bij de beoordeling van de inwilligbaarheid van de aanvraag. De IND dient namelijk een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling te verrichten, waarbij alle door de asielzoeker afgelegde verklaringen en overgelegde bewijsmiddelen over de reden waarom hij in Nederland asiel wil in onderlinge samenhang en in het licht van de overige afgelegde verklaringen, overgelegde bewijsmiddelen en overige omstandigheden moeten worden gezien.²

NB: zie voor richtlijnen over het betrekken van verklaringen uit het schriftelijk gehoor *IB 2021/31 Schriftelijk gehoor en geloofwaardigheidsbeoordeling*.

Het komt voor dat een vreemdeling niet verschijnt voor het aanmeldgehoor. In de oude situatie werd de vreemdeling opnieuw uitgenodigd, en bij nogmaals niet verschijnen "doorgepland" naar de AA. Tijdens het eerste gehoor kon dan alsnog de benodigde informatie worden verkregen. Met het vervallen van het eerste gehoor is deze werkwijze echter niet meer mogelijk. Daarom is een nieuwe werkwijze opgesteld voor deze zaken; deze is opgenomen in de procesbeschrijving en in de Vc (paragraaf C2/8). Als de vreemdeling na inwerkingtreding van het Vreemdelingenbesluit meerdere malen toerekenbaar niet op het aanmeldgehoor verschijnt, kan een voornemen tot buiten behandelingstelling worden uitgebracht op grond van artikel 30c, eerste lid onder a, Vw.

2. Verplaatsing voorbereiding op het nader gehoor naar de Rust- en Voorbereidingstermijn (RVT)

De voorbereiding op het nader gehoor blijft ongewijzigd, maar vindt op een ander moment tijdens de procedure plaats. Voorheen vond dit plaats op dag 2 van de AA. Zoals eerder is aangegeven, zal de AA voortaan starten met het nader gehoor. De voorbereiding op het nader gehoor zal voortaan tijdens de RVT, voorafgaand aan

---

¹ Zie AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

² AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

start van de AA worden gedaan (zie artikel 3.109, vierde lid, Vb) en in de regel op dezelfde dag waarop de kennismaking met de rechtsbijstandverlener plaatsvindt.

Tijdens de aanmelding bij de host/registratiemedewerker ontvangt de vreemdeling de brochure: 'Hoe levert u uw documenten in?' Tijdens het aanmeldgehoor kan hier aanvullende informatie over worden gegeven. Tijdens de RVT kan de vreemdeling zijn documenten met een bijgeleverd voorblad per aangetekende post versturen naar de scanstraat in Ter Apel. Van daaruit worden de documenten doorgestuurd naar de centrale documentenkamer in Zwolle waar de documenten geregistreerd worden in INDiGO en de asielgerelateerde documenten vertaald worden voordat ze voor onderzoek aangeboden aan Bureau Documenten in Zwolle.

3. Mogelijkheden om van de RVT af te zien

In artikel 3.109, zesde lid, Vb zijn de reeds bestaande mogelijkheden om van de RVT af te zien iets aangepast en is daarnaast een nieuwe reden toegevoegd:

- 1) de vreemdeling veroorzaakt overlast op of rondom de opvanglocatie;
- 2) de vreemdeling is rechtens zijn vrijheid ontnomen op grond van artikel 59b Vw dan wel op grond van een niet-vreemdelingrechtelijke titel;
- 3) het vermoeden bestaat dat de aanvraag mede kan worden afgewezen omdat de vreemdeling niet naar waarheid gegevens heeft verstrekt over identiteit, nationaliteit, herkomst of etniciteit.

De situatie onder 2) wordt nader toegelicht in het Informatiebericht dat ziet op de gewijzigde werkwijze in bewaringszaken (IB 2021/69).

Algemene aandachtspunten bij Ad 1 en 3

Ook voorheen kon de RVT al in een aantal gevallen worden onthouden. Deze mogelijkheden werden echter zelden toegepast. Het is niet de verwachting dat dit met deze uitbreiding wezenlijk zal veranderen. Het onthouden van de RVT heeft immers alleen zin wanneer de AA direct aansluitend op de aanmeldfase wordt gepland; als er (veel) tijd zit tussen de aanmeldfase en de AA dan heeft de vreemdeling feitelijk alsnog een RVT.

Het onthouden van de RVT kan met name worden ingezet in individuele gevallen dan wel groepsgewijs waar een belang is dat de aanvraag zo spoedig mogelijk wordt afgedaan. De uitbreiding van de mogelijkheid om de RVT te onthouden, is vooral bedoeld om meer armslag te hebben in de gevallen waarin het onwenselijk is dat een RVT wordt geboden.

De beslissing om de RVT te onthouden wordt tijdens de aanmeldfase genomen door de regietafel (in het kader van de doelgroep/planningsbeslissing). Dit is een fysieke tafel waar tijdens en vlak na de aanmeldfase overleg plaatsvindt tussen medewerkers van AVIM, IND, COA en DT&V. Indien de RVT wordt onthouden wordt dat met de reden door de IND vastgelegd in de minuut. Eventuele ondersteunende documenten (bijv. stukken die de overlast van de vreemdeling onderbouwen) kunnen ook worden opgenomen in INDiGO. In de planningsbrief aan de advocaat/vreemdeling wordt vermeld op welke grond wordt afgezien van de RVT, waarbij deze grond kort wordt gemotiveerd. Het afzien van de RVT hoeft niet verder gemotiveerd te worden in zaken waarin de vreemdeling op vreemdelingrechtelijke of strafrechtelijke titel gedetineerd is; dit is immers een feit.

Tegen de beslissing om de RVT te onthouden staat geen apart rechtsmiddel open. Wel kan in de zienswijze of in het kader van een beroep gericht tegen een afwijzend asielbesluit door een vreemdeling worden aangevoerd dat de rust- en voorbereidingstermijn en daarmee ook een medisch advies ten onrechte is onthouden en dat daarom sprake is van onzorgvuldige besluitvorming.

Normaal gesproken vindt de voorbereiding door een advocaat op het nader gehoor plaats in de RVT (zie artikel 3.109, vierde lid, Vb). In artikel 3.109, zevende lid, Vb is geregeld dat de vreemdeling ook in het geval van het onthouden van de RVT in de gelegenheid moet worden gesteld zich voor te bereiden op de asielprocedure. Zodra wordt besloten de RVT te onthouden, zal in overleg met de RvR een advocaat aan de zaak moeten worden gekoppeld zodat de voorbereiding zo snel mogelijk kan plaatsvinden.

Wanneer informatie uit de aanmeldfase daartoe aanleiding geeft, kan er in zaken waarin de RVT wordt onthouden voor worden gekozen om onverplicht toch een medisch onderzoek aan te bieden voorafgaand aan de start van de AA. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn als op grond van uitlatingen of gedragingen van de vreemdeling tijdens de aanmeldfase het vermoeden rijst dat er omstandigheden zijn waar tijdens het gehoor rekening mee moet worden gehouden. Hiermee wordt voorkomen dat later in de procedure vertraging wordt opgelopen, als bijvoorbeeld tijdens het nader gehoor blijkt dat alsnog medisch onderzoek moet worden verricht. NB: ga in dit geval na of er nog winst te behalen is door het afzien van de RVT; immers de voorbereiding door de advocaat en het medisch advies vinden toch plaats. De facto is er dan dus wel een RVT.

Ad 1)

Deze mogelijkheid is toegevoegd vanwege de vele incidenten in en rondom de opvanglocaties door overlast gevende vreemdelingen. De informatie die leidt tot de beslissing om de RVT vanwege overlast te onthouden kan afkomstig zijn van bijvoorbeeld COA of AVIM. Bij voorkeur gaat het om schriftelijke informatie, zodat e.e.a. vastgelegd kan worden en ook zichtbaar is in het dossier.

Ad 3)

Deze groep vreemdelingen wordt aangeduid als 'pseudo's'. Van de situatie als omschreven in artikel 3.109, vijfde lid, onder d, Vb kan bijvoorbeeld in de volgende gevallen sprake zijn:

- Tijdens de aanmeldfase heeft de vreemdeling documenten overgelegd die vals blijken te zijn, terwijl de vreemdeling volhardt in de door hem opgegeven identiteit/nationaliteit;
- Er wordt naar aanleiding van het aanmeldproces (de verklaringen in het aanmeldgehoor, screening en of informatie uit gegevensdragers/documenten) sterk getwijfeld aan de gestelde herkomst en/of nationaliteit, omdat onvoldoende antwoord is gegeven op vragen daaromtrent.

NB: het is de bedoeling dat deze grond om de RVT te onthouden wordt toegepast in zaken waar echt iets aan de hand is en dat ook onderbouwd kan worden, en het dus wenselijk is dat de aanvraag zo snel mogelijk wordt afgedaan. Daarnaast is het onthouden van de RVT in deze situaties alleen mogelijk als de aanvraag kan worden afgewezen.

4. Mogelijkheid om AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)

Naast de al bestaande mogelijkheden om de AA te verlengen nádat de AA is gestart, wordt in artikel 3.115, eerste lid, Vb een extra mogelijkheid geïntroduceerd om de AA op voorhand te kunnen verlengen. Het wordt dus mogelijk om *voorafgaand* aan de start van de AA in enkele specifiek omschreven gevallen de termijn te verlengen met drie dagen. Deze dagen worden als volgt ingevuld: een extra dag voor het nader gehoor, een extra dag voor de correcties en aanvullingen/beginnen met het voornemen, en een extra dag voor het opstellen van de zienswijze.

Regietafel

De beslissing of de zaak zich leent voor afdoening in de gewone AA dan wel de AA+ wordt genomen bij de bespreking van de zaak door de regietafel. Dit is een fysieke

tafel waar tijdens en vlak na de aanmeldfase (dus in de RVT) overleg plaatsvindt tussen medewerkers van AVIM, IND, COA en DT&V. Bij de beslissing wordt de informatie betrokken uit de aanmeldfase en de informatie die tot dan toe beschikbaar is. De IND-medewerker die deelneemt aan de regietafel heeft een leidende rol in deze afweging.

Soms kan al in de aanmeldfase, bijvoorbeeld op basis van het aanmeldgehoor, duidelijk zijn dat de vreemdeling bijzondere waarborgen behoeft waardoor een AA+ ingepland moet worden. Het kan echter ook zijn dat dit pas duidelijk wordt op basis van de inhoud van het medisch advies. Om die reden wordt elke zaak na het medisch advies nog een keer bekeken, waarna alsnog besloten kan worden dat de AA+ toegepast moet worden (als dat nog niet geconcludeerd was).

Nieuwe omstandigheden ná planadvies regietafel

Het kan voorkomen dat de regietafel een AA-planadvies heeft gegeven, maar daarna nieuwe informatie naar boven komt waardoor mogelijk een AA+ geïndiceerd is. Deze nieuwe omstandigheden kunnen aanleiding zijn om een zaak alsnog in de AA+ te plannen (denk bijvoorbeeld aan de uitslag van een documentenonderzoek of een medisch advies). Als planafdelingen/managers planning/ondersteuning/(senior) medewerker de inschatting maakt dat een gehoor voorzienbaar meer tijd zal vergen, kan een zaak in de AA+ gepland worden.

Externe signalen ná planadvies van de regietafel

Het kan ook voorkomen dat de regietafel een AA-planadvies heeft gegeven, maar daarna een signaal vanuit een externe partij komt waardoor mogelijk een AA+ geïndiceerd is (bijvoorbeeld een signaal van COA of advocaat). In dat geval beoordeelt de planning, zvm of (senior) medewerker de nieuwe informatie en bepaalt of een AA+ traject geïndiceerd is. De planner stelt (indien nodig) de verzoeker (bv. klant/advocaat/VWN/COA/NIDOS) op de hoogte van besluit tot inplannen of niet inplannen AA+ middels een standaard brief.

“Oude” zaken (aanmeldgehoor voor 25 juni 2021)

Voor oude zaken (waarin op 25 juni 2021 al een aanmeldgehoor was afgenomen en waarbij de regietafel dus geen afweging over AA/AA+ heeft gemaakt) die worden ingepland in de AA, geldt dat ook besloten kan worden de AA+ toe te passen.

Deze beslissing zal niet door de regietafel worden genomen, maar door de locaties zelf. De planafdelingen/managers planning/ondersteuning mogen al dan niet met een (senior) medewerker voorafgaand aan de AA een inschatting maken over de tijd die het zal kosten om een zaak in de AA te horen. Bij deze afweging kan alle informatie uit het dossier betrokken worden. Het kan gaan om medische informatie die maakt dat naar verwachting meer tijd nodig is voor het gehoor, maar ook om de situatie dat er veel asielgerelateerde documenten liggen die doorgenomen moeten worden in het gehoor.

Het toepassen van de AA+ kan in de volgende situaties:

- 1) Als er indicaties zijn dat het onderzoek naar de afgelegde verklaringen (het asielrelaas) meer tijd zal vergen;
- 2) Als de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft.

Ad 1)

Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan zaken waarin door de vreemdeling tijdens de aanmeldfase is aangegeven dat zijn asielrelaas bestaat uit meerdere, los van elkaar staande gebeurtenissen die elk een eigen en gedegen beoordeling vergen. Ook kunnen bepaalde asielmotieven naar hun aard of gelet op het land van herkomst of de individuele persoon bij de uitvraag veel tijd kosten, waardoor de verwachting is dat ook extra tijd nodig is voor de motivering van het besluit. Het is echter niet wenselijk deze mogelijkheid al te snel en automatisch toe te passen in

bepaalde zaken; de AA+ moet de uitzondering op de regel blijven voor zaken waarin wordt voorzien dat echt meer tijd nodig is dan in de AA beschikbaar is.

Ad 2)

Deze mogelijkheid kan worden toegepast wanneer de verwachting is dat het horen meer tijd vergt omdat de vreemdeling bijzondere waarborgen/passende steun nodig heeft tijdens het gehoor. Het kan bijvoorbeeld gaan om een vreemdeling die stottert, doof is, slechthorend, blind of slechtziend is of niet lang aaneengesloten kan zitten. Met de drie extra dagen van de AA+ kan in een aantal van deze zaken de benodigde passende steun worden geboden zonder dat de zaak VA hoeft te worden gezonden.

Als eenmaal besloten is de zaak in de AA+ af te handelen, wordt dat stramien gevolgd en kan niet na de eerste dag van het nader gehoor worden besloten om de zaak toch in de AA af te doen.

De al bestaande mogelijkheden om de AA te verlengen en die vermeld staan in artikel 3.115, tweede lid, Vb gelden ook wanneer de AA+ wordt toegepast. Dat betekent dat de AA+ ook verlengd kan worden op basis van de daar genoemde gronden. De procedure duurt dan maximaal 21, 23 of 29 dagen (6 dagen AA, 3 dagen AA+ en 12, 14 of 20 dagen verlenging).

De beslissing om al dan niet de AA+ toe te passen is een procesbeslissing en dus geen zelfstandig besluit dat de vreemdeling waartegen de vreemdeling een rechtsmiddel kan aanwenden.

Voor de volledigheid volgt hieronder een overzicht van de mogelijke termijnen in de AA/AA+:

AA (artikel 3.110, eerste lid, Vb)

- 6 dagen

AA+ (artikel 3.115 lid 3 en 8 Vb)

- 9 dagen

AA met verlenging (artikel 3.115 lid 3 en 9 Vb)

- AA 6 dagen + verlenging 12 dagen = 18 dagen
- AA 6 dagen + verlenging 14 dagen = 20 dagen
- AA 6 dagen + verlenging 20 dagen = 26 dagen

AA+ met verlenging (artikel 3.115 lid 3 en 10 Vb)

- AA 6 dagen + 3 dagen AA+ + verlenging 12 dagen = 21 dagen
- AA 6 dagen + 3 dagen AA+ + verlenging 14 dagen = 23 dagen
- AA 6 dagen + 3 dagen AA+ + verlenging 20 dagen = 29 dagen

5. Uitbreiding spoor 2 en aanpassing spoor 2 aan de huidige praktijk

In artikel 3.109ca, eerste lid, Vb zijn drie extra categorieën toegevoegd die voortaan in spoor 2 afgedaan kunnen worden:

1. vreemdelingen die al door Nederland in het bezit zijn gesteld van een asielstatus op grond van artikel 29, eerste lid, Vw;
2. vreemdelingen die door een lidstaat van de EER (niet zijnde tevens lidstaat van de EU; dat zijn Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) of Zwitserland in het bezit zijn gesteld van een asielstatus;
3. vreemdelingen die onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie (NB: deze categorie werd in de praktijk al in spoor 2 afgedaan).

Deze categorieën liggen naar hun aard in het verlengde van de al bestaande doelgroepen en hebben gemeen dat de kans op inwilliging van de asielaanvraag zeer klein is. Deze aanvragen komen overigens ook weinig voor. Voor de vreemdeling bedoeld onder 1 geldt dat de aanvraag op grond van artikel 30a, eerste lid, onder e, Vw niet-ontvankelijk wordt verklaard gelet op een gebrek aan belang (NB: het gaat hier dus niet om vreemdelingen die al een asielvergunning hebben gekregen op basis van nareis).

Daarnaast is artikel 3.109ca Vb aangepast aan de bestaande praktijk waarin (al sinds medio 2016) één dag van de zienswijze is ingeruild voor een dag voorbereiding door de rechtsbijstandverlener en VWN. In artikel 3.109ca, achtste lid, Vb is opgenomen dat er één dag is voor het indienen van de zienswijze.

Zie voor meer informatie over de procedure in spoor 2 ook de Werkinstructie Spoor 2.

6. Overgangsrecht

Er is in het Vreemdelingenbesluit specifiek overgangsrecht opgenomen voor aanvragen die in spoor 4 worden afgedaan.

Aanvraag vóór de datum van inwerkingtreding, EG al plaatsgevonden

Aanvragen waar op de datum van inwerkingtreding al een eerste gehoor heeft plaatsgevonden, volgen de procedure van vóór inwerkingtreding van de wijziging van het Vb (de 8-daagse AA).

Aanvraag vóór de datum van inwerkingtreding, nog geen EG plaatsgevonden

Op aanvragen die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van het gewijzigde Vb én waarin nog geen eerste gehoor heeft plaatsgevonden, kan de nieuwe 6-daagse AA worden toegepast. Het eerste gehoor kan achterwege gelaten worden en de procedure start met het nader gehoor. Voorwaarde daarvoor is wel dat er een gehoor heeft plaatsgevonden dat voldoet aan de eisen in het Vb (in de meeste gevallen zal het om een uitgebreid aanmeldgehoor gaan). Verder moeten de gebruikelijke handelingen van de RVT uiteraard plaatsvinden voorafgaand aan de start van de AA; de voorlichting, voorbereiding en het medisch advies.

Alhoewel het overgangsrecht de mogelijkheid biedt om ook bij aanvragen van vóór de datum van inwerkingtreding te vragen naar asielmotieven en vervolgens te kiezen tussen een 6-daagse of 9-daagse asielprocedure, is om logistieke redenen besloten daarvan geen gebruik te maken als al een aanmeldgehoor heeft plaatsgevonden. Er wordt in oude zaken dus niet alsnog naar het asielmotief gevraagd voorafgaand aan de AA.

Wel kan in die zaken op basis van de informatie in het dossier aanleiding zijn om de AA+ toe te passen. Deze afweging wordt gemaakt door de locaties zelf bij het plannen van de AA (zie hierboven onder het kopje *Mogelijkheid om AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)*).

AMV en aanvraag ingediend vóór de datum van inwerkingtreding

Op aanvragen die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van het gewijzigde Vb én waarin nog geen eerste gehoor heeft plaatsgevonden, kan de nieuwe 6-daagse AA worden toegepast. Het eerste gehoor kan achterwege gelaten worden en de procedure start met het nader gehoor. Voorwaarde daarvoor is wel dat er – vóór of na de datum van inwerkingtreding van het Vb – een gehoor heeft plaatsgevonden dat voldoet aan de eisen in het Vb. Dit kan zowel een verkort als een uitgebreid aanmeldgehoor zijn. Verder moeten de gebruikelijke handelingen van de RVT uiteraard plaatsvinden voorafgaand aan de start van de AA; de voorlichting, voorbereiding en het medisch advies.

Ook voor AMV geldt dat wanneer op de datum van inwerkingtreding al een eerste gehoor heeft plaatsgevonden, de reeds geplande 8-daagse AA afgemaakt wordt.

Spoorwisselingen bij aanvragen die zijn ingediend vóór de datum van inwerkingtreding

Wanneer een procedure wisselt van spoor 1 naar spoor 4 en de AA is nog niet gestart op het moment van inwerkingtreding van het Vb, biedt het Vb de mogelijkheid een aanmeldgehoor te plannen. Dit is echter niet verplicht gesteld (het Dublingehoor voldoet ook aan de basale vereisten die in het overgangsrecht worden gesteld voor toepassing van de nieuwe AA). Wanneer geen aanmeldgehoor wordt gepland, wordt de vreemdeling na de RVT ingepland voor de nieuwe 6-daagse AA of de AA+.

Wanneer de procedure wisselt van spoor 2 naar spoor 4 en de AA is nog niet gestart op het moment van inwerkingtreding, dan kan een 6-daagse AA worden ingepland. In het gehoor spoor 2 is immers al gevraagd naar bijvoorbeeld identiteit, nationaliteit en reisroute. Wanneer er desondanks onvoldoende informatie beschikbaar is, kan alsnog een aanmeldgehoor worden ingepland of kunnen aanvullende vragen gesteld worden in het nader gehoor. Het Vb biedt die mogelijkheid.

Uitbreiding spoor 2

Voor spoor 2 is geen specifiek overgangsrecht opgenomen. Daar geldt de algemene regel bij nieuwe regelgeving: regelgeving heeft onmiddellijk werking op nieuwe aanvragen. Dit betekent dat de aan spoor 2 toegevoegde categorieën in spoor 2 kunnen worden afgedaan als zij een aanvraag hebben ingediend op of na de datum van inwerkingtreding.

4. Afstemming

A&B, JZ, I&S

Informatiebericht SUA INTERN

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/69 (Aanpassing asielprocedure – vreemdelingenbewaring en grensprocedure)
Kenmerk (digijust)	3344501
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Procesoverstijgende thema's / Habeas Corpus Asiel themapagina's / Asielprocedure
Relatie met	IB 2021/68 en WI Grensprocedure
Geldig vanaf	02-06-2021
Geldig tot en met	02-12-2021

1. Aanleiding

Bij brief van 10 september 2020 heeft de Staatssecretaris de Tweede Kamer geïnformeerd over het voornemen om een aantal wijzigingen door te voeren in de asielprocedure (TK 2019-2020, 19637 nr. 2652). Deze wijzigingen treden op 25 juni 2021 in werking en zijn neergelegd in het Vreemdelingenbesluit (Vb), het Voorschrift Vreemdelingen (VV) en de Vreemdelingencirculaire (Vc). De belangrijkste wijzigingen vormen de samenvoeging van het aanmeldgehoor en het eerste gehoor, het vragen naar asielmotieven in het aanmeldgehoor, de wijziging van de redenen om de RVT te onthouden en de mogelijkheid om de AA in bepaalde gevallen op voorhand te verlengen. In dit Informatiebericht wordt een overzicht gegeven van de wijzigingen en wat deze betekenen voor asielprocedures in vreemdelingenbewaringszaken (59b en VRIS) en in de grensprocedure.

2. Verwachting

De verwachting is dat dit informatiebericht nog enige tijd na implementatie in werking zal blijven zodat medewerkers de informatie kunnen raadplegen. Het is niet de bedoeling de inhoud van dit informatiebericht op te nemen in een aparte Werkinstructie; dit zal de dagelijkse praktijk worden die is neergelegd in bijvoorbeeld de Procesbeschrijving/Systeembeschrijving Asiel. Vragen die opkomen naar aanleiding van het nieuwe werkproces kunnen via de Q&A worden gesteld en beantwoord en zijn daarna te raadplegen voor alle medewerkers. Waar nodig kunnen bepaalde werkwijzen in een later stadium opgenomen worden in de Vc.

Daarnaast zal de bestaande Werkinstructie over de grensprocedure worden aangepast in lijn met de nieuwe praktijk.

Over de gevolgen van de wijziging van het Vb voor "landzaken" is een apart informatiebericht gepubliceerd, zie IB 2021/68.

3. Inhoud/Toelichting

De volgende onderwerpen komen aan bod in dit informatiebericht:

A. Grensprocedure

1. Introductie van het aanmeldgehoor en vervallen van het eerste gehoor

2. Verplaatsing voorbereiding op het nader gehoor naar de Rust- en Voorbereidingstermijn (RVT)
3. Mogelijkheden om van de RVT af te zien
4. Mogelijkheid om de AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)
5. Toepassing van spoor 2 in de grensprocedure

B. Vreemdelingenbewaring 59b en VRIS

1. Introductie van het aanmeldgehoor en vervallen van het eerste gehoor
2. Verplaatsing voorbereiding op het nader gehoor
3. Niet toepassen van de RVT
4. Mogelijkheid om de AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)
5. Toepassing van spoor 2 in bewaringszaken

C. Overgangsrecht

A. Grensprocedure

1. Introductie van het aanmeldgehoor en vervallen van het eerste gehoor

Artikel 3.108d, zevende lid, Vb bepaalt dat de aanmeldfase niet van toepassing is in de grensprocedure, maar dat er wel een aanmeldgehoor wordt gehouden waarin ook gevraagd wordt naar de asielmotieven.

Tegelijkertijd vervalt het eerste gehoor en gaat, net als in landzaken, ook in de grensprocedure de AA naar zes dagen. De AA start in het vervolg dus met het nader gehoor.

Het totaal aantal gehoren in de grensprocedure blijft dus gelijk. Wel is het eerste gehoor, dat een vaste plek had op dag 1 van de AA, nu gewisseld voor een aanmeldgehoor waarvoor het vereiste enkel is dat het is gehouden voor de start van de AA. Het aanmeldgehoor maakt dus geen onderdeel uit van AA/AA+.

Het Vreemdelingenbesluit laat open of het aanmeldgehoor vóór dan wel na de RVT wordt gehouden. In de praktijk zal het de voorkeur hebben om het aanmeldgehoor voorafgaand aan de RVT te laten plaatsvinden. Het voordeel daarvan is dat er meer tijd is om op grond van de inhoud van het aanmeldgehoor te bepalen en te plannen of de aanvraag in de AA of de AA+ wordt afgedaan. Wanneer het, bijvoorbeeld in een situatie van een ongebruikelijk hoge instroom aan de grens, niet meer lukt om het aanmeldgehoor voorafgaand aan de RVT te houden, dan kan het aanmeldgehoor direct voorafgaand aan de start van de AA worden ingepland.

In de WI Aanmeldgehoren is uitvoerig beschreven op welke wijze een aanmeldgehoor moet worden gehouden en waar het aan moet voldoen. Met het vervallen van het eerste gehoor is de kwaliteit van het aanmeldgehoor nog meer van belang, te meer omdat het in beginsel niet de bedoeling is om nog aanvullende, verifiërende vragen te stellen tijdens het nader gehoor. Correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor of tijdens de RVT opgekomen nieuwe omstandigheden, dienen zo nodig wel te worden besproken. Ook moet de vreemdeling in het nader gehoor worden geconfronteerd met eventuele tegenstrijdigheden en in de gelegenheid worden gesteld om daarop te reageren.¹

Nieuw is dat de IND in het aanmeldformulier en/of tijdens het aanmeldgehoor zal vragen naar een korte opgave van de asielmotieven. Dit is ook in artikel 3.108d Vb opgenomen. De vraag naar een korte opgave van de asielmotieven is niet meer dan een eerste uitvraag naar de asielmotieven. Hiermee kan de IND een betere inschatting maken van de complexiteit en bewerkelijkheid van de asielaanvraag en

---

¹ Zie AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

daarnaast eventuele kwetsbaarheden bij de vreemdeling onderkennen. Deze informatie wordt gebruikt voor een efficiënte planning van de procedure. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om tijdens het aanmeldgehoor op de asielmotieven door te vragen, want hiervoor dient nog steeds het nader gehoor. Ook is het zaak om tijdens het aanmeldgehoor in te grijpen als de vreemdeling zelf te veel uitweidt over zijn asielmotieven. Daarnaast mogen de tijdens de aanmeldfase opgegeven asielmotieven niet betrokken worden bij de beoordeling van de inwilligbaarheid van de aanvraag. Dit gebeurt alleen wanneer de afgelegde verklaringen betrekking hebben op daden als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, andere zware strafbare feiten of indien de bescherming van de nationale veiligheid dit vereist.

Andere tijdens de aanmeldfase en aanmeldgehoor afgelegde verklaringen kunnen wel worden betrokken bij de beoordeling van de inwilligbaarheid van de aanvraag. De IND dient namelijk een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling te verrichten, waarbij alle door de asielzoeker afgelegde verklaringen en overgelegde bewijsmiddelen over de reden waarom hij in Nederland asiel wil in onderlinge samenhang en in het licht van de overige afgelegde verklaringen, overgelegde bewijsmiddelen en overige omstandigheden moeten worden bezien.²

2. Verplaatsing voorbereiding op het nader gehoor naar de Rust- en Voorbereidingstermijn (RVT)

Onderdeel van de wijziging in de AA is dat deze start met het nader gehoor, waardoor de voorbereiding op dat gehoor verplaatst is naar de RVT (zie artikel 3.109, vierde lid, Vb). De RvR plant de voorbereidingsdag dus voorafgaand aan het nader gehoor in. Indien dit planningstechnisch mogelijk is, kan de RvR/advocaat er ook voor kiezen de voorbereiding al voorafgaand aan het geplande aanmeldgehoor te laten plaatsvinden. De planning van de IND hoeft hier echter niet op afgestemd te worden; in beginsel is in het Vb geregeld dat de voorbereiding tijdens de RVT plaatsvindt.

3. Mogelijkheden om van de RVT af te zien

In artikel 3.109, zesde lid, Vb zijn de reeds bestaande mogelijkheden om van de RVT af te zien iets aangepast en is daarnaast een nieuwe reden toegevoegd:

- 1) de vreemdeling veroorzaakt overlast op of rondom de opvanglocatie;
- 2) de vreemdeling is rehtens zijn vrijheid ontnomen op grond van artikel 59b Vw dan wel op grond van een niet-vreemdelingrechtelijke titel;
- 3) het vermoeden bestaat dat de aanvraag mede kan worden afgewezen omdat de vreemdeling niet naar waarheid gegevens heeft verstrekt over identiteit, nationaliteit, herkomst of etniciteit.

De uitbreiding van de redenen om de RVT te onthouden, raakt de grensprocedure nauwelijks. Zo is al in het beleid opgenomen dat in het geval van strafrechtelijke detentie geen RVT wordt toegepast, dit blijft dus gelden voor grenszaken waarbij de vreemdeling in strafrechtelijke detentie zit. Daarnaast maakt de aard van de grensprocedure (detentie, en binnenkomst in de meeste gevallen via het vliegtuig) dat de grond 'overlast op de opvanglocatie' niet aan de orde is, en ook het probleem van pseudo's doet zich veel minder voor.

Mocht er in een grenszaak toch reden zijn de RVT te onthouden, zie dan Informatiebericht 2021/68 voor meer informatie over het onthouden van de RVT.

² AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

4. Mogelijkheid om AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)

Naast de al bestaande mogelijkheden om de AA te verlengen nádat de AA is gestart, wordt in artikel 3.115, eerste lid, Vb een extra mogelijkheid geïntroduceerd om de AA te kunnen verlengen. Het wordt mogelijk om *voorafgaand* aan de start van de AA in enkele specifiek omschreven gevallen de termijn te verlengen met drie dagen.

Deze dagen worden als volgt ingevuld: een extra dag voor het nader gehoor, een extra dag voor de correcties en aanvullingen/beginnen met het voornemen, en een extra dag voor het opstellen van de zienswijze.

Waar in landzaken de regietafel een belangrijke rol inneemt bij de vraag of de AA+ moet worden toegepast, is dat op het AC Schiphol anders. De (fysieke) regietafel is er namelijk niet op het AC Schiphol. In deze gevallen beoordeelt de medewerker die het aanmeldgehoor afneemt in samenspraak met de senior van de dag of de zaak in de AA+ afgehandeld dient te worden.

Het op voorhand verlengen van de AA kan in de volgende situaties:

- 1) Als er indicaties zijn dat het onderzoek naar de afgelegde verklaringen (het asielrelaas) meer tijd zal vergen;
- 2) Als de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft.

Ad 1)

Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan zaken waarin door de vreemdeling tijdens de aanmeldfase is aangegeven dat zijn asielrelaas bestaat uit meerdere, los van elkaar staande gebeurtenissen die elk een eigen en gedegen beoordeling vergen. Ook kunnen bepaalde asielmotieven gelet op het land van herkomst of de individuele persoon bij de uitvraag veel tijd kosten, waardoor de verwachting is dat ook extra tijd nodig is voor de motivering van het besluit. Het is echter niet wenselijk deze mogelijkheid al te snel en automatisch toe te passen in bepaalde zaken; de AA+ moet de uitzondering op de regel blijven voor zaken waarin wordt voorzien dat echt meer tijd nodig is dan in de AA beschikbaar is.

Ad 2)

Deze mogelijkheid kan worden toegepast wanneer de verwachting is dat het horen meer tijd vergt omdat de vreemdeling stottert, doof is, slechthorend, blind of slechtziend is of niet lang aaneengesloten kan zitten. Bij de beslissing wordt de informatie die tot dan toe in de RVT beschikbaar is (medisch onderzoek en eventuele andere relevante informatie) betrokken. Met de drie extra dagen van de AA+ kan in een aantal van deze zaken de benodigde passende steun worden geboden zonder dat de zaak VA hoeft te worden gezonden.

NB: de al bestaande mogelijkheden om de AA te verlengen en die vermeld staan in artikel 3.115, tweede lid, Vb gelden ook wanneer de AA+ wordt toegepast. Dat betekent dat de AA+ ook verlengd kan worden op basis van de daar genoemde gronden. Uiteraard geldt hier wel dat de aanvraag binnen de gestelde maximumtermijn in de grensprocedure (vier weken) afgehandeld moet worden.

5. Spoor 2 in de grensprocedure

Met het wijzigingsvoorstel wordt de verkorte procedure van spoor 2 (artikel 3.109ca Vb) ook van toepassing op de grensprocedure.

In artikel 3.109ca, eerste lid, Vb zijn de categorieën opgenomen die in spoor 2 afgedaan kunnen worden:

- a. de vreemdeling in een andere lidstaat van de Europese Unie internationale bescherming geniet of die al door Nederland in het bezit is gesteld van een asielstatus (niet zijnde nareis);

- b. vreemdelingen die door een lidstaat van de EER (niet zijnde tevens lidstaat van de EU; dat zijn Noorwegen, IJsland en Liechtenstein) of Zwitserland in het bezit zijn gesteld van een asielstatus;
- c. vreemdelingen die afkomstig zijn uit een veilig land van herkomst;
- d. vreemdelingen die onderdaan zijn van een lidstaat van de Europese Unie.

Toepassing van spoor 2 betekent dat in deze zaken geen RVT meer wordt geboden en de vreemdeling slechts één gehoor krijgt. Voorafgaand aan het gehoor wordt de vreemdeling door VWN voorgelicht over de procedure en kan hij kennismaken/voorbereiden op het gehoor met de advocaat.

Omdat in deze procedure geen RVT wordt geboden, krijgen vreemdelingen ook geen (standaard) medisch onderzoek. Onder omstandigheden kan het echter raadzaam zijn om toch een medisch onderzoek aan te bieden, temeer omdat de vreemdeling in detentie zit. Bij vreemdelingen waar aanwijzingen bestaan dat sprake is van medische problematiek/beperkingen die van invloed kunnen zijn bij het horen wordt zorgvuldigheidshalve aangeraden toch een medisch onderzoek aan te bieden, ook om vertraging later in de procedure te voorkomen.

Voor meer informatie over de procedure in spoor 2 zie de Werkinstructie Spoor 2.

B. Vreemdelingenbewaring 59b en VRIS

1. Formaliseren aanmeldfase, samenvoegen aanmeldgehoor en eerste gehoor

In het wijzigingsvoorstel wordt in artikel 3.108d, zevende lid, Vb bepaald dat de aanmeldfase niet van toepassing is in bewarings- en VRIS-zaken, maar dat er wel een aanmeldgehoor wordt gehouden waarin ook gevraagd wordt naar de asielmotieven.

Tegelijkertijd vervalt het eerste gehoor en gaat, net als in landzaken, ook in de grensprocedure de AA naar zes dagen. De AA start in het vervolg met het nader gehoor. Het totaal aantal gehoren blijft dus gelijk. Wel is het eerste gehoor, dat een vaste plek had op dag 1 van de AA, nu gewisseld voor een aanmeldgehoor waarvoor het vereiste enkel is dat het is gehouden voordat het nader gehoor plaatsvindt en dus geen onderdeel meer uitmaakt van de AA/AA+.

In deze zaken is er straks geen RVT meer (zie punt 3). Dat maakt dat er – anders dan hiervoor is beschreven voor zaken in de grensprocedure – geen expliciete keuze gemaakt hoeft te worden voor het moment (voor of na de RVT) dat het aanmeldgehoor wordt gehouden. De enige voorwaarde is dat het plaatsvindt vóór de start van de AA. Wel is het wenselijk het aanmeldgehoor zo vroeg mogelijk te laten plaatsvinden, zodat er ruimte voor bv. herkomst- of documentenonderzoek is.

Zie voor de inhoudelijke opmerkingen over het aanmeldgehoor hierboven bij Grensprocedure, onder punt 1.

2. Verplaatsing voorbereiding op het nader gehoor

Doordat de AA in het gewijzigde proces zal starten met het nader gehoor, verschuift de voorbereiding op het nader gehoor in principe naar de RVT (zie artikel 3.109, vierde lid, Vb). Omdat in bewaringszaken geen RVT wordt gegeven, wordt in artikel 3.109, zevende lid, Vb gewaarborgd dat de vreemdeling wel wordt voorbereid op het nader gehoor vóór de start van de AA. Dit betekent dat de RvR voorafgaand aan de start van de AA een moment inplant waarop de voorbereiding kan plaatsvinden.

3. Niet toepassen van de RVT

In artikel 3.109, zesde lid, Vb worden de mogelijkheden om van de RVT af te zien aangepast/uitgebreid, waardoor in het vervolg in 59b-zaken geen RVT meer gegeven wordt (VRIS-zaken waren al uitgezonderd van de RVT).

Omdat in deze procedure geen RVT wordt geboden, krijgen vreemdelingen ook geen (standaard) medisch onderzoek. Onder omstandigheden kan het echter raadzaam zijn om toch een medisch onderzoek aan te bieden, temeer omdat de vreemdeling in detentie zit. Bij vreemdelingen waar aanwijzingen bestaan dat sprake is van medische problematiek/beperkingen die van invloed kunnen zijn bij het horen wordt zorgvuldigheidshalve aangeraden toch een medisch onderzoek aan te bieden, ook om vertraging later in de procedure te voorkomen.

4. Mogelijkheid om AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)

Zie hierboven onder de Grensprocedure *Mogelijkheid om AA op voorhand met drie dagen te verlengen (AA+)*. Deze informatie is ook van toepassing in 59b- en VRIS-zaken.

5. Toepassing van spoor 2 in bewaringszaken

Zie hierboven onder de Grensprocedure *Toepassing van spoor 2 in de grensprocedure*. Deze informatie is ook van toepassing in 59b- en VRIS-zaken.

C. Overgangsrecht

De algemene regel is dat regelgeving onmiddellijke werking heeft op *nieuwe aanvragen* (aanvragen die zijn ingediend op of na de datum van inwerkingtreding van het Vb). Er is in het Vreemdelingenbesluit echter overgangsrecht opgenomen.

Op aanvragen die zijn ingediend vóór de inwerkingtreding van het gewijzigde Vb kan de nieuwe procedure van artikel 3.110 tot en met 3.116 Vb (het vervallen van het eerste gehoor, de zesdaagse AA en eventuele toepassing van de AA+) onder bepaalde voorwaarden worden toegepast. De belangrijkste voorwaarde is dat er in de zaak al een aanmeldgehoor is afgenomen. Als er al een eerste gehoor is geweest, wordt de AA "oude stijl" gewoon voortgezet. In de praktijk zal dit overgangsrecht dus alleen van toepassing zijn in "landzaken" en niet in grens- en bewaringszaken; in die zaken werd eerder immers geen aanmeldgehoor afgenomen.

Aanvraag ingediend op of na de datum van inwerkingtreding

In grens- en bewaringszaken zal de nieuwe procedure in de praktijk dus worden toegepast op aanvragen die zijn ingediend op of na de datum van inwerkingtreding. Voor die zaken geldt dat een aanmeldgehoor wordt ingepland waarin naar asielmotieven wordt gevraagd, dat de RVT wordt onthouden in bewaringszaken, en dat een 6-daagse AA of een 9-daagse AA+ kan worden gepland.

Aanvraag ingediend vóór de datum van inwerkingtreding

Bij aanvragen die zijn ingediend vóór de datum van inwerkingtreding wordt de "oude" procedure ingepland en gevolgd. Het kan zijn dat het eerste gehoor nog is ingepland voor de datum van inwerkingtreding, maar het kan ook voorkomen dat het eerste gehoor net na de datum van inwerkingtreding ligt. Dat laatste zal naar verwachting slechts in een klein aantal zaken het geval zijn. In die zaken kan in INDIGO nog gebruik worden gemaakt van het format eerste gehoor.

Spoor 2

De huidige regelgeving biedt ruimte voor het toepassen van spoor 2 in bewaringszaken. Bij bewaringszaken van veilige landers en EU-statushouders waar de aanvraag voor de datum van inwerkingtreding is ingediend, kan spoor 2 dus al worden toegepast. Voor de nieuwe categorieën geldt dat spoor 2 kan worden toegepast op aanvragen die zijn ingediend op of na de datum van inwerkingtreding van het gewijzigde Vb.

Voor de grensprocedure geldt dat spoor 2 kan worden toegepast op aanvragen die zijn ingediend op of na de datum van inwerkingtreding van het gewijzigde Vb.

4. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met A&B, I&S en JZ.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/70 Beoordeling veilig derde land - Noord-Macedonië

Kenmerk (digijust) 3365017
Hoofdtak Asiel
InformIND Thema Vw 30a. Niet ontvankelijk / Vw 30a.1c Veilig Derde land / Vw 30a.1c Informatie voor uitvoering
Relatie met IB 2021/8 Beoordelen veilige derde landen in de asielprocedure/
Factsheet TOELT Noord-Macedonië: Informatie ter beoordeling van 'veilig derde land'

Geldig vanaf 04-06-2021
Geldig tot en met 04-06-2023

1. Aanleiding

Dit informatiebericht gaat over de beoordeling van Noord-Macedonië als veilig derde land.

Zie voor algemene informatie aangaande de toepassing van 'Veilig derde land' Informatiebericht nummer 2021/8.

2. Inhoud/Toelichting

Voor elk land dat als veilig derde land wordt aangemerkt geeft de IND een algemene beoordeling waar het gaat om:

- de mogelijkheid om asiel aan te vragen;
- de vraag of er gedwongen terugkeer naar het land van herkomst van asielzoekers en erkende vluchtelingen plaatsvindt; en
- de behandeling van asielzoekers en erkende vluchtelingen in het betreffende derde land.

Hiervoor is goede landeninformatie nodig. Voor Noord-Macedonië heeft TOELT op 11 mei 2021 een factsheet gepubliceerd. Op basis hiervan heeft de IND beoordeeld of Noord-Macedonië asielzoekers en vluchtelingen afkomstig uit andere landen.

Beoordeling van Noord-Macedonië als veilig derde land:

Noord-Macedonië is partij bij de relevante internationale verdragen. Het verbod op refoulement is vastgelegd in artikel 14 van *de Law on international and temporary protection* van 2018. In de praktijk zijn er echter meerdere gevallen van refoulement bekend. Zo heeft in december 2012 het Europees Hof voor de Rechten van de Mens Macedonië veroordeeld vanwege medewerking aan een ontvoering en verplaatsing naar Afghanistan door de CIA van een Duits staatsburger. Hierbij is geoordeeld dat de Macedonische autoriteiten wisten of hadden kunnen weten dat er een reëel risico was op een behandeling in strijd met artikel 3 van het EVRM. Daarnaast meldde het US State Departement over verslagjaar 2017 dat asielzoekers uit landen waar een conflict woedt, zoals in Libië en Yemen, de toegang tot Noord-Macedonië en de asielprocedure werd geweigerd. Tevens schreef de Europese Commissie in 2018 dat er nog altijd gevallen worden gemeld van refoulement aan de grens. Het beschermingsmechanisme in Noord-Macedonië was volgens de Commissie onvoldoende om vreemdelingen die bescherming nodig hebben te

kunnen identificeren. Als gevolg hiervan vond in een aantal gevallen refoulement plaats. Volgens internationale organisaties zijn er sinds januari 2017 3726 vreemdelingen gedwongen teruggestuurd naar Griekenland. Echter, heeft UNHCR geconstateerd dat momenteel de toegang tot de asielprocedure in Noord-Macedonië verbeterd is ten opzichte van de voorgaande jaren en dat de zorgen omtrent het weigeren van toegang tot de asielprocedure zijn geadresseerd. Gedurende 2019 waren er geen gevallen bekend van gedwongen terugkeer van asielzoekers of vluchtelingen naar het land van herkomst.

Er werden volgens het US State Department in 2019 nauwelijks asielaanvragen ingewilligd. Uit statistieken van UNHCR blijkt dat in de periode van 1 januari 2019 tot en met 30 november 2019 0 keer asiel en, één keer subsidiaire bescherming werd verleend. In 370 gevallen werd de procedure stopgezet. In zijn algemeenheid wordt aangenomen dat veel asielzoekers Noord-Macedonië slechts als transitland zien en als zij de gelegenheid vinden doorreizen richting de EU. Dit biedt een mogelijke verklaring voor het aantal stopgezette asielprocedures.

Noord-Macedonië kent een nationale asielprocedure op grond van de *Law on International and Temporary Protection*. De toegang tot de asielprocedure is zodanig verbeterd in de afgelopen jaren. De UNHCR meldde echter wel dat het beschermingsmechanisme voor het beoordelen van de vluchtelingenstatus niet voorziet in primaire procedurele waarborgen zoals voorgeschreven in de wet. Daarnaast is er ook geen sprake van een goed functionerend systeem van rechtsbescherming. Dit zorgt voor mogelijke hinder voor de toegang tot de asielprocedure.

In de eerste acht maanden van 2019 zouden 252 migranten asiel hebben aangevraagd. Het US State Department meldde verder dat migranten die in het Transit Center for Foreigners worden vastgehouden, geen toegang tot asiel krijgen. Een asielaanvraag afkomstig van een persoon die wordt vastgehouden in het detentiecentrum voor vreemdelingen zou alleen mogelijk zijn nadat desbetreffende persoon voor de rechtbank een verklaring heeft afgelegd tegen zijn smokkelaars in een strafzaak. Daarnaast meldde een grote hoeveelheid asielzoekers, die eerder gedetineerd waren, dat zij geen detentie besluit ontvingen of deze ontvingen in een taal die zij niet machtig waren. De situatie hieromtrent is echter wel verbeterd in vergelijking met de voorgaande jaren. Zo worden vrouwen, kinderen of families in het algemeen niet meer gedetineerd. In plaats hiervan worden zij in een safe house geplaatst, welke gerund wordt door een ngo.

De UNHCR is actief in Noord-Macedonië waar zij de Macedonische autoriteiten ondersteunt bij het reguleren van de vluchtelingen- en migrantenstroom.

Erkende vluchtelingen en asielzoekers hebben in theorie toegang tot de arbeidsmarkt. Voor asielzoekers geldt dat indien hun procedure niet binnen 9 maanden is afgerond, zij een werkvergunning kunnen krijgen. Desalniettemin worden asielzoekers in de praktijk indirect beperkt in de toegang tot de arbeidsmarkt. Volgens de wet dienen vreemdelingen in het bezit te zijn van een uniek identificatienummer om een werkvergunning aan te kunnen vragen. Ondanks dat een asielzoeker wettelijk gezien het recht heeft om een werkvergunning aan te vragen indien hun procedure niet binnen 9 maanden is afgerond, heeft deze niet het recht om een identificatienummer aan te vragen. Dit is pas mogelijk op het moment dat de asielaanvraag is ingewilligd. Dientengevolge dat asielzoekers in de praktijk dus geen toegang hebben tot de arbeidsmarkt.

Voor wat betreft de toegang tot de gezondheidszorg, hebben asielzoekers al gedurende de procedure van de asielaanvraag recht op basisgezondheidsdiensten, in overeenstemming met de regelgeving inzake ziektekostenverzekering. Erkende vluchtelingen hebben recht op volledige gezondheidszorg onder dezelfde

voorwaarden als de Macedonische staatsburgers. Sinds 2019 kunnen kinderen van asielzoekers of minderjarige asielzoekers zich inschrijven op lokale onderwijsinstellingen. Daarnaast biedt de overheid, op basis van de nieuwe *Law on foreigners*, langdurige huisvesting aan vreemdelingen die internationale bescherming genieten, om de lokale integratie te bevorderen.

De Macedonische overheid kan subsidiaire bescherming bieden aan asielzoekers die niet geïdentificeerd kunnen worden als vluchteling echter, is dit gedurende 2019 niet gebeurd.

Conclusie:

Gelet op het vorenstaande merkt de IND Noord-Macedonië in zijn algemeenheid niet aan als veilig derde land vanwege:

- het feit dat de asielprocedure in de praktijk niet voor iedereen toegankelijk is;
- Het ontbreken van de vereiste procedurele waarborgen en vraagtekens die geplaatst kunnen worden bij de doeltreffendheid van beroepsprocedures.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Dossierhouders 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/72 Normbedragen geldend vanaf 1 juli 2021

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema Vc B1 Regulier algemeen

Relatie met B1/4.3 Vc Middelen van bestaan / WI 2017/4 Middelen van bestaan
Geldig vanaf 01-07-2021
Geldig tot en met 31-12-2021

Dit informatiebericht vervangt IB 2020/166.

1. Inhoud/Toelichting

Normbedragen Wet minimumloon en minimumvakantiebijslag

Als hoofdregel geldt dat middelen van bestaan voldoende zijn, als het inkomen als bedoeld in artikel 3.74, eerste lid, Vreemdelingenbesluit (Vb) ten minste gelijk is aan het toepasselijke percentage van het Wml voor de desbetreffende categorieën. De toepasselijke norm wordt vastgesteld aan de hand van het minimumloon voor personen van 21 jaar of ouder, met inbegrip van het vakantiegeld. Het percentage voor alleenstaande(n) (ouders) is vastgelegd in artikel 3.19 van het Voorschrift Vreemdelingen (VV).

Op 1 januari 2015 zijn met de 'Wet maatregelen Wet werk en bijstand en enkele andere wetten' (Participatiewet) wijzigingen doorgevoerd. Met de invoering van de wetten is de zogeheten 'alleenstaande oudernorm' verdwenen als aparte bijstandsnorm. De bijstandsnorm voor alleenstaande ouders is vanaf 1 januari 2015 gelijk aan die van alleenstaanden (zonder kinderen). Deze wijziging komt ook terug in de hieronder opgenomen normbedragen.

De normbedragen in het kader van Wml worden ieder jaar op 1 januari en 1 juli door de Minister van SZW herzien en gepubliceerd in de Staatscourant. De normbedragen zijn dus geldig tot het moment dat een nieuw normbedrag wordt bekendgemaakt door de Minister van SZW. Hierna volgen de Wml-normbedragen zoals die gelden vanaf 1 juni 2021.

Periode		Bruto normbedragen					
		Echtparen of ongehuwd samenwonenden (100% Wml in Euro)			Alleenstaanden of alleenstaande ouders (70% Wml in Euro)		
		Per maand	Vakantie toeslag	Excl vakantie- toeslag	Per maand	Vakantie- toeslag	Excl vakantie- toeslag
01/07/2021	31/12/2021	1837,08	136,08	1701,00	1285,96	95,26	1190,70
01/01/2021	30/06/2021	1819,59	134,79	1684,80	1273,71	94,35	1179,36
01/07/2020	31/12/2020	1814,40	134,40	1680,00	1270,08	94,08	1176,00
01/01/2020	30/06/2020	1785,89	132,29	1653,60	1250,12	92,60	1157,52
01/07/2019	31/12/2019	1766,45	130,85	1635,60	1236,52	91,60	1144,92
01/01/2019	30/06/2019	1745,07	129,27	1615,80	1221,54	90,48	1131,06
01/07/2018	31/12/2018	1721,74	127,54	1594,20	1205,21	89,27	1115,94
01/01/2018	30/06/2018	1704,24	126,24	1578,00	1192,96	88,36	1104,60

Een bruto-inkomen onder het desbetreffende referentiebedrag leidt niet automatisch tot afwijzing van de aanvraag. Het inkomensvereiste heeft immers tot doel te voorkomen dat een beroep wordt gedaan op de bijstand. Hoewel in de meeste gevallen waarin het bruto-inkomen lager is dan het minimumloon, ook het netto-inkomen lager is dan de bijstandsnorm, zijn bijzondere gevallen denkbaar waarin dit niet het geval is. Als met het netto-inkomen geen beroep kan worden gedaan op bijstand, bestaat geen aanleiding om de aanvraag voor verblijf bij een familie- of gezinslid af te wijzen wegens het ontbreken van voldoende middelen van bestaan.

Periode		Netto normbedragen					
		Echtparen of ongehuwd samenwonenden (Bijstandsnorm in Euro)			Alleenstaanden of alleenstaande ouders (Bijstandsnorm in Euro)		
		Per maand	Vakantie toeslag	Excl vakantie- toeslag	Per maand	Vakantie- toeslag	Excl vakantie- toeslag
01/07/2021	31/12/2021	1541,00	77,05	1463,95	1078,70	53,94	1024,76
01/01/2021	30/06/2021	1536,34	76,82	1459,52	1075,44	53,77	1021,67
01/07/2020	31/12/2020	1512,90	75,65	1437,25	1059,03	52,95	1006,08
01/01/2020	30/06/2020	1503,31	75,17	1428,14	1052,32	52,62	999,70
01/07/2019	31/12/2019	1472,03	73,60	1398,43	1030,42	51,52	978,90
01/01/2019	30/06/2019	1465,07	73,25	1391,82	1025,55	51,28	974,27
01/07/2018	31/12/2018	1423,66	71,18	1352,48	996,56	49,83	946,73
01/01/2018	30/06/2018	1417,32	70,87	1346,45	992,12	49,61	942,51

De normbedragen zijn ook opgenomen op www.ind.nl.
Zie de link [Normbedragen](#).

Uitbetaling per vier weken

Bovengenoemde bruto normbedragen (WML) gelden per maand. Het komt regelmatig voor dat een werknemer om de vier weken wordt uitbetaald. Het vierwekelijkse loon wordt dan omgerekend naar een maandelijks bedrag zodat het kan worden vergeleken met de bedragen als hierboven genoemd.

De volgende berekening wordt hiervoor gebruikt: (Brutoloon per vier weken x 13) : 12 = maandloon.

Leeftijd

Bovengenoemde normen gelden, voor wat betreft de toetsing aan het middelenvereiste in de zin van de Vreemdelingenwet, voor alle leeftijdscategorieën. De grondslag hiervoor is neergelegd in artikel 3.74 Vb.

Vakantiebijslag

Conform artikel 3.74 Vb en Hoofdstuk B1/4.3.1 van de Vreemdelingen-circulaire (Vc) wordt vakantiegeld (vakantiebijslag) als bestanddeel van het inkomen meegerekend. De hoogte van het vakantiegeld voor werknemers is slechts gebonden aan een wettelijk minimum, namelijk 8% van het bruto-maandsalaris. Dit is een brutobedrag. In CAO-besprekingen kan worden onderhandeld over een hoger percentage vakantiegeld voor de werknemers.

Berekening vakantiebijslag

De vakantiebijslag wordt bruto op de loonstrook vermeld of het kan worden afgeleid van het bruto-maandinkomen met de volgende formule:

Bruto maandinkomen x 8 (of zoveel meer als is afgesproken in de CAO): 100 = bruto vakantiegeld.

De formule om het bruto vakantiegeld naar een netto-bedrag om te rekenen luidt voor een salaris dat rond het minimumloon ligt als volgt:

Bruto vakantiegeld x 66,50 : 100 = netto vakantiegeld.

Norm voor zelfstandigen

Wanneer inkomen als zelfstandige wordt verkregen, wordt geen rekening gehouden met vakantiegeld. De norm die dan geldt, is dan ook de toepasselijke norm *inclusief* vakantiebijslag.

Normbedragen Wet Studie Financiering (WSF) en collegegeld

Voor vreemdelingen die voor studie naar Nederland komen (zie B3 Vc) gelden de normbedragen die in de Wet Studiefinanciering 2000 (Stb. 2000, 286) worden genoemd voor levensonderhoud en boeken/leermiddelen. Deze normbedragen worden door de Minister van OC&W ieder jaar vastgesteld, geldend vanaf 1 januari.

Voor het middelbaar beroepsonderwijs gelden op grond van het gestelde in artikel 3.74, tweede lid, Vb de volgende normbedragen:

Middelbaar beroepsonderwijs	Geldig van 1 januari 2021 tot 1 januari 2022
Normbedrag per maand	€756,45

Voor het hoger beroeps- en wetenschappelijk onderwijs gelden op grond van het gestelde in artikel 3.74, tweede lid, Vb de volgende normbedragen:

Hoger beroeps- en Wetenschappelijk onderwijs	Geldig van 1 januari 2021 tot 1 januari 2022
Normbedrag per maand	€921,17

Ratio voor norm

Aangezien het vreemdelingen betreft die primair voor het doel studie naar Nederland komen, is gekozen voor de norm voor uitwonende studerenden.

Normbedrag Kennismigranten en Europese blauwe kaart

Ingevolge artikel 1d Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen (BuWav) geldt voor een vreemdeling die wil verblijven als kennismigrant een looncriterium. Er zijn drie normbedragen:

- een looncriterium voor vreemdelingen die 30 jaar of ouder zijn;
- een looncriterium voor vreemdelingen die jonger zijn dan 30; en
- een looncriterium voor vreemdelingen die in Nederland afgestudeerd zijn en die in aansluiting op hun studie dan wel gedurende hun zoekjaar, werk als kennismigrant vinden.

Op grond van artikel 1d, eerste lid onder b, c en d, BuWav geldt geen looncriterium voor vreemdelingen die worden toegelaten op grond van de kennismigrantenregeling als:

- wetenschappelijk onderzoeker;
- arts in opleiding;
- gastdocent aan een universiteit, hogeschool of instelling voor hoger internationaal onderwijs.

Het looncriterium wordt jaarlijks vastgesteld door de Minister van SZW. Het looncriterium voor kennismigranten wordt conform het gestelde in artikel 1d, derde lid, van het BuWav, jaarlijks met ingang van 1 januari van elk kalenderjaar herzien met de procentuele wijziging van het meest recente indexcijfer van de CAO-lonen, gepubliceerd door het CBS. Het inkomenscriterium wordt gepubliceerd in paragraaf 19, onderdeel f, inkomenscriterium kennismigranten van de Uitvoeringsregels Wav.

Met ingang van 1 januari 2014 geldt een bruto normbedrag *per maand* in plaats van *per jaar*. Naast loon kunnen onkostenvergoedingen en toeslagen meetellen, maar alleen als deze gegarandeerd zijn en structureel elke maand uitbetaald worden. Het normbedrag is exclusief vakantiegeld.

De normbedragen zoals deze voor kennismigranten gelden:

Bruto normbedragen per maand voor kennismigranten exclusief vakantiebijlage*	Geldig van 1 januari 2021 tot 1 januari 2022
30 jaar of ouder	€4.752,--
Jonger dan 30 jaar	€3.484,--
Zoekjaar hoogopgeleiden	€2.497,--

Het bruto normbedrag zoals dit voor de Europese blauwe kaart geldt:

Bruto normbedragen per maand voor Blue card exclusief vakantiebijlage *	Geldig van 1 januari 2021 tot 1 januari 2022
Normbedrag	€5.567,--

* Vaste contractueel overeengekomen en in geld vastgestelde loon. De normbedragen voor verblijf als kennismigrant worden elk jaar aangepast.
 Let op! Als de kennismigrant uit hoofde van zijn arbeidsovereenkomst of de voor hem geldende CAO een vakantie-bijlage ontvangt, dan komt dit bedrag bovenop de hierv vermelde normen. Met andere woorden: het telt niet mee voor de norm.

Overgangsregeling

Openstaande aanvragen

Op grond van artikel 3.103 Vb toetst de IND de aanvraag aan het recht dat gold op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen, tenzij uit de Vw anders voortvloeit, of het recht dat geldt op het tijdstip waarop de beschikking wordt gegeven, gunstiger is.

2. Bronnen

De hiernavolgende websites van de minsiteries SZW en OCW kunnen worden geraadpleegd voor meer informatie over de bronnen.

SZW

Normenbrief:

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/regelingen/2021/05/27/normenbrief-1-juli-2020---informatie-voor-gemeenten>

Normen kennismigranten en Europese Blauwe kaart onder H:

<https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-61666.html>

OCW

MBO: <https://www.duo.nl/particulier/studiefinanciering/bedragen.jsp>

HBO: <https://www.duo.nl/particulier/studiefinanciering/bedragen.jsp>

3. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met RVN en de dossierhouders Middelenvereiste bij SUA/ARVN.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 010.2.e

Nummer & Titel IB 2021/73 gevolgen uitspraak rechtbank Groningen met betrekking tot uitbetaling dwangsommen

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Nederlanderschap
InformIND Thema **Nederlanderschap**

Geldig vanaf 11-06-2021
Geldig tot en met 31-12-2021

1. Aanleiding

Op 1 april 2021 heeft de rechtbank Noord-Nederland in een naturalisatieverzoek waarin de beslistermijn was overschreden, geoordeeld dat de IND een dwangsom had moeten betalen tot aan de dag waarop de IND verzoeker heeft geïnformeerd over de ondertekening van het Koninklijk Besluit (KB) en niet, zoals de IND had betoogd, tot aan de dag waarop het KB is ondertekend.

Na overleg tussen JZ, RVN en SUA is besloten dat de IND niet in hoger beroep gaat tegen de uitspraak. In voorkomende andere zaken zal het oordeel van de rechtbank dus ook moeten worden toegepast.

2. Verwachting

Naar aanleiding van de uitspraak zullen de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap (HRWN) en werkinstructie 2020/4 (Wet dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen) worden aangepast. Omdat dit enige tijd in beslag neemt, geldt in de tussentijd dit Informatiebericht.

3. Inhoud/Toelichting

In de HRWN is uitgewerkt dat de beslistermijn eindigt op het moment dat het besluit op de naturalisatieceremonie wordt uitgereikt.

In WI 2020/4 staat dat de dwangsomtermijn bij naturalisatieverzoeken loopt tot en met de dag waarop het KB wordt ondertekend. Deze richtlijn is in de betreffende zaak toegepast en in beroep verdedigd.

De rechtbank heeft echter verwijzend naar de ratio achter de wet Dwangsom geoordeeld dat verzoeker op de dag van ondertekening van het KB nog in rechtsonzekerheid verkeerde en dat deze onzekerheid pas is weggenomen met de verzending van de kennisgeving over de ondertekening van het KB.

4. Hoe te handelen

Tot aan de inwerkingtreding van de voorgenomen wijziging van de HRWN en WI 2020/4, dient in voorkomende gevallen te worden uitgegaan van een dwangsomtermijn die loopt tot het moment dat verzoeker is geïnformeerd over de ondertekening van het KB.

5. Afstemming

Afgestemd met RVN en JZ.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	010.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/74 Hofuitspraak 10 juni 2021 (zaak C-921/19) over niet-geauthenticeerde documenten bij opvolgende asielaanvragen
Kenmerk (digijust)	3445079
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Vw 30a Niet ontvankelijk, Vw 30b Kennelijk ongegrond, Vw 31 Ongegrond, Asielprocedure, Herhaalde aanvragen / Opvolgende aanvragen / Eendagstoets
Relatie met	
Geldig vanaf	22-07-2021
Geldig tot en met	22-01-2022

1. Aanleiding

Op 10 juni 2021 heeft het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ-EU) arrest gewezen naar aanleiding van prejudiciële vragen van de rechtbank Den Haag (C-921/19, ECLI:EU:C:2021:478)¹.

2. Verwachting

Dit Informatiebericht zal op termijn worden opgenomen in een Werkinstructie. Tot nader bericht blijft dit Informatiebericht van kracht.

3. Inhoud/Toelichting

De door de rechtbank Den Haag gestelde prejudiciële vragen betrof de handelwijze bij het niet-ontvankelijk verklaren van opvolgende aanvragen. Deze handelwijze houdt in dat documenten – kopie of origineel – niet als nieuwe elementen en bevindingen worden aangemerkt als de authenticiteit van die documenten niet kan worden vastgesteld.

In het arrest van 10 juni 2021 heeft het HvJ-EU geoordeeld dat documenten waarvan de authenticiteit niet kan worden vastgesteld of waarvan de bron niet objectief verifieerbaar is, niet automatisch en enkel op grond daarvan mogen worden aangemerkt als documenten die niet voldoen als nieuwe elementen of bevindingen. Tevens heeft het HvJ-EU geoordeeld dat het in strijd is met artikel 40 van de Procedurerichtlijn (hierna: Pri) gelezen in samenhang met artikel 4, eerste en tweede lid van de Kwalificatierichtlijn wanneer documenten bij een eerste aanvraag aan een andere beoordeling worden onderworpen dan documenten bij een tweede of opvolgende aanvraag. Een lidstaat is gehouden samen te werken met een vreemdeling bij de beoordeling van de relevante elementen van de opvolgende aanvraag, ook als de vreemdeling documenten overlegt waarvan de authenticiteit niet kan worden vastgesteld.

Het arrest ziet weliswaar op de beoordeling van documenten die in het kader van een opvolgende aanvraag worden overgelegd, maar het omschrijft ook in meer

¹ CURIA - Documents (europa.eu)

algemene zin op welke wijze het onderzoek naar de ontvankelijkheid van opvolgende aanvragen moet worden verricht. Daarmee raakt het arrest aan alle zaken waar een asielzoeker zich beroept op nieuwe feiten en bevindingen zoals bedoeld in artikel 40, tweede lid, Pri.

4. Hoe te handelen

Uit voornoemd arrest volgt dat als de vreemdeling in de opvolgende asielprocedure documenten inbrengt waarvan de authenticiteit niet kan worden vastgesteld door de KMar (reisdocumenten) of Bureau Documenten (brondocumenten) en de authenticiteit ook niet op andere wijze is aangetoond, niet direct en enkel op die grond tot de conclusie kan worden gekomen dat deze documenten geen nieuwe elementen of bevindingen vormen. Ook kan voor kopie-documenten niet worden overwogen dat enkel om de reden dat het een kopie is, het document daarom niet als een nieuw element of bevinding kan worden beschouwd. Dit geldt eveneens voor niet-objectief verifieerbare bronnen. Het niet kunnen vaststellen van de authenticiteit van een document of het niet kunnen vaststellen of het document afkomstig is van een objectief verifieerbare bron, kan niet rechtvaardigen dat het document *reeds daarom* wordt uitgesloten van de behandeling van de opvolgende aanvraag. De IND is gehouden aan de samenwerkingsverplichting en daarmee om samen met de vreemdeling vast te stellen of documenten kunnen worden aangemerkt als nieuwe elementen en bevindingen én of deze de kans aanzienlijk groter maken dat de vreemdeling in aanmerking komt voor internationale bescherming om zo tot ontvankelijk verklaring van de opvolgende aanvraag te komen.

4.1 Nieuwe elementen en bevindingen

Let op: het wordt aanbevolen om de termen 'novum' en 'nova' niet langer te gebruiken. Op de eerste plaats omdat deze termen zijn verbonden aan de toets in het kader van artikel 4:6 Awb die voor deze aanvragen niet meer wordt gebruikt. Daarnaast worden deze termen vaak gelijk gesteld aan 'nieuw(e) element(en) en bevinding(en)' terwijl het in de toets die volgt uit het onderhavige arrest voor ontvankelijkheid van de opvolgende aanvraag moet gaan om nieuwe elementen en bevindingen (én) die de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maken.

Artikel 40 Pri

Artikel 40 Pri bepaalt dat indien een vreemdeling een opvolgende aanvraag indient, hij hier nieuwe elementen en bevindingen die de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maken aan ten grondslag moet leggen. Om te beoordelen of dit zo is, wordt de aanvraag onderworpen aan een voorafgaand onderzoek. Indien de aanvraag compleet is, er nieuwe elementen en bevindingen naar voren zijn gebracht én die nieuwe elementen en bevindingen de kans aanzienlijk groter maken dat de vreemdeling in aanmerking komt voor internationale bescherming, wordt de opvolgende aanvraag ontvankelijk verklaard en inhoudelijk behandeld. Indien de aanvraag wel compleet is, maar er geen nieuwe elementen en bevindingen naar voren zijn gebracht of de nieuwe elementen en bevindingen de kans op internationale bescherming niet aanzienlijk groter maken, wordt de aanvraag niet-ontvankelijk verklaard en niet inhoudelijk behandeld.

Elementen en bevindingen

Het Hof stelt voorop dat voor de beantwoording van de vraag wat 'elementen en bevindingen' zijn aansluiting moet worden gezocht bij artikel 4 van de Kwalificatierichtlijn. Uit dat artikel volgt dat hieronder moeten worden verstaan: 'De verklaringen van de verzoeker en alle documentatie in het bezit van de verzoeker over zijn leeftijd, achtergrond, ook die van relevante familieleden, identiteit,

nationaliteit(en), land(en) en plaats(en) van eerder verblijf, eerdere verzoeken, reisroutes, reisdocumenten en de redenen waarom hij een verzoek om internationale bescherming indient’.

Nieuwe elementen en bevindingen

De vraag of elementen en bevindingen ‘nieuw’ zijn, zal volgens het Hof al snel bevestigend moeten worden beantwoord. Bepalend is of de elementen of bevindingen in de eerdere asielprocedure zijn betrokken en beoordeeld. Is dat niet het geval, dan zijn de elementen en bevindingen daarmee nieuw. Of een gedateerd of ongedateerd document eerder overgelegd had kunnen worden, maakt geen onderdeel uit van de ontvankelijkheidstoets².

Slechts als wat aan een opvolgende aanvraag ten grondslag wordt gelegd geheel identiek is aan wat in de eerdere asielprocedure is overgelegd of aangevoerd en beoordeeld, kan worden gesteld dat het element of bevinding niet nieuw is en dat de aanvraag reeds daarom niet-ontvankelijk is.

Indien het overgelegde document wel als nieuw kan worden aangemerkt, moet het tweede onderdeel naar de vraag van ontvankelijkheid worden beoordeeld.

Aanzienlijk grotere kans op internationale bescherming

Nadat is vastgesteld dat een document een nieuw element of bevinding is, moet als volgende stap worden beoordeeld of de nieuwe documenten de kans aanzienlijk groter maken dat de vreemdeling voor internationale bescherming in aanmerking komt. Pas als het antwoord daarop bevestigend is, is sprake van een ontvankelijke aanvraag die verder inhoudelijk moet worden behandeld.

Het Hof merkt hier over op dat het niet noodzakelijk is dat het nieuwe document leidt tot een inwilliging. Het volstaat dat het document de kans aanzienlijk groter maakt dat de vreemdeling in aanmerking komt voor internationale bescherming.

Deze formulering duidt er op dat niet te hoge eisen mogen worden gesteld aan de door een vreemdeling overgelegde nieuwe elementen en bevindingen alvorens wordt besloten de aanvraag ontvankelijk te achten en inhoudelijk te beoordelen. Waar de scheidslijn ligt tussen de beoordeling van de kans op internationale bescherming en een volledige inhoudelijke beoordeling, valt niet eenvoudig vast te stellen. Dat zal zich in de (nationale) jurisprudentie moeten uitkristalliseren.

Bij de beoordeling of een nieuw document de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maakt, kan ondermeer worden betrokken:

- Om welke redenen de eerdere asielaanvra(a)g(en) is/zijn afgewezen;
- De aard en inhoud van het document en de afgevende instantie/persoon;
- De wijze waarop de vreemdeling het document heeft verkregen;
- Of er (goede) redenen zijn te twifelen aan authenticiteit van het document;
- Of er (goede) redenen zijn om te twifelen aan de inhoudelijke juistheid van de in het document vermelde gegevens;
- Of sprake is van een authentiek bevonden document³;
- De relevantie van het document voor de beoordeling van het asielrelaas;

² Het Hof heeft zich in deze uitspraak niet uitgelaten over de toepassing van artikel 40, vierde lid, van de Procedurerichtlijn. Daarom gaat het Hof niet in op de vraag wat de consequentie is als bijvoorbeeld een document gelet op de datering ervan al tijdens de eerdere procedure had kunnen worden overgelegd. Dat staat los van de vraag of het element of bevinding ‘nieuw’ is.

³ Een document is authentiek als het origineel en onvervalst is en is afgegeven door een daartoe bevoegde instantie (paragraaf C1/4.6 Vc).

- De aanvullende schriftelijke of mondelinge verklaringen⁴ van de vreemdeling over het document en de relevantie ervan voor zijn aanvraag.

Als de authenticiteit van het document is vastgesteld, kan het nog steeds het geval zijn dat het de kans op internationale bescherming aanzienlijk niet groter maakt. Dat zal met name het geval zijn, als het document geen informatie behelst die relevant is voor de inhoudelijke beoordeling van de aanvraag of als het document geen steun biedt voor het asielrelaas of er misschien zelfs mee in strijd is.

Het is van belang om bij iedere opvolgende aanvraag de redenen voor de afwijzing van de vorige aanvra(a)g(en) goed te bekijken en deze redenen in onderlinge samenhang met de nieuwe elementen en bevindingen te beoordelen teneinde te bepalen of deze elementen en bevindingen de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maken.

Gelet op het arrest is het onvermijdelijk dat in voornemens en beschikkingen op opvolgende aanvragen een aanzienlijk uitgebreidere motivering moet worden opgesteld, waarin bovenstaande punten voor zover aan de orde kenbaar zullen moeten worden betrokken.

In de besluitvorming kan gelet op het vorenstaande tot niet-ontvankelijkheid worden geconcludeerd in twee situaties:

- Al hetgeen aan de opvolgende aanvraag ten grondslag is gelegd, is al in de eerdere procedure aangevoerd, overgelegd en beoordeeld. Daarmee is geen sprake van nieuwe elementen en bevindingen, of;
- Er is sprake van nieuwe elementen en bevindingen, maar deze maken de kans op internationale bescherming niet aanzienlijk groter.

Als niet tot niet-ontvankelijkheid kan worden geconcludeerd, zal de aanvraag inhoudelijk worden beoordeeld. In geval van een afwijzing, zal dan tot kennelijke ongegrondheid kunnen worden geconcludeerd (artikel 30b, eerste lid onder g Vw).

Het horen naar aanleiding van opvolgende aanvragen

Uit paragraaf C1/2.9 van de Vreemdelingencirculaire volgt dat onder meer kan worden afgezien van een gehoor indien de vreemdeling 'zich beroept op hetzelfde asielrelaas als in een eerdere procedure zonder dat er nieuwe elementen of bevindingen zijn, dan wel zonder horen kan worden vastgesteld dat de nieuwe elementen of bevindingen niet relevant zijn' en 'valse of vervalste documenten overlegt dan wel documenten overlegt waarvan de authenticiteit niet kan worden vastgesteld'.

In voorkomende gevallen kan de opvolgende aanvraag nog steeds zonder gehoor niet-ontvankelijk worden verklaard o.g.v. artikel 30a, eerste lid, sub d, Vw omdat het document geen nieuw element of bevinding vormt dat de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maakt.

Gelet op het arrest kan de enkele omstandigheid dat de authenticiteit van een document niet kan worden vastgesteld, niet rechtvaardigen dat zonder meer van horen wordt afgezien. Dat zal afhankelijk zijn van de weging van het document zoals hierboven puntsgewijs beschreven⁵.

⁴ Op basis van het aanvraagformulier M35-O kunnen alleen schriftelijke verklaringen worden meegenomen. Indien er een gehoor wordt gepland, dan kunnen ook mondelinge verklaringen worden beoordeeld.

⁵ De Vreemdelingencirculaire zal op dit punt worden aangepast. Het tweede deel van de zinsnede ('...dan wel documenten overlegt waarvan de authenticiteit niet kan worden vastgesteld') komt te vervallen.

Er kan onder meer van het houden van een gehoor worden afgezien als het document nieuw is, het aanvraagformulier M35-O voldoende informatie heeft verschaft, maar het document niet relevant is voor de beoordeling van de opvolgende aanvraag. Een voorbeeld hiervan is wanneer de vreemdeling met documenten zijn identiteit en nationaliteit wenst te onderbouwen, maar hier in de voorgaande procedure(s) niet aan is getwijfeld. De overgelegde nieuwe documenten zijn dan niet relevant voor de beoordeling van de opvolgende aanvraag en maken om die reden de kans niet aanzienlijk groter dat de vreemdeling nu wel in aanmerking komt voor internationale bescherming. Ook als een vreemdeling valse of vervalste documenten aan zijn opvolgende asielaanvraag ten grondslag legt en er daarnaast geen andere nieuwe elementen en bevindingen zijn aangevoerd, kan van horen worden afgezien. Een vals of vervalst document kan wel nieuw zijn, maar zal de kans op internationale bescherming niet aanzienlijk groter maken. Tenslotte kan bijvoorbeeld ook van een gehoor worden afgezien als het nieuwe element of bevinding een handgeschreven brief betreft zonder echtheidskenmerken, die is afgegeven op verzoek van de vreemdeling en afkomstig is van een niet-objectief verifieerbare bron. Deze informatie moet dan wel beschikbaar zijn uit M35-O.

Indien de aanvraag compleet is, het document nieuw en relevant is en de vragen op M35-O ten aanzien van het document zijn beantwoord, maar deze nog niet voldoende informatie verschaffen om te beoordelen of de documenten de kans op verlening van internationale bescherming aanzienlijk groter maken, voegt een gehoor wel iets toe en zal er een gehoor worden gepland. Ook in twijfelgevallen verdient het de voorkeur de vreemdeling te horen. De lat voor een gehoor in een opvolgende aanvraag ligt bij een nieuw document lager dan voorheen. Door de vreemdeling te horen, wordt voldaan aan de samenwerkingsverplichting. De opvolgende aanvraag kan ook als er een gehoor is afgenomen nog altijd als niet-ontvankelijk o.g.v. artikel 30a, eerste lid, sub d, Vw worden afgedaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als het document wel nieuw is, maar het de kans op internationale bescherming niet alsnog aanzienlijk groter maakt.

4.2 Last minuteaanvragen

Voor last minuteaanvragen geldt dat toepassing kan worden gegeven aan artikel 3.1 van het Vreemdelingenbesluit en de uitzetting of overdracht doorgang kan vinden indien er kan worden vastgesteld dat er geen sprake is van nieuwe elementen of bevindingen die de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maken. Hier geldt onverminderd de tweetrap van (1) nieuwe elementen en bevindingen die (2) de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maken en de kaders die hierboven zijn omschreven.

In geval er bij een last minuteaanvraag een nieuw document wordt overlegd, is het niet noodzakelijk dat er onderzoek wordt gedaan naar de authenticiteit van het document indien dit tijdtechnisch niet haalbaar is. Er kan in dat geval worden gehandeld alsof het document authentiek is. Er wordt louter gekeken naar de overige punten die zijn genoemd in de vorige paragraaf (aard en inhoud, wijze van verkrijgen, etc.) om te beoordelen of het document de kans op internationale bescherming aanzienlijk groter maakt. Hiervoor is wel noodzakelijk dat duidelijk is wat het document behelst en moet op z'n minst moet een (ruwe) vertaling beschikbaar zijn.

Een uitzetting of overdracht kan nog altijd doorgang vinden wanneer bijvoorbeeld het overgelegde nieuwe document niet relevant is voor de opvolgende asielaanvraag of er goede redenen zijn om te twifelen aan de juistheid van het document en het document om die reden de kans op internationale bescherming niet aanzienlijk groter maakt. Gelet op de tijdsdruk die gepaard gaat met asielaanvragen die op het

laatste moment voor uitzetting worden ingediend, dienen niet al te hoge eisen aan overgelegde documenten te worden gesteld. Het afgelasten van een uitzetting zodat meer tijd kan worden genomen om de stukken goed te beoordelen, kan het onvermijdelijke gevolg zijn.

4.3 Aanvragen die eerder zijn afgewezen

Vreemdelingen die van mening zijn dat hun eerdere asielaanvraag door het arrest een andere uitkomst zou moeten krijgen, kunnen een opvolgende asielaanvraag (al dan niet samen met een aanvraag tot heroverweging) indienen en zich daarbij opnieuw beroepen op de elementen en bevindingen waarvan in de eerdere procedure is overwogen dat deze niet kwalificeren als nieuwe elementen en bevindingen. Het zal naar verwachting vooral om zaken gaan waarin in de eerdere procedure documenten zijn overgelegd die toen terzijde zijn geschoven met als enig of voornaamste argument dat de authenticiteit ervan niet is komen vast te staan.

Het is van belang dat hierbij goed wordt bekeken of er in de voorgaande asielprocedure inderdaad (nagenoeg) enkel is afgewezen omdat het overgelegde document niet op echtheid kon worden beoordeeld, het afkomstig was van een niet-objectief verifieerbare bron of een kopie betrof of als het document enkel ter zijde is geschoven omdat het eerder had kunnen worden overgelegd. Indien dat het geval is, zal volgens bovenstaande werkwijze moeten worden bekeken of de overgelegde documenten gelet op het arrest wel als nieuwe elementen en bevindingen moeten worden gezien en of deze de kans op verlening van internationale bescherming aanzienlijk groter maken. Als wordt geoordeeld dat de documenten ten tijde van de eerdere aanvraag al niet nieuw waren of de kans op internationale bescherming niet aanzienlijk groter maken, dan kan opnieuw tot niet-ontvankelijkheid worden geconcludeerd. Zoals hiervoor aangegeven, zal dat een uitgebreidere motivering vereisen.

Ook is het denkbaar dat de eerdere afdoening als niet-ontvankelijk weliswaar niet enkel gebaseerd was op de omstandigheid dat de authenticiteit van het document niet is komen vast te staan, maar dat de overige reden(en) om niet-ontvankelijk te verklaren erg mager waren in het licht van de motiveringseisen die nu gelden. In dat geval is het raadzaam ook dan over te gaan tot het geven van een uitgebreidere motivering.

Als wordt geconcludeerd dat de eerdere afdoening als niet-ontvankelijk niet staande kan worden gehouden en destijds een inhoudelijke behandeling had dienen plaats te vinden, zal een dergelijke behandeling alsnog moeten plaatsvinden. Dat hoeft niet zonder meer tot een inwilliging te leiden. Afhankelijk van de omstandigheden van het geval kan de aanvraag mogelijk kennelijk ongegrond worden verklaard (artikel 30b, eerste lid, onder g Vw).

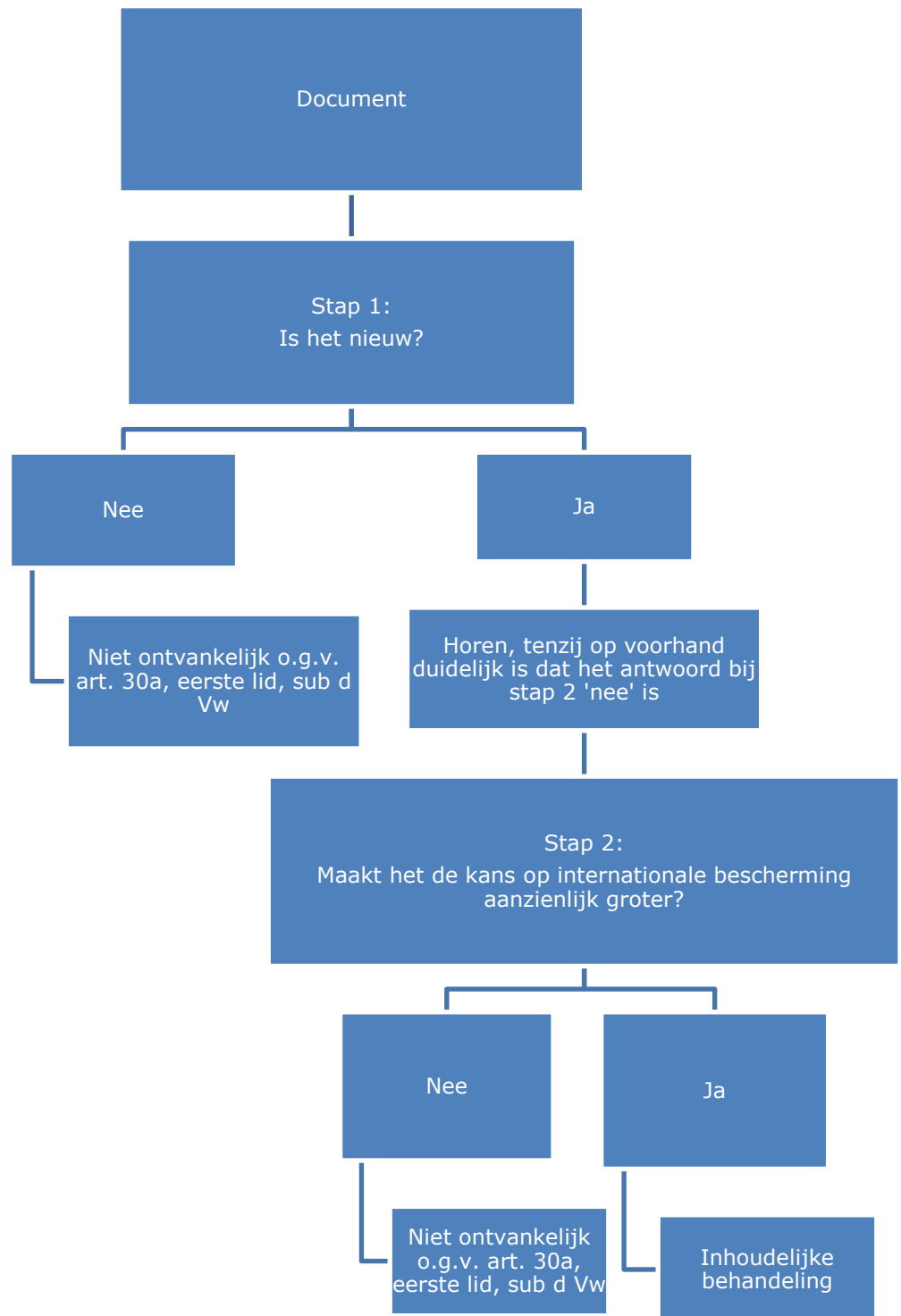
Indien wordt geconcludeerd dat de eerdere afdoening als niet-ontvankelijk gebaseerd was op een motivering welke (nagenoeg) geheel voldoet aan het arrest van het Hof zoals hierboven is uitgewerkt, dan kan de opvolgende aanvraag opnieuw als niet-ontvankelijk o.g.v. artikel 30a, eerste lid, sub d, Vw worden afgedaan. Daarbij kan korthedshalve worden verwezen naar de eerder gebezigde motivering, gevolgd door de conclusie dat daarmee is voldaan aan de eisen die het arrest van het Hof stelt.

Indien het voornemen bestaat in een opvolgende aanvraag met een beroep op het arrest van het HvJ-EU over te gaan tot een inwilliging, dient contact te worden gelegd met de dossierhouder van SUA.

5. Afstemming

SUA, JZ, A&B, DMB.

Stroomschema

NB: in zaken waarin wordt gehoord, wordt één gehoor afgenomen waarin zowel de ontvankelijkheid als de inhoudelijke aspecten worden bevraagd.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/75 Actualisering werkinstructie 2019/14 – middelen van bestaan

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema B1 regulier algemeen – B1/4 afwijzingsgronden vvr bep – B1/4.3 middelen van bestaan

Relatie met
Geldig vanaf 15-06-2021
Geldig tot en met 15-12-2021

Aanleiding

Op 15 juni 2021 is de interne werkinstructie 2019/14 (middelen van bestaan) geactualiseerd en vernummerd naar **2021/7**. De actualisering bestaat allereerst uit de opname van de volgende informatieberichten in de werkinstructie:

- 2017/88 (gevolgen AbRS-uitspraak over middelen van bestaan voor langdurig ingezetenen)
- 2018/81 (toetsing buitenlandse inkomsten)
- 2019/19 (verklaring werkgever hoeft geen loondoorbetalingsverplichting te bevatten)
- 2019/21 (bij flextoets moeten inkomsten op jaarbasis voldoende zijn)
- 2020/79 (Afdelingsuitspraak over zelfstandigheid middelen van bestaan)
- 2020/104 (vrijstelling middelenvereiste referent met asielvergunning bij gezinsherenigingsaanvraag binnen drie maanden)
- 2020/130 (meewegen WW- en ZW-uitkering bij flextoets)

Ook zijn passages verwijderd die inmiddels in de Vreemdelingencirculaire zijn opgenomen.

Daarnaast is een aantal onduidelijke dan wel overbodige passages aangepast respectievelijk geschrapt. Daarbij gaat het onder meer om passages die zien op:

- Dubbele loonheffingskorting
- Dienstverlening aan huis/persoonsgebonden budget
- Huuropbrengsten

De inhoud van de nieuwe werkinstructie is afgestemd met de directie RVN, de directie JZ en DMB.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/76 Handelwijze t.a.v. Syriërs met een ingetrokken of verlopen vergunning in Denemarken
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel themapagina's – Vw 30 Dublin / Vw 30a Niet-ontvankelijk / Asielprocedure
Relatie met	- Verordening (EU) Nr. 604/2013 (Dublinverordening) - Informatiebericht 2021/46
Geldig vanaf	16-06-2021
Geldig tot en met	16-12-2021

1. Aanleiding

Onlangs heeft Denemarken het asielbeleid ten aanzien van Syrië aangepast. Dit heeft gevolgen voor de werkwijze met betrekking tot zaken van Syriërs die vanuit Denemarken doorreizen naar Nederland en hier een asielaanvraag indienen.

2. Verwachting

De informatie in dit IB is relevant voor medewerkers die zaken behandelen in spoor 1, spoor 2 en spoor 4.

2. Inhoud/Toelichting

Denemarken heeft bepaald dat Syriërs afkomstig uit Damascus stad en Rif-Damascus en aan wie een vergunning is verleend op basis van (enkel) de algemene situatie veilig terug zouden kunnen keren naar Syrië. Op basis van dit beleid wordt de eerder verleende internationale bescherming beëindigd of niet verlengd. In deze gevallen worden ook de afhankelijke vergunningen die zijn afgegeven op grond van gezinshereniging (na nareis) ingetrokken of niet verlengd. In dit informatiebericht (IB) wordt nader toegelicht hoe te handelen in zaken van Syriërs die zich beroepen op het beleid in Denemarken.

3. Hoe te handelen

Zaken van Syriërs waar de aan hen verleende internationale bescherming is beëindigd of niet verlengd worden in beginsel in spoor 1 afgedaan.¹ Ook zaken van Syriërs die een afhankelijke vergunning hebben verkregen (o.g.v. gezinshereniging na nareis bijvoorbeeld) die nog geldig is, is verlopen of is ingetrokken, worden in beginsel in spoor 1 afgedaan. In spoor 2 worden de zaken van Syriërs afgedaan aan wie internationale bescherming is verleend. Let wel: de afdoening is dan strikt genomen niet-ontvankelijk op grond van artikel 30a, eerste lid en onder b, Vw en niet op grond van 30a, eerste lid en onder a, Vw. Denemarken is weliswaar een lidstaat van de Europese Unie, maar heeft een opt-out op de Procedure- en Kwalificatierichtlijn. Op basis van het interstatelijk vertrouwensbeginsel mogen wij

---

1. NB. Zie ook C2/6.1 Vc: indien een verlopen verblijfsdocument is overgelegd wil dat niet zeggen dat de vreemdeling niet langer internationale bescherming geniet. Er zal moeten blijken dat de lidstaat de eerder verleende internationale bescherming in het individuele geval heeft beëindigd of niet verlengd. Zie ook kopje 'opstarten artikel 34-onderzoek'.

er evengoed van uitgaan dat Denemarken geen asielzoeker zal doen terugkeren naar Syrië zonder dat beoordeeld is of dit in strijd is met een van de refoulementverboden. Als de vreemdeling in Denemarken klachten heeft over de beoordeling van zijn asielaanvraag of het regime op een (gesloten) centrum, dan dient hij of zij zich tot de Deense (hogere) autoriteiten te wenden en daarna zo nodig, vanuit Denemarken, tot het Europese Hof voor Rechten van de Mens (EHRM). Overigens, op dit moment is niet gebleken dat Denemarken gedwongen uitzet. Vanwege het ontbreken van diplomatieke banden vindt er daarom thans alleen terugkeer op vrijwillige basis plaats. Verdere ontwikkelingen inzake Denemarken, waaronder de wet die onlangs is aangenomen om asielverzoeken buiten Europa te behandelen, worden nauwgezet gevolgd. Dit IB en de bijbehorende bouwsteen zullen worden aangepast indien de ontwikkelingen daarom vragen.

Opstarten artikel 34-onderzoek

Een artikel 34-onderzoek zal niet noodzakelijk zijn als evident is gebleken dat de vreemdeling in het bezit is van een geldige asielstatus in Denemarken (internationale bescherming). Dit kan geconcludeerd worden op basis van Eurodac-resultaat in combinatie met documenten en/of verklaringen van de vreemdeling. Ook is een onderzoek niet noodzakelijk als evident is gebleken dat de internationale bescherming is beëindigd of niet verlengd, of als is gebleken dat de andersoortige vergunning (bijvoorbeeld gezinshereniging na nareis) is ingetrokken of niet verlengd. Dit blijkt niet uit Eurodac, maar kan geconcludeerd worden op basis van documenten en verklaringen van de vreemdeling.

In praktijk zal er echter niet altijd duidelijkheid omtrent de status van een vreemdeling in Denemarken zijn. Immers, als uit Eurodac blijkt dat er internationale bescherming is verleend kan deze informatie inmiddels achterhaald zijn. Dit zal daarom geverifieerd moeten worden bij de Deense autoriteiten. Ook blijkt niet altijd uit Eurodac dat er een vergunning is afgegeven. Zo komen bijvoorbeeld vreemdelingen die een vergunning hebben verkregen na nareis niet naar voren in Eurodac, maar zij kunnen wel geclaimd worden op Denemarken. Als er onduidelijkheid is of twijfel bestaat over de status van de vreemdeling in Denemarken is nader onderzoek aangewezen. Het is noodzakelijk dat dit tijdig wordt ingesteld, daarom verdient het de voorkeur om een artikel 34-onderzoek op te starten in de aanmeldfase. Zie voor informatie [IB 2021/46](#).²

Met name voor de medewerkers van de aanmeldbalies is van belang dat bij het aanmeldgehoor goed doorgevraagd wordt of de Syrische vreemdeling afkomstig is uit Denemarken en of de vreemdeling daar mogelijk een asielvergunning of andersoortige vergunning (zoals na nareis) heeft verkregen. Niet elke vreemdeling zal dit gegeven immers uit eigen beweging op voorhand mededelen en ook blijkt dat niet altijd uit Eurodac. Het is van belang om bij twijfel een artikel 34-onderzoek op te starten.

Mocht in een later stadium dan de aanmeldfase, bijvoorbeeld in spoor 4, onderkend worden dat een vreemdeling een geldige status heeft in Denemarken, dan kan de zaak alsnog in spoor 2 worden behandeld. Het is daarbij wel van belang dat duidelijk is dat inderdaad sprake is van een geldige status. Bij twijfel zal artikel 34-onderzoek moeten worden opgestart, zie [IB 2021/46](#). Mocht in een later stadium dan de aanmeldfase, bijvoorbeeld in spoor 4, onderkend worden dat de vreemdeling een status heeft gehad in Denemarken en daarom kan worden geclaimd (spoor 1), zal eerst bekeken moeten worden of de [claimtermijn](#) verstreken is. Mocht er qua

---

2. Zie ter info ook [thema claim-uit](#) en [thema onderzoek-uit](#) op de Dublin IK pagina.

termijn³ ruimte zijn om een artikel 34-onderzoek op te starten dient dit zo snel mogelijk gedaan te worden. Het kan echter zijn dat de claimtermijn dit niet toelaat, het geniet dan de voorkeur om het claimverzoek te verzenden zonder voorafgaand artikel 34-onderzoek te hebben ingesteld. Als de claimtermijn verstreken is zal de zaak opgenomen moeten worden in de nationale procedure en verder inhoudelijk worden behandeld. De insteek is uiteraard om dit te voorkomen.

Let op: aan Syrische vreemdelingen uit Denemarken kan internationale bescherming zijn verleend, maar het kan ook dat zij bijvoorbeeld een (afhankelijke) vergunning hebben verkregen na nareis. Dit betekent dat het in praktijk kan voorkomen dat niet alle gezinsleden op dezelfde grond worden afgedaan. Het is wel wenselijk dat de zaken van gezinsleden, ook al worden deze op verschillende gronden afgedaan, zoveel mogelijk tegelijk worden behandeld.

Claimwaardigheid (spoor 1)

Gelet op het interstatelijk vertrouwensbeginsel kan er geclaimd blijven worden op Denemarken. De gebruikelijke claimgronden kunnen toegepast worden naar gelang de casus. Voor Syriërs met een ingetrokken of verlopen vergunning in Denemarken geldt specifiek het volgende.⁴

Bij een ingetrokken vergunning (beëindiging of verlopen internationale bescherming)

Als is gebleken dat de internationale bescherming is beëindigd of niet verlengd, en de verblijfsvergunning als resultaat daarvan is ingetrokken, geldt het volgende. Op grond van artikel 18, eerste lid, aanhef en onder d, Dublinverordening (hierna: Dv) kan een vreemdeling op de verantwoordelijke lidstaat worden geclaimd als er sprake is van een afgewezen verzoek in die lidstaat. De verantwoordelijke lidstaat, i.c. Denemarken, zal de vreemdeling terug moeten nemen volgens de bepaalde voorwaarden in de artikelen 23, 24, 25 en 29 van de Dv.

Hoewel in de Syrische zaken sprake is van een ingetrokken vergunning, wordt deze situatie gelijkgesteld met een situatie waarin een verzoek om internationale bescherming is afgewezen. Immers, in beide situaties is het verzoek om internationale bescherming in behandeling genomen, zoals bedoeld in artikel 2, aanhef en onder d, Dublinverordening en is geoordeeld dat betrokkene niet (meer) in aanmerking komt voor internationale bescherming.

Nu het een wezenlijk beginsel van de Dublinverordening is dat een verzoek om internationale bescherming slechts door één enkele lidstaat wordt behandeld, moet Denemarken derhalve worden aangemerkt als de verantwoordelijke lidstaat.⁵

Het behandelen van een verzoek om internationale bescherming omvat, zoals kan worden afgeleid uit artikel 19, derde lid, Dv, mede dat de verantwoordelijke lidstaat de nodige maatregelen neemt en ten uitvoer legt om ervoor te zorgen dat de vreemdeling wiens verzoek om internationale bescherming is afgewezen die lidstaat verlaat.

Bij een afgegeven reguliere verblijfstitel (onder meer nareis)

Op grond van artikel 12, eerste en vierde lid, Dv kan een vreemdeling geclaimd worden op de (verantwoordelijke) lidstaat die een (reguliere) verblijfstitel heeft

---

³ Houd er rekening mee dat op grond van artikel 34, lid 5, van de Dublinverordening, de aangezochte lidstaat een termijn van vijf weken heeft om te antwoorden.

⁴ Zie tevens de bouwstenen die JZ heeft ontwikkeld voor voornemens en beschikkingen. Deze worden opgenomen in Indigo en geplaatst op de Dublin IK pagina.

⁵ Arrest H en R van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 2 april 2019, punt 78 (C-582/17 en C-583/17; ECLI:EU:C:2019:280)

afgegeven die nog geldig is of die een verblijfstitel heeft afgegeven die minder dan twee jaar is verlopen. Wel is daarbij van belang dat de vreemdeling het grondgebied van de lidstaten niet heeft verlaten. Deze claimgrond kan ook toegepast worden in zaken waar de verblijfsvergunning is ingetrokken. Deze (laatste) situatie moet gelijkgesteld worden met de situatie waarin een verblijfsvergunning is verlopen. Immers, in beide situaties is er geen sprake meer van een geldige verblijfstitel in Denemarken, terwijl Denemarken wel moet worden aangemerkt als de lidstaat die de belangrijkste rol speelt in de toegang tot en het verblijf in de lidstaten.⁶

Deze claimgrond is met name van belang in zaken waar aan familieleden (van de hoofdpersoon) een afhankelijke verblijfsvergunning is afgegeven, o.g.v gezinshereniging na nareis bijvoorbeeld. Binnen Dublin worden ook namelijk ook dit type vergunningen als reguliere vergunning aangeduid.⁷

Bij een lopende procedure inzake internationale bescherming

Het kan zijn dat is gebleken dat de vergunning die is verleend weliswaar is ingetrokken of verlopen, maar dat de vreemdeling in Denemarken (opnieuw) een verzoek om internationale bescherming heeft ingediend. Indien deze procedure loopt, kan een claim worden verzonden op grond van artikel 18, eerste lid, aanhef en onder b, Dublinverordening. De verantwoordelijke lidstaat is gehouden om een vreemdeling van wie het verzoek aldaar in behandeling is terug te nemen volgens de bepaalde voorwaarden in de artikelen 23, 24, 25 en 29 Dv.

Bouwsteen voornemen en beschikking (spoor 1)

Voor het voornemen en de beschikking is van belang dat goed gemotiveerd wordt dat van het interstatelijk vertrouwensbeginsel kan worden uitgegaan. Er is een bouwsteen ontwikkeld. Deze is te raadplegen via de Dublin IK pagina en wordt tevens opgenomen in INDiGO. Het is van belang dat op alle door de (gemachtigde van de) vreemdeling aangedragen bronnen wordt gereageerd. Mocht er door de gemachtigde een beroep worden gedaan op een nieuwe bron of situatie waar de bouwsteen geen of onvoldoende handvatten voor biedt, neem dan contact op met JZ en SUA. De ontwikkelingen in Denemarken worden nauwgezet gevolgd, de bouwstenen zullen worden aangepast indien nodig.

Voor spoor 2 worden geen bouwstenen ontwikkeld op dit moment. Mocht de vreemdeling aangeven dat hij of zij vreest dat de nog geldige asielvergunning wordt ingetrokken, kan worden overwogen dat dit vooralsnog een onzekere toekomstige gebeurtenis betreft en indien deze vrees werkelijkheid wordt hij of zij zich, in Denemarken, kan beklagen bij de betreffende (hogere) autoriteiten. Ook kan de vreemdeling daarna zo nodig, vanuit Denemarken, tot het Europese Hof voor Rechten van de Mens (EHRM).

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met Directie A&B (unit Dublin, senioren spoor 2 Budel) en JZ.

---

⁶ Voorstel voor de nieuwe Dublinverordening (COM(2008) 820 definitief), p 6: Het voorstel is op dezelfde uitgangspunten gebaseerd als de bestaande Dublinverordening, namelijk dat de verantwoordelijkheid voor de behandeling van een verzoek om internationale bescherming ligt bij de lidstaat die de belangrijkste rol heeft gespeeld bij de toegang tot of het verblijf in de lidstaten, met enkele uitzonderingen om de eenheid van het gezin te beschermen.

⁷ Zie artikel 2, sub I, Dv voor de definitie van 'verblijfstitel'.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/77 Gevolgen Brexit voor de grens

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Grensmanagement
InformIND Thema toegang

Relatie met
Geldig vanaf 16-06-2021
Geldig tot en met 16-12-2021

1. Aanleiding

Het aflopen van de overgangperiode met het Verenigd Koninkrijk (VK) op 1 januari 2021 heeft gevolgen voor VK-onderdanen en hun gezinsleden en voor niet-EU onderdanen van het VK en hun gezinsleden, die de grens met Nederland (of het Schengengebied) willen passeren. In dit IB worden per categorie de gevolgen benoemd van de Brexit voor het passeren van de grens en hoe gehandeld moet worden door het IND-Grenskantoor, de ILO's en de Visadienst.

2. Verwachting

Dit informatiebericht ziet op de overgangstermijn voor de grens direct na de Brexit. Er volgt geen werkinstructie of informatiebericht na afloop van dit bericht over dit onderwerp. Na afloop van de geldigheid van dit IB zal worden gezien of dit IB verlengd of aangepast moet worden.

3. Inhoud/Toelichting

Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) de Europese Unie (EU) verlaten (Brexit). Deze terugtrekking heeft op basis van een terugtrekkingsakkoord tussen het VK en de EU plaatsgevonden. In het terugtrekkingsakkoord is een overgangperiode tot en met 31 december 2020 overeengekomen, waarin VK-onderdanen en hun familieleden het recht om binnen de EU te mogen verblijven, werken, studeren en reizen behouden en vice versa. Na de overgangperiode hebben VK-onderdanen en hun familieleden een nieuw Brexit verblijfsdocument nodig in Nederland en worden VK-onderdanen en hun gezinsleden gezien als derdelander.

4. Hoe te handelen

Hieronder wordt per categorie reizigers uit het VK beschreven hoe gehandeld moet worden bij de toegang tot Nederland. Het gaat om de volgende categorieën:

- a. VK-onderdanen die rechten kunnen ontlenen aan het terugtrekkingsakkoord tussen de EU en het VK;
- b. VK-onderdanen die in het VK wonen en werken;
- c. Derlanders die in het VK wonen en een visum nodig hebben;
- d. Derlanders die woonachtig zijn in het VK en familielid zijn van een VK onderdaan;
- e. Derlanders die gebruik maken van het recht op vrij verkeer omdat zij familielid zijn van een EU-burger;
- f. Derlanders die in het VK wonen of het VK bezoeken en een

Airporttransitvisum nodig hebben;

- g. Onderdanen van het VK en derdelanders wonende in het VK vallen vanaf 1 januari 2021 onder de Entryban in het kader van Covid-19.

ad a. VK-onderdanen die rechten kunnen ontleen aan het terugtrekkingsakkoord tussen de EU en het VK

Twee categorieën van VK-onderdanen en hun gezinsleden (ongeacht de nationaliteit) kunnen op grond van het terugtrekkingsakkoord verblijfsrecht hebben in Nederland (zie bijlage Handbook Annex 42). Daartoe moet men wel voor 1 oktober 2021 een verblijfsaanvraag indienen. Als dat niet wordt gedaan, vervalt het EU-verblijfsrecht op grond van richtlijn 2004/38 en is de nationale wetgeving van toepassing.

1. Dit betreft VK-onderdanen die vóór 1 januari 2021 een tijdelijk EU-verblijfsrecht in Nederland hadden. Zij mogen tijdelijk maximaal zes maanden buiten Nederland verblijven, zonder dat zij dit verblijfsrecht verliezen.
2. Dit betreft VK-onderdanen die vóór 1 januari 2021 in Nederland een duurzaam EU-verblijfsrecht hadden. Zij mogen maximaal vijf jaar buiten Nederland verblijven zonder dit verblijfsrecht te verliezen.

Tot 1 oktober 2021 kunnen VK-onderdanen die onder het terugtrekkingsakkoord vallen en daarmee rechtmatig verblijf in Nederland hebben, dit aantonen met hun verblijfsdocument, de ontvangstbevestiging van de aanvraag onder het terugtrekkingsakkoord, de brief die zij van de IND ontvangen hebben om een verblijfsvergunning aan te vragen of een bewijs van inschrijving in de BRP.

Vanaf 1 oktober 2021 moet een Brit of zijn gezinslid een verblijfsdocument op grond van het terugtrekkingsakkoord kunnen laten zien, of aantonen dat zij tijdig een aanvraag om een verblijfsdocument hebben ingediend waarop door de IND nog niet definitief is beslist.

ad b. VK-onderdanen die in het VK wonen en werken

Voor VK-onderdanen die in het VK wonen en werken en niet onder het terugtrekkingsakkoord vallen, geldt dat zij aan de grens worden onderworpen aan een grondige controle (doel, duur en middelen) conform de Schengengrenscore (artikel 8, lid 3), aangezien zij vanaf 1 januari 2021 derdelanders zonder een verblijfsvergunning in de EU zijn geworden. Zij mogen voor een periode van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen in de EU verblijven. Indien zij langere tijd in Nederland willen verblijven dienen zij een verblijfsvergunning aan te vragen. Zij zijn niet mvv-plichtig.

ad c. Derdelanders die in het VK wonen en een visum nodig hebben

Voor derdelanders die in het VK wonen en visumplichtig zijn voor de EU verandert er vanaf 1 januari 2021 weinig. Zij vallen onder Annex 1 behorende bij het handboek van de Visumcode. Zij dienen over een visum te beschikken en mogen met het visum voor een periode van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen in de EU verblijven.

In plaats van een Britse residence card zullen zij een paspoort dienen te overleggen dat nog minimaal 6 maanden geldig is.

ad d. Derdelanders die woonachtig zijn in het VK en familielid zijn van een VK onderdaan

Na 1 januari 2021 kunnen derdelanders die in het VK wonen en familieleden zijn van VK-onderdanen niet meer visumvrij het Schengengebied inreizen indien zij

visumplichtig zijn op basis van hun nationaliteit. Zij moeten voldoen aan de algemene voorwaarden van de Schengengrenscore en de Visumcode. Zij mogen met een geldig visum voor een periode van 90 dagen binnen een periode van 180 dagen in Nederland verblijven. In plaats van een residence card zullen zij een paspoort dienen te overleggen dat nog minimaal 6 maanden geldig is.

Coulanceperiode

Indien een derdelander die onder deze groep valt op 1 januari 2021 in Nederland is, geldt voor haar/hem een coulanceperiode van 90 dagen met ingang van 1 januari 2021 tot 1 april 2021. De termijn van 90 dagen houdt verband met de maximale duur van de vrije termijn waarvoor deze persoon bij inreis nog in aanmerking kwam. Tot 1 april 2021 worden derhalve geen inreisverboden opgelegd door de KMar aan genoemde personen die in deze periode willen uitreizen.

ad e. Derlanders die gebruik maken van het recht op vrij verkeer omdat zij familielid zijn van een EU-burger

De EU-burger is Nederlander:

Na 1 januari 2021 hebben derdelander familieleden van uit het VK terugkerende Nederlanders EU-verblijfsrecht op grond van artikel 21 VWEU indien zij voldoen aan de voorwaarden die zijn gesteld in hoofdstuk B10/2.2 van de Vc, onder het kopje 'Verblijfsrecht familielid bij terugkeer Nederlander uit het Verenigd Koninkrijk na gebruik van recht op vrij verkeer'. Deze voorwaarden zijn vanaf 1 januari 2021 opgenomen in bovengenoemde paragraaf in de Vc. Op grond hiervan dienen derdelander gezinsleden van Nederlanders die naar Nederland willen komen en aan eerder genoemde voorwaarden voldoen een faciliterend visum aan de grens aan te vragen die zij kosteloos kunnen verkrijgen.

Als niet wordt voldaan aan de voorwaarden zoals gesteld in par B10/2.2 Vc, geldt voor het visumplichtige derdelander gezinslid dat die bij inreis in Nederland moet voldoen aan de algemene voorwaarden van de Schengengrenscore en de Visumcode.

De EU-burger is geen Nederlander:

Derlander gezinsleden van EU-burgers, niet zijnde Nederlanders, blijven onder de richtlijn van vrij verkeer vallen en de daarbij geregelde visumfaciliteiten. Zij dienen een faciliterend visum aan de grens aan te vragen die zij kosteloos kunnen verkrijgen.

Coulanceperiode

Aangezien visumplichtige gezinsleden van Nederlanders in het VK visumvrij konden inreizen tot en met 31 december 2020 en visumplichtig worden per 1 januari 2021 voldoet deze groep met ingang van 1 januari 2021 niet aan de voorwaarden van de Visumcode en aan de toegangsvoorwaarden van de Schengengrenscore als zij dan nog in Nederland verblijven.

De KMar kan in deze situaties een inreisverbod opleggen bij uitreis, aangezien niet over een visum wordt beschikt terwijl dat per 1 januari 2021 wel moet. Er is voor deze groep een coulanceperiode in het leven geroepen van 90 dagen met ingang van 1 januari 2021, zodat deze groep personen probleemloos kan uitreizen vanaf 1 januari 2021. De termijn van 90 dagen houdt verband met de maximale duur van de vrije termijn waarvoor deze groep personen bij inreis nog in aanmerking kwam. Tot 1 april 2021 worden daarom geen inreisverboden opgelegd door de KMar aan deze personen die in deze periode willen uitreizen. Deze coulanceperiode is niet nodig voor derdelander gezinsleden bij Nederlanders die gebruik maken van het recht op vrij verkeer op grond van artikel 21 VWEU omdat de Terugkeerrichtlijn niet

op hen van toepassing is en voor hen sowieso geen terugkeerbesluit of inreisverbod opgelegd kan worden bij hun vertrek uit Nederland. Dit geldt ook voor visumplichtige gezinsleden van EU-onderdanen zijnde niet Nederlanders.

ad f. Derdelanders die in het VK wonen of het VK bezoeken en een Airporttransitvisum nodig hebben

Derdelanders die in het VK wonen of het VK bezoeken en op grond van een visum of een verblijfsvergunning van het VK geen ATV nodig hadden, moeten hier na 1 januari 2021 wél over beschikken als zij op een van de Nederlandse luchthavens willen transiteren. Het betreft derdelanders met een nationaliteit van een van de volgende landen: Afghanistan, Bangladesh, Congo, Eritrea, Ethiopië, Ghana, Iran, Iraq, Nigeria, Pakistan, Somalië, Sri Lanka, Cuba, Guinea, Guinea-Bissau, Nepal, Sierra Leone, Zuid-Soedan, Soedan, Syrië en Yemen. Voor Nigerianen met een visum of een verblijfsvergunning van het VK geldt een coulance regeling tot 1 februari 2021. Tot die tijd zijn zij voor hun heen-en terugreis met transit in Amsterdam vrijgesteld van het ATV vereiste.

ad g. Onderdanen van het VK en derdelanders wonende in het VK vallen vanaf 1 januari 2021 onder de Entryban in het kader van Covid-19

Vanaf 1 januari 2021 vallen VK-onderdanen en derdelanders die in het VK wonen niet langer onder de uitzonderingen van de Entryban. Dit betekent dat zij moeten voldoen aan een van de bepalingen ten aanzien van de uitzonderingscategorieën van de Entryban om toegang te krijgen tot Nederland.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met IND GK, IND BO, SUA RVN en DMB.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA A&B
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/79 Statushouders asiel die vanuit het buitenland terugkeren naar Nederland of Nederland vrijwillig verlaten
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Intrekking en niet-verlenging vva bepaalde tijd
Relatie met	IB 2019/126, IB 2020/93 ,Vc C2/10.4, WI 2017/1 (DV); Instructie LP en inreisvisum bij verlies van een vluchtelingen- of een vreemdelingenpaspoort EN/OF een verblijfsvergunning; Rapport van gehoor bij ambassade
Geldig vanaf	21-06-2021
Geldig tot en met	21-12-2021

1. Aanleiding

Het kan voorkomen dat asielstatushouders vanuit het buitenland of aan de grens verzoeken om Nederland te mogen inreizen. Ook kan het voorkomen dat asielstatushouders in Nederland juist melden dat zij vrijwillig willen terugkeren naar het land van herkomst of een derde land waar permanent verblijf is gewaarborgd. Dit informatiebericht bevat een beschrijving van verschillende voorkomende scenario's waarbij asielstatushouders Nederland willen inreizen of juist verlaten, en de werkwijzen die daarbij door de IND en ketenpartners worden gehanteerd.

2. Inhoud

- 3.1 (Voormalig) statushouder meldt zich voor toegang aan een Nederlandse grens
  - 3.1.1 Statushouder beschikt over rechtmatig verblijf;
  - 3.1.2 Statushouder beschikt over een verlopen verblijfsvergunning waarvan de internationale beschermingsstatus (nog) niet is ingetrokken;
  - 3.1.3 Het verblijfsrecht is reeds ingetrokken
- 3.2 (Voormalig) statushouder asiel meldt zich bij een Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging
  - 3.2.1 Statushouder beschikt over rechtmatig verblijf;
  - 3.2.2 Statushouder beschikt over een verlopen verblijfsvergunning waarvan de internationale beschermingsstatus (nog) niet is ingetrokken;
  - 3.2.3 Het verblijfsrecht is reeds ingetrokken;
- 3.3 (Voormalig) statushouder asiel wordt voorgedragen aan -of aangetroffen door de ILO in het buitenland
- 3.4 Statushouder wenst vrijwillig terug te keren naar het land van herkomst of een derde land waar permanent verblijf is gewaarborgd
  - 3.4.1 Statushouder vertrekt met behulp van IOM;
  - 3.4.2 Statushouder vertrekt met behulp van DT&V;
  - 3.4.3 Statushouder vertrekt zelfstandig.

Begrippen

Internationale beschermingsstatus: Op grond van de jurisprudentie is het mogelijk dat een vreemdeling wiens verblijfsrecht is verlopen nog wel een geldige internationale beschermingsstatus heeft. Dit geldt alleen voor statushouders op grond van artikel 29, eerste lid, Vw. De internationale beschermingsstatus komt niet te vervallen en moet indien van toepassing ingetrokken worden. In de tussentijd heeft de vreemdeling nog wel recht op alle voorzieningen in Nederland en daarmee feitelijk ook op alle voordelen die hoofdstuk VII van de Kwalificatierichtlijn hem biedt.

Statushouder: Met statushouder wordt bedoeld een vreemdeling met een verblijfsstatus op grond van asiel bepaalde tijd, artikel 29, eerste en tweede lid, Vw en onbepaalde tijd, artikel 33 Vw.

Rechtmatig verblijf/verblijfsrecht: Hiermee wordt bedoeld dat de vreemdeling een geldige verblijfsstatus heeft (bepaalde tijd of onbepaalde tijd) op grond van artikel 29 eerste of tweede lid Vw, of dat de verblijfsstatus is verlopen maar de internationale beschermingsstatus (nog) niet is ingetrokken.

Verblijfsvergunning: Het document waarmee de vreemdeling kan aantonen dat hij rechtmatig verblijf heeft. Het is mogelijk dat het document verlopen is, maar de vreemdeling nog wel rechtmatig verblijf heeft.

Onbepaalde tijd en nareis (tweede lid): Een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd kan niet ingetrokken worden wegens het reizen naar of verblijven in het land van herkomst, dit geldt ook voor een verblijfsvergunning afgegeven op grond van artikel 29, tweede lid, Vw. Deze vergunningen kunnen, afhankelijk van de individuele omstandigheden, echter wel worden ingetrokken wanneer de statushouder langer dan zes maanden buiten Nederland heeft verbleven.¹

3. Hoe te handelen

3.1. (Voormalig) statushouder meldt zich voor toegang aan de Nederlandse grens

3.1.1 Statushouder beschikt over rechtmatig verblijf

Indien de statushouder Nederland wenst in te reizen, in het bezit is van een verblijfsvergunning asiel op grond van artikel 29, eerste lid, Vw voor bepaalde tijd en aantoonbaar het land van herkomst heeft bezocht dan wel zes maanden of langer buiten Nederland heeft verbleven, hanteren de KMar en de IND de volgende werkwijze:

- 1 De KMar bevraagt de statushouder over de aard, duur en locatie van verblijf in het buitenland en legt dit vast in een proces-verbaal van bevindingen (met als naam: handhavingssignalen pv van bevindingen). Daarnaast scant de KMar eventuele stukken die relevant kunnen zijn voor de IND, bijvoorbeeld de personaliapagina en in- en uitreisstempels in het paspoort en de gebruikte tickets en boardingcards².
- 2 Aan de statushouder wordt, aangezien die in bezit is van een geldige verblijfsvergunning, de toegang tot Nederland verleend.

¹ Voor zover hierbij wordt voldaan aan de voorwaarden die in de Vc zijn benoemd.

² Daar waar het digitale stukken betreft wordt getracht deze zoveel mogelijk te printen en in het dossier op te nemen.

- 3 Het proces-verbaal genereert een BVV procesverwijzing. Het proces-verbaal en de documentscans worden door DRV opgehaald in INDIGO en een onderzoekszaak wordt opgevoerd, ter beoordeling door het Grenskantoor.
- 4 Het Grenskantoor neemt afhankelijk van de bruikbaarheid van het proces-verbaal en de bijgevoegde stukken een van de volgende vervolgstappen³:
  - Het signaal is (mogelijk) bruikbaar: Bij concrete indicaties dat de statushouder het land van herkomst heeft bezocht dan wel langer dan zes maanden buiten Nederland heeft verbleven, bijvoorbeeld als sprake is van paspoortstempels waaruit dit blijkt, voert de medewerker van het Grenskantoor een fraude-handhavingssignaal op in Indigo (N.B. dit is niet hetzelfde als een intrekkingsszaak). Het HIK verrijkt en registreert vervolgens een intrekkingsszaak conform werkinstructie 2017/1 (DV). Vervolgens wordt de zaak doorgestuurd naar Afdeling Herbeoordelen A&B. Afdeling Herbeoordelen beheert het verdere verloop van de intrekkingsszaak en maakt de afweging om de intrekking door te zetten dan wel de zaak af te sluiten met een niet-intrekking.
  - Het signaal is niet bruikbaar: Ook wanneer de informatie geen of onvoldoende handhavingssignalen bevat, worden het proces-verbaal en de stukken geüpload in Indigo. Echter wordt in deze gevallen geen handhavingsszaak opgevoerd.

3.1.2 Statushouder beschikt over een verlopen verblijfsvergunning waarvan de internationale beschermingsstatus (nog) niet is ingetrokken

Indien de vreemdeling geen geldige verblijfsvergunning asiel meer heeft, bijvoorbeeld omdat die reeds is verlopen, maar de onderliggende internationale beschermingsstatus nog niet is ingetrokken, dan kan hij niet aan de grens worden geweigerd. Aan de vreemdeling wordt gemeld dat hij per direct een verlengingsaanvraag moet indienen. Daarnaast wordt de verlopen verblijfsvergunning aan de grens ingenomen door de KMar. De KMar draagt het document over aan het Grenskantoor, het Grenskantoor draagt er vervolgens zorg voor dat het document wordt verzonden naar Bureau Documenten en voert een fraude-handhavingssignaal op. Afdeling Herbeoordelen beoordeelt of er aanleiding bestaat een herbeoordelingsprocedure op te starten en indien van toepassing daarbij de ingediende verlengingsaanvraag af te wijzen.

3.1.3 Het verblijfsrecht is reeds ingetrokken

Ten slotte kan het voorkomen dat een vreemdeling zich meldt nadat zijn verblijfsrecht is ingetrokken. In deze gevallen neemt de KMar contact op met het Grenskantoor om af te stemmen of de vreemdeling toegang tot het Nederlands grondgebied wordt verleend. Indien de intrekking nog niet in rechte vaststaat, moet in beginsel toestemming worden verleend om het Nederlands grondgebied te betreden. Indien de intrekking in rechte vaststaat kan de vreemdeling desgewenst een (nieuwe) asielaanvraag indienen. De toegang tot Nederland wordt dan uitgesteld en de vreemdeling doorloopt waar mogelijk de grensprocedure. Indien de vreemdeling geen asiel wenst aan te vragen kan de toegang tot Nederland worden geweigerd en de daarbij behorende procedure worden gevolgd.

³ Indien het Grenskantoor signalen ontvangt van het buitenland (veelal België of Duitsland) dat een houder van een door Nederland afgegeven asielvergunning diens land van herkomst heeft bezocht, wordt het signaal eveneens afgedaan conform de werkwijze genoemd onder punt 3.

3.2 (Voormalig) statushouder meldt zich bij een Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging

Het kan voorkomen dat een asielstatushouder zich meldt bij een Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging met de mededeling dat de door Nederland afgegeven reis-en/of verblijfsdocumenten zijn vermist of verlopen en dat de vreemdeling een verzoek doet om naar Nederland te mogen reizen. In dergelijke situaties hanteert de diplomatieke post in samenwerking met de IND de volgende werkwijze:

1. De diplomatieke post be vraagt de statushouder over de aard, duur en locatie van het verblijf buiten Nederland. Daarnaast verifieert de post welke documenten zijn verlopen dan wel vermist. Indien sprake is van signalen die relevant kunnen zijn in het kader van nationale veiligheid of overige handhavinggerelateerde aspecten, wordt dit zo snel mogelijk doorgegeven aan het HIK ^{10.2.g} [@ind.nl](mailto:10.2.g@ind.nl)⁴). Indien daartoe aanleiding bestaat, stuurt het HIK het signaal door naar de Unit Speciale Zaken (USZ, ^{10.2.g} [@ind.nl](mailto:10.2.g@ind.nl))⁵.
2. De diplomatieke post stuurt de vragen en antwoorden in een vast format tezamen met de aanvraag voor een reisdocument en/of visumaanvraag naar de IND (Frontdesk van de Afdeling Herbeoordelen). De Frontdesk medewerker van Afdeling herbeoordelen voert een Fraude Handhavingssignaal op. Hierbij wordt verzocht om na te gaan of de statushouder nog beschikt over rechtmatig verblijf in Nederland en of er redenen zijn waardoor de vreemdeling de terugkeer naar Nederland moet worden geweigerd.⁶ Afhankelijk van individuele aspecten van de zaak en de status van het verblijfsrecht is één van de onderstaande vervolgwerkwijzen van toepassing.

3.2.1 Statushouder beschikt over rechtmatig verblijf

Indien nog sprake is van rechtmatig verblijf, onderzoekt Afdeling Herbeoordelen of op basis van de informatie verkregen van de diplomatieke post aanleiding bestaat om een herbeoordelingsprocedure op te starten. Doorgaans moet wanneer een herbeoordelingsprocedure wordt opgestart desalniettemin toestemming worden verleend voor de afgifte van een LP. Het recht om terug te reizen naar Nederland kan niet worden ontzegd zolang de vreemdeling over rechtmatig verblijf beschikt.

Slechts in zeer uitzonderlijke gevallen, bijvoorbeeld wanneer de vreemdeling zich weer onder de bescherming van de autoriteiten van het land van herkomst heeft gesteld, kan besloten worden geen toestemming te geven voor de afgifte van een LP. In die gevallen wordt, gelijktijdig met de weigering, de herbeoordelingsprocedure gestart terwijl de statushouder nog in het buitenland verblijft en is nauwe samenwerking tussen de ambassade (via de cso-specials mailbox, ^{10.2.g} [@minbuza.nl](mailto:10.2.g@minbuza.nl)) en Afdeling Herbeoordelen van belang. Indien het niet mogelijk blijkt om de verblijfsstatus te herbeoordelen terwijl de vreemdeling in het buitenland verblijft, zal alsnog toestemming moeten worden verleend om naar Nederland te reizen. Indien Afdeling Herbeoordelen een NV risico signaleert dient hierover contact te worden opgenomen met USZ. Eventueel kan USZ de post verzoeken om aanvullende vragen te stellen aan de vreemdeling.

4 Het is eveneens mogelijk om via ind.nl een fraude melding te maken.

5 USZ zal vervolgens indien nodig contact opnemen met de AIVD en/of de Consulaire Service Organisatie (CSO) om het verdere verloop van de procedure af te stemmen. Indien de statushouder afkomstig is uit een risicoland en zich opnieuw onder de bescherming van de autoriteiten van dat land heeft gesteld, doet BZ altijd een melding bij de AIVD en wordt een silent procedure opgestart.

6 Contact tussen de post en IND verloopt via de CSO.

3.2.2 Statushouder beschikt over een verlopen verblijfsvergunning waarvan de internationale beschermingsstatus (nog) niet is ingetrokken

Afdeling Herbeoordelen bepaalt mede op basis van de informatie verkregen van de diplomatieke post of de internationale beschermingsstatus alsnog kan worden beëindigd. Indien van toepassing verdient het de voorkeur om de internationale bescherming te beëindigen zonder toestemming te verlenen om naar Nederland te reizen. Veelal zal dit echter niet mogelijk zijn omdat de vreemdeling zich weer gemeld heeft en dus (weer) bescherming wenst, derhalve zal dan ook vaak ertoe leiden dat alsnog toestemming worden verleend om naar Nederland te reizen. Vorenstaande maakt van belang dat de beschermingsstatus zo snel mogelijk wordt ingetrokken wanneer de verblijfsvergunning is verlopen en er geen verlengingsaanvraag is ingediend.

3.2.3 Het verblijfsrecht is reeds ingetrokken

Wanneer de intrekking nog niet in rechte vaststaat, dient toestemming te worden verleend om naar Nederland te reizen. De diplomatieke post stemt hierover af met de Afdeling Herbeoordelen. Indien de vreemdeling zich meldt nadat de intrekking in rechte vast is komen te stan, wordt in beginsel geen toestemming verleend om naar Nederland te reizen.

3.3 (Voormalig) statushouder asiel wordt voorgedragen aan of aangetroffen door de ILO in het buitenland

Allereerst is van belang dat de omstandigheid dat de vreemdeling is teruggekeerd naar het land van herkomst dan wel meer dan zes maanden buiten Nederland heeft verbleven niet per definitie betekent dat de verblijfsvergunning kan worden ingetrokken. Op basis van (Europese) wetgeving en jurisprudentie is van belang dat er altijd een gedegen onderzoek plaatsvindt voordat een verblijfsvergunning wordt ingetrokken. Vorenstaande brengt met zich mee dat de vreemdeling in de meeste gevallen ook toegestaan moet worden terug te keren naar Nederland. Paragraaf 3.4.3 van IB 2020/93 inzicht in het intrekingsproces asiel gaat hier verder op in.

De onderstaande procedure kan worden gevolgd indien de luchtvaartmaatschappij de statushouder aantreft en deze voor advies voordraagt aan de ILO of als de ILO een (voormalig) statushouder aantreft.

De ILO zal, daar waar mogelijk, moeten controleren of de vreemdeling nog geldig verblijfsrecht heeft. Indien de vreemdeling een verlopen verblijfsvergunning of geen verblijfsvergunning toont, wordt er vanuit gegaan dat hij geen rechtmatig verblijf in Nederland meer heeft. Daar waar er een geldige verblijfsvergunning wordt getoond die op naam van de statushouder staat, wordt aan de statushouder het voordeel van de twijfel gegund en wordt er vanuit gegaan dat er sprake is van rechtmatig verblijf.

- Indien de vreemdeling **geen rechtmatig verblijf** heeft in Nederland, verwijst de ILO de vreemdeling naar de meest dichtstbijzijnde Nederlandse vertegenwoordiging voor het aanvragen van een inreisvisum of een consulaire verklaring. De vreemdeling wordt dan niet toegestaan naar Nederland te reizen.
- Indien de vreemdeling nog **rechtmatig verblijf** heeft, wordt door de ILO een fraude- handhavingssignaal opgemaakt en kopieën gemaakt van het paspoort (en de relevante stempels), de boardingpass en het ticket. Deze stukken kunnen bij een eventuele herbeoordelingsprocedure worden gebruikt. Waar mogelijk verdient het de voorkeur om de vreemdeling te bevragen over het verblijf in het buitenland. Hiertoe kan het format worden gebruikt dat tevens wordt gebruikt door de Nederlandse vertegenwoordiging. Van belang is dat het recht om terug

te reizen naar Nederland niet kan worden ontzegd zolang de vreemdeling over rechtmatig verblijf beschikt. Voor uitzonderlijke gevallen geldt hetzelfde als is opgemerkt in paragraaf 3.2.1 met betrekking tot nationale veiligheid en het volgen van een intrekkingsprocedure in het buitenland.

Vorenstaande geldt eveneens indien een buitenlandse ILO een Nederlandse ILO voor advies raadpleegt.

3.4 Statushouder wenst vrijwillig terug te keren naar het land van herkomst of een derde land waar permanent verblijf is gewaarborgd

3.4.1 Statushouder vertrekt met behulp van IOM

Indien een statushouder vanuit Nederland wenst terug te keren naar het land van herkomst, dan kan hij daarbij worden ondersteund door IOM. Indien IOM niet in staat is om ondersteuning te bieden, bijvoorbeeld vanwege de veiligheidssituatie in het land van herkomst, kan de vreemdeling zich wenden tot DT&V (zie situatie 3.4.2) Indien IOM wel ondersteuning biedt bij terugkeer, wordt de volgende werkwijze aangehouden.

1. IOM stuurt een IOM-IND Verificatieformulier aan Afdeling T&I (DV) van de IND. Hierin wordt onder andere gevraagd om informatie over de status van het verblijf c.q. de verblijfsaanvraag en om toestemming voor het faciliteren van het vertrek uit Nederland;
2. T&I vult het Verificatieformulier in, voert dit op in Indigo en stuurt het ingevulde formulier terug naar IOM;
3. Indien blijkt uit de verificatie dat er sprake is van een geldige verblijfsvergunning, dient het verblijfsdocument in persoon ingeleverd te worden bij het IND loket. IOM wijst op deze verplichting. De statushouder moet vooraf aan IOM vertrek aantonen dat hij / zij aan deze verplichting heeft voldaan met een bewijs van ontvangst documenten door de IND (of een politierapport bij verlies van het verblijfsdocument);
4. Op het moment van daadwerkelijk vertrek ondertekent de statushouder een verklaring van het IOM waarin onder andere wordt aangegeven dat hij Nederland vrijwillig verlaat en ermee instemt dat de verblijfsvergunning wordt ingetrokken. Voorafgaand aan het vertrek ontvangt het Grenskantoor van IOM informatie over het aankomende vertrek. Het Grenskantoor adviseert de KMar op eventuele mogelijke acties op uitreis van de statushouder, bijvoorbeeld het al dan niet opleggen van een inreisverbod.
5. Als de vreemdeling het verblijfsdocument niet bij een IND loket heeft ingeleverd, wordt het verblijfsdocument bij het vertrek ingenomen door de KMar en overhandigd aan het Grenskantoor. Het Grenskantoor stuurt deze naar Bureau Documenten. Het IOM stuurt een vertrekbericht aan de IND waarin het vertrek wordt bevestigd. Dit wordt door T&I in INDIGO opgenomen, hierbij wordt door T&I eveneens een fraude-handhavingssignaal aangemaakt;
6. Naar aanleiding van het fraude-handhavingssignaal wordt door de afdeling herbeoordelen het verblijfsrecht ingetrokken.

3.4.2 Statushouder vertrekt met behulp van DT&V

Voor het geval dat een statushouder Nederland verlaat met behulp van DT&V, wordt door DT&V en de IND de volgende werkwijze aangehouden.

- 1 De regievoerder van DT&V informeert de statushouder dat terugkeer naar het land van herkomst kan leiden tot intrekking van de asielvergunning. Indien de statushouder volhardt in zijn wens om terugkeren, informeert de regievoerder Afdeling Herbeoordelen (10.2.g I@ind.nl). Door de medewerker frontdesk wordt een fraude-handhavingssignaal opgevoerd;
- 2 Afdeling Herbeoordelen informeert de regievoerder indien tijdens het vertrekgesprek specifieke vragen gesteld dienen te worden. Voor de herbeoordeling is van belang dat het volgende uit het vertrekgesprek het volgende naar voren komt⁷:
  - De reden van terugkeer;
  - Geplande datum van terugkeer en plaats waarnaar de vreemdeling terugkeert;
  - Dat sprake is van vrijwillige terugkeer;
  - Dat er geen vrees bij terugkeer is voor vervolging in de zin van het Vluchtelingenverdrag of een behandeling zoals bedoeld in art. 3EVRM;
  - Dat betrokkene op de hoogte is gesteld van de gevolgen van terugkeer en in geval van intrekking akkoord gaat met een verkorte werkwijze waarbij geen extra gehoor plaatsvindt. Het is van belang dat de regievoerder wordt verzocht betrokkene hiervoor te laten tekenen;
- 3 De regievoerder van DT&V stuurt het verslag van het vertrekgesprek naar de Afdeling Herbeoordelen. Indien dit gespreksverslag onvoldoende basis biedt om de verblijfsvergunning in te trekken, kan de vreemdeling nog op het moment van vertrek een verklaring tekenen dat hij zelfstandig vertrekt en dat hij instemt dat zijn verblijfsvergunning wordt ingetrokken;
- 4 Afdeling Herbeoordelen verricht een herbeoordeling van de verleende verblijfsstatus. Indien aanleiding wordt gezien om de verleende status in te trekken, stelt Afdeling Herbeoordelen het voornemen en besluit tegelijkertijd op en wordt dit, samen met een uitreikformulier, daags voor vertrek aan de statushouder en aan de regievoerder gezonden. Indien dit niet meer mogelijk is dient het formulier zelfstandig vertrek gebruikt te worden;
- 5 De regievoerder reikt het voornemen en het besluit uit, meldt bij de IND wanneer de vreemdeling daadwerkelijk is vertrokken en stuurt het uitreikformulier door naar de Afdeling Herbeoordelen;
- 6 Afdeling Herbeoordelen verwerkt, voor zover dit niet reeds is gedaan, de intrekking in INDiGO en sluit de herbeoordelingsprocedure af.

3.4.3 Statushouder vertrekt zelfstandig

Het kan ten slotte voorkomen dat de statushouder zelfstandig Nederland verlaat. Indien de statushouder bij vertrek uit Nederland aan de grens hiervan melding maakt, wordt hij gevraagd een verklaring te ondertekenen dat hij zelfstandig vertrekt en ermee instemt dat zijn verblijfsvergunning wordt ingetrokken. De KMAR neemt het verblijfsdocument en eventueel Nederlands reisdocument in en overhandigt de verklaring van zelfstandig vertrek en het verblijfsdocument aan het Grenskantoor. Het Grenskantoor stuurt dit door naar Bureau Documenten en voert een fraude-handhavingssignaal op.

3. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met A&B Afdeling Herbeoordelen, DV, Grenskantoor, DT&V, KMar, JZ en SUA.

⁷ Indien het vertrekgesprek met meerdere statushouders tegelijk wordt gevoerd, bijvoorbeeld in geval van een gezin, wordt in ieder vertrekgesprek aandacht aan de genoemde punten besteed.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) **10.2.e**
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/80 Top 200 voorwaarde bij het zoekjaar

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema **B6/2.2 top 200 voorwaarde bij het zoekjaar**

Relatie met -
Geldig vanaf 1 juli 2021
Geldig tot en met 1 januari 2022

1. Aanleiding

Op grond van de verblijfsvergunning voor het zoekjaar hoogopgeleiden, kunnen vreemdelingen in Nederland op zoek naar werk. In 2020 zijn via verschillende kanalen signalen binnengekomen van oneigenlijk gebruik van het zoekjaar. In plaats van de verblijfsvergunning te gebruiken om als hoogopgeleide migrant in Nederland op eigen kracht een baan te vinden of een bedrijf te starten, wordt direct na aankomst een asielaanvraag ingediend. In maart 2021 heeft de Staatssecretaris daarom besloten om de voorwaarden van het zoekjaar aan te passen voor een evenwichtiger beleid.

2. Doel

Met ingang van 1 juli 2021 is artikel 3.23 van het Voorschrift Vreemdelingen (VV) verscherpt. Paragraaf B6/2.2 van de Vreemdelingencirculaire (Vc) is hierop aangepast. In dit informatiebericht wordt uitgelegd aan welke voorwaarden de vreemdeling moet voldoen die is afgestudeerd of gepromoveerd aan een buitenlandse top-200-onderwijsinstelling.

3. Inhoud/Toelichting

Het zoekjaar is vastgelegd in artikel 3.42 van het Vreemdelingenbesluit en betreft een verblijfsvergunning met de duur van maximaal één jaar. Het zoekjaar staat onder andere open voor vreemdelingen die in de drie jaar direct voorafgaand aan de aanvraag aan een buitenlandse top-200-onderwijsinstelling met goed gevolg een masteropleiding of een postdoctorale opleiding van ten minste twaalf maanden hebben afgerond of zijn gepromoveerd.

Situatie vóór 1 juli 2021

Op grond van artikel 3.23 van het VV gold voor de buitenlandse onderwijsinstellingen dat zij opgenomen dienen te zijn in de top 200 van de algemene ranglijsten of de beschikbare ranglijsten per faculteit¹ en vakgebied, zoals gepubliceerd door een drietal uitgevers: ShanghaiRanking Consultancy, Quacquarelli Symonds en Times Higher Education.

Situatie per 1 juli 2021

Artikel 3.23 van het VV is zodanig gewijzigd dat buitenlandse onderwijsinstellingen

¹ In dit informatiebericht wordt de terminologie uit het VV gevolgd. In de praktijk bestaan de ranglijsten per faculteit niet meer en wordt getoetst of de buitenlandse onderwijsinstelling is opgenomen in de top 200 van de beschikbare ranglijsten per vakgebied.

voortaan in minstens twee in plaats van één beschikbare lijsten (algemeen, facultair of vakgebiedspecifiek) opgenomen dienen te zijn. Ranglijsten die door dezelfde uitgever zijn uitgebracht tellen daarbij als één. Dit betekent dat afgestudeerden of gepromoveerden niet langer in aanmerking zullen komen voor het zoekjaar, indien hun buitenlandse onderwijsinstelling slechts op één van de lijsten voorkomt.

4. Hoe te handelen

Het gewijzigde artikel 3.23 van het VV en de gewijzigde paragraaf B6/2.2 van de Vc treden per 1 juli 2021 onmiddellijk in werking. Dit betekent dat aanvragen voor verblijf op grond van het zoekjaar die op of na 1 juli 2021 worden ingediend aan de nieuwe voorwaarden moeten worden getoetst.

De nieuwe voorwaarden zijn ook van toepassing op kennismigranten die in aanmerking willen komen voor het verlaagd looncriterium, en daarom moeten voldoen aan de voorwaarden van het zoekjaar.

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met DMB en RVN.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) **10.2.e**
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/81 Einde pilot 'huisvesting Akense niet-EU studenten'

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema **B11/2.4 einde pilot 'huisvesting Akense niet-EU studenten'**

Relatie met -
Geldig vanaf 1 juli 2021
Geldig tot en met 1 januari 2022

1. Aanleiding

Op 1 april 2016 is de pilot "Huisvesting voor Akense niet-EU studenten" voor een periode van vijf jaar van start gegaan. De pilot is in 2016 opgezet om niet-EU studenten van Akense universiteiten en hogescholen te huisvesten in de stadsregio Parkstad Limburg. Door grote kamernood kunnen deze studenten geen kamer vinden in (de regio) Aken, terwijl in Parkstad Limburg juist sprake is van leegstand. Op 1 april 2021 is de pilot geëindigd.

2. Inhoud/Toelichting

De pilot 'huisvesting Akense niet-EU studenten' is op 1 april 2021 geëindigd. De pilot wordt niet verlengd. Paragraaf B11/2.4 van de Vreemdelingencirculaire (Vc) is conform aangepast.

3. Hoe te handelen

Op en na 1 april 2021 ingediende aanvragen voor verblijf op grond van de pilot worden afgewezen. Studenten die voor 1 april 2021 al een verblijfsvergunning hebben op grond van de pilot kunnen deze behouden en verlengen tot het einde van hun studie. Voor verlenging, of andere vragen, dienen de studenten contact op te nemen met de gemeente Kerkrade. De voorwaarden voor verblijf die zijn neergelegd in paragraaf B11/2.4 van de Vc blijven onverkort van toepassing.

4. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met DMB en RVN.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/82 Nieuwe codeletters legalisatie per 1 juli 2021

Kenmerk (digijust) 3411124
Hoofdtak Nederlanderschap Regulier
InformIND Thema Vc B1/8 Bewijsmiddelen

Relatie met IB 2021/6
Geldig vanaf 01-07-2021
Geldig tot en met 31-12-2021

1. Aanleiding

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken heeft de nieuwe codeletters kenbaar gemaakt die met ingang van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021 geldig zijn. De letters zijn in DISCS gepubliceerd.

2. Inhoud/Toelichting

Wanneer er bij de Nederlandse diplomatieke vertegenwoordiging ter legalisering een origineel document wordt overgelegd waarbij twijfels bestaan over de legalisatie en/of het document, dan wordt er op de ambassade een kort vragenformulier opgemaakt en elektronisch opgeslagen. Hierbij wordt de volgende werkwijze gehanteerd:

- Bij de legalisatie wordt er op het gelegaliseerde document een legalisatiesticker geplakt, waarin een code wordt vermeld;
- Uit deze code kan afgeleid worden of op de ambassade een vragenformulier voorhanden is;
- De beslissende instanties in Nederland kunnen aan de hand van de code die is gebruikt, zien of het noodzakelijk is contact op te nemen met de ambassade om het vragenformulier elektronisch op te vragen.

Indien op de legalisatiesticker een code vermeld staat waaruit blijkt dat een vragenformulier voorhanden is, dan dient contact te worden opgenomen met de ambassade. De mededeling die de ambassade heeft opgenomen is van belang bij de beslissing op de aanvraag.

3. Hoe te handelen

Hieronder volgt de nieuwe reeks letters die in het kenmerk van een legalisatie dienen te zijn opgenomen om te signaleren of er wel of niet een vragenformulier is opgemaakt. Deze verzameling codeletters is geldig van 1 juli 2021 tot en met 31 december 2021.

10.2.d en 10.2.g	
10.2.d en 10.2.g	

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met Bureau Documenten.

Informatiebericht JZ

Van	IND / JZ
Auteur(s)	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/84 Bedragen bestuurlijke voorprocedure. Aanpassing bedragen beroepsfase per 1 juli 2021
Hoofdtak	Asiel / Nederlanderschap / Regulier / Bestuursrecht
InformIND Thema	Procesoverstijgende thema's: Kosten bestuurlijke voorprocedures en proceskosten
Relatie met	<i>Artikel 7:15 Awb</i> / Regeling van de Minister voor Rechtsbescherming van 23 november 2020, nr. 3094038, tot indexering van bedragen in de Algemene wet bestuursrecht, het Besluit proceskosten bestuursrecht, de Wet griffierechten burgerlijke zaken en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek
Geldig vanaf	1 juli 2021
Geldig tot en met	31 december 2021

1. Aanleiding

Op 1 januari 2021¹ bedraagt de vergoeding van de kosten voor het door een professionele rechtshulpverlener opstellen van een bezwaarschrift: € **534** (één procespunt). Ook voor het verschijnen op een hoorzitting geldt één procespunt. De indexering van het tarief heeft onmiddellijke werking (er is geen overgangsrecht bepaald). Vanaf 1 januari 2020 was de vergoeding € 525.

2. Verwachting

Het informatiebericht IB 2019/127 'Wijziging bedrag vergoeding kosten bestuurlijke voorprocedures v.a. 1 januari 2020' is per 1 januari 2021 vervallen. Met dit informatiebericht wordt het per 30 juni 2021 vervallen IB 2021/4 geactualiseerd.

3. Inhoud/Toelichting

Volgens artikel 7:15, tweede lid, Awb bestaat recht op een forfaitaire vergoeding van kosten die een belanghebbende gemaakt heeft in verband met de behandeling van het bezwaar. Het bestuursorgaan kent de vergoeding toe indien aan de voorwaarden van het artikel is voldaan. Het gaat met name om kosten van een professionele rechtshulpverlener. Voor vergoeding komen in aanmerking de kosten voor het opstellen van een bezwaarschrift en die voor het verschijnen op een hoorzitting. Elk jaar worden de bedragen geïndexeerd.

Per 1 juli 2021² is de puntwaarde voor de fase van beroep en hoger beroep (artikel 8:75 Awb) verhoogd naar € 748. De puntwaarde voor de voorprocedure blijft € 534 per punt. De puntwaarden in de voorprocedure en beroepsprocedure in vreemdelingenzaken zijn dus niet langer gelijk.

¹ Regeling van de Minister voor Rechtsbescherming van 23 november 2020, nr. 3094038, tot indexering van bedragen in de Algemene wet bestuursrecht, het Besluit proceskosten bestuursrecht, de Wet griffierechten burgerlijke zaken en de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (Staatscourant 2020, 62581)

² Besluit van 8 december 2020 tot wijziging van het Besluit proceskosten bestuursrecht in verband met een verhoging van het tarief voor de vergoeding van de kosten van door een derde beroepsmatig verleende rechtsbijstand in beroep en hoger beroep (Staatsblad 2020, 524)

4. Hoe te handelen

Onmiddellijke werking

- Het tarief van 1 januari 2021 (€ 534) geldt voor alle bezwaarschriften die tussen 1 januari 2021 en 31 december 2021 worden afgedaan (ongeacht wanneer ze zijn ingediend).

5. Afstemming

De inhoud van dit bericht is afgestemd met SUA.

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteur	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/85 Tijdelijke werkwijze inzake Palestijnen uit de Palestijnse gebieden (de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever (West-bank) en Jeruzalem)
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Beleid geldend voor (staatloze) Palestijnen – Informatie voor uitvoering
Relatie met	WI 2020/19 Palestijnen
Geldig vanaf	02-07-2021
Geldig tot en met	02-02-2022

1. Aanleiding

In het weekbericht asiel van week 21 was naar aanleiding van het conflict in mei 2021 in de Palestijnse gebieden¹ verzocht om alle asielzaken van Palestijnen met herkomst/ land van gebruikelijke verblijfplaats: de Gazastrook, de Westelijke Jordaanoever (= West-bank) en Jeruzalem tot vrijdag 2 juli 2021 aan te houden. Middels dit informatiebericht wordt de afdoening van deze zaken hervat en wordt de werkwijze na 2 juli 2021 toegelicht.

2. Verwachting

Begin 2022 wordt het eerste algemene ambtsbericht Palestijnse gebieden (hierna: AAB) verwacht. Dan zal ook worden gezien of het AAB aanleiding geeft om landgebonden beleid in te richten voor Palestijnen uit deze gebieden. Tot dan toe kunnen alle asielzaken conform het algemeen beleidskader, neergelegd in C1 t/m C6 Vc, en onderhavig informatiebericht worden afgedaan.

3. Inhoud/Toelichting

Op 6 mei 2021 is het Israëlisch-Palestijns conflict begonnen en in de nacht van vrijdag 21 mei 2021 werd om 01:00 uur een voorlopige wapenstilstand gesloten. Hoewel de ontwikkelingen in de Palestijnse gebieden onvoorspelbaar zijn, is er op dit moment - mede gelet op de omstandigheid dat de wapenstilstand nog van kracht is, er hulpkonvooien van de VN worden toegelaten tot de Gazastrook en er geen sprake meer is van een gewapend conflict - geen reden om een besluit of vertrekmoratorium in te stellen en/of 15C-beleid te voeren. De afdoening van alle asielzaken kan na 2 juli 2021 worden hervat.

4. Hoe te handelen

Het uitgangspunt blijft dat iedere zaak op individuele merites beoordeeld dient te worden. Verder is het bekend dat we op dit moment te maken hebben met een informatietekort. Afhankelijk van de individuele zaak kan voorafgaand aan de beslissing bij TOELT nagegaan worden of er t.a.v. een bepaald onderwerp actuele informatie beschikbaar is. Bij het ontbreken hiervan kan de asielaanvraag, zoals

1 - <https://www.bbc.com/news/world-middle-east-20415675>
- <https://nos.nl/collectie/13864-escalatie-conflict-israel-palestijnen>
- [https://nl.wikipedia.org/wiki/Isra%C3%ABisch-Palestijns_conflict_\(2021\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Isra%C3%ABisch-Palestijns_conflict_(2021))
- <https://news.un.org/en/story/2021/06/1094712>

gebruikelijk, worden beoordeeld op basis van de individuele verklaringen afgezet tegen de beschikbare algemeen bekende informatie. Wanneer de verklaringen aannemelijk zijn, dient te worden beoordeeld of de gevreesde behandeling de lat van vervolging of ernstige schade haalt.

Hieronder zijn de meest voorkomende zaken/ meest gestelde vragen uitgewerkt.

Zaken met een individueel asielrelaas (persoonlijke problemen)

In deze zaken kan het hiervoor geschetste uitgangspunt worden gehandhaafd. In twijfelgevallen of bij een geloofwaardig asielrelaas waarbij de gestelde (aannemelijke) vrees niet geverifieerd kan worden aan de hand van actuele landeninformatie, kan worden uitgegaan van de verklaringen van de vreemdeling. Dat wil zeggen, dat in deze zaken het voordeel van de twijfel kan worden toegepast.

Zaken zonder individueel asielrelaas en waarin slechts een beroep wordt gedaan op 'het conflict', 'de verslechterde situatie' en 'de algemene situatie'

Deze zaken kunnen op de gebruikelijke wijze worden afgewezen. Er geldt geen besluit of vertrekmoratorium en ook geen 15C-beleid.

Zaken waarin een beroep wordt gedaan op de verwoeste woning of de feitelijke huisuitzetting door de Israëlische autoriteiten

In deze zaken dient de vreemdeling allereerst goed bevraagd te worden t.a.v. de details (is het aannemelijk dat de woning van betrokken is?/ had hij ergens anders onderdak?/ heeft hij ooit ergens anders gewoond?/ is het aannemelijk dat hij dakloos blijft?/ is sprake van een actuele vrees?/ genoot hij bijstand of bescherming van UNRWA? enz.). Wanneer deze feitencheck heeft plaatsgevonden en het relaas aannemelijk is, moeten deze zaken aan SUA worden voorgelegd, alvorens deze worden beslist.

Zaken waarin een beroep wordt gedaan op de tekortkomingen van UNRWA

Het algemene uitgangspunt dat UNRWA in de Palestijnse gebieden nog steeds aan haar opdracht kan voldoen, blijft gehandhaafd.² Wel ligt deze vraag momenteel nog voor bij de Afdeling. Dat maakt dat in individuele gevallen, indien nodig en terughoudend, kan worden afgeweken van dit algemene uitgangspunt. In dat geval kan worden aangenomen dat de UNRWA in een individueel geval niet meer kan voldoen aan de opdracht waardoor de Palestijn in kwestie 'onvrijwillig' is vertrokken. Dit leidt conform de 1D-toets³ tot een vluchtelingenstatus. Let wel dat dit alleen mogelijk is in het geval de Palestijn onder de 1D-toets valt en aannemelijk heeft gemaakt dat de UNRWA in zijn/ haar individuele geval niet meer aan de opdracht kan voldoen. Deze werkwijze geldt dus niet in het geval dat de Palestijn onder de gewone asieltoets valt.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met DMB, DA&B, TOELT en JZ-ST.

² Zie p. 24 WI 2020/19 Palestijnen.

³ Zie 1D-tabel op p. 27 WI 2020/19 Palestijnen.

Informatiebericht SUA

Van	IND JZ/SUA		
Auteur(s)	10.2.e	(JZ)/ 10.2.e	(SUA)
Telefoonnummer	10.2.e	/ 10.2.e	
Nummer & Titel	IB 2021/86 Tijdelijke wet dwangsom		
Kenmerk (digijust)	3419346		
Hoofdtak	Asiel		
InformIND Thema	Tijdelijke wet opschorten dwangsom		
Relatie met	IB 2020/179		
Geldig vanaf	11-07-2021		
Geldig tot en met	11-01-2022		

1. Aanleiding

Op 11 juli 2020 is de Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND (Tijdelijke wet) in werking getreden. De Tijdelijke wet regelt dat het niet meer mogelijk is om dwangsommen te verbeuren of beroepen tegen niet tijdig beslissen (BNTB) in te dienen. Naar aanleiding van het advies van de Raad van State op dat wetsvoorstel is besloten om één jaar na de inwerkingtreding van deze wet, het indienen van BNTB's opnieuw mogelijk te maken, zonder dat dit leidt tot dwangsommen. In dit Informatiebericht zal worden ingegaan op deze nieuwe situatie, die zich vanaf 11 juli 2021 voordoet en vervangt hiermee IB 2020/101.

2. Inhoud/Toelichting

Artikel 1 van de huidige Tijdelijke wet bepaalt dat de artikelen die gaan over de bestuurlijke dwangsom niet gelden voor asielaanvragen.¹ Ook is het niet tijdig beslissen in asielzaken niet langer gelijkgesteld met een besluit, zodat daartegen in het geheel geen beroep kan worden ingediend.²

De Tijdelijke wet geldt in beginsel voor één jaar. De geldigheidsduur van de Tijdelijke wet wordt verlengd op het moment dat er een Definitieve wet over opschorting van dwangsommen bij de Tweede Kamer wordt ingediend.³ Op 3 maart 2021 is het wetsvoorstel voor de definitieve afschaffing van dwangsommen ingediend bij de Tweede Kamer, waarmee de verlenging van de Tijdelijke wet is veiliggesteld.

In het geval dat de geldigheid van de Tijdelijke wet wordt verlengd, wordt artikel 1 van de Tijdelijke wet na één jaar automatisch aangepast, om beroepen tegen niet tijdig beslissen opnieuw mogelijk te maken.⁴ In het nieuwe artikel 1 van de Tijdelijke wet zijn de artikelen die gaan over de *bestuurlijke dwangsom* nog steeds buiten toepassing voor asielaanvragen. Hoewel het indienen van een BNTB opnieuw mogelijk is, zijn ook de bepalingen op grond waarvan het mogelijk zou zijn een *rechterlijke dwangsom* op te leggen, alsnog buiten werking gezet. Dat betekent dat

¹ De artikelen 4:17 t/m 4:19 van de Awb zijn buiten toepassing verklaard.

² Artikel 6:2, aanhef en onder b, van de Awb is buiten toepassing verklaard.

³ Artikel 4, Tijdelijke wet.

⁴ Artikel 5, Tijdelijke wet.

er ook in de nieuwe situatie in het geheel geen dwangsommen kunnen worden verbeurd.

3. Hoe te handelen

Ingebrekestellingen

Een ingebrekestelling (IGS) ingediend tussen 11 juli 2020 en 10 juli 2021 in een asielzaak is niet op rechtsgevolg gericht. Dat betekent dat er geen gevolgen aan de IGS zijn te ontlelen. Een automatische, bestuurlijke dwangsom is immers, net als het indienen van een BNTB door de Tijdelijke wet uitgesloten.

Vanaf 11 juli 2021 is het vanwege de wijziging van de Tijdelijke wet weer mogelijk om een BNTB in te dienen. Aangezien een BNTB vooraf moet worden gegaan door een IGS is het per 11 juli 2021 dus ook opnieuw mogelijk om een geldige IGS in te dienen. Het rechtsgevolg van deze IGS is dat ook een BNTB kan worden ingediend, indien 14 dagen na de IGS nog geen besluit is genomen. De termijn van 14 dagen om te beslissen leidt evenwel niet automatisch tot dwangsommen.

Na 11 juli 2021 zal door de IND weer per zaak afzonderlijk gekeken moeten worden of het een geldige of een ongeldige IGS is en zal dit ook als zodanig moeten worden geregistreerd in Indigo. Wanneer sprake is van een geldige IGS staat in de interne werkinstructie 2020/4.

Het heeft de voorkeur om in het besluit wél te benoemen dat een IGS is ingediend en of de beslistermijn daadwerkelijk is verlopen en de IGS dan wel of niet geldig is. Geef vervolgens aan dat de IGS gelet op de 'Tijdelijke wet opschorting dwangsommen IND' niet tot de automatische verbeurte van dwangsommen kan leiden.

Beroep niet tijdig beslissen

BNTB's worden beheerst door algemene regels (Awb) en een aantal bijzondere bepalingen (Afdeling 8.2.4a Awb). Voor BNTB's in asielzaken heeft de wetgever ervoor gekozen om ook de bijzondere regels uit voornoemde afdeling buiten werking te stellen. Dat betekent dat een BNTB in asielzaken, volgens de volgende algemene regels moet worden afgehandeld:

- Een geldige BNTB kan alleen worden ingediend, indien het bestuursorgaan vooraf in gebreke is gesteld en een termijn van 14 dagen is gegund. De algemene regels en uitzonderingen op de hoofdregel uit artikel 6:12 Awb zijn hierop van toepassing.
- Anders dan het geval met andere BNTB's zijn de bijzondere bepalingen dat de rechter verplicht is om binnen 8 weken met toepassing van de vereenvoudigde behandeling uitspraak op een BNTB te doen, niet langer van toepassing.
- Op grond van de algemene bepaling uit artikel 8:72, vierde lid Awb kan de bestuursrechter een beslistermijn opleggen, waarbinnen het bestuursorgaan een besluit moet nemen. De bijzondere regel dat deze termijn in beginsel twee weken is, tenzij een andere termijn of andere voorziening noodzakelijk is, is niet van toepassing. Wel moet de bestuursrechter op grond van Afdelingsjurisprudentie een redelijke termijn bieden, die passend is bij alle concrete omstandigheden van het geval.
- Zowel de bijzondere bepaling (artikel 8:55d, tweede lid Awb) als de algemene bepaling (artikel 8:72, zesde lid Awb) over rechterlijke dwangsommen is niet van toepassing in asielzaken. De bestuursrechter is dus niet bevoegd een rechterlijke dwangsom in asielzaken op te leggen.

In lijn met het bovenstaande is er een format van een BNTB-verweerschrift opgesteld, specifiek bedoeld voor de nieuwe BNTB's in asielzaken.

Het is nog onbekend hoe vaak vreemdelingen na 11 juli 2021 gebruik gaan maken van de mogelijkheid om weer een geldige IGS/BNTB in te dienen. Nu het indienen van een IGS/BNTB niet leidt tot dwangsommen is de verwachting wel dat hier minder gebruik van gaat worden gemaakt. Indien een IGS wordt ingediend is wel zaak om zo spoedig mogelijk op de onderliggende aanvraag te beslissen. Ook bestaat de mogelijkheid dat de rechtbank de IND een beslistermijn oplegt (zonder dat hier dwangsommen aan verbonden zijn). Ook hier is het zaak om te voldoen aan uitspraak van de rechtbank.

Dit Informatiebericht ziet op de Tijdelijke wet en de mogelijkheid van het indienen van een geldige IGS/BNTB vanaf 11 juli 2021. Zoals gezegd is het wetsvoorstel voor het definitief afschaffen van dwangsommen (de Definitieve wet) ingediend op 3 maart 2021. Op het moment dat wordt besloten om de Definitieve wet in te trekken of de Tweede Kamer verwerpt dit wetsvoorstel dan vervalt hiermee ook de Tijdelijke wet en dus ook dit Informatiebericht. Dit geldt ook als de Tweede Kamer het wetsvoorstel tot het definitief afschaffen van dwangsommen aanneemt. Ook dan vervalt de Tijdelijke wet maar wordt deze wel vervangen door de Definitieve wet. Het wetsvoorstel voor het definitief afschaffen van dwangsommen is controversieel verklaard door de Tweede Kamer dus onbekend is wanneer het wetsvoorstel wordt behandeld.

4. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met JZ/SUA/A&B.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/87 Besluit en Vertrekmoratorium Tigray en etnisch Tigreeërs.
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel, landenpagina, Ethiopië, besluit- en vertrekmoratorium
Relatie met	
Geldig vanaf	12 juli 2021
Geldig tot en met	12-januari-2022

1. Aanleiding

Dit Informatiebericht gaat over de instelling van een besluit- en vertrekmoratorium ten aanzien van vreemdelingen die voorafgaand aan hun vertrek uit Ethiopië hun normale woon-of verblijfplaats¹ hadden in de regio Tigray en vreemdelingen die behoren tot de groep etnisch Tigreeërs afkomstig uit overige gebieden in Ethiopië.

Zie voor algemene informatie aangaande een besluit- en vertrekmoratorium de Vreemdelingencirculaire C3.

2. Inhoud/Toelichting

Aanleiding en verwachting

Per brief van 29 juni j.l. heeft de Staatssecretaris aan de Tweede Kamer laten weten dat een besluit- en vertrekmoratorium wordt afgekondigd voor de in paragraaf 1 genoemde groepen voor de duur van 6 maanden. De reden hiertoe is de gewapende strijd die in november 2020 is uitgebroken in Tigray en die nog altijd voortduurt en het feit dat in het hele land de etnische spanningen zijn toegenomen waardoor met name etnisch Tigreeërs een verhoogd risico lijken te lopen. Door beperkte toegang tot de regio en het gebrek aan communicatiemogelijkheden ontbreekt actuele, eenduidige en volledige informatie omtrent de schaal en aard van de gewelddadigheden, en de impact hiervan op de burgerbevolking. Bovendien is het onduidelijk hoe de veiligheidssituatie zich verder zal ontwikkelen. Hierdoor kan momenteel niet worden beoordeeld welke risico's er voor bovengenoemde groepen bestaan bij terugkeer.

Aan Buitenlandse zaken is eind mei jl. opdracht gegeven een aanvullend ambtsbericht over de regio Tigray en de positie van Tigreeërs op te stellen. Als het aanvullend ambtsbericht gereed is, naar verwachting kort na de zomer van 2021, zal worden bezien wat de gevolgen hiervan zijn voor het landgebonden beleid.

Gevolgen beslistermijnen

Instelling van een besluitmoratorium betekent voor de betreffende vreemdelingen dat de wettelijke beslistermijn van lopende asielaanvragen, en van asielaanvragen

¹ Bij het bepalen van de normale woon-of verblijfplaats wordt gekeken naar de duur van het verblijf (in beginsel minimaal 6 maanden) en de omstandigheden van dit verblijf en of deze naar lokale maatstaven 'normaal' waren. Indien iemand bijvoorbeeld om gegronde redenen ondergedoken heeft gezeten is dit verblijf niet als normaal aan te merken. Zie bijvoorbeeld de uitspraken: [AbRS 18 september 2012](#), ([ECLI:NL:RVS:2012:357](#)) en [AbRS 21 maart 2011](#), ([ECLI:NL:RVS:2011:BP9272](#)).

die tijdens het moratorium worden ingediend, worden verlengd met een jaar, tot maximaal 21 maanden conform artikel 43 van de Vreemdelingenwet 2000.

Ook in zaken waarin de wettelijke beslistermijn van 6 dan wel (na verlenging met 9 maanden) 15 maanden al is verstreken, geldt het besluit- en vertrekmoratorium.

Het moratorium leidt er echter niet toe dat de maximale wettelijke termijn van 21 maanden kan worden overschreden.

De verlenging van de beslistermijn vloeit rechtstreeks voort uit het Besluit tot instelling van het besluit- en vertrekmoratorium. Dat laat onverlet dat de vreemdeling wel per brief moet worden geïnformeerd omtrent de omstandigheid dat zijn zaak onder het besluit- en vertrekmoratorium valt en dat zijn beslistermijn wordt verlengd.

Gevolgen vertrek

Uitgeprocedeerde Ethiopische asielzoekers die behoren tot de genoemde groepen en dus onder het toepassingsgebied van dit moratorium vallen, worden gedurende de looptijd van het moratorium niet verplicht terug te keren naar Ethiopië. Ook wordt aan hen opvang en verstrekkingen geboden².

Reikwijdte toepassing

De volgende categorieën zijn uitgezonderd van het besluit- en vertrekmoratorium:

- 'pseudo's' (dwz. vreemdelingen die stellen dat ze behoren tot één van de in paragraaf 1 genoemde groepen maar dit niet aannemelijk hebben gemaakt);
- Dublinclaimanten;
- Vreemdelingen wiens aanvraag niet-ontvankelijk kan worden verklaard op grond van artikel 30a eerste lid onder a, b, c of e Vw (internationale bescherming in een andere EU- lidstaat, erkend als vluchteling in een derde land, veilig derde land, reeds een verblijfsvergunning op grond van artikel 29 eerste lid Vw);
- Vreemdelingen wiens aanvraag buiten behandeling kan worden gesteld op grond van artikel 30c eerste lid (nalaten te antwoorden op verzoeken om informatie, toerekenbaar niet verschenen bij een gehoor, verdwenen zonder toestemming). Indien reeds is geconcludeerd dat betrokkene behoort tot de in paragraaf 1 genoemde groepen is het vertrekmoratorium wel van toepassing;
- Vreemdelingen waarop artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag van toepassing is;
- Asielaanvragen die afgewezen worden op grond van openbare orde en nationale veiligheid (zie verderop);
- Voor zaken die over de maximale beslistermijn van 21 maanden raken geldt het besluitmoratorium niet, maar het vertrekmoratorium wel.

Het besluitmoratorium staat er niet aan in de weg om zaken in te willigen mocht duidelijk zijn dat iemand in aanmerking komt voor asielbescherming op grond van individuele feiten en omstandigheden los van de criteria van het moratorium.

Zaken waarin de wettelijke beslistermijn van 21 maanden al is verstreken of gaat verstrijken bij verlenging van de beslistermijn met een jaar op grond van het moratorium

In zaken waarin de beslistermijn van 21 maanden reeds is overschreden of zal worden overschreden, zal in weerwil van het moratorium moeten worden beslist. Dit zal in beginsel inwilligend zijn. Het is vanwege de onduidelijke en onzekere situatie immers niet mogelijk om te motiveren dat bij terugkeer geen sprake zal zijn van vervolging (bij etnisch Tigreeërs) danwel ernstige schade (bij personen van een andere etniciteit afkomstig uit de regio Tigray). Deze zaken worden dus respectievelijk ingewilligd op grond van artikel 29, eerste lid aanhef en onder a (etnisch Tigreeërs) of onder b (enkel afkomstig uit Tigray) Vw. In de beschikking

² Aan hen worden de verstrekkingen geboden voorzien bij of krachtens de Wet Centraal Orgaan opvang asielzoekers of een ander wettelijk voorschrift dat soortgelijke verstrekkingen regelt.

dient in die gevallen wel te worden opgenomen dat er, als het aanvullend ambtsbericht gereed is, zal worden gezien wat de gevolgen hiervan zijn voor het landgebonden beleid en of herbeoordeling van de betreffende inwilliging in de rede ligt. Hiervoor wordt een bouwsteen gepubliceerd.

Voor zaken die over de 21 maanden termijn gaan en waarbij sprake is van contra-indicaties (1F, openbare orde, nationale veiligheid ed) wordt verwezen naar de passage hieromtrent verderop in dit informatiebericht.

Bepalen toepassing moratorium

In zaken van (gestelde) Ethiopiërs die voorafgaand aan hun vertrek hun normale woon- of verblijfplaats hadden in de regio Tigray en van (gestelde) etnisch Tigreeërs afkomstig uit overige gebieden in Ethiopië dient eerst onderzocht te worden of het besluit- en vertrekmoratorium inderdaad op de vreemdeling van toepassing is. Hiertoe dient te worden gezien of betrokkene behoort tot de in paragraaf 1 genoemde groepen en dient onderzoek te worden gedaan naar de toepasselijkheid van bovengenoemde uitzonderingscategorieën.

In het aanmeldgehoor dient betrokkene dan ook te worden bevraagd op zijn etniciteit en herkomst. Vervolgens wordt door de regietafel besloten of het besluit- en vertrekmoratorium van toepassing is. Indien dit het geval is zal de zaak niet de AA instromen.

Indien het nader gehoor (in de AA) al heeft plaatsgevonden maar er nog geen beslissing is uitgebracht dient op basis van de beschikbare informatie te worden gezien of betrokkene behoort tot de in paragraaf 1 genoemde groepen en of er een uitzonderingssituatie van toepassing is.

Om te bepalen of een vreemdeling afkomstig is uit de regio Tigray³ kan op de gebruikelijke wijze herkomstonderzoek worden gedaan. Zie Werkinstructie 2019/4 Herkomstonderzoek in asielzaken voor meer informatie over de werkwijze bij herkomstonderzoek en de beoordeling hiervan.

Ten aanzien van het beoordelen van de geloofwaardigheid van iemands gestelde Tigrese etniciteit zal TOELT op korte termijn met handvatten komen die hierbij kunnen helpen.

In het geval de vreemdeling al eerder een procedure bij de IND heeft doorlopen kan de informatie die daarbij is verstrekt worden gebruikt bij de beoordeling van de toepasbaarheid van het moratorium.

Indien het besluit- en vertrekmoratorium van toepassing is dient, in zaken waarin de beslistermijn van maximaal 21 maanden nog niet is verlopen, de verlenging van de beslistermijn te worden geregistreerd. Daarnaast wordt de vreemdeling per brief geïnformeerd dat het besluit- en vertrekmoratorium op hem/haar van toepassing is. Voor de te volgen stappen en systeemhandelingen wordt verwezen naar de Procesbeschrijving Asiel en de Systeembeschrijving Indigo voor A&B en RVN.

Beroepsprocedures

Beschikkingen in lopende (hoger) beroepsprocedures die onder het moratorium vallen kunnen worden ingetrokken⁴, tenzij het gaat om vreemdelingen die van de moratoria zijn uitgezonderd (bijvoorbeeld vanwege openbare orde aspecten).

Uitgeprocedeerd/geen asielaanvraag lopen

Naar verwachting zullen zich vreemdelingen gaan melden die geen asielaanvraag meer hebben lopen/ geen procedures meer open hebben staan en die ook geen nieuwe aanvraag willen indienen, maar die wel een beroep willen doen op het vertrekmoratorium. Ook in deze gevallen dient onderzocht te worden of het

³ Dat willen zeggen dat hij hier voorafgaand aan zijn vertrek zijn normale woon- of verblijfplaats had.

⁴ Dit zal worden gedaan door JZ.

moratorium inderdaad op de vreemdeling van toepassing is. Indien het vertrekmoratorium van toepassing is wordt uitstel van vertrek verleend. Voor de te volgen stappen en systeemhandelingen wordt eveneens verwezen naar de Procesbeschrijving Asiel en de Systeembeschrijving Indigo voor A&B en RVN.

Zaken die afgewezen worden op grond van 1F openbare orde en nationale veiligheid

Zoals hierboven reeds aangegeven vallen zaken van vreemdelingen op wie artikel 1F Vluchtelingenverdrag van toepassing is, of bij wie sprake is van ernstige antecedenten – die conform artikel 3.105c en/of artikel 3.105e Vb in de weg staan aan verlening van een verblijfsvergunning – niet onder het besluit- en vertrekmoratorium. Er dient dus op de aanvragen te worden beslist en de beslistermijn kan dus niet op grond van het besluitmoratorium worden verlengd.

Indien het mogelijk is om deze zaken aan te houden tot het moratorium verloopt (bijvoorbeeld als de beslistermijn op grond van artikel 42, vierde lid, Vw op individuele gronden kan worden verlengd) verdient dit de voorkeur, nu er dan een aanvullend ambtsbericht ligt als basis voor de besluitvorming. In zaken waarin een beslissing niet langer kan worden aangehouden geldt dat de asielaanvraag weliswaar worden afgewezen, maar dat er een uitzettingsbelemmering zal moeten worden aangenomen (nu de uitzettingsbelemmering immers niet kan worden uitgesloten). Deze zaken dienen geregistreerd te worden, zodat na afloop van het moratorium kan worden gezien of de uitzettingsbelemmering nog steeds aan de orde is.

3. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met DMB, JZ en A&B.

Immigratie- en Naturalisatiedienst
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/89 'Uitzonderingen Europees Inreisverbod'
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel / Regulier / Toegang
InformIND Thema	
Relatie met	
Geldig vanaf	14-07-2021
Geldig tot en met	30-09-2021

1. Aanleiding

Naar aanleiding van de mededeling van de Europese Commissie van 16 maart 2020 over de reisrestricties (de 'entry-ban'), waarmee de Europese Raad op 17 maart 2020 heeft ingestemd, heeft de Nederlandse overheid het besluit genomen om de toegangsvoorwaarden van personen die uit derde landen naar Nederland willen reizen te verscherpen vanaf donderdag 19 maart 2020 om 18.00 uur.

Het gaat om een restrictie voor alle niet essentiële reizen van personen vanuit derde landen naar Europa (alle EU-lidstaten en alle leden van Schengen) met als doel de verspreiding van het COVID-19 virus tegen te gaan.

Met ingang van 1 juni 2021 is het vliegverbod afgeschaft waardoor dit IB is aangepast. Ook is een verduidelijking opgenomen over de transitreizigers naar andere EU-lidstaten.

Per 1 juli 2021 is een extra uitzonderingscategorie toegevoegd voor derdelanders die volledig gevaccineerd zijn en beschikken over een vaccinatiebewijs. Deze categorie wordt onder punt 3 van dit IB verder uitgewerkt.

2. Verwachting

Zodra zich nieuwe ontwikkelingen voordoen t.a.v. het inreisverbod wordt het Informatiebericht hierop aangepast. Alle informatie staat ook op [Reizen en vakantie | Coronavirus COVID-19 | Rijksoverheid.nl](#)

3. Inhoud/Toelichting

In dit informatiebericht wordt per categorie nadere duiding gegeven over de uitzonderingsgronden van het inreisverbod.

Het inreisverbod

De inreisbeperking geldt vanaf 1 juli 2020 alleen voor reizigers die woonachtig zijn in landen die niet op de lijst met veilige landen van de EU staan (zie voor laatste versie van die lijst Rijksoverheid.nl)¹. Voor bepaalde categorieën reizigers uit landen die niet op deze lijst staan is – ook voor kort verblijf – een uitzondering van toepassing op het inreisverbod.

¹ [Safe countries with a low COVID-19 risk | Coronavirus COVID-19 | Government.nl](#)

Verenigd Koninkrijk

Als gevolg van de Brexit geldt dat VK-onderdanen als derdelanders worden gezien en daarmee niet meer onder de uitzondering van de entry-ban vallen. Uitzondering hierop is de groep VK-onderdanen die rechten kunnen ontlenen aan het terugtrekkingsakkoord tussen de EU en het VK. Zie voor nadere informatie hierover het informatiebericht 'Gevolgen Brexit voor de grens'.

M.i.v. 16 maart 2021 is de opschorting van de uitzonderingscategorieën (die m.i.v. 23 januari waren opgeschort) komen te vervallen. Dat betreft:

- De Regeling Lange Afstandsrelaties;
- Regeling belang Nederlandse economie en samenleving (zakenreizigers);
- Regeling voor personen in belang van de culturele en creatieve sector;
- Personen die i.h.k.v. kort verblijf (korter dan 90 dagen) naar Nederland komen voor studie of werk als kennismigrant (let op: deze categorie voor lang verblijf was al uitgezonderd, zie pagina 4 van dit IB)

De 3 onderstaande regelingen blijven van kracht:

- Regeling Topsporters en begeleidende staf
- Personen in belang van wetenschappelijk onderzoek
- Journalisten

De voorwaarden van bovenstaande regelingen zijn uitgewerkt op de website van de Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/reizen-en-vakantie/inreizen-doorreizen-nederland-en-het-eu-inreisverbod>

M.i.v. 15 mei 2021 zijn er een aantal uitzonderingsgronden versoepeld dan wel toegevoegd:

- Versoepeling voor regeling lange afstandsrelaties;
- Personen die reizen met een kennisgeving vallen in alle gevallen onder uitzondering;
- Regelingen voor bezoek van ernstig ziek familielid, gescheiden ouder bij kind en voor bezoek pasgeboren kleinkind.

Ook de volgende categorieën zijn uitgezonderd van het inreisverbod:

Per 1 juli 2021 kunnen alle reizigers uit een land welke niet is genoemd in Annex I (de EU veilige landenlijst), die per vliegtuig, schip, internationale trein of bus van buiten de Europese Unie en/of Schengen naar Nederland willen komen, uitgezonderd worden van het EU inreisverbod voor Nederland als zij beschikken over een vaccinatiebewijs.

Deze regeling is alleen van toepassing op reizigers uit landen die niet op de EU veilige landenlijst staan. Voor landen die hier wel op staan verandert er niets. Voor landen waar het inreisverbod is opgeheven onder voorwaarde van reciprociteit, zoals China, geldt de uitzondering voor gevaccineerden niet.

De uitzondering geldt niet voor landen die zijn aangewezen als zeer hoog risicogebied vanwege de aanwezigheid van een zorgwekkende virusvariant.

Kijk voor meer informatie over de voorwaarden voor deze uitzonderingsgrond op de website van de RO: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/reizen-en-vakantie/inreizen-doorreizen-nederland-en-het-eu-inreisverbod/uitzonderingen-eu-inreisverbod>. Het Ministerie van VWS is verantwoordelijk voor de betreffende regelgeving.

Daarnaast blijft de mogelijkheid bestaan dat derdelanders die niet in het bezit zijn van een vaccinatiebewijs voor essentiële reizen naar Nederland kunnen reizen als zij onder de lijst van de overige uitzonderingscategorieën van het EU inreisverbod voor Nederland vallen:

- EU-burgers (inclusief Nederlanders) en hun familieleden. Dit geldt ook in het geval zij niet samen reizen (dus een nareizend familielid).
Voor wat betreft familieleden wordt uitgegaan van:
  - De echtgenoot;
  - De partner met wie de EU-burger een geregistreerd partnerschap heeft;
  - De (klein)kinderen van de EU-burger, of die van de echtgenoot of geregistreerd partner, tot en met de leeftijd van 20 jaar (of die afhankelijk van de EU-burger zijn);

- De (groot)ouders, of die van de echtgenoot of geregistreerd partner, als zij afhankelijk van de EU-burger zijn;
- De partner met wie de EU-burger een duurzame relatie heeft, en de (klein)kinderen van die partner, tot de leeftijd van 18 jaar.

In geval van andere familieleden waarbij sprake is van een schrijnende situatie als een familielid zou achterblijven, en waarbij kan worden aangetoond dat ze direct voorafgaand minimaal 6 maanden hebben samengewoond met de EU- burger en ook kan worden aangetoond dat er sprake is van een afhankelijke relatie (aantonen middels gezondheidsverklaring, financiële verklaring, etc.), moet contact worden opgenomen met het IND Grenskantoor.

- Onderdanen en inwoners van Noorwegen, IJsland, Zwitserland en Liechtenstein, Monaco, Andorra, San Marino en Vaticaanstad, en hun familieleden (dit geldt ook in het geval zij niet samen reizen (dus een nareizend familielid).
Voor wat betreft familieleden wordt uitgegaan van:
  - De echtgenoot;
  - De partner met wie de onderdaan van bovengenoemde landen een geregistreerd partnerschap heeft;
  - De (klein)kinderen van de onderdaan van de onderdaan van genoemde landen, of die van de echtgenoot of geregistreerd partner, tot en met de leeftijd van 20 jaar (of die afhankelijk van deze onderdaan zijn);
  - De (groot)ouders, of die van de echtgenoot of geregistreerd partner, als zij afhankelijk van de onderdaan van bovengenoemde landen zijn;
  - De partner met wie de onderdaan van bovengenoemde landen een duurzame relatie heeft, en de (klein)kinderen van die partner, tot de leeftijd van 18 jaar.

In geval van andere familieleden waarbij sprake is van een schrijnende situatie als een familielid zou achterblijven, en waarbij kan worden aangetoond dat ze direct voorafgaand minimaal 6 maanden hebben samengewoond met de onderdaan van Noorwegen, IJsland, Zwitserland, Liechtenstein, Monaco, San Marino, Vaticaanstad of Andorra, en ook kan worden aangetoond dat er sprake is van een afhankelijke relatie (aantonen middels gezondheidsverklaring, financiële verklaring, etc.), moet contact worden opgenomen met het IND Grenskantoor.

Voor wat betreft aantonen van de familierelatie geldt een minimale bewijslast (bv inschrijving BRP, huwelijksakte, geboortebewijs, of een verblijfsdocument waaruit blijkt dat de derdelander op grond van het gemeenschapsrecht bij de burger van de EU verblijft.)

- Onderdanen van derde landen die in het bezit zijn van een verblijfskaart of een verblijfsvergunning overeenkomstig de richtlijn 2003/109/EC (de Richtlijn langdurig ingezetenen). Dit geldt ook voor hun familieleden.
Ook indien de derdelander een verblijfsvergunning van een ander Schengen/EU-land en de geassocieerde landen inclusief Zwitserland overlegt valt deze onder de uitzondering.
Vwb familielid wordt hier uitgegaan van het kerngezin: huwelijkspartner, geregistreerd partner of partner met een bewijs duurzame en exclusieve relatie (duurzame relatie: indien er direct voorafgaand minimaal 6 maanden een gezamenlijke huishouding is geweest) en kinderen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.
- Onderdanen van derde landen die hun verblijfsrecht (voor lang verblijf) ontleen aan andere Europese richtlijnen of aan het nationale recht van een lidstaat. Dit geldt ook voor hun familieleden. Ook indien de derdelander een verblijfsvergunning van een ander Schengen/EU-land en de geassocieerde landen inclusief Zwitserland overlegt valt deze onder de uitzondering.
Vwb familielid wordt hier uitgegaan van het kerngezin: huwelijkspartner, geregistreerd partner of partner met een bewijs duurzame en exclusieve relatie (duurzame relatie: indien er direct voorafgaand minimaal 6 maanden een gezamenlijke huishouding is geweest) en kinderen die de leeftijd van 18 jaar nog niet hebben bereikt.
- Houders van een machtiging voor voorlopig verblijf (MVV);
Er wordt geen onderscheid gemaakt m.b.t. het verblijfsdoel waarvoor de MVV is afgegeven. Alle houders van een MVV vallen onder de uitzondering.

Ook houders van een MVV of een visum voor lang verblijf afgegeven door een andere lidstaat vallen onder de uitzondering. Gezinsleden van houders van een MVV kunnen samen met de hoofdpersoon inreizen als ze ook een MVV hebben;

- MVV vrije derdelanders die in het bezit zijn van een kennisgeving van de IND voor lang verblijf. Er wordt geen onderscheid gemaakt m.b.t. het verblijfsdoel waarvoor de kennisgeving is afgegeven. Gezinsleden van een MVV-vrije derdelander kunnen samen met de hoofdpersoon inreizen als ze ook zelfstandig een kennisgeving hebben;
- Verzorgende derdelandse ouders die zich bij hun Nederlands minderjarig kind (jonger dan 18 jaar) willen voegen (Chavez). Hierbij moet de derdelander zoveel als mogelijk in het bezit zijn van een (faciliterend) visum.
- Kennismigranten óf werknemers die arbeid in loondienst gaan verrichten voor kort verblijf en aan wiens werkgever een tewerkstellingsvergunning is verleend. Voor wat betreft kennismigranten en werknemers die arbeid in loondienst gaan verrichten geldt dat het werk van economisch belang moet zijn en niet uitgesteld of vanuit het buitenland gedaan kan worden.
- Andere personen met een essentiële functie of behoefte, waaronder:
  - o Zorgpersoneel, bijvoorbeeld artsen, verpleegkundigen of onderzoekers;
  - o Grenswerkers;
  - o Seizoensarbeiders in de landbouw;
  - o Zeevarenden, in het bezit van een zeemansboekje. Het betreft personen werkzaam in het transport van goederen en ander vervoerspersoneel, voor zover noodzakelijk. Dit omvat containerschepen, bulkschepen (bv. erts of steenkool), tankers (brandstoffen en chemicaliën), hieronder valt ook flight crew. Deze uitzondering geldt enkel in het kader van het doel om aan- en af te monstern en niet met het doel om in Nederland in quarantaine te gaan; o Personen die werkzaam zijn in de energiesector, dus olie- en gasplatformen en windmolenparken alsmede offshore bedrijven die diensten verlenen aan deze sector, vallen ook onder deze categorie. Het betreft echter ook personen werkzaam op cruiseschepen en regelmatige veerverbindingen. De uitzonderingscategorie geldt ook voor zeevarenden die voor een niet-Europese opdrachtgever/eigenaar werkzaam zijn ten behoeve van de bouw, verbouw, onderhoud en oplevering in Nederland van zeewaardige particuliere schepen met een lengte van meer dan 24 meter en beperkt zich op dit moment tot alleen de onderstaande 17 werven:
    - ☐ Amels/Damen Yachting (locatie Vlissingen)
    - ☐ Oceanco 2x (locatie Alblasserdam en Zwijndrecht)
    - ☐ Feadship: Koninklijke de Vries Scheepsbouw 2x (locatie Aalsmeer en Makkum)
    - ☐ Feadship: Royal van Lent 2x (locatie Kaag en Amsterdam)
    - ☐ Moonen Yachts (locatie Groot Ammers)
    - ☐ Heesen Yachts (locatie Oss)
    - ☐ Vitters Shipyard (locatie Zwartsluis)
    - ☐ Royal Huisman (locatie Vollenhove)
    - ☐ Vitters Shipyard (locatie Zwartsluis)
    - ☐ Icon Yachts (locatie Harlingen)
    - ☐ Balk Shipyard (locatie Urk)
    - ☐ Mulder Shipyard (locatie Zoeterwoude)
    - ☐ Hakvoort Shipyard (locatie Monnickendam)
    - ☐ Valk Shipyard (locatie Waalwijk)

Onder deze uitzondering vallen niet de zeevarenden op kleinere commerciële jachten en in de pleziervaart.

- o Personen werkzaam in het transport van goederen en ander transportpersoneel, voor zover noodzakelijk. Dit omvat containerschepen, bulkschepen (bv. erts of steenkool), visserij, tankers (brandstoffen en chemicaliën), hieronder valt ook flight crew; Personen die werkzaam zijn in de energiesector, dus olie- en gasplatformen en windmolenparken alsmede offshore bedrijven die diensten verlenen aan deze sector, vallen ook onder deze categorie;
- o Diplomaten;
- o Militairen; in de uitoefening van hun functie;
- o Personeel van internationale organisaties en humanitaire hulpverleners in de

uitoefening van hun functie; ten aanzien van internationale organisaties (strafhoven, OPCW, EMA, etc, niet zijnde bedrijven), gevestigd in Nederland, is afgestemd dat indien zij iemand willen uitnodigen, BZ (Directie Protocol en Gastlandzaken) zorg draagt voor de beoordeling;

- o Personen die reizen en taken uitvoeren van nationaal belang in opdracht van de Minister van Justitie en Veiligheid en degene die deze personen eventueel begeleiden;
- o Personen die reizen en geen negatieve testuitslag kunnen tonen in verband met urgent transport van lichaamsmaterialen ten behoeve van medische behandeling.
- Personen die zwaarwegende redenen hebben om hun familie te bezoeken, hieronder vallen bijvoorbeeld:
  - Het bezoeken van een ernstig ziek familielid;
  - Het bijwonen van een begrafenis;
  - Het bezoeken van ouderen familieleden met een zwakke, broze gezondheid.

Hierbij wordt in ieder geval aan de volgende voorwaarden voldaan:

1. het betreft een ouder persoon, bijvoorbeeld 75+ die in Nederland woont;
2. met een zwakke, broze gezondheid. Dit wordt onderbouwd met een recente brief van huisarts en/of specialist;
3. er is sprake van een schrijnende situatie als het bezoek niet zal plaatsvinden.

T.a.v. de bovengenoemde drie categorieën geldt dat dit is bedoeld voor alle eerstegraads- en tweedegraadsfamilieleden: echtgenoten, partners, (klein)kinderen (ook adoptie- en stiefkinderen) ongeacht leeftijd, ouders (ook adoptie- en stiefouders) grootouders, schoonouders, broers en zussen, schoondochters en -zonen, schoonzussen en zwagers en stiefbroers en -zussen.

Verder vallen onder zwaarwegende redenen om familie te bezoeken:

- o Het bijwonen van een bevalling van de partner (met bewezen duurzame relatie);
- o Grootouders die hun pasgeboren kleinkind willen bezoeken;
- o Gescheiden ouders die een bezoek willen brengen aan hun kind (tot de leeftijd van 18 jaar). *Het betreft een ouder die een gedeelde (financiële) zorg voor het kind heeft en kan aantonen het kind regelmatig in persoon te hebben gezien. De ouders in kwestie dienen een handgeschreven verklaring te ondertekenen waarin zij verklaren dat de gescheiden ouder zo 'n relatie heeft en toestemming geeft dat de andere ouder het kind mag bezoeken. In de verklaring moeten de persoonlijke gegevens, het verblijfsadres en de contactgegevens in Nederland worden aangegeven. In deze verklaring moeten ook de contactgegevens van de buitenlandse ouder aangegeven worden.*

Andere zwaarwegende redenen m.b.t. familiegerelateerde omstandigheden (humanitair) kunnen door het IND Grenskantoor aan HIND worden voorgelegd.

- Onderdanen of rechtmatige inwoners van het Nederlands Caribisch gebied mogen naar Nederland reizen voor een medische behandeling als deze behandeling een spoedeisend karakter heeft. Dit kan worden aangetoond door een verklaring van de in Nederland gevestigde medische specialist. Indien een begeleider noodzakelijk is en dit in bovengenoemde verklaring is opgenomen mag deze meereizen.
- Passagiers op doorreis. Hier onderscheiden we drie soorten doorreis:
  - a. Aankomst via een Nederlandse doorlaatpost met als doel doorreis naar een ander Schengenland als eindbestemming. Voorwaarden:
    - Overleggen van een officiële, gepersonaliseerde, verklaring waaruit blijkt dat toegang verleend wordt door het land van eindbestemming, bijvoorbeeld een Note Verbale;
    - Ook een door die lidstaat afgeven Schengen visum (ook multiple entry) op of na 19 maart 2020 wordt geaccepteerd als document waaruit blijkt dat autoriteiten van dat land toegang zullen verlenen;
  - b. Aankomst via Nederlandse doorlaatpost met als doel doorreis naar een derde land via een ander Schengenland. Voorwaarde: overleggen van geboekte en bevestigde vluchtgegevens voor gehele traject;
  - c. Aankomst bij een Nederlandse doorlaatpost met een rechtstreekse doorreis naar een derde land. Voorwaarde: overleggen van geboekte en bevestigde vluchtgegevens voor

gehele traject.

- Personen die internationale bescherming behoeven.
De grensprocedure is onverkort van toepassing; Indien iemand aan de grens dus asiel aanvraagt, geldt dat deze persoon een uitgestelde toegangsweigering krijgt en dat de aanvraag in de grensprocedure wordt afgedaan. Er wordt, net als normaalgesproken het geval is, een bewaringmaatregel opgelegd
- Personen die uit humanitaire overwegingen worden toegelaten. Hierbij gaat het om reizen in uitzonderlijke gevallen. Deze zaken dienen via het IND Grenskantoor aan HIND te worden voorgelegd. Is de vreemdeling visumplichtig, dan dienen deze zaken via de Visadienst aan HIND te worden voorgelegd.

Het ondergaan van een medische behandeling kan onder humanitaire overwegingen vallen.

HIND kan overwegen om personen naar Nederland te laten reizen voor een medische behandeling als:

- a. Sprake is van een levensbedreigende situatie of als een levensbedreigende situatie ontstaat als de medische behandeling uitblijft en derhalve een spoedeisend karakter heeft;
- b. Uit de verklaring van de medische behandelaar (specialist, geen huisarts) in Nederland blijkt dat de medische behandeling voor deze levensbedreigende aandoening in Nederland dient plaats te vinden;
- c. De behandeling in Nederland niet langer duurt dan 90 dagen en de vreemdeling kan aantonen dat hij verzekerd is voor de kosten van deze behandeling.

Personen die medische behandeling behoeven mogen begeleid worden door één persoon. Begeleiding door een medische specialist(en) is toegestaan wanneer daar een medische noodzaak toe bestaat. Dit dient te blijken uit de verklaring van de medische behandelaar in Nederland. Als sprake is van een minderjarig kind dan mag het kind begeleid worden door beide ouders.

Personen voor wie de reisbeperking niet geldt mogen dus inreizen maar moeten, als zij visumplichtig zijn, nog steeds over een geldig Schengenvisum beschikken (én dus ook aan de overige voorwaarden voor visumverlening voldoen) tenzij Buitenlandse Zaken heeft aangegeven dat de betreffende persoon kan inreizen terwijl nog geen visum is verleend. Het kan voorkomen dat bijvoorbeeld EU onderdanen en hun partners gerepatriëerd worden terwijl die partners normaal gesproken visumplichtig zijn, maar dat voor hen (nog) geen visum is afgegeven.

Aan deze personen zal de toegang en, door KMar, een visum voor 15 dagen verleend moeten worden. Bij personen aan wie de toegang is geweigerd zal de standaardprocedure bij toegangsweigering gevolgd moeten worden, behoudens het opleggen van een boete voor de vervoerders.

4. Testbeleid bij reizen naar Nederland

Het ministerie van VWS is het verantwoordelijke ministerie voor regelgeving die gaat over het testbeleid. Voor meer informatie wordt verwezen naar de website van de RO:

<https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/coronavirus-covid-19/reizen-en-vakantie/verplichte-negatieve-covid-19-testuitslagen>.

Het betreft géén regelgeving van het ministerie van J&V en de IND heeft geen rol in de handhaving hiervan. Klanten met vragen kunnen worden doorverwezen naar de website van de Rijksoverheid: <https://www.rijksoverheid.nl/contact>. Bij technische vragen over de verschillende types testen, graag direct contact opnemen met VWS 10.2.g @ minvws.nl) [NB: alleen voor IND medewerkers niet voor klant).

5. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met Visadienst, GK, DMB, BZ, Kmar.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/90 gevolgen Kamerbrief 7 juli 2021 (kenmerk 3306851) voor de verkrijging van het Nederlanderschap door Ranov-vergunninghouders
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Nederlanderschap
InformIND Thema	Nederlanderschap
Relatie met	Kamerbrief
Geldig vanaf	19-07-2021
Geldig tot	01-11-2021

1. Aanleiding

Na de beleidswijziging voor Ranov-vergunninghouders die als minderjarige een Ranov-vergunning hebben gekregen en op basis van de bevindingen van een onderzoek door WODC en IND, heeft de Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid op 7 juli 2021 aan de Tweede Kamer meegedeeld dat de vrijstelling in de naturalisatie- en optieprocedure van het documentenvereiste en de afstandsplicht nu ook zal gaan gelden voor de overige Ranov-vergunninghouders¹. Deze beleidswijziging zal per 1 november 2021 ingaan.

2. Verwachting

De aangekondigde beleidswijziging wordt uitgewerkt in de Handleiding voor de toepassing van de Rijkswet op het Nederlanderschap (HRWN). Dit informatiebericht is geldig tot 1 november 2021.

3. Inhoud/Toelichting

In de brief van 7 juli 2021 aan de Tweede Kamer met diverse onderwerpen inzake het migratiebeleid geeft de Staatssecretaris aan dat zij op grond van de onderzoeksresultaten en op grond van de specifieke en uitzonderlijke omstandigheden van de groep Ranov-vergunninghouders reden ziet om tevens de Ranov-vergunninghouders die niet vielen onder de versoepeling van 1 juni 2021, in de optie- en naturalisatieprocedure vrij te stellen van:

- a) het overleggen van een geldig buitenlands paspoort (of anderszins een bewijs van het actuele bezit van een vreemde nationaliteit) en
- b) het overleggen van een (buitenlandse) geboorteakte/geboorteregistratiebewijs en
- c) indien van toepassing: de verplichting om afstand te doen van de oorspronkelijke nationaliteit (en daarvan een bewijsstuk te overleggen).

Verder wordt in de brief onderstreept dat de overige naturalisatievoorwaarden onverminderd gelden en dat de beleidswijziging uitdrukkelijk is beperkt tot de groep Ranov-vergunninghouders. Voor andere groepen blijven onverkort het huidige beleid en de bestaande voorwaarden gehandhaafd.

¹ [Kamerbrief over diverse onderwerpen migratiebeleid | Kamerstuk | Rijksoverheid.nl](#)

4. Hoe te handelen

Tot 1 november 2021 dienen naturalisatieverzoeken van Ranov-vergunninghouders die op de ingangsdatum van hun Ranov-vergunning meerderjarig waren, en waarbij aan alle voorwaarden behalve het documentenvereiste (geldig buitenlands reisdocument en geboorteakte) is voldaan, te worden aangehouden. Deze verzoeken kunnen niet vooruitlopend op de inwerkingtreding van de beleidswijziging worden ingewilligd, maar kunnen ook niet meer worden afgewezen op grond van het documentenvereiste. Ook als de beslistermijn van een dergelijk verzoek voor 1 november 2021 verloopt, dient het verzoek te worden aangehouden.

Op verzoeken van gemeenten om informatie, waaronder verzoeken om een VOT, die zien op Ranov-vergunninghouders die op de ingangsdatum van hun Ranov-vergunning meerderjarig waren, kan met betrekking tot het documentenvereiste positief worden geadviseerd.

Bij inmiddels afgewezen naturalisatieverzoeken van Ranov-vergunninghouders die op de ingangsdatum van hun Ranov-vergunning meerderjarig waren, en waarbij aan alle voorwaarden behalve het documentenvereiste is voldaan en waarin vóór 1 november 2021 verweer moet worden uitgebracht, of die vóór 1 november 2021 op zitting staan, kan aan de rechtbank om aanhouding worden gevraagd. Daarbij kan worden verwezen naar de brief aan de Tweede Kamer van 7 juli 2021.

Openstaande naturalisatieverzoeken van Ranov-vergunninghouders die op de ingangsdatum van hun Ranov-vergunning meerderjarig waren en waarin niet is voldaan aan (een) andere voorwaarde(n) dan het documentenvereiste hoeven niet te worden aangehouden en kunnen worden afgewezen. Openstaande naturalisatieverzoeken van Ranov-vergunninghouders die op de ingangsdatum van hun Ranov-vergunning meerderjarig waren en waarin aan alle voorwaarden, inclusief het documentenvereiste is voldaan, kunnen worden ingewilligd als de verzoeker niet afstandsplichtig is. Als de verzoeker wel afstandsplichtig is, dient een dergelijk inwilligbaar verzoek te worden aangehouden tot 1 november, zodat de verzoeker vrijgesteld wordt van de afstandsplicht. In voorkomende gevallen (waarin is voldaan aan alle voorwaarden, inclusief het documentvereiste) kan in overleg met betrokkene eventueel eerder dan 1 november worden ingewilligd als betrokkene belang heeft bij een snelle inwilliging en het geen probleem vindt om afstand te doen.

Als de IND benaderd wordt door vreemdelingen die willen weten of zij onder de beleidswijziging vallen kan geantwoord worden dat zij vóór 1 november een brief zullen krijgen van de IND als ze behoren tot de doelgroep van de brief van 7 juli 2021.

5. Afstemming

Afgestemd met RVN, JZ en DMB

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/92 Legeswijzer en codes aangepast per 1-10-2021
Hoofdtak Asiel / Regulier
InformIND Thema B1/3, B1/5 en C5/2

Geldig vanaf 01-10-2021
Geldig tot en met 31-12-2021

Cluster	TEV ^{1, 2}	VVR zonder MVV ²	Verlenging ³	Code TEV	Code vvr zonder mvv en wijziging	Code verlenging
Cluster I Uitwisseling						
Uitwisseling	€ 320	€ 320	-	M100	M101	-
Uitwisseling WHS/WHP	€ 64	€ 64	-	M110	M111	-
Ass. overeenkomst EG-Turkije ²	€ 69	€ 64	-	M6000	M6001	-
Cluster II Studie						
Studie	€ 192	€ 192	€ 192	M200	M201	M202
Cluster III Tijdelijke Arbeid⁴						
Lerend werken (stagiair of practisant)	€ 320	€ 320	€ 320	M300	M301	M302
Seizoensarbeid	€ 192	€ 192	€ 192	M320	M321	M322
Young Workers Exchange Program	€ 64	€ 64	-	M310	M311	-
Cluster IV Arbeid Regulier⁴						

Arbeid in loondienst (waaronder het doorbrengen van verlof en werkzoekende ex zeelieden/boorplatform) ⁵	€ 320	€ 320	€ 320	M400	M401	M402
(niet-) Geprivilegieerd NAVO-personeel/ personeel Joint Force Command Head Quarters (JFCHQ)	€ 0	€ 0	€ 0	M000	M000	M000
Grensoverschrijdende dienstverlening	€ 320	€ 320	€ 320	M420	M421	M422
Ass.overeenkomst EG-Turkije	€ 69	€ 64	€ 64	M6000	M6001	M6002
Zetelovereenkomst	€ 69	€ 69	€ 69	M410	M411	M412
Cluster V Kennis en talent						
Kennismigrant	€ 320	€ 320	€ 320	M500	M501	M502
Overplaatsing binnen onderneming (ICT-richtlijn)	€ 320	€ 320	€ 320	M500	M501	M502
Arbeid als zelfstandige	€ 1416	€ 1416	€ 379	M510	M511	M512
Arbeid als zelfstandige na eerder verblijf als innovatieve start-up (wijziging beperking)	-	€ 379	-	-	M561	-
Wetenschappelijk onderzoeker Richtlijn 2016/801/EU	€ 192	€ 192	€ 192	M520	M521	M522
Zoekjaar hoogopgeleide	€ 192	€ 192 ³	-	M530	M531	-
Europese Blauwe kaart	€ 320	€ 320	€ 320	M540	M541	M542
Innovatieve start-up	€ 342	€ 342	-	M550	M551	-
Ass.overeenkomst EG-Turkije	€ 69	€ 64	€ 64	M6000	M6001	M6002
Cluster VI Verblijf als familie- of gezinslid						
Verblijf als familie- of gezinslid	€ 192	€ 192	€ 192 ⁶	M600	M601	M602
Verblijf als minderjarig familie- of	€ 64	€ 64	€ 64	M8010	M8010	M8010

gezinslid (waaronder adoptie- of pleegkind)						
Familie- of gezinslid langdurig ingezetene	-	€ 192	€ 192	-	M2001	M2001 ¹³
Minderjarig familie- of gezinslid langdurig ingezetene	-	€ 64	€ 64	-	M8010	M8010
Verblijf als familie- of gezinslid met beroep op art. 8 EVRM i.v.m. onvoldoende middelen ⁷	€ 0	€ 0	€ 0	M000	M000	M000
Familie- of gezinslid van (niet-) geprivilegieerd NAVO-personeel/personeel Joint Force Command Head Quarters (JFCHQ)	€ 0	€ 0	€ 0	M000	M000	M000

Cluster VII Tijdelijk humanitair						
Verblijf op grond van tijdelijke humanitaire gronden ⁸	€ 0	€ 0	€ 0	M000	M000	M000
Medische behandeling	€ 1086	€ 1086	€ 379	M700	M701	M702
Medische behandeling als bedoeld in 3.46 lid 4 Vb na 1 jaar art 64 Vw (geldt vanaf 1-09-2017)	-	€ 0	€ 0	-	M000	M000
Buiten schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken	-	€ 342	€ 342	-	M721	M722
Wedertoelating ex artikel 17 RWN	-	€ 1086	€ 379	-	M711	M712
Wedertoelating vóór remigratie	-	€ 64 / € 33	€ 64 ⁹ / € 33	-	M831 / M8000	M831 ¹³ / M8000
Cluster VIII Niet tijdelijk humanitair						
Wedertoelating	€ 1086	€ 1086	€ 379	M800	M801	M802
Wedertoelating artikel 8 Remigratiewet	€ 0	€ 64 / € 33	€ 64 / € 33	M000	M831/ M8000	M831 ¹³ / M8000
Voortgezet verblijf	€ 1086	€ 1086	€ 379	M820	M821	M822

Voortgezet verblijf na verblijf als slachtoffer of getuige-aangever mensenhandel, illegaal slachtoffer huiselijk of eengerelateerd geweld (gender)	€ 402	€ 402	€ 379	M810	M811	M822
Voortgezet verblijf na gezinshereniging/-vorming (waaronder na huiselijk of eengerelateerd geweld en na achterlating (gender))	€192	€ 192	€ 192	M850	M851	M852
Voortgezet verblijf na gezinshereniging/-vorming voor minderjarigen (waaronder na huiselijk of eengerelateerd geweld en na achterlating (gender))	€ 64	€ 64	€ 64	M8010	M8010	M8010
Humanitair niet-tijdelijk in het kader van OTS na in het bezit te zijn geweest van hum-tijd OTS (minderjarige met een kindbeschermingsmaatregel onder toezichtstelling).	-	€ 64	€ 64	-	M8010	M8010
Langdurig verblijvende kinderen en hun gezinsleden	-	€ 173	€ 173	-	M861	M862
Bijzondere omstandigheden (niet op uitnodiging SvV&J)	€ 1086	€ 1086	€ 379	M820	M821	M822
Bijzondere omstandigheden (op uitnodiging SvV&J)	€ 0	€ 0	€ 379	-	-	M822
Voortgezet verblijf na RANOV	-	-	€ 379	-	-	M822
Humanitair niet tijdelijk verband houdend met verbroken relatie door overlijden voor een meerderjarige	€192	€192	€192	M850	M851	M852
Humanitair niet tijdelijk verband houdend met verbroken relatie door overlijden voor een minderjarige	€ 64	€ 64	€ 64	M8010	M8010	M8010
Cluster IX Bijzonder verblijf						
Verblijf als vermogende vreemdeling	€ 2283	€ 2283	€ 1142	M900	M901	M902
EU en Langdurig ingezetenen						

Informatiebericht Strategie en Uitvoeringsadvies (SUA)

Toetsing aan het EU gemeenschapsrecht (bewijs van rechtmatig verblijf)	-	€ 64 / € 33	-	-	M3001 / M8000	-
Verblijfsdocument duurzaam verblijf voor burgers van de Unie en hun familieleden	-	€ 64 / € 33	-	-	M1400 / M8000	-
Langdurig ingezetene die deze status heeft gekregen in een ander EU-land ¹⁰	-	€ 192	€ 192	-	M2001	M2001 ¹³
EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen (voorheen 'Europese onbep')	-	€ 192	-		M1000	-
EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen voor minderjarigen		€ 64			M8010	
Verblijfsvergunning bepaalde tijd onder Terugtrekkingsakkoord Brexit	-	€ 64 / € 33		M8001/ M8000	M8001/ M8000	
Document grensarbeider onder Terugtrekkingsakkoord Brexit	-	€ 64		M8001	M8001	

Verblijfsvergunning onbepaalde tijd		Code				
Verblijfsvergunning onbepaalde tijd regulier	€ 192	M1000				
Verblijfsvergunning onbepaalde tijd asiel	€ 192	M1100				
Verblijfsvergunning onbepaalde tijd (asiel en regulier) minderjarigen	€ 64	M8010				
Verblijfsvergunning onbepaalde tijd regulier Turkse onderdaan	€ 64 / € 33	M1200 / M8000				
Verblijfsvergunning onbepaalde tijd asiel Turkse onderdaan	€ 64 / € 33	M1500 / M8000				
Duurzaam verblijf onder Terugtrekkingsakkoord Brexit	€ 64 / € 33	M4001 / M8000				
Aanvraag om erkenning referent¹⁵						
Erkenning referent Uitwisseling	€ 2062	M001				
Erkenning referent	€ 4125	M002				
Erkenning referent start ups en kleine bedrijven met maximaal 50 personen.	€ 2062	M001				
Erkenning referent - wijziging bedrijfsvorm van erkende referent.	€ 2062	M001				

Vervanging/vernieuwing documenten (geldt per 1/1/17 zowel voor regulier als voor asiel)

Verblijfsdocument¹¹	Tarief	Code
Vernieuwen document houders verblijfsvergunning onbepaalde tijd en EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen (vijfjaarlijks), inclusief Turkse onderdanen	€ 64 / € 33	M4000 / M8000
Vernieuwen document duurzaam verblijf burgers van de Unie en hun familieleden (vijfjaarlijks)	€ 64 / € 33	M4000 / M8000
Afgifte vervangend document regulier (bijvoorbeeld bij vermissing of diefstal) ¹²	€ 139	M4100
Afgifte eerste zelfstandig verblijfsdocument voor een minderjarige vreemdeling	€ 113	M4200
Afgifte vervangend document bij vermissing, beschadiging of diefstal voor Turkse onderdanen ³ ;	€ 64 / € 33 € 33	M4120/M8000
Afgifte zelfstandig verblijfsdocument van een minderjarige voor Turkse onderdanen;	€ 64 / € 33	M8000
Afgifte vervangend EU/EER-document burgers van de Unie en hun familieleden;	€ 64 / € 33	M4120/M8000
Afgifte vervangend document houders verblijfsvergunning (on)bepaalde tijd gezinsleden burgers van de Unie waaruit blijkt dat rechten worden ontleend aan het gemeenschapsrecht.	€ 33	M4120/M8000
Afgifte vervangend document bij vermissing, beschadiging of diefstal EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen en vvr onbep	€ 139	M4110
Afgifte vervangend document bij vermissing, beschadiging of diefstal vva bep en vva onbep	€ 139	M4140
Afgifte vervangend document bij vermissing, beschadiging of diefstal EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen en vvr onbep, vva bep minderjarigen en vva onbep minderjarigen	€ 64	M8010
Afgifte vervangend document bij vermissing, beschadiging of diefstal (voortgezet verblijf na) gezinshereniging	€ 139	M4130
Afgifte vervangend document bij vermissing, beschadiging of diefstal (voortgezet verblijf na) gezinshereniging minderjarigen	€ 64	M8010

Visa

	Tarief	Code
Verlenging van een visum met ten hoogste 30 dagen	€ 30	M9100
Verlenging van een visum met meer dan 30 dagen	€ 30	M9100
Verlenging wegens overmacht of om humanitaire redenen	€ 0	M0000
Verlenging van een collectief reisvisum	€ 1	M9110
Wijziging van een reisvisum aantal reizen	€ 30	M9200
Reizigerslijst (eerste persoon)	€ 30	M9400
Reizigerslijst (volgende personen)	€ 1	M9410
Terugkeervisum	€ 161	M9000
Terugkeervisum vreemdelingen met rechten op Associatieovereenkomst EG-Turkije	€ 47	M9010
Terugkeervisum Molukkers ¹⁴	€ 0	M0000

Toelichting

(1) San Marino en Israel

Onderdanen van San Marino en Israel betalen op grond van het Benelux-verdrag geen leges voor de aanvraag van een MVV (en dus TEV).

(2) Turkije (eerste toelating)

Voor onderdanen uit Turkije geldt een legestartief van € 64 voor de aanvraag van een VVR zonder MVV en € 69 voor de aanvraag van een TEV, als de aanvraag is ingediend voor een van de volgende verblijfsdoelen:

- Arbeid in loondienst
- Arbeid als zelfstandige
- Lerend werken
- Seizoenarbeid
- Wetenschappelijk onderzoeker richtlijn 2016-801/EU
- Kennismigrant
- Au pair
- Europese blauwe kaart
- Overplaatsing binnen een onderneming
- Zoeken naar en verrichten van arbeid al dan niet in loondienst

Ook gezinsleden van een Turkse onderdaan, die (referent/verblijfgever) arbeid in loondienst verricht dan wel tijdelijk niet werkt vanwege arbeidsongeschiktheid of onvrijwillige werkloosheid of die arbeid als zelfstandige verricht, betalen deze tarieven. Het tarief geldt ook als de verblijfgever naast de Turkse nationaliteit ook de Nederlandse nationaliteit bezit.

Onder gezinsleden wordt verstaan de echtgenoot van de Turkse werknemer of zelfstandige, hun bloedverwanten in neergaande lijn beneden de leeftijd van 21 jaar of die te hunnen laste zijn en de bloedverwanten in opgaande lijn van deze werknemer en van zijn echtgenoot, die te hunnen laste zijn. Met de echtgenoot wordt gelijkgesteld een geregistreerde partner. De gezinsleden hoeven zelf niet de Turkse nationaliteit te hebben.

Hiervoor gelden volgende productcodes:

TEV: meerderjarigen M6000 (€ 69), minderjarigen M8010 (€ 64)

VVR zonder MVV en Wijziging beperking: meerderjarigen M6001 (€ 64), minderjarigen M8000 (€ 33)

(3) Turkije (alle vormen van voortzetting van het verblijf na eerste toelating)

Wijziging beperking (waaronder ook niet-tijdelijk hum); verlenging

Onderdanen uit Turkije betalen op grond van de Associatieovereenkomst EG-Turkije een bedrag van € 64 voor de aanvraag tot het wijzigen van de beperking van de verblijfsvergunning of verlenging voor zover het althans een van de doelen als onder 2 betreft. In geval de aanvraag ziet op het verlenen van een verblijfsvergunning onder een beperking verband houdend met niet-tijdelijke humanitaire gronden, geldt het normale tarief tenzij de betrokkene als werknemer of zelfstandige in de zin van het Turks Associatierecht aangemerkt kan worden. Het lage tarief geldt ook voor het (Turkse of niet Turkse) gezinslid van een Turkse werknemer die een verblijfsvergunning onder een beperking verband houdend met verblijf als familie- of gezinslid van die werknemer heeft, en die na drie jaar rechtmatig verblijf op grond van die vergunning in aanmerking komt voor voortgezet verblijf en daartoe een aanvraag heeft ingediend. Raadpleeg bij twijfel het geldende IB "Toelichting op de standstillbepalingen van het Turks associatierecht" en/of de laatste versie van de werkinstructie over het Turks associatierecht.

VVR ONBEP en VVR EU langdurig ingezetene; Vervanging/vermissing

Daarnaast geldt ook voor Turkse onderdanen aan wie het verrichten van arbeid is toegestaan, en voor bij hen toegelaten gezinsleden, die een aanvraag indienen voor het verlenen van een VVR ONBEP of VVR EU-langdurige ingezetene het lage tarief van €64 (art 3.34g, tweede en derde lid, Vv).

Vervanging document na vijf jaar of na vermissing/diefstal/ondeugdelijk worden voor identificatie

Hetzelfde verlaagde tarief geldt bij vervanging van het document na vijf jaar en bij vervanging van het document na vermissing/diefstal of ondeugdelijk worden van het document voor identificatie. Hierbij geldt uiteraard wel dat het verrichten van arbeid moet zijn toegestaan.

Toepasselijke productcodes

De productcode voor wijziging van de beperking is M6001 en voor verlenging M6002. Minderjarigen betalen € 33 (M8000).

(4) GVVA

Als de vreemdeling in het bezit is van een GVVA en hij wijzigt van functie of werkgever, terwijl de GVVA nog voor 3 maanden geldig is, dan moet hij dat doorgeven met het aanvraagformulier voor verlenging. In dat geval hoeft hij geen leges te betalen.

(5) TRON

Taiwanezen die arbeid gaan verrichten bij de Taiwan Representative Office Netherlands (TRON) en een MVV of VVR aanvragen, betalen geen leges voor de aanvraag. Ditzelfde geldt voor hun gezinsleden.

(6) Verlenging verblijf bij ouder (tevens pleeg- en/of adoptieouder) meerderjarig kind

Hiervoor geldt een tarief van € 192, met productcode M612.

(7) 8 EVRM

Als de vreemdeling aanspraak wil maken op vrijstelling van leges op grond van artikel 8 EVRM bij de aanvraag voor een TEV of VVR voor gezinshereniging of gezinsvorming, dan moet hij de volgende stukken moeten overleggen:

- Een inkomensverklaring T-2, afgegeven door de Raad voor Rechtsbijstand, waaruit blijkt dat de hoofdpersoon in het desbetreffende jaar geen inkomen heeft gehad en niet over vermogen heeft beschikt;
- Bewijsstukken dat de vreemdeling en/of hoofdpersoon een lening heeft aangevraagd bij familie, vrienden/kennissen en banken, en de resultaten daarvan.

(8) Humanitair tijdelijk

Hieronder vallen:

- Slachtoffers en getuige-aangevers van mensenhandel en hun kinderen (incl. arbeidsgerelateerde mensenhandel);
- Illegale slachtoffers eerdergerelateerd en huiselijk geweld;
- Alleenstaande minderjarige vreemdelingen die buiten hun schuld niet kunnen vertrekken;
- Kinderen met een kindbeschermingsmaatregel. Het legestartief van € 64 geldt als een verblijfsvergunning wordt verleend in het kader van niet tijdelijk humanitair (na 3 jaar in het bezit te zijn geweest van een VVR hum-tijdelijk, zie Informatiebericht Kind met Kinderbeschermingsmaatregel, IB 2017/73);
- Tijdelijke plaatsing in een pleeggezin of instelling in Nederland op grond van het Haags kindbeschermingsverdrag. Het legestartief van € 0 geldt ook als een verblijfsvergunning wordt verleend in het kader van niet tijdelijk humanitair (plaatsing in een pleeggezin of instelling in Nederland op grond van het Haags kindbeschermingsverdrag tot aan meerderjarigheid).
- Vreemdelingen die zich in een terminale fase van een ziekte bevinden en niet meer

(curatief) medisch worden behandeld en enkel palliatieve zorg krijgen. Het legestartief is €0.

(9) Verlenging aanvraag wedertoelating

Oud-Nederlanders die willen terugkeren naar het land van herkomst hebben zes maanden de gelegenheid om hun zaken te regelen voor de remigratie. De geldigheidsduur van de vergunning is daaraan gekoppeld. Verlenging is alleen mogelijk als de Sociale Verzekeringsbank daarmee instemt.

(10) Langdurig ingezetenen

Hiermee wordt niet de aanvraag bedoeld die wordt ingediend om de status van langdurig ingezetene in Nederland te verkrijgen (sinds 2014: de EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen). Hiermee wordt de aanvraag voor een VVR BEP bedoeld van de vreemdeling die de status van langdurig ingezetene in een andere lidstaat heeft. Het maakt hierbij niet uit welk verblijfsdoel wordt gevraagd. Het kan dus gaan om arbeid of studie, maar ook om verblijf als familie- of gezinslid.

(11) Vervanging verblijfsdocument

Als de vreemdeling een aanvraag voor de afgifte van een vervangend verblijfsdocument indient omdat de gegevens (bijvoorbeeld naam en geboortedatum) onjuist zijn, zijn de gegevens in de Basisregistratie Personen (BPR) leidend. Als de gegevens verkeerd staan in de BPR, moet de vreemdeling eerst de gegevens in het BPR wijzigen voordat een vervangend verblijfsdocument kan worden afgegeven. Voor de afgifte van een vervangend verblijfsdocument zijn in dit geval wel leges verschuldigd.

Als de vreemdeling een aanvraag voor de afgifte van een vervangend verblijfsdocument indient omdat het verblijfsdoel of arbeidsmarktaantekening onjuist is, is de oorspronkelijke aanvraag voor het verlenen van een verblijfsvergunning van belang. Als de oorzaak van de fout bij de IND ligt, hoeft de vreemdeling geen leges te betalen.

De vreemdeling is ook geen leges verschuldigd als hij om een vervangend asieldocument vraagt omdat zijn naamsgegevens na inschrijving in de BRP afwijken van de naamsgegevens op het verblijfsdocument.

(12) Afgifte vervangend document bij vermissing of diefstal

Dit tarief geldt ook voor een EU-burger die houder is van een VVR (en dus niet van een EU/EER-document).

(13) Workarounds

In een aantal gevallen genereert INDiGO nog niet het juiste legestartief, waardoor workarounds nodig zijn. De workaround houdt in dat de medewerker handmatig de vetgedrukte productcode invoert die in deze legeswijzer is opgenomen. Wanneer een workaround niet meer nodig is, wordt de legeswijzer vervangen door een nieuwe en worden de juiste code en legesbedrag opgenomen.

(14) Terugkeervisum Molukkers

Het gaat hier om Molukkers in de zin van artikel 1, eerste lid, van de Wet betreffende de positie van Molukkers. Op grond van deze Wet worden specifieke groepen Molukkers behandeld als ware zij Nederlanders en zijn zij geen leges verschuldigd voor een terugkeervisum.

(15) Erkenning referent

Voor kleine bedrijven en start-ups met maximaal 50 personen in dienst geldt een verlaagd tarief althans daar waar het gaat om erkenning referent met het oog op het aantrekken van personen voor het verrichten van arbeid. Voorwaarde is wel dat de aanvrager zelf een beroep op dit verlaagde tarief doet en hierbij aantoont dat de onderneming 50 of minder personen in dienst heeft. Let wel: in geval een onderneming deel uitmaakt van een concern dienen de personen werkzaam binnen het concern hierbij opgeteld te worden.

Het verlaagde tarief geldt ook voor ondernemingen die reeds erkend zijn als referent en enkel vanwege wijziging van de juridische rechtsvorm een nieuwe aanvraag voor erkenning moeten indienen. Onder wijziging rechtsvorm wordt in deze tevens verstaan de situatie waarbij een onderneming, die de status van erkend referent reeds bezit, fuseert met (of overneemt) een andere onderneming, die zelf ook al de status van erkend referent bezit.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s) 10.2.e
Telefoonnummer 10.2.e

Nummer & Titel IB 2021/94 Werknemerschap in de zin van artikel 10
Verordening 492/2011

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Regulier
InformIND Thema B10

Relatie met
Geldig vanaf 03-08-2021
Geldig tot en met 03-02-2022

1. Aanleiding

Op 19 juli 2021 heeft de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) uitspraak gedaan in een zaak waarin de vraag centraal staat of er pas sprake is van werknemerschap in de zin van artikel 10 Verordening 492/2011 als er ten minste drie maanden reële en daadwerkelijke arbeid is verricht.¹

3. Inhoud/Toelichting

De uitspraak gaat over de vraag of de IND –bij een beroep op artikel 10 Verordening 492/2011– de voorwaarde mag stellen dat een Unieburger gedurende een minimale aaneengesloten periode in Nederland heeft gewerkt.

De Afdeling overweegt dat uit vaste rechtspraak van het Europese Hof van Justitie volgt dat het begrip 'werknemer' in de zin van artikel 45 VWEU een Unierechtelijke inhoud heeft en niet restrictief mag worden uitgelegd. Een werknemer is daarom eenieder die reële en daadwerkelijke arbeid (heeft) verricht met uitsluiting van werkzaamheden van zo geringe omvang dat zij louter marginaal en bijkomstig zijn.

Hetgeen de IND heeft aangevoerd in dezen, namelijk dat alleen iemand die gedurende een bepaalde tijd reële en daadwerkelijke arbeid heeft verricht, werknemer is als bedoeld in artikel 10 Verordening 492/2011, wordt niet gevolgd door de Afdeling. De Afdeling redeneert dat het niet is toegestaan om als nationale voorwaarde te stellen dat er gedurende een bepaalde periode reële en daadwerkelijke arbeid moet zijn verricht. Hierbij verwijst de Afdeling naar het arrest Lair² en Jobcenter Krefeld³. Uit deze arresten volgt, volgens de Afdeling, dat het begrip 'werknemer' in de zin van Verordening 492/2011 op dezelfde Unierechtelijke manier moet worden uitgelegd. Het is daarom niet toegestaan om een minimale termijn van ononderbroken arbeid te stellen om hiermee een werkelijke band tussen de vreemdeling en Nederland te waarborgen, zodat er niet al na een paar dagen werk een afgeleid verblijfsrecht ontstaat op grond van de Verordening. Dit belang is namelijk al betrokken bij het Unierechtelijke begrip werknemer. Immers, Unieburgers die alleen werkzaamheden verrichten van zo geringe omvang dat zij louter marginaal en bijkomstig zijn, zijn uitgesloten van de status werknemer.

¹ ECLI:NL:RVS:2021:1568

² HVJ EU 21 juni 1988, ECLI:EU:C:1988:322, Lair, punten 41-42

³ HVJ EU 6 oktober 2020, ECLI:EU:C:2020:794, Jobcenter Krefeld, punt 45

4. Hoe te handelen

In zaken waarin getoetst dient te worden of aan de voorwaarden van artikel 10 Verordening 492/2011 wordt voldaan, mag niet worden afgewezen omdat de migrerende Unieburger minder dan drie maanden reële en daadwerkelijke arbeid heeft verricht. Dit betekent dat er per zaak naar de feiten en omstandigheden die de arbeidsverhouding kenmerken gekeken moet worden of de Unieburger reële en daadwerkelijke arbeid heeft verricht, welke niet van zo geringe omvang zijn dat zij louter marginaal en bijkomstig zijn.⁴

5. Afstemming

JZST, DMB en RVN.

⁴ Voor nadere toelichting over het begrip reële en daadwerkelijke arbeid, zie hoofdstuk 2.3.1.1.1 van WI Het Recht van de Europese Unie

Informatiebericht SUA (INTERN)

Van	IND / SUA
Auteurs	10.2.e (nareis), 10.2.e (Dublin) en 10.2.e (statushouders)
Telefoonnummers	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/95 Nareisaanvragen van ex-Dublin amv's en amv's met een asielstatus uit een ander land
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Asiel Themapagina's – Vw 30 Dublin Mvv nareis
Relatie met	- IB 2020/141 Tijdelijke werkwijze artikel 8 Dublinzaken; - IB 2021/56 asielverzoeken van bijzonder kwetsbare statushouders
Geldig vanaf	05-08-2021
Geldig tot en met	05-02-2022

1. Aanleiding

Het komt regelmatig voor dat amv's die in Nederland asiel aanvragen, gezins- en familieleden¹ hebben in een andere EU-lidstaat, maar dat dit pas later in de procedure naar voren komt, bijvoorbeeld omdat zij dit verzwijgen. Deze (vaak hele jonge) amv's worden in sommige gevallen bewust door hun gezins- en familieleden in de andere EU-lidstaat vooruit gestuurd naar Nederland, omdat ze het beeld hebben dat de situatie in Nederland beter is of omdat gezinshereniging in Nederland makkelijker of sneller gaat. Bij de afdoening van deze zaken blijkt dat het door de amv of Nidos ingenomen standpunt inzake 'het belang van het kind' varieert, afhankelijk van de soort procedure waar de amv zich in bevindt. Naar aanleiding hiervan is de vraag ontstaan hoe de door de amv of Nidos ingenomen standpunten inzake het belang van het kind in de elkaar opvolgende procedures, zoals de Dublin- en nareisprocedure moeten doorwerken.

2. Verwachting

In dit IB wordt uitgelegd hoe het in de Dublinprocedure of in statushouderszaken ingenomen standpunt inzake het belang van het kind moet meewegen bij de beoordeling van een nareisaanvraag en in welke gevallen dit kan leiden tot een afwijzing van de nareisaanvraag. De inhoud van dit IB zal niet worden opgenomen in de Vc.

3. Inhoud/Toelichting

Wanneer de amv zich in Nederland meldt voor asiel en het direct duidelijk is dat gezins- of familieleden van de amv in een andere EU-lidstaat verblijven, wordt de amv geplaatst in de Dublinprocedure (spoor 1), zodat de amv – na een belangenafweging – kan worden herenigd met zijn gezins- of familieleden die in de andere lidstaat in de asielprocedure zitten en/of in het bezit zijn van een asielstatus. Wanneer (overduidelijk) sprake is van een bijzondere omstandigheid, zoals misbruik of mishandeling en hereniging niet in het belang van het kind is, wordt afgezien van de hereniging en wordt de amv opgenomen in de nationale asielprocedure.²

¹ Dit kunnen naast (biologische) ouders, de broer, de zus, oom of tante van de AMV zijn. Ook kan het voorkomen dat dit de partner en/of het kind van de AMV betreft.

² Zie in dit kader ook WI 2019/8 Het belang van het kind in de Dublinprocedure.

Het komt regelmatig voor dat de amv of Nidos betogen dat een hereniging met het gezins- of familielid in de andere lidstaat niet in het belang van het kind is. Zo wordt dan bijvoorbeeld gesteld dat geen sprake is van een afhankelijkheidsrelatie, dat ze lang van elkaar zijn gescheiden, dat de relatie slecht is en dat de amv aan Nederland is gehecht vanwege zijn school en vrienden. In sommige gevallen gaat dit gepaard met een deskundigenrapport dat door Nidos wordt ingebracht. Vaak resulteert dit in het opnemen in de nationale procedure van de amv. In beginsel heeft gezinshereniging via Dublin de voorkeur boven gezinshereniging via nareis. Dublin is immers de eerste procedure, en een vreemdeling heeft geen domiciliekeuze.

Indien de amv in het bezit wordt gesteld van een asielvergunning, volgt echter alsnog een nareisaanvraag voor deze zelfde gezins- of familieleden uit de andere lidstaat. Soms wordt hierin, in tegenstelling tot de voorgaande procedure, betoogd dat hereniging juist in het belang van het kind is. De ingebrachte argumenten staan daarmee vaak haaks op de argumenten die in de eerdere procedure namens de amv naar voren zijn gebracht.

In de praktijk blijkt dat de IND bij de nareisaanvragen niet altijd rekening houdt met de feiten en omstandigheden zoals gesteld in de Dublinprocedure. Daarnaast wordt de feitelijke gezinsband tussen ouders en minderjarige kinderen zelden als verbroken beschouwd. Hierdoor komt het voor dat de gezinsleden onder nareis wel worden ingewilligd, terwijl in de Dublin- en/of statushouderszaken juist was gesteld dat hereniging niet in belang van het kind was. Dit is onwenselijk op meerdere fronten. Zo kan het de belangen van het kind schaden, domiciliekeuze in de hand werken of kan het misbruik van recht/ oneigenlijk gebruik van het vreemdelingenrecht zijn, of juist de belangen van het kind schaden. Als het kind immers niet wil herenigen met gezins- en familieleden, moet dit gegeven worden meegewogen.

4. Hoe te handelen

4.1 In de Dublinprocedure

In het geval de amv in Nederland tijdens de Dublinprocedure aanvoert dat hij/-zij gescheiden wil blijven van of niet herenigd wil worden met een gezins- of familielid, omdat dit niet in zijn/haar belang zou zijn, dient deze informatie (conform IB 2020/141 p. 5) als 'handhavingsaantekening' in indigo opgenomen te worden. Zo is bij een opvolgende nareisaanvraag van de amv direct duidelijk dat de amv in een eerdere procedure heeft gepleit voor een scheiding van zijn/haar gezins- of familieleden.

4.2 In geval van een amv met een asielstatus afgegeven door een ander EU-land en/of een amv waarvan de ouders een asielstatus hebben in een ander EU-land

In geval een amv met een status van internationale bescherming in een andere EU-lidstaat aangeeft niet herenigd te willen worden met een gezins- of familielid in die lidstaat, dan dient hiervan eveneens een 'Handhavingsaantekening' te worden opgenomen in INDIGO, zodat dit in eventuele latere procedures meegewogen kan worden. Echter, voor een EU-statushouder is de hereniging met of de scheiding van een gezins- of familielid niet het leidende element om wel of niet terug te keren naar de betreffende lidstaat; dat is het feit dat de vreemdeling in die andere lidstaat een asielstatus heeft. Wanneer de amv aannemelijk heeft gemaakt dat hereniging met de gezins- en familieleden in de andere lidstaat niet in zijn belang is, kan het zijn dat er conform IB 2021/ 56 individuele garanties moeten worden opgevraagd bij de betreffende lidstaat alvorens wordt besloten om de amv daadwerkelijk over te dragen.

In geval de gezins- of familieleden van de amv wel een asielstatus hebben in een andere EU-lidstaat, terwijl de amv dat zelf (nog) niet heeft, betreft de zaak een Dublinzaak. Wanneer de amv aannemelijk maakt dat een hereniging niet in zijn belang is, kan dit in dat geval leiden tot een opname nationale procedure. Hiervoor moet dan wel eerst onderzocht zijn of de amv in de tussentijd niet ook een (zelfstandige of afgeleide) asielstatus heeft gekregen in de andere lidstaat.

4.3 In de Nareisprocedure

Indien er signalen zijn dat de amv in de Dublinprocedure of in spoor 2 niet herenigd wilde worden, maar vervolgens een nareisaanvraag indient voor de biologische ouders, vraag dan waarom de amv nu van gedachten is veranderd. Controleer ook of er (nieuwe) deskundigenrapporten zijn ingebracht, en vraag eventueel een nieuw deskundigenrapport op. Bij twijfels kunnen de biologische ouders of amv gehoord worden over de feitelijke gezinsband.

Er komen verschillende situaties voor. Soms verblijven beide ouders in een andere lidstaat, soms verblijft één ouder in een EU-lidstaat, en de ander in het land van herkomst. Dit IB is alleen van toepassing op de gezinsleden die binnen de EU verblijven.

Het is alleen in uitzonderlijke gevallen mogelijk om de nareisaanvraag af te wijzen omdat de feitelijke gezinsband tussen de amv en de biologische ouder is verbroken. Als bijvoorbeeld uit het onderzoek signalen naar voren komen van geweld/slechte relatie, kan de feitelijke gezinsband tussen ouder en kind als verbroken worden aangemerkt. Het is dan niet in het belang van het kind om met dit gezinslid te herenigen. Neem hierbij mee dat het gezin niet is opgebroken door de vlucht. Het gezin heeft in de voorgaande procedure immers bewust niet gekozen voor hereniging.

Indien de amv bij andere gezinsleden verblijft, kun je de aanvraag afwijzen omdat het kind niet als alleenstaand wordt aangemerkt (conform IB 2021/41).

Indien er geen signalen zijn van geweld/slechte relatie met de ouders, kan er, afhankelijk van het eerder ingebrachte rapport wel sprake zijn van oneigenlijk gebruik/misbruik van recht, en, kan er worden gesteld dat nareis niet mogelijk is, omdat het gezin niet is opgebroken door de vlucht, maar door een bewuste keuze. Dit is een nieuwe lijn dus voel je bij twijfel vrij dit voor te leggen aan SUA/JZ/Lasna.

4.4 In de 8 EVRM procedure

Indien de amv naast nareis voor zijn/haar ouders ook een aanvraag heeft ingediend voor de broers/zussen; en de nareisaanvraag voor de ouders wordt afgewezen, kan de 8 EVRM-aanvraag voor de broers/zussen ook worden afgewezen omdat er geen scheiding van gezinsleden is. Dit geldt alleen voor 517 zaken.

Indien er een 8 EVRM-aanvraag wordt ingediend voor het hele gezin, zal gezinsleven moeten worden aangenomen (334 zaken). Dit neem je immers altijd aan bij een bio-kerngezin. In de belangenafweging kan uitgebreid worden ingegaan op de situatie. Hierbij kan twee kanten op worden geredeneerd. Indien er sprake is van geweld of een slechte relatie, is hereniging niet in het belang van het kind. Indien er sprake is van oneigenlijk gebruik van de procedure, is het niet in het belang van de Staat om hereniging toe te staan. Van dat laatste standpunt kan worden afgeweken indien er een nieuw deskundigenrapport wordt ingebracht waarmee een gedegen verklaring wordt gegeven voor het feit dat er twee verschillende standpunten zijn

ingenomen in twee verschillende procedures en hereniging alsnog en uitdrukkelijk in het belang van het kind wordt geacht.

Het komt ook voor dat een amv niet wenst te herenigen met een broer/zus die in een andere lidstaat verblijft, maar hier vervolgens wel een artikel 8EVRM aanvraag indient. Ongeacht of het een 334 of 517 aanvraag is, moet bij de belangenafweging in het nadeel worden meegewogen dat hereniging eerder niet gewenst was.

5. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met DMB, JAZ, JZ-ST, nareis en unit Dublin.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	10.2.e
Nummer & Titel	IB 2021/96 Aandachtspunten bij het horen en beslissen in Ethiopische asielzaken
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel
InformIND Thema	Landenpagina Ethiopië
Relatie met	IB 2021/87 Besluit en Vertrekmoratorium Tigray en etnisch Tigreeërs, IB 2020/62 Vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag, WBV 2021/12
Geldig vanaf	05-08-2021
Geldig tot en met	05-02-2022

1. Aanleiding

Op 3 februari 2021 is het Algemeen Ambtsbericht Ethiopië gepubliceerd. Dit ambtsbericht heeft aanleiding gegeven om het landgebonden asielbeleid voor Ethiopië te bepalen. De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid heeft de Tweede Kamer hierover op 29 juni 2021 per brief geïnformeerd. Op 13 juli 2021 is het WBV 2021/12 landgebonden asielbeleid Ethiopië gepubliceerd. Het WBV is op 14 juli in werking getreden.

2. Inhoud/Toelichting

Bij het horen en beslissen op Ethiopische asielzaken is het landgebonden asielbeleid Ethiopië zoals neergelegd in de Vc leidend. Dit informatiebericht bevat geen nieuw beleid, maar biedt een toelichting op een aantal onderdelen van het landgebonden asielbeleid en gaat in op aandachtspunten waarmee rekening gehouden dient te worden bij het horen van en beslissen op Ethiopische zaken. Over de instelling en toepassing van het besluit- en vertrekmoratorium voor vreemdelingen die voorafgaand aan hun vertrek hun normale woon- en verblijfplaats hadden in de regio Tigray en voor etnisch Tigreeërs afkomstig uit overige gebieden in Ethiopië is een separaat informatiebericht (IB 2021/87 Besluit- en vertrekmoratorium Tigray en etnisch Tigreeërs) uitgebracht. Het onderhavige informatiebericht ziet dus niet op het besluit- en vertrekmoratorium, maar op de overige onderdelen van het landgebonden asielbeleid voor Ethiopië en daaraan gerelateerde aandachtspunten.

3. Hoe te handelen

(Vermeende) leden of aanhangers van OLF/OLA/Shene

In WBV 2021/12 worden vreemdelingen die (vermeend) lid of aanhanger zijn van OLF, OLA of Shene aangemerkt als risicogroep.¹ Uit het ambtsbericht komt naar voren dat de situatie voor politiek opposanten behorend tot deze groep slecht is. De regering van Abiy zou zich bezighouden met intimidatie en detentie van, en moord

¹ In het Algemeen Ambtsbericht Ethiopië van februari 2021 (p. 21 – 23) wordt toegelicht dat er onduidelijkheid bestaat over de precieze benaming en de onderlinge verhoudingen van de facties/ groeperingen die gelieerd zijn aan het OLF (Oromo Liberation Front). In het ambtsbericht is er voor gekozen om te spreken van OLF als het gaat om de politieke factie en van OLA (Oromo Liberation Army)/Shene als verwezen wordt naar de afsplitsing(en) die de gewapende strijd nog steeds voortzetten.

op, aanhangers van het OLF of mensen die vermeende banden met de organisatie hebben. Verschillende vertrouwelijke bronnen menen dat de situatie de afgelopen tijd is verslechterd en dat praktijken zoals willekeurige arrestaties van (vermeende) aanhangers van het OLF weer eerder regel dan uitzondering zijn. Hierbij wordt door sommige van de bronnen wel de kanttekening gemaakt dat deze praktijken regionaal bepaald zijn. Uit ambtelijke contacten met het ministerie van Buitenlandse Zaken is gebleken dat de situatie voor personen behorende tot deze groeperingen sinds het einde van de verslagperiode nog verder is verslechterd.²

Vreemdelingen die behoren tot deze groep kunnen, indien er sprake is van geloofwaardige en individualiseerbare verklaringen, met geringe indicaties aannemelijk maken dat de problemen die verband houden met één van de vervolgingsgronden leiden tot een gegronde vrees voor vervolging. Zie verder IB 2020/62 Vrees voor vervolging op grond van het Vluchtelingenverdrag (met name paragraaf 4.2) voor nadere toelichting over het toetsingskader.

(Overige) politieke opposanten

Na het aantreden van Abiy was het optimisme over de positie van politiek opposanten aanvankelijk groot. Uit het ambtsbericht blijkt echter dat verschillende bronnen melden dat de regering in toenemende mate repressief optreedt in bepaalde gevallen. Het ambtsbericht geeft echter niet het beeld dat iedere politiek opposant, reeds omdat hij of zij een tegenstander is van de regering, een verhoogd risico loopt. Voor vreemdelingen die lid of aanhanger zijn van een andere politieke oppositiegroep is dan ook geen specifiek beleid geformuleerd, maar zij kunnen met individuele feiten en omstandigheden aannemelijk maken dat zij een gegronde vrees hebben voor vervolging. Volgens bronnen geldt in het algemeen dat, hoe prominenter iemands profiel en hoe meer de overheid iemand als een bedreiging ziet, hoe groter het risico is dat deze persoon loopt.³ Zie paragraaf 4.3.3 (en 4.4) van IB 2020/62 voor nadere instructies omtrent de beoordeling van de vrees bij terugkeer.

Vreemdelingen die door etnisch geweld een gegronde vrees voor vervolging hebben of een reëel risico lopen op ernstige schade.

In WBV 2021/12 is daarnaast opgenomen dat het voor vreemdelingen die op individuele basis aannemelijk hebben gemaakt dat zij door etnisch geweld een gegronde vrees voor vervolging hebben of een reëel risico lopen op ernstige schade niet mogelijk is de bescherming te verkrijgen van de autoriteiten en/of interationale organisaties.

Let er op dat iemand deze vrees dus eerst op basis van zijn/haar persoonlijke situatie/individuele asielrelaas aannemelijk dient te hebben gemaakt. We nemen immers op dit moment voor geen enkele etnische groep aan dat er sprake is van systematische vervolging, of dat zij een risicogroep of kwetsbare minderheidsgroep vormen (wel vallen etnisch Tigreeërs onder het besluit- en vertrekmoratorium)⁴.

In het ambtsbericht, op pagina 38 e.v, wordt melding gemaakt van interetnisch geweld tussen groepen waarbij over en weer ongericht (niet op de specifieke persoon gericht) geweld wordt gebruikt en slachtoffers vaak evenzeer daders zijn.

² Uit deze ambtelijke contacten, maar ook uit verschillende nieuwsberichten (o.a. <https://www.aljazeera.com/news/2021/5/1/ethiopia-to-designate-tplf-olf-shene-as-terror-groups>) komt bovendien naar voren dat het OLA in mei 2021 door de Ethiopische autoriteiten op de lijst van terroristische organisaties is geplaatst. Het OLF was in 2018 juist van deze lijst verwijderd.

³ Algemeen Ambtsbericht Ethiopië, februari 2021, paragraaf 3.3.

⁴ Gezien de snel veranderende situatie in Ethiopië zal aan de hand van recente landeninformatie en (op korte termijn) een nieuw algemeen ambtsbericht, worden gezien of de komende periode alsnog moet worden overgegaan tot het aannemen van beleid voor bepaalde etnische groepen.

Indien iemand in het verleden bij dergelijke voorvallen (bijvoorbeeld bij gevechten tussen verschillende etnische groepen op een universiteit) betrokken is geweest of indien er in iemands woonomgeving aanvallen hebben plaatsgevonden op zijn/haar etnische groep, maar de vreemdeling hierbij niet slachtoffer is geworden van op zijn persoon gericht geweld, dient hij aannemelijk te maken dat hij in verband met deze gebeurtenis bij terugkeer alsnog een reëel en voorzienbaar risico loopt op ernstige schade of gegronde vrees heeft voor vervolging.

Bij andere situaties dan etnisch geweld wordt de vraag of iemand bescherming kan verkrijgen van de autoriteiten en/ of internationale organisaties op individuele gronden beoordeeld. Verzocht wordt om in deze gevallen contact op te nemen met de landenspecialist Ethiopië van TOELT en de dossierhouder landenbeleid Ethiopië van SUA.

Binnenlands beschermingsalternatief

Ten aanzien van het binnenlands beschermingsalternatief is in het WBV geen expliciete beleidsbepaling opgenomen. Dit betekent dat wordt getoetst conform het algemene kader zoals neergelegd in C4/2.3 Vc en artikel 3.37d Vv. Deze beoordeling wordt steeds op individuele basis gemaakt en zal bijvoorbeeld voor een alleenstaande gezonde man anders zijn dan voor een meer kwetsbare persoon. Artikel 3.37d schrijft immers voor dat rekening wordt gehouden met de persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling. Ditzelfde artikel schrijft tevens voor dat rekening dient te worden gehouden met de algemene omstandigheden in het betreffende deel van het land, en dat hierbij nauwkeurige en actuele informatie uit relevante bronnen dient te worden betrokken. Bij twijfel en/of onvoldoende (actuele) informatie uit reeds beschikbare bronnen op de IK landenpagina Ethiopië dient contact te worden gezocht met TOELT (landenspecialist) en SUA (dossierhouder). Gezien de instabiele veiligheidssituatie in Ethiopië zal dit in de praktijk naar verwachting betekenen dat er terughoudend moet worden omgegaan met het tegenwerpen van een binnenlands beschermingsalternatief.

Het bovenstaande kan onder meer relevant zijn in zaken waarin betrokkene aannemelijk heeft gemaakt een gegronde vrees voor vervolging of ernstige schade te hebben vanwege het behoren tot een groep die in zijn/haar regio van herkomst een etnische minderheid vormt. Uit het ambtsbericht komt namelijk naar voren dat de etnische groepen die geen eigen regio hebben gekregen of binnen de grenzen leven van een regio waar ze een minderheid vormen, te maken kunnen krijgen met repressie, discriminatie en achterstelling door andere etnische groeperingen die groter in omvang zijn en/of de meerderheid in de regio vormen. Aan deze vreemdelingen zou in bepaalde gevallen (afhankelijk van de persoonlijke omstandigheden van de vreemdeling en van de algemene omstandigheden in de betreffende regio) een binnenlands beschermingsalternatief kunnen worden tegengeworpen in een regio waar die etnische groep in de meerderheid is.

Alertheid op 1F indicaties

Bij vreemdelingen behorend tot de risicogroep `vreemdelingen die (vermeend) lid of aanhanger zijn van OLF, OLA of Shene´ is alertheid op 1F indicaties geboden. Indien uit het dossier naar voren komt dat de vreemdeling behorend tot deze groep mogelijk betrokken is geweest bij de gewapende strijd/ gewelddadigheden in Oromia dient contact te worden opgenomen met Unit 1F.

Daarnaast wordt, gelet op de situatie in de regio Tigray, in het bijzonder ook alertheid op 1F indicaties gevraagd bij leden/aanhangers van TPLF, het Ethiopische

federale leger en personen die anderzijds betrokken zijn bij de gewapende strijd in Tigray⁵. Verwezen wordt verder naar de algemene 1F indicatorenlijst.

4. Afstemming

Dit bericht is afgestemd met A&B en JZ-ST.

⁵ Zie paragraaf 1.8.7 van het ambtsbericht voor informatie over de gewapende strijd in Tigray en de hierbij betrokken partijen. De gewapende strijd in Tigray is na afloop van de verslagperiode voortgezet en heeft zich verder ontwikkeld. Het Ministerie van Buitenlandse Zaken is verzocht een aanvullend ambtsbericht op te stellen specifiek over de situatie in Tigray en de positie van etnisch Tigreeërs. Dit ambtsbericht wordt na de zomer verwacht.

Informatiebericht SUA

Van	IND / SUA
Auteur(s)	10.2.e
Telefoonnummer	Zie IND-gids
Nummer & Titel	IB 2021/97 HvJ EU uitspraak SM over de rechtspositie van een Kafala-kind en niet-familie pleegkinderen van Unieburger ouder(s)
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Regulier
InformIND Thema	B10/2
Relatie met	HvJ EU-uitspraak 26 maart 2019, C-129-18, inzake SM
Geldig vanaf	06-08-2021
Geldig tot en met	06-02-2022

1. Aanleiding

Op 26 maart 2019 heeft het Hof van Justitie (HvJ EU) uitspraak gedaan in de zaak SM (kenmerk: C-129-18, vindplaats: ECLI:EU:C:2019:248). In deze zaak stond de rechtspositie centraal van een kind waarin de rechter in het land van herkomst een zogenoemde gerechtelijke Kafala¹-uitspraak heeft gedaan. De centrale vraag in de zaak was of een kind, niet zijnde een familielid, waarvoor wordt gezorgd, op grond van een Kafala-uitspraak, valt onder het begrip rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn in de zin van artikel 2, tweede lid, onder c van de Richtlijn 2004/38 en daarmee een verblijfsrecht bij Unieburger-ouders kon krijgen op basis van voornoemde Richtlijn.

Het HvJ EU heeft geoordeeld dat het Kafala-kind niet als rechtstreekse bloedverwant in neergaande lijn in de zin van artikel 2, tweede lid onder c, van richtlijn 2004/38 kan worden beschouwd, door het ontbreken van een biologische of juridische afstammingsrelatie. Het komt derhalve geen rechtstreeks of direct inreisrecht toe op grond van Richtlijn 2004/38. Wel oordeelde het HvJ EU dat het kind onder omstandigheden als ander familielid in de zin van artikel 3, tweede lid, van Richtlijn 2004/38 kan worden beschouwd, ten aanzien van wie binnenkomst en verblijf naar nationaal recht worden vergemakkelijkt.

Het HvJ EU heeft zich niet expliciet uitgelaten over een situatie waarin het kind afkomstig is uit een land dat partij is bij het Haags kindbeschermingsverdrag (HKBV). Als een kind afkomstig is uit een land dat partij is bij het HKBV, bijvoorbeeld Marokko, kan in beginsel en in combinatie met andere omstandigheden, gewicht worden toegekend, in het geval dit aan de orde is, aan het feit dat de HKBV-procedure niet is gevolgd. In die landen bestaat immers een zorgvuldige procedure voor buitenlandse pleegzorgplaatsingen.

Het HvJ EU heeft tevens geoordeeld dat artikel 3 van de Richtlijn 2004/38 de lidstaten ruimte geeft voor het doen van *nader onderzoek*. Daartoe heeft het HvJ EU in het arrest, in aanvulling op het eerdere arrest Rahman, beoordelingscriteria gegeven ter invulling van een evenwichtige en redelijke beoordeling van alle actuele en relevante omstandigheden in het individuele geval, daarbij rekening houden met alle belangen en in het bijzonder het belang van het Kafala-kind. Hieronder worden die beoordelingscriteria vertaald naar een kader voor de uitvoering.

2. Inhoud/Toelichting

In dit IB wordt nader ingegaan op welke individuele feiten en omstandigheden een rol kunnen spelen in het doen van *nader onderzoek* in zaken van Kafala-kinderen die kunnen worden aangemerkt als ander familielid in de zin van artikel 3, tweede lid, onder a Richtlijn 2004/38.

Daarnaast ziet dit IB ook toe op vergelijkbare situaties van pleegkinderen van Unieburgers anders dan Kafala-kinderen. Denk daarbij aan zaken waarin ten behoeve van een pleegkind een gerechtelijke instantie in het land van herkomst van het kind een uitspraak heeft gedaan over het onder voogdij plaatsen van het kind bij de pleegouders en wat aan die beslissing ten grondslag heeft gelegen.

3. Hoe te handelen

Zaken van kinderen, zijnde niet-familieleden, die door Unieburgers (en hun familieleden) worden verzorgd op grond van een Kafala-uitspraak of een andere vergelijkbare uitspraak van een gerechtelijke instantie, mogen niet worden afgewezen op enkel het argument dat de aangewezen procedures uit bijvoorbeeld het Haags Kinderbeschermingsverdrag (HKBV) niet zijn gevolgd.

Voorname kinderen kunnen onder artikel 3, tweede lid, onder a, van de Richtlijn 2004/38 vallen (ondanks het feit dat zij geen bloed- of aanverwant zijn). Hiervoor gelden in ieder geval de volgende objectieve criteria:

- Het gaat om een referent die Unieburger is, die hier verblijft of wil verblijven op grond van Richtlijn 2004/38 of die een terugkerende Nederlander is die gebruik heeft gemaakt van zijn rechten op grond van de Richtlijn 2004/38 (hierna: terugkerende Nederlander);
- Het gaat om een kind jonger dan 21 dat geen familie is van de Unieburger referent of een terugkerende Nederlander. Indien het kind een familielid is van de Unieburger of van de terugkerende Nederlander, volstond artikel 3 lid 2 Richtlijn 2004/38 reeds als toetsingskader;
- Er ligt een door de autoriteiten in het land van herkomst gelegaliseerde uitspraak van een gerechtelijke instantie uit het land van herkomst van het kind waarin het kind onder voogdij van referent is geplaatst. Indien noodzakelijk moet de uitspraak ook door de Nederlandse autoriteiten worden gelegaliseerd.
- De referent heeft de voogdij over het kind en draagt de wettelijke en financiële last ten behoeve van het kind;
- Er is sprake van een feitelijke gezinsband en daadwerkelijk gezinsleven tussen betrokkenen. Denk hierbij aan de verzorging, opvoeding en het samenleven van het kind met de voogd(en) alsmede de vraag hoe lang deze situatie al aan de orde is. Denk hierbij aan de volgende vragen:
  - Hoe lang maakt het pleegkind al deel uit van het gezin van de pleegouder(s)?;
  - Wat is de reden waarom de ouders niet meer voor het kind kunnen zorgen?;
  - Wat is de leefsituatie van de ouders in het land van herkomst?;
  - Wordt het kind niet onttrokken aan de ouders?
- Een instemmingsverklaring van het land van herkomst met het vertrek naar Nederland van het kind.

Zoals het HvJ EU heeft overwogen dient de beslissing te zijn gebaseerd op een evenwichtige en redelijke beoordeling van alle actuele en relevante omstandigheden van het individuele geval. Daarbij moet rekening worden gehouden met de verschillende belangen en dan in bijzonder het belang van het kind. De beoordeling van die actuele en relevante omstandigheden dient tot stand te komen door middel van nauwkeurig onderzoek van de persoonlijke situatie van het kind en de pleegouders. Hierbij moet onder andere de volgende subjectieve criteria worden betrokken:

- De reden en voorwaarden voor het overdragen van de voogdij aan de

pleegouders. Dit valt veelal uit de uitspraak af te leiden. Spelen de biologische ouders toch nog een rol in het leven van het kind? Is slechts sprake van een tijdelijke maatregel waarin het gezag mogelijk in de toekomst weer teruggaat naar de oorspronkelijke ouders? Zijn er aanwijzingen voor de conclusie dat een ouder ten onrechte het gezag is ontnomen? Meestal is er een goede reden waarom het kind onder voogdij van de referent is geplaatst, maar verontrustende indicaties als voornoemd moeten worden onderkend en betrokken.

- De leeftijd waarop het kind onder Kafala of voogdij is geplaatst. Indien het kind pas op zeer late leeftijd onder Kafala of voogdij geplaatst is het zeer wel mogelijk dat het kind in het land van herkomst is geworteld. Dit moet dan worden betrokken bij de beslissing.
- De mate van affectieve relatie tussen de pleegouders en het kind;
- Er mag geen sprake zijn van een concreet en geïndividualiseerd risico op uitbuiting, mishandeling of kinderhandel. Onder andere de volgende vragen zijn in dat geval aan de orde: Is bekend in wat voor situatie het kind hier terecht komt? Zijn er aanwijzingen dat de pleegouders niet geschikt zijn het kind op te voeden en te verzorgen? Aanwijzingen kunnen zijn als het kind of zijn pleegouders bekend zijn in de NSIS, OPS en JID-systemen. Denk hierbij aan zwaarwichtige strafrechtelijke veroordelingen, verslavingsproblematiek of ander indicaties van kindermishandeling, uitbuiting of kinderhandel. Hebben de autoriteiten van het land van herkomst onderzoek gedaan naar het kind en de situatie van het gezin en zijn deze bewijsstukken in het land van herkomst aanwezig en beschikbaar? Is er contact met Nederlandse instanties (Raad voor de Kinderbescherming)?;
- Indien het land van herkomst partij is bij het HKBV (zoals bijvoorbeeld Marokko), geldt dat er een plausibele en legitieme verklaring moet komen voor het feit dat de HKBV-route niet is gevolgd. Ouders dienen uit te leggen waarom deze procedure niet is doorlopen. In geval ook de overige criteria negatief worden beoordeeld, kan het niet geven van een plausibele verklaring hiervoor – in samenhang met die overige negatieve beoordelingscriteria – een onderdeel vormen van de afwijzing.

Voor wat betreft de bovengenoemde opsomming van subjectieve criteria het volgende. Het is niet zo dat als niet wordt voldaan aan een van de genoemde subjectieve criteria dat de aanvraag zondermeer moet worden afgewezen. Namelijk hetgeen is aangevoerd dient afzonderlijk en in samenhang te worden gewogen, waarbij het belang van het kind van doorslaggevend belang is. Het is namelijk niet wenselijk als kinderen te makkelijk kunnen worden onttrokken aan hun oorspronkelijke ouders. Daarnaast is het niet in het belang van het kind als het kind in voor hem/haar schadelijke omstandigheden terecht komt indien verblijf in Nederland wordt toegestaan.

Horen

Indien een dergelijke zaak zich voordoet moet in alle gevallen de pleegouders (en indien mogelijk het kind) worden uitgenodigd voor een hoorzitting. Dit is om vervolgens zoveel mogelijk om aan de subjectieve criteria te kunnen toetsen en een zo zorgvuldige afweging te maken.

4. Afstemming

Dit informatiebericht is afgestemd met JZST, DMB, de Visadienst en BZ.

Aan Buitenlandse Zaken zal aandacht worden gevraagd voor zaken waarin bovenstaande problematiek speelt. Het advies is deze zaken voor te leggen aan de Visadienst alvorens een faciliterend visum kan worden verstrekt.

Tenslotte is het verzoek zaken waarin bovenstaande problematiek speelt te melden bij SUA/JZST zodat dit kan worden gemonitord.

Informatiebericht SUA

Van IND / SUA
Auteur(s)
Telefoonnummer

Nummer & Titel IB 2021/100 Britten: inreisverbod en (oude)
ongewenstverklaring

Kenmerk (digijust)
Hoofdtak Procesoverstijgend; Regulier / Brexit
InformIND Thema Inreisverbod en ongewenstverklaring ; Regulier / Vc B13
Verblijfsrecht VK-onderdanen en hun familieleden (BREXIT)

Relatie met
Geldig vanaf 11-08-2021
Geldig tot en met 11-02-2022

1. Aanleiding

Op 31 januari 2020 heeft het Verenigd Koninkrijk (VK) de Europese Unie (EU) verlaten (Brexit). Deze terugtrekking heeft op basis van een tussen het VK en de EU gesloten terugtrekkingsakkoord plaatsgevonden. In het Brexit Terugtrekkingsakkoord (hierna: terugtrekkingsakkoord) gold een overgangsperiode tot en met 31 december 2020. Gedurende deze overgangsperiode is het EU-recht van kracht gebleven. Vanaf 1 januari 2021 is in veel gevallen de Terugkeerrichtlijn (Richtlijn 2008/115/EG) van toepassing op Britten die illegaal of niet meer rechtmatig in Nederland verblijven. Dit heeft gevolgen voor ongewenstverklaringen die voor 1 januari 2021 zijn opgelegd aan Britten en voor het opleggen van een inreisverbod of ongewenstverklaring aan Britten vanaf 1 januari 2021. Britten die vóór 1 januari 2021 in Nederland woonden, hebben tot 1 oktober 2021 (einde respijtperiode) de tijd om een aanvraag om een verblijfsdocument op grond van het terugtrekkingsakkoord aan te vragen.

Dit IB heeft alleen betrekking op vreemdelingen met de Britse nationaliteit en hun familieleden die geen burger van de Unie zijn.

2. Verwachting

De verwachting is dat het beleid niet hoeft te worden aangepast.

3. Inhoud/Toelichting

Britten die niet onder het terugtrekkingsakkoord vallen zijn vanaf 1 januari 2021 onderdaan van een derde land en worden niet langer gelijkgesteld aan Unieburgers. De Terugkeerrichtlijn is op de meesten van hen van toepassing. Dit informatiebericht is bedoeld om toe te lichten in welke gevallen de Terugkeerrichtlijn van toepassing is en in welke gevallen niet. Indien de Terugkeerrichtlijn van toepassing is, kan een inreisverbod opgelegd worden op grond van artikel 66a Vw. Als de Terugkeerrichtlijn niet van toepassing is, kan een Brit ongewenst verklaard worden op grond van artikel 67 Vw.

4. Hoe te handelen

Voor alle onderstaande situaties geldt als voorwaarde voor het kunnen opleggen van een inreisverbod dat er ook een terugkeerbesluit genomen moet worden. Tenzij er

een geldig terugkeerbesluit ligt. Ook als wordt afgezien van een inreisverbod, maar een Brit geen verblijfsrecht (meer) heeft in Nederland moet een terugkeerbesluit worden genomen.

Tijdens de overgangsperiode (31 januari 2020 t/m 31 december 2020)

Tijdens de overgangsperiode waren Britten in Nederland officieel geen EU-burger meer, maar toch was het EU-recht nog van toepassing op hen. Tijdens de overgangsperiode was de Terugkeerrichtlijn daarom nog niet van toepassing op Britten. Britten kregen in deze periode vanwege openbare orde geen inreisverbod opgelegd, maar werden (net als voor de Brexit) ongewenst verklaard door de IND.

Omzetten ongewenstverklaring naar inreisverbod

Een Brit die voor 1 januari 2021 in Nederland ongewenst is verklaard, heeft geen rechtmatig verblijf en wordt vanaf 1 januari 2021 behandeld als derdelander waarop de Terugkeerrichtlijn van toepassing is bij aanwezigheid op het Nederlandse grondgebied. Om die reden moet de IND de ongewenstverklaring omzetten naar een inreisverbod. Een ongewenstverklaring (van voor 1 januari 2021) kan echter niet automatisch worden omgezet naar een inreisverbod. De IND, dan wel AVIM of KMar, moeten een vreemdeling eerst horen (mondeling dan wel schriftelijk), voordat zij een inreisverbod opleggen.¹ Het omzetten van een ongewenstverklaring naar een inreisverbod gebeurt daarom pas op het moment dat de Brit in het zicht is van de Nederlandse autoriteiten: vanuit toezicht, vanwege een nieuwe aanvraag VVR of VVA, of als hij vanuit Nederland een verzoek tot opheffing van de ongewenstverklaring doet. Daarbij is het ook belangrijk om na te gaan of de ongewenstverklaring überhaupt gehandhaafd moet worden. Als er een inreisverbod wordt opgelegd, moet de ongewenstverklaring namelijk worden opgeheven, omdat die twee maatregelen niet naast elkaar kunnen bestaan; maar wellicht wordt er aan de opheffingsvoorwaarden voldaan en kan de ongewenstverklaring reeds om die reden worden opgeheven.

Na de overgangsperiode (vanaf 1 januari 2021)

Vanaf 1 januari 2021 zijn Britten die niet onder het terugtrekkingsakkoord vallen derdelanders. Voor die Britten geldt vanaf 1 januari 2021 als zij Nederland inreizen een vrije termijn van 90 dagen (binnen 180 dagen) en is de Terugkeerrichtlijn van toepassing. Op grond van de Terugkeerrichtlijn kunnen de IND, AVIM en KMar een terugkeerbesluit en inreisverbod opleggen wanneer niet (langer) aan de voorwaarden voor verblijf wordt voldaan. Wanneer er op basis van openbare orde aspecten aanleiding voor is, wordt een (zwaar) inreisverbod opgelegd.² Naast bovengenoemde situaties is in de volgende situaties de Terugkeerrichtlijn ook van toepassing en kan dus, waar mogelijk, een inreisverbod worden opgelegd:

- a) Een Brit of zijn familielid die geen burger van de Unie is, die vanaf 1 januari 2021 in Nederland is en een Brexit-verblijfsdocument³ heeft op grond van het terugtrekkingsakkoord *in een andere lidstaat*. Als wordt overwogen een zwaar inreisverbod op te leggen, moet de IND een consultatieprocedure in de betreffende opstarten. Zie A2/12.5 en A3/2 Vc.
- b) Een Brit of zijn familielid die geen burger van de Unie is, die vanaf 1 januari 2021 in Nederland is en die een verblijfsrecht heeft in een andere lidstaat geldig na 31 december 2020 – niet zijnde een verblijfsrecht op grond van het terugtrekkingsakkoord. Als wordt overwogen een zwaar inreisverbod op

1 Het opleggen van zware inreisverboden, en het opleggen en opheffen van ongewenstverklaringen wordt alleen door de IND gedaan. Om die reden worden ongewenstverklaringen alleen door de IND omgezet in inreisverboden.

2 AVIM en KMar leggen alleen lichte inreisverboden op. De IND legt zowel lichte als zware inreisverboden op.

3 Of een verklaring dat de aanvraag ervan is ingediend.

te leggen, moet de IND een consultatieprocedure in de betreffende lidstaat opstarten. Zie A2/12.5 en A3.2 Vc.

- c) Een Brit of zijn familielid die geen burger van de Unie is, die voor 1 januari 2021 reeds in Nederland woonachtig was, onder het terugtrekkingsakkoord valt en wiens verblijfsrecht wordt beëindigd op grond van de openbare orde.
- d) Een Brit die voor 1 januari 2021 reeds in Nederland woonachtig was en niet in aanmerking komt voor verblijf in Nederland op grond van artikel 8, onder e, Vw (voortzetting van het eerdere verblijfsrecht op grond van het terugtrekkingakkoord).
- e) Een Brit die als familielid van een EU-burger een afgeleid EU-verblijfsrecht heeft in Nederland, maar wiens verblijfsrecht eindigt vanwege verbreking van de familieband met de EU-burger⁴.

Nadere toelichting op bovenvermelde situaties a t/m d:

Ad a

Hier wordt alleen gesproken over een zwaar inreisverbod. Als een vreemdeling in het bezit is van een door een andere lidstaat afgegeven geldige verblijfsvergunning of andere toestemming tot verblijf vaardigt de IND, dan wel de AVIM of KMar namelijk in eerste instantie geen terugkeerbesluit en licht inreisverbod uit. De vreemdeling wordt opgedragen zich onmiddellijk naar het grondgebied van de betrokken lidstaat te begeven. Indien dit bevel niet wordt nageleefd of indien om redenen van openbare orde of nationale veiligheid het onmiddellijke vertrek van deze vreemdeling is vereist, vaardigt de IND, dan wel de AVIM of KMar alsnog een terugkeerbesluit uit tegen de vreemdeling. Een licht inreisverbod wordt alleen opgelegd als het verblijfsrecht in de andere lidstaat is ingetrokken.

Ad b

Lidstaten konden ervoor kiezen om de verblijfsrechten waar het terugtrekkingsakkoord in voorziet uit te voeren door middel van een constitutieve regeling of een declaratoire regeling. Via de website van de Europese Commissie kan nagegaan worden welke regeling een lidstaat heeft gekozen en wat de einddatum van de respijtperiode is.

Bij een *constitutieve regeling* heeft een verblijfsdocument op grond van Richtlijn 2004/38/EG (welke volgens de datum op het document nog geldig is) na de respijtperiode zijn waarde verloren.

Indien een Brit:

- enkel een verblijfsdocument op grond van Richtlijn 2004/38/EG – afgegeven door een lidstaat die een constitutieve regeling heeft gekozen en waar de respijtperiode voorbij is – overlegt (ongeacht de datum op dit document); en
- geen andere documenten overlegt waarmee hij kan aantonen dat hij verblijfsrecht heeft in een andere lidstaat, hetzij op grond van het terugtrekkingsakkoord hetzij op grond van een andere regeling; en
- geen verklaring overlegt dat hij een Brexit-verblijfsdocument op grond van het terugtrekkingakkoord heeft aangevraagd;

kan er van uitgegaan worden dat hij geen verblijfsrecht heeft in een andere lidstaat. In dat geval start de IND dus geen consultatieprocedure. In alle andere gevallen start de IND bij een constitutieve regeling wel een consultatieprocedure.

Bij een *declaratoire regeling* ontstaat (en in sommige gevallen eindigt) het verblijfsrecht op grond van het terugtrekkingsakkoord van rechtswege. Consultatie is om die reden bij een declaratoire regeling in alle gevallen nodig om te achterhalen wat de actuele status is van de Brit op dat moment in de betreffende EU-lidstaat.

⁴ Zie hoofdstuk 5.1 van WI 2020/10.

Zie ook onder ad a voor de toelichting over verblijfsrecht in een andere lidstaat en het (niet) uitvaardigen van een terugkeerbesluit of licht inreisverbod.

Ad c

Het verblijfsrecht van Britten en hun familieleden die geen burger van de Unie zijn, die voor 1 januari 2021 reeds in Nederland woonachtig waren, wordt op grond van het terugtrekkingsakkoord voortgezet vanaf 1 januari 2021. Deze Britten en hun familieleden konden op grond van hun verblijf in Nederland tijdens de overgangsperiode nog rechten ontlenen aan Richtlijn 2004/38/EG. Welke regelgeving van toepassing is (EU Richtlijn 2004/38/EG of nationaal recht) op het beëindigen van het verblijf⁵ op grond van openbare orde is afhankelijk van wanneer het delict is gepleegd.

- Het delict is gepleegd vóór 1 januari 2021: het Unierechtelijke openbare orde-criterium is van toepassing.⁶
- Het delict is gepleegd vanaf 1 januari 2021: het nationale openbare orde-beleid is van toepassing.

In beide situaties geldt: als het verblijfsrecht wordt beëindigd is de Brit en/of zijn familielid die geen burger van de Unie is, een derdelander en is de Terugkeerrichtlijn van toepassing bij aanwezigheid op Nederlands grondgebied. De IND kan in dat geval een zwaar inreisverbod voor de duur van 10 jaar opleggen als voldaan wordt aan het Unierechtelijke openbare orde-criterium. Zo niet, dan kan een inreisverbod voor de duur van twee jaar worden opgelegd.

Ad d

Britten die voor 1 januari 2021 reeds in Nederland woonachtig waren, hebben tot 1 oktober 2021 (was 1 juli 2021) de tijd om een verblijfsdocument aan te vragen. Als een Brit dit nog niet heeft gedaan, wordt er tot 1 oktober 2021 van uitgegaan dat hij dit alsnog doet. Als een Brit in het toezicht wordt aangetroffen zonder document, wordt gecontroleerd of hij woonachtig is in Nederland. Als hij woonachtig is in Nederland, moet –ambtshalve –worden vastgesteld of de Brit in aanmerking komt voor verblijfsrecht zoals is neergelegd in paragraaf B13 Vc. Als hij hier niet voor in aanmerking komt, is de Terugkeerrichtlijn onverkort van toepassing en wordt getoetst aan het nationale openbare orde beleid.

Voor het verkrijgen van verblijfsrecht op grond van het terugtrekkingsakkoord moet de Brit zelf een verblijfsaanvraag doen. Bij de verlening van een Brexit-verblijfsdocument op grond van het terugtrekkingsakkoord wordt uitgegaan van de datum van verlening. Het juridische verblijfsrecht op grond van het terugtrekkingsakkoord is echter aansluitend op het moment dat de overgangsperiode is geëindigd.

Ten overvloede: Als de Brit niet woonachtig is in Nederland en in het toezicht wordt aangetroffen, is de Terugkeerrichtlijn eveneens onverkort van toepassing.

Ongewenstverklaring vanaf 1 januari 2021 (Brit met afhankelijk EU-verblijfsrecht)

Voor een Brit die als familielid van een EU-burger verblijfsrecht heeft in Nederland geldt dat de Terugkeerrichtlijn niet van toepassing is, zolang hij op deze grond verblijfsrecht heeft. Indien van toepassing, wordt hij dus door de IND ongewenst verklaard. Zoals onder e aangegeven: wanneer het verblijfsrecht van deze Brit eindigt, is de Terugkeerrichtlijn wel van toepassing.

⁵ Voor verblijfsbeëindiging moet er sprake zijn van onherroepelijkheid ingevolge art. 3.86 Vb; zie ook art. 3.86, zesde lid, Vb wanneer het verblijf als bedoeld in art. 8, onder e, Vw betreft.

⁶ Zie WI 2019/2.

En een Brit die niet in Nederland verblijft, kan ook in aanmerking komen voor een ongewenstverklaring (uiteraard dient hij hier wel eerst over te worden gehoord).⁷

5. Afstemming

De inhoud van dit informatiebericht is afgestemd met JZ, DV en RVN.

⁷ Zie hoofdstuk 5.1 van WI 2020/10 voor welke derdelanders niet onder de Terugkeerrichtlijn vallen en dus ongewenst verklaard kunnen worden.

Werkinstructie SUA

Intern

Aan	Directeuren IND
cc DDMB	
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/1 Alertheid op en beoordelen van documenten op documentfraude
Kenmerk (digijust)	3172886
Hoofdtak	Regulier
Relatie met	Vc par. B1 regulier
Publicatiedatum	27-01-2021
Geldig vanaf	27-01-2021
Geldig tot en met	27-01-2022
Bijlage(n)	Geen

1. Inleiding

Deze werkinstructie bevat een richtlijn voor het omgaan met buitenlandse documenten¹. Tevens is een stroomschema opgenomen om de medewerker te helpen mogelijke documentfraude beter vast te stellen en om beter de keuze te kunnen maken of het document voor een Quick Scan of nader onderzoek moet worden voorgelegd aan Bureau Documenten.

2. Beoordelen van documenten uit het buitenland

Bij het beoordelen van buitenlandse documenten kijkt de Nederlandse ambassade enkel naar de legalisatiestempel en daarbij behorende handtekening. Ook al is het document gelegaliseerd en dus afgegeven door de bevoegde autoriteiten, het kan nog steeds vals/vervalst of inhoudelijk onjuist zijn. Daarbij komt dat het ministerie van Buitenlandse Zaken voor een groot aantal landen documenten niet langer legaliseert. In bepaalde landen is het bovendien mogelijk dat echte documenten worden afgegeven met een onjuiste inhoud. Deze situatie betekent dat de behandelaar of beslisser zelf moet vaststellen of en de verantwoordelijkheid heeft om te bepalen of het document geaccepteerd kan worden. Hiervoor kan het onderstaande stroomschema (zie paragraaf 3 in deze werkinstructie) worden gehanteerd.

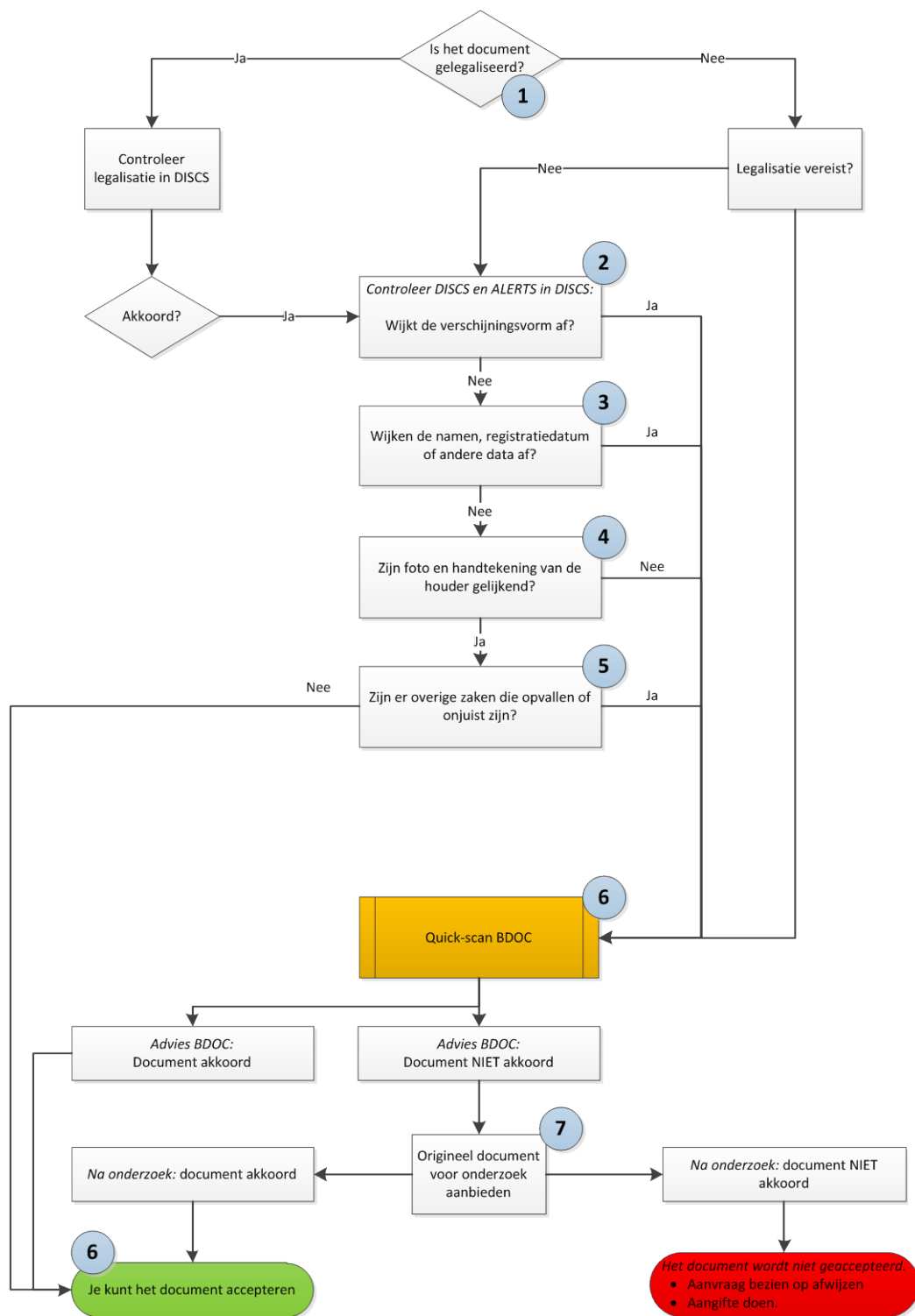
De eerste beoordeling door de behandelaar of beslisser vindt in de regel plaats op basis van de in het INDiGO aanwezige kopie/scan. Van belang is dat de kwaliteit voldoende is: als documenten niet leesbaar zijn, of de kwaliteit te slecht is om te beoordelen moet Herstel Verzuim geboden worden. Er dient een betere kopie/scan te worden opgevraagd.

---

¹ De IND onderscheidt bron- en reisdocumenten. Brondocumenten zijn bijvoorbeeld een geboorte- of huwelijksakte. Reisdocumenten zijn bijvoorbeeld een paspoort of een identiteitskaart waarmee je kunt reizen. Bureau Documenten onderzoekt in principe alleen brondocumenten, maar ook voor reisdocumenten kan je bij dit onderdeel van de IND terecht. Desgewenst kan Bureau Documenten het reisdocument voorleggen aan de KMar, die deskundige is op het gebied van reisdocumenten. In deze werkinstructie gaat het veelal om brondocumenten.

3. Stroomschema beoordelen op documentfraude

4. Stappen stroomschema

Stap 1: Is het document gelegaliseerd of voorzien van een apostille - en is dat ook nodig?

- Wil je informatie over de legalisatie per document per land? Raadpleeg dan de informatie van het Ministerie van Buitenlandse zaken². Hier kan je ook vinden welke documenten een legalisatie nodig hebben. Lees ook de landeninformatie in DISCS. Hierin schrijft het ministerie van Buitenlandse Zaken meer over documenten dan dat zij openbaar op hun website plaatsen.
- Is het document gelegaliseerd of voorzien van een apostille terwijl dat ook nodig is? Controleer de ondertekening dan in DISCS, onder instanties.
- Is het document (ook na het bieden van herstel verzuim) niet gelegaliseerd of voorzien van een apostille terwijl dat wel nodig is? Controleer ook dan DISCS (onder brondocumenten). Als het document niet overeenkomt met de verschijningsvorm in DISCS, of het document is niet door de bevoegde instantie afgegeven dan wel gelegaliseerd is, neem dan altijd contact op met Bureau Documenten om af te stemmen of een Quick Scan of nader onderzoek nodig is³.
- In het geval het overgelegde document niet in DISCS aanwezig is, dient de beslisser of behandelaar contact op te nemen met Bureau Documenten of een Quick Scan dan wel nader onderzoek nodig is.
- Let op! Een legalisatiestempel of apostille zegt niets over de inhoudelijke juistheid van een document.
- Inschrijving in de BRP kan nooit dienen als alternatief voor legalisatie of apostille van het brondocument.

Wat is legalisatie?

Legalisatie is de vaststelling dat een document is afgegeven door een daartoe bevoegde persoon en dat de handtekening op het document inderdaad van de ondertekenaar is. Het buitenlandse document moet eerst gelegaliseerd worden door de plaatselijke autoriteiten (in de regel het ministerie van Buitenlandse Zaken of Justitie van het land van afgifte) en als laatste door de Nederlandse ambassade. Als je een legalisatiestempel van de Nederlandse ambassade aantreft op een document is het document wat de legalisatie betreft in orde, mits de legalisatie bij het desbetreffende document hoort en de legalisatiestempel, legalisatiecode en de naam en handtekening van het ambassadepersoneel juist is volgens DISCS. Houd er rekening mee dat legalisaties en apostilles ook kunnen worden vervalst. Als je twijfel hebt aan een document, neem dan altijd contact op met Bureau Documenten.

Wat is een apostille en wanneer volstaat het?

Niet voor alle landen hoeft de volledige legalisatieketen gevolgd te worden. Sommige landen zijn tot het Apostillevendrag toegetreden. Op documenten uit die landen hoeft alleen een apostillestempel te staan, afgegeven door een bevoegd orgaan dat door het betreffende land is aangewezen. Uit de apostille moet blijken dat de apostillestempel hoort bij het desbetreffende document. De gang naar de Nederlandse ambassade hoeft bij documenten afkomstig uit landen die zijn aangesloten bij het Apostillevendrag niet te worden gemaakt.⁴

Legalisatie in de asielprocedure

Voor vreemdelingen die in het bezit zijn gesteld van een verblijfsvergunning asiel voor (on)bepaalde tijd (hetgeen blijkt uit respectievelijk verblijfsdocument IV of III) en vreemdelingen die een verzoek hebben ingediend tot verlening van een verblijfsvergunning asiel (hetgeen blijkt uit het in bezit zijn van een W-document) en op dit verzoek nog niet tot in de hoogste instantie is beslist, terwijl de vreemdeling de beslissing inzake zijn verzoek in het Europese deel van Nederland mag afwachten, kunnen de feitelijke omstandigheden

² Zie <http://www.nederlandwereldwijd.nl/>

³ via 088 10.2.g of 10.2.g @ind.nl

⁴ Voor informatie over het apostillevendrag, de landen die hierbij zijn aangesloten en de bevoegde organen die door de betreffende landen zijn aangewezen om het apostillestempel af te geven, zie: <https://www.hcch.net/en/instruments/conventions/specialised-sections/apostille>

zodanig zijn dat het onverantwoord dan wel niet zinvol is om de vreemdeling te verplichten contact op te nemen met de autoriteiten van het land van herkomst. In deze situatie is het derhalve niet opportuun om van een vreemdeling te verwachten dat hij/zij gelegaliseerde documenten overgelegd.

Echter, in sommige gevallen kan voor deze groep de vrijstelling van legalisatie komen te vervallen. De uitzonderingen hierop zijn weergegeven in hoofdstuk 3.5 van de '*Circulaire legalisatie en verificatie buitenlandse bewijsstukken (staat van personen en toepassing DNA-onderzoek*'.⁵

Informatie over legalisatie

Op de website van de Rijksoverheid vind je alle openbare informatie van het ministerie van Buitenlandse Zaken over de legalisatie van documenten per land weergegeven.⁶ Meer gedetailleerde informatie plaatst het ministerie van Buitenlandse Zaken in DISCS.

Voor specifieke vragen over legalisatie en de legalisatieketen in de verschillende landen, kan je ook terecht bij het Consulair Dienstencentrum (CDC) van het ministerie van Buitenlandse Zaken: **10.2.g** [@minbuza.nl](https://twitter.com/minbuza).

Voor informatie over documenten en de wijze van afgifte daarvan per land kan je ook de volgende bronnen raadplegen:

- Kennisbank Burgerzaken;⁷
- Algemene ambtsberichten van het ministerie van Buitenlandse zaken.⁸

Informatie over QR codes

Lees nooit QR codes uit met je telefoon. Deze codes kunnen door derden meegelezen worden. Bovendien kan door de autoriteiten die het document hebben afgegeven worden gelogd dat de houder zich in Nederland bevindt.

Stap 2: Wijkt de verschijningsvorm van het document in DISCS af ten opzichte van het bij de IND overgelegde document?

Controleer het document met DISCS (zie verderop in deze werkinstructie). In DISCS staan afbeeldingen van documenten (bijvoorbeeld ongehuwd-verklaringen, geboorteaktes, huwelijksaktes maar ook paspoorten per land). Bovendien kan je per document de echtheidskenmerken raadplegen en worden voorbeelden en aanwijzingen gegeven waar de fraude(indicaties) te vinden zijn.

In DISCS staan zogenaamde Alerts. De alerts zijn voorbeelden van valse documenten zoals die door Bureau Documenten zijn aangetroffen. Wanneer vervalsingen vaker voorkomen óf heel ingenieus zijn, wordt hiervoor speciale aandacht gevraagd. Betrek de informatie uit de alerts bij je beoordeling.

Als de verschijningsvorm afwijkt, leg het document dan, inclusief vertaling, voor aan Bureau Documenten⁹ voor een Quick Scan of nader onderzoek onder vermelding van: Quick Scan. Geef hierbij aan waarom je het document niet vertrouwt.

---

⁵ Zie <https://zoek.officiëlebekendmakingen.nl/stcrt-2020-68469.html>

⁶ Ga naar <https://www.rijksoverheid.nl> -> Onderwerpen -> Internationale samenwerking -> Legalisatie van documenten -> Legaliseren van buitenlandse documenten voor gebruik in Nederland. Je kunt daar het land of gebied kiezen waar het document vandaan komt. Directe link:

<https://www.nederlandwereldwijd.nl/wonen-werken/buitenlandse-documenten-legaliseren>

⁷ <http://portal.vindburgerzaken.nl/internationale-burgerlijke-stand/brondocumenten/>

⁸ <https://www.rijksoverheid.nl/ministeries/ministerie-van-buitenlandse-zaken/documenten>

⁹ **10.2.g** [@ind.nl](https://twitter.com/ind_nl)

Stap 3: Klopt de inhoud van het document?

Controleer de namen (door de namen in de verschillende documenten te vergelijken) en (registratie)data op het document.

Bij twijfel aan de inhoudelijke juistheid van een document, neem dan in eerste instantie contact op met Bureau Documenten en eventueel met Team Onderzoek en Expertise Land en Taal (TOELT). Met deze experts kan je bepalen of het zinvol is om een verificatieonderzoek op te starten. Verificatie gaat over de inhoud van een document. Het is raadzaam om pas een verificatieonderzoek op te starten nadat Bureau Documenten het document heeft gecontroleerd. Neem contact op met TOELT om een verificatieonderzoek op te starten.

Quick Reference Card

Met behulp van deze naslagkaart, die te vinden is in DISCS, kun je aan de hand van concrete vragen vaststellen of er sprake is van een verlate of opmerkelijke registratie (van bijvoorbeeld geboorte) of een mogelijk onrechtmatig verkregen document.

Indicatieve documenten

Indien er na weging van de overgelegde documenten twijfel is over de opgegeven identiteit en/of familieband, kan de beslisser of behandelaar vragen naar indicatieve documenten om zo de ontstane twijfel –indien mogelijk– weg te nemen. Hierbij moet gedacht worden aan andere op naam gestelde documenten (bij voorkeur met foto) die door de autoriteiten of door andere instanties of organisaties anders dan de officiële autoriteiten zijn afgegeven. Houd er hierbij wel rekening mee dat hoe specifieker je je vraag formuleert, hoe meer de indicatieve documenten vervalst kunnen worden.

DNA-onderzoek

Bij twijfel aan de gestelde biologische afstammingsrelatie in een geboorteakte of een ander document, wordt geadviseerd DNA onderzoek¹⁰ op te starten¹¹.

Verificatie

Verificatie betekent dat feitelijk gecontroleerd wordt of de informatie in het document klopt en is derhalve raadzaam indien er sprake is van twijfel aan de juistheid van de inhoud van een document. Het is dus als het ware een inhoudelijke controle van een document op de juistheid van de daarin opgenomen gegevens. Dit kan door raadpleging van de openbare registers in het land van afgifte van het document dan wel door gebruik te maken van lokale vertegenwoordigers die ter plaatse (veld)onderzoek uitvoeren. Twijfel over de inhoud van het document staat dus los van de legalisatie. Voorbeelden van vragen die uitgezocht kunnen worden zijn of en wanneer iemand gehuwd is, of iemand op datum X uit mevrouw Y is geboren en of iemand op datum Z is overleden.

De mate waarin verificatie mogelijk is, verschilt per land. Zie ook de [pagina van TOELT](#) voor de actuele lijst van landen waar verificatieonderzoek (niet) mogelijk is.

Wanneer een onderzoek tot verificatie wordt opgestart is het noodzakelijk om vooraf contact te zoeken met TOELT over de mogelijkheden van verificatie. Meer informatie over verificatie vind je in de *Circulaire legalisatie en verificatie buitenlandse bewijsstukken*¹² en op de pagina van TOELT¹³. In de systeembeschrijving wordt uitgelegd hoe een verificatieonderzoek kan worden opgestart.¹⁴

---

¹⁰ Voor meer informatie over DNA-onderzoek zie: <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-68469.html>

¹¹ Zie de [procesbeschrijving \(asiel\)](#) voor de wijze waarop een DNA-onderzoek kan worden opgestart.

¹² <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-68469.html>

¹³ <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/TOELT/SitePages/Introductiepagina.aspx>

¹⁴ <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/AsielPortaal/SitePages/Werkprocessen.aspx?k>

Het verschil tussen legalisatie en verificatie (zie stap 3) wordt verder uitgelegd in de 'Circulaire legalisatie en verificatie buitenlandse bewijsstukken (staat van personen en toepassing DNA-onderzoek) 2020'¹⁵.

Stap 4: Zijn de foto en de handtekening van de houder op het document gelijkend?

Is er een foto/handtekening van de vreemdeling voorhanden in INDiGO¹⁶? Vergelijk dan met de foto/handtekening op het document.

Ingeval van twijfel laat een fotovergelijkingsonderzoek¹⁷ of een handschrift-/handtekeningvergelijkingsonderzoek¹⁸ doen door Bureau Documenten¹⁹.

Stap 5: Zijn er overige zaken die opvallen of niet juist zijn?

Als er overige zaken zijn die opvallen of niet juist zijn, neem contact op met Bureau Documenten.²⁰

Stap 6: Uitkomsten stroomschema: Quick Scan of document accepteren?

Als je na het doorlopen van het stroomschema twijfelt aan de echtheid van het document, leg het dan, met je twijfels, voor aan Bureau Documenten voor een Quick Scan (zie stap 5). Bureau Documenten zal dan aangeven of nader onderzoek nodig is.

Stap 7: Nader onderzoek

Als besloten wordt dat het nodig is dat Bureau Documenten nader onderzoek gaat doen, is het aan de beslisser of behandelaar om het originele document op te vragen als deze nog niet in het bezit is van de IND. Het originele document heeft Bureau Documenten samen met de vertaling nodig om nader onderzoek te kunnen doen. De originele documenten met vertaling kunnen opgestuurd worden naar Bureau Documenten. Zodra de documenten ontvangen zijn, wordt het onderzoek opgestart in INDiGO door Bureau Documenten. De werkwijze voor het opstarten van nader onderzoek vind je op INDaily²¹ en in de systeembeschrijving INDiGO²².

Uit het onderzoek kan blijken dat het document alsnog wordt geaccepteerd. Als op grond van de resultaten uit het documentenonderzoek de aanvraag echter kan worden afgewezen, wordt afgewezen conform de geldende instructies.

Vergewisplicht

Soms komt het voor dat klant of gemachtigde het onderzoek(sresultaat) van Bureau Documenten in twijfel trekt en wordt er verwezen naar de vergewisplicht zoals opgenomen in de Awb.

Bureau Documenten is een onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid en functioneert daarom onder de verantwoordelijkheid van de staatssecretaris. De staatssecretaris mag er daarom in beginsel van uitgaan dat de verklaring van onderzoek op

---

¹⁵ <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/stcrt-2020-68469.html>

¹⁶ De foto is te vinden in INDiGO in het tabblad "Biometrische gegevens". Klik hier op tabblad "toon alle afbeeldingen" waarna alle foto's en handtekeningen die van de betrokken vreemdeling zijn ingeladen, in INDiGO verschijnen.

¹⁷ <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/OED/SitePages/Onderzoek%20fotovergelijking.aspx>

¹⁸

<https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/OED/SitePages/Onderzoek%20handschriftvergelijking.aspx>

¹⁹ Hoe je dit opstart is terug te vinden in de systeembeschrijving (voor stappen in INDiGO) of via <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/OED/SitePages/Onderzoek%20documenten.aspx>.

²⁰ Mail naar 10.2.g@ind.nl) onder vermelding van: Quick Scan

²¹ <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/OED/SitePages/Introductiepagina.aspx>

²² <https://samenwerken.indaily.intern.ind.nl/sites/AsielPortaal/SitePages/Werkprocessen.aspx?k=>

zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten. Het kan echter toch voorkomen dat er zich situaties voordoen waarin de vergewisplicht van de staatssecretaris als bedoeld in artikel 3:2 Awb meebrengt dat moet worden nagegaan hoe Bureau Documenten tot zijn conclusies is gekomen. In die gevallen kan niet worden volstaan met een verwijzing naar de conclusies van de verklaring van onderzoek. Een voorbeeld hiervan is de situatie waarin de conclusies van een verklaring van onderzoek in relatie tot de bevindingen naar aanleiding van dat onderzoek vragen oproepen, bijvoorbeeld als die bevindingen niet logischerwijs tot de daaraan verbonden conclusies leiden.²³

De beslismedewerker van de IND, die namens de staatssecretaris op de aanvraag beslist, kan –om zo te voldoen aan zijn vergewisplicht– in zulke gevallen Bureau Documenten onder meer nader bevragen over de totstandkoming van de conclusies of zelf de onderliggende stukken van de desbetreffende verklaring van onderzoek inzien. Zo kan gecontroleerd worden of een verklaring van onderzoek van Bureau Documenten op zorgvuldige wijze tot stand is gekomen, de redenering daarin begrijpelijk is en de getrokken conclusies daarop aansluiten.²⁴

Gelet op de zwaarwegende belangen die geheimhouding rechtvaardigen, hoeft deze verkregen vertrouwelijke informatie niet gedeeld te worden met de vreemdeling. Wel moet in het besluit gemotiveerd worden of, en zo ja in hoeverre, de conclusies van Bureau Documenten worden onderschreven nadat er nadere informatie is ingewonnen of de onderliggende stukken zijn ingezien.²⁵

Er wordt gewerkt aan een eenduidige werkwijze voor het uitvragen van informatie in het kader van de vergewisplicht. Tot die tijd, mocht er een beroep worden gedaan op de vergewisplicht, dien je contact op te nemen met Bureau Documenten. Stem ook altijd je beantwoording en de borging van de verkregen informatie goed af met Bureau Documenten. Dit vanwege de zeer vertrouwelijke informatie die hiermee gepaard gaat.

Aangifte

Als Bureau Documenten ten aanzien van het document een van de volgende conclusies heeft getrokken, neem dan contact op met de handavingscoördinator op je locatie voor het beoordelen van de aangifte.

- Hoogstwaarschijnlijk niet echt
- Hoogstwaarschijnlijk niet bevoegd opgemaakt en afgegeven
- Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet echt
- Met aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid niet bevoegd opgemaakt en afgegeven
- Vals
- Niet bevoegd opgemaakt en afgegeven
- Vervalst
- Frauduleus verkregen

Als documenten één van bovenstaande conclusies hebben, mogen ze niet worden geretourneerd en moeten ze worden onttrokken aan het maatschappelijk verkeer om (hernieuwde) ID- en/of documentfraude te voorkomen. Het is daarom van belang om, indien Bureau Documenten dit adviseert, aangifte te doen. Ook als na verificatieonderzoek blijkt dat er gefraudeerd is met het verkrijgen van documenten, dient er aangifte te worden gedaan. Voor het doen van aangifte kan contact worden opgenomen met de handavingscoördinator op jouw locatie. Na aangifte kan het OM de valse of vervalste documenten strafrechtelijk aan het verkeer te onttrekken. Zonder aangifte is dit niet mogelijk en kan het betreffende document niet aan het rechtsverkeer worden onttrokken. Op basis van de aangifte kan de (Hoofd) Officier van Justitie het document aan het verkeer onttrekken.

²³ [ABRvS 6 mei 2020, ECLI:NL:RVS:2020:1195](#)

²⁴ [ABRvS 28 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:628](#)

²⁵ [ABRvS 28 februari 2020, ECLI:NL:RVS:2020:628](#)

5. DISCS

DISCS staat voor Document Information System for Civil Status, oftewel een documentinformatiesysteem voor brondocumenten (documenten die iets zeggen over de civiele status van personen, zoals geboorteakten, huwelijksakten etc.). Je kunt inloggen in DISCS via www.discs.nl. Als je de gebruikersnaam of het wachtwoord van je unit kwijt bent, neem dan contact op met je leidinggevende of met bureau documenten (mail naar %Burdoc DISCS, IND/SDIS/BDOC).

In DISCS worden elk half jaar de nieuwe legalisatiecodes gepubliceerd (onder het kopje *Mededelingen* op de startpagina). Aan de hand van de code in het legalisatiestempel of de legalisatiesticker kan je afleiden of de Nederlandse ambassade in het betreffende land een vragenformulier heeft opgemaakt. Als dat het geval is, heeft de ambassade twijfel gehad bij het document maar kon zij de legalisatie van het document niet weigeren. Je dient het vragenformulier opvragen bij de desbetreffende ambassade.

In DISCS worden de echtheidskenmerken van brondocumenten beschreven met tekst en afbeeldingen. Ook vind je afbeeldingen van legalisatiestempels en afbeeldingen van handtekeningen van de bevoegde autoriteiten in die landen. Deze informatie wordt direct door de Nederlandse ambassades toegevoegd. In de *landeninfo* kan je onder meer lezen door welke instanties documenten worden afgegeven.

Werkinstructie Juridische Zaken

Intern

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/2 Afdoening schadezaken
Kenmerk (digijust)	
Hoofdtak	Asiel / Nederlanderschap / Regulier / Bestuursrecht
Relatie met	werkinstructie 2009/7; Update 2013/2; Titel 8.4 Awb
Publicatiedatum	08-03-2021
Geldig vanaf	08-03-2021
Geldig tot en met	08-03-2022 (Max. 12 maanden)
Bijlagen	Relevante bepalingen Definities Rekenmodule AVG schadebedragen

1. Inleiding

Deze werkinstructie vervangt werkinstructie 2009/7 *Afdoening schadezaken*. Vanwege de aard van de te behandelen zaken betreft het hier een interne instructie.

Aangezien het behandelen van een verzoek om schadevergoeding complex is, is deze werksoort belegd bij specialisten. De beslisdirecties bij de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) hebben eigen schadespecialisten, voor wie deze werkinstructie bedoeld is. Wie verantwoordelijk is voor de afdoening van schadezaken bij de directies is na te lezen op <https://ik.indaily.intern.ind.nl/KlachtenENIGS/Paginas/default.aspx>. Hier is tevens inhoudelijke informatie terug te vinden aangaande schadezaken.

Deze werkinstructie heeft enkel betrekking op verzoeken om schadevergoeding en dus niet op verzoeken om vergoeding van de kosten van de bestuurlijke voorprocedure of van beroepsprocedures bij de rechtbank.

Op 15 februari 2013 is titel 4.5 Awb, als onderdeel van de 'Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten' (hierna: Wns), in het Staatsblad verschenen. De invoering van deze titel is echter tot een nader te bepalen tijdstip uitgesteld.

Titel 8.4 Awb (Schadevergoeding, artikelen 8:88 t/m 8:95 Awb), het andere onderdeel van deze wet, is op 1 juli 2013 inwerking getreden.

Per 1 juli 2013 zijn daarmee de artikelen 8:73 en 8:73a Awb komen te vervallen. Update 2013/2 van Juridische Zaken (JZ) voorzag in een informatiebehoefte. In deze werkinstructie worden de bepalingen van de Wns meegenomen.

1.1 Leeswijzer

In paragraaf 2 wordt kort ingegaan op de precieze doelstelling van de Wns en de belangrijkste veranderingen die het met zich meebrengt in het schadevergoedingsrecht. In paragraaf 3 wordt uitgelegd hoe de schadespecialist het verzoek formeel dient te beoordelen. Vervolgens wordt in paragraaf 4 ingegaan op de verzoekschriftprocedure, de procedure die een benadeelde vreemdeling kan volgen om de door toedoen van de IND geleden schade te verhalen. In paragraaf 5 wordt uitgelegd hoe schadeverzoeken inhoudelijk moeten worden beoordeeld. Paragraaf 6 gaat in op de uiteindelijke (hoogte van) de vergoeding van de geleden schade. Tot slot wordt in paragraaf 7 kort het hoger beroep besproken. Daarnaast zijn in bijlage 1 relevante bepalingen opgenomen, is in bijlage 2 een lijst met definities weergegeven en biedt bijlage 3 een rekenmodule AVG schadebedragen.

2. Doelstelling Wns: duidelijkere bevoegdheidsverdeling en vereenvoudigde procedure

2.1 Oude recht: 4 wegen

In de situatie van vóór 1 juli 2013 bestonden er een viertal elkaar niet uitsluitende wegen om schadevergoeding te verkrijgen wegens onrechtmatig overheidshandelen. Daarbij gold de *objectum litis leer*¹, die ervoor zorgde dat de civiele rechter als een soort van *restrechter* naast de bestuursrechter kon optreden in dit soort schadezaken.

De vier wegen voor schadevergoeding luiden toen als volgt:

- (1) de burgerlijke rechter,
- (2) de bestuursrechter op grond van art. 8:73 en 8:73a Awb,
- (3) de bestuursrechter op grond van een zuiver schadebesluit, en
- (4) de bestuursrechter op grond van een onzuiver schadebesluit².

Op schade, veroorzaakt door een besluit dat voor 1 juli 2013 bekend is gemaakt, of een handeling die voor 1 juli 2013 is verricht, blijft het oude recht van toepassing zoals dat gold vóór 1 juli 2013. Daarnaast geldt voor handelingen en besluiten die voortvloeien uit een besluit dat is genomen voor 1 juli 2013 ook het oude recht.³

2.2 Huidig recht: de Wns

Op besluiten en handelingen waarop het schadeverzoek berust die *op of na* 1 juli 2013 zijn genomen/hebben plaatsgevonden, is de Wns van toepassing. Het is daarom van belang goed te kijken naar het moment waarop de handeling heeft plaatsgevonden of de beslissing is genomen.

De Wns beoogt een voor de praktijk duidelijk en eenvoudig kader te bieden. De nieuwe artikelen zijn van procedurele aard en hebben tot doel een duidelijkere bevoegdheidsverdeling te verstrekken. Voor het afhandelen van schadeclaims wegens onrechtmatig overheidshandelen in vreemdelingenzaken, is de vreemdelingenrechter exclusief bevoegd gemaakt.⁴ Door middel van een verzoekschriftprocedure kunnen benadeelden een schadeverzoek indienen bij de bestuursrechter. De verzoekschriftprocedure komt in de plaats van het instellen van een rechtsmiddel tegen een zelfstandig schadebesluit en de procedures van de artikelen 8:73 en 8:73a Awb. Ook de weg naar de burgerlijke rechter staat niet langer open voor verzoeken tot schadevergoeding, voor zowel onrechtmatig handelen als onrechtmatige besluiten van een bestuursorgaan.⁵

¹ HR 15 december 1915, Guldemon/Noordwijkerhout arrest, NJ 1916, blz. 407.

² Zie ook TK, Vergaderjaar 2010-2011, 32 621, nr. 3 (MvT), blz. 32 e.v.

³ Zie de inwerkingtredingsregeling in art. IV van de wet van 31 januari 2013 tot aanvulling van de Algemene wet bestuursrecht met bepalingen over nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige overheidsdaad (Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten).

⁴ Artikelen 71a, eerste lid, en 72a Vw.

⁵ Voor vergoeding van schade wegens *onrechtmatig* overheidshandelen in vreemdelingenzaken heeft de wetgever de procedurele wegen dus beperkt tot de verzoekschriftprocedure. Hierbij moet opgemerkt worden dat er ook schadevergoeding kan worden verzocht voor *rechtmatig* overheidshandelen waarbij

3. Formele beoordeling van schadeverzoeken

3.1 Bevoegdheid

Bij binnenkomst van een verzoek om schadevergoeding⁶ bij de schadespecialist wordt gekeken wie bevoegd is het verzoek in behandeling te nemen. Hierbij is doorslaggevend wie de schadeveroorzakende handeling heeft verricht. De schadespecialist beoordeelt of dit een besluit (of handelen) is van de IND, want dan is dit ook het bevoegde bestuursorgaan om het schadeverzoek te behandelen.

3.1.1 Ketenpartners

In sommige gevallen heeft de gestelde schade geen betrekking op het handelen van de IND, maar bijvoorbeeld op het handelen van het Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA) (bij opvang), een ambassade of een andere ketenpartner. In deze gevallen dient het verzoek om schadevergoeding door de behandelend schadespecialist onverwijld te worden doorgezonden naar de betreffende instantie. Dit wordt schriftelijk meegedeeld aan de indiener van het verzoek om schadevergoeding. Het doorsturen van een verzoek om schadevergoeding is een handeling als bedoeld in artikel 2:3 Awb. Het is geen besluit in de zin van de Awb en ook geen handeling in de zin van artikel 72, derde lid, van de Vreemdelingenwet 2000 (Vw2000). Tegen het doorsturen staat dan ook geen rechtsmiddel open.

Het COA is een zelfstandig bestuursorgaan en beslist daarom zelf over ingediende schadeverzoeken die zien op het onthouden van opvang en overige voorzieningen ingevolge de Wet COA en de Regeling verstrekkingen asielzoekers en andere categorieën vreemdelingen (Rva 2005). Deze verzoeken dienen onder berichtgeving aan de afzender te worden doorgezonden naar het COA, afdeling juridische zaken (COA/JZ), Postbus 30203, 2500 GE Den Haag. Wel treedt de IND in een later stadium van de procedure meestal als procesvertegenwoordiger op voor het COA. Hierbij geldt de vertegenwoordiging zowel in bestuursrechtelijke, als civielrechtelijke procedures. Tussen het COA en de IND is afgesproken dat JZ in ieder geval de procesvertegenwoordiging doet in het geval van opvangzaken van asielzoekers, waarbij beroep wordt aangetekend. Voor zulk soort beroepsprocedures wordt het dossier overgedragen aan de IND.

3.1.2 Bij handelingen van Nederlandse vertegenwoordigingen in het buitenland

Schadeverzoeken over handelingen van een Nederlandse ambassade of Nederlands consulaat in het buitenland vallen onder de verantwoordelijkheid van het Ministerie van Buitenlandse Zaken en dienen met bericht aan de afzender te worden doorgezonden naar dit Ministerie: met betrekking tot visa en paspoorten: Afdeling Consulair Diensten Centrum (CDC), Postbus 20061, 2500 EB DEN HAAG.

3.1.3 Bij annulering of intrekking van het visum voor kort verblijf

Schadeverzoeken die betrekking hebben op het annuleren aan de Schengengrens of het intrekken (van de resterende geldigheidsduur) van het visum voor kort verblijf, vallen onder de verantwoordelijkheid van team 1 A&B te Den Haag (zie Verzendwijzer op INDaily). De vreemdelingenpolitie vraagt doorgaans vóóraf om een machtiging van de IND (pikettelefoon team 1 A&B: 0620161882, tijdens kantooruren en buiten kantooruren het IND Grenskantoor Schiphol: 088-0431270). De Koninklijke Marechaussee (KMar) en de Zeehavenpolitie (ZHP) vragen doorgaans vóóraf niet om een machtiging van de IND.

---

schade is geleden. Deze vorm is echter niet goed denkbaar in vreemdelingenzaken, en wordt in deze werkinstructie dan ook buiten beschouwing gelaten.

⁶ In de praktijk kunnen verschillende namen gebruikt worden voor het verzoek om schade (bijv. aansprakelijkstelling) maar zullen deze allemaal op dezelfde manier worden behandeld.

3.1.4 Bij vreemdelingenbewaring

Er kan schadevergoeding worden verzocht voor geleden schade die is ontstaan door onterechte vrijheidsontneming of vrijheidsbeperking van een vreemdeling. Afdoening van schadezaken waarbij vreemdelingenbewaring op grond van artikel 59, 59a, eerste lid, 59b, of artikel 6 Vw Vw2000 is opgelegd, worden afgehandeld door de IND bij het proces van de onderliggende procedure. In de praktijk komt het erop neer dat de rechter die oordeelt over de vrijheidsontnemende maatregel, in geval van gegrondverklaring van het beroep, ook beslist over het toekennen van een schadevergoeding. Het vorenstaande gaat ook op voor een vreemdeling die ten onrechte een vrijheidsbeperkende maatregel op grond van art. 56 Vw2000 opgelegd heeft gekregen. Hoewel vrijheidsbeperking doorgaans op initiatief van DT&V wordt opgelegd, kunnen zich ook situaties voordoen waarin asielzoekers in hun vrijheid worden beperkt door de IND. De schadevergoeding ter zake onrechtmatige vrijheidsbeperking en -ontneming is bestuursrechtelijk exclusief geregeld in artikel 106 Vw. Buiten deze bepaling om kan er dus géén schade (meer) worden gevorderd (dus ook niet langs de weg van artikel 8:88 Awb). Dat is alleen anders wanneer het (vereiste) terugkeerbesluit, dat ten grondslag heeft gelegen aan de inbewaringstelling, onrechtmatig is bevonden. De schade wordt dan niet veroorzaakt door het besluit inbewaringstelling, maar door het terugkeerbesluit dat voorafgaand, of gelijk met, het besluit inbewaringstelling werd opgelegd.

3.1.5 Bij zoekgeraakte documenten

De documenten die in het kader van een verblijfsprocedure zijn ingediend bij de IND (o.a. bij AVIM) en zijn zoekgeraakt, komen voor vergoeding in aanmerking. De IND is als uitvoeringsorganisatie verantwoordelijk voor de afhandeling. Voordat een schadeverzoek wordt ingediend, zal meestal al onderzoek gedaan zijn naar het zoekraken van het document aangezien DV BOED (Beheer Onderzoek & Expertise Documenten) de klant hierover bericht en wijst op de mogelijkheid van schadevergoeding. Zie verder bij paragraaf 6.1.2.

3.2 Verantwoordelijkheid

Als is vastgesteld dat de afhandeling van het schadevergoedingsverzoek onder de bevoegdheid van de IND valt, dient het verzoek te worden behandeld in het proces dat verantwoordelijk was voor het gestelde schadeveroorzakende handelen. De verschillende processen hebben hiervoor in schadezaken gespecialiseerde medewerkers (zie paragraaf 1).

4. De verzoekschriftprocedure

4.1. Algemeen verloop verzoekschriftprocedure

In het vreemdelingenrecht is, op grond van artikelen 71a, eerste lid, en 72a Vw jo. 8:90 Awb, *uitsluitend* de vreemdelingenrechter bevoegd kennis te nemen van het verzoek tot vergoeding van schade, die het gevolg is van een onrechtmatig besluit of een onrechtmatige handeling van het bestuursorgaan jegens de vreemdeling als zodanig.

De rechtzoekende heeft de mogelijkheid om schade als gevolg van onrechtmatig overheidsoptreden te verhalen bij de bestuursrechter d.m.v. een (separate) verzoekschriftprocedure (art. 8:90, eerste lid, Awb). Deze verzoekschriftprocedure kan te allen tijde worden ingediend. Voor de bevoegdheid van de bestuursrechter om van het verzoek kennis te nemen geldt wel als voorwaarde dat het onrechtmatig overheidsoptreden is gelegen in een onrechtmatig besluit of handeling, of het niet tijdig nemen van een besluit, zie artikel 8:88, eerste lid, Awb. Een verzoek tot schadevergoeding kan uiteraard ook worden gedaan in de (hoger)beroepsprocedure tegen het schadeveroorzakende besluit (art. 8:91 Awb). De directie JZ zal in de (hoger) beroepsprocedure dan een standpunt innemen.

Voor een niet tijdens een lopende (hoger-)beroepsprocedure ingediend verzoek is voorts vereist dat de benadeelde eerst bij de IND, minstens acht weken van te voren, schriftelijk om

vergoeding van de schade vraagt zie artikel 8:90, tweede lid, Awb.⁷ Op die manier wordt eerst gekeken of de IND zelf de schadeclaim kan afhandelen, voordat het aan de rechter wordt voorgelegd.

Indien de IND al eerder een standpunt heeft ingenomen over schadevergoeding bij de oordeelsvorming over de (on)rechtmatigheid van het onderliggende besluit in de bezwaarschriftprocedure, dan is het mogelijk dat direct de gang naar de rechter wordt gemaakt. Het is dan niet nodig de termijn van 8 weken te laten verstrijken.

De reactie van de IND op het schriftelijke verzoek van de benadeelde is geen appellabel besluit (art. 8:4, eerste lid, aanhef en onder f, Awb). Als de verzoeker zich niet kan verenigen met het standpunt van de IND in het besluit (omdat hij de aangeboden vergoeding te laag vindt of omdat de IND weigert tot schadevergoeding over te gaan), kan de verzoekschriftprocedure in gang gezet worden door het indienen van een verzoekschrift bij de rechter.

Het verzoekschrift wordt ingediend bij de bestuursrechter die bevoegd is (of zou zijn) kennis te nemen van het beroep tegen het schadeveroorzakende besluit. Indien het verzoek wordt gedaan gedurende het beroep of het hoger beroep omtrent het schadeveroorzakende besluit, wordt het ingediend bij de bestuursrechter waarbij het beroep of het hoger beroep aanhangig is. Mocht het verzoekschrift toch bij de verkeerde bestuursrechter zijn ingediend, dan moet het verzoekschrift worden doorgestuurd (art. 8:94, eerste lid, jo. art. 6:15 Awb).

4.2. Praktisch

Het schadeverzoek is bijna vormvrij. Behalve dat het verzoek schriftelijk dient te zijn, zijn er geen bepalingen in de Awb opgenomen die bepaalde eisen stellen. De IND heeft acht weken de tijd om te reageren op de kennisgeving van het verzoek om schadevergoeding, waarna de benadeelde de procedure kan doorzetten bij de bestuursrechter. Er zijn in de Awb geen bepalingen opgenomen die voorzien in de situatie waarin niet of pas na afloop van de achttwekentermijn op het verzoek wordt gereageerd. Hieruit kan worden afgeleid dat niet is beoogd het schadevergoedingsverzoek aan te merken als een aanvraag in de zin van art. 4:1 Awb e.v. waardoor onder meer de dwangsomregeling van art. 4:17 Awb van toepassing zou zijn.⁸ Dit volgt ook uit de jurisprudentie, zie bijvoorbeeld Rechtbank Den Haag (ECLI:NL:RBDHA:2017:1568) en Rechtbank Haarlem 10-02-2017 Awb 16/18134. Dit betekent dat er formeel geen verplichting ligt bij de IND om te reageren op het verzoek. Natuurlijk dient wel voldaan te worden aan de algemene beginselen van behoorlijk bestuur. In het kader daarvan zou een reactie op het verzoek om schadevergoeding op zijn plaats zijn, indien daadwerkelijk een afweging gemaakt kan worden. In de situatie waarin bijvoorbeeld schadevergoeding wordt gevraagd wegens overschrijding van de redelijke termijn, maar waarbij de procedure nog in een vroeg stadium verkeert, kan het lastig zijn een dergelijk verzoek te beoordelen aangezien nog niet duidelijk is hoelang de gehele procedure zal duren. Indien de procedure zich in de bezwaarfase bevindt en er een verzoek om schadevergoeding wordt ingediend waarbij gesteld wordt dat de redelijke termijn is overschreden, wordt het verzoek afgewezen (het is verstandig om het processuele gedrag van de belanghebbende en de complexiteit van de zaak te benoemen om zodoende te voorkomen dat de rechter vooronderstelt dat sprake is van immateriële schade indien nadien (wederom) wordt geklaagd over overschrijding van de redelijke termijn).

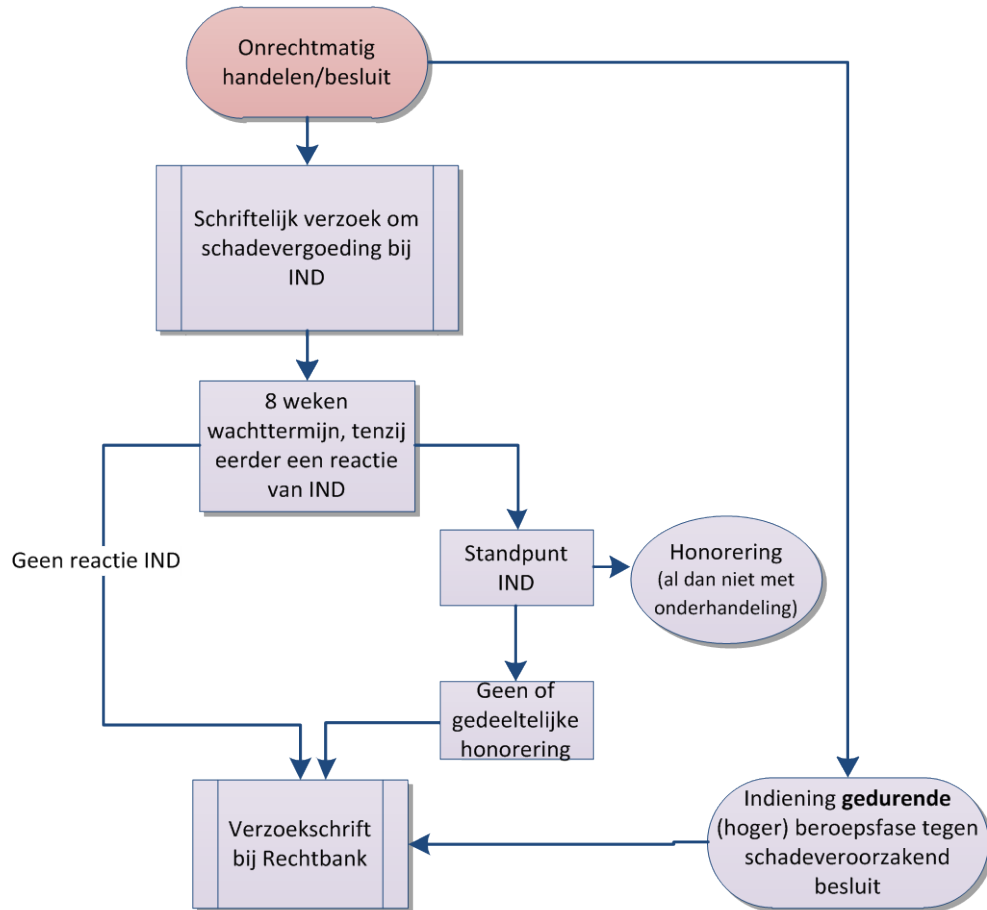
Het indienen van een verzoekschrift is niet gebonden aan een bepaalde indieningstermijn zoals bij bezwaar en beroep.⁹ Op de verzoekschriftprocedure zijn de regels van titel 8.4 Awb van toepassing.

⁷ De termijn van acht weken tussen het schriftelijke verzoek om schade bij de IND en de indiening van een verzoekschrift bij de rechter hoeft niet te worden afgewacht, indien de IND eerder binnen deze acht weken reageert. In dat geval kan na de reactie van de IND, een verzoekschrift worden ingediend bij de rechter.

⁸ MvT bij Wet nadeelcompensatie en schadevergoeding bij onrechtmatige besluiten, *Kamerstuk*, 32621, 3, p. 50. Zie ook T&C Awb, commentaar op art. 8:90 Awb (zelfstandig schadevergoedingsverzoek).

⁹ De benadeelde moet echter wel rekening houden met de verjaringstermijn van vijf jaar die geldt voor het indienen van een rechtsvordering om schadevergoeding (art. 8:93 Awb jo. art. 3:310 BW). In paragraaf 5 wordt hier verder op ingegaan. Na deze periode is het niet meer mogelijk een rechtsvordering om schadevergoeding in te dienen.

Indien het verzoekschrift is ingediend bij de bestuursrechter, zal de bestuursrechter een zelfstandig oordeel moeten vormen over het verzoek van de eiser om schadevergoeding.

Daarbij staat dus niet een besluit van de IND zelf centraal, maar de vraag of de IND veroordeeld moet worden tot vergoeding van geleden schade door de verzoeker. De uitspraak die hieruit volgt houdt een toe- of afwijzing van het verzoek om schadevergoeding in en toetst dus niet de motivering van het door de IND genomen besluit.

5. Inhoudelijke beoordeling van schadezaken

Indien reeds een inhoudelijke uitspraak door een rechter (zowel door de bestuurs- of burgerlijke rechter) is gegeven over het voorliggende verzoek om schadevergoeding of er reeds een schikking is getroffen, hoeft het schadeverzoek niet meer inhoudelijk te worden getoetst. In de afwijzing kan worden volstaan met een verwijzing naar het oordeel van de rechter of de schikking. Voor schade die niet is meegenomen in het oordeel van de rechter of de schikking moet worden bezien of deze nog voor vergoeding in aanmerking komt. Doordat schade van origine een civielrechtelijke aangelegenheid betreft, wordt bij de inhoudelijke beoordeling van schadezaken uitgegaan van het Burgerlijk Wetboek (BW) en de daaruit voortvloeiende jurisprudentie. De artikelen 6:162 en 6:163 BW handelen over de aansprakelijkheid en afdeling 10 van boek 6 BW behandelt de vaststelling van de omvang van de schade. Bij de inhoudelijke beoordeling van het verzoek om schadevergoeding of de aansprakelijkstelling wordt aan een zestal cumulatieve voorwaarden getoetst, de zogenaamde vereisten voor aansprakelijkheid:

1. de verjaring (bepaalt feitelijk de ontvankelijkheid van het verzoek en is dus nog een formeel vereiste);
2. de onrechtmatige daad;

3. de toerekenbaarheid van de onrechtmatige daad aan de dader;
4. de (omvang van de) schade;
5. het causaal verband tussen de onrechtmatige daad en de schade; en
6. het relativiteitsbeginsel.

Een verzoek om schadevergoeding dient cumulatief aan alle zes voorwaarden te voldoen, alvorens er sprake kan zijn van vergoeding van schade. Wordt aan een van de voorwaarden niet voldaan, dan komt de gestelde schade niet voor vergoeding in aanmerking. Bij een zeer sterke en duidelijke afwijzing kan een grond volstaan. Indien overduidelijk niet is voldaan aan meerdere voorwaarden, dan kan het echter de voorkeur verdienen ook gemotiveerd in te gaan op deze vereisten in de reactie. Bij voorwaarden waarvan de toepasbaarheid echter twijfelachtig is, is het beter deze in het midden te laten. Daarbij kan het volgende tekstvoorbeeld gebruikt worden: *Nog daargelaten of het verzoek om schadevergoeding voldoet aan de overige cumulatieve voorwaarden is gebleken dat niet wordt voldaan aan het causaliteitsvereiste. Reeds hierom komt het verzoek om schadevergoeding niet voor inwilliging in aanmerking en bestaat geen aanleiding om aan de overige voorwaarden te toetsen.*

5.1 Cumulatieve voorwaarden

In een verzoek om schadevergoeding worden twee verschillende soorten schade onderkend, materiële en immateriële schade. Met materiële schade wordt concrete financiële schade bedoeld. Immateriële schade is schade door aantasting van de persoon en wordt verder uitgelegd in 5.2. Voor beide typen schade dient te worden voldaan aan onderstaande cumulatieve voorwaarden die zijn gebaseerd op het BW.

5.1.1 Verjaring¹⁰

Op grond van art. 8:93 Awb in samenhang met art. 3:310 BW, kan de benadeelde tot vijf jaar nadat hij bekend is geraakt met de schade en het daarvoor aansprakelijke bestuursorgaan een rechtsvordering tot schadevergoeding indienen. De verjaringstermijn van vijf jaar begint niet eerder dan de dag volgend waarop: 1) de vernietiging van het schadeveroorzakend besluit onherroepelijk is geworden, of 2) het bestuursorgaan de onrechtmatigheid van het schadeveroorzakende besluit heeft erkend.

De verjaring van een vordering tot nakoming van een verbintenis wordt gestuit door een schriftelijke aanmaning of door een schriftelijke mededeling waarin de schuldeiser ondubbelzinnig zijn recht op nakoming voorbehoudt (artikel 3:317 BW)¹¹. Door binnen de verjaringstermijn een aansprakelijkstelling aan de IND te richten wordt de verjaringstermijn dus gestuit. Als vuistregel kan worden gehanteerd dat uiterlijk vijf jaar na de vernietiging in beroep of herroeping in bezwaar van een gesteld schadeveroorzakend besluit een verzoekschrift kan worden ingediend. Indien moet worden vastgesteld dat het verzoek verjaard is dient dit met een beroep op de verjaringstermijn te worden afgewezen.

5.1.2 De onrechtmatige daad

Er moet sprake moet zijn van toerekenbaar onrechtmatig overheidshandelen, wil een verzoeker in aanmerking komen voor schadevergoeding (art. 6:162 BW). Er zijn drie soorten handelingen die resulteren in een onrechtmatige daad. Dit betreft de volgende situaties:

- 1) er wordt inbreuk gemaakt op een recht, dan wel
- 2) om een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht, of
- 3) met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt.

¹⁰ Verjaring betekent dat door verloop van tijd een bepaalde vordering niet langer in rechte afdwingbaar is.

¹¹ Om te voorkomen dat een vordering verjaart, zal de wederpartij veelal door middel van aanmaningen laten weten nog een vordering te hebben. Door het versturen van deze aanmaningen, kan men een lopende verjaringstermijn stoppen. Dat heet stuiting. Hiervoor is dan wel vereist dat de wederpartij kan aantonen dat deze aanmaningen ook daadwerkelijk binnen de verjaringstermijn verstuurd zijn, bijvoorbeeld door middel van een aangetekende brief. Door stuiting van de verjaring, begint een nieuwe verjaringstermijn te lopen op de dag volgend op de stuiting.

De laatst genoemde is een restcategorie, waaronder een diversiteit aan handelingen kan vallen. In de praktijk zal het veel al gaan om onzorgvuldig handelen (of schending van andere beginselen van behoorlijk bestuur).

In sommige gevallen kan de in eerste instantie *onrechtmatige* handeling echter worden gerechtvaardigd. In het civielrecht bestaan een aantal gelimiteerde rechtvaardigheidsgronden die kunnen worden ingeroepen, waarmee de onrechtmatigheid van een gedraging kan worden ontnomen (art. 6:162, tweede lid, BW). Dit betreft overmacht, toestemming van de benadeelde, noodweer, een bevoegd gegeven ambtelijk bevel of een wettelijk voorschrift of wettelijke bevoegdheid.

In de regel is géén sprake van een onrechtmatige daad indien:

1. wel gebruik is gemaakt van de rechtsmiddelen tegen een gesteld schadeveroorzakend besluit of handelen, maar dit niet heeft geleid tot herroeping van dit besluit door de IND of een vernietiging door de bestuursrechter (dat geldt dus ook in het geval wanneer de rechtsgevolgen in stand worden gelaten). In deze gevallen dient steeds te worden uitgegaan van de rechtmatigheid van het gestelde schadeveroorzakende besluit of handelen.
2. tegen het gestelde schadeveroorzakende besluit of handelen geen rechtsmiddel is ingesteld, terwijl dit wel mogelijk was. In deze gevallen kan worden uitgegaan van de rechtmatigheid van het besluit of handelen. Dit heet ook wel de formele rechtskracht van een besluit.

Onherroepelijkheid van zaken

Er kunnen zich ook gevallen voordoen waarin schadevergoeding wordt verzocht voor schade die is ontstaan door zaken die al onherroepelijk zijn afgedaan, maar waarvan later blijkt (kijkende naar nieuwe jurisprudentie) dat er inhoudelijk verkeerd is beslist door de IND. Dit is het geval als bijvoorbeeld het gemeenschapsrecht op nationaal niveau verkeerd is uitgelegd, waardoor een bepaalde verblijfsvergunning niet is toegekend en een vreemdeling claimt hierdoor schade te lijden.¹²

Als een situatie zoals deze zich voordoet, moet er aan de hand van het arrest *Kühne & Heitz* van het Hof van Justitie (C-453/00 (ECLI:EU:C:2004:17)) een afweging worden gemaakt of de formele rechtskracht van het besluit doorbroken kan worden. Slechts als wordt voldaan aan een aantal (cumulatieve) voorwaarden (genoemd in het arrest *Kühne & Heitz*), is het bestuursorgaan verplicht een definitief geworden besluit opnieuw te onderzoeken. Deze voorwaarden zijn:

1. Indien het bestuursorgaan naar nationaal recht bevoegd is om op het besluit terug te komen.

De belangen van derden moeten daarbij wel in acht worden genomen. Een bestuursorgaan is in beginsel niet verplicht om besluiten te heroverwegen, tenzij een feitelijk novum daartoe noopt (4:6 Awb);

2. Indien het in geding zijnde besluit definitief is geworden ten gevolge van een uitspraak van een nationale rechterlijke instantie waarvan de beslissingen niet vatbaar zijn voor hoger beroep.

Betrokkene hoeft in die procedure(s) niet expliciet een beroep op het gemeenschapsrecht te hebben gedaan. Voldoende is dat het punt van gemeenschapsrecht werd onderzocht dan wel door de rechter ambtshalve had kunnen worden behandeld. Indien tot aan de hoogste rechter is doorgeprocedeerd, is het bestuursorgaan niet (snel) gehouden om terug te komen op eerdere (gelet op rechtspraak van het HvJ EU), onjuiste besluiten;

¹² Het arrest Chavez-Vilchez van 10 mei 2017 van het Hof van Justitie kan hier als voorbeeld dienen. De uitspraak versoepelt (t.o.v. de zaak Zambrano) de mogelijkheden voor een ouder die niet EU-burger is en illegaal verblijft in Nederland, om een verblijfsvergunning te krijgen indien het kind de Nederlandse nationaliteit bezit en in Nederland verblijft. Hieruit voortvloeiende blijkt dat zaken voorgaande aan het Chavez arrest, verkeerd zijn afgedaan terwijl sommige zaken wel formele rechtskracht hebben gekregen

3. Indien gemeenschapsrecht onjuist is uitgelegd, gelet op latere rechtspraak van het Hof, en geen prejudiciële vragen gesteld zijn ter verduidelijking van de regelgeving;
4. Indien de betrokkene zich onmiddellijk gewend heeft tot het bestuursorgaan na van de nieuwe rechtspraak kennis te hebben genomen.

Wat “onmiddellijk” is, staat nog niet vast en zal daarom tot discussie kunnen leiden.

Voor verzoeken om schadevergoeding wegens betaling van te hoge leges geldt het volgende. De IND is niet gehouden om de teveel betaalde leges te restitueren als de hoofdzaak onherroepelijk is geworden. Het verzoek om restitutie of het bezwaar tegen de legesheffing moet worden gedaan, voordat op de hoofdzaak onherroepelijk is beslist (zie: ARvS02-09-2011, ECLI:NL:RVS:2011:BR6949). De hoofdzaak is pas onherroepelijk als de rechtsmiddelentermijn ongebruikt is verstreken of als de hoger beroep rechter uitspraak heeft gedaan.

5.1.3 Toerekenbaarheid van de onrechtmatige daad

De onrechtmatige daad moet daarnaast kunnen worden toegerekend aan de verantwoordelijke, in dit geval het bestuursorgaan (artikel 6:162, derde lid, BW). Dit is het geval als de daad aan het bestuursorgaan is te wijten of als de daad voor zijn rekening komt krachtens de wet of naar in het verkeer geldende opvattingen.

In de regel is géén sprake van een toerekenbaar onrechtmatige daad als:

1. het gestelde schadeveroorzakende besluit of handelen in de bezwaar- of de administratieve beroepsfase is herroepen door de IND, terwijl de oorzaak van de herroeping is gelegen in nieuwe feiten of omstandigheden. Het betreft dan een nieuw feit/gegeven dat ten tijde van de beslissing in primo bij het bestuursorgaan niet bekend was of kon zijn.
2. het gestelde schadeveroorzakende besluit of handelen in de bezwaar- of administratieve beroepsfase is herroepen door de IND, terwijl de oorzaak van de herroeping is gelegen in het geldig worden van nieuw beleid of nieuwe regelgeving die ten tijde van de beslissing in primo nog niet gold. Dit is ook van toepassing op regelingen die met terugwerkende kracht in werking treden.
3. het gestelde schadeveroorzakende besluit een asielaanvraag betrof waarbij het beroep door de rechter gegrond is verklaard enkel ten gevolge van de ex nunc-toetsing in beroep (dus op grond van nieuwe feiten en omstandigheden die in de beroepsfase bekend zijn geworden).

Op het bovenstaande wordt slechts een uitzondering gemaakt indien de IND zelf, ondanks het feit dat de zaak onder een van bovengenoemde categorieën valt, de toerekenbare onrechtmatigheid van het overheidsoptreden erkent. Hiervan zal slechts bij hoge uitzondering sprake zijn. Indien een dergelijke uitzondering wordt overwogen, dient dit door middel van een mail aan het Bedrijfsjuridisch cluster van JZ te worden voorgelegd.

In de regel is wel sprake van toerekenbaar onrechtmatig handelen in de volgende gevallen:

1. het gestelde schadeveroorzakende besluit is vernietigd door de bestuursrechter (en de rechtsgevolgen zijn niet in stand gelaten). Hierbij vormen een uitzondering de asielzaken die ten gevolge van een ex nunc-toetsing in beroep gegrond zijn verklaard (zie hierboven).
2. het gestelde schadeveroorzakende besluit of handelen is in de bezwaar- of administratieve beroepsfase herroepen door de IND, omdat het besluit of handelen in primo berustte op een onjuiste wetsuitleg of op een onjuiste toepassing van beleid en regelgeving.
3. het gestelde schadeveroorzakende besluit of handelen is in de bezwaar- of administratieve beroepsfase herroepen door de IND op grond van feiten en omstandigheden die het bestuursorgaan al bij de besluitvorming in primo had moeten meewegen.
4. het gestelde schadeveroorzakend handelen is gelegen in het niet tijdig beslissen op een aanvraag of bezwaarschrift. Dit wil zeggen dat de wettelijke of redelijke beslistermijn is overschreden, terwijl dit volledig of in belangrijke mate aan de

IND is te wijten en hierover onvoldoende en onvolledig is gecommuniceerd naar de benadeelde.

In de gevallen waarin geen bestuursrechtelijk rechtsmiddel openstond tegen het overheidsoptreden (alleen een gang naar de civiele rechter is mogelijk) en in gevallen die niet onder de hier bovengenoemde categorieën vallen, dient aan de hand van wat is voorgevallen te worden beoordeeld of de IND toerekenbaar onrechtmatig heeft gehandeld. De beoordeling dient in deze gevallen te geschieden door het Bedrijfsjuridisch Cluster.¹³ Hierbij zij opnieuw opgemerkt dat voorzichtig moet worden omgesprongen met de erkenning dat sprake is van een toerekenbare onrechtmatige overheidsdaad en het de voorkeur geniet als dit aan de orde is, maar evident niet wordt voldaan aan een of meer overige cumulatieve voorwaarden, het in het midden te laten.

5.1.4 Bewijzen aanwezigheid en omvang van de schade

Schade kan bestaan uit vermogensschade of ander nadeel (art. 6:95 BW). Vermogensschade omvat geleden verlies en gederfde winst (art. 6:96 BW), en onder ander nadeel wordt immateriële schade en smartengeld verstaan (art. 6:106 BW).

Het uitgangspunt is dat de bewijslast van de schade en de omvang daarvan ligt bij degene die stelt schade te hebben geleden. Het is dus aan de verzoeker om de gestelde schade op een objectieve en verifieerbare wijze aannemelijk te maken.¹⁴ Dit komt voort uit de stelplicht welke de aanvrager verantwoordelijk stelt voor het verschaffen van gegevens en bescheiden die voor de beslissing op zijn verzoek nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs beschikking kan krijgen.

Het bewijs dient zoveel mogelijk met het verzoek om schadevergoeding te worden overgelegd. Aan het bewijs van een fictieve toestand die zou hebben bestaan indien de schadeveroorzakende gebeurtenis niet had plaatsgevonden, kunnen niet al te hoge eisen worden gesteld (in een dergelijke situatie dient de verzoeker dit 'slechts' aannemelijk te maken). Indien de schade naar het zich laat aanzien voor vergoeding in aanmerking komt, maar er ontbreken gegevens voor een definitieve beslissing, dan dient de verzoeker in de gelegenheid te worden gesteld om het verzuim te herstellen. Na het verstrijken van de termijn kan worden beslist op basis van de gegevens die dan bekend zijn.

5.1.5 Causaliteitseis

Artikel 6:162, eerste lid, BW en artikel 6:98 BW stellen dat de schade in zodanig verband dient te staan met het onrechtmatige overheidsoptreden dat deze schade, mede gezien de aard ervan, als een gevolg van dit optreden aan de overheid kan worden toegerekend. Er is mogelijk sprake van causaal verband als het vervangende besluit ook destijds rechtmatig genomen had kunnen worden.

Er zijn binnen het causaal verband twee stadia te onderscheiden.

Ten eerste de vestiging van de aansprakelijkheid waarvoor alleen het conditio sine qua non-verband (de positie van de verzoeker nu in vergelijking met diens positie als er geen onrechtmatige daad gepleegd zou zijn) vereist is (artikel 6:162 BW). De bewijslast hiertoe ligt in principe bij de verzoeker, zoals hierboven reeds is uitgelegd.

Ten tweede is er het bepalen van de omvang van de schadevergoedingsverbintenis. Dit laatste behelst dat slechts die schadeposten voor vergoeding in aanmerking komen die als gevolg van de gebeurtenis aan de aansprakelijke persoon kunnen worden toegerekend. Hierbij zijn alle omstandigheden van belang die zich in de zaak hebben voorgedaan. Hoe langer de causaliteitsketen is, hoe lastiger het zal zijn om het vereiste verband tussen de gestelde schade en het onrechtmatige besluit aan te tonen. Hier ligt de bewijslast bij de veroorzaker om aan te tonen dat de schade in een zover verwijderd verband met het schadeveroorzakende besluit staat dat causale toerekening niet gerechtvaardigd is. Anders

¹³ Het Bedrijfsjuridisch Cluster van JZ wordt gevormd door de bedrijfsjuristen van de IND, die onder andere zijn gespecialiseerd in civielrechtelijk aansprakelijkheidsrecht.

¹⁴ In hoeverre schade aannemelijk dient te worden gemaakt, zie bijvoorbeeld de uitspraak ABRvS 9 mei 2018, 201701678/1/A2, [ECLI:NL:RVS:2018:1516](https://www.eclinet.nl/uitspraak/ABRvS/2018/1516).

gezegd: er is derhalve geen causaal verband als de schade zich ook had voorgedaan (oftewel de verzoeker de kosten had moeten maken) als de onrechtmatige daad niet was begaan.

Het ontbreken van causaal verband kan in de volgende gevallen worden aangenomen:

- als de schade het gevolg is van door de verzoeker gemaakte keuzen die niet noodzakelijkerwijs voortvloeien uit het onrechtmatige besluit;
- als de grond waarop de bestuursrechter het besluit heeft vernietigd niet samenhangt met de gestelde schade (bijvoorbeeld als uit de uitspraak kan worden afgeleid dat een goed voorbereide en gemotiveerde afwijzing de rechterlijke toets wel kan doorstaan). Er is dan in beginsel toerekenbaar onrechtmatig gehandeld, maar de causaliteit tussen de geleden schade en de grond voor de vernietiging van het besluit ontbreekt;
- als het besluit in beroep is vernietigd enkel om reden van de ex nunc-toetsing bij asiel (hier is echter al geen sprake van een toerekenbaar onrechtmatige daad, dus zal niet in alle gevallen te hoeven worden door getoetst aan causaliteit, zie hiervoor de inleiding van deze paragraaf).

Let wel, indien men stelt gederfde inkomsten te hebben, dient dit te worden aangetoond. Bijvoorbeeld: bij het mislopen van een arbeidsovereenkomst omdat men geen verblijfsdocument had, moet worden bewezen dat dit was gelegen in deze omstandigheden. Bij bijvoorbeeld een uitkering in het kader van de Participatiewet moet worden bewezen dat deze was aangevraagd, maar was afgewezen vanwege het feit dat hij geen rechtmatig verblijf had.

5.1.6 Relativiteitsvereiste

Artikel 6:163 BW bepaalt dat de door de overheid geschonden norm dient te strekken tot bescherming tegen de schade zoals betrokkene die heeft geleden (de zogenaamde *Schutznormleer* of *relativiteitsleer*). Er dient dus altijd eerst beoordeeld te worden wat de norm is die is geschonden, maar in de praktijk is dat vaak al beoordeeld bij de bepaling wie verantwoordelijk is voor de behandeling van het verzoek om schadevergoeding. Vervolgens is van belang dat deze norm bedoeld is om te beschermen tegen de schade die is ontstaan. Daarvoor moet naar het doel en de strekking worden gekeken van de geschonden norm, zodat het beschermingsbereik kan worden vastgesteld.¹⁵

Bij de verlening van een verblijfsvergunning regulier is dus essentieel onder welke beperking de vergunning is verleend. Bij gezinshereniging is de norm dat de verzoeker onder bepaalde voorwaarden in staat wordt gesteld een gezinsleven uit te oefenen in Nederland. Er bestaat hier bijvoorbeeld dus geen relatie tot het betreden van de arbeidsmarkt door de verzoeker en de verleende vergunning. Dit is slechts een neveneffect van de verlening. (zie ook bijvoorbeeld: HR 13 april 2007, ECLI:NL:HR:2007:AZ8751, ARvS 7 april 2010, ECLI:NL:RVS:2010:BM0213 (asiel), ARvS 28 januari 2009, ECLI:NL:RVS:2009:BH1101 (vtv-medisch), HR 12 september 2014, ECLI:NL:HR:2014:2688, ARVS 17 juli 2008, ECLI:N:RVS:2008:BD9033 (mensenhandel). De relatie werd – zelfs – niet aanwezig geacht bij een vergunning met als doel het verrichten van arbeid in loondienst (ARvS 20 juni 2007, ECLI:NL:RVS:2007:BA7572).

Die relatie kan er wel zijn indien de gevraagde beperking arbeid als zelfstandige betreft en de verzoeker door een onrechtmatig besluit inkomsten uit arbeid, waarvoor hij dus verblijf vroeg, is misgelopen. Hetzelfde geldt bijvoorbeeld wanneer de IND een verkeerde verblijfscode communiceert naar de gemeente/Belastingdienst. Een dergelijke handeling valt onder 72, derde lid, Vw, maar denk ook aan het te laat opheffen van signaleringen/inreisverboden e.d.

Bij de verlening van een verblijfsvergunning asiel is de norm (meestal te beschrijven als) dat aan betrokkene bescherming wordt geboden tegen terugkeer naar het land van herkomst of verblijf. De aanvraag tot of de verlening van de vergunning heeft dus niet als doel de verzoeker in staat te stellen de Nederlandse arbeidsmarkt te betreden of bijstand te ontvangen. Dit is slechts een neveneffect van de vergunningverlening. Verzoeken om schadevergoeding van bijvoorbeeld misgelopen inkomsten uit arbeid of WWB-uitkeringen

¹⁵ HR 7 mei 2004, NJ 2006, 281, m.nt. J. Hijma (Duwbak Linda).

komen dan ook niet voor vergoeding in aanmerking. Dit standpunt is overgenomen door de Hoge Raad in zijn arrest van 13 april 2007 (LJN: AZ8751, Hoge Raad, C06/081HR) en bevestigd door de Afdeling in de uitspraak van 20 juni 2007 (200608917/1).¹⁶

Bij overschrijding van een beslistermijn kan de norm tijdig beslissen zijn geschonden, maar deze norm strekt ertoe de verzoeker rechtszekerheid te verschaffen omtrent zijn verblijfspositie in Nederland en het bieden van een mogelijkheid om een rechtsmiddel in te stellen omdat niet tot een beslissing wordt gekomen. De norm beoogt hier evenmin de vermogensrechtelijke positie van de verzoeker te beschermen of de verzoeker te beschermen tegen inflatiecorrecties en /of prijsverhogingen.¹⁷

5.2 Immateriële schade

Een aparte plaats binnen het schadevergoedingsrecht neemt de immateriële schade in (ook bekend onder de term smartengeld). Naast de genoemde vereisten uit paragraaf 5.1, moet rekening worden gehouden met het onderstaande.

5.2.1 Aantasting van de persoon

Voor de beoordeling van een verzoek om vergoeding van immateriële schade wordt aansluiting gezocht bij het civiele schadevergoedingsrecht via art. 6:106 BW. Volgens art. 6:106 BW heeft de benadeelde, voor nadeel dat niet uit vermogensschade bestaat, recht op een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding, indien de benadeelde in zijn eer of goede naam is geschaad of op een andere wijze in zijn persoon is aangetast.¹⁸ Aan de eerder genoemde cumulatieve voorwaarden dient natuurlijk ook voldaan te worden.

Het komt niet snel voor dat een verzoeker wegens toerekenbaar onrechtmatig overheidshandelen in aanmerking komt voor immateriële schadevergoeding. Er dient te worden voldaan aan het strenge criterium dat er sprake is van aantasting van de persoon in de vorm van lichamelijk letsel, geestelijk letsel, aantasting van de eer of goede naam, inbreuk op de privacy, enzovoorts. Van een aantasting in de persoon op andere wijze als bedoeld in art. 6:106, eerste lid, onder b, BW, is niet reeds sprake bij de enkele schending van een fundamenteel recht. De benadeelde zal dit telkens aan hand van *concrete* gegevens aannemelijk moeten maken (zie HR 15-03-2019, ECLI:NL:HR:2019:376). Daarop kunnen uitzonderingen zijn, namelijk wanneer de ernst van de normschending zodanig is, dat de nadelige gevolgen daarvan voor de hand liggen (zie bijvoorbeeld HR 9 juli 2004, ECLI:NL:HR:2004:AO7721).

Over het algemeen wordt pas immateriële schade vergoed, indien de schadelijdende persoon een psychiatrisch erkend ziektebeeld heeft of geestelijk letsel heeft als gevolg van de schadeveroorzakende gebeurtenis. Daartoe is bijvoorbeeld niet voldoende dat er sprake is van min of meer psychisch onbehagen of zich gekwetst voelen, dan wel teweeggebracht(e) onrust, ongemak, spanning of frustratie. Indien er meerdere redenen dan alleen de onrechtmatige daad ten grondslag kunnen liggen aan geleden psychische klachten door de vreemdeling, kan het causaliteitsvereiste mogelijk in de weg staan aan aansprakelijkheidsstelling.¹⁹

5.2.2 Redelijke termijn waarbinnen de volledige procedure moet zijn afgerond

Art. 8:88 Awb biedt de mogelijkheid om vergoeding van immateriële schade te verzoeken die is ontstaan als gevolg van overschrijding van de redelijke termijn voor het nemen van een besluit (zowel in de bestuurlijke als in de gerechtelijke fase). Art. 6 EVRM ligt hieraan ten grondslag, welke een redelijke termijn vereist om zo de rechtszekerheid te waarborgen.²⁰ Door overschrijding van de redelijke termijn door de IND of de bestuursrechter gaat men er vanuit dat dit leidt tot spanning en frustratie bij de benadeelde en dus reden is voor

¹⁶ Zie ook ABRvS 26 maart 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BC7651 over het verkrijgen van een NHG.

¹⁷ ABRvS 3 december 2008, ECLI:NL:RVS:2008:BG5900.

¹⁸ De drie gevallen waarin toekenning van immateriële schade zich aldus artikel 6: 106 BW kan voordoen zijn: 1. bij opzet om de ideële schade toe te brengen, 2. bij aantasting in de persoon van de benadeelde, of 3. bij bepaalde gevallen van aantasting van de nagedachtenis van een overledene.

¹⁹ ABRvS 21 april 2016, 201503346/1/V, ECLI:NL:RVS:2016:1166, r.o. 7.1.

²⁰ Hoewel het vreemdelingenrecht buiten het bereik van art. 6 EVRM valt, heeft de Afdeling in haar uitspraak van 20 juni 2007 de jurisprudentie van het EHRM gevolgd over de uitleg van deze verdragsbepaling.

vergoeding van immateriële schade.²¹ Uit bijzondere feiten of omstandigheden kan blijken dat moet worden aangenomen dat geen sprake is geweest van spanning en frustratie die als immateriële schade voor vergoeding in aanmerking komt.²² Bijvoorbeeld wanneer benadeelde niet of onvoldoende heeft gerappelleerd.

Waar voorheen vijf jaar gold als redelijke termijn voor de afdoening van bestuursrechtelijke geschillen (bestaande uit de bezwaar- en beroepsfase, en hoger beroep), is dit in een uitspraak van de ABRvS in 2014 gesteld op vier jaar.²³ Voor zowel voor bezwaar- en beroepsfase gezamenlijk, als voor de hoger beroepsprocedure staat twee jaar als redelijke termijn. Indien de termijn van vier jaar is overschreden, wordt uitgegaan van een redelijke termijn van een half jaar voor de bezwaarprocedure, en anderhalf jaar voor de procedure bij de rechtbank. Indien de IND daarbij de redelijke termijn overschrijdt met het beslissen op bezwaar, dan kan de Staatssecretaris gehouden zijn de schade geleden door de benadeelde te vergoeden. Bij deze toerekening van de schade heeft als regel te gelden dat de bezwaarfase onredelijk lang heeft geduurd voor zover de duur daarvan een half jaar overschrijdt, en de beroepsfase voor zover zij meer dan anderhalf jaar in beslag neemt. De veroordeling tot vergoeding van de schade moet dan naar evenredigheid worden uitgesproken ten laste van het bestuursorgaan respectievelijk de Staat (de Minister J&V).

Uit de uitspraak van de Afdeling van 28-02-2020 (ECLI:NL:RVS:2020:639) volgt dat de vraag of de zaak binnen een redelijke termijn is behandeld, moet worden beantwoord aan de hand van de omstandigheden van het geval. Als uitgangspunt geldt dat in zaken die uit twee rechtelijke instanties bestaan een totale lengte van de procedure van vier jaar redelijk is (zie de uitspraak van de Afdeling van 29 januari 2014, ECLI:N:RVS:2014:188). Deze termijn begint met het instellen van het beroep.

Van belang is dat er geén schadevergoeding wordt uitgekeerd als de hoofdzaak niet door de rechter is beslist, bijvoorbeeld wanneer er geen beroep is ingesteld bij de rechtbank of het beroep wordt ingetrokken

Bij procedures waarvan het besluit bekend is gemaakt vóór 1 februari 2014, blijft het oude recht van toepassing en geldt dus een redelijke termijn van vijf jaar voor de bezwaar- en beroepsfase en het hoger beroep gezamenlijk. De behandeling van het bezwaar mag ten hoogste 1 jaar duren, de behandeling van het beroep ten hoogste 2 jaar en de behandeling van het hoger beroep ook ten hoogste 2 jaar mag duren.

Indien er een verzoek wordt gedaan om vergoeding van immateriële schade, moet er dus worden beoordeeld of de volledige procedure binnen een redelijke termijn is afgehandeld. Ook in het geval dat er door de benadeelde niet expliciet om vergoeding van immateriële schade wordt gevraagd, maar de benadeelde tijdens de beroepsprocedure klaagt over overschrijding van de redelijke termijn, moet dit worden gezien als een verzoek om schadevergoeding in de zin van art. 8:88, eerste lid, Awb.²⁴

Bij overschrijding van de redelijke termijn, kunnen de navolgende omstandigheden ertoe leiden dat de overschrijding gerechtvaardigd wordt geacht²⁵ (en geen betaling volgt):

1. De ingewikkeldheid van de zaak;
2. De wijze waarop de zaak door het bestuursorgaan en de rechter is behandeld;
3. Het processuele gedrag van de appellant gedurende de gehele procesgang;
4. De aard van de maatregel en het daardoor getroffen belang van de betrokkene.

Voor iedere individuele zaak zal aan de hand van de factoren in die zaak een afweging gemaakt moeten worden of de proceduretermijn als redelijk kan worden aangemerkt.

Wordt vastgesteld dat de redelijke termijn (als bedoeld in artikel 6 EVRM) niet gerechtvaardigd is overschreden (het gaat daarbij om de duur van de totale procedure²⁶),

²¹ EHRM, Pizatti-Italië, 62361/00, JB 2006, 134.

²² Zie bijv. de uitspraak van 3 december 2008, 200704652/1, JB 2009/13, JV 2009/114, m.nt Prof. mr. T. Barkhuysen en mr. dr. M.L. van Emmerik.

²³ ABRvS 29 januari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:188. Hiermee wordt aangesloten bij de Centrale Raad van Beroep en de Hoge Raad, welke ook een termijn van vier jaar hanteren.

²⁴ Zie bijvoorbeeld ABRvS 25 april 2016, 201506617/1.

²⁵ ABRvS 29 januari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:188, en ABRvS 11 augustus 2017, 201700838/1 ECLI:NL:RVS:2017:2168

dan moet er een forfaitair bedrag van € 500,- aan immateriële schadevergoeding betaald worden per half jaar dat de termijn is overschreden, waarbij het totaal van de overschrijding naar boven wordt afgerond.

Let op: bij deze beoordeling kan ook een procedure die niet tot een verblijfsvergunning heeft geleid onredelijk lang hebben geduurd. De toerekenbare onrechtmatige overheidsdaad is dan gelegen in de niet-tijdigheid van de beschikking.

Zoals hier voor reeds opgemerkt moet de zaak wel zijn voorgelegd aan de rechter. Alleen een onredelijke vertraging in de bezwaarprocedure is onvoldoende om tot schadevergoeding over te gaan. Wanneer prejudiciële vragen zijn gesteld, wordt de tijd die verstrijkt met het wachten op de antwoorden van het Hof niet meegenomen bij de beoordeling of de redelijke termijn al dan niet is overschreden²⁷.

Deze kwestie zal geen rol spelen bij het verzoek om schadevergoeding als zodanig, omdat in de wet is bepaald dat verzoeker na 8 weken (artikel 8:90, tweede lid, Awb) een verzoek kan indienen bij de bestuursrechter.

5.2.3 Bij vreemdelingenbewaring

Vrijheidsontnemende maatregel

Artikel 5 EVRM kent een rechtstreeks recht op schadeloosstelling toe, indien is vastgesteld dat in strijd met het artikel 5 EVRM de vrijheid van de vreemdeling is ontnomen. Bij de beoordeling van de vreemdelingenbewaring is het oordeel van de rechtbank over de bewaring leidend. Ten aanzien van onterechte vreemdelingenbewaring is de rechtbank (of de ABRvS) bij opheffing van de maatregel exclusief bevoegd tevens een vergoeding ten laste van de Staat toe te kennen (art. 106 Vw2000). De maatregel van bewaring moet als onrechtmatig zijn beoordeeld en de vreemdeling dient aan te hebben gevoerd dat hij de schade heeft geleden als gevolg van de vrijheidsontnemende maatregel. Het verzoek om schadevergoeding dient gelijktijdig met het instellen van beroep tegen de maatregel van bewaring te worden gedaan (art. 94, tweede lid, Vw2000). Reden waarom dergelijke verzoeken niet als separate procedures bij de schadespecialist terecht zullen komen. Het indienen van een beroep tegen de bewaring is niet aan enige termijn gebonden (artikel 69, derde lid, Vw).

Alleen de immateriële schade (het psychische nadeel van de vrijheidsbeneming) komt in aanmerking voor eventuele schadevergoeding in deze procedure (art. 106 Vw2000). Ingevolge de richtlijn van de Nederlandse Vereniging voor Rechtspraak worden in detentie doorgebrachte dagen volgens een vast bedrag per dag vergoed. Hierin wordt aansluiting gezocht bij het strafrecht voor de hoogte van het te vergoeden forfaitaire bedrag: € 105,- per dag in een politiecel en € 80,- per dag in een Detentiecentrum. Bij moedwillige onrechtmatige vrijheidsbeneming kan het verschuldigde bedrag worden verhoogd naar 150% (denk hier bijvoorbeeld aan de situatie waarin bewaring na een rechterlijke uitspraak niet tijdig wordt opgeheven). Tevens kan de hoogte van het verschuldigde bedrag worden gematigd indien er sprake was van (gedeeltelijke) eigen schuld. Het is echter niet mogelijk zover te matigen, dat er helemaal geen bedrag meer verschuldigd is aan de benadeelde.

Vrijheidsbeperkende maatregel

De rechtbank gaat ervan uit dat een maatregel, houdende de beperking van de bewegingsvrijheid, evenals een vrijheidsontnemende maatregel, immateriële schade tot gevolg heeft bij degene die de maatregel dient te ondergaan. Die schade zal bij een vrijheidsbeperkende maatregel wel geringer zijn dan bij een vrijheidsontnemende maatregel. Er wordt daarom uitgegaan van een forfaitaire bedrag van € 20,- schadevergoeding per dag onrechtmatige vrijheidsbeperking.

²⁶ Zie ARvS: 12-03-2008, 200704888/1

²⁷ ABRvS (GK) 29 januari 2014, ECLI:NL:RVS:2014:188,

6. Vergoeding van schade (zowel materieel als immaterieel)

Indien wordt voldaan aan alle cumulatieve voorwaarden dient te worden uitgekeerd.²⁸ De hoogte van de schade dient dan nog wel te worden vastgesteld. Hierbij kunnen nog bepaalde zaken in mindering worden gebracht op de omvang van de schade, indien bijvoorbeeld niet schadebeperkend gehandeld is. Daarnaast is het tevens mogelijk om te schikken. De verdere verwerking/afwikkeling verloopt digitaal in Indigo. Het declaratieformulier hoeft niet te worden ondertekend. In Indigo staat bij 'Asiel' nog het oude formulier (met handtekeningen), voor dwangsommen is er wel een actueel declaratieformulier. Zoals bij alle documenten/brieven in Indigo, is dit zonder handtekening.

Hoe hoog het bedrag is dat een (operationeel) manager mag accorderen wordt thans nader onderzocht. Zodra hier meer over bekend is, wordt de werkinstructie hierop aangevuld. Tot die tijd zal de oude regeling uit werkinstructie 2009/7 van kracht zijn. Als wordt overwogen om uit te keren, moet wel eerst contact zijn geweest met één van de ervaren schadespecialisten (zie Themapagina Schade in InformIND).

6.1 De hoogte van de schadevergoeding

Indien is komen vast te staan dat er schade is geleden en dat het bestuursorgaan schadeplichtig is, kan vervolgens de hoogte van de schadevergoeding worden beoordeeld. Daarbij zijn de volgende drie aspecten van belang.

A. Eigen schuld of risico

De omvang van de schade wordt mogelijk verminderd of zelfs teruggebracht naar het niet-aansprakelijk zijn van de overheid als er sprake is van eigen schuld of risico (6:101 BW). Indien de vreemdeling dus aandeel heeft gehad in de door het bestuursorgaan gemaakte fout of in de daaruit ontstane schade, kan de te betalen schadevergoeding worden verminderd. Het kan de vreemdeling bijvoorbeeld worden aangerekend als hij bij zijn aanvraag niet juiste of onvolledige gegevens heeft overgelegd aan de IND. Ook als de besluitvorming is vertraagd door de vreemdeling en hij daarmee de schade mede heeft veroorzaakt, is er sprake van eigen schuld of risico. Daarnaast is er soms geen plaats voor schadevergoeding, indien de verzoeker schade leidt door eigen gemaakte keuzes. Dit is onder andere het geval als het onderliggende schadeveroorzakende besluit nog niet onherroepelijk is geworden.

B. Schadebeperkend handelen

Op de verzoeker om schadevergoeding rust de plicht om schadebeperkend te handelen. Van hem wordt verwacht dat hij zelfstandig de maatregelen neemt die redelijkerwijs van hem verwacht kunnen worden om de schade te beperken. Van een vreemdeling mag bijvoorbeeld redelijkerwijs worden verwacht dat hij, na ontvangst van een reisdocument, de daarin vermelde gegevens onmiddellijk controleert en dat hij maatregelen neemt, indien die gegevens niet juist zijn.²⁹ Als dit is nagelaten kan dat reden zijn om een evenredig deel van de schade voor eigen rekening te laten komen. Hier voor zijn geen vaste criteria te geven. De kosten van de schadebeperkende maatregelen kunnen op hun beurt wel deel uitmaken van de schadevergoeding. Ook wanneer de verzoeker het bestuursorgaan onvoldoende heeft geïnformeerd over relevante feiten en belangen, kan hij tekort geschoten zijn in de schadebeperkingsplicht. Echter, als het bestuursorgaan verkeerde of onjuiste informatie heeft verstrekt en de verzoeker van deze informatie is uitgegaan, mag deze schadebeperkingsplicht niet worden tegengeworpen (ABRvS 22 juli 1994).

C. Voordeelstoerekening

Als een schadetoebrengende gebeurtenis voor de benadeelde naast schade ook voordeel heeft opgeleverd, dan wordt dit voordeel bij de vaststelling van een schadevergoeding in rekening gebracht, voor zover dit redelijk is. In het vreemdelingenrecht kun je denken aan de situatie dat niet tijdig is beslist op een aanvraag, maar dit heeft bijgedragen aan de

²⁸ Finale kwijting houdt in dat het schadeverzoek als volledig afgerond wordt beschouwd en op basis van deze onrechtmatige daad geen verdere schade meer gevorderd kan worden (dus ook niet bij de rechter). Waar voorheen zonder bewijs van finale kwijting geen financiële vergoeding werd uitgekeerd, geldt dit niet langer en is het geen voorwaarde voor schadevergoeding.

²⁹ ABRvS, 28 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3477.

inwilliging ervan of in oudere zaken de inwilliging op het inmiddels afgeschafte tijdsverloopbeleid.³⁰

6.1.1 Bij vreemdelingenbewaring:

Bij toekenning van een schadevergoeding (door de rechtbank) wegens onterechte vreemdelingenbewaring wordt voor de hoogte van het te vergoeden bedrag uitgegaan van € 105,= per dag in een politiecel en € 80,= per dag in een Detentiecentrum (zoals in paragraaf 5.2.3 reeds is beschreven).

6.1.2 Bij zoekgeraakte documenten

De schadevergoeding bestaat uit de kosten die nodig zijn voor de vervanging van het document. Hierbij is het van belang dat de klant zo veel mogelijk schadebeperkend moet handelen en voor de meest praktische manier gekozen moet worden. Als bijvoorbeeld de klant het document op twee verschillende consulaten kan ophalen, worden de reiskosten naar het dichtstbijzijnde consulaat vergoed. De voorkeur ligt uiteraard bij verkrijging van het document via Internet of in/vanuit Nederland, om zo de kosten te beperken. Indien een reis naar het buitenland echter noodzakelijk is, moet worden aangetoond dat het nieuwe document niet via Internet of in/vanuit Nederland te verkrijgen is en dit ook niet via familieleden in het buitenland geregeld kan worden. Ook tijdens de reis naar het buitenland moeten de kosten zoveel mogelijk worden beperkt, en vergoedt de IND bijvoorbeeld slechts de laagste klasse van het openbaar vervoer.

In sommige gevallen is het mogelijk tot andere vormen van compensatie over te gaan, waaronder bemiddeling. Indien de klant het zoekgeraakte document bijvoorbeeld nodig heeft i.v.m. een bepaalde procedure, kan men aanbieden te bemiddelen bij het desbetreffende proces om na te gaan of de klant kan worden vrijgesteld van het overleggen van het document o.g.v. bewijsnood. Indien het proces hier echter niet mee akkoord gaat, zal alsnog vergoeding van kosten moeten worden gegeven.

6.1.3 Eurodac³¹

De Eurodac-verordening³² bevat een artikel over aansprakelijkheid en schade. Elke persoon of lidstaat die schade heeft geleden als gevolg van onrechtmatige gegevensverwerking of een andere handeling die met de bepalingen van de Eurodac-verordening in strijd is, is gerechtigd een vergoeding te ontvangen³³.

Wat te doen met een schadeverzoek?

Verzoeken om schadevergoeding vanwege de uitvoering van de Eurodac-verordening worden, net als andere schadeverzoeken, behandeld door een schadespecialist. Neem daarvoor contact op met een schadespecialist van het betreffende proces (in dit geval asiel). Voor namen van de schadespecialisten zie InforMind: Thema's, Procesoverstijgende thema's, Schade – informatie voor uitvoering, of zie op INDaily bij Informatie & Kennis/IND breed/Klachten, IGS, Schrijnende zaken & Schade.

³⁰ Raad van State, 28 januari 2009, 200803838/1, inzake Essakkaki; De Staatssecretaris heeft op 13 mei 2004 een vergunning verleend op grond van het TBV 2003/7 (driejarenbeleid). De redelijke termijn in de daaraan voorafgaande procedure, waaraan een andere aanvraag van 28 oktober 1998 ten grondslag lag, is niet geschonden. De gestelde immateriële schade, veroorzaakt doordat niet binnen drie jaar onherroepelijk op de aanvraag van 28 oktober 1998 is beslist, is reeds toereikend gecompenseerd door de vergunningverlening op grond van het TBV.

³¹ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=celex%3A32013R0603>

³² Verordening (EU) nr. 603/2013

³³ Artikel 37

6.1.4 AVG schadeverzoeken

De grondslag voor deze schadeverzoeken is neergelegd in artikel 82 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) (in werking getreden op 25 mei 2018). Dit onderwerp is nog volop in ontwikkeling.

Inmiddels heeft de ABRvS op 1 april 2020 een aantal richtinggevende uitspraken gedaan.³⁴ Ten aanzien van de vraag welke rechter bevoegd is om kennis te nemen van een AVG-schadeverzoek heeft de ABRvS geoordeeld dat degene die op grond van artikel 82 AVG aanspraak stelt te maken op vergoeding van schade die het gevolg is van het onrechtmatig verwerken van persoonsgegevens door een bestuursorgaan, overeenkomstig artikel 8:88 Awb keuzevrijheid heeft om zijn verzoek, dat in verband staat met een besluit als bedoeld in artikel 34 van de Uitvoeringswet AVG (UAVG), aan de bestuursrechter voor te leggen dan wel zijn aanspraak op schadevergoeding via de civielrechtelijke weg te realiseren. Artikel 8:88 Awb wordt daarbij zo uitgelegd dat er voor de bevoegdheid van de bestuursrechter minder strikt wordt vastgehouden aan de eis van een onrechtmatig besluit, omdat er wel een verband moet zijn met een besluit als bedoeld in artikel 34 van de UAVG, maar dit besluit, bijvoorbeeld op een verzoek om inzage, als zodanig niet onrechtmatig hoeft te zijn. In zo'n geval kan de bestuursrechter dus in de verzoekschriftprocedure met toepassing van artikel 8:88 Awb een oordeel geven over de onrechtmatigheid van de verwerking van de gegevens waarop het besluit omtrent het verzoek om informatie betrekking heeft. Dat laatste besluit hoeft daarvoor niet onrechtmatig te zijn en hoeft ook geen oordeel over de rechtmatigheid van de verwerking van de gegevens te bevatten. De ABRvS merkt daarbij op dat als het verzoek een hoger bedrag dan € 25.000,-- betreft, toepassing van artikel 8:88 Awb met zich brengt dat in dat geval de burgerlijke rechter exclusief bevoegd is om van een dergelijk verzoek kennis te nemen.

Bevoegdheid

Meteen bij binnenkomst van een verzoek om schadevergoeding bij de schadespecialist, dient gekeken te worden wie bevoegd is het verzoek in behandeling te nemen (zie verder onder 3.1).

Materiële en immateriële schadevergoeding

In de hiervoor bedoelde richtinggevende uitspraken van 1 april 2020 heeft de ABRvS geoordeeld dat het nationale recht van belang is bij de beantwoording van de vraag of de gestelde schade voor vergoeding in aanmerking komt. Voor de beoordeling van een verzoek om vergoeding van immateriële schade wordt, volgens vaste jurisprudentie van de ABRvS aansluiting gezocht bij het civiele schadevergoedingsrecht. Op grond van artikel 6:106 BW heeft een benadeelde voor nadeel dat niet in vermogensschade bestaat recht op een naar billijkheid vast te stellen schadevergoeding, indien de benadeelde lichamelijk letsel heeft opgelopen, in zijn eer of goede naam is geschaad of op andere wijze in zijn persoon is aangetast. Van aantasting in persoon 'op andere wijze' is in ieder geval sprake indien de benadeelde partij geestelijk letsel heeft opgelopen. Degene die zich hierop beroept, zal voldoende concrete gegevens moeten aanvoeren waaruit kan volgen dat in verband met de omstandigheden van het geval psychische schade is ontstaan. Daartoe is vereist dat naar objectieve maatstaven het bestaan van geestelijk letsel kan worden vastgesteld.

Ook als het bestaan van geestelijk letsel in voornoemde zin niet kan worden aangenomen, is niet uitgesloten dat de aard en de ernst van de normschending en van de gevolgen daarvan voor de benadeelde, meebrengen dat van bedoelde aantasting in zijn persoon 'op andere wijze' sprake is. In zo een geval zal degene die zich hierop beroept de aantasting in zijn persoon met concrete gegevens moeten onderbouwen. Dat is slechts anders indien de aard en de ernst van de normschending meebrengen dat de in dit verband relevante nadelige gevolgen daarvan voor de benadeelde zo voor de hand liggen, dat een aantasting in de persoon kan worden aangenomen. Van een aantasting in de persoon 'op andere wijze' als bedoeld in artikel 6:106, aanhef en onder b, BW is niet reeds sprake bij de enkele schending van een fundamenteel recht.

Het algemene uitgangspunt dat schade moet worden onderbouwd, geldt ook hier. Volgens de ABRvS is er geen grond voor het oordeel dat een inbreuk op de AVG zonder meer

³⁴ Zie: ECLI:NL:RvS2020:898 t/m 901

aantasting van de integriteit van een persoon impliceert en daarmee tot vergoedbare schade leidt. Dat een inbreuk op persoonsgegevens kan resulteren in (im)materiële schade en dat een betrokkene volledige en daadwerkelijke vergoeding van de door hem geleden schade moet ontvangen, betekent niet dat een normschending per definitie tot schade leidt en dat schade niet reëel en zeker moet zijn geleden.

De AVG-jurisprudentie is nogal casuïstisch voor wat betreft de hoogte van de vast te stellen schadevergoeding. De bedragen die tot dusver zijn toegekend variëren tussen de € 250,- en de € 500,-. Aangezien het in eerste instantie aan de IND is om naar aanleiding van een gegrond verzoek de hoogte van de schadevergoeding vast te stellen, volgt hierna een uiteenzetting hoe deze hoogte te bepalen. Daarbij zal gesproken worden over het “lek” uitgaande van de situatie dat gegevens van betrokkene zijn gelekt.

Voor de vaststelling van de hoogte van het schadebedrag wordt rekening gehouden met de omstandigheden zoals deze zijn genoemd in de “European Data Protection Participant Guide, 2018”:

- Aard, ernst en duur van het lek;
- Interne of externe communicatie.
  - Is dit een lek dat alleen intern heeft plaatsgevonden of heeft het lek ook extern plaatsgevonden? Denk hierbij aan het voorbeeld van het Haga ziekenhuis. Indien het interne systeem een lek mede heeft veroorzaakt (en derhalve voorkomen had kunnen worden) kan de hoogte van het toe te kennen schade bedrag hoger uitvallen.
  - Is het lek extern gecommuniceerd? Is de buitenwereld op de hoogte gesteld van het lek? Of is de buitenwereld op de hoogte gekomen van het lek?
- Opzettelijk of onbewust gelekt?
  - In het geval van doorspelen van informatie aan de media door een medewerker, zou een hoger bedrag toegekend kunnen worden dan wanneer dit op andere wijze bekend is geworden.
  - Begrijpelijkerwijs is dit iets wat per geval bekeken moet worden want in andere zaken dan media of politieke zaken is het naar verwachting lastiger om opzet te bewijzen.
- Hoeveel betrokkenen zijn hierbij gemoeid?
  - Bedrijf of particulier.
  - Immateriële schade wordt niet vergoed aan bedrijven.
  - Particulier / betrokkene zal een grotere mate van zorg(vuldigheid) behoeven dan een bedrijf.
- Wat voor soort bedrijf?
  - Indien het een bedrijf is dat belast is met een vorm van geheimhouding naar diens aard (bijvoorbeeld rechtbank of advocatenkantoor) dan mag een grotere vorm van zorgvuldigheid worden verwacht.
- Aan welke persoon of instantie zijn de persoonsgegevens bekend gemaakt?
  - Daarvoor geldt dat ook weer naar de individuele casus gekeken dient te worden. Immers, informatie dat gelekt wordt aan de voormalig partner dat tevens een stalker blijkt te zijn zal ernstiger van aard zijn dan wanneer de gegevens zijn gelekt aan de moeder met wie de banden nog prima zijn.
- Welke persoonsgegevens zijn ‘verloren’?
  - Onderscheid basis en bijzondere (en medische) persoonsgegevens.
- Hoe zijn de persoonsgegevens gedeeld?
  - Post, e-mail, telefonisch, persoonlijk.
- Mate van verantwoordelijkheid (technische en organisatorische maatregelen)
  - Had dit voorkomen kunnen worden?
- Spelen bijzondere omstandigheden als media of politieke gevoeligheid een rol?
- In welke mate zijn de belangen geschaad?
  - Deze vraag wordt eigenlijk ingevuld aan de hand van de bovenstaande vragen.
- Heeft dit lek vaker plaatsgevonden?
- Mate van samenwerking met de toezichthouder (Autoriteit Persoonsgegevens).

De hoogte van de schadevergoeding

Vertrekpunt is de ondergrens van “nul” euro. Dit betekent dat wanneer informatie doorgespeeld wordt van de ene geheimhoudingsinstantie naar de andere geheimhoudingsinstantie, geen schade wordt vergoed.

Het idee is echter om gezien de bovenstaande omstandigheden tot schadevergoedingsbedragen te komen. Gelet op de jurisprudentie zal het maximumbedrag op € 500,- worden gesteld. In een dergelijk geval zou het – bijvoorbeeld – moeten gaan om bijzondere persoonsgegevens die doorgespeeld zijn aan een partij die hier niet van op de hoogte had mogen worden gesteld en waarbij het media / politiek gevoelige zaken betreft. Wij dienen per kwalificatie hier een bedrag aan te kunnen koppelen om zo tot een te vergoeden bedrag te kunnen komen, daartoe wordt verwezen naar de berekeningsmodule ‘*MATERIELE EN IMMATERIELE SCHADEVERGOEDING IHKV AVG*’. N.B.: deze module is nog in ontwikkeling en zal als daartoe aanleiding bestaat, zo spoedig als mogelijk worden aangepast.

6.2 Schikken

Het behoort altijd tot de mogelijkheid om te schikken. Het spreekt voor zich dat wordt voldaan aan alle voorwaarden voor schadevergoeding als je besluit tot schikking over te gaan. Zeker als hiermee een beroepschrift kan worden voorkomen, verdient dit de voorkeur. Bij een schikking wordt in overleg getreden met de verzoeker en getracht door middel van onderhandeling een voor beide partijen acceptabel schadebedrag vast te stellen. In deze gevallen wordt altijd vergoed tegen finale kwijting. Aan de onderhandelingstafel kan namens de IND de behandelend schadespecialist en/of iemand van de beleidsafdeling of JZ deelnemen. In bijzondere gevallen kan ook de Landsadvocaat worden gevraagd. Vooraf dient in de lijn te worden vastgesteld tot welk bedrag mag worden geschikt. Dit zal in alle gevallen een ander bedrag zijn, toegespitst op de individuele zaak. Het verdient aanbeveling voor een schikkingsbijeenkomst twee ruimtes te reserveren, zodat beide partijen afzonderlijk van elkaar kunnen overleggen.

6.3 Coulance

Natuurlijk zijn er altijd zaken waarin formeel juridisch vastgesteld dient te worden dat de verzoeker niet voldoet aan de cumulatieve voorwaarden, maar toch erkend moet worden dat er (zeer) onfatsoenlijk is gehandeld jegens de verzoeker. In dit geval is het mogelijk om met instemming van een aantal schadespecialisten of operationeel manager een (kleine) tegemoetkoming vast te stellen. Het spreekt voor zich dat hiermee terughoudend wordt omgegaan en dat daar niet alsnog de onrechtmatigheid van een besluit of handelen mee wordt erkend.

7. Hoger Beroep

Verzoekers kunnen in hoger beroep treden tegen de uitspraak van de rechtbank op het verzoek om schadevergoeding. Hiertoe gelden dezelfde regels als voor hoger beroepszaken in vreemdelingenzaken (art. 92a Vreemdelingenwet). Dit heeft tot gevolg dat het hoger beroepschrift dient te zijn voorzien van grieven. Daarnaast kan in gevolge van art. 91, tweede lid, Vw2000 verkort worden afgedaan door de Afdeling bestuursrechtspraak Raad van State.

Bijlage 1: Relevante bepalingen

Titel 8.4. Schadevergoeding

Artikel 8:88

1 De bestuursrechter is bevoegd op verzoek van een belanghebbende een bestuursorgaan te veroordelen tot vergoeding van schade die de belanghebbende lijdt of zal lijden als gevolg van:

- a. een onrechtmatig besluit;
- b. een andere onrechtmatige handeling ter voorbereiding van een onrechtmatig besluit;
- c. het niet tijdig nemen van een besluit;
- d. een andere onrechtmatige handeling van een bestuursorgaan waarbij een persoon als bedoeld in artikel 8:2, eerste lid, onder a, zijn nagelaten betrekkingen of zijn rechtverkrijgenden belanghebbende zijn.

2 Het eerste lid is niet van toepassing indien het besluit van beroep bij de bestuursrechter is uitgezonderd.

Artikel 8:89

1 Indien de schade wordt veroorzaakt door een besluit waarover de Centrale Raad van Beroep of de Hoge Raad in enige of hoogste aanleg oordeelt, is de bestuursrechter bij uitsluiting bevoegd.

2 In de overige gevallen is de bestuursrechter bevoegd voor zover de gevraagde vergoeding ten hoogste € 25 000 bedraagt met inbegrip van de tot aan de dag van het verzoek verschenen rente, en onverminderd het recht van de belanghebbende om op grond van andere wettelijke bepalingen schadevergoeding te vragen.

3 De bestuursrechter is in de gevallen, bedoeld in het tweede lid, niet bevoegd indien de belanghebbende het verzoek heeft ingediend nadat hij terzake van de schade een geding bij de burgerlijke rechter aanhangig heeft gemaakt.

4 Zolang het verzoek van de belanghebbende bij de bestuursrechter aanhangig is, verklaart de burgerlijke rechter een vordering tot vergoeding van de schade niet ontvankelijk.

Artikel 8:90

1 Het verzoek wordt schriftelijk ingediend bij de bestuursrechter die bevoegd is kennis te nemen van het beroep tegen het besluit.

2 Ten minste acht weken voor het indienen van het in het eerste lid bedoelde verzoekschrift vraagt de belanghebbende het betrokken bestuursorgaan schriftelijk om vergoeding van de schade, tenzij dit redelijkerwijs niet van hem kan worden gevergd.

Artikel 8:91

1 Indien het verzoek wordt gedaan gedurende het beroep tegen of het hoger beroep omtrent het schadeveroorzakende besluit, wordt het ingediend bij de bestuursrechter waarbij het beroep of het hoger beroep aanhangig is.

2 In dat geval is artikel 8:90, tweede lid, niet van toepassing.

3 Indien het verzoek wordt gedaan in hoger beroep beslist de hogerberoepsrechter op het verzoek, tenzij hij het verzoek naar de rechtbank verwijst omdat het naar zijn oordeel behandeling door de rechtbank behoeft.

Artikel 8:92

1 Het verzoekschrift wordt ondertekend en bevat ten minste:

- a. de naam en het adres van de verzoeker;
- b. de dagtekening;
- c. een aanduiding van de oorzaak van de schade;
- d. een opgave van de aard van de geleden of te lijden schade en, voor zover redelijkerwijs mogelijk, het bedrag van de schade en een specificatie daarvan;
- e. de gronden van het verzoek.

2 Bij het verzoekschrift worden zo mogelijk een afschrift van het schadeveroorzakende besluit waarop het verzoekschrift betrekking heeft, en van het verzoek, bedoeld in artikel 8:90, tweede lid, overgelegd.

3 Artikel 6:5, derde lid, is van overeenkomstige toepassing.

Artikel 8:93

Artikel 310 van Boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is van overeenkomstige toepassing op verzoeken om schadevergoeding op grond van deze titel. De verjaringstermijn vangt evenwel niet eerder aan dan de dag na die waarop:

- a. de vernietiging van het schadeveroorzakende besluit onherroepelijk is geworden, of
- b. het bestuursorgaan de onrechtmatigheid van het besluit heeft erkend.

Artikel 8:94

1 Op het verzoek en de behandeling daarvan zijn de artikelen 6:6, 6:14, 6:15, 6:17, 6:21, 6:24, 8:8 tot en met 8:28, 8:29 tot en met 8:51, 8:52 tot en met 8:55, 8:56 tot en met 8:69, 8:71, 8:74 tot en met 8:80 en 8:81 tot en met 8:87 van overeenkomstige toepassing, met dien verstande dat hoofdstuk V van de Algemene wet inzake rijksbelastingen van overeenkomstige toepassing is indien de schade is veroorzaakt door een besluit als bedoeld in artikel 26 van die wet.ver

2 In afwijking van het eerste lid is bij indiening van het verzoek overeenkomstig artikel 8:91 geen griffierecht verschuldigd.

Artikel 8:95

Indien de bestuursrechter het verzoek geheel of gedeeltelijk toewijst, veroordeelt hij het bestuursorgaan tot vergoeding van schade.

Titel 8.5. Hoger beroep

Artikel 8:104

1 Een belanghebbende en het bestuursorgaan kunnen hoger beroep instellen tegen:

- a. een uitspraak als bedoeld in artikel 8:66, eerste lid, of artikel 8:67, eerste lid, van de rechtbank,
  - b. een uitspraak als bedoeld in artikel 8:86, eerste lid, van de voorzieningenrechter van de rechtbank,
  - c. een uitspraak van de rechtbank op een verzoek als bedoeld in artikel 8:88, eerste lid.
- [...]

Artikel 8:105

1 Het hoger beroep wordt ingesteld bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State, tenzij een andere hogerberoepsrechter bevoegd is ingevolge hoofdstuk 4 van de bij deze wet behorende Bevoegdheidsregeling bestuursrechtspraak dan wel ingevolge een ander wettelijk voorschrift.

2 Het hoger beroep, bedoeld in artikel 8:104, eerste lid, aanhef en onder c, wordt ingesteld bij de hogerberoepsrechter die ingevolge het eerste lid bevoegd is of zou zijn te oordelen over een uitspraak van de rechtbank omtrent het schadeveroorzakende besluit.

Vreemdelingenwet

Artikel 71a Vw [Hfdst. 7 Rechtsmiddelen; afd. 1 Algemene bepalingen]

1 In afwijking van artikel 8:89, tweede lid, van de Algemene wet bestuursrecht is de bestuursrechter bij uitsluiting bevoegd tot behandeling van een verzoek als bedoeld in artikel 8:88, eerste lid, van die wet tot vergoeding van schade die een vreemdeling lijdt als gevolg van een onrechtmatig besluit ten aanzien van deze vreemdeling als zodanig.

2 In afwijking van artikel 8:94, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is artikel 8:10a, eerste tot en met derde lid, van die wet niet van overeenkomstige toepassing indien het verzoek wordt behandeld door de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Artikel 72a Vw [Hfdst. 7 Rechtsmiddelen; afd. 2 Regulier; par. 1 Algemeen]

Artikel 8:88, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht is van overeenkomstige toepassing op een verzoek tot vergoeding van schade die een vreemdeling lijdt als gevolg van een onrechtmatige handeling van dit bestuursorgaan ten aanzien van deze vreemdeling als zodanig. Artikel 71a is van overeenkomstige toepassing.

ARTIKEL IV Wns [Staatsblad 2013, nr. 50]

1. Op schade, veroorzaakt door een besluit dat werd bekendgemaakt of een handeling die werd verricht voor het tijdstip waarop deze wet voor dat besluit of die handeling in werking is getreden, blijft het recht zoals dat gold voor dat tijdstip van toepassing.
2. Op schade, veroorzaakt door een handeling ter uitvoering van een besluit dat werd bekendgemaakt voor het tijdstip waarop deze wet voor dat besluit in werking is getreden, blijft het recht zoals dat gold voor dat tijdstip van toepassing.
3. Indien het eerste besluit tot uitvoering van een activiteit is genomen voor het tijdstip waarop deze wet voor dat besluit in werking is getreden, blijft het recht zoals dat gold voor dat tijdstip ook van toepassing op schade, veroorzaakt door latere besluiten of andere handelingen ter uitvoering van diezelfde activiteit.

Bijlage 2: DEFINITIES

<u>aansprakelijkstelling:</u>	een brief met een vordering van schade waarvoor de IND aansprakelijk wordt geacht. De IND wordt hiermee in de gelegenheid gesteld het niet op een procedure bij de burgerlijke rechter te laten aankomen door het gevraagde bedrag uit te keren en/of in onderhandeling te treden. De IND geeft een reactie hierop in briefvorm.
<u>appellabel zelfstandig of zuiver schadebesluit:</u>	schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan op een verzoek om schadevergoeding waarvan wordt gesteld dat die is veroorzaakt in het kader van de uitoefening door dat bestuursorgaan van een publiekrechtelijke bevoegdheid, terwijl tegen die bevoegdheidsuitoefening beroep bij de bestuursrechter openstaat. De IND heeft hiervoor de vorm van een beschikking gekozen.
<u>beginsel van formele rechtskracht:</u>	een besluit dat niet is vernietigd, herroepen of ingetrokken, wordt in beginsel geacht rechtmatig te zijn (na verstrijken van de bezwaar-/ beroepstermijn).
<u>causaliteit:</u>	de schade dient in zodanig verband te staan met het onrechtmatige overheidsoptreden dat deze schade, mede gezien de aard ervan, als een gevolg van dit optreden aan de overheid kan worden toegerekend.
<u>conditio sine qua non:</u>	de positie van de verzoeker vergelijken met diens positie als er geen onrechtmatige daad zou zijn gepleegd.
<u>onrechtmatige daad:</u>	als er sprake is van inbreuk op een recht, dan wel om een doen of nalaten in strijd met een wettelijke plicht of met hetgeen volgens ongeschreven recht in het maatschappelijk verkeer betaamt.
<u>niet-appellabel zelfstandig of zuiver schadebesluit:</u>	schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan op een verzoek om vergoeding van schade waarvan wordt gesteld dat die is veroorzaakt in het kader van de uitoefening door dat bestuursorgaan van een publiekrechtelijke bevoegdheid, terwijl tegen die bevoegdheidsuitoefening <u>géén beroep</u> bij de bestuursrechter open staat. Bij de IND is gekozen om deze beslissing in de briefvorm te gieten.
<u>onzelfstandig of onzuiver schadebesluit:</u>	een 'onzuiver' / onzelfstandig schadebesluit is een schriftelijke beslissing van een bestuursorgaan omtrent vergoeding van schade voortvloeiende uit een besluit genomen in het kader van de belangenafweging die aan dit besluit ten grondslag ligt en maakt deel uit van dit onderliggende schadeveroorzakende besluit.
<u>processuele connexiteit:</u>	de toegang tot de rechter is dezelfde als in de schadeveroorzakende procedure.
<u>rechtvaardigingsgrond:</u>	hiervan is sprake bij overmacht, toestemming van de benadeelde, noodweer, een bevoegd gegeven ambtelijk bevel of een wettelijk voorschrift of wettelijke bevoegdheid.

relativiteit:

de door de overheid geschonden norm dient te strekken tot bescherming tegen de schade zoals betrokkene die heeft geleden (de zogenaamde Schutznorm).

Schutznorm:

zie relativiteit

toerekenbaarheid:

de daad is aan de dader (hier: het bestuursorgaan) te wijten of de daad komt voor zijn rekening krachtens de wet of naar in het verkeer geldende opvattingen.

verjaring:

door verloop van tijd is een bepaalde vordering niet langer in rechte afdwingbaar.

Bijlage 3: Rekenmodule AVG schadebedragen

MATERIELE EN IMMATERIELE SCHADEVERGOEDING IHKV AVG		
Aard, ernst en duur van het lek	Optie 1 puntentelling	OF Optie 2 bedragen €
Aard:		
Vrij in te vullen		
Ernst:		
Niet ernstig	0	0
Bezwaarlijk	5	10
Ernstig	10	20
Zeer ernstig	15	30
Duur:		
Kort	5	10
Lang	10	20
Onevenredig lang	15	30
Intern of extern lek		
Intern	0	0
Extern	10	20
Tijdige interne of externe communicatie		
Intern		
Ja	0	0
Nee	10	20
Extern		
Ja	5	10
Nee	15	30
Opzettelijk of onbewust veroorzaakt		
Onbewust	5	10
Nalatig	10	20
Opzettelijk	15	30
Hoeveelheid betrokkenen		
1 / gezin	5	10
< 5 verschillende betrokkenen	10	20
< 50 verschillende betrokkenen	15	30
< 100 verschillende betrokkenen	20	40
< 1000 verschillende betrokkenen	25	50
> 1000 verschillende betrokkenen	30	60

Soort instantie dat erbij betrokken is		
Instantie belast met geheimhouding	0	0
Rijksoverheidsinstantie	0	0
Niet Rijksoverheid, wel partner met overeenkomst	5	10
Instantie niet belast met geheimhouding	10	20
Aan welke (onjuiste) persoon zijn de persoonsgegevens verstuurd		
Persoon verkeert in onmin met betrokkene	15	30
Neutrale persoon	5	10
Bekende persoon van betrokkene	0	0
Wat voor persoonsgegevens zijn verloren		
Basis persoonsgegevens	5	10
Bijzondere categorie	15	30
Hoe zijn de persoonsgegevens gedeeld		
Beveiligd emailen / bestandenpostbus	0	0
Email	5	10
Reguliere post	0	0
Social media	20	40
Telefonisch	0	0
In persoon	0	0
Mate van verantwoordelijkheid		
Technische maatregelen		
Had niet voorkomen kunnen worden	0	0
Had voorkomen kunnen worden	15	30
Organisatorische maatregelen		
Had niet voorkomen kunnen worden	0	0
Had voorkomen kunnen worden	15	30
Media of politieke gevoeligheid		
Media gevoeligheid		
Nee	0	0
Ja	10	20
Politieke gevoeligheid		
Nee	0	0
Ja	10	20

In welke mate worden de belangen geschaad

Niet	0	0
Matig	5	10
Redelijk	10	20
Ernstig	15	30

Heeft dit lek vaker plaatsgevonden

Nee	0	0
Ja	15	30

**Mate van samenwerking
Autoriteit Persoonsgegevens**

Niet	15	30
Redelijk	10	20
Goed	5	10
Intensief	0	0

Zijn de stukken met andere derden gedeeld

Ja	5	10
Nee	0	0

	< 100 punten	100 euro		minimaal bedrag €50,00
	100 - 200 punten	200 euro	OF	maximaal bedrag €570,00
	> 200 punten	250 euro		

Werkinstructie SUA

Intern

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/6 Uniform opvoeren en afsluiten van een intrekkingsprocedure
Hoofdtak	Asiel / Regulier/ Naturalisatie
Relatie met	WI 2017/1 Melden en afhandelen fraude- en handhavingssignalen in INDiGO Quick Reference Card (QRC) Fraude- en handhavingssignalen in Indigo Systeembeschrijving INDiGO AenB en RVN
Publicatiedatum	20-04-2021
Geldig vanaf	20-04-2021
Geldig tot en met	20-04-2022
Bijlage(n)	Geen

1. Hoofdregels

De onderstaande twee hoofdregels dienen toegepast te worden bij het opvoeren en afsluiten van iedere intrekkingsprocedure.

Opvoeren intrekkingsprocedure

Indien een IND medewerker inhoudelijk naar een zaak kijkt om te beoordelen of het verblijfsrecht ingetrokken zou moeten worden, dient een intrekkingsprocedure opgevoerd te worden. In geval van twijfel wordt een intrekkingsprocedure opgevoerd.¹

Afsluiten intrekkingsprocedure

Een intrekkingsprocedure wordt alleen in de volgende gevallen als Niet-Inhoudelijke-Afdoening ('NIA') afgesloten:

- De intrekkingsprocedure is onterecht opgevoerd (bijv. door de handhavingssmotor) en de zaak is nog niet inhoudelijk bekeken.
- De vreemdeling is overleden.
- De verblijfsvergunning is al ingetrokken.

In geval van twijfel wordt de intrekkingsprocedure met 'niet intrekken' afgesloten in plaats van 'NIA'.

¹ Binnen sommige klantgroepen van RVN (bijvoorbeeld studie) geldt een uitzondering, namelijk dat geen intrekkingsprocedure wordt opgevoerd als de vergunning nog minder dan drie maanden geldig is.

2. Aanleiding

Waarom is het correct opvoeren en afsluiten belangrijk?

De IND wordt, vanwege de tijd die er in wordt gestoken, voor iedere afgesloten intrekkingsprocedure gefinancierd. Hiervoor geldt een gemiddelde kostprijs van 340 euro per zaak (stand 2021). Voor intrekkingszaken die 'NIA' worden afgesloten ontvangt de IND geen vergoeding omdat de tijd die hieraan besteed wordt gering is.

Indien intrekkingsprocedures niet worden opgevoerd of onterecht als 'NIA' worden afgesloten, loopt de IND financiering mis terwijl er wel tijd in is gestoken. Verder is het correct opvoeren en afsluiten van intrekkingsprocedures van belang om een compleet beeld van het aantal intrekkingsprocedures en de afdoeningsgronden te hebben en hierop te kunnen rapporteren.

3. Uitleg en voorbeelden

De twee hoofdregels gelden voor alle intrekkingsprocedures die de IND kent. Op dit moment (maart 2021) zijn dit de volgende procedures:

- Intrekking van het verblijfsrecht asiel en regulier;
- Intrekking van een machtiging tot voorlopig verblijf (mvv);
- Intrekking van het erkend referentschap;
- Intrekking van het Nederlanderschap;
- Intrekking EU verblijfsrecht;
- Beëindiging Beschermingsstatus Asiel;
- Beëindiging van uitstel van vertrek op grond van artikel 64 Vw.

De correcte werkwijze in Indigo voor de verschillende intrekkingsprocedures wordt uitgebreid in de [Systeembeschrijving Indigo A&B en RVN](#) beschreven. Om registratiefouten en titelproblemen (zoals ontbrekende koppelingen met andere klanten of de voorafgaande zaak) te voorkomen, is het raadzaam de systeembeschrijving goed te volgen.

Deze werkinstructie is primair bedoeld voor de medewerkers van de Directies A&B en RVN. Veel intrekkingsprocedures worden ook door medewerkers van de Directies Dienstverlening opgevoerd, met name door medewerkers van het team Keteninformatie & Controle (K&C) en het Handhaving Informatie Knooppunt (HIK). Zij hebben hiervoor nadere procesafspraken en procesbeschrijvingen. Daarnaast worden intrekkingsprocedures ook automatisch opgevoerd door de handhavingsmotor. Het intrekken van erkenningen van erkende refenten om inhoudelijke redenen is een taak van de Directie RVN. De Directie Dienstverlening (Team Zakelijk Beheer) trekt erkenningen in om administratieve redenen (bijvoorbeeld uitschrijving Kamer van Koophandel).

3. 1. Opvoeren intrekkingsprocedure

Relatie met fraude of handhavingssignaal

Indien een A&B of RVN medewerker tijdens de uitvoering van zijn/haar werk signalen krijgt die mogelijk duiden op oneigenlijk gebruik of fraude, voert de medewerker een fraude- of handhavingssignaal op in Indigo. Zie hiervoor de [Quick Reference Card \(QRC\) Fraude- en handhavingssignalen in Indigo](#).² Het HIK bekijkt vervolgens het signaal en voert indien nodig een intrekkingsprocedure op die dan door A&B of RVN kan worden opgepakt.

Ook als het voor de A&B of RVN medewerker op voorhand al duidelijk is dat een vergunning op intrekking zal worden gezien, zet de A&B of RVN medewerker eerst het signaal aan HIK door, inclusief het verzoek om een intrekkingsprocedure op te voeren. Door deze werkwijze te volgen wordt de intrekkingsprocedure aan het fraude- of handhavingssignaal gekoppeld. Deze gegevens kunnen vervolgens voor analyses en trendrapportages gebruikt worden.³

² De QRC is een bijlage bij de [Werkinstructie 2017/1 \(DV\) Melden en afhandelen fraude- en handhavingssignalen in INDiGO](#).

³ Deze werkwijze is beschreven op pagina 3 van de [Werkinstructie 2017/1 \(DV\) Melden en afhandelen fraude- en handhavingssignalen in INDiGO](#).

Voorbeelden

De onderstaande tabel bevat een aantal voorbeelden die medewerkers van A&B of RVN in de praktijk tegen zouden kunnen komen. De tabel is niet limitatief en dient vooral als wegwijzer.

Voorbeeld	Hoe te handelen
Tijdens het behandelen van een intrekkingszaak komen nieuwe feiten/signalen aan het licht die een nieuw intrekkingsonderzoek vereisen op andere intrekkingsgronden (er loopt bijvoorbeeld een intrekkingsprocedure op basis van verplaatsing hoofdverblijf en vervolgens ontvangt de IND nieuwe informatie waaruit blijkt dat de vreemdeling in een ander EU-land strafbare feiten heeft begaan).	De nieuwe informatie wordt meegenomen in de bestaande intrekkingszaak. Er wordt geen nieuwe intrekkingszaak opgevoerd. ⁴ Tijdens het behandelen van de zaak worden alle mogelijke intrekkingsgronden meegenomen.
Twee medewerkers vragen zich af of zij op basis van een bepaald signaal een intrekkingszaak moeten opvoeren. Zij leggen deze vraag voor aan een senior en een key user. Samen met de senior en de key user nemen zij de systeembeschrijving en deze werkinstructie door, maar de situatie blijft onduidelijk. Ze vragen zich af wat zij moeten doen.	Indien na het raadplegen van collega's, de systeembeschrijving en deze werkinstructie nog steeds wordt getwijfeld, wordt een intrekkingsprocedure opgevoerd. De hoofdregel is dat in geval van twijfel een intrekkingsprocedure wordt opgevoerd.

3.2 Afsluiten intrekkingsprocedure

De verschillende types intrekkingsprocedures kennen verschillende afdoeningsgronden. Zie voor meer details de [Systeembeschrijving INDiGO A&B en RVN](#). Bij alle intrekkingsprocedures bestaat echter de optie de zaak als 'Niet inhoudelijke afdoening (NIA)' af te sluiten.

Voorbeelden

In de praktijk kan er twijfel zijn of een zaak als 'niet intrekken' of als 'NIA' afgedaan moet worden. De onderstaande tabel bevat een aantal voorbeelden die handvatten kunnen bieden voor medewerkers in het geval van twijfel tussen wel of niet 'NIA'.

Voorbeeld	Hoe te handelen
Een medewerker neemt een intrekkingszaak over van een zieke collega die al inhoudelijk naar de zaak had gekeken en was begonnen de minuut in te vullen. De medewerker concludeert dat de intrekkingszaak onterecht is opgevoerd.	De procedure dient met de afdoening 'niet intrekken' te worden afgesloten. De collega had namelijk al inhoudelijk naar de zaak gekeken.
De handhavingsmotor heeft twee keer een intrekkingszaak opgevoerd op basis van het zelfde signaal (bijvoorbeeld niet meer samenwonen).	Eén zaak wordt als 'NIA' afgesloten. De tweede zaak wordt inhoudelijk bekeken en inhoudelijk afgedaan.

⁴ Als er meerdere intrekkingsgronden spelen binnen een zaak, kan dit in Indigo middels de criterialijst worden vastgelegd.

Voorbeeld	Hoe te handelen
<p>Er zijn twee intrekkingszaken opgevoerd op basis van twee verschillende signalen (bijv. een zaak voor verplaatsen hoofdverblijf en een zaak voor samenwoonvereiste). Een ander voorbeeld is dat twee GSD-meldingen binnenkomen van twee verschillende gemeentes.</p>	<p>Zoals in de hoofdregel beschreven, wordt een intrekkingszaak alleen als 'NIA' afgedaan als de medewerker niet inhoudelijk naar de zaak kijkt. Indien een zaak met niet-intrekken wordt afgesloten, worden de overige intrekkingszaken in principe inhoudelijk beoordeeld (en dus niet met 'NIA' afgesloten).</p> <p>Voorbeelden:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De medewerker kijkt eerst naar de intrekkingszaak op basis van signaal 1 en komt tot de conclusie dat het resultaat een intrekking is. In dit geval kan de intrekkingszaak op basis van signaal 2 met 'NIA' worden afgesloten. • De medewerker kijkt naar de intrekkingszaak op basis van signaal 1 en komt tot de conclusie dat het resultaat 'niet intrekken' moet zijn. De medewerker kijkt vervolgens inhoudelijk naar de intrekkingszaak op basis van signaal 2. Deze zaak wordt ook met 'niet intrekken' of 'intrekken' afgesloten; niet met 'NIA' omdat hij/zij wel inhoudelijk naar de zaak heeft gekeken.
<p>Twee medewerkers vragen zich af of zij een intrekkingszaak met 'NIA' of 'niet intrekken' moeten afsluiten. Zij leggen deze vraag aan een senior en key user voor. Samen met de senior en key user nemen zij de systeembeschrijving en deze werkinstructie door, maar de situatie blijft onduidelijk. Ze vragen zich af wat zij moeten doen.</p>	<p>In geval van twijfel wordt de intrekkingsprocedure met 'niet intrekken' afgesloten in plaats van 'NIA'.</p>

Werkinstructie SUA

Intern

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/7 Middelen van bestaan
Hoofdtak	Regulier
Relatie met	<i>n.v.t.</i>
Publicatiedatum	15-06-2021
Geldig vanaf	15-06-2021
Geldig tot en met	15-06-2022
Bijlage(n)	Geen

Inleiding - leeswijzer

Voor je ligt de werkinstructie Middelen van bestaan. Deze werkinstructie is een bundeling van alle nog van kracht zijnde SUA-informatieberichten die eerder zijn verschenen over de toets aan het middelenvereiste. Waar nodig zijn de teksten van de informatieberichten geactualiseerd.

Geprobeerd is om de veelheid aan informatie met deze gebundelde werkinstructie op een meer gestructureerde wijze aan te bieden.

De geldende normbedragen zijn niet in deze werkinstructie opgenomen. Deze worden in separate werkinstructies gepubliceerd.

De werkinstructie is geen beleidsdocument. Het bevat geen harde regels die altijd op dezelfde manier moeten worden toegepast. De toets aan het middelenvereiste is uiteindelijk altijd individueel maatwerk op basis van de specifieke omstandigheden.

De werkinstructie is intern. Er mag dus niet in correspondentie of anderszins naar verwezen worden.

Inhoudsopgave

1. **Gezinsherenigingsrichtlijn, zelfstandig, voldoende, duurzaam**
  - 1.1 **Het middelenvereiste in de gezinsherenigingsrichtlijn**
  - 1.2 **Zelfstandig**
  - 1.3 **Voldoende**
  - 1.4 **Duurzaam**
2. **Inkomsten uit arbeid (loondienst/zelfstandige/flexibel/PGB)**
  - 2.1 **Fasesysteem en uitzend-cao**
  - 2.2 **Duurzaamheid in relatie tot datum overleggen arbeidsovereenkomst**
  - 2.3 **Flexibele arbeidsovereenkomsten, kortlopende arbeidscontracten en onregelmatige inkomsten/ loon in natura**
  - 2.4 **Toezegging werkgever**
  - 2.5 **Directeur-grootaandeelhouder**
  - 2.6 **Inkomsten uit arbeid als zelfstandige**
  - 2.7 **Opting in**
  - 2.8 **Wijziging ondernemingsvorm**
  - 2.9 **Instappen in bestaand bedrijf**
  - 2.10 **Dienstverlening aan huis**
  - 2.11 **PGB**
3. **Inkomsten uit eigen vermogen**
  - 3.1 **De vreemdeling beschikt zelf over een groot eigen vermogen**
  - 3.2 **Huurinkomsten**
4. **Inkomsten uit het buitenland**
5. **Inkomsten uit overige bron / inkomensvervangende uitkering**
  - 5.1 **Gemeenteraadsleden**
  - 5.2 **Algemene Nabestaandenwet (Anw)**
  - 5.3 **Duurzaamheid WGA-uitkering**
  - 5.4 **Ziektewet (Zw)**
  - 5.5 **Uitkering verzekering Wet Arbeid Zelfstandigen (WAZ)**
6. **Vrijstellingsgronden**
  - 6.1 **Ontheffing van verplichting tot arbeidsinschakeling**
  - 6.2 **Pensioengerechtigde leeftijd**
  - 6.3 **Familie- of gezinslid van een slachtoffer van mensenhandel, getuige-aangever mensenhandel of slachtoffer eerdergerelateerd/huiselijk geweld**
7. **Intrekken/ niet-verlengen**
8. **Overig**
  - 8.1 **Aantekening 'publieke middelen' op verblijfsdocument**

1. Gezinsherenigingsrichtlijn, zelfstandig, voldoende, duurzaam

1.1 Het middelenvereiste in de gezinsherenigingsrichtlijn

Blijkens artikel 7, eerste lid, aanhef en sub c, van de gezinsherenigingsrichtlijn (2003/86/EG) moet de gezinshereniger (dus de referent) beschikken over stabiele en regelmatige inkomsten die volstaan om hemzelf en zijn gezinsleden te onderhouden, zonder een beroep te doen op het stelsel voor sociale bijstand van de betrokken lidstaat. De lidstaten beoordelen daartoe de aard en de regelmaat van deze inkomsten en kunnen rekening houden met de nationale minimumlonen en pensioenen, evenals met het aantal gezinsleden.

In het arrest Chakroun (4 maart 2010, C-578/08) heeft het HvJEU geoordeeld dat artikel 7, eerste lid, aanhef en sub c, van de richtlijn strikt moet worden uitgelegd. Bovendien mogen de lidstaten hun handelingsvrijheid niet zo gebruiken dat afbreuk wordt gedaan aan het doel van de richtlijn, namelijk de bevordering van gezinshereniging, en aan het nuttig effect daarvan.

Tevens heeft het HvJEU in het arrest Chakroun geoordeeld dat de omvang van de behoeften van persoon tot persoon sterk kan verschillen, en dat dus steeds een concrete beoordeling van de situatie van iedere aanvrager moet worden gemaakt. Deze uitleg vindt steun in artikel 17 van de richtlijn, op grond waarvan verzoeken om gezinshereniging individueel moeten worden behandeld.

Kortom, het HvJEU eist maatwerk als het om het middelenvereiste gaat. Lidstaten mogen allerlei voorwaarden vaststellen, maar het moet altijd mogelijk zijn om daar door middel van een individuele resttoets van af te wijken als de aanvrager aantoonbaar dat wel degelijk sprake is van stabiele en regelmatige inkomsten die volstaan om hemzelf en zijn gezinsleden te onderhouden, zonder een beroep te doen op het stelsel voor sociale bijstand van de betrokken lidstaat.

In de Nederlandse situatie wordt voldaan aan het middelenvereiste als duurzaam en zelfstandig over voldoende middelen wordt beschikt als bedoeld in de artikelen 3.73, 3.74 en 3.75 Vb. Maar ook als niet aan (één van) deze voorwaarden wordt voldaan kunnen, gelet op het arrest Chakroun, de individuele omstandigheden aanleiding vormen om aan te nemen dat de middelen dusdanig stabiel en regelmatig zijn dat geen beroep op de bijstand dreigt. In dat geval bestaat geen aanleiding om de aanvraag om gezinshereniging af te wijzen omdat niet wordt voldaan aan het middelenvereiste. De gezinsherenigingsrichtlijn verzet zich hiertegen.

Het HvJEU heeft geoordeeld dat de zinsnede «beroep op het stelsel voor sociale bijstand» in artikel 7, eerste lid, onder c, van de richtlijn gezinshereniging zo moet worden uitgelegd, dat deze een lidstaat niet de mogelijkheid biedt een gezinsherenigingsbeleid te voeren dat ertoe strekt dat geen gezinshereniging wordt toegestaan, indien de hoofdpersoon heeft bewezen te beschikken over stabiele en regelmatige inkomsten om in zijn algemeen noodzakelijke kosten van het bestaan en in die van zijn gezinsleden te kunnen voorzien, maar toch een beroep zal kunnen doen op bijzondere bijstand om te voorzien in bijzondere, individueel bepaalde noodzakelijke kosten van het bestaan, op inkomensafhankelijke kwijtscheldingen van heffingen van lagere overheden of op inkomensondersteunende maatregelen in het kader van het gemeentelijk minimabeleid.

De individuele resttoets moet worden onderscheiden van de vraag of kan worden vrijgesteld van het middelenvereiste. Evenmin dient de individuele resttoets om te bezien of gebruik moet worden gemaakt van de inherente afwijkingsbevoegdheid (artikel 4:84 Awb). Bij toepassing van de inherente afwijkingsbevoegdheid wordt het middelenvereiste niet tegengeworpen vanwege bijzondere omstandigheden. De

individuele resttoets daarentegen biedt de aanvrager de mogelijkheid om aan te tonen dat hij toch duurzaam en zelfstandig beschikt over voldoende middelen van bestaan hoewel niet wordt voldaan aan de nationale regels.

Volgens de AbRS zijn de bepalingen wat betreft het middelenvereiste uit de richtlijn langdurig ingezetenen (2003/109) en de gezinsherenigingsrichtlijn (2003/86) vrijwel gelijk. Dat betekent dat de individuele resttoets ook moet worden uitgevoerd bij de beoordeling van het middelenvereiste in het kader van een aanvraag om een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen. Zie uitspraak van 2 oktober 2017 (201609816/1).

1.2 Zelfstandig

De middelen van bestaan zijn *in ieder geval* zelfstandig (voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen door de werkgever) indien verworven uit:

- a) wettelijk toegestane arbeid in loondienst;
- b) wettelijk toegestane arbeid als zelfstandige;
- c) inkomensvervangende uitkeringen krachtens een sociale verzekeringswet, of
- d) eigen vermogen, voor zover de bron van de inkomsten niet wordt aangetast.

De verschillende bronnen van zelfstandig inkomen worden in hoofdstuk 3 van deze werkinstructie nader uitgewerkt.

Uit de afdelingsuitspraak van 10 oktober 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:3313, zaaknummer 201707285/1/V1) blijkt dat de IND onder meer op basis van het arrest Chakroun tot een op het geval toegespitste individuele belangenafweging moet komen, als blijkt dat een werkgever de vereiste premies en belastingen niet (volledig) heeft afgedragen. Als de vreemdeling of de referent stelt het slachtoffer te zijn van slecht werkgeverschap moet dit op inzichtelijke wijze worden betrokken bij de belangenafweging.

In geval de werkgever de vereiste premies en belastingen niet (volledig) heeft afgedragen, is de werkwijze als volgt:

Bij de aanvraag dient (volgens de bijlage Bewijsmiddelen inkomen) in ieder geval een arbeidsovereenkomst, een volledig ingevulde en ondertekende werkgeversverklaring en drie of meer loonstroken te worden overgelegd.

Artikel 7:626 BW en het Handboek Loonheffingen van de Belastingdienst schrijven voor dat in alle gevallen op de loonstroken onder meer moet worden vermeld: het loontijdvak, het aantal uren dat de werknemer werkt op basis van de arbeidsovereenkomst, het brutoloon in geld en de gespecificeerde bedragen die de werkgever op het loon heeft ingehouden of ermee heeft verrekend, zoals de inhouding van de pensioenpremie, de loonbelasting/premie volksverzekeringen, de inkomensafhankelijke bijdrage Zvw en loonbeslag.

Zijn er, blijkens de overgelegde loonstroken, bij de referent daadwerkelijk loonbelasting en premies volksverzekeringen door de werkgever ingehouden, dan mag de referent aannemen dat zijn werkgever de ingehouden loonbelasting en premies zal/zou afdragen aan de Belastingdienst. Het niet afdragen van de loonbelasting en premies door zijn werkgever wordt de referent niet aangerekend, mits de overgelegde stukken inhoudelijk correct zijn en het bedrag dat de loonstroken aangeven ook daadwerkelijk aan referent is uitbetaald. Met betrekking tot de feitelijke uitbetaling wordt herstel verzuim geboden om de bankafschriften met overboekingen van het loon over te leggen (tenzij deze al zijn overgelegd), waarbij referent medegedeeld wordt dat is gebleken uit informatie van de FIOD dat de werkgever de vereiste belastingen en premies nog niet (volledig) heeft afgedragen. Als uit de bankafschriften blijkt dat het bedrag dat de loonstroken

aangeven daadwerkelijk aan de referent is uitbetaald, dan valt de belangenafweging ten gunste van de referent uit en wordt de verblijfsaanvraag niet afgewezen omdat de middelen van bestaan niet zelfstandig zijn.

Zijn er echter, blijkens de overgelegde loonstroken, geen loonbelasting en premies ingehouden dan heeft referent geweten dan wel had hij redelijkerwijs moeten weten dat zijn werkgever op geen enkel moment in zijn administratie loonbelasting heeft afgezonderd met het doel deze af te dragen aan de Belastingdienst. De aanvraag wordt afgewezen omdat de middelen niet zelfstandig zijn. Niet alleen heeft de werkgever geen belasting en premies afgedragen, maar deze zijn ook niet bij referent ingehouden. Referent kan niet als te goeder trouw worden gekwalificeerd. Daarom valt de belangenafweging in het nadeel van hem uit en wordt de verblijfsaanvraag afgewezen omdat de middelen van bestaan niet zelfstandig zijn.

1.3 Voldoende

Allereerst wordt opgemerkt dat artikel 3.74 Vb in lijn is met artikel 7, eerste lid, aanhef en sub c, Gezinsherenigingsrichtlijn. Toch blijft er altijd ruimte voor een individuele resttoets.

Met de woorden 'in ieder geval' in de aanhef van artikel 3.74 Vb is beoogd aan te geven dat de in het eerste lid opgenomen inkomensnormen gelden als referentiebedragen. Ook indien niet aan het referentiebedrag wordt voldaan, kan sprake zijn van voldoende inkomsten als de individuele resttoets dit uitwijst.

Bij het maken van een individuele resttoets geldt als uitgangspunt dat hoe lager de inkomsten zijn des te groter de kans is dat een beroep moet worden gedaan op de bijstand en des te hoger de eisen zijn die aan de individuele omstandigheden worden gesteld om desondanks aan te nemen dat sprake is van voldoende inkomsten.

De individuele resttoets hoeft niet onder alle omstandigheden plaats te vinden. Het enkele verzoek om een resttoets – al dan niet onder verwijzing naar relevante jurisprudentie – zonder een genoegzame onderbouwing kan worden gepasseerd met de motivering dat een onderbouwing ontbreekt. Ingevolge artikel 4:2, tweede lid, Awb verschaft de aanvrager de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. Dat geldt evenzeer voor een vreemdeling die niet voldoet aan de in artikel 3.74 Vb neergelegde norm en met een beroep op individuele omstandigheden aanvoert in een situatie te verkeren waarin niettemin aan het middelenvereiste is voldaan.

Als de aanvrager niet met zoveel woorden vraagt om een individuele resttoets, maar er zijn wel gegevens en bescheiden bekend (verkregen van de aanvrager of uit administraties zoals suwinet) die mogelijk wijzen op individuele omstandigheden waardoor niettemin aan het middelenvereiste wordt voldaan, dan wordt de individuele resttoets wel uitgevoerd.

Als op basis van een individuele resttoets wordt geoordeeld dat aan het middelenvereiste wordt voldaan, is het van groot belang om de minuut en de beschikking van een goede en zo uitgebreid mogelijke motivering te voorzien. Daarmee kunnen beroepen op het gelijkheidsbeginsel worden gepareerd.

Voorbeeld: 10.2.d en 10.2.g

10.2.d en 10.2.g

10.2.d en 10.2.g

Meetellen middelen van bestaan vreemdeling bij gezinsmigratie

Bij de middelentoets luidt de hoofdregel bij gezinsmigratie dat de hoofdpersoon duurzaam en zelfstandig over voldoende middelen van bestaan moet beschikken. Dat blijkt uit artikel 7 van de gezinsherenigingsrichtlijn en artikel 3.22 Vb. Alleen in het kader van een aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur van een verblijfsvergunning of de intrekking van een verblijfsvergunning wordt indien van toepassing zowel naar de middelen van betrokkene als die van de hoofdpersoon gekeken (B1/6.2.3. en 6.3).

De individuele benadering biedt echter ruimte om ook rekening te houden met de legaal verworven inkomsten van de reeds rechtmatig hier te lande verblijvende vreemdeling die verblijf bij de hoofdpersoon beoogt, indien de hoofdpersoon zelf niet aan het middelenvereiste voldoet. Denk hierbij bijvoorbeeld aan een kennismigrant die een aanvraag indient voor verblijf bij Nederlandse echtgenoot. Laatstgenoemde heeft geen of te weinig inkomsten. In dat geval kan rekening worden gehouden met de inkomsten van de kennismigrant.

1.4 Duurzaam

Allereerst wordt opgemerkt dat artikel 3.75 Vb junctis artikel 3.20 VV en 3.24b VV in lijn zijn met artikel 7, eerste lid, aanhef en sub c, Gezinsherenigingsrichtlijn. Toch blijft er altijd ruimte voor een individuele resttoets.

Met de woorden 'in ieder geval' in artikel 3.75 Vb is beoogd aan te geven dat ook in andere gevallen dan genoemd in dit artikel sprake kan zijn van duurzame inkomsten als de individuele resttoets dit uitwijst.

Het is aan de aanvrager zelf om te vragen om een individuele resttoets en hiervoor alle relevante omstandigheden aan te voeren. De individuele resttoets hoeft niet onder alle omstandigheden plaats te vinden. Het enkele verzoek om een resttoets – al dan niet onder verwijzing naar relevante jurisprudentie – zonder een genoegzame onderbouwing kan worden gepasseerd met de motivering dat een onderbouwing ontbreekt. Ingevolge artikel 4:2, tweede lid, Awb verschaft de aanvrager de gegevens en bescheiden die voor de beslissing op de aanvraag nodig zijn en waarover hij redelijkerwijs de beschikking kan krijgen. Dat geldt evenzeer voor een vreemdeling die niet voldoet aan de in artikel 3.75 Vb neergelegde hoofdregel en met een beroep op individuele omstandigheden aanvoert in een situatie te verkeren waarin niettemin aan het middelenvereiste is voldaan.

Hieronder wordt een aantal omstandigheden genoemd die bij de individuele resttoets kunnen worden betrokken. Of deze omstandigheden ertoe nopen om duurzaamheid van de middelen aan te nemen, valt vanzelfsprekend niet op voorhand te zeggen. Dat hangt altijd af van de individuele zaak.

Bij het maken van een individuele resttoets geldt als uitgangspunt dat hoe korter de inkomsten nog beschikbaar zijn en hoe korter het arbeidsverleden is, des te groter de kans is dat een beroep moet worden gedaan op de bijstand en des te hoger de eisen zijn die aan de individuele omstandigheden worden gesteld om desondanks aan te nemen dat sprake is van duurzame inkomsten.

Als op basis van een individuele resttoets wordt geoordeeld dat aan het middelenvereiste wordt voldaan, is het van groot belang om de minuut en de beschikking van een goede en zo uitgebreid mogelijke motivering te voorzien. Daarmee kunnen beroepen op het gelijkheidsbeginsel worden gepareerd.

Referenten met een verleden op de arbeidsmarkt

Als sprake is van een referent met een verleden op de arbeidsmarkt kunnen de volgende omstandigheden een rol spelen bij het maken van een individuele resttoets:

- De referent heeft in het verleden nooit een beroep gedaan op de bijstand.
- Als de referent in het verleden wel een beroep heeft gedaan op de bijstand is van belang te bezien hoe lang een beroep is gedaan op de bijstand en hoeveel tijd er zit tussen het beroep op de bijstand en de indiening van de

verblijfsaanvraag.

- De middelen van bestaan van de referent zijn wel beschikbaar voor een jaar maar niet meer op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen.
- De referent is werkzaam op zijn vakgebied.
- De referent legt een verklaring van de werkgever over dat bij gelijkblijvend functioneren en ongewijzigde bedrijfsomstandigheden de arbeidsrelatie zal worden voortgezet.
- De referent kan aannemelijk maken dat hij na afloop van zijn huidige werkzaamheden zicht heeft op ander werk.

Starters op de arbeidsmarkt

Als sprake is van een referent die starter is op de arbeidsmarkt kunnen de volgende omstandigheden een rol spelen bij het maken van een individuele resttoets:

- De referent is min of meer direct na afronding van zijn opleiding aan de slag gegaan.
- De referent is werkzaam op zijn vakgebied.
- De referent legt een verklaring van de werkgever over dat bij gelijkblijvend functioneren en ongewijzigde bedrijfsomstandigheden de arbeidsrelatie zal worden voortgezet.
- Uit suwinet en/of de overgelegde stukken blijkt dat de referent in het verleden een bijbaan heeft gehad (denk aan een vakantiebaan of een zaterdagbaan).
- De referent kan aannemelijk maken dat hij na afloop van zijn huidige werkzaamheden zicht heeft op ander werk.
- De middelen van bestaan van de referent zijn wel beschikbaar voor een jaar maar niet meer op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen.

2. Inkomen uit arbeid

2.1 Fasesysteem en uitzend-cao

Binnen de uitzendbranche zijn er twee cao's: de cao van de ABU (Algemene Bond Uitzendondernemingen) en de cao van de NBBU (Nederlandse Bond van Bemiddelings- en Uitzendondernemingen). De ABU en de NBBU hanteren verschillende fasensystemen. De ABU-cao hanteert het A/B/C-fasensysteem en de (veel kleinere) NBBU-cao hanteert het 1/2/3/4-fasensysteem.

De ABU-cao is door de minister van SZW algemeen verbindend verklaard en geldt in beginsel voor alle uitzendovereenkomsten (of arbeidsovereenkomsten met een uitzendbureau) tenzij in deze overeenkomst expliciet is opgenomen dat de uitzend-cao niet van toepassing is. Wanneer het uitzendbureau is aangesloten bij de NBBU dan is de NBBU-cao van toepassing.

Fase A flexibel of niet?

Fase A **kan** duurzaam zijn op grond van artikel 3.75, eerste lid, Vb. Dit is het geval als

- het uitzendbeding is uitgesloten, én
- er sprake is van een loondoorbetalingsverplichting, én
- de overeenkomst nog minimaal een jaar geldig is.

Als aan deze drie voorwaarden is voldaan, hoeft de flextoets niet gedaan te worden. Voor de duur van het contract is dan sprake van een duurzaam contract voor bepaalde tijd, waarbij in fase A geldt dat deze contracten niet voor een langere duur dan 78 weken kunnen worden afgesloten.

Tussentijdse opzegging

Dat in een arbeidscontract is opgenomen dat tussentijds opzeggen mogelijk is, is geen reden om het contract als niet duurzaam aan te merken. Een contract voor onbepaalde tijd kan ook tussentijds worden opgezegd. De werkgever moet – om een contract tussentijds op te zeggen – met een aanvaardbare reden komen en een ontslagvergunning aanvragen. Een ontslagvergunning wordt niet zomaar gegeven. Bij een contract voor bepaalde tijd is de kans klein dat een ontslagvergunning wordt afgegeven in verband met tussentijdse opzegging. De werkgever heeft een loondoorbetalingsverplichting totdat rechtsgeldig is opgezegd: rekening houdend met een wettelijke opzegtermijn en een ontslagvergunning. De loondoorbetalingsverplichting is dus (mede) bepalend voor het vaststellen van de duurzaamheid van een contract, niet de mogelijkheid van tussentijds opzeggen!

2.2 Duurzaamheid in relatie tot datum overleggen arbeidsovereenkomst

Bij het middelenvereiste geldt als hoofdregel dat op enig moment tussen de datum van indiening van de aanvraag en het moment waarop op die aanvraag wordt beslist, gelijktijdig moet worden of zijn voldaan aan de drie elementen van de middelen van bestaan: zelfstandig, duurzaam en voldoende.

Uit de Nota van Toelichting van artikel 3.75 van het Vreemdelingenbesluit volgt dat het toetsmoment van de duurzaamheid van de middelen van bestaan ligt op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen, het tijdstip waarop de beschikking wordt gegeven of op enig tussenliggend moment.

Dit betekent dat indien op het moment dat de beschikking (op bezwaar) wordt gegeven de duur van de arbeidsovereenkomst (voor bepaalde tijd) nog niet verlopen is, terwijl op enig moment tussen de aanvraag en het tijdstip waarop de beschikking wordt gegeven de arbeidsovereenkomst als duurzaam kon worden aangemerkt, de aanvraag niet wordt afgewezen op grond van het duurzaamheidsvereiste. Indien ook aan de overige voorwaarden wordt voldaan en er geen sprake is van gewijzigde omstandigheden die aanleiding zouden vormen de vergunning weer in te trekken, bestaat aanleiding om de gevraagde verblijfsvergunning te verlenen.

De ingangsdatum van de verblijfsvergunning kan echter, gelet op artikel 26 van de Vreemdelingenwet, niet liggen voor de aanvraagdatum en ook niet voor de datum waarop is aangetoond dat aan de voorwaarden is voldaan. De einddatum van de te verlenen verblijfsvergunning ligt ook in die gevallen vijf jaar na de datum waarop is aangetoond dat aan alle voorwaarden is voldaan.

Voorbeeld:

Een vreemdeling dient op 1 januari 2017 een aanvraag in om verlening van een verblijfsvergunning. Op 1 maart 2017 wordt echter pas een arbeidsovereenkomst voor één jaar (geldig van 1 februari 2017 tot 1 februari 2018) overgelegd. De aanvraag kan dan – mits aan alle overige voorwaarden is voldaan - worden ingewilligd met ingang van 1 maart 2017 (zijnde de datum waarop is aangetoond dat aan alle voorwaarden wordt voldaan) tot 1 maart 2022.

2.3 Flexibele arbeidsovereenkomsten, kortlopende arbeidscontracten en onregelmatige inkomsten / loon in natura

Flexibele arbeidsovereenkomsten en kortlopende arbeidscontracten

In verband met de flexibilisering van de arbeidsmarkt wordt door werkgevers gebruik gemaakt van kortdurende en flexibele arbeidsovereenkomsten. Hierdoor worden minder arbeidsovereenkomsten met de minimale duur van één jaar afgesloten. Met het oog op deze ontwikkeling is in artikel 3.24b VV en artikel 3.75, derde lid, Vb een uitzonderingsregel getroffen ten aanzien van de duurzaamheid van de middelen van bestaan. Beschikt de aanvrager of degene bij wie verblijf wordt beoogd niet over inkomsten die op het moment van de aanvraag, het beslismoment, of op enig tussenliggend moment nog voor een jaar beschikbaar zijn, of is er sprake van een flexibele arbeidsovereenkomst, dan wordt aan de hand van het arbeidsverleden vastgesteld of de duurzaamheid van de inkomsten voor de toekomst is gegarandeerd.

Oproep- of afroepcontracten, nul-urencontracten, min/max-contracten, uitzendwerk, losse dienstverbanden, seizoenswerk, voorovereenkomsten, en overeenkomsten met uitgestelde prestatieplicht worden wel 'flexibele arbeidsovereenkomsten' genoemd. Als sprake is van arbeid voor een uitzendbureau, wordt aangenomen dat sprake is van flexibele arbeid als hier bedoeld, tenzij uit de overgelegde bescheiden uitdrukkelijk anders blijkt.

EU-langdurig ingezetenen

Bij uitspraak van 2 oktober 2017 (ECLI:NL:RVS:2017:2636) heeft de AbRS geoordeeld dat artikel 3.24b VV niet alleen voor gezinsmigratiezaken geldt, maar ook voor aanvragen om een EU-verblijfsvergunning voor langdurig ingezetenen.

Jaarlijks voldoende

In de flextoets van artikel 3.75, derde lid, Vb zijn de woorden "jaarlijks voldoende" toegevoegd om aan te geven dat de middelen van bestaan niet iedere maand, maar op jaarbasis voldoende dienen te zijn. De 'nieuwe' flextoets van artikel 3.24b VV bevat geen woorden van deze strekking. Toch hoeven de inkomsten van het afgelopen jaar ook bij toepassing van artikel 3.24b VV niet iedere maand maar op jaarbasis voldoende zijn.

Verklaring werkgever

De IND beschouwt als bewijsmiddel, waaruit moet blijken dat de middelen van bestaan als bedoeld in artikel 3.24b VV nog zes maanden beschikbaar zijn, een verklaring van de werkgever (bijvoorbeeld het uitzendbureau). De inhoud van de verklaring van de werkgever waaruit moet blijken dat de middelen van bestaan als bedoeld in artikel 3.24b VV nog zes maanden beschikbaar zijn, is vormvrij. Het vereiste dat de middelen nog zes maanden beschikbaar moeten zijn, gaat echter niet zo ver dat de verklaring een loondoorbetalingsverplichting moet bevatten. Artikel 3.24b VV is immers bedoeld voor inkomsten die naar hun aard een onzeker karakter dragen. Gelet hierop zou het eisen van een loondoorbetalingsverplichting onredelijk zijn.

2.4 Onregelmatige inkomsten/loon in natura

In de Vc (B1/4.3.2) is opgenomen dat onregelmatige inkomsten als structureel worden aangemerkt wanneer deze in de twaalf maanden voorafgaande aan de aanvraag of het moment van beschikken tenminste elf maanden zijn verworven. Slechts het laagste maandelijkse bruto bedrag aan overwerkvergoeding, onregelmatigheidstoeslag, fooien of loon in natura dat deel uitmaakt van het sv-loon mag worden meegeteld.

Omdat we uitgaan van het sv-loon geldt de volgende werkwijze om te bepalen of de hoofdpersoon voldoet aan het toepasselijke normbedrag:

- Het sv-loon (in Suwinet en op loonstroken) is inclusief de onregelmatige vergoedingen. Deze tellen mee voor het sv-loon.
- Het *laagste* uitbetaalde sv-loon in de afgelopen 12 maanden is het sv-loon dat je kunt gebruiken voor de toets of de onregelmatige inkomsten de afgelopen twaalf maanden tenminste elf maanden beschikbaar zijn geweest.
- Als het sv-loon bij een flexibele arbeidsovereenkomst in tenminste elf van de afgelopen twaalf maanden boven de toepasselijke inkomensnorm was, geldt dat inkomen als voldoende. Het is niet altijd mogelijk na te gaan of er daadwerkelijk sprake is geweest van bijvoorbeeld onregelmatigheidstoelagen, maar op deze manier is het wel mogelijk om te beoordelen of het *inkomen* uit het betreffende arbeidscontract als structureel is aan te merken.

2.5 Toezegging werkgever

Een toezegging van een werkgever dat een contract na afloop verlengd zal worden heeft rechtsgevolg. Het nieuwe contract bestaat weliswaar nog niet maar de toezegging valt juridisch te kwalificeren als een onherroepelijk aanbod om een overeenkomst voort te zetten. Degene die dit aanbod doet, zal het ook moeten nakomen en wanneer dit niet het geval is, kan het worden afgedwongen.

Dit betekent dat een schriftelijke toezegging van de werkgever kan worden aangemerkt als een verlenging van het huidige arbeidscontract, mits er geen voorbehoud wordt gemaakt. Wanneer wel een voorbehoud wordt gemaakt, kan worden gesteld dat sprake is van een onzekere toekomstige gebeurtenis. Dit geldt niet voor algemene voorbehouden met betrekking tot bijvoorbeeld het failliet gaan van de werkgever. Bij twijfel over de echtheid van de door de hoofdpersoon overgelegde brief kan (telefonisch) contact worden opgenomen met de werkgever om de toezegging te controleren.

Let op! Een toezegging is niet hetzelfde als een intentieverklaring. Een intentieverklaring van de werkgever om het contract te verlengen of om te zetten naar onbepaalde tijd wordt aangemerkt als een onzekere toekomstige gebeurtenis. Een intentieverklaring is -

het woord "intentie" zegt het eigenlijk al – geen harde toezegging en daarmee juridisch niet volledig bindend. Het niet verlengen van het contract kan bijvoorbeeld gerechtvaardigd worden met een beroep op bedrijfsorganisatorische of –economische omstandigheden.

2.5 Directeur-groootaandeelhouder (DGA)

De middelen van een dga worden beoordeeld zoals de middelen van een werknemer worden beoordeeld. Dus niet op basis van een 'verklaring inkomen zelfstandig ondernemer', maar op basis van een werkgeversverklaring, een arbeidsovereenkomst en drie loonstroken.

2.6 Inkomsten uit arbeid als zelfstandige

Aanvullende bewijsstukken

Indien er op basis van de standaard meegeleverde stukken (conform aanvraagformulier) twijfel is over het voldoen aan het middelenvereiste en/of een vermoeden van onjuiste gegevens, kunnen – na herstel verzuim – aanvullende bewijsstukken worden opgevraagd om een juiste beoordeling te kunnen maken of de vreemdeling of de referent zelfstandig en duurzaam beschikt over voldoende middelen van bestaan uit arbeid als zelfstandige. De IND beschouwt als aanvullend bewijsmiddel:

- bankafschriften;
- aanslagen inkomstenbelastingen;
- jaarrekeningen; en
- maandelijkse opgaven van de bedrijfsresultaten over de anderhalf jaar voorafgaand aan de datum van indiening van de aanvraag.

Fiscale winst (voor afdragen belasting)

In artikel 3.74 Vb staat dat het inkomen uit arbeid als zelfstandige wordt bepaald aan de hand van de brutowinst. De brutowinst is echter de omzet minus de inkoopwaarde en daarmee dus geen geschikte maatstaf om te beoordelen of aan het middelenvereiste wordt voldaan. Een geschiktere maatstaf is de daadwerkelijk gerealiseerde winst, ofwel de som van de bedrijfsopbrengsten minus de som van de bedrijfskosten. Daarom hanteert de IND in plaats van de brutowinst al sinds jaar en dag de fiscale winst. Dat is de winst voor aftrek van de belastingen.

Hoewel in artikel 3.74 Vb wordt gerept van brutowinst staat dit niet in de weg aan het gebruik van de fiscale winst als toetsingskader. In de nota van toelichting bij artikel 3.74 Vb wordt namelijk opgemerkt dat geen aansluiting is gezocht bij het fiscale begrippenkader. Dit geeft de IND de ruimte om, in overeenstemming met de ratio van het middelenvereiste, de fiscale winst te hanteren in plaats van de brutowinst.

Berekening inkomen

- Het verschil tussen omzet en de variable kosten, waarbij afschrijvingen tot de kosten moeten worden gerekend, is het bedrijfsresultaat (winst uit onderneming).
- Wanneer men dit bedrijfsresultaat corrigeert voor overige baten en lasten, bijvoorbeeld rente, dan verkrijgt men de winst voor aftrek van belasting (fiscale winst). Dat is de winst waarover belasting moet worden betaald.
- Want wanneer men hierover belasting betaalt, dan resulteert de winst na belasting (economische winst).

Om het bedrag winst(-aandeel) uit onderneming terug te kunnen vinden in de stukken die je hebt gekregen van de ondernemer zoek je naar de term 'nettowinst', 'netto resultaat' of 'winst uit onderneming voor ondernemersaftrek'. De winst uit onderneming geeft een ondernemer op aan de Belastingdienst in Box 1.

Afwijkingen tussen belastingaanslag (box 1) en eigen opgave ondernemer

Op de voorlopige of definitieve aanslag van de Belastingdienst staat vermeld wat het belastbaar inkomen uit werk en woning in Box 1 is geweest in het betreffende jaar. Meestal komt dit bedrag niet overeen met het bedrag dat is ingevuld in de verklaring inkomen zelfstandig ondernemer als winst uit onderneming. Dit kan verschillende redenen hebben.

- *Meerdere inkomsten en verliezen meegerekend (bijvoorbeeld tevens arbeid in loondienst of een eigen huis met een hypotheek).*
Zie art. 3.1 Wet Inkomstenbelasting: 'Belastbaar inkomen uit werk en woning in Box 1 is het inkomen uit werk en woning verminderd met de te verrekenen verliezen uit werk en woning.'
Het bedrag 'belastbaar inkomen' is de uitkomst van een berekening waarbij alle inkomsten en verliezen zijn meegeteld. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat een ondernemer naast zijn inkomen als ondernemer, inkomsten heeft uit arbeid in loondienst, of dat de ondernemer een eigen woning heeft met een hypotheek.
- *Ondernemersaftrek en MKBwinstvrijstelling*
Zie art. 3.2 Wet inkomstenbelasting: 'Belastbare winst uit onderneming is het gezamenlijke bedrag van de winst die de belastingplichtige als ondernemer geniet uit een of meer ondernemingen verminderd met de ondernemersaftrek en de MKBwinstvrijstelling.'
De ondernemer mag bedragen aftrekken van de nettowinst als hij voldoet aan het urencriterium. Deze bedragen verschillen per jaar. Op de verklaring inkomen zelfstandig ondernemer vermeldt de ondernemer of de administrateur bij 'winst of winstaandeel uit onderneming conform de jaarrekening' de nettowinst, het nettoresultaat of de winst uit onderneming voor ondernemersaftrek.

Op de verklaring inkomen zelfstandig ondernemer vermeldt de ondernemer of de administrateur bij 'Fiscale winst' de belastbare winst. Dit is de winst waarop de zelfstandigenaftrek, de startersaftrek en de mkbwinstvrijstelling in mindering is gebracht.

Op de (voorlopige) aanslag vind je de bedragen terug die in mindering zijn gebracht op de winst onder het kopje 'zelfstandigenaftrek'.

In een schema:

<i>Post:</i>	<i>Terug te vinden in:</i>
Netto winst uit onderneming	verklaring inkomen zelfst. ondernemer
Zelfstandigenaftrek	(voorlopige) aanslag
Fiscale winst	verklaring inkomen zelfst. ondernemer
Alle Inkomsten en verliezen in Box 1	aangifte IB
Belastbare winst	(voorlopige) aanslag

2.7 Opting-in

Opting-in is een wettelijke mogelijkheid om met betrekking tot arbeidsverhoudingen die geen dienstbetrekking zijn toch het wettelijke regime van de loonbelasting van toepassing te laten zijn. Kort gezegd houdt de opting-in constructie in dat de opdrachtnemer samen met de opdrachtgever afsprekt dat voor de opdrachtnemer loonbelasting en premies worden ingehouden. De opdrachtgever en opdrachtnemer moeten gezamenlijk vooraf een melding doen aan de inspecteur van de Belastingdienst. Deze wettelijke regeling geldt alleen voor de heffing van de loonbelasting, premie volksverzekeringen en bijdrage Zvw, als voorheffing op de inkomstenheffing en geldt dus niet voor de werknemersverzekeringen, De opting-in constructie kan bijvoorbeeld voorkomen bij gemeenteraadsleden of leden van de Tweede Kamer (zie ook paragraaf 6.1).

Referent (in het kader van gezinshereniging) werkt op basis van opting in

Referent is niet in loondienst en valt evenmin aan te merken als zelfstandige. Toch geldt conform de Vreemdelingencirculaire voor de berekening van het inkomen hetzelfde als voor zelfstandigen, omdat het veelal gaat om freelancers of personen die werken op basis van overeenkomsten van opdracht. Deze werkwijze is afgestemd met o.m. de Belastingdienst.

2.8 Wijziging ondernemingsvorm (i.r.t. startend/gevestigd)

Wanneer een onderneming verandert van rechtsvorm of samenwerkingsverband, heeft dat meestal te maken met één van de volgende situaties:

- Een eenmanszaak wordt ondergebracht in een nieuw opgerichte of bestaande VOF of maatschap.
- Een eenmanszaak, VOF of maatschap wordt ondergebracht in een nieuw opgerichte of bestaande BV of NV.
- Er komt een maat of vennoot bij een VOF of maatschap.
- Een maat van een maatschap of een vennoot van de VOF stopt (na uittreden of overlijden van een firmant of vennoot) en de onderneming wordt voortgezet als eenmanszaak.

Uit informatie van de KvK en de Belastingdienst is gebleken dat door een gewijzigde rechtsvorm niet altijd een nieuwe onderneming ontstaat. Dit is alleen het geval wanneer sprake is van een duidelijk andere onderneming met bijvoorbeeld andere vestigingsplaats of een ander product. Wanneer alleen de rechtsvorm van een onderneming is gewijzigd in de anderhalf jaar voor de datum van de indiening van de aanvraag om een verblijfsvergunning (of het moment van beslissen), dan leidt dit niet tot de conclusie dat geen sprake kan zijn van een gevestigde ondernemer.

Voorbeeld: in een casus waarin een bedrijf verandert van VOF naar eenmanszaak, kan de periode dat de referent vennoot was van de onderneming meegerekend worden bij de periode dat hij zelfstandig ondernemer is. Het dient dan uitdrukkelijk wel te gaan om dezelfde onderneming.

Voor de middelentoets is wel van belang dat wanneer de rechtsvorm of het samenwerkings-verband van een onderneming verandert, het inkomen van de ondernemer ook kan veranderen. Immers de winst uit een onderneming kan met meerdere personen gedeeld moeten worden of juist met minder. Aangezien ook bij een gewijzigde rechtsvorm uitgegaan wordt van een zelfstandige ondernemer wanneer hij meer dan anderhalf jaar eigenaar is van de onderneming (in welke vorm dan ook) zal gekeken worden naar de inkomsten uit de onderneming over de afgelopen anderhalf jaar.

2.9 Instappen in bestaand bedrijf

Het komt voor dat een referent, bijvoorbeeld een arts of een advocaat, na eerst in loondienst te hebben gewerkt in een bestaande onderneming instapt. Hij gaat dan arbeid als zelfstandige verrichten. Arbeid als zelfstandige is ingevolge artikel 3.20 VV duurzaam wanneer iemand anderhalf jaar middelen van bestaan heeft verworven uit een onderneming. Hieruit zou geconcludeerd kunnen worden dat een zelfstandige die korter dan anderhalf jaar geleden in een bestaande onderneming is ingestapt geen duurzame middelen van bestaan heeft.

Indien iemand instapt in een onderneming én die onderneming bestaat al langer dan anderhalf jaar kan toch aangenomen worden dat de inkomsten van deze betrokkene uit deze onderneming duurzaam zijn indien aan de volgende voorwaarden wordt voldaan.

- De onderneming bestaat langer dan 1.5 jaar;
- Er zijn stukken overgelegd waaruit blijkt dat de onderneming solvabel is (positief resultaat over afgelopen ja(a)r(en));
- Uit de stukken blijkt duidelijk dat de betrokkene de onderneming niet overneemt;
- Betrokkene verkrijgt een gegarandeerd inkomen (dit wordt met een verklaring van een accountant of administrateur aangetoond);
- Er worden stukken overgelegd over de afgelopen maanden waaruit blijkt dat betrokkene een inkomen uit deze onderneming ontvangt.

Indien aan deze voorwaarden wordt voldaan dan kunnen deze inkomsten als duurzaam worden aangemerkt. Vervolgens dient te worden beoordeeld of deze inkomsten ook voldoende zijn.

2.10 Dienstverlening aan huis

De Regeling dienstverlening aan huis geldt als een particulier (de opdrachtgever) een

andere particulier (de dienstverlener) inhuurt voor huishoudelijk werk in en om het huis voor maximaal drie dagen per week. Het aantal uren dat de dienstverlener per dag werkt is niet belangrijk. Maar indien de dienstverlener meer dan drie dagen per week werkt, is de Regeling dienstverlening aan huis niet van toepassing. Veelvoorkomende huishoudelijke werkzaamheden die onder deze regeling vallen, zijn:

- schoonmaakwerk ('witte werkster'); en
- persoonlijke / medische verzorging (bijvoorbeeld in het kader van een persoonsgebonden budget (PGB)).

Het komt regelmatig voor dat referenten dienstverlening aan huis verrichten. In dat geval moet de IND bezien of de daaruit gegenereerde middelen van bestaan kunnen worden aangemerkt als zelfstandig, duurzaam en voldoende als bedoeld in artikel 16, eerste lid, aanhef en onder c, Vw.

Overeenkomst van opdracht of arbeidsovereenkomst

De dienstverlener verleent de door hem geleverde diensten aan de opdrachtgever op basis van een overeenkomst van opdracht dan wel op basis van een arbeidsovereenkomst. De overeenkomst van opdracht wordt gebruikt als de zorgverlener een zelfstandige (bijvoorbeeld een zzp'er) is. Ook wordt de overeenkomst van opdracht gebruikt als de zorgverlener een familielid van de opdrachtgever is die niet kan worden aangemerkt als zelfstandige. Bij een arbeidsovereenkomst neemt de opdrachtgever de zorgverlener in dienst en is de opdrachtgever de werkgever.

Indien sprake is van *een overeenkomst van opdracht* en de dienstverlener moet worden aangemerkt als een zelfstandig ondernemer, worden de middelen van bestaan verworven uit wettelijk toegestane arbeid als zelfstandige, voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. In dat geval worden de inkomsten aangegeven als winst uit onderneming in de aangifte inkomstenbelasting voor ondernemers.

Indien sprake is van een overeenkomst van opdracht en de dienstverlener is geen zelfstandig ondernemer, dan worden de middelen van bestaan verworven uit overige bron, voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. In dat geval worden de inkomsten aangegeven als resultaat uit overig werk in de aangifte inkomstenbelasting.

Indien sprake is van *een arbeidsovereenkomst*, worden de middelen van bestaan verworven uit wettelijk toegestane arbeid in loondienst, voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. In dat geval worden de inkomsten en de ingehouden loonheffing aangegeven bij loon in de aangifte inkomstenbelasting.

De keuze voor een arbeidsovereenkomst of een overeenkomst van opdracht hangt af van de omstandigheden van het geval. Er zijn namelijk een aantal vereisten waaraan een arbeidsovereenkomst moet voldoen (art 7:610 BW). Een van deze vereisten is 'in dienst van de andere partij'. Dit wordt ook wel de gezagsverhouding genoemd. Van welke arbeidsverhouding sprake is, zal veelal blijken uit de gesloten overeenkomst. Het is aan de vreemdeling of de referent om de aard van de zorgovereenkomst aan te tonen.

Een overeenkomst van opdracht wordt in het algemeen afgesloten tussen de opdrachtgever en de dienstverlener als er sprake is van een duidelijke familierelatie waarbij het familielid (eerste of tweede graad) "verplicht" is zorg te verlenen. Er is dan vaak sprake van een inwonende (huwelijks)partner, inwonend familielid, bewindvoerder, curator of mentor die door de budgethouder wordt betaald zorg te verlenen. Er is dan in de regel geen sprake van een gezagsverhouding tussen de budgethouder en de zorgverlener.

Het is echter wel mogelijk dat er een gezagsverhouding bestaat tussen de budgethouder en de zorgverlener, ook al zijn het familieleden. Indien uit feiten en omstandigheden blijkt dat er wel sprake is van een gezagsverhouding, en als gevolg hiervan sprake is van een arbeidsovereenkomst, kunnen de inkomsten worden aangemerkt als inkomsten uit arbeid in loondienst. Hiervan kan bijvoorbeeld sprake zijn als een partner of familielid niet bij de budgethouder inwoont en zorg verleent. Bij twijfel of sprake is van arbeid in

loondienst of arbeid als zelfstandige kan contact worden opgenomen met de Belastingdienst.

Vereiste premies en belastingen

In de praktijk is gebleken dat het voor de dienstverlener niet altijd mogelijk is om aan te tonen dat de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen – bijvoorbeeld omdat ten tijde van de behandeling van de verblijfsaanvraag nog geen aangifte kon worden gedaan. Als dit het geval is, is het niet redelijk om de inkomsten uit dienstverlening aan huis waarover nog geen aangifte kon worden gedaan per definitie aan te merken als niet-zelfstandig omdat niet kan worden aangetoond dat de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. Deze inkomsten kunnen ook dan worden aangemerkt als zelfstandig, tenzij sprake is van indicaties die op het tegendeel duiden.

2.11 PGB (persoonsgebonden budget)

Het Centrum Indicatiestelling Zorg bepaalt of men in aanmerking komt voor een PGB en stelt vast welke zorg voor welke periode nodig is. In het indicatiebesluit van het zorgkantoor staat vermeld uit welk bedrag het PGB bestaat en voor welke periode het budget geldig is. De ontvanger van het PGB wordt daarmee budgethouder. Hij kan een zorgovereenkomst sluiten met een zorgverlener die hij zelf uitkiest. De budgethouder moet aan het zorgkantoor verantwoording afleggen over de uitgaven.

In de zorgovereenkomst wordt vermeld welke zorg wordt verleend en welke prijs daarvoor wordt betaald. Aangezien de IND niet treedt in de solvabiliteit van de werkgever (budgethouder) wordt in zaken waarin sprake is van een PGB geen toekenningsbeschikking opgevraagd, maar is het aan de vreemdeling of referent om de aard van de zorg(arbeids)overeenkomst aan te tonen.

Overeenkomst van opdracht of arbeidsovereenkomst

Net als bij dienstverlening aan huis kan ook bij een PGB de zorgovereenkomst al naar gelang de omstandigheden van het geval worden aangemerkt als een overeenkomst van opdracht of een arbeidsovereenkomst. Bij een overeenkomst van opdracht kunnen, net als bij dienstverlening aan huis, twee soorten zorgverleners worden onderscheiden, namelijk die als een zelfstandige aangemerkt kunnen worden (zoals een zzp'er) en die niet als zelfstandige aangemerkt kunnen worden (meestal een familielid van de opdrachtgever).

Indien sprake is van *een overeenkomst van opdracht* en de zorgverlener is een zelfstandig ondernemer, worden de middelen van bestaan verworven uit wettelijk toegestane arbeid als zelfstandige, voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. In dat geval worden de inkomsten aangegeven als winst uit onderneming in de aangifte inkomstenbelasting voor ondernemers.

Indien sprake is van een overeenkomst van opdracht en de zorgverlener is geen zelfstandig ondernemer, dan worden de middelen van bestaan verworven uit overige bron, voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. In dat geval worden de inkomsten aangegeven als resultaat uit overig werk in de aangifte inkomstenbelasting.

Indien sprake is van *een arbeidsovereenkomst*, worden de middelen van bestaan verworven uit wettelijk toegestane arbeid in loondienst, voor zover de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. In dat geval worden de inkomsten en de ingehouden loonheffing aangegeven bij loon in de aangifte inkomstenbelasting.

Vereiste premies en belastingen

In de praktijk is gebleken dat het voor de zorgverlener niet altijd mogelijk is om aan te tonen dat de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen – bijvoorbeeld omdat ten tijde van de behandeling van de verblijfsaanvraag nog geen aangifte kon worden gedaan. Als dit het geval is, is het niet redelijk om de inkomsten uit PGB waarover nog geen aangifte kon worden gedaan per definitie aan te merken als niet-

zelfstandig omdat niet kan worden aangetoond dat de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. Deze inkomsten kunnen ook dan worden aangemerkt als zelfstandig, tenzij sprake is van indicaties die op het tegendeel duiden.

Om meer zekerheid te hebben dat de vereiste premies en belastingen zullen worden afgedragen, kan de zorgverlener worden gewezen op de mogelijkheid om zijn administratie uit te besteden aan het SVB Servicecentrum PGB of een andere instelling die de salarisadministratie regelt. Veel zorgverleners maken reeds gebruik van deze mogelijkheid. En van degenen die dat nog niet doen zal een deel gehoor geven aan het advies van de IND. Als echter geen gehoor wordt gegeven aan het advies van de IND is de enkele omstandigheid dat de administratie niet is uitbesteed geen reden om de inkomsten aan te merken als niet-zelfstandig.

3 Inkomen uit eigen vermogen

3.5 De vreemdeling beschikt zelf over een eigen vermogen

Bij de middelentoets luidt de hoofdregel bij gezinsmigratie dat de hoofdpersoon duurzaam en zelfstandig over voldoende middelen van bestaan moet beschikken. Dat blijkt uit artikel 7 van de gezinsherenigingsrichtlijn en artikel 3.22 Vb. Alleen in het kader van een aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur van een verblijfsvergunning of de intrekking van een verblijfsvergunning wordt indien van toepassing zowel naar de middelen van betrokkene als die van de hoofdpersoon gekeken (B1/6.2.3. en 6.3).

Maar in het arrest Chakroun (C 578/08) heeft het HvJEU geoordeeld dat de omvang van de behoeften van persoon tot persoon sterk kan verschillen, en dat dus steeds een concrete beoordeling van de situatie van iedere aanvrager moet worden gemaakt. Deze uitlegging vindt steun in artikel 17 van de richtlijn, op grond waarvan verzoeken om gezinshereniging individueel moeten worden behandeld. Kortom, het HvJEU eist maatwerk als het om het middelenvereiste gaat. Lidstaten mogen allerlei referentiecriteriën vaststellen, maar het moet altijd mogelijk zijn om daar door middel van een individuele resttoets van af te wijken als de aanvrager aantoont dat wel degelijk sprake is van stabiele en regelmatige inkomsten.

Bezien in het licht van het arrest Chakroun is het dus niet meer dan logisch om rekening te houden met het eigen vermogen van de vreemdeling.

3.6 Huurinkomsten

Huurinkomsten kunnen onderverdeeld worden in:

1. Inkomsten uit onderhuur of verhuur van een kamer in eigen huis;
2. Inkomsten uit verhuur van (een gedeelte van) een tweede zelfstandige woning.

Ad 1.

Huurinkomsten uit onderhuur of verhuur van een kamer in eigen huis worden aangemerkt als inkomsten uit overige bron. Hieronder volgt de werkwijze die je moet volgen om te kunnen beoordelen of de inkomsten als zelfstandig en duurzaam kunnen worden beschouwd.

Van particuliere verhuur is sprake wanneer:

- een of meer kamers worden verhuurd in het huis waarin de hoofdpersoon woonachtig is;
- zowel de hoofdpersoon als de huurder staan ingeschreven op hetzelfde BRP adres; en
- er een commerciële relatie bestaat met de huurder. Dit wil zeggen dat er een huur- en/of kostgangersovereenkomst bestaat en de hoofdpersoon met de huurder niet een gezamenlijke huishouding (als echtpaar/partners) voert of heeft gevoerd.

Wanneer een hoofdpersoon inkomsten uit particuliere verhuur aanvoert, moet de hoofdpersoon de volgende bewijsmiddelen overleggen:

- Een (onder)huurcontract waaruit blijkt dat de inkomsten uit verhuur nog minimaal 1 jaar beschikbaar zijn (de kale huurprijs moet hieruit blijken) en

waaruit blijkt dat het om een marktconforme prijs gaat;

- Een uittreksel uit de BRP waaruit blijkt dat de huurder op hetzelfde adres staat ingeschreven als de hoofdpersoon vanaf het moment dat de huurovereenkomst is ingegaan;
- Bank- of giroafschriften waaruit blijkt dat de gevraagde prijs daadwerkelijk ontvangen wordt;
- Aangifte inkomstenbelasting over het voorgaande jaar (in het geval de inkomsten opgegeven moeten worden en al in het voorgaande jaar beschikbaar waren).

Ad 2.

Een tweede woning wordt beschouwd als vermogen. Voor de berekening van inkomsten uit vermogen bestaan beleidsregels. Maar deze beleidsregels houden geen rekening met de eventuele huuropbrengsten uit een tweede woning. Toch kan er aanleiding bestaan om deze opbrengsten mee te wegen bij de toetsing aan het middelenvereiste. Het zijn dan inkomsten uit overige bron – te vergelijken met de inkomsten ad 1. Denk er dan wel aan dat tegenover de opbrengsten vaak ook kosten en/of uitgaven staan. Ook daar moet rekening mee worden gehouden. Daarbij kun je bijvoorbeeld denken aan maandelijkse huuropbrengsten waar tegenover maandelijkse hypotheekkosten en onderhoudskosten aan het pand staan.

Kamerverhuurvrijstelling

Inkomsten uit onderhuur of verhuur van een kamer in de eigen woning kunnen, indien aan bepaalde voorwaarden is voldaan, zijn vrijgesteld van inkomstenbelasting. Voor de voorwaarden en de maximale hoogte van de ontvangen huur zie de site van de Belastingdienst.

4 Inkomsten uit het buitenland

Buitenlandse inkomsten kunnen ingevolge artikel 3.73 Vb als zelfstandig worden beschouwd ook wanneer geen belastingen en sociale premies in Nederland worden afgedragen. Artikel 3.73, eerste lid, onder a, Vb schept hiervoor ruimte door te spreken van 'vereiste premies en belastingen'. Voor de groep mensen die in Nederland woonachtig is maar wiens inkomsten uit het buitenland afkomstig zijn, geldt dat ze in principe belastingplichtig zijn in Nederland. De Belastingdienst is de overheidsorganisatie die beoordeelt of over deze inkomsten premies en belastingen in Nederland moeten worden afgedragen. Voor de IND is van belang dat in ieder geval duidelijk wordt dat de inkomsten worden opgegeven aan de Belastingdienst. Het is echter niet redelijk om buitenlandse inkomsten waarover nog geen aangifte kon worden gedaan per definitie aan te merken als niet-zelfstandig omdat niet kan worden aangetoond dat de vereiste premies en belastingen zijn afgedragen. Deze inkomsten kunnen ook dan worden aangemerkt als zelfstandig, tenzij sprake is van indicaties die op het tegendeel duiden.

De duurzaamheid en de hoogte van buitenlandse inkomsten worden zo veel mogelijk op dezelfde manier bepaald als inkomsten die hier te lande zijn verkregen.

5. Inkomen uit overige bron / inkomensvervangende uitkering

5.1 Gemeenteraadsleden

Gemeenteraadsleden worden voor vier jaar gekozen en verkrijgen een vergoeding voor de tijd die zij aan het Raadswerk besteden (deze tijd verschilt per gemeente). Zij hebben geen arbeidsovereenkomst en de gemeente is niet hun werkgever. Dat betekent bijvoorbeeld dat zij niet vallen onder de werknemersverzekeringen zoals de Werkloosheidswet, Ziektewet en WAO. Evenmin geldt voor hen de pensioenvoorziening van bijvoorbeeld het ABP. Eigen voorzieningen zijn er op die onderdelen getroffen in de wet (Appa), in rechtspositie-besluiten en in verordeningen. Een soortgelijke situatie kan ook voor Kamerleden gelden.

Voor het afdragen van loonbelasting en premies volksverzekeringen bestaan voor deze groep twee mogelijkheden:

1. de opting-in regeling;
2. resultaat uit overige werkzaamheden

1. Opting-in

Opting-in is een wettelijke mogelijkheid om met betrekking tot arbeidsverhoudingen die geen dienstbetrekking zijn toch het wettelijke regime van de loonbelasting van toepassing te laten zijn (zie ook paragraaf 3.8). In het geval van gemeenteraadsleden houdt dit in dat het raadslid samen met de gemeente afsprekt dat voor het raadslid loonbelasting en premies worden ingehouden op de vergoeding. De gemeente draagt die dan af aan de belastingdienst. De inkomsten worden als loon belast in box 1. In deze opting-in constructie kunnen de inkomsten van het raadslid als zelfstandig worden beschouwd ook al worden geen premies werknemersverzekeringen afgedragen en is er geen sprake van een dienstbetrekking.

Aangezien geen arbeidsovereenkomst overgelegd kan worden, wordt met betrekking tot de duurzaamheid van de inkomsten uit het werk als raadslid aansluiting gezocht bij de periode van benoeming in de Raad. Deze zal normaal gesproken vier jaar bedragen. Wanneer aan de hand van de verkiezingsdatum voor de gemeenteraad blijkt dat een raadslid voor nog minimaal één jaar in de gemeenteraad zitting heeft, worden de middelen als duurzaam aangemerkt. Om de hoogte en duurzaamheid van het inkomen uit vergoeding voor gemeenteraadswerk aan te tonen, kunnen onder meer de volgende bescheiden overgelegd worden:

- Een verklaring waaruit blijkt dat door het raadslid en de gemeente aan de Belastingdienst kenbaar is gemaakt dat gekozen is voor de opting-in Regeling;
- Bescheiden waaruit blijkt dat de betrokken persoon daadwerkelijk als raadslid is geïnstalleerd;
- Een verklaring waaruit blijkt hoeveel de financiële tegemoetkoming van het raadslid per maand zal bedragen zonder incidentele vergoedingen;
- Loonstroken waaruit de inkomsten blijken over de afgelopen drie maanden en waaruit blijkt dat loonheffing wordt ingehouden.

2. Resultaat uit overige werkzaamheden

Wanneer niet voor de opting-in regeling wordt gekozen, geldt voor het raadslid dat hij voor de Wet inkomstenbelasting 2001 resultaat uit overige werkzaamheden geniet. In dat geval is het winststelsel van toepassing. Betrokkene moet dan alle ontvangsten verantwoorden als winst en de gemaakte kosten daarop in mindering brengen. Deze gegevens dienen bij de jaaropgave doorgegeven te worden aan de Belastingdienst die vervolgens de in te houden loonbelasting en premies volksverzekeringen berekent.

Ingevolge art 3.73, eerste lid, onder a, Vb dienen de vereiste premies en belastingen te worden afgedragen. Wanneer geen twijfel bestaat over de afdracht van loonbelasting en premies volksverzekeringen kan de vergoeding die het gemeenteraadslid ontvangt voor raadswerk als zelfstandig worden beoordeeld.

5.2 Algemene Nabestaandenwet (Anw)

Een uitkering ingevolge de Anw wordt aangemerkt als zelfstandige middelen van bestaan.

Gevolgen samenwonen of hertrouwen nabestaande

Indien op grond van het doel waarvoor verblijf wordt aangevraagd vaststaat dat de hoofdpersoon met de vreemdeling zal gaan samenwonen, wordt een uitkering ingevolge de Anw niet als duurzaam aangemerkt. De reden hiervoor is dat deze uitkering vervalt als de nabestaande hertrouwt dan wel met iemand een gezamenlijke huishouding gaat voeren. Ook de halfwezenuitkering eindigt bij hertrouwen of samenwonen van de ouder en kan in deze situatie dus niet als duurzaam worden aangemerkt.

Halfwezenuitkering: wijziging Anw per 1 juli 2013

Voor 1 juli 2013 bestond de nabestaandenuitkering Anw uit een nabestaandenuitkering en een halfwezenuitkering. Vanaf 1 juli 2013 is de halfwezenuitkering komen te vervallen. De halfwezenuitkering wordt geïntegreerd met de nabestaandenuitkering.

Door de integratie van de halfwezenuitkering met de nabestaandenuitkering gaan voor de halfwezenuitkering - voor wat betreft het ontvangen van de uitkering - dezelfde regels gelden als voor de nabestaandenuitkering. Dit betekent dat de halfwezenuitkering ook inkomensafhankelijk wordt en eindigt bij hertrouwen of samenwonen van de

nabestaande. De halfwezenuitkering kan dus ook niet meer worden aangemerkt als duurzame middelen, door de samenwoning of andere omstandigheden van de ouder.

Achtergrondinformatie

Voor nabestaanden met een kind jonger dan 18 jaar is de halfwezenuitkering vervallen. Dit zorgt voor een hoge en een lage nabestaandenuitkering. Nabestaanden met kinderen jonger dan 18 jaar ontvangen een hoge nabestaandenuitkering van 90% van het nettominimumloon. Nabestaanden zonder kinderen blijven een nabestaanden-uitkering van 70% van het netto-minimumloon ontvangen. Het inkomen dat verdiend wordt, wordt in mindering gebracht op de uitkering.

5.3 Duurzaamheid WGA-uitkering

WGA staat voor Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten. De WGA is een inkomensvoorziening en maakt deel uit van de Wet WIA (Wet Werk en Inkomen naar Arbeidsvermogen).

In de praktijk is gebleken dat niet altijd duidelijk is of een WGA-uitkering als duurzaam aan te merken is, omdat vrijwel nooit bij ons bekend is wanneer een herkeuring zal plaatsvinden (die al dan niet zal leiden tot aanpassing van de uitkering).

Een WGA-uitkering kent 3 uitkeringsvormen:

1. de loongerelateerde uitkering
2. de loonaanvullingsuitkering
3. de vervolguitkering

Ad 1 : De loongerelateerde uitkering duurt ten minste 3 maanden en ten hoogste 38 maanden. De duur van de uitkering wordt in de toekenningsbeschikking vastgesteld. Is deze eenmaal toegewezen, dan kan die niet worden ingetrokken. Deze uitkering is duurzaam als deze op het moment van de aanvraag dan wel de beschikking nog tenminste een jaar beschikbaar is. Pas omstreeks het einde van deze uitkering vindt een herbeoordeling plaats.

Ad 2 en 3 : De loonaanvullingsuitkering en de vervolguitkering duren – bij ongewijzigde omstandigheden – voort tot het 65e jaar. Dat betekent dat de middelen als duurzaam worden beoordeeld, *tenzij* in de stukken een concrete herkeuringsdatum is opgenomen. Nadere toelichting:

- Er bestaat in de Wet WIA in het kader van de WGA geen wettelijke verplichting tot een jaarlijkse herbeoordeling. De herbeoordeling is daarmee in feite een toekomstige onzekere gebeurtenis.
- Als niet bekend is op welke datum deze herkeuring plaats zal vinden, kunnen we *niet* concluderen dat de WGA-uitkering niet duurzaam is.
- De verzekeringsarts neemt in zijn rapportage op of (en op welke termijn) een herbeoordeling geïndiceerd is. De rapport geeft derhalve slechts een indicatie, maar geen concrete datum. Wanneer de herbeoordeling daadwerkelijk zal plaatsvinden, is afhankelijk van de ruimte die het UWV heeft.
- Dit betekent dat, tenzij uit de stukken een concrete herkeuringsdatum blijkt, *niet* kan worden geconcludeerd dat de uitkering niet duurzaam zou zijn.
- Indien een specifieke herbeoordelingsdatum bekend is, kan niet worden uitgesloten dat deze een aanpassing van de uitkering tot gevolg heeft. Daarmee kan de uitkering niet als duurzaam worden aangemerkt.

NB: het bovenstaande ziet alleen op de duurzaamheid van de middelen, niet op de vraag of de middelen voldoende zijn. Overigens komt een klant met een WGA uitkering niet in aanmerking voor vrijstelling van het middelenvereiste vanwege arbeidsongeschiktheid.

5.4 Ziektewet (Zw)

Duurzaamheid

Een Zw-uitkering is een inkomensvervangende uitkering krachtens een Sociale Verzekeringswet waarvoor premies zijn afgedragen. De inkomsten uit een Zw-uitkering worden derhalve ingevolge de Vw aangemerkt als zelfstandige middelen van bestaan.

Hoofregel: een beroep op de Zw kan slechts worden gedaan in het geval de zieke geen werkgever meer heeft. Denk aan:

- uitzendkrachten zonder een vast contract met het uitzendbureau;
- oproepkrachten (afhankelijk van het soort oproepcontract);
- thuiswerkers, musici en artiesten;
- stagiairs met een stagevergoeding;
- werklozen die langer dan 13 weken ziek zijn;
- vrijwillig verzekerden;
- mensen die binnen vier weken na het einde van de verzekering ziek worden (nawerking).

Uitzonderingen: sommige werknemers hebben bij ziekte wél recht op een uitkering ingevolge de Zw. Denk aan:

- orgaandonoren die door de donatie ziek zijn;
- zwangere of net bevallen vrouwen die door de zwangerschap of bevalling ziek zijn geworden;
- gedeeltelijk arbeidsongeschikten die ziek worden binnen 5 jaar nadat zij zijn aangenomen (no-riskpolis);
- zieke werknemers van wie het tijdelijke arbeidscontract afloopt tijdens de ziekte.

Meewegen WW- en ZW-uitkering bij flextoets

Volgens artikel 3.24b VV zijn in het kader van verblijf als familie- of gezinslid middelen van bestaan verkregen uit arbeid in loondienst eveneens duurzaam, indien op het tijdstip waarop de aanvraag is ontvangen of de beschikking wordt gegeven een aaneengesloten periode van een jaar voldoende middelen van bestaan uit arbeid in loondienst zijn verworven en de middelen van bestaan nog zes maanden beschikbaar zijn.

Werkloosheids- en ziektewetuitkeringen worden in het kader van artikel 3.24b VV dus niet meegenomen. Wel bestaat bij een kortstondig beroep op de Werkloosheids- of Ziektewet ruimte om deze aanscherping in individuele gevallen achterwege te laten indien een onredelijke uitkomst dreigt (Stcrt. 2017, 17314).

Echter, volgens de AbRS (ECLI:NL:RVS:2020:1306) is dit niet in overeenstemming met de EU-gezinsherenigingsrichtlijn (richtlijn 2003/86/EG). Artikel 3.24b VV moet zo worden uitgelegd dat werkloosheids- en ziektewetuitkeringen als middelen van bestaan verkregen uit arbeid in loondienst moeten worden beschouwd. Het zijn immers uitkeringen die niet van overheidswege worden verstrekt en waarvoor eerder in de hoedanigheid van werknemer premies zijn afgedragen. Van een beroep op het stelsel voor bijstand is geen sprake, aldus de AbRS.

Gelet op de uitspraak van de AbRS worden werkloosheids- en ziektewetuitkeringen bij toepassing van artikel 3.24b VV aangemerkt als middelen verkregen uit arbeid in loondienst.

Hoewel de uitspraak van de AbRS alleen ziet op de uitleg van artikel 3.24b VV heeft de uitspraak ook gevolgen voor artikel 3.75, derde lid, Vb en paragraaf B1/4.3.3.1 Vc. Hierin worden werkloosheids- en ziektewetuitkeringen gelijkgesteld met inkomen uit arbeid in loondienst, mits deze uitkeringen in totaal niet langer dan zesentwintig weken zijn ontvangen. Deze onderstreepte restrictie is als gevolg van de uitspraak van de AbRS komen te vervallen.

5.5 Uitkering verzekering Wet Arbeid Zelfstandigen (WAZ)

De verzekering voor de Wet Arbeid Zelfstandigen (WAZ) is per 1 augustus 2004 beëindigd. Een verzekering voor zelfstandigen bestaat vanaf 1 augustus 2004 alleen nog in de private sfeer.

- De (meewerkende partner van de) zelfstandige of beroepsbeoefenaar die op 31 juli 2004 reeds arbeidsongeschikt was, kan nog een beroep doen op een WAZ uitkering.

- Degenen die later arbeidsongeschikt worden, niet meer.

6. Vrijstellingsgronden

Indien de referent voldoet aan één van de volgende voorwaarden, wijst de IND, met toepassing van artikel 3.13, tweede lid, Vb, de aanvraag voor een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd niet af op grond van het middelenvereiste.

6.1 Ontheffing van verplichting tot arbeidsinschakeling

Vrijstelling?

Binnen het beleid wordt met de woorden 'in ieder geval' in paragraaf B7/2.1.1 Vc ruimte geboden om die situaties te kunnen ondervangen, die niet kunnen voldoen aan vijf jaar volledige ontheffing van alle verplichtingen bedoeld in artikel 9, eerste lid, Participatiewet en de IND toch van mening is dat de referent blijvend niet in staat is om aan de wettelijke verplichting tot arbeidsinschakeling te voldoen.

6.2 Pensioengerechtigde leeftijd

De referent heeft de pensioengerechtigde leeftijd, bedoeld in artikel 7a, eerste lid, van de Algemene Ouderdomswet bereikt (vanaf 1 januari 2013 geleidelijk oplopend van 65 naar 67 jaar in 2021, nieuwe verhogingen vanaf 2022 nog nader vast te stellen).

6.3 Familie- of gezinslid van een slachtoffer van mensenhandel, getuige-aangever mensenhandel of slachtoffer eengerelateerd / huiselijk geweld

Indien de referent een verblijfsvergunning heeft op tijdelijke humanitaire gronden, verband houdend met mensenhandel of eengerelateerd geweld of huiselijk geweld, dan wijst de IND met toepassing van artikel 3.13, tweede lid, Vb de aanvraag voor een verblijfsvergunning *niet* af op grond van het middelenvereiste.

6.4 Referent met asielvergunning bij gezinsherenigingsaanvraag binnen drie maanden

In punt 11.5 van de uitspraak van 31 oktober 2019 (ECLI:NL:RVS:2019:3682) heeft de AbRS geoordeeld dat als een vluchteling of subsidiair beschermde een reguliere aanvraag indient binnen de in artikel 12, eerste lid, derde alinea, van de gezinsherenigingsrichtlijn (2003/86/EG) vermelde termijn van drie maanden, de gezinsherenigingsrichtlijn niet toestaat dat de staatssecretaris eist dat aan de vereisten van artikel 7, eerste lid, van de gezinsherenigingsrichtlijn wordt voldaan. Eén van de vereisten van artikel 7, eerste lid, van de gezinsherenigingsrichtlijn is het middelenvereiste.

Met vluchtelingen of subsidiair beschermde worden vreemdelingen bedoeld aan wie een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 28 Vw is verleend.

Een vreemdeling aan wie een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is verleend, kan als referent een afgeleide verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd voor nareizende gezinsleden aanvragen op grond van het tweede lid van artikel 29 Vw. Deze aanvraag moet binnen drie maanden worden ingediend nadat aan de referent zijn verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is verleend. Dit staat bekend als de nareisprocedure. Ook de vreemdeling die op grond van de nareisprocedure een afgeleide verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd heeft verkregen, mag na inreis in Nederland zelf als referent optreden voor een ander persoon in een nareisprocedure (beter bekend als 'nareis op nareis'), mits eerst aan hem op grond van artikel 29, eerste lid, Vw een zelfstandige verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is verleend.

De vreemdeling aan wie een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd is verleend, kan er echter ook voor kiezen om een reguliere gezinsherenigingsaanvraag in te dienen voor zijn gezinsleden. Als hij deze aanvraag binnen drie maanden indient, kan

de aanvraag – gelet op de uitspraak van 31 oktober 2019 – niet worden afgewezen op grond van het middelenvereiste.

De termijn van drie maanden gaat in op de dag na die waarop het besluit voor verlening van de verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd aan de referent bekend is gemaakt.

De termijn van drie maanden is veiliggesteld als:

- het gezinslid eerder dan de referent Nederland is ingereisd en hier een aanvraag om een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd heeft ingediend; of
- de referent in Nederland of het nareizende gezinslid in het land van herkomst, dan wel het land van bestendig verblijf, binnen de termijn van drie maanden een aanvraag indient voor een mvv.

7. Intrekken/ niet-verlengen

De IND wijst een aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur van een vvr voor gezinshereniging of gezinsvorming af op grond van het middelenvereiste als sprake is van een geheel of gedeeltelijk beroep op de algemene middelen. Dit geldt ook voor het intrekken van een dergelijke vvr.

De IND toetst de middelen vereenvoudigd. De aanvrager legt bij zijn verlengingsaanvraag een ingevulde en ondertekende verklaring over, waarmee hij verklaart dat hij en/of zijn gezinsleden wel of geen gehele of gedeeltelijke uitkering ten laste van de algemene middelen ontvangen. Welke uitkeringen daaronder vallen, staat in de verklaring vermeld.

Als de vreemdeling/referent verklaart geen uitkering ten laste van de algemene middelen te ontvangen, controleert de IND dit in alle gevallen in de daarvoor geëigende geautomatiseerde systemen. Als uit deze controle blijkt dat de vreemdeling - in tegenstelling tot hetgeen hij heeft verklaard - toch een uitkering ten laste van de algemene middelen ontvangt, kan sprake zijn van een onderzoeksindicatie in de zin van werkinstructie nr. 2006/13. Dat houdt in dat de zaak een hoog risicoprofiel krijgt en nader onderzocht dient te worden. Dit kan bijvoorbeeld door het inwinnen van informatie bij de uitkeringsinstantie en/of door het bieden van herstel verzuim.

Als naar aanleiding daarvan het voornemen bestaat de verlengingsaanvraag af te wijzen, moet de vreemdeling op grond van artikel 4:8 Awb in de gelegenheid gesteld worden zijn zienswijze daarop te geven. Als de vreemdeling heeft verklaard dat hij een uitkering ontvangt ten laste van de algemene middelen geldt dit eveneens als een onderzoeksindicatie. Ook in dat geval krijgt de zaak een hoog risicoprofiel. Overigens staat het de medewerker vrij om in weerwil van het vorenstaande in voorkomende gevallen geen onderzoeksindicatie en dus geen hoog risicoprofiel aan te nemen - bijvoorbeeld indien op voorhand de inschatting is gemaakt dat een nader onderzoek de uitkomst van de zaak niet anders zal maken. Daarbij valt te denken aan de volgende situaties:

1. De referent heeft de pensioengerechtigde leeftijd.
2. De referent is blijvend en volledig arbeidsongeschikt.
3. De referent kan blijvend niet voldoen aan de verplichting tot arbeidsinschakeling.
4. Er wordt verlenging gevraagd van een verblijfsvergunning, waarbij:
  - de Mvv is afgegeven vóór 1 november 2004, of de eerste verlening van de verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd plaatsvond met een ingangsdatum gelegen vóór 1 november 2004; én
  - er is verblijf toegestaan bij een hoofdpersoon die de Nederlandse nationaliteit heeft dan wel in het bezit is van een verblijfsvergunning regulier of asiel voor onbepaalde tijd.In dat geval valt de belangenafweging bij voorbaat uit in het voordeel van betrokkene.

5. De referent is bij eerste toelating vrijgesteld van het middelenvereiste en er zijn geen nieuw gebleken feiten of gewijzigde omstandigheden.

Als de aanvraag tot het verlengen van de geldigheidsduur van de verblijfsvergunning kan worden afgewezen, omdat de vreemdeling of de persoon bij wie deze verblijft niet meer beschikt over voldoende zelfstandig verworven middelen van bestaan, wordt bezien of de gevolgen voor de vreemdeling niet onevenredig zijn in verhouding tot de met het middelenvereiste te dienen doelen.

Bij deze belangenafweging worden de volgende factoren betrokken:

- de nationaliteiten van de vreemdeling en de gezinsleden (waaronder tevens wordt begrepen de hoofdpersoon). Hierbij is met name van belang de vraag of (één van de) gezinsleden de Nederlandse nationaliteit heeft;
- voor zover de hoofdpersoon in het bezit is van een verblijfsvergunning regulier: het doel en de (niet-)tijdelijkheid van deze verblijfsvergunning;
- de duur van het verblijf van de vreemdeling en de gezinsleden in Nederland op grond van een verblijfsvergunning;
- de banden van de vreemdeling en de gezinsleden met het herkomstland;
- de reden waarom niet meer wordt beschikt over voldoende middelen van bestaan;
- de duur en hoogte van middelen van bestaan die eventueel nog wel beschikbaar zijn;
- de mate waarin de vreemdeling eventueel een (aanvullend) beroep doet op de algemene middelen en (voor zover van toepassing) de reden waarom een vreemdeling dit beroep doet;
- eventuele bijzondere omstandigheden ten aanzien van de vreemdeling en de gezinsleden.

Vrijwillige werkloosheid

Het economisch welzijn van Nederland is een van de gronden waarop inmenging in het familie- of gezinsleven, bedoeld in artikel 8 EVRM, kan worden gerechtvaardigd. Bij de belangenafweging die toetsing aan artikel 8 EVRM meebrengt, komt aan het feit dat er sprake is van vrijwillige of verwijtbare werkloosheid en van een beroep op de publieke middelen een zodanig zwaar gewicht toe, dat verblijfsbeëindiging veelal een gerechtvaardigde inmenging zal betekenen.

Gelet op het voorgaande wordt behoudens de vrijstellingsgronden van artikel 3.85 Vb de aanvraag om verlenging van de geldigheidsduur in ieder geval afgewezen indien de hoofdpersoon tijdens de geldigheid van de verblijfsvergunning:

- a. vrijwillig of door eigen toedoen werkloos is geworden; en
- b. een beroep doet op de publieke middelen.

Onder deze omstandigheden wordt ook de nog geldige verblijfsvergunning ingetrokken.

Ad a.

Het enkele feit dat iemand werkloos is na het einde van een arbeidsovereenkomst voor bepaalde duur, is onvoldoende om aan te nemen dat sprake is van vrijwillige werkloosheid. Vrijwillige werkloosheid kan wel worden aangenomen indien er andere feiten en omstandigheden zijn waaruit kan worden afgeleid dat het einde van het dienstverband een niet-onvrijwillig karakter heeft of dat na einde dienstverband de werkloosheid alsnog een niet-onvrijwillig karakter heeft gekregen, hetgeen onder meer kan blijken uit uitsluiting van of strafkorting op de uitkering.

Er kan gesproken worden van vrijwillige werkloosheid indien een werknemer verwijtbaar werkloos is geworden in de zin van artikel 24 WW. Dit is het geval als hij:

- zich zodanig verwijtbaar heeft gedragen dat hij redelijkerwijs heeft moeten begrijpen dat dit gedrag zijn ontslag tot gevolg zou kunnen hebben (bijvoorbeeld ontslag op staande voet);
- ontslag heeft genomen, zonder dat aan de voortzetting van zijn dienstbetrekking voor hem zodanige bezwaren zijn verbonden dat deze voortzetting redelijkerwijs niet van hem zou kunnen worden gevergd.

Of een werknemer al dan niet verwijtbaar werkloos is geworden, dient naar behoren te worden geconstateerd door het CWI, de Gemeentelijke Sociale Dienst of het uitvoeringsorgaan van de sociale verzekeringen. Indien geconstateerd wordt dat de hoofdpersoon niet door eigen toedoen werkloos is, is hij onvrijwillig werkloos.

Onjuiste gegevens

De wijziging van de middelenpositie kan ook samenhangen met het verstrekken van onjuiste gegevens dan wel het achterhouden van gegevens terwijl die gegevens tot afwijzing van de oorspronkelijke aanvraag tot het verlenen of het verlengen zouden hebben geleid. Ook dit is een grond om de vvr in te trekken (artikel 18, eerste lid aanhef en onder c Vw juncto artikel 19 Vw), en wel met terugwerkende kracht (volledig, teruggaand tot datum vergunningverlening) waarbij het niet uitmaakt of opzet in het spel is. Hierbij zijn verschillende situaties te onderscheiden:

1. De onjuiste gegevens zijn verstrekt dan wel de relevante gegevens zijn achtergehouden vóór het moment van ambtshalve verlening van de eerste vvr.
2. De onjuiste gegevens zijn verstrekt dan wel de relevante gegevens zijn achtergehouden ná ambtshalve verlening van de eerste vvr.

Ad 1.

Indien de middelenpositie is gewijzigd vóór de datum van de daadwerkelijke afgifte van de mvv kan de vvr worden ingetrokken wegens het verstrekken van onjuiste gegevens dan wel het achterhouden van gegevens indien die zouden hebben geleid tot afwijzing van de mvv-aanvraag.

Indien daarentegen de middelenpositie is gewijzigd tussen het moment van afgifte van de mvv en vóór ambtshalve verlening van de vvr, geldt het volgende. Met de invoering van de MVV-TEV-procedure per 1 juni 2013 bestaat niet langer een toetsmoment na afgifte van de mvv en vóór ambtshalve verlening van de vvr. Het ontbreken van een dergelijk toetsmoment in combinatie met het feit dat in de wet- en regelgeving geen duidelijke eigenstandige informatieplicht is opgenomen, leidt ertoe dat een vvr in dat geval niet kan worden ingetrokken wegens het verstrekken van onjuiste gegevens dan wel het achterhouden van relevante gegevens. Dit is anders indien niet slechts sprake is van een gewijzigde middelenpositie maar van fraude zoals het overleggen van een gefingeerd dienstverband. In dat geval kan de vvr wél worden ingetrokken op grond van het verstrekken van onjuiste gegevens.

Ad 2.

Indien na de ambtshalve verlening van de vvr een wijziging optreedt in de inkomenspositie van referent of betrokkene, is in beginsel geen sprake van het verstrekken van onjuiste gegevens dan wel het achterhouden van relevante gegevens.

Het komt echter voor dat een vvr is verleend in het kader van gezinsmigratie waarbij ten tijde van de toetsing van de mvv en bij de ambtshalve verlening van de vvr aan de voorwaarden – waaronder de middeleneis - werd voldaan maar waarbij vrijwel direct na het verlenen van de vvr is gestopt met werken, terwijl sprake was van een opzegtermijn van (meer dan) een maand. In dat geval zou aangenomen mogen worden dat de referent en de vreemdeling al vóór de verlening van de vvr wisten dat vanwege de beëindiging van het dienstverband niet langer zou worden voldaan aan het middelenvereiste. Een dergelijke zaak leent zich voor intrekking van de verblijfsvergunning wegens het verstrekken van onjuiste gegevens.

Bedenk dat volgens UWV het opzeggen van het dienstverband met wederzijds goedvinden, niet zomaar kan. We kunnen daarom ook niet zondermeer uitgaan van de juistheid van deze verklaring. Bovendien is de ervaring dat een dergelijke verklaring in de meeste gevallen wordt overgelegd eerst nadat een voornemen tot intrekking van de verblijfsvergunning is verzonden. Gelet op de informatieplicht die op referent en de

vreemdeling rust, had referent een dergelijke verklaring per ommekeer na beëindiging van het dienstverband al moeten overleggen bij de IND. Als dat niet is gedaan en men eerst met een dergelijke verklaring komt na de ontvangst van een voornemen tot intrekking vergunning, vormt dat zelfs reden te twijfelen aan de juistheid van deze verklaring.

In dergelijke situaties kan per geval worden gezien of de verblijfsvergunning regulier gelijk kan worden ingetrokken of dat je beter eerst nader onderzoek kunt verrichten, bijvoorbeeld door middel van het houden van een hoorzitting. Tijdens deze hoorzitting kan dan uitgebreid doorgevraagd worden naar het dienstverband.

Om de houdbaarheid van een besluit tot intrekking te vergroten, ligt het in de rede enkel in te trekken in zaken waarin tevens kan worden gewezen op de volgende omstandigheden die uit het dossier naar voren komen:

- 1) de referent heeft een arbeidsverleden dat zich kenmerkt door langdurige perioden waarin niet wordt voldaan aan het middelenvereiste,
- 2) vervolgens wordt (kort) voorafgaand aan de mvv verlening plotseling een recent vast arbeidscontract dan wel een contract voor bepaalde tijd met een opvallend lange looptijd wordt overgelegd.
- 3) Dit contract is kort na inreis en gezien de opzegtermijnen naar mag worden aangenomen vóór de vergunningverlening al weer beëindigd. Althans, aangenomen mag worden dat het voornemen tot beëindiging van de arbeidsovereenkomst al aanwezig was vóór de vergunningverlening. Gelet op deze samenhang van factoren wordt het ongeloofwaardig geacht (of is niet aannemelijk) dat hier sprake was van een reële arbeidsbetrekking (zodat intrekking op zijn plaats is).

Als dit zich in vorenstaande combinatie niet voordoet, zullen besluiten tot intrekking lastig(er) te verdedigen zijn.

8. Overig

8.1 Aantekening “publieke middelen” op verblijfsdocument

Het is denkbaar dat je in een uitzonderlijk geval afwijkt van de hoofdregel met betrekking tot de aantekening inzake publieke middelen behorend bij de betreffende beperking. Stel dat je bij het verlenen van de vergunning vrijstelt van de voorwaarde ‘middelen van bestaan’, dan is het in het verlengde daarvan logisch dat je geen aantekening met betrekking tot een beroep op de algemene middelen opneemt in de beschikking en/of op het pasje.

Wanneer sprake is geweest van vrijstelling van het middelenvereiste, wordt geen algemene middelenaantekening opgenomen bij de volgende kwalificaties: 320, 322, 324, 326, 340, 342, 344, 352, 415, 416, 417 en 418.

Wanneer de verblijfsvergunning voor kwalificatie 410 en 411 is verleend nadat de vreemdeling een jaar in het bezit geweest van artikel 64 Vw, wordt evenmin een algemene middelenaantekening geplaatst.

Bij kwalificaties 436, 438 en 440 wordt geen algemene middelenaantekening geplaatst als de referent de Nederlandse nationaliteit heeft.

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/8 Aanmeldgehoren
Hoofdtask	Asiel
Relatie met	WI 2020/5 (samen)werken met een tolk, WI 2021/9 Bijzondere procedurele waarborgen, WI 2021/12 Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure, WI 2021/13 Nader gehoor
Publicatiedatum	25-06-2021
Geldig vanaf	25-06-2021
Geldig tot en met	25-06-2022
Bijlage(n)	Geen

A. Inleiding

Deze werkinstructie beoogt inzicht te geven in het doel van het aanmeldgehoor. Daarnaast wordt een toelichting gegeven op het format van dit gehoor. In de toelichting zal worden ingegaan op de achtergronden van de te behandelen onderdelen van het format. De nummering in paragraaf C (format aanmeldgehoor) van deze werkinstructie sluit zo veel mogelijk aan op de nummering van de betreffende onderdelen van het format.

In deze werkinstructie zal vanwege de leesbaarheid over de vreemdeling worden geschreven in de mannelijke vorm.

In deze werkinstructie wordt op momenten verwezen naar vragenlijsten die beschikbaar zijn bij het uitvoeren van het gehoor. Het is echter niet de bedoeling dat deze vragen als van een lijstje voorgelezen worden. De medewerker stelt vragen (over de genoemde onderwerpen) in de lijn van het gehoor. De medewerker heeft hierbij de regie, niet de vragen in het format. De in het format gegeven vragen dienen slechts als handvat, en zijn ook zeker niet bedoeld als limitatieve opsomming.

Het format en de werkinstructie zijn daarbij slechts hulpmiddelen om de relevante informatie op papier te krijgen. Niet elke vraag is even relevant voor de voorliggende zaak en niet elke specifieke situatie tijdens een gehoor kan van tevoren worden bedacht of beschreven. Elk gehoor is maatwerk. Van belang is ook dat het interview met een vreemdeling een gehoor is en geen verhoor. De wijze van vragenstellen moet hierop ook zijn afgestemd (zie in dit verband ook Werkinstructie 2020/5 (Samen)Werken met een tolk).

B. Doel van van het aanmeldgehoor

In artikel 3.108d Vb zijn alle handelingen vastgelegd die tijdens de aanmeldfase moeten worden doorlopen, inclusief het aanmeldgehoor. Het aanmeldgehoor draagt bij aan het vroegtijdig in kaart brengen van wie de vreemdeling is, waar hij vandaan komt en wat de reden (motief) van zijn asielaanvraag is. Dit maakt het mogelijk om in een vroeg stadium bepaalde onderzoeken te starten zoals een leeftijdsonderzoek en Dublin-onderzoek. Ook veiligheidssignalen worden op deze wijze vroegtijdig onderkend. Daarnaast stelt de informatie uit het aanmeldgehoor de IND mede in staat om te bepalen of er aanleiding bestaat om de algemene asielprocedure op voorhand te verlengen (art. 3.115, eerste lid Vb).

Tijdens het aanmeldgehoor worden onder meer vragen gesteld over de identiteit, nationaliteit, etniciteit, religie, herkomst, reisroute, documenten, eventueel verblijf in de lidstaten van de EU of derde landen, de personalia en verblijfplaats van familieleden.

De IND vraagt tijdens de aanmeldfase naar een korte opgave van de asielmotieven (zie hieronder bij punt 8). Dit is ook in artikel 3.108d Vb opgenomen. De vraag naar een korte opgave van de asielmotieven is niet meer dan een eerste uitvraag. Hiermee kan de IND een betere inschatting maken van de complexiteit en bewerkelijkheid van de asielaanvraag en daarnaast eventuele kwetsbaarheden bij de vreemdeling onderkennen. De in het aanmeldformulier of tijdens het aanmeldgehoor opgegeven asielmotieven worden niet betrokken bij de beoordeling van de inwilligbaarheid van de aanvraag. Dit gebeurt alleen wanneer deze afgelegde verklaringen betrekking hebben op daden als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, andere zware strafbare feiten of indien de bescherming van de nationale veiligheid dit vereist.

Andere tijdens de aanmeldfase en het aanmeldgehoor afgelegde verklaringen (die niet zijn afgelegd naar aanleiding van de korte uitvraag naar de asielmotieven in het aanmeldformulier of tijdens het aanmeldgehoor) kunnen wel worden betrokken bij de beoordeling van de inwilligbaarheid van de aanvraag. Dat geldt ook voor verklaringen die de vreemdeling uit zichzelf heeft afgelegd bij ketenpartners, al dan niet over de redenen waarom hij asiel aanvraagt. De IND dient namelijk een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling te verrichten, waarbij alle door de vreemdeling afgelegde verklaringen en overgelegde bewijsmiddelen over de reden waarom hij in Nederland asiel wil, in onderlinge samenhang en in het licht van de overige afgelegde verklaringen, overgelegde bewijsmiddelen en overige omstandigheden moeten worden bezien.¹

Als de vreemdeling op het aanmeldformulier heeft aangegeven wat zijn asielmotieven zijn, dan worden deze tijdens het aanmeldgehoor geverifieerd. Als de vreemdeling zijn asielmotieven niet heeft genoteerd, dan wordt tijdens het aanmeldgehoor naar een korte opgave van de asielmotieven gevraagd.

Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om tijdens het aanmeldgehoor op de asielmotieven door te vragen, want hiervoor dient nog steeds het nader gehoor. Ook is het zaak om tijdens een gehoor in te grijpen als de vreemdeling zelf te veel uitweidt over zijn asielmotieven.

Met het vervallen van het eerste gehoor is de kwaliteit van het aanmeldgehoor nog meer van belang, te meer omdat het in beginsel niet de bedoeling is om nog aanvullende, verifiërende vragen te stellen tijdens het nader gehoor over de genoemde onderwerpen die tijdens het aanmeldgehoor aan bod komen.

Na het aanmeldgehoor moeten benodigde onderzoeken (denk bijvoorbeeld aan Dublin) zo veel mogelijk worden opgestart vanuit de aanmeldbalie. Voor de vreemdeling eindigt de aanmeldfase met het afronden van het aanmeldgehoor, waarna de rust- en voorbereidingstermijn (RVT) van start gaat.

C. Het format 'Gehoor aanmeldfase' = aanmeldgehoor

1. Voorblad en inleiding van het format

Voorblad

Op het voorblad worden algemene gegevens vermeld over de vreemdeling, waaronder personalia, de datum van vertrek uit het land van herkomst en de datum van aankomst, aanmelding en aanvraag in Nederland.

Op het voorblad worden verder de naam en het geslacht ("Dhr."/"Mw.") van de medewerker vermeld.

---

¹ AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

Op het voorblad wordt ook de naam en het geslacht ("Dhr."/"Mw.") van de tolk (of tolken als tijdens het gehoor van tolk is gewisseld) genoemd, tenzij er heel dringende redenen zijn om deze naam niet te vermelden. Het niet vermelden van een naam van een tolk moet overigens bekend zijn bij de tolkencoördinator. De medewerker mag niet slechts in overleg met de tolk besluiten de naam van de tolk niet op te nemen. Voor het definitief stellen van het rapport dient derhalve met de coördinator tolken contact te worden opgenomen. Noteer in een interne memo de naam van de tolk, zodat het wel altijd achteraf te herleiden valt. Tevens wordt in het voorblad opgenomen de taal of talen waarin wordt/is gehoord. Daarbij dient te worden vermeld of de betreffende tolk een registertolk is (en welk niveau) en zo niet, dan moet worden gemotiveerd waarom er een niet-registertolk is ingezet (de reden kan bij de planning worden nagegaan). Het gebruik van een niet-registertolk kan enkel indien vanwege de vereiste spoed een ingeschrevene in het register niet tijdig beschikbaar is of indien in het register voor de betreffende taal geen ingeschrevene bevat.

Wanneer het gehoor wordt bijgewoond door een medewerker van VWN of een ander persoon, dient de naam van deze persoon (en de eventuele organisatie die hij of zij vertegenwoordigt) op het voorblad te worden vermeld.

1.1 Inleiding

Uitleg van het doel van het aanmeldgehoor

Voor aanvang van het gehoor wordt aan de vreemdeling uitgelegd wat het doel is van het aanmeldgehoor: de vaststelling van de identiteit, nationaliteit en reisroute en de vaststelling welke lidstaat verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag. Ook wordt uitgelegd dat in het aanmeldgehoor kort naar de asielmotieven zal worden gevraagd, maar dat de vreemdeling daar tijdens het nader gehoor uitgebreid over kan vertellen. Indien van toepassing, wordt medegedeeld dat een taalopname zal plaatsvinden ten behoeve van een taalindicatie.

Voorstellen van de aanwezigen

Voor aanvang van het eigenlijke gehoor worden de aanwezigen voorgesteld en wordt een uitleg gegeven over hun rol bij het gehoor. De volgende personen kunnen bij een gehoor aanwezig zijn:

- Medewerker (gespreksleider en rapporteur): de medewerker heeft mede als taak om de interactie tussen de bij het gehoor aanwezige mensen optimaal te laten verlopen. Een taak die creativiteit, flexibiliteit en initiatief vergt. Belangrijk hierbij is dat er bij het gehoor ruimte is om in te spelen op specifieke situaties die tijdens het gehoor kunnen ontstaan. Deze werkinstructie en het format kunnen dit niet vooraf regelen.
- Tolk (onafhankelijk, rol beperkt tot vertalen van vragen en antwoorden en eventueel van schriftelijke stukken). Bij de uitleg van de rol van de tolk wordt ook nog gevraagd of de vreemdeling deze uitleg begrijpt, de tolk verstaat in de betreffende taal.
- Hulpverlener van VWN (bijstand vreemdeling), of eventueel advocaat of voogd.
- Derden: soms wordt er verzocht om bijwoning van een gehoor door derden. Het uitgangspunt is dat familieleden en anderen die de vreemdeling willen begeleiden/steunen, het gehoor in principe niet bijwonen. Je kan hier in bijzondere gevallen van afwijken als wordt vastgesteld dat aanwezigheid van derden (dit kunnen bijvoorbeeld verpleegkundigen zijn maar ook familieleden) geldt als de vereiste passende steun als bedoeld in artikel 3.108b Vb. Dit moet blijken uit bijvoorbeeld medische stukken.

Plaats van het aanmeldgehoor binnen de asielprocedure

Aan de vreemdeling wordt gevraagd of hij de informatiebrochure "Informatie over de Dublinverordening voor personen die om internationale bescherming verzoeken (deel A)" en de informatiebrochure over de aanmeldfase heeft ontvangen en of hij naar aanleiding daarvan vragen heeft. Het is belangrijk te checken of deze brochure is uitgereikt aan de vreemdeling, of hij deze begrijpt en of hij daarover nog vragen heeft. Indien de vreemdeling verklaart de brochures niet te hebben ontvangen of niet te begrijpen, is het zaak dat de medewerker goed uitlegt wat er gaat gebeuren tijdens het gehoor. Daarnaast moeten de brochures alsnog worden uitgereikt.

Overige aspecten

In de inleiding wordt tevens uitgelegd dat de door de vreemdeling verstrekte gegevens vertrouwelijk worden behandeld, tenzij noodzakelijk voor de uitvoering van de Vreemdelingenwet, het houden van toezicht op vreemdelingen of noodzakelijk voor het nakomen van een wettelijke verplichting. Dit houdt in ieder geval in dat gegevens niet aan elke willekeurige derde worden verstrekt zonder de uitdrukkelijke toestemming van de vreemdeling.

Tevens dient uitdrukkelijk te worden vermeld dat aan de autoriteiten van het land van herkomst nimmer zal worden gemeld dat betrokkene asiel in Nederland heeft aangevraagd en dat de informatie in het dossier van betrokkene nimmer aan de autoriteiten van het land van herkomst zal worden verstrekt. Nederlandse bestuursorganen zullen aan de andere kant de informatie wel kunnen verkrijgen, voor zover noodzakelijk voor de uitoefening van hun taak.

Verder wordt de vreemdeling er in de inleiding op gewezen dat hij geloofwaardige en consistente verklaringen af moet leggen, dat hij (in zijn eigen belang) mee moet werken, en naar waarheid moet antwoorden. Aan de vreemdeling dient duidelijk gemaakt te worden dat het niet naar waarheid antwoorden, kan leiden tot afwijzing van de aanvraag.

Ook wordt de vreemdeling erop gewezen dat hij documenten die de identiteit en nationaliteit kunnen ondersteunen, dient te overleggen.

Bij concrete aanwijzingen in het dossier dat er sprake is van mogelijke kwetsbaarheid, wordt hierover doorgevraagd en aangegeven wat met deze signalen wordt gedaan (conform Werkinstructie 2021/9 inzake bijzondere procedurele waarborgen). Verder wordt aan de vreemdeling gevraagd of hij lichamelijk en geestelijk in staat is om het gehoor te laten plaatsvinden, of hij onder behandeling staat van een arts en of hij medicijnen gebruikt en indien van toepassing, hij hieromtrent documenten kan overleggen. Indien er aanwijzingen zijn voor medische problemen of de eventuele noodzaak tot het bieden van passende steun (zoals omschreven in C1/2 van de Vreemdelingen-circulaire en Werkinstructie 2021/9), wordt hier nog verder op doorgegaan. In dit verband kan ook Werkinstructie 2021/12 Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure van belang zijn. Ook wanneer er tijdens het gehoor aanwijzingen naar voren komen die wijzen op kwetsbaarheid, wordt gehandeld conform Werkinstructie 2021/9. Het is van belang om gedurende het gehoor aandacht te blijven schenken aan eventuele kwetsbaarheden en dit ook in het rapport van gehoor op te nemen.

2. Persoonsgegevens

Persoonsgegevens moeten in principe zijn onderbouwd met documenten. Bij het ontbreken van documenten mogen de verklaringen over de persoonsgegevens en het ontbreken van documenten geen onduidelijkheden bevatten. Er wordt geverifieerd of de door AVIM of de KMar genoteerde gegevens juist zijn en aangegeven dat deze gedurende de gehele procedure worden aangehouden. Als de vreemdeling een aanmeldformulier heeft ingevuld, wordt medegedeeld dat deze als bijlage bij het rapport van aanmeldgehoor wordt gevoegd en als herhaald en ingelast wordt beschouwd in de asielprocedure.

Taal

Hier is van belang om na te gaan of de vreemdeling nog andere talen spreekt dan de taal waarin het gehoor plaatsvindt.

Nationaliteit

De nationaliteit moet zijn onderbouwd met documenten en bij het ontbreken daarvan, moet (afhankelijk van het landenbeleid) een HIS check en (indien van toepassing) een quickscan of een taalindicatie worden uitgevoerd. Verder moet worden nagegaan of er wellicht sprake is van een dubbele nationaliteit dan wel staatloosheid.

Etniciteit

Ook de etniciteit moet zijn onderbouwd met documenten indien in het land van herkomst etniciteit wordt geregistreerd. Zo nodig dienen kennisvragen te worden gesteld. De noodzaak hiervan is afhankelijk van onder meer het geldende landenbeleid omdat voor bepaalde (minderheids)groepen speciaal beleid geldt. Ook kunnen vragen m.b.t. de stamafkomst inzicht geven in de geloofwaardigheid van de gestelde herkomst.

Via de hoorbouwsteen 'etnische afkomst' kan een tekstblok worden ingevoerd met voorbeeldvragen.

Religie

Wanneer de vreemdeling heeft aangegeven een religie te hebben, kan deze eventueel worden onderbouwd met documenten. Over de religie worden vragen gesteld over het al dan niet praktiseren en de aard van de religie zonder daarbij kennisvragen te stellen omdat dan het risico bestaat dat op de asielmotieven wordt ingegaan (dit moet worden uitgewerkt tijdens het nader gehoor). De noodzaak van het stellen van vragen over de religie is afhankelijk van onder meer het geldende landenbeleid omdat voor bepaalde (minderheids)groepen speciaal beleid geldt.

3. Documenten

Hier worden de overgelegde identiteitsdocumenten beschreven, inclusief afgiftedata en stempels en visa (in paspoort). Contact met autoriteiten/legale uitreis uit het land van herkomst wijst namelijk niet op een gegronde vrees voor de autoriteiten. Het is daarom ook belangrijk om door te vragen over de wijze waarop officiële documenten zijn verkregen. Stempels en visa kunnen ook wijzen op verblijf in derde landen (van belang voor de beoordeling van de asielaanvraag en/of een eventuele Dublin claim). Om die reden moet worden doorgevraagd naar het doel van stempels en visa in paspoorten.

In zijn algemeenheid is van belang om te controleren of de informatie in de overgelegde documenten overeenkomt met de informatie die bij de IND bekend is. Dit betekent ook dat de persoonsgegevens en de belangrijkste informatie in het document, moet worden vertaald door de tolk.

Wanneer geen identificerende documenten zijn overgelegd, dient te worden gevraagd of deze wel ooit in het bezit zijn geweest of aangevraagd. Als dit het geval is, moet worden nagegaan wanneer, waar en hoe de aanvraagprocedure heeft plaatsgevonden. Voor de beoordeling van de asielaanvraag is van belang te vragen waar de documenten zijn en waarom de vreemdeling deze niet heeft meegenomen.

De vreemdeling wordt erop gewezen dat hij identificerende documenten of andere documenten die van belang zijn voor de asielaanvraag, alsnog (spoedig) kan overleggen zodat deze nog kunnen worden betrokken bij de behandeling van de asielaanvraag. Verwezen kan worden naar de informatiebrochure die de vreemdeling hierover ontvangt.

Wanneer er asielgerelateerde documenten zijn overgelegd, worden deze kort beschreven. De inhoud van de documenten wordt besproken tijdens het nader gehoor.

4. Leefomgeving en levensloop

De vragen die gesteld moeten worden over de leefomgeving en levensloop zien op de achtergrond van de vreemdeling. Deze kunnen van belang zijn bij de (latere) beoordeling van de asielaanvraag. Zo kan informatie over het adres waar hij het langst en het laatst heeft gewoond, een uitgangspunt bieden voor het stellen van nadere vragen over de gestelde herkomst. Vragen over opleiding en (recente) werkzaamheden en over een eventuele militaire dienst met de bijbehorende data, geven inzicht in de achtergronden van de vreemdeling en diens referentiekader. Antwoorden op de vragen over opleiding, militaire dienst en werkzaamheden moeten in beginsel voor kennisgeving worden aangenomen. Zo wordt voorkomen dat eventueel op de asielmotieven wordt ingegaan. Deze vragen zijn mede van belang voor het vroegtijdig onderkennen van veiligheidssignalen.

Herkomst en recent vertrek

Wanneer de vreemdeling niet of onvoldoende is gedocumenteerd, moet hij worden bevraagd over de gestelde herkomst om vast te stellen of deze geloofwaardig is. Hiertoe zijn enkele vragenlijsten beschikbaar (positioneringsvragen herkomstonderzoek). Het is echter van belang dat de herkomstcheck (HIS-check) is toegespitst op het individuele geval. Wanneer de vreemdeling stelt kort geleden te zijn vertrokken, kan worden beoordeeld of dit inderdaad het geval is door hem te vragen naar recente gebeurtenissen in zijn land of woonplaats.

In het aanmeldgehoor wordt een volledige HIS-check gedaan en in de minuut wordt een advies gegeven over de aannemelijkheid van de gestelde identiteit en nationaliteit.

5. Gezins- familiesituatie

Huwelijk, (pleeg)kinderen

Vragen over de burgerlijke staat en de gezinssituatie van de vreemdeling kunnen van belang zijn voor de beoordeling van de asielaanvraag, maar ook voor eventuele nareisaanvragen. Alle gegevens van (huwelijks)partners en (pleeg)kinderen moeten zo vroeg mogelijk in de procedure, en dus tijdens het aanmeldgehoor, worden opgenomen, inclusief de verblijfplaats van de gezinsleden. Het is ook van belang om naar documenten te vragen die een gezinsband (bv huwelijk of partnerschap) aantonen of ondersteunen. Indien van toepassing kunnen tekstblokken worden ingevoegd met vragen over verloofden/partners, (wettig) huwelijk, pleegkinderen, meerderjarige kinderen of huwelijk kort voor vertrek.

Overige gezinsleden

Ten behoeve van eventuele nareisaanvragen moet worden gevraagd wie deel uitmaakt van het gezin van betrokkene zodat in de nareisprocedure minder tijdrovende en kostbare gehoren hoeven te worden uitgevoerd op de buitenlandse posten. Relevante gezinsleden zijn in elk geval: (huwelijks)partners, minderjarige en meerderjarige (pleeg/adoptie)kinderen en bij Amv: ouders, minderjarige en meerderjarige broers en zussen. Alle gegevens van de gezins- en familieleden die deel uitmaakten van het gezin van de vreemdeling, dienen te worden opgenomen. Daarnaast is het bij Amv - in het kader van de beoordeling van de aanwezigheid van adequate opvang - van belang om na te gaan welke volwassene (met name een familielid tot in de vierde graad) voor de minderjarige zorgde of zou kunnen zorgen in het land van herkomst. Verder wordt, indien van toepassing, in het kader van het vroegtijdig onderkennen van veiligheidsaspecten ook een aantal vragen gesteld die zien op potentiële nareizigers.

Meegereisde gezins- en familieleden

Hier moeten de gegevens van meegereisde gezins- en familieleden worden opgenomen. Zo kunnen asielaanvragen zo veel mogelijk gelijktijdig worden behandeld en eventuele verbanden tussen de asielrelazen (tijdig) worden onderkend. In het geval van meegereisde (pleeg) kinderen is het van belang om alert te zijn op signalen van kindontvoering.

Gezins- en familieleden in Nederland/Dublin-lidstaat

Voor de bepaling welk land verantwoordelijk is voor de behandeling van de asielaanvraag, is van belang om te vragen naar eventuele gezins- en familieleden in Nederland of andere Dublin-lidstaten. In dat kader is ook belangrijk dat wordt gevraagd of deze afhankelijk zijn van de vreemdeling of dat hij afhankelijk is van de gezins- of familieleden. Als de vreemdeling dit stelt, dient hier over te worden doorgevraagd. Daarnaast is de verblijfstatus van de in Nederland of andere Dublin-lidstaat verblijvende gezins- en familieleden van belang. Al hun gegevens dienen te worden opgenomen. De Unit Dublin kan eventueel om advies worden gevraagd.

6. Reis

Het reisoverzicht moet met name informatie verschaffen over de wijze waarop de vreemdeling is uitgereisd uit zijn land van herkomst (wel of niet gecontroleerd/legaal), de gebruikte documenten, een eventueel verblijf in derde landen, of aldaar asiel is aangevraagd en over de vraag of er sprake is van een recent vertrek uit het land van herkomst en een tijdige aanmelding in Nederland na aankomst. Ook kunnen Dublin indicaties of signalen van mensenhandel aan het licht komen en vroegtijdig worden onderkend.

7. Verblijf in andere landen/bijstand UNHCR

Verklaringen van de vreemdeling over een eventueel verblijf in een ander land zijn van belang om vast te stellen of hij in een andere lidstaat of in een derde land (internationale) bescherming geniet dan wel of een derde land voor betrokkene als veilig

derde land kan worden beschouwd. Dit kunnen redenen zijn om een asielaanvraag niet-ontvankelijk te verklaren.

Verder kan worden gevraagd of de vreemdeling ooit in een ander land of bij een VN organisatie zoals de UNHCR om bescherming of bijstand heeft gevraagd. Zo ja, dan wordt de asielaanvraag om nadere informatie gevraagd.

8. Asielmotief

Als de vreemdeling op het aanmeldformulier heeft aangegeven wat zijn asielmotieven zijn, dan worden deze tijdens het aanmeldgehoor geverifieerd. Als de vreemdeling zijn asielmotieven niet heeft genoteerd, dan wordt tijdens het aanmeldgehoor naar een korte opgave van de asielmotieven gevraagd. Daarbij wordt genoemd dat het doel van de vraag over de asielmotieven is gelegen in het goed kunnen plannen van de (vervolg)procedure.

Zoals gezegd, is het uitdrukkelijk niet de bedoeling om tijdens het aanmeldgehoor op de asielmotieven door te vragen. De vraag naar een korte opgave van de asielmotieven is niet meer dan een eerste uitvraag. Hiermee kan de IND een betere inschatting maken van de complexiteit en bewerkelijkheid van de asielaanvraag en daarnaast eventuele kwetsbaarheden bij de vreemdeling onderkennen. Wanneer de vreemdeling te veel uitweidt over zijn motieven, kan hij hierop gewezen worden. Aan de vreemdeling wordt uitgelegd dat het nader gehoor is bedoeld om uitvoerig de asielmotieven te bespreken en dat voor het aanmeldgehoor een kernachtige weergave voldoende is.

9. Afsluitende vragen en mededelingen

Op- en aanmerkingen over de gang van zaken tijdens het aanmeldgehoor

Hier controleert de medewerker of de vreemdeling alles goed heeft begrepen en of de omstandigheden waaronder het aanmeldgehoor heeft plaatsgevonden dusdanig zijn geweest dat hij alles goed naar voren heeft kunnen brengen.

Daarbij wijst de medewerker tevens op de klachtenregeling zoals die is vastgelegd in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht, mocht de vreemdeling een klacht willen indienen over de medewerker, de tolk dan wel de omstandigheden waaronder het gehoor heeft plaatsgevonden.

Indien een hulpverlener bij het gehoor aanwezig is, stelt de medewerker deze in de gelegenheid eventuele op- of aanmerkingen te plaatsen of vragen te stellen, zowel betreffende de inhoud van het gehoor alsook de hoorsituatie.

Mededelingen omtrent beschikbaarheid exemplaar rapport gehoor

Indien de vreemdeling geen advocaat heeft, wordt hem uitgelegd dat hem een advocaat zal worden toegewezen via de Raad voor Rechtsbijstand. Het rapport van aanmeldgehoor zal mogelijk via de Raad voor Rechtsbijstand aan de advocaat worden gezonden.

Er mogen geen gegevens aan derden worden verstrekt zonder de toestemming van betrokkene, diens wettelijk vertegenwoordiger of diens gemachtigde. Aangezien VWN is aan te merken als derde, moet de vreemdeling toestemming geven een kopie van zijn rapport aan deze instantie te verstrekken.

Procedurele opmerkingen

Hier geeft de medewerker uitleg aan de vreemdeling over het vervolg van de asielprocedure.

Tevens legt de medewerker het doel en de aard van het medisch onderzoek uit en vraagt of de vreemdeling hier gebruik van wil maken.

De vreemdeling wordt gevraagd of hij tijdens het nader gehoor een tolk en/of medewerkers van een specifiek geslacht wenst. Het naleven van deze wens is een inspanningsverplichting. Logistieke redenen (bijvoorbeeld beschikbaarheid) kunnen ertoe leiden dat hier geen gevolg aan kan worden gegeven.

Aan het einde van het gehoor wordt – indien aangewezen – nog een taalindicatie dan wel quickscan afgenomen conform de daarvoor beschikbare instructies. De medewerker legt aan de vreemdeling uit wat er van hem wordt verwacht en noteert dit.

Bijlagen

Hier wordt aangegeven welke stukken als bijlage bij het rapport van aanmeldgehoor zijn gevoegd. Dit zijn in elk geval de toestemmingsverklaring BRP, het model M117-C, de antecedentenverklaring en indien ingevuld, het aanmeldformulier.

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/10 Grensprocedure
Kenmerk (digijust)	3352819
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	WI 2021/9 Bijzondere procedurele waarborgen
Publicatiedatum	25-06-2021
Geldig vanaf	25-06-2021
Geldig tot en met	26-06-2022
Bijlage(n)	Stroomschema

Inleiding

Per 20 juli 2015 kent Nederland een grensprocedure. De grensprocedure betreft – kort gezegd – de procedure aan de grens (of in een transitzone) waarin wordt beslist op de asielaanvraag¹ van een vreemdeling die aan de Schengenbuitengrens te kennen heeft gegeven een asielaanvraag te willen indienen en die niet voldoet aan de voorwaarden voor toegang tot Nederland. De grensprocedure is geregeld in artikel 3, derde tot en met zevende lid van de Vreemdelingenwet (hierna: Vw) en artikel 3.109b Vb (hierna: Vb); dit laatste artikel is een uitwerking van artikel 43 van de Procedurerichtlijn, 2013/32/EU). De invoering van de grensprocedure heeft geleid tot een aantal wijzigingen in wet- en regelgeving. Sinds de invoering van de grensprocedure heeft de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State (hierna: de Afdeling) een aantal belangwekkende uitspraken gedaan die hebben geleid tot een aanpassing van de wet, het beleid en werkwijze. In deze werkinstructie komt het volgende aan de orde:

1. Kader
2. De grensprocedure
  - 2.1 Algemeen: geen pré-toets en uitzonderingen op de grensprocedure
  - 2.2 Termijnen en andere procedurele aspecten
  - 2.3 Behandeling van de asielaanvraag in de grensprocedure (met voorbeeldcasussen)
  - 2.4 Verdere behandeling in land-AC
3. De toegangsweg en de omzetting van de maatregel
  - 3.1 Algemeen: verhouding asielbesluit, toegangsweg en grensdetectie
  - 3.2 Handelingskader in de beroepsfase na afwijzing in de grensprocedure
  - 3.3 Het omzetten van de vrijheidsontnemende maatregel
  - 3.4 Motivering van de gronden van de vrijheidsontnemende maatregel
4. Rechtsmiddelen

¹ Waar in de tekst wordt gesproken over een 'asielaanvraag' wordt bedoeld: de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd.

1. Kader

In de Schengengrenscore (SGC) zijn de toegangsvoorwaarden voor derdelanders tot het Schengengebied geregeld. De SGC verplicht in bepaalde gevallen tot weigering van de toegang van derdelanders tot het grondgebied van de Unie (artikel 14 juncto artikel 6 SGC²).

Voor Unieburgers geldt dat de toegang niet op grond van de Schengengrenscore kan worden geweigerd, maar op nationale gronden zoals neergelegd in artikel 8.8 Vb (gevaar voor de openbare orde/openbare veiligheid of de volksgezondheid). Als een Unieburger aan wie mogelijk de toegang geweigerd kan worden asiel aanvraagt op de grens, kan de asielaanvraag niet in de grensprocedure worden behandeld.³ Deze situatie zal daarom verder niet aan de orde komen in de werkinstructie.

Hierna zal worden ingegaan op de verschillende situaties die zich aan de grens kunnen voordoen, waarbij een onderscheid wordt gemaakt tussen derdelanders die geen asiel aanvragen en derdelanders die wel een asielaanvraag indienen aan de grens. Binnen die laatste categorie is er aparte aandacht voor Dublinzaken (zie pagina 3 en verder: *Voorbeeld 3 – Dublinindicaties*). Zie voor een overzicht het in **bijlage 1** opgenomen stroomschema. Hierin wordt een schematische weergave gegeven van de verschillende stappen die worden genomen in het geval een vreemdeling aan de grens komt en al dan niet asiel aanvraagt.

Geen asiel

Als door een derdelander niet wordt voldaan aan de vereisten voor toegang zoals neergelegd in de SGC en de derdelander vraagt op de grens geen asiel aan, dan wordt de toegang door de Koninklijke Marechaussee (hierna: KMar) middels het model M17 geweigerd. Daarnaast legt de KMar een vrijheidsbeperkende maatregel (artikel 6, eerste lid, Vw; plaatsing in bv. de lounge) of een vrijheidsontnemende maatregel (artikel 6a of artikel 6, eerste en tweede lid, Vw) op.

Voorgaande situatie zal in deze werkinstructie verder niet aan de orde komen.

Asiel

Een vreemdeling die op de grens asiel aanvraagt, kan de toegang niet worden geweigerd. Op het moment dat een vreemdeling asiel aanvraagt, valt hij onder de werking van de Opvang- en Procedurerichtlijn en heeft hij het recht om te verblijven op het grondgebied van de lidstaat, zij het dat dit recht is beperkt tot verblijf aan de grens. Het gegeven dat een asielzoeker de toegang tot het grondgebied niet kan worden geweigerd betekent echter niet dat elke vreemdeling die op de grens asiel vraagt, daardoor direct toegang moet krijgen tot het grondgebied van de lidstaat. Indien met het enkel doen van een asielaanvraag kan worden bewerkstelligd dat toegang tot het grondgebied wordt verkregen terwijl niet aan de voorwaarden voor toegang wordt voldaan, zou dat het grenstoezicht en het grensbewakingsbelang ernstig ondermijnen. Op grond van artikel 8, derde lid, onder c van de Opvangrichtlijn (richtlijn 2013/33/EU) mag een asielzoeker in bewaring worden gehouden om een besluit te nemen over het recht van de asielzoeker om het grondgebied te betreden. Indien een vreemdeling op de Schengen-buitengrens asiel aanvraagt, wordt de beslissing omtrent de toegang uitgesteld. Het besluit over de toegangsweigering wordt pas genomen op het moment dat de vreemdeling niet meer in Nederland mag verblijven (bijvoorbeeld na het ongebruikt verstrijken van de beroepstermijn of na de uitspraak op de voorlopige voorziening en het beroep). Zie voor een verdere uitwerking van deze situaties paragraaf drie.

De grensprocedure is altijd gekoppeld aan een vrijheidsontnemende maatregel. Zou dat

² Voorheen artikel 13 juncto 5 SGC. Per 1 april 2016 is de nieuwe Schengengrenscore in werking getreden en zijn de artikelnummers omgenummerd. Materieel is er niets gewijzigd.

³ Er wordt immers niet voldaan aan de voorwaarden van artikel 3, derde lid, Vw. De asielaanvraag kan niet worden afgedaan op grond van artikel 30, 30a of 30b, Vw maar kan enkel niet-ontvankelijk verklaard worden op grond van het Spaanse Protocol (protocol 24) bij het EU-Verdrag. Wel kan na verlening van de toegang mogelijk een bewaringsmaatregel op grond van artikel 59b, eerste lid, onder d, Vw worden opgelegd (indien er sprake is van een actueel gevaar voor de openbare orde).

niet het geval zijn dan zou de asielzoeker tijdens de behandeling van zijn asielverzoek het grondgebied kunnen betreden en zichzelf daardoor toegang tot Nederland verschaffen. Het uitgangspunt (zoals bevestigd door jurisprudentie van de Afdeling) is dat het grensbewakingsbelang in beginsel enkel kan worden veilig gesteld met het opleggen van een vrijheidsontnemende maatregel. Minder dwingende maatregelen (zoals een meldplicht) hebben tot gevolg dat feitelijk toegang tot Nederland wordt verkregen.⁴

De grensprocedure en de daarop gebaseerde vrijheidsontnemende maatregelen zijn geregeld in de volgende wet- en regelgeving:

- Artikel 3 Vw: (uitgestelde) toegangsweigering en de grensprocedure
- Artikel 6 en 6a Vw: de vrijheidsontnemende maatregelen
- Artikel 3.109b Vb (de grensprocedure)
- A1/7.3, A5/3.1 en C1/2.5 Vc (toegangsweigering, vrijheidsontnemende maatregel en de grensprocedure)

Verder kunnen de volgende modellen worden gebruikt:

- Model M17A (toegangsweigering van afgewezen asielzoekers), [Model M17A Vreemdelingencirculaire 2000 \(A\)](#)
- Model M18A (uitstel van de toegangsweigering), [Model M18A Vreemdelingencirculaire 2000 \(A\)](#)
- Model M19 (vrijheidsbeperkende of –ontnemende maatregel), [Model M19 Vreemdelingencirculaire 2000 \(A\)](#)
- Model M19A (vrijheidsontnemende maatregel in Dublinzaken), [Model M19A Vreemdelingencirculaire 2000 \(A\)](#)

Een vreemdeling kan asiel aanvragen direct bij aankomst op de grens (dus voorafgaand aan een toegangsweigering), maar het komt ook voor dat een vreemdeling pas asiel vraagt na bijvoorbeeld een paar dagen (dus na een toegangsweigering). De werkwijze in deze situaties is naar aanleiding van een drietal uitspraken van de Afdeling van 3 juni 2016⁵ nagenoeg gelijk getrokken⁶, maar omwille van de helderheid worden ze hier apart besproken.

Voorbeeld 1 – asielaanvraag vóór toegangsweigering

Een vreemdeling arriveert op 1 januari 2020 op Schiphol en vraagt tijdens de gate-control direct asiel aan bij de KMar. Op dat moment heeft er dus nog geen toegangsweigering plaatsgevonden. Artikel 3, vierde lid, Vw bepaalt dat het besluit omtrent het weigeren van toegang wordt uitgesteld (model M18A). De KMar reikt dit model uit. Daarnaast wordt door de KMar een vrijheidsontnemende maatregel krachtens artikel 6, derde lid, Vw opgelegd omdat de asielaanvraag in de grensprocedure wordt behandeld (model M19).

Het uitstellen van het besluit over de toegang tot Nederland is, aldus de Afdeling, aan te merken als een voorbereidingshandeling in de zin van artikel 6:3 Awb.⁷ Tegen een model M18A staan derhalve geen rechtsmiddelen open.

Voorbeeld 2 – asielaanvraag ná toegangsweigering

Een vreemdeling arriveert op 1 januari 2020 op Schiphol. De vreemdeling voldoet niet aan de voorwaarden voor toegang als bedoeld in de SGC en wordt door de KMar de toegang tot Nederland geweigerd (model M17). Daarnaast legt de KMar, afhankelijk van de omstandigheden, een vrijheidsbeperkende maatregel dan wel een vrijheidsontnemende maatregel op (model M19).

Op 2 januari 2020 geeft de vreemdeling alsnog te kennen asiel aan te willen vragen. Het eerder genomen besluit toegangsweigering vervalt van rechtswege op dat moment. De KMar stelt de toegangsweigering uit (model M18A) en legt een nieuwe

⁴ AbRS 22 mei 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BW6799.

⁵ AbRS 3 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1451, ECLI:NL:RVS:2016:1452 en ECLI:NL:RVS:2016:1622. De Afdeling overwoog onder meer dat wanneer een vreemdeling de toegang tot Nederland is geweigerd en hij nadien om asiel verzoekt, aan die toegangsweigering niet langer betekenis toekomt. De rechtsgevolgen van het besluit tot toegangsweigering kunnen derhalve niet worden opgeschort.

⁶ Het beleid is aangepast bij WBV 2016/13. De gewijzigde wet is gepubliceerd in Staatsblad 2016, nr. 415.

⁷ AbRS 3 juni 2016, ECLI:NL:RVS:2016:1451

vrijheidsontnemende maatregel krachtens artikel 6, derde lid, Vw op omdat de asielaanvraag in de grensprocedure zal worden behandeld (model M19).

Voorbeeld 3 - Dublinindicaties

Een vreemdeling arriveert op 1 januari 2020 op Schiphol en vraagt tijdens de gate-controlle direct asiel aan bij de KMar. De toegangsweigering wordt uitgesteld (model M18A), en omdat er sprake is van Dublinindicaties (bijvoorbeeld een Eurodac-treffer of een visum dat is verleend door een andere lidstaat) wordt een vrijheidsontnemende maatregel opgelegd op grond van artikel 6, derde lid, Vw (model M19A).

De Afdeling heeft in januari 2017 geoordeeld dat artikel 6a Vw niet als titel voor vrijheidsontnemening tijdens de grensprocedure kan gelden, omdat daarvoor een toegangsweigering nodig is.⁸ Naar aanleiding hiervan is een nieuw model (de M19A) in gebruik genomen: bij Dublinindicaties wordt de vrijheidsontnemende maatregel tijdens de grensprocedure gebaseerd op artikel 6, derde lid, Vw, waarbij wordt gemotiveerd dat sprake is van een significant risico op onderduiken. Voor het motiveren van dit risico kan gebruik worden gemaakt van de zware en lichte gronden van artikel 5.1b, derde en vierde lid, Vb.⁹ Daarbij geldt dat er – om een significant risico aan te nemen – sprake moet zijn van minstens twee gronden, waarvan minstens één zware grond.

Mocht het concrete aanknopingspunt dat de Dublinverordening (nr. 604/2013) van toepassing is, vervallen (bijvoorbeeld doordat een andere lidstaat de verantwoordelijkheid voor de asielaanvraag niet aanvaardt) dan kan de maatregel die is opgelegd op grond van artikel 6, derde lid, Vw gehandhaafd blijven. Er is immers nog steeds sprake van toepassing van de grensprocedure. De motivering van een significant risico op onttrekking aan het toezicht – die bij de oplegging van de maatregel in het model is opgenomen – is dan ten overvloede.

Het kan ook voorkomen dat de vreemdeling asiel aanvraagt en een vrijheidsontnemende maatregel op grond van artikel 6, derde lid, Vw (model M19) wordt opgelegd, maar dat na enkele dagen sprake blijkt te zijn van een Dublinaanknopingspunt. Denk hierbij aan de situatie dat er een storing is waardoor de vreemdeling niet direct gecontroleerd kon worden in Eurodac. Er dient dan een nieuwe maatregel op grond van artikel 6, derde lid, Vw (M19A) te worden opgelegd, waarin wordt gemotiveerd dat er sprake is van een significant risico op onttrekking aan het toezicht. Voorafgaand aan het opleggen van deze maatregel moet de vreemdeling worden gehoord. Volledigheidshalve wordt opgemerkt dat de uitgestelde toegangsweigering in deze situatie (een nieuwe maatregel van bewaring tijdens de grensprocedure) geldig blijft.

Uit Afdelingsuitspraken van 10 januari en 29 januari 2018¹⁰ volgt dat een gebrek dat aan een voorgaande maatregel kleeft, niet doorwerkt in de daarop volgende maatregel. Wanneer wordt geconstateerd dat een maatregel niet op een juiste grondslag is opgelegd (bijvoorbeeld omdat niet is onderkend dat sprake is van Dublinindicaties), kan dit worden hersteld door de verkeerde maatregel op te heffen en een nieuwe en juiste maatregel op te leggen, waarbij schadevergoeding kan worden toegekend aan de vreemdeling voor de periode dat de verkeerde maatregel was opgelegd. De detentie en de grensprocedure kunnen voortduren.

NB: Als er sprake is van Dublinindicaties en de vreemdeling is afkomstig uit Albanië, Servië, Kosovo, Macedonië, Montenegro en Georgië, dan zal gebruik worden gemaakt van de mogelijkheid de asielaanvraag inhoudelijk te behandelen (NB: deze opsomming van landen kan wijzigen). De reden daarvoor is toegelicht in C2/5 Vc: er is in deze gevallen een proceseconomisch belang om de asielaanvraag aan ons te trekken en inhoudelijk te behandelen. De hiervoor genoemde landen zijn aangemerkt als veilig land van herkomst en na afwijzing van de asielaanvraag is binnen afzienbare tijd terugkeer naar het land van herkomst gewaarborgd. Dat betekent dat in deze zaken gebruik moet worden gemaakt van het model M19.

⁸ Zie AbRS 18 januari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:136. De Afdeling overwoog dat artikel 6a, Vw verwijst naar artikel 6, eerste en tweede lid, Vw, waarin een toegangsweigering wordt verondersteld. Er ligt echter nog geen toegangsweigering; het besluit daarover is uitgesteld.

⁹ Zie AbRS 15 juni 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1601: De Afdeling heeft inmiddels geoordeeld dat artikel 5.1a, vijfde lid, in samenhang gelezen met artikel 5.1b, tweede lid, Vb, aldus moet worden uitgelegd dat deze bepaling ook van toepassing is op de vrijheidsontnemende maatregel van artikel 6, derde lid, Vw.

¹⁰ Zie AbRS 10 januari 2018, ECLI:NL:2018:67 en ECLI:NL:RVS:2018:281

Hoor- en motiveringsplicht bij het opleggen van een vrijheidsontnemende maatregel
Bij elke oplegging van een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel - dat wil zeggen: op een andere juridische grondslag¹¹ - dient de vreemdeling gehoord te worden. De vreemdeling moet immers in de gelegenheid worden gesteld om aan te voeren of er bijzondere individuele omstandigheden zijn die detentie onevenredig bezwarend maken (zie hierna).

Inbewaringstelling van vreemdelingen met een bijzondere of kwetsbare positie
Indien een vreemdeling in grensdetentie wordt gesteld, dient te worden beoordeeld of sprake is van bijzondere en individuele omstandigheden die bewaring in het voorliggende geval onevenredig bezwarend maken (zie art. 5.1a, derde lid, Vb). De maatregel van bewaring dient de motivering te bevatten waarom de individuele omstandigheden die door de vreemdeling naar voren zijn gebracht niet hebben geleid tot het afzien van het opleggen van de vrijheidsontnemende maatregel (bijvoorbeeld omdat het grensbewakingsbelang prevaleert). Het gegeven dat een vreemdeling in een bijzondere of kwetsbare positie verkeert, maakt overigens niet dat geen maatregel van bewaring zou kunnen worden opgelegd. Wel dient, zoals hiervoor opgemerkt, te worden gemotiveerd dat de detentie in de individuele zaak niet onevenredig bezwarend is.¹²

Ook ná inbewaringstelling kunnen zich bijzondere individuele omstandigheden voordoen die voortzetting van de grensdetentie onevenredig bezwarend maken. Indien op enig moment in de grensprocedure blijkt dat sprake is van bijzondere individuele omstandigheden waardoor verdere behandeling van de asielaanvraag in grensdetentie onevenredig bezwarend wordt, zal de vrijheidsontnemende maatregel worden opgeheven. Het bovenstaande betekent dat er, indien er bijzondere individuele omstandigheden spelen bij een vreemdeling die gedurende de behandeling van zijn asielaanvraag in grensdetentie verblijft, voortdurend dient te worden gemonitord of er 1) bijzondere individuele omstandigheden spelen en 2) of in dat specifieke geval vast te houden aan de maatregel van grensdetentie onevenredig bezwarend is. Gelet op de individuele merites van elke zaak is het niet mogelijk om van te voren aan te geven wanneer sprake is van bijzondere individuele omstandigheden die de vrijheidsontnemende maatregel onevenredig bezwarend maken. Gedacht kan bijvoorbeeld worden aan de medische toestand van een vreemdeling, zoals een acute ziekenhuisopname van langere duur of ernstige psychische problematiek.¹³

2. De grensprocedure

In de volgende paragrafen zal worden ingegaan op de grensprocedure. Daarbij zullen de volgende onderwerpen worden behandeld:

- 2.1 Algemeen: geen pré-toets en uitzonderingen op de grensprocedure
- 2.2 Termijnen en andere procedurele aspecten
- 2.3 Behandeling van de asielaanvraag in de grensprocedure (met voorbeeldcasussen)
- 2.4 Verdere behandeling in land-AC

Vooraf is het goed op te merken dat de IND in de grensprocedure bevoegd is om bepaalde taken uit te voeren, andere taken zijn voorbehouden aan de KMar:

De KMar:

- reikt bij elke asielaanvraag de M18A (uitstel van de toegangswijgering) uit;
- weigert de toegang tot Nederland middels model M17 indien de vreemdeling zijn asielaanvraag in de grensprocedure intrekt;
- legt middels model M19 de vrijheidsontnemende maatregel als bedoeld in artikel 6, derde lid, Vw op;

---

¹¹ Deze hoor- en motiveringsplicht geldt dus niet wanneer er enkel sprake is van een nieuwe plaats van tenuitvoerlegging van de maatregel, terwijl de juridische grondslag van de maatregel niet wijzigt. Dit is bijvoorbeeld het geval als de vreemdeling wordt herplaatst naar een ander detentiecentrum.

¹² Met het voorgestelde artikel 58a van de Wet terugkeer en vreemdelingenbewaring wordt op wetsniveau geregeld dat grensdetentie achterwege blijft, indien inbewaringstelling in verband met de kwetsbare positie van de vreemdeling onredelijk bezwarend zou zijn.

¹³ Overigens is het mogelijk om de vreemdeling gedurende de grensprocedure over te plaatsen naar bijvoorbeeld CTP Veldzicht. In dat geval wordt een nieuwe plaatsingsbeschikking (M19) opgemaakt waarbij de desbetreffende nieuwe locatie wordt aangewezen als plaats van tenuitvoerlegging van de maatregel.

- legt middels model M19A de vrijheidsontnemende maatregel als bedoeld in artikel 6, derde lid, Vw op aan Dublinclaimanten;
- weigert de toegang tot Nederland middels model M17A na de grensprocedure op het moment dat de vreemdeling niet langer in Nederland mag verblijven (zie paragraaf 3);

De IND:

- beslist op de asielaanvraag;
- legt na de grensprocedure na de toegangswegwijering door de KMar (M17A) een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel op middels een M19 of een M19A (in Dublinzaken).

2.1 Algemeen: geen pré-toets en uitzonderingen op de grensprocedure

De Afdeling heeft in de in noot 5 genoemde uitspraken van 3 juni 2016 geoordeeld dat, buiten de hierna genoemde uitzonderingen, de Procedurerichtlijn zich er niet tegen verzet om alle aan de buitengrens geuite asielverzoeken in een grensprocedure te behandelen. Er vindt voor de toepassing van de grensprocedure op de grens dus geen zogenaamde pre-toets plaats waarin voorafgaand aan de grensprocedure al een inschatting wordt gemaakt of de asielaanvraag niet in behandeling kan worden genomen, niet-ontvankelijk kan worden verklaard of als kennelijk ongegrond kan worden afgewezen.

Uitzonderingen

Niet van alle vreemdelingen die op de grens asiel aanvragen wordt hun asielaanvraag behandeld in de grensprocedure. Een aantal vreemdelingen zijn in het Vreemdelingenbesluit of in de Vreemdelingencirculaire uitgezonderd:

- Aanvragen van alleenstaande minderjarige vreemdelingen worden niet behandeld in de grensprocedure (artikel 3: 109b, zevende lid, Vb);
- Gezinnen met minderjarige kinderen gaan in beginsel niet in grensdetentie tenzij uit de screening op de grens contra-indicaties blijken zoals openbare orde, ongeloofwaardige gezinsband etc. (A1/7.3 Vc en TK 2013-2014, 19 637, nr. 1827),
- Indien grensdetentie voor een vreemdeling wegens bijzondere individuele omstandigheden onevenredig bezwarend is, wordt de vrijheidsontnemende maatregel niet opgelegd (KMar) of voortgezet (IND) (artikel 5.1a, derde lid, Vb);
- Indien is gebleken dat een asielzoeker bijzondere procedurele waarborgen behoeft ten gevolge van foltering, verkrachting of andere ernstige vormen van psychisch, fysiek of seksueel geweld, welke niet middels passende steun in de grensprocedure c.q. grensdetentie kunnen worden geboden (artikel 3: 108b Vb).

Indien sprake is van een van voornoemde omstandigheden wordt toegang tot Nederland verleend. De asielaanvraag zal dan in Ter Apel worden ingediend dan wel verder worden behandeld in één van de land-AC's.

2.2 Termijnen en andere procedurele aspecten

De grensprocedure duurt ten hoogste vier weken (zie artikel 3, zesde lid, Vw). Verlenging van de duur van de grensprocedure is niet mogelijk. Indien na vier weken geen beslissing is genomen op de asielaanvraag, verkrijgt de vreemdeling van rechtswege toegang tot het grondgebied. In een brief zal aan de vreemdeling kenbaar worden gemaakt dat de vrijheidsontnemende maatregel wordt opgeheven en wordt meegedeeld waar de aanvraag verder wordt behandeld.¹⁴

Termijnen van de asielaanvraag in de grensprocedure – in beginsel AA

In de grensprocedure worden de artikelen 3.108d, zevende lid, 3.109 en 3.113 tot en met 3.115 Vb overeenkomstig toegepast. Er wordt een aanmeldgehoor afgenomen en vervolgens wordt de AA toegepast. De AA start met het nader gehoor en duurt zes dagen (zie artikel 3.114, zesde lid, Vb) of in geval van de AA+ negen dagen (zie artikel 3.115, eerste lid, Vb).

¹⁴ Zie verder onder het kopje 'zaakverantwoordelijk medewerkerschap'.

Aanmeldgehoor

In artikel 3.108d, zevende lid, Vb is bepaald dat voorafgaand aan het nader gehoor een anmeldgehoor wordt afgenomen. In de regel zal het anmeldgehoor voorafgaand aan de rust- en voorbereidingstermijn (RVT) plaatsvinden. Het voordeel daarvan is dat er meer tijd is om op grond van de inhoud van het anmeldgehoor te bepalen en te plannen of de aanvraag in de AA wordt afgedaan of dat de termijnen van de algemene asielprocedure op voorhand worden verlengd. Ook kan de periode van de RVT waar nodig worden gebruikt voor onderzoek naar bijvoorbeeld documenten.

Tijdens het anmeldgehoor kunnen onder meer vragen worden gesteld over de identiteit, nationaliteit, etniciteit, religie, herkomst, reisroute, documenten, eventueel verblijf in andere lidstaten, derde landen, en de personalia en verblijfplaats van familieleden. Verder wordt in het anmeldgehoor gevraagd naar een korte opgave van de asielmotieven, om de aanvraag zo efficiënt mogelijk te kunnen behandelen, bijvoorbeeld door de AA op voorhand te verlengen met drie dagen op grond van artikel 3.115, eerste lid, Vb (AA+). Zie hierna onder *Afwijken van de AA-termijnen binnen de grensprocedure*.

Zoals in artikel 3.108d, achtste lid, Vb is vermeld kunnen correcties en aanvullingen op het anmeldgehoor worden ingediend.

Rust- en Voorbereidingstermijn (RVT)

In artikel 3.109 Vb is de rust- en voorbereidingstermijn beschreven. Conform artikel 3.109b, eerste lid, Vb kan in de grensprocedure een kortere rust- en voorbereidingstermijn dan zes dagen gelden. Omdat de vreemdeling zich in bewaring bevindt is er in het Vb geen dwingende rust- en voorbereidingstermijn voorgeschreven binnen de grensprocedure. Dit is gedaan om de mogelijkheid te creëren om de periode in bewaring te verkorten. Wel zullen bepaalde handelingen, die plaatsvinden in de RVT, zoals het medisch onderzoek, ook aan de grens moeten plaatsvinden. Aldus is in het Vb de ruimte geboden om maatwerk te leveren aan de grens met betrekking tot de RVT. Dit is een punt waarop de grensprocedure verschilt van de AA-procedure.

In beginsel neemt de vreemdeling (bijvoorbeeld via zijn/haar gemachtigde) het initiatief indien hij een afwijkende RVT wenst en wordt in samenspraak met de IND de duur van de rust- en voorbereidingstermijn bepaald. De IND heeft een inspanningsverplichting overeenkomstig het verzoek van de vreemdeling te handelen.

Tijdens de rust- en voorbereidingstermijn vindt ook de voorbereiding op het nader gehoor door de gemachtigde plaats (zie artikel 3.109, vierde lid, Vb).

In artikel 3.109, zesde lid, Vb wordt geregeld dat de RVT in bepaalde gevallen kan worden onthouden. In voorkomende gevallen kan hier toepassing aan worden gegeven, bijvoorbeeld wanneer de vreemdeling strafrechtelijk gedetineerd is aan de grens (zie paragraaf C1/2.2 en C1/2.5 Vc). Ondanks het onthouden van de RVT zal wel een voorbereiding door de advocaat ingepland moeten worden voorafgaand aan de start van de AA (zie artikel 3.109, zevende lid, Vb).

Afwijken van de AA-termijnen binnen de grensprocedure

De AA-procedure kan in bepaalde gevallen worden verlengd (zie artikel 3.115 Vb). In het eerste lid van artikel 3.115 Vb wordt geregeld dat de AA op voorhand met drie dagen kan worden verlengd (een extra dag voor het nader gehoor, een extra dag voor de correcties en aanvullingen/voornemen, en een extra dag voor het opstellen van de zienswijze). Deze mogelijkheid kan worden toegepast wanneer er indicaties zijn dat het onderzoek meer tijd gaat vergen (bv. bij complexe zaken waarin sprake is van meerdere asielmotieven) of wanneer de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft. De medewerker die het anmeldgehoor afneemt, beoordeelt na afloop van het gehoor (in samenspraak met een senior medewerker) of de zaak in de AA+ afgehandeld dient te worden.

In het tweede lid van artikel 3.115 Vb wordt geregeld dat de termijnen van de AA in bepaalde gevallen verlengd kunnen worden ná de start van de AA. De termijn kan met ten hoogste twaalf, veertien of twintig dagen verlengd worden. In die gevallen blijft de

termijn voor het indienen van de zienswijze één dag (zie artikel 3.115, zesde lid, Vb).

Het kan ook voorkomen dat de termijnen van de AA zowel op grond van het eerste lid en het tweede lid van artikel 3.115 Vb worden verlengd. Uiteraard geldt hierbij wel dat de aanvraag binnen 28 dagen moet worden afgedaan.

Als de behandeling van de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd niet afgerond kan worden binnen de termijnen van de algemene asielprocedure (6 dagen), kan hiervan afgeweken worden tot maximaal 28 dagen (vanaf datum indienen asielaanvraag). Dit kan alleen gedaan worden als het vermoeden bestaat dat de aanvraag zal worden afgedaan met toepassing van artikel 30, 30a en 30b, Vw en de behandeling naar verwachting binnen de termijn als bedoeld in artikel 3, zevende lid, Vw kan worden afgerond (28 dagen). Er moet hierbij rekening gehouden worden met de termijn voor het indienen van de zienswijze. Die termijn is 1 week in dit scenario (artikel 3.118, tweede lid, Vb).

Indien duidelijk is dat de aanvraag niet binnen 28 dagen kan worden afgedaan, zal de zaak alsnog naar een land-AC worden gezonden voor verdere behandeling in de VA.

Bijzondere procedurele waarborgen en passende steun (art. 3.108b, Vb)

Sommige vreemdelingen kunnen bijzondere procedurele waarborgen behoeven op grond van, onder meer, hun leeftijd, geslacht, seksuele gerichtheid, handicap, ernstige ziekte, psychische aandoeningen of als gevolg van foltering, verkrachting of andere ernstige vormen van psychologisch, fysiek of seksueel geweld. Indien een vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen behoeft, wordt gedurende het onderzoek naar de asielaanvraag passende steun geboden. Dit is nader uitgewerkt in de openbare Werkinstructie 2021/9 *Bijzondere procedurele waarborgen*.

Zoals hierboven is beschreven kan in het geval de vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen/passende steun nodig heeft, de AA op voorhand worden verlengd met drie dagen (toepassing van de AA+). Op die manier kan de aanvraag in voorkomende gevallen alsnog op een zorgvuldige wijze binnen de grensprocedure worden behandeld.

Het gegeven dat een vreemdeling passende steun nodig heeft, betekent op zichzelf nog niet dat daardoor ook sprake is van bijzondere individuele omstandigheden die de vrijheidsontnemende maatregel onevenredig bezwarend maken en tot opheffing zou moeten leiden. Dit zijn twee gescheiden zaken met elk een eigen beoordeling.¹⁵ Het gegeven dat een vreemdeling bijzondere procedurele waarborgen nodig heeft, kan weliswaar van invloed zijn op de vraag of de detentie onevenredig bezwarend is, maar staat hier in beginsel los van. De behoefte aan bijzondere procedurele waarborgen kan immers een tijdelijke situatie betreffen. Ook kan door middel van maatwerk en het bieden van (extra) procedurele waarborgen worden voorkomen dat de vrijheidsontnemende maatregel onevenredig bezwarend wordt.

Spoor 2

Spoor 2 kan worden toegepast in de grensprocedure (zie artikel 3.117, tiende lid, Vb). In artikel 3.109ca, eerste lid, Vb zijn de categorieën opgenomen die in spoor 2 afgedaan kunnen worden (asielzoekers afkomstig uit een veilig land van herkomst, asielzoekers die reeds asielbescherming genieten en EU-onderdanen). Toepassing van spoor 2 betekent dat geen RVT wordt geboden en de vreemdeling één gehoor krijgt. Voorafgaand aan het gehoor wordt de vreemdeling door VWN voorgelicht over de procedure en kan hij kennismaken/zich voorbereiden op het gehoor met de advocaat.

Omdat in deze procedure geen RVT wordt geboden, krijgen vreemdelingen ook geen standaard medisch onderzoek. Onder omstandigheden kan het echter raadzaam zijn om toch een medisch onderzoek aan te bieden. Bij vreemdelingen waar aanwijzingen bestaan dat sprake is van medische problematiek/beperkingen die van invloed kunnen zijn bij het horen wordt zekerheidshalve aangeraden toch een medisch onderzoek aan te bieden, ook om vertraging later in de procedure te voorkomen.

---

¹⁵ Het oordeel of er al dan niet sprake is van een behoefte aan bijzondere procedurele waarborgen is geen (schriftelijk) zelfstandig appellabel besluit. Wanneer de vreemdeling van mening is dat hem op enig moment ten onrechte passende steun is onthouden, dan kan hij dat aanvoeren in het beroep tegen de beslissing op de asielaanvraag. Indien een vreemdeling meent dat de vrijheidsontnemende maatregel onevenredig bezwarend is, dan kan hij dat aanvoeren in het beroep tegen die vrijheidsontnemende maatregel.

Herhaalde asielaanvraag

Indien een vreemdeling in grensdetentie een herhaalde asielaanvraag indient, vervalt het eerdere besluit tot weigering van de toegang. Middels een M18A wordt het besluit omtrent toegangsweigering door de KMar uitgesteld. Vervolgens dient de KMar de vrijheidsontnemende maatregel krachtens artikel 6, eerste en tweede lid, Vw om te zetten naar artikel 6, derde lid, Vw. Dit betreft ook weer een nieuwe maatregel, waarover de vreemdeling gehoord dient te worden. Na afwijzing van de herhaalde asielaanvraag in de grensprocedure wordt de toegang geweigerd (model M17A) door de KMar op het moment dat de vreemdeling niet langer in Nederland mag verblijven (zie paragraaf 3). Aansluitend wordt door de bevoegde ambtenaar van de IND (zie artikel 2.10, vierde lid, VV) de maatregel van bewaring omgezet naar artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid, Vw. In dit opzicht verschilt de behandeling van een herhaalde asielaanvraag in de grensprocedure dus niet van een eerste asielaanvraag.

In het geval het beroep geen schorsende werking heeft en de vreemdeling op grond van artikel 7.3, tweede lid juncto artikel 3.1, tweede lid, Vb de voorlopige voorziening niet mag afwachten, zal aansluitend op het asielbesluit de toegangsweigering door de KMar middels model M17A worden opgelegd en vervolgens de maatregel van bewaring door de bevoegde ambtenaar van de IND worden omgezet naar artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid, Vw.

Als een herhaalde aanvraag wordt afgedaan met een besluit op grond van artikel 3.1, Vb, kan de vrijheidsontnemende maatregel worden voortgezet op grond van artikel 6, eerste en tweede lid, Vb. De maatregel hoeft dan niet omgezet te worden naar artikel 6, derde lid, Vw. In deze gevallen wordt de grensprocedure niet toegepast.

Grensprocedure in strafrecht (artikel 7 Vw)

Het kan voorkomen dat een vreemdeling bij aankomst op de grens de toegang wordt geweigerd, geen asiel aanvraagt en vervolgens – bijvoorbeeld vanwege het gebruik van een vals paspoort strafrechtelijk wordt aangehouden en strafrechtelijk wordt gedetineerd. In dergelijke gevallen blijft de toegang gedurende de strafrechtelijke detentie geweigerd (artikel 7 Vw). Indien de vreemdeling op een later moment alsnog asiel aanvraagt – en het OM niet besluit de opgelegde straf of strafrechtelijke vervolging te beëindigen – dan dient de KMar een M18A op te maken en uit reiken. De vreemdeling stroomt dan de grensprocedure in analoog aan artikel 3, vierde lid, Vw. De vreemdeling die strafrechtelijk is gedetineerd en de grensprocedure doorloopt, krijgt geen rust- en voorbereidingstermijn (zie C1/2.2 en C1/2.5 Vc).

Een vrijheidsontnemende maatregel krachtens artikel 6, derde lid, Vw is niet nodig aangezien de vreemdeling al op strafrechtelijke titel is gedetineerd. Indien de strafrechtelijke detentie tijdens de (analoge) grensprocedure wordt beëindigd, dan dient de KMar de vreemdeling aansluitend alsnog een vrijheidsontnemende maatregel krachtens 6, derde lid, Vw op te leggen. De termijn van de grensprocedure gaat dan niet opnieuw lopen.

In de situatie dat de vreemdeling tijdens het doorlopen van de grensprocedure strafrechtelijk wordt gedetineerd, eindigt hiermee feitelijk de vrijheidsontnemende maatregel die hem op grond van artikel 6, derde lid, Vw is opgelegd.¹⁶ De termijn van de grensprocedure loopt wel door tijdens de strafrechtelijke detentie. Als er na afloop van de strafrechtelijke detentie nog niet op de asielaanvraag van de vreemdeling is beslist of als de vreemdeling nog in Nederland mag verblijven tijdens de beroepsfase (zie paragraaf 3 voor een toelichting van deze situaties), moet er opnieuw een vrijheidsontnemende maatregel op grond van artikel 6, derde lid, Vw worden opgelegd.

2.3 Behandeling van de asielaanvraag in de grensprocedure

In de grensprocedure wordt de aanvraag getoetst aan de grond voor het niet in behandeling nemen (Dublin), de gronden voor niet-ontvankelijkheid en de gronden voor kennelijke ongegrondheid. Gedurende de periode waarin beoordeeld wordt of deze afdoeningsgronden van toepassing zijn, mag de vreemdeling in grensdetentie worden gesteld/gehouden.

De aanvraag wordt in een grensprocedure getoetst aan de hand van de criteria van de

¹⁶ AbRS 24 mei 2017, ECLI:NL:RVS:2017:1412

Dublinverordening en de ontvankelijkheid en kennelijke ongegrondheid van artikel 30a en 30b, Vw. Als de aanvraag wordt afgewezen vanwege niet-ontvankelijkheid of kennelijk ongegrondheid dan wordt het verzoek volledig afgehandeld in de grensprocedure. Wordt de aanvraag niet in behandeling genomen (Dublin) dan wordt het verzoek afgehandeld in de Dublin procedure als bedoeld in artikel 3.109c, Vb (aan de grens).

Zaken die louter 'ongegrond' zijn (en dus niet als 'kennelijk' ongegrond afgedaan kunnen worden) en inwilligingen, kunnen niet in de grensprocedure afgedaan worden. Als er geen sprake is van een aanvraag die afgewezen kan worden wegens niet in behandeling nemen, niet-ontvankelijkheid, of kennelijke ongegrondheid, wordt de grensdetentie opgeheven, toegang verleend en wordt het asielverzoek verder behandeld in de AA of VA ter lande.

Op welk moment kun je de conclusie trekken dat een aanvraag wel/niet binnen de grensprocedure kan worden behandeld en afgedaan?

De conclusie dat een aanvraag niet als kennelijk ongegrond kan worden afgedaan, niet niet-ontvankelijk kan worden verklaard of in behandeling dient te worden genomen in de AA, dient uiterlijk na het nader gehoor te worden genomen, maar kan soms ook al worden genomen na het aanmeldgehoor.

In de praktijk komt het erop neer dat de IND zo snel mogelijk – als de relevante feiten en omstandigheden bekend zijn – moet concluderen of de asielaanvraag in de grensprocedure kan worden afgedaan:

- In de meeste gevallen zal het aanmeld- en nader gehoor afgewacht moeten worden om tot de conclusie te komen dat een zaak wel/niet in de grensprocedure kan worden afgedaan. Immers, dan pas is er een volledig beeld van de identiteit, nationaliteit, reisroute, mogelijke landen van eerder verblijf, 1F- indicaties of andere openbare orde aspecten, en is bekend of het asielrelaas geloofwaardig is en of de vreemdeling wel/niet in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning en op welke gronden.
- In sommige gevallen, bijvoorbeeld bij volledig gedocumenteerde vreemdelingen, waar geen twijfel is over identiteit en nationaliteit en vrij zeker is dat een aanvraag niet afgedaan kan worden als kennelijk ongegrond, niet-ontvankelijk of niet in behandeling genomen kan worden, kan dit al na het aanmeldgehoor en de daarop volgende screening worden geconcludeerd. In C1/2.5 Vc is opgenomen in welke gevallen reeds na het aanmeldgehoor en screening een zaak uit de grensprocedure kan worden gehaald.
- Er zullen ook gevallen zijn (maar deze zullen minder snel voorkomen), dat de insteek is dat een zaak in de grensprocedure kan worden afgedaan, maar dat correcties en aanvullingen of een zienswijze daar verandering in brengen. In die gevallen kan een zaak alsnog naar de AA of VA ter lande worden gezonden.

Hieronder zijn als voorbeeld een aantal casussen beschreven:

Casus 1: Besluit- en vertrekmoratorium

In de regel wordt er een aanmeldgehoor uitgevoerd. Pas dan kunnen er conclusies worden getrokken over de identiteit, nationaliteit, herkomst en recent vertrek. In de praktijk betekent een besluitmoratorium doorgaans dat na het afnemen van het aanmeld- en nader gehoor de zaken op de plank worden gelegd in afwachting van de ommekomst van het moratorium. Voor de grensprocedure betekent dat dat een zaak in beginsel na het aanmeldgehoor en screening uit de grensprocedure wordt gestuurd. Dit betekent dat op het land-AC een nader gehoor wordt afgenomen. Omdat de zaak onder het besluitmoratorium valt, wordt de zaak vanuit de grensprocedure VA gestuurd. Het is van belang om het nader gehoor op het land-AC zo spoedig mogelijk te laten inplannen, zodat de asielmotieven direct kenbaar gemaakt kunnen worden.

Casus 2: Medische adviezen

Indien tijdens de RVT blijkt dat betrokkene gedurende drie weken niet gehoord kan worden, dient gekeken te worden of het wel wenselijk is om betrokkene in detentie te houden. Bij dergelijke medische adviezen zal het in de regel niet wenselijk zijn om de vrijheidsontnemende maatregel voort te zetten. Indien je toch concludeert dat het wenselijk is om de vrijheidsontnemende maatregel voort te zetten – hetgeen wordt verantwoord in de minuut -, dient bekeken te worden of binnen 28 dagen na ondertekening van de asielaanvraag (de maximale duur van de grensprocedure) kan worden beslist op deze aanvraag. Hierbij kan het medisch advies ook reden zijn om de AA op

voorhand te verlengen. Wanneer duidelijk is dat niet meer binnen 28 dagen kan worden beslist op de aanvraag, zal de zaak direct vanuit de grensprocedure AA of VA zal moeten worden gezonden. Een AA-zending is na zending uit de grensprocedure wel het uitgangspunt, maar vanwege het medisch advies niet altijd mogelijk.

Casus 3: Kwetsbare minderheidsgroep

Het behoren tot een 'kwetsbare minderheid' als bedoeld in C2/3.3 Vc ziet op de positie van de bevolkingsgroep in het land van herkomst. Daarmee is nog niet gezegd dat dit ook zonder meer kwetsbare personen zijn binnen de grensprocedure, in die zin dat zij bijzondere procedurele waarborgen of passende steun als bedoeld in artikel 3.108b Vb en Werkinstructie 2015/8 zouden behoeven. Voor deze groep geldt dat geenszins op voorhand uitgesloten is dat de asielaanvraag als kennelijk ongegrond of niet-ontvankelijk kan worden afgedaan. Tijdens de behandeling van de asielaanvraag zal namelijk eerst onderzocht moeten worden of de vreemdeling het behoren tot een kwetsbare minderheid aannemelijk heeft gemaakt. Indien de vreemdeling dit aannemelijk heeft gemaakt en er – gelet op zijn geloofwaardige en individualiseerbare verklaringen – sprake is van beperkte indicaties van een risico op schending 3 EVRM bij terugkeer en de vreemdeling daardoor in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel, dan zal het asielverzoek niet in de grensprocedure verder worden afgehandeld. In de regel zal dit pas na het nader gehoor zijn. De zaak zal dan in beginsel AA-gezonden worden.

Casus 4: Vreemdelingen afkomstig uit 15c-gebieden

Het varieert per zaak wanneer voldoende duidelijk is of een asielaanvraag in de grensprocedure kan worden afgedaan. Soms kan na het aanmeldgehoor en de daarop volgende screening al worden vastgesteld dat vermoedelijk niet de mogelijkheid bestaat om de aanvraag niet in behandeling nemen, niet-ontvankelijk te verklaren of als kennelijk ongegrond af te wijzen. In dat geval is er geen ruimte voor voortzetting van de grensdetentie, de aanvraag kan dan immers niet in de grensprocedure worden afgedaan. Dit kan bijvoorbeeld het geval zijn bij vreemdelingen van wie geloofwaardig wordt geacht dat ze uit een 15c-gebied afkomstig zijn. De zaak zal dan in de regel AA-gezonden worden.

Casus 5: Gevaar voor de openbare orde of nationale veiligheid (bv. 1F)

Wanneer er signalen of aanwijzingen zijn dat er nader onderzoek moet plaatsvinden naar bijvoorbeeld de toepasselijkheid van artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, zal de aanvraag wel in de grensprocedure verder worden behandeld. Zodra echter blijkt dat een asielaanvraag van een vreemdeling, die een mogelijk gevaar vormt voor de openbare orde of de nationale veiligheid, niet binnen de termijn zoals bedoeld in artikel 3, zesde lid, Vw kan worden afgedaan, wordt de vreemdeling door de IND in bewaring gesteld op grond van artikel 59b, eerste lid, onder d, Vw. Van een mogelijk gevaar voor de openbare orde is in ieder geval sprake indien de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd mogelijk met toepassing van artikel 1F kan worden afgewezen (zie paragraaf A5/6.3 Vc). De vreemdeling wordt dan feitelijk toegang verleend.

In zijn algemeenheid geldt dat een inbewaringstelling op grond van artikel 59b, eerste lid, onder d, Vw slechts mogelijk is als de aantasting van de nationale veiligheid of de openbare orde door het persoonlijke gedrag van de asielzoeker een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt van een fundamenteel belang van de samenleving of de interne of externe veiligheid van de betrokken lidstaat aantast.¹⁷ In de motivering van de maatregel kan dus niet worden volstaan met een enkele verwijzing naar een strafrechtelijke veroordeling, dan wel naar de omstandigheid dat de asielaanvraag mogelijk met toepassing van artikel 1F zal worden afgewezen. Bij de mogelijke toepassing van 1F kan onder verwijzing naar de verklaringen in de asielprocedure worden gemotiveerd waarop het vermoeden dat 1F kan worden tegengeworpen is gebaseerd en waarom daardoor het persoonlijk gedrag van de vreemdeling een werkelijke, actuele en voldoende ernstige bedreiging vormt.

---

¹⁷ AbRS 8 april 2016, ECLI:NL:2016:959

Als gemotiveerd kan worden dat er (ook) sprake is van één van de andere omstandigheden genoemd in artikel 59b, eerste lid, (bv. sub a of b), Vw, dan heeft het de voorkeur om deze gronden ook op te nemen en te motiveren in de maatregel.

Casus 6: Niet langer Dublinindicaties

Als de Dublinindicaties niet langer van toepassing zijn (bijvoorbeeld door bericht van de autoriteiten van de aangezochte lidstaat dat een aangebrachte visumsticker vals is) en het duidelijk is dat de asielaanvraag niet verder in de grensprocedure kan worden behandeld, dan moet de vreemdeling diezelfde dag uiterlijk om 18.00 worden aangemeld bij COA zodat de maatregel uiterlijk de dag erna kan worden opgeheven.¹⁸

Casus 7: Intrekking asielaanvraag

Als een vreemdeling zijn asielaanvraag intrekt, eindigt daarmee de grensprocedure. De vreemdeling wordt geacht nooit een asielaanvraag te hebben ingediend.¹⁹ Dat betekent dat de vreemdeling met terugwerkende kracht geen rechtmatig verblijf heeft gehad. Gelet op artikel 109a, onder a, Vw is de Terugkeerrichtlijn in een dergelijk geval niet van toepassing. Een terugkeerbesluit (en inreisverbod) kan na intrekking van de asielaanvraag in de grensprocedure derhalve niet worden genomen. Dat betekent dat in de gevallen dat de vreemdeling zijn asielaanvraag in de grensprocedure intrekt, de KMar de vreemdeling middels het model M17 de toegang moet weigeren. Dit geldt ook in de situatie dat de vreemdeling pas ná de eerdere toegangswijgering asiel heeft aangevraagd.²⁰ Verder legt de KMar of IND een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel op krachtens artikel 6, eerste en tweede lid, dan wel artikel 6a Vw, waarover de vreemdeling gehoord moet worden. De IND informeert de DT&V zodat voortvarend gewerkt kan worden aan het vertrek van de vreemdeling.

Indien de vreemdeling na afloop van de grensprocedure een herhaald asielverzoek indient en dit vervolgens wenst in te trekken dient eveneens de toegangswijgering door de KMar te worden opgelegd. Verder wordt een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel opgelegd krachtens artikel 6, eerste en tweede lid, Vw (door het herhaalde asielverzoek was de maatregel immers omgezet naar artikel 6, derde lid, Vw). Vóór het opleggen van deze maatregel wordt de vreemdeling gehoord.

2.4 Verdere behandeling in land-AC

Indien de IND concludeert dat de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd niet binnen de grensprocedure verder kan worden behandeld, dan wordt de toegang verleend en de vrijheidsontnemende maatregel bedoeld in artikel 6, derde lid, Vw opgeheven. De IND meldt de vreemdeling uiterlijk om 18.00 uur aan bij het COA ten behoeve van de uitplaatsing. De behandeling van de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd zal in dit geval worden opgeschort en verder worden behandeld in de algemene asielprocedure of de verlengde asielprocedure. De IND bepaalt in overleg met de gemachtigde van de vreemdeling, wanneer de behandeling van de aanvraag voor een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd zal worden voortgezet. Daarbij geldt als uitgangspunt dat de opschorting ongeveer een week duurt. Er moet naar gestreefd worden - met de planning van het land-AC en gemachtigde - een geschikte aanvangsdatum te bepalen.²¹

Zaakverantwoordelijk medewerkschap (ZVM)

Uitgangspunt is dat AC Schiphol (ACS) of AC West in zaken die uit de grensprocedure worden gezonden en waarin al een aanvang is gemaakt met de procedure, zaakverantwoordelijk blijft. Dat betekent het volgende:

Scenario 1:

Nog geen gehoor afgenomen. De zaak én de klant gaan naar AC Ter Apel. ZVM wordt dus overgeheveld naar AC Ter Apel.

¹⁸ Zie AbRS 3 april 2017, ECLI:NL:RVS:2017:892

¹⁹ AbRS 7 december 2016, ECLI:NL:RVS:2016:3283

²⁰ Zie AbRS 4 januari 2019, ECLI:NL:RVS:2019:24

²¹ Nota van toelichting Vreemdelingenbesluit, Staatscourant 2015, nr. 21375, p. 25.

Scenario 2:

Het aanmeldgehoor heeft plaatsgevonden. Betrokkene wordt aangemeld bij het COA en er wordt verzocht om uitplaatsing. Hierna zal AC West de planning op zich nemen en een nader gehoor afnemen.

Scenario 3:

Aanmeldgehoor en nader gehoor hebben plaatsgevonden. Betrokkene wordt aangemeld bij het COA en er wordt verzocht om uitplaatsing. AC West zal de planning op zich nemen voor de verdere procedure.

3. Het asielbesluit, de toegangswegering en de omzetting van de maatregel

In de volgende paragrafen zal worden ingegaan op de toegangswegering en de omzetting van de vrijheidsontnemende maatregel. Daarbij zullen de volgende onderwerpen worden behandeld:

- 3.1 Algemeen: verhouding asielbesluit, toegangswegering en grensdetentie
- 3.2 Handelingskader in de beroepsfase na afwijzing in de grensprocedure
- 3.3 Het omzetten van de vrijheidsbenemende maatregel
- 3.4 Motivering van de gronden van de vrijheidsontnemende maatregel

3.1 Algemeen: verhouding asielbesluit, toegangswegering en grensdetentie

Het besluit op de asielaanvraag wordt in persoon aan de vreemdeling uitgereikt en verzonden naar de rechtsbijstandverlener. Datum uitreiking in persoon is leidend voor de termijn instellen beroep.

Voorheen werd in het besluit op de asielaanvraag de toegang tot Nederland geweigerd en werd de grensdetentie in de beroepsfase en de terugkeerfase omgezet naar een maatregel op grond van artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid, Vw. Door een uitspraak van de Afdeling van 5 juni 2019²² is dit niet meer mogelijk. De grondslag voor deze uitspraak ligt in de uitspraak van het Hof van Justitie van de Europese Unie (hierna: HvJ EU) in zaak C-181/16 van 19 juni 2018 (hierna: het arrest Gnandi) en de beschikking in de zaak C. c.s. van 5 juli 2018 (C-269/18 PPU). Middels een wetwijziging zijn o.a. de artikelen 3 en 6 Vw aangepast om grensdetentie in de beroepsfase weer mogelijk te maken.²³

Een vreemdeling kan als zijnde verzoeker die in Nederland mag verblijven in de zin van de Opvangrichtlijn in bewaring worden gesteld/gehouden op grond van artikel 6, derde lid, Vw in het geval van de in paragraaf A5/3.1 Vc beschreven situaties:

- a. de vreemdeling is in afwachting van een beslissing op zijn asielaanvraag;
- b. na afwijzing van die aanvraag totdat de beroepstermijn is verstreken, tenzij het de vreemdeling ingevolge artikel 7.1, tweede lid juncto artikel 3.1, eerste lid onder a of e, Vb niet is toegestaan de uitspraak op een ingediend verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening hier te lande af te wachten;
- c. indien het beroep op grond van artikel 82, eerste lid, van de Vw schorsende werking heeft;
- d. indien het beroep op grond van artikel 82, tweede lid, van de Vw geen schorsende werking heeft, maar de behandeling van een ingediend verzoek om een voorlopige voorziening wel mag worden afgewacht op grond van artikel 7.3, eerste lid, van het Vb;
- e. tot de beslissing op het beroepschrift indien het onder d. bedoelde verzoek is toegewezen.

---

²² AbRS 5 juni 2019, zaak nr. 201808923/1/V3, ECLI:NL:RVS:2019:1710 en AbRS 5 juni 2019, zaak nr. 201808670/1/V3, ECLI:NL:RVS:2019:1843

²³ Zie TK 2018-2019, 35271 nrs. 2 en 3.

Ad d

De gevallen waarin de behandeling van het verzoek om een voorlopige voorziening niet mag worden afgewacht zijn omschreven in artikel 7.3, tweede lid, van het Vb, gelezen in samenhang met artikel 3.1, tweede lid, onder a en e, van het Vb. Die situaties kunnen zich enkel voordoen bij opvolgende aanvragen om een verblijfsvergunning asiel.

Indien een situatie als beschreven in paragraaf A5/3.1 Vc niet langer aan de orde is, neemt de ambtenaar belast met de grensbewaking (in dit geval de KMar) zo spoedig mogelijk een besluit omtrent weigering van de toegang als bedoeld in artikel 14 SGC middels het model M17A. Aansluitend wordt door krachtens artikel 2.10, vierde lid, VV bevoegde ambtenaren van IND een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel opgelegd als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid, Vw dan wel artikel 6a, eerste lid Vw (in Dublinzaken).

Statushouders EU/EER/Zwitserland

Wanneer de asielaanvraag is afgedaan in spoor 2 omdat de vreemdeling reeds bescherming geniet in een EU/EER-lidstaat of in Zwitserland, kan de toegang tot het Schengengebied niet worden geweigerd. De vrijheidsontnemende maatregel kan dus ook niet worden voortgezet op grond van artikel 6, eerste en tweede lid, Vw. In het asielbesluit wordt de vreemdeling opgedragen zich onmiddellijk naar het grondgebied van de betrokken EU/EER-lidstaat of Zwitserland te begeven. De vrijheidsontnemende maatregel op grond van artikel 6, derde lid, Vw kan in dat geval bij het uitbrengen van de beschikking opgeheven worden. De vreemdeling wordt vervolgens bij COA aangemeld.²⁴

3.2 Handelingskader in de beroepsfase na afwijzing in de grensprocedure

Uit het voorgaande valt het volgende handelingskader te herleiden ten aanzien van het moment van opleggen van de toegangsweigering en het omzetten van de vrijheidsontnemende maatregel.

Bij elk van de beschreven situaties geldt dat er sprake is van een termijn van twee dagen om zowel de toegangsweigering op te leggen als de vrijheidsontnemende maatregel om te zetten naar de juiste grondslag. Voor de termijn van twee dagen tellen ook de dagen in het weekend mee.²⁵ De toegang kan in deze situaties niet geweigerd worden middels het in de Schengengrenscore voorgeschreven formulier model M17 omdat dat formulier alleen gebruikt kan worden bij de weigering van toegang bij een voorgenomen kort verblijf.²⁶ Voor deze situaties – weigering van toegang na een asielprocedure – wordt gebruik gemaakt van model M17A.

Situatie 1:

Beroep tegen asielbesluit heeft opschortende werking op grond van artikel 82 Vw.

De KMar weigert de toegang (M17A) en de IND legt een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel op, op grond van artikel 6, eerste en tweede lid juncto het zesde lid, Vw (M19) of indien het een Dublinclaimant betreft op grond van artikel 6a Vw (M19A) indien:

- Na het ongebruikt verstrijken van de termijn voor het instellen van beroep tegen het besluit op de asielaanvraag (1 week);
- Na intrekking van het beroep;
- Na de uitspraak op het beroep.

NB: is voor de grensprocedure alleen van toepassing bij afdoening op grond van artikel 30a, eerste lid, onderdeel c Vw en artikel 30b, eerste lid, onderdeel h (zie artikel 82 lid 2 Vw).

Situatie 2:

Beroep tegen het asielbesluit heeft geen opschortende werking, voorlopige voorziening mag worden afgewacht op grond van artikel 7.3, eerste lid, Vb.

De KMar weigert de toegang (M17A) uit. (KMar). De IND legt een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel op, op grond van artikel 6, eerste en tweede lid juncto zesde lid, Vw (M19) of indien het een Dublinclaimant betreft op grond van artikel 6a Vw (M19A) indien:

²⁴ Bij brief van 14 september 2020 (kenmerk 19637-2658) heeft de Staatssecretaris aangegeven dat sobere opvang zal worden verstrekt gedurende de eventuele beroepsfase, mits een verzoek om een voorlopige voorziening is ingediend.

²⁵ Zie AbRS 21 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:504

²⁶ Zie AbRS 14 oktober 2016, ECLI:NL:RVS:2016:2675.

- Na het ongebruikt verstrijken van de termijn voor het instellen van beroep tegen het besluit op de asielaanvraag (1 week);
- Na 1 week wel beroep is ingesteld maar geen voorlopige voorziening is gevraagd²⁷;
- Na intrekking van het beroep;
- Na intrekking van de voorlopige voorziening;
- Na uitspraak afwijzing van de voorlopige voorziening;
- Na gelijktijdige uitspraak beroep ongegrond (of gegrond met instandlaten rechtsgevolgen/niet-ontvankelijk) en afwijzing van de voorlopige voorziening.

Situatie 3:

Beroep tegen asielbesluit heeft geen opschortende werking, voorlopige voorziening mag niet worden afgewacht

De KMar weigert de toegang (M17A) en de IND legt een nieuwe vrijheidsontnemende maatregel op, op grond van artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid, Vw, indien:

- Na het asielbesluit waarin is bepaald dat de voorlopige voorziening op grond van artikel 7.3, tweede lid, Vb juncto artikel 3.1, tweede lid onder a en e, Vb niet mag worden afgewacht.

3.3 Het omzetten van de vrijheidsbenemende maatregel

Bij het opleggen van de maatregel als bedoeld in artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid dan wel artikel 6a Vw wordt er gebruikt gemaakt van het model M19 of M19A.²⁸ De vreemdeling wordt in de gelegenheid gesteld om tijdens het gehoor voorafgaand aan de oplegging van de maatregel en in de zienswijze in de asielprocedure bijzondere en individuele omstandigheden aan te voeren die voortzetting van de vrijheidsontnemende maatregel onevenredig bezwarend zouden maken.²⁹ In het model M19 of M19A dient hier gemotiveerd op te worden ingegaan en gemotiveerd te worden waarom de nieuw op te leggen vrijheidsontnemende maatregel niet onevenredig bezwarend is, waarom geen lichter middel is toegepast en dat er zicht op uitzetting of overdracht is.

3.4 Motivering van de gronden van de vrijheidsontnemende maatregel

Bij het opleggen van een vrijheidsontnemende maatregel op grond van artikel 6, eerste en tweede lid, juncto het zesde lid, Vw of een vrijheidsontnemende maatregel op grond van artikel 6, derde lid, Vw indien sprake is van Dublinindicaties, dient in de maatregel te worden gemotiveerd dat in het geval van de vreemdeling een risico op onttrekking aan het toezicht dan wel een significant risico op onderduiken bestaat. In artikel 5.1b, derde en vierde lid, Vb zijn de zware en lichte gronden opgenomen die kunnen leiden tot de conclusie dat sprake is van een risico op het onttrekken aan toezicht dan wel het belemmeren of ontwijken van vertrek of uitzetting. In het beleid (A3/3) is opgenomen dat de IND de gronden als bedoeld in artikel 5.1b, derde en vierde lid, Vb nader moet toelichten, als uit deze gronden zelf niet rechtstreeks blijkt dat er sprake is van een risico op onttrekking aan het toezicht. Voor alle gronden geldt dat moet worden toegelicht dat de betreffende grond zich feitelijk voordoet. Daarnaast geldt voor een aantal gronden dat nader moet worden toegelicht waarom deze gronden ertoe leiden dat een risico op onttrekking aan het toezicht of significant risico op onderduiken bestaat. Dit geldt voor de zware gronden genoemd in artikel 5.1b, derde lid, aanhef en onder h, j en m, Vb alsmede voor alle lichte gronden.³⁰ Het verdient echter aanbeveling

²⁷ Indien een vreemdeling – die in eerste instantie geen voorlopige voorziening heeft ingediend connex aan het instellen van beroep – later alsnog een voorlopige voorziening indient, komt de vreemdeling in dat geval weer in de “Gnandi-situatie” en moet de beslissing over toegang weer worden uitgesteld (M18A). Tevens wordt de maatregel weer omgezet naar artikel 6, derde lid, Vw (KMar).

²⁸ DJI heeft de M19/M19A nodig voor de (her)plaatsing van de vreemdeling.

²⁹ Uit de uitspraak van de Afdeling van 24 september 2015, ECLI:NL:RVS:2015:3083 volgt dat het de vreemdeling duidelijk gemaakt moet worden dat het aan hem is om eventuele bijzondere feiten of omstandigheden met betrekking tot zijn persoonlijke belangen aan te voeren die tot het oordeel kunnen leiden dat in zijn geval met toepassing van een lichter middel moet worden volstaan dan wel dat de vreemdeling concrete vragen over mogelijke bijzondere feiten of omstandigheden moet worden gesteld.

³⁰ AbRS 25 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:829

om alle gronden die worden aangekruist nader toe te lichten.³¹

4. Rechtsmiddelen

In hoofdstuk 3 is het handelingskader uiteengezet betreffende de toegangsweigering en het omzetten van de maatregel van bewaring. Voor wat betreft rechtsmiddelen wordt in dit hoofdstuk het handelingskader in enkele specifieke situaties nader toegelicht.

Toegewezen verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening (vovo) door de rechtbank of de Afdeling

Een toegewezen verzoek, in die zin dat de vreemdeling niet wordt uitgezet totdat op het (hoger) beroep is beslist, betekent dat sprake is van een tijdelijke belemmering van de uitzetting. In het geval van een toegewezen voorlopige voorziening wordt het volgende beoordeeld. Afhankelijk van de individuele omstandigheden wordt de vrijheidsontnemende maatregel voortgezet of opgeheven. Indien de belangenafweging in het voordeel van de vreemdeling uitvalt wordt toegang verleend en wordt de bewaringsmaatregel opgeheven. Indien de belangenafweging in nadeel van de vreemdeling uitvalt wordt er geen toegangsweigering opgelegd en wordt de maatregel voortgezet op grond van artikel 6, derde lid, Vw. Als de toewijzing van het verzoek is gelegen in procedurele redenen (bv. het niet of niet volledig aanleveren van een procesdossier bij de rechtbank), dan zal de vrijheidsontnemende maatregel in beginsel niet worden opgeheven.³²

Gegroundverklaring (hoger) beroep asiel

Bij groundverklaring van het (hoger) beroep asiel wordt in de regel de maatregel van bewaring opgeheven en alsnog toegang tot Nederland verleend. Indien er sprake is van ernstige openbare orde aspecten dan wel aspecten van nationale veiligheid kan na afweging van de belangen een vrijheidsontnemende maatregel op grond van artikel 59b, eerste lid, onder d Vw worden opgelegd.

Beroep tegen de toegangsweigering en de vrijheidsontnemende maatregel

Uit het handelingskader blijkt wanneer een besluit tot toegangsweigering genomen dient te worden. Hoewel een uitgestelde toegangsweigering geen appellabel besluit is, is de (definitieve) toegangsweigering dit wel. Volgens het bepaalde in artikel 94 lid 2 Vw en paragraaf A1/7.3, Vc wordt een beroep dat is ingesteld tegen de vrijheidsontnemende maatregel geacht mede een beroep tegen de toegangsweigering te omvatten.

Indien de vreemdeling geen beroep instelt tegen de vrijheidsontnemende maatregel, is het rechtsmiddel dat tegen de toegangsweigering moet worden ingesteld administratief beroep (zie artikel 77, eerste lid, Vw).

---

³¹ Zie voor uitgebreide toelichting de overzichtsuitspraak van de Afdeling van 25 maart 2020, ECLI:NL:RVS:2020:829

³² In de bijzondere situatie dat de voorlopige voorziening die op grond van artikel 7.3, tweede lid, Vb juncto artikel 3.1, tweede lid onder a en e, Vb niet mocht worden afgewacht toch wordt toegewezen terwijl de vreemdeling nog in detentie zit, komt de vreemdeling weer in de "Gnandi-situatie". De beslissing over toegang moet weer worden uitgesteld (M18A). Tevens wordt de maatregel weer omgezet naar artikel 6, derde lid, Vw (KMar).

Werkinstructie SUA

Intern

Aan	Directeuren IND
	cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/11 Handelwijze hoog risico paspoorten
Kenmerk (digijust)	3352819
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	<i>Rapport evaluatie hoog risico paspoorten</i>
<i>Publicatiedatum</i>	25-06-2021
Geldig vanaf	25-06-2021
Geldig tot en met	25-06-2022
Bijlage(n)	Formulier SLTD check

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Geldende regelgeving
3. Algemene bepalingen 'hoog risico paspoorten'
  - 3.1 Extra maatregelen bij 'hoog risico paspoorten'
  - 3.2 Vraagstelling over documenten en paspoorten in asielgehoren
  - 3.3 Hoe te handelen bij nareis, HVZ en relocatie
    - 3.3.1 *Nareis*
      - 3.3.1.1 *Welke paspoorten moeten door de KMar in het SLTD worden gecontroleerd?*
      - 3.3.1.2 *Op welk moment moet deze controle plaatsvinden?*
      - 3.3.1.3 *Op welke wijze is de controle door de KMar geregeld?*
      - 3.3.1.4 *Wat zijn de gevolgen/opéénvolgende vervolgstappen wanneer er sprake is van een hit in het SLTD?*
    - 3.3.2 *Aanvraag zelfstandige verblijfsvergunning*
    - 3.3.3 *HVZ en relocatie*
  - 3.4 Standaard maatregelen bij twijfel identiteit
4. Specifieke Landeninformatie
  - 4.1 ^{10.2.d en 10.2.} *Hoe te handelen in asiel*
    - 4.1.1 *Hoe te handelen in asiel*
  - 4.2 ^{10.2.d en 10.2} *Hoe te handelen in asiel*
    - 4.2.1 *Hoe te handelen in asiel*
  - 4.3 ^{10.2.d en 1} *Hoe te handelen in asiel*
    - 4.3.1 *Hoe te handelen in asiel*

Bijlage 1: Formulier SLTD-check

1. Inleiding

Het hoofd van de AIVD kan een ambtsbericht opstellen als hij in het kader van zijn taken over informatie beschikt over onregelmatigheden met paspoorten. De onregelmatigheden betreffen onder meer signalen over gestolen, valse of vervalste paspoorten danwel paspoorten die zijn uitgegeven door onbevoegde autoriteiten of betrokkenheid van een overheid bij illegaal verhandelen van paspoorten. In de praktijk zal de AIVD, als vastgesteld kan worden om welke documenten het exact gaat, die informatie delen met onder meer de IND. Dit zal echter niet altijd mogelijk zijn. Gelet op het vorenstaande is het niet mogelijk om met zekerheid aan te geven of een paspoort op de juiste wijze is afgegeven aan de juiste persoon. Daarom kunnen de bewindslieden van het Ministerie van Justitie en Veiligheid, ten aanzien van specifieke nationaliteiten, besluiten om alle paspoorten van vreemdelingen afkomstig uit het in het ambtsbericht genoemde land, aan te merken als een 'hoog risico'. Indien hier sprake van is zal dit eerst middels een informatiebericht afkomstig van SUA bekend gemaakt worden. In deze werkinstructie is beschreven wat het aanmerken van 'hoog risico' betekent en welke handelingen daarbij horen. Deze werkinstructie ziet thans op asielzoekers uit **10.2.d en 10.2.g**.

Deze WI vervangt de WI 2016/6 handelwijze hoog risico paspoorten, het **10.2.d en 10.2.g**), het IB **10.2.d en 10.2.g**, Het IB over **10.2.d en 10.2.g** en nareis versie **10.2.d en 10.2.g**).

NB: de in deze werkinstructie onder 3. weergegeven handelingen en schema's betreffen de standaard praktijk. In bepaalde zaken wordt hiervan afgeweken. Lees daarom ook altijd de specifieke informatie over de benodigde handelingen die past bij het soort zaak/land dat je behandelt.

2. Geldende regelgeving

Conform uitspraken van de ABRS¹ staat het de IND niet vrij om aan een door de vreemdeling overgelegd paspoort – waarvan de authenticiteit is vastgesteld – geen waarde te hechten. Dit geldt ook bij twijfel, ingegeven door de wijze waarop het paspoort is afgegeven en onduidelijkheid over de bron-documenten op basis waarvan het is afgegeven. Dit laat onverlet dat de IND een onderzoek kan doen of laten doen naar de herkomst van de vreemdeling.

3. Algemene bepalingen bij 'hoog risico paspoorten'

3.1 Extra maatregelen bij 'hoog risico paspoorten'

Om de gestelde identiteit van de vreemdeling van 16 jaar en ouder vast te stellen is bij 'hoog risico' - naast de controle op aanvullende (bron)documenten - nader onderzoek nodig naar de gestelde nationaliteit en herkomst met behulp van een herkomstonderzoek en een taalindicatie, zonodig gevolgd door een taalanalyse.

Let op: Bij AMV-ers vanaf 16 jaar die vallen onder de categorie 'hoog risico paspoorten' dient bij een asielaanvraag dus altijd een aanmeldgehoor én een his check plaats te vinden.

¹ Zie: 6 juli 2009, 200901280/1, 25 maart 2010, 200808622/1, 26 januari 2011, 201006562/1 en 6 december 2011, 200907949/1 (LJN:BU7527)

In de praktijk betekent dit het volgende:

- In alle 'hoog risico paspoorten' zaken vindt standaard een taalindicatie plaats, waarbij een linguist adviseert of wel of geen taalanalyse op gestart moet worden. Hiervoor zal de aanmeldbalie in Budel en Ter Apel een opname maken.
- In alle 'hoog risico paspoorten' zaken vindt een HIS-check plaats in het aanmeldgehoor.

Hieronder is schematisch de algemene handelwijze weergegeven tijdens de asielprocedure met betrekking tot verschillende (combinaties van) uitkomsten van de HIS-check en taalindicatie. Deze handelwijze geldt in de gevallen waarin een authentiek paspoort of identiteitsdocument is overgelegd, dan wel een gestolen/vals/vervalst paspoort, dan wel geen documenten zijn overgelegd. Indien er onvoldoende tijd is bestaat de mogelijkheid om een zaak verder in 4 weken (art. 6 Vw) of 6 weken (art. 59 Vw) te behandelen.

Positief beoordeeld paspoort / identiteitsbewijs		
Resultaat HIS	Resultaat Taalindicatie	Actie
10.2.d en 10.2.g		
Negatief (gestolen/vals/vervalst) beoordeeld paspoort/identiteitsbewijs		
10.2.d en 10.2.g		
Resultaat HIS	Resultaat Taalindicatie	Actie
10.2.d en 10.2.g		

2 10.2.d en 10.2.g

10.2.d en 10.2.g		
Geen paspoort/identiteitsdocument overgelegd		
Resultaat HIS	Resultaat Taalindicatie	Actie
10.2.d en 10.2.g		

3.2 Vraagstelling over documenten en paspoorten in asielgehoren.

Tijdens gehoren moet altijd nagevraagd worden waarom de vreemdeling over sommige documenten wel beschikt (bijvoorbeeld een paspoort), maar niet over andere aanvullende documenten (bijvoorbeeld een ID-kaart of rijbewijs). Van belang is om in de gehoren goed door te vragen over de wijze van verkrijging van de overgelegde documenten.

Gelet op de hoge risico-aanduiding van paspoorten, moet specifiek voor paspoorten bij het (aanmeld)gehoor door betrokkene het volgende duidelijk gemaakt worden:

- 10.2.d en 10.2.g
- 10.2.d en 10.2.g
- 10.2.d en 10.2.g
- 10.2.d en 10.2.g

3.3 Hoe te handelen bij nareis, HVZ en relocatie

3.3.1 Nareis

De algemene werkwijze voor nader onderzoek in de nareis procedure is te vinden in WI 2020/13. De paspoorten van nareizigers met **10.2.d en 10.2.g** nationaliteit waarvan de mvv-aanvraag voor inwilliging in aanmerking komt, worden daarnaast gecontroleerd in het SLTD (Stolen and Lost Travel Documents) systeem en Nationaal Documenten Systeem (NDS).

3.3.1.1 Welke paspoorten moeten door de KMar in het SLTD worden gecontroleerd?

Er is aansluiting gezocht bij het screeningsproces nareis; dit betekent dat van alle **10.2.d en 10.2.g** paspoorten in openstaande nareiszaken die voor inwilliging in aanmerking komen het paspoortnummer wordt gecontroleerd. Dit geldt voor zowel eerste aanleg, als bezwaar, als zijinstroom (na gegrond beroep). Ook de broers en zussen van amv'ers worden gezien als nareiziger, ook al dient deze groep een aanvraag in op basis van 8 EVRM.

3.3.1.2 Op welk moment moet deze controle plaatsvinden?

Uiterlijk op het moment dat de beslismedewerker heeft geoordeeld dat een nareisaanvraag mogelijk voor inwilliging in aanmerking komt en de zaak ook voor screening wordt voorgelegd. Indien er al eerder twijfels zijn over de identiteit en deze leiden tot nader onderzoek, kan het ook in een eerder stadium.

3.3.1.3 Op welke wijze is de controle geregeld?

De beslismedewerker vult een formulier in ten behoeve van de SLTD check (zie bijlage 1) en stuurt dit per email naar de afdeling Keteninformatie & Control (emailadres **10.2.g@ind.minvenj.nl**).³ Deze afdeling controleert of het paspoort in SLTD of NDS is geregistreerd. **10.2.d en 10.2.g**

3.3.1.4 Wat zijn de gevolgen/opéénvolgende vervolgstappen wanneer er sprake is van een hit in het SLTD?

- Een hit betekent dat het overgelegde paspoort niet geaccepteerd mag worden als reis- en identiteitsdocument.
- Het resultaat van de hit of no hit wordt door de screeners meegenomen in het screeningsproces.
- De screener meldt bij een handavingscoördinator dat er sprake is van een hit op het paspoortnummer. De handavingscoördinator overlegt met de NV-liaison of er een silent procedure gestart moet worden en draagt zondig zorg voor het invullen en verzenden van het format NV en de terugkoppeling naar de melder van de hit.
- De beslismedewerker volgt de handavingsaantekeningen op van de screener.
- De beslismedewerker checkt of er nog andere identificerende of indicatieve documenten in het dossier zitten waarmee de identiteit kan worden aangetoond
- Er wordt een ID gehoor gestart. De beslisser stelt mbv de handavingsaantekeningen extra vragen op in het kader van een (al dan niet

---

³ Het aanvragen van een screening gaat via het open zetten van een BS048.17

identificerend) gehoor op de Post. De vreemdeling of zijn wettelijke vertegenwoordiger wordt geconfronteerd met het feit dat ten behoeve van zijn/haar mvv-aanvraag kopieën van een gestolen/verloren paspoort zijn overlegd.

- o Voorbeeldvragen zijn:
  - a. 10.2.d en 10.2.g ?
  - b. 10.2.d en 10.2.g ?
  - c. 10.2.d en 10.2.g?
  - d. 10.2.d en 10.2.g ?

Daarnaast moet worden beoordeeld of eventuele bevindingen van de screener meegenomen kunnen worden in het gehoor. Tevens kan er gevraagd worden om aanvullende identiteits- en brondocumenten. Indien er sprake is van bewijsnood kan in dit gehoor ook de identiteit worden vastgesteld.

N.B. Als de vreemdeling jonger dan 12 jaar is en niet begeleid wordt door een wettelijke vertegenwoordiger kan de referent bevraagd worden.

- Bij de (her) beoordeling van de aanvraag, beoordeelt de beslismedewerker of er
  - o gelet op de hit in het SLTD en daarmee het 'wegvallen' van het paspoort, voldoende (andere) documenten zijn overgelegd die de identiteit en de feitelijke gezinsband aantonen, of er sprake is van bewijsnood, en of de nareiziger zijn identiteit aannemelijk heeft gemaakt in het gehoor.
  - o op grond van de aanvullende informatie uit het gehoor aanleiding bestaat het eerdere oordeel op de aanvraag te herzien.
- Wanneer de aanvraag kan worden ingewilligd, kan er een Laissez passer worden afgegeven. Er wordt geen mvv-sticker in een gestolen/verloren paspoort geplaatst.
- Op basis van alle informatie beziet de screener of er mogelijk aanleiding bestaat om de verblijfsvergunning asiel van de referent te herzien. Zo ja, dan wordt het dossier van de referent voor nader onderzoek voorgelegd aan de unit Herbeoordelingen.

Het informatiebericht 'Check 10.2.d en 10.2.g en nareis' is van toepassing. De werkwijze beschreven in dit informatiebericht geldt ook voor 10.2.d en 10.2.g nareizigers.

3.3.2 Aanvraag zelfstandige verblijfsvergunning

Indien een vreemdeling met een verblijfsvergunning asiel voor bepaalde tijd als bedoeld in artikel 29, tweede lid, van de Vw 2000 een zelfstandige asielaanvraag indient gelden dezelfde regels als hiervoor (algemeen) en hierna (per land) beschreven. De middelen in de eerdere procedure die zien op de vaststelling van de identiteit van de nareiziger, zijn namelijk van een andere orde 4 dan de middelen bij een zelfstandige asielaanvraag. Personen waartussen in de nareis procedure een familieband is aangenomen kunnen verschillende nationaliteiten hebben.

---

4 De IND controleert de identiteit van een nareiziger tijdens de beoordeling van de nareisaanvraag op basis van beschikbare documenten en indien nodig middels DNA-onderzoek/of ev. gehoren. Tevens vindt waar mogelijk controle van de identiteit op de post plaats. Voor asielzoekers die in NL arriveren vindt de identificatie en registratie plaats in de IenR straat. Tijdens dit proces stelt de politie de identiteit vast aan de hand van documenten, bagage, biometrie, een eerste gesprek en leest zo nodig de telefoons uit.

3.3.3 HVZ en relocatie

Het informatiebericht 'Toetsing hoog risico asielaanvragen in hervestigings- en relocatiezaken', is van toepassing (klik [hier](#)) voor **10.2.d en 10.2.g**. Voor **10.2.d en 10.2.g**. De schematische weergave in deze laatste zaken ziet er als volgt uit.

Resultaat HIS	Actie
Positief	10.2.d en 10.2.g
Negatief	10.2.d en 10.2.g

3.4 Standaard maatregelen bij twijfel identiteit

Naast de specifieke maatregelen bij hoog risico, gelden voor deze categorie onverminderd ook de onderstaande standaard regels en maatregelen bij twijfel aan de gestelde identiteit.

- De aanwezigheid van niet identificerende documenten kan een indicatie zijn over de identiteit, nationaliteit en herkomst van de vreemdeling en moet bij de besluitvorming worden betrokken⁵
- In alle asielzaken wordt de vreemdeling binnen 14 dagen na aanmelding door de IND gescreend. Binnen de grensprocedure en in zaken waarin de vreemdeling zijn vrijheid is ontnomen op grond van artikel 59b of op strafrechtelijke gronden, wordt de dag na het aanmeldgehoor (of in ieder geval zo snel mogelijk daarna) gescreend. Bij behandeling van de zaak wordt getoetst door beslismedewerkers of deze screening al plaats heeft gevonden en wat het resultaat was. Er kan geen besluit worden genomen als er niet gescreend is.
- Screeners doen onderzoek op basis van informatie uit het Identificatie- en Registratieproces, het aanmeldformulier en aanmeldgehoor, eventuele informatie van derden en informatie die voortkomt uit een online onderzoek. Deze informatie wordt in samenhang gezien, waarbij specifieke aandacht bestaat voor signalen die kunnen wijzen op fraude, mensensmokkel- en handel, oorlogsmisdrijven of die aan de nationale veiligheid kunnen raken.

---

⁵ Zie: protocol Identificatie en Labeling. Gestandariseerde werkwijze voor de unieke identificatie en registratie in de migratieketen. Versie 9.0 van 7 januari 2019.

4 Specifieke Landeninformatie

Zoals in de inleiding reeds is aangegeven is in deze werkinstructie beschreven wat het aanmerken van 'hoog risico' betekent en welke handelingen daarbij horen. De in deze werkinstructie onder 3. weergegeven handelingen en schema's betreffen de standaard praktijk. In bepaalde gevallen wordt van deze standaard afgeweken. Die informatie zal hieronder per land uiteen worden gezet. Daarnaast bevat dit hoofdstuk nog extra landeninformatie.

4.1 10.2.d en 10.2.g

10.2.d en 10.2.g

4.1.1 Hoe te handelen in asielzaken

- Voor 10.2.d en 10.2.g hoog risico' paspoorten geldt de standaard werkwijze als hiervoor onder 3. beschreven, met één extra toevoeging. Hierbij wordt benadrukt dat niet zonder overleg met SUA van deze werkwijze mag worden afgeweken.
- 10.2.d en 10.2.g

- 10.2.d en 10.2.g

- 10.2.d en 10.2.g

- 10.2.d en 10.2.g

6
10.2.d en 10.2.g

7
10.2.d en 10.2.g

4.2 10.2.d en 10.2

10.2.d en 10.2.g

4.2.1 Hoe te handelen in asielzaken

- Voor 10.2.d en 10.2.g 'hoog risico' paspoorten geldt de standaard werkwijze als hiervoor beschreven voor zover het de His-check betreft.
- **10.2.d en 10.2.g**

4.3 10.2.d en 10

10.2.d en 10.2.g

4.3.1 Hoe te handelen in asielzaken

- Voor 10.2.d en 10.2.g 'hoog risico' paspoorten geldt de standaard werkwijze als hiervoor beschreven voor zover het de His-check betreft.
- **10.2.d en 10.2.g**

Bijlage 1: Formulier SLTD-check

Beste collega,

Hierbij verzoek ik je om onderstaand paspoortnummers door de KMar te laten controleren in de SLTD.

	Zaaknummer	V-nummer	Paspoortnummer
1			
2			
3			
4			
5			

Met vriendelijke groet,

.....

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/13 Nader gehoor
Kenmerk (digijust)	3352819
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	WI 2020/5 (samen)Werken met een tolk, WI 2021/8 Aanmeldgehoren, WI 2021/9 Bijzondere procedurele waarborgen, WI 2021/12 Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure
Publicatiedatum	25-06-2021
Geldig vanaf	25-06-2021
Geldig tot en met	25-06-2022
Bijlage(n)	Geen

Inleiding

In deze werkinstructie wordt een toelichting gegeven op het format nader gehoor¹ en worden modellen van vragen uiteengezet. Deze werkinstructie is bedoeld voor hoormedewerkers die nader gehoren afnemen in de asielprocedure. De oude werkinstructie 2018/02 komt hiermee te vervallen.

Redenen voor deze vernieuwing zijn:

- De aanpassingen in de asielprocedure met betrekking tot het formaliseren van het aanmeldgehoor, het vragen naar het asielmotief in het aanmeldgehoor en het vervallen van het eerste gehoor;
- Het inzichtelijk maken van hoortechnieken;
- Het aanpassen van de werkinstructie aan het huidige format nader gehoor.

Het format nader gehoor wordt gebruikt in zowel de AA- als in de VA-procedure. Deze werkinstructie behandelt het standaard format van het rapport van nader gehoor. Er bestaan diverse versies van het nader gehoor, bijvoorbeeld voor kansrijke aanvragen. Zorg dat je de juiste versie oproept voor de vreemdeling die je gaat horen. In deze werkinstructie is uitgegaan van de standaard, meest uitgebreide versie van het nader gehoor. Het te gebruiken format is een leidend voor wat betreft de thema's die worden behandeld in het gehoor, niet voor de volgorde waarin zij worden behandeld zolang de vreemdeling maar duidelijk wordt uitgelegd wat een bepaald onderdeel van het gehoor als doel heeft. Deze werkinstructie geeft achtergrondinformatie bij de verschillende thema's.

Deze werkinstructie volgt, na het algemene gedeelte, het format nader gehoor en is als volgt opgebouwd:

Voorblad

Inleiding

- 1 Voorblad en inleiding van het format
- 2 Gegevens aanmeldgehoor (identiteit, nationaliteit en reisroute)
- 3 Reden asielaanvraag (directe aanleiding van vertrek)
- 4 Reden asielaanvraag, nadere vraagstelling

¹ Dit format is niet bestemd voor gehoren van alleenstaande minderjarige vreemdelingen van onder de 18 jaar.

5	Overige mededelingen
6	Bijlagen
	Layout

De hoofdstukken algemeen, inleiding, indeling en layout zijn niet genummerd. Hierdoor hebben de hoofdstukken en paragrafen waarin het format wordt behandeld dezelfde nummering als de overeenkomstige paragrafen in het format nader gehoor. In deze werkinstructie zal vanwege de leesbaarheid over de vreemdeling worden geschreven in de mannelijke vorm.

Algemeen

Het doel van het nader gehoor is om voldoende valide verklaringen te verzamelen om te kunnen beoordelen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel. Er bestaan diverse interviewmethoden en hoewel elke methode zijn eigen unieke kenmerken heeft, zijn de meeste methoden het erover eens dat de beste gehoren plaatsvinden wanneer er:

- 1- Een goede verstandsverhouding bestaat tussen vragensteller en bevraagde;
- 2- Een duidelijke omschrijving wordt gegeven van het doel van het gehoor;
- 3- Open vragen worden gesteld;
- 4- Een vragensteller wordt ingezet met die *open minded* is en die een zaak vanuit verschillende invalshoeken bevraagt.

Het nader gehoor richt zich primair op de directe redenen voor het vertrek uit het land van herkomst en/of de omstandigheden die na vertrek uit het land van herkomst zijn ontstaan waardoor de vreemdeling niet meer kan terugkeren naar dat land (zie paragraaf C1/2.11 Vc). Daarnaast worden tijdens het nader gehoor de uitkomsten van onderzoeken gedeeld en kan de vreemdeling hierop reageren. Ook wordt waar nodig teruggekeken op het rapport van het aanmeldgehoor. Als hoornedewerker maak je een verslag op van alles wat er tijdens het nader gehoor wordt gezegd en rapporteer je eveneens over wat er gebeurt. Van belang is dat het nader gehoor een gehoor is en geen verhoor². De wijze van vragen stellen moet hierop zijn afgestemd. In het asielrecht is sprake van een gedeelde bewijslast (art. 4 van Richtlijn 2011/95/EU, hierna: Kwalificatierichtlijn). Dat betekent dat de vreemdeling de aanvraag moet onderbouwen en de IND een onderzoeksplicht heeft. Er is sprake van een samenwerkingsverplichting op beide aspecten.

Bij het horen van vreemdelingen houd je rekening met de culturele achtergrond van de vreemdeling en andere aspecten die van invloed kunnen zijn op het referentiekader. Alle acties en reacties van personen zijn gekleurd door hun achtergrond, bijvoorbeeld door opvoeding, leeftijd, sekse, opleiding of cultuur. Wees je er bij een gehoor van bewust dat de eigen kijk op de zaken slechts één van de vele manieren is om naar de werkelijkheid te kijken. Sommige mensen reageren anders dan vanuit de westerse perceptie verwacht kan worden. Het is belangrijk om hier tijdens het gehoor (en het beslissen) rekening mee te houden. Om te kunnen omgaan met voornoemde omstandigheden, volgen alle hoor- en beslismedewerkers de EASO-training 'Gesprekstechnieken', gegeven door nationale trainers.

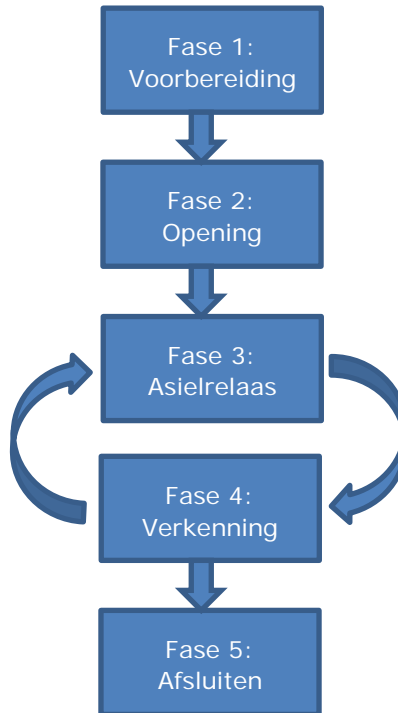
Bij het afnemen van een gehoor is een zekere vertrouwensrelatie tussen hoornedewerker en vreemdeling vereist. Daarbij kunnen tegenstrijdige belangen spelen omdat de hoornedewerker de vreemdeling moet kunnen wijzen op tegenstrijdigheden in zijn verhaal. Voor de vreemdeling is het denkbaar dat hij zich van bepaalde (traumatiserende) gebeurtenissen wil afsluiten en daarmee 'gaten' in zijn relaas houdt. Het is belangrijk dat de hoornedewerker oog houdt voor een dergelijke houding van de vreemdeling, terwijl hij probeert de 'gaten' zoveel mogelijk te dichten. Het is aan de hoornedewerker om hier rekening mee te houden. Om te kunnen omgaan met

² Gehoor staat in het woordenboek Van Dale onder andere aangegeven als 'aandacht' en 'gelegenheid om gehoord te worden'. Verhoor betreft de ondervraging van een verdachte of een getuige.

voornoemde omstandigheden, volgen alle hoor- en beslismedewerkers de EASO-training 'Interviewen van kwetsbare personen', gegeven door nationale trainers.

Verder worden de EASO-trainingen 'Inclusie' en 'Beoordeling van bewijsmateriaal' gevolgd door iedere hoor- en beslismedewerker³.

EASO heeft de *asylum interview method* vastgesteld⁴:

De verschillende fasen uit deze methode worden in deze werkinstructie behandeld.

Voorafgaand aan het gehoor neem je kennis van alle informatie die al in het dossier beschikbaar is. Het gaat hier met name om de factoren die van invloed kunnen zijn op het nader gehoor, zoals de asielmotieven genoemd in het aanmeldgehoor, de aanwezigheid van eventuele 1F-indicaties het referentiekader en de fysieke en mentale omstandigheden van de vreemdeling.

Als hoormedewerker controleer je aan de hand van het vreemdelingen identiteitsbewijs of de juiste vreemdeling is verschenen voor het gehoor en noteer je de aanvangstijd van het gehoor in het rapport.

Voorblad

Het voorblad bevat een voorgedrukt sjabloon dat aan vaste normen voldoet. Als hoormedewerker vul je de missende informatie in en verwijder je geen van de voorgedrukte gegevens. Indien noodzakelijk kan er wel informatie aan het voorblad worden toegevoegd. Het is van belang dat bij de naam van de medewerker, de tolk en de eventueel aanwezige hulpverlening het geslacht wordt vermeld om ook achteraf te kunnen zien hoe de hoorsetting is geweest.

De tolk kan redenen hebben om zijn naam niet te laten opnemen in het rapport van gehoor of verslag. Bij een dergelijk verzoek wordt WI 2020/5 '(Samen)werken met een tolk' gevolgd. Verder wordt op het voorblad vermeld of de betreffende tolk een registertolk niveau 1 of niveau 2 is. Indien de tolk geen register tolk is, wordt vermeld

³ Hoewel voornoemde trainingen deel uitmaken van het curriculum van EASO en derhalve door iedere hoormedewerker dienen te worden gevolgd, heeft de AbRS geoordeeld dat de enkele omstandigheid dat een hoormedewerker een training niet heeft gevolgd, niet betekent dat het gehoor niet voldoet aan de zorgvuldigheidseisen (ECLI:NL:RVS:2017:2692).

⁴ Meer informatie hierover is beschikbaar in de EASO-training Gesprekstechnieken.

waarom er een niet-registertolk is ingezet. Het gebruik van een niet-registertolk kan enkel indien er sprake is van spoed en een register tolk niet tijdig beschikbaar is of indien het register voor de betreffende taal geen tolken bevat.

Voordat het rapport van gehoor wordt uitgereikt of wordt verzonden aan de vreemdeling en gemachtigde wordt op het voorblad de termijn voor het indienen van correcties en aanvullingen vermeld.

Inleiding

Het nader gehoor vormt een belangrijk moment in de asielprocedure. Mede op basis van het rapport van nader gehoor wordt een beslissing genomen over het vervolg van de asielprocedure en op de asielaanvraag zelf. Het nader gehoor bevat naast het eigenlijke gehoor ook een bron aan informatie over de asielprocedure voor de vreemdeling.

In de inleiding wordt uitleg gegeven over welke onderwerpen bij het nader gehoor aan de orde komen. Als hoornedewerker leg je aan de vreemdeling uit dat je eerst een inleiding doet, daarna gezamenlijk even terugkijkt naar het aanmeldgehoor en dat daarna het asielrelaas en nadere vraagstelling volgen, gevolgd door de afsluiting. Een goede inleiding is van belang, zodat de vreemdeling weet wat hij tijdens het nader gehoor kan verwachten.

Voorstellen van de aanwezigen

Voor het begin van het eigenlijke gehoor worden de aanwezigen voorgesteld en wordt een uitleg gegeven over hun rol bij het gehoor. De volgende personen kunnen bij een gehoor aanwezig zijn:

- Hoornedewerker: als hoornedewerker ben je gespreksleider, vraagsteller en rapporteur. Daarnaast heb je als hoornedewerker de taak om de interactie tussen de aanwezige mensen optimaal te laten verlopen. Belangrijk hierbij is dat er bij het nader gehoor ruimte is om in te spelen op specifieke situaties die tijdens het gehoor kunnen ontstaan;
- Tolk: de tolk is onafhankelijk, neutraal en heeft een geheimhoudingsplicht. De tolk beperkt zich tijdens het gehoor tot de rol van vertaler van wat er wordt gezegd en van eventueel overgelegde stukken. Bij de uitleg van de rol van de tolk wordt gevraagd of de vreemdeling de tolk goed verstaat en begrijpt.
- Gemachtigde of hulpverlener van Vluchtelingenwerk (VWN): gemachtigde of VWN kan aanwezig zijn bij het nader gehoor als bijstand voor de vreemdeling en als waarnemer van de gang van zaken tijdens het gehoor. Tevens mogen zij meeschrijven met alles wat er wordt gezegd. De gemachtigde of hulpverlener krijgt aan het einde van het gehoor de gelegenheid om op- of aanmerkingen te maken en mag het verloop van het gehoor niet verstoren. De vreemdeling moet worden gevraagd of hij bezwaar heeft tegen de aanwezigheid van de gemachtigde of medewerker van VWN tijdens het gehoor;
- Derden: soms wordt er verzocht om bijwoning van een gehoor door derden. Het uitgangspunt is dat familieleden en anderen die de vreemdeling willen begeleiden/steunen, het gehoor in principe niet bijwonen. Je kan hier in bijzondere gevallen van afwijken als wordt vastgesteld dat aanwezigheid van derden (dit kunnen bijvoorbeeld verpleegkundigen zijn maar ook familieleden) geldt als de vereiste passende steun als bedoeld in artikel 3.108b Vb. Dit moet blijken uit bijvoorbeeld medische stukken.

Waarborgen

In de inleiding leg je uit dat de door de vreemdeling verstrekte gegevens vertrouwelijk worden behandeld. Indien noodzakelijk kan hiervan worden afgeweken voor de uitvoering van de Vreemdelingenwet, het houden van toezicht op vreemdelingen of voor het nakomen van een wettelijke verplichting. De gegevens worden in ieder geval niet zonder toestemming aan elke willekeurige derde verstrekt.

Tevens dient uitdrukkelijk te worden vermeld dat aan de autoriteiten van het land van herkomst nimmer zal worden gemeld dat betrokkene asiel in Nederland heeft aangevraagd en dat de informatie in het dossier van betrokkene nimmer aan de autoriteiten van het land van herkomst zal worden verstrekt. Nederlandse bestuursorganen zullen de informatie wel kunnen verkrijgen, voorzover noodzakelijk voor de uitoefening van hun taak. Het is belangrijk om uitleg te geven over de vertrouwelijkheid zodat de vreemdeling vrijuit durft te spreken.

Verder wijs je de vreemdeling er in de inleiding op dat hij geloofwaardige en consistente verklaringen moet afleggen, dat hij (in zijn eigen belang) mee moet werken en naar waarheid moet antwoorden. Als hoornedewerker vertel je de vreemdeling dat het niet naar waarheid antwoorden kan leiden tot afwijzing van de aanvraag.

Het kan gebeuren dat je als hoornedewerker tijdens het gehoor (onbedoeld) kritische vragen stelt. Het is belangrijk dat je aan de vreemdeling uitlegt dat je vragen stelt ter verduidelijking van de asielmotieven en dat de vreemdeling het kan aangeven als hij moeite heeft met de vragen. Deze moeite kan zijn gelegen in de kritische toon van vragen, maar bijvoorbeeld ook als de vreemdeling de vragen niet begrijpt.

Vervolgens besteed je in de inleiding aandacht aan hoe het met de vreemdeling gaat. Je vraagt aan de vreemdeling of lichamelijk en geestelijk in staat is om het gehoor te laten plaatsvinden en of er medische redenen zijn waarom het gehoor niet zou kunnen plaatsvinden. Indien de vreemdeling aangeeft dat hij onder medische behandeling staat, vraag je of hij hiervan documenten heeft. Indien er aanwijzingen zijn voor medische problemen of een eventuele noodzaak tot het bieden van passende steun (VC C1/2), wordt hier nog verder op doorgegaan. In dit verband kunnen WI 2021/9 'Bijzondere procedurele waarborgen' en Werkinstructie 2021/12 'Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure' en van belang zijn. In voorkomende gevallen kan het ook belangrijk zijn om te weten of de vreemdeling voor het gehoor medicatie heeft ingenomen of middelen heeft gebruikt die van invloed kunnen zijn op zijn vermogen te verklaren.

Tenslotte wijs je de vreemdeling erop dat je regelmatig pauzes zal houden, maar dat hij zelf ook kan vragen om een pauze wanneer hij daar behoefte aan heeft en ga je na of hij vragen heeft tot zo ver.

Overige aspecten

Behalve dat je de vreemdeling in de inleiding voorziet van de nodige informatie en ook zelf vragen stelt, is deze fase van het gehoor ook bedoeld om een professionele vertrouwensband op te bouwen met de vreemdeling. Het opbouwen van een vertrouwensband is belangrijk om de vreemdeling zich vrij te laten voelen om over de directe redenen van zijn vertrek te spreken.

De vreemdeling wordt al tijdens het aanmeldgehoor gevraagd of hij een hoornedewerker en/of tolk van een specifiek geslacht wenst. Het naleven van deze wens is een inspanningsverplichting. Logistieke redenen kunnen ertoe leiden dat geen navolging gegeven kan worden aan de wens van een vreemdeling. Mocht er, om welke reden dan ook, geen navolging gegeven zijn aan de wens van de vreemdeling om te worden gehoord met behulp van een mannelijke of vrouwelijke hoornedewerker, tolk of eventuele hulpverlening, leg dan uit wat hiervan de reden is. Verder is het belangrijk aan het eind van het gehoor aan de vreemdeling te vragen of dit ertoe heeft geleid dat hij bepaalde elementen van zijn asielmotieven niet heeft besproken. De vreemdeling kan deze elementen eventueel aanvullen in de correcties en aanvullingen.

Indien het nader gehoor plaatsvindt in een andere taal dan de vreemdeling heeft opgegeven tijdens het aanmeldgehoor, dan wordt de reden hiervan in het rapport van nader gehoor opgenomen. Wanneer de vreemdeling niet kan worden gehoord in de taal van zijn eerste voorkeur, dan wordt er gehoord in een taal die de vreemdeling begrijpt

en waarin hij helder kan communiceren. Het uitgangspunt hierbij is dat de vreemdeling wordt gehoord in een taal waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de vreemdeling die kan verstaan (zie paragraaf C1/2.11 Vc).

2. Gegevens aanmeldgehoor (identiteit/nationaliteit/reisroute)

2.1 Correcties en aanvullingen

In paragraaf 2.1 worden correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor besproken.

In geval de correcties en aanvullingen zijn ontvangen, merk je op dat dit het geval is en dat deze worden meegenomen bij de beoordeling van de aanvraag. Indien er geen correcties en aanvullingen zijn ontvangen, vraag je of het gehoor is besproken met een advocaat of een hulpverlener en geef je aan dat correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor kenbaar kunnen worden gemaakt bij de correcties en aanvullingen op het nader gehoor.

In geval de correcties en aanvullingen wel zijn ingediend maar nog niet beschikbaar zijn in INDiGO vraag je aan de vreemdeling of hij dusdanige wijzigingen heeft aangebracht dat jij die eerst moet weten voordat je door kan gaan met het nader gehoor. Indien dit het geval is neem je met de vreemdeling door wat er is gecorrigeerd of neem je contact op met de advocaat of hulpverlener.

Tevens kan de hoornedewerker in deze paragraaf nadere vragen stellen over relevante onderdelen waarop in het aanmeldgehoor niet of onvoldoende is doorgevraagd. Echter, dit kan ook op een later moment in het nader gehoor gebeuren als dit beter is voor de verstandshouding tussen de hoornedewerker en de vreemdeling.

2.2 Bespreking onderzoek(en)

Als hoornedewerker heb je in deze paragraaf de mogelijkheid om de vreemdeling te informeren over uitslagen van onderzoeken zoals documentenonderzoek, leeftijdsonderzoek, herkomstonderzoek en taalanalyse. De vreemdeling wordt gevraagd te reageren op de uitslag van het onderzoek. Ook hier geldt weer dat het onderwerp ook op een later moment van het nader gehoor kan worden besproken als dit beter is voor de verstandshouding tussen de hoornedewerker en de vreemdeling.

Indien uit het leeftijdsonderzoek is gebleken dat de vreemdeling ouder is dan opgegeven, vraag je de vreemdeling naar zijn geboortedatum. Verder geef je aan welke geboortedatum de IND hem wil toekennen op grond van de resultaten van het leeftijdsonderzoek, conform de wijze zoals beschreven in paragraaf C1/4.4.5 Vc.

Afhankelijk van de resultaten van herkomstonderzoek of taalanalyse kunnen indien nodig nadere vragen worden gesteld over de herkomst. In het aanmeldgehoor wordt een volledige HIS-check gedaan. Indien deze toch als onvolledig wordt beschouwd of de taalanalyse daartoe aanleiding geeft, kunnen aanvullende herkomstvragen worden gesteld. De in het format gegeven vragen dienen slechts als handvat en zijn ook zeker niet bedoeld als limitatieve opsomming.

Tenslotte wordt er in deze paragraaf gevraagd of de vreemdeling nieuwe documenten heeft ten aanzien van zijn identiteit, nationaliteit, reisverhaal en/of asielrelaas. Door vroegtijdig in het gehoor naar deze documenten te vragen, kunnen de relevante documenten op het juiste moment worden betrokken. Voor alle relevante documenten geldt dat je doorvraagt op de wijze van verkrijging. Welke documenten relevant zijn is zaaksafhankelijk. Indien de vreemdeling zijn identiteit, nationaliteit en asielrelaas niet met documenten kan onderbouwen, vraag je naar de redenen van het ontbreken van dergelijke documenten in het kader van art. 30b, lid 1, aanhef en onder c en d Vw.

3. Reden asielaanvraag (directe redenen van vertrek)

Het doel van het asielrelaas is om valide verklaringen van de vreemdeling te verkrijgen over wat de directe redenen van zijn vertrek uit het land van herkomst zijn of wat hij

vreest mee te gaan maken bij terugkeer naar het land van herkomst. Tijdens het asielrelaas wordt de vreemdeling in de gelegenheid gesteld om in eigen woorden over de directe redenen van zijn asielaanvraag te spreken. Ter inleiding van het asielrelaas haal je eerst aan wat de vreemdeling tijdens het aanmeldgehoor heeft verklaard over zijn asielmotieven en vraagt of dit klopt of dat hier wijzigingen en/of aanvullingen zijn. Daarna gaat het erom dat de vreemdeling in eigen woorden vertelt over de directe reden(en) van zijn vertrek uit het land van herkomst of de reden(en) dat hij niet kan terugkeren naar het land van herkomst of gebruikelijke verblijfplaats. Het is niet de bedoeling dat de vreemdeling al uitweidt de aanleiding(en), hierop kan je tijdens de vraagstelling verder ingaan. Desgewenst kan bij de start een nadere toelichting worden gegeven over chronologie, data en relevantie van gebeurtenissen.

We stellen de vreemdeling tijdens het asielrelaas over de directe redenen van de asielaanvraag geen vragen om de geloofwaardigheid van het asielrelaas te toetsen. In principe onderbreek je de vreemdeling dus tijdens het asielrelaas niet, ook niet vanwege tegenstrijdigheden, vage verklaringen of voor nadere details, tenzij het onderbreken van de vreemdeling noodzakelijk is om het asielrelaas correct te kunnen rapporteren. Indien de vreemdeling moeite heeft om het asielrelaas te doen, dan kunnen vragen als 'vertelt u daar eens meer over' of 'wat gebeurde er toen' ter ondersteuning worden gesteld of kan de vreemdeling op gang worden gebracht volgens de methode van luisteren, samenvatten en doorvragen (LSD). Als de verklaringen van de vreemdeling niet aansluiten bij de directe redenen van de asielaanvraag, dan mag je de vreemdeling wel onderbreken en hem vragen te vertellen over de directe redenen van zijn asielaanvraag.

De vreemdeling krijgt al tijdens het aanmeldgehoor de mogelijkheid om aan te geven dat hij een tolk en/of hoornedewerker van een specifiek geslacht wenst. Toch kan het ook tijdens het nader gehoor nog voorkomen dat de vreemdeling de vraag voorgelegd moet krijgen of hij – gelet op zijn verklaringen – het gehoor voort wil zetten met de aanwezige hoornedewerker en tolk of dat hij deze specifieke problemen liever bespreekt met een tolk en/of hoornedewerker van een specifiek geslacht (zie ook paragraaf 1.1, voorstellen van de aanwezigen).

De vreemdeling wordt in het aanmeldgehoor al gevraagd om kort zijn asielmotieven te benoemen. Deze informatie kan worden gebruikt bij het plannen van de procedure (bv. toepassing AA+) en mag niet bij het nader gehoor worden betrokken op een andere manier dan ter verificatie. Indien de vreemdeling tijdens het nader gehoor over andere of aanvullende asielmotieven verklaart, mag dit niet ten nadele van de vreemdeling worden gebruikt tijdens het nader gehoor of de beslissing. Er hoeft dus niet te worden doorgevraagd op de redenen dat in het aanmeldformulier of het aanmeldgehoor niet over alle of over andere asielmotieven is verklaard, wanneer dat aan de orde is. Dit gebeurt alleen wanneer deze afgelegde verklaringen betrekking hebben op daden als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, andere zware strafbare feiten of indien de bescherming van de nationale veiligheid dit vereist.

Andere tijdens de aanmeldfase en het aanmeldgehoor afgelegde verklaringen (die niet zijn afgelegd naar aanleiding van de korte uitvraag naar de asielmotieven in het aanmeldformulier of tijdens het aanmeldgehoor) kunnen wel worden betrokken bij het nader gehoor. Dat geldt ook voor verklaringen die de vreemdeling uit zichzelf heeft afgelegd bij ketenpartners, al dan niet over de redenen waarom hij asiel aanvraagt. De IND dient namelijk een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling te verrichten, waarbij alle door de vreemdeling afgelegde verklaringen en overgelegde bewijsmiddelen over de reden waarom hij in Nederland asiel wil, in onderlinge samenhang en in het licht van de overige afgelegde verklaringen, overgelegde bewijsmiddelen en overige omstandigheden moeten worden gezien.⁵

4. Nadere vraagstelling

⁵ AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

4.1. Inleidende vragen

Middels een aantal inleidende vragen wordt geïnventariseerd om welke redenen de vreemdeling zijn land heeft verlaten. In diverse hoorformats wordt ervoor gekozen om deze vragen voorafgaand aan de reden van de asielaanvraag te stellen. Het staat de hoormedewerker vrij deze volgorde aan te passen.

4.2. Verdere vragen

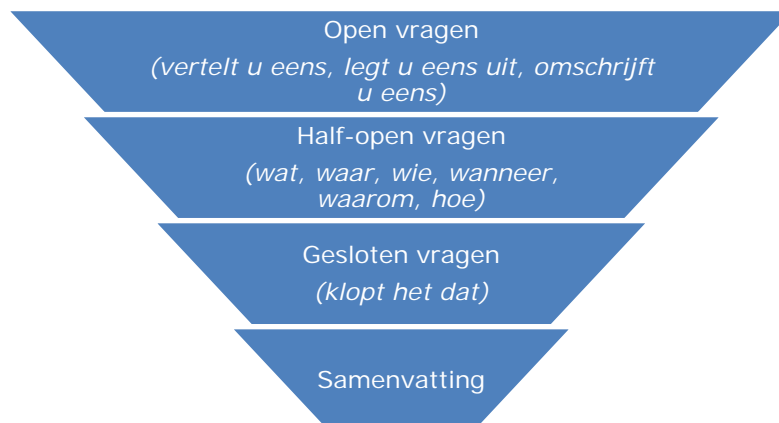
Het doel van de paragraaf 'verdere vragen' is om de asielmotieven duidelijk in beeld te krijgen, zodat de beslismedewerker een beslissing kan schrijven op basis van o.a. het nader gehoor. De paragraaf 'verdere vragen' begint met vragen naar de vrees bij terugkeer, om de asielmotieven af te kaderen. Daarna stel je als hoormedewerker nadere vragen over het asielrelaas en kan de vreemdeling verder uitweiden over zijn asielmotieven.

Waar je tijdens het asielrelaas met name aan het luisteren bent, kan je tijdens de 'verdere vragen' zelf vragen stellen. Om goede, gerichte vragen te kunnen stellen luister je tijdens het asielrelaas onder andere naar de volgende indicaties:

- 1- 'Deuopeners', kunnen leiden naar meer informatie over relevante onderwerpen;
- 2- Relevante en specifieke details;
- 3- Verbanden tussen de verklaringen of ervaringen van de vreemdeling enerzijds en de gronden voor asiel anderzijds;
- 4- Woorden die een tijdsverband kunnen aanduiden;
- 5- Informatie die de vreemdeling niet direct verschaft maar die je 'tussen de regels door' wel opsteekt;
- 6- Gaten (hiaten, vaagheden), tegenstrijdigheden en inconsistenties;
- 7- Pauzes of eufemismen (bv. 'hij deed mij pijn' kan veel verschillende betekenissen hebben);
- 8- Het gebruik van persoonlijke en bezittelijke voornaamwoorden (kan duiden op betrokkenheid van de aanvrager, of juist niet).

Het doel van het stellen van verdere vragen is om onder andere voornoemde indicaties op te helderen. Als je vragen wilt stellen over een bepaald onderwerp uit het asielrelaas, stel de vraag dan in de bewoording van de vreemdeling. Zorg ook dat je nieuwe onderwerpen duidelijk aansnijdt en onderwerpen duidelijk afrondt.

Voor het stellen van vragen kan, voor ieder onderwerp opnieuw, het trechtermodel worden gebruikt:

Het is belangrijk om voor ieder onderwerp opnieuw de trechter vraagstelling te starten, zo veel mogelijk open vragen te stellen en door te vragen totdat je voldoende informatie over een onderwerp hebt. Indien de vreemdeling zelf een nieuw onderwerp introduceert tijdens de vraagstelling, kan dit onderwerp worden geparkeerd totdat het huidige onderwerp voldoende is uitgevraagd of eerst geheel worden uitgevraagd om daarna terug te keren naar het voorgaande onderwerp. In de fase van de half-open vragen

kunnen ook gevoel/zintuiglijke vragen worden gesteld waar het gaat om gebeurtenissen waar de vreemdeling moeite heeft om over te verklaren. Voorbeeld zijn: 'Wat deed dit met u?', 'Wat rook u op dat moment?' en 'Wat ging er door u heen?'.

Er zijn vragenlijsten beschikbaar ter ondersteuning van het nader gehoor (in word: tabblad INDiGO > Tekstblok(ken) invoegen > Tekstblokken Asiel en Bescherming > Asiel > Horen > Hoorbouwstenen). Deze vragenlijsten kunnen worden gebruikt ter inspiratie, maar zijn in geen geval uitputtend. Tijdens het gehoor stel je vragen in de lijn van het gehoor. Als hoornedewerker heb je hierbij de regie, niet de vragen uit de vragenlijst. Van belang is dat zoveel mogelijk relevante informatie over het asielrelaas wordt verkregen zodat de beslismedewerker aan de hand van het rapport een gefundeerd oordeel kan vormen over de geloofwaardigheid van de verklaringen en de zwaarwegendheid van de geloofwaardig geachte problemen.

Echter, de geloofwaardigheid en de zwaarwegendheid van het relaas worden pas vastgesteld ná het nader gehoor. Bij het nader gehoor gaat het er niet om een beoordeling te geven van het waarheidsgehalte van de verklaringen. Als hoornedewerker dien je in het kader van de samenwerkingsplicht wel alert te zijn op bijvoorbeeld tegenstrijdigheden en bevreemdende verklaringen en deze door de vreemdeling te laten toelichten (*'U verklaarde eerder X, nu verklaart u Y, kan u dit toelichten?'*). Vanwege de samenwerkingsplicht worden tijdens het nader gehoor eventuele tegenstrijdige of bevreemde verklaringen bevraagd. Tegenstrijdige of bevreemde verklaringen kunnen niet zonder meer in de beslissing kunnen worden tegengeworpen wanneer de vreemdeling niet de gelegenheid heeft gehad deze uit te leggen⁶. Hetzelfde geldt voor verklaringen die tegenstrijdig zijn aan openbare objectieve bronnen en verklaringen die onvolledig of voor de hoornedewerker onduidelijk zijn. Het is belangrijk in het oog te houden dat gebeurtenissen kunnen worden belicht vanuit verschillende invalshoeken. Als hoornedewerker stel je je hierin neutraal op, in het nader gehoor wordt geen conclusie getrokken en wordt ook niet vastgesteld of de aanvraag wordt ingewilligd of afgewezen.

Hoe diep je als hoornedewerker door moet of mag vragen, is geheel afhankelijk van de individuele gang van zaken bij het nader gehoor. Indien de geloofwaardigheid van het asielrelaas in het geding lijkt te zijn, zal eerder gevraagd moeten worden naar details en nadere toelichtingen. Echter, doorvragen naar details is geen doel op zichzelf, maar is bedoeld om duidelijkheid te krijgen over (aspecten) van het asielrelaas en de vreemdeling in de gelegenheid te stellen voldoende gedetailleerd te verklaren. Het is belangrijk dat het eind van het gehoor tenminste alle onderwerpen en onduidelijkheden zijn bevraagd door de hoornedewerker.

Andere onderwerpen die onder de nadere vraagstelling aan de orde komen zijn vragen naar documenten, specifieke aandacht voor 1F-aspecten, verblijfsmogelijkheden in het land van herkomst en daarbuiten en te verwachten problemen bij terugkeer in het land van herkomst.

Het laatste deel van de vraagstelling onder 'verdere vragen' richt zich op het beschermingsvraagstuk door de autoriteiten in het land van herkomst. Deze vragen stel je met inachtneming van alles wat je daarvoor al met de vreemdeling hebt besproken.

4.3 Overig asielrelaas

In deze paragraaf en subparagrafen stel je als hoornedewerker allereerst vragen over de verblijfsmogelijkheden elders in het land van herkomst of in andere landen. Het gaat erom vast te stellen of de vreemdeling zich kan begeven naar elders in het land van herkomst of naar een ander land om zich aan de gestelde problemen te onttrekken. Indien van toepassing dient hier goed op doorgevraagd te worden.

⁶ Uitspraak van de Raad van State, 14 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2959

Daarna zijn er in het format vragen opgenomen over vrouwenbesnijdenis en ervaringen van kinderen, familieleden en de naaste omgeving. Deze vragen stel je alleen als het aan de orde is. Denk hierbij aan de problemen die mogelijk samenhangen met de problemen van betrokkene, maar ook aan de mogelijke geringe indicaties in het kader van het beleid ten aanzien van kwetsbare minderheden.

4.4 Samenvatting

In deze paragraaf maak je als hoornedewerker een korte samenvatting van wat je met de vreemdeling hebt besproken. Zodoende wordt duidelijk of jij en de vreemdeling elkaar hebben begrepen en of het relaas van de vreemdeling goed is opgeschreven.

4.5. Bijzondere individuele omstandigheden

In deze paragraaf worden vragen gesteld over eventueel bijzondere individuele omstandigheden die maken dat de vreemdeling in aanmerking zou kunnen komen voor een verblijf in Nederland, los van zijn asielrelaas. Dit kan bijvoorbeeld relevant zijn voor de ambtshalve toets aan reguliere verblijfsdoelen of in geval van schrijnende omstandigheden.

4.6 Getuigenissen van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, genocide en ernstige niet-politieke misdrijven in de zin van artikel 1F(b)

Onder de personen die een asielaanvraag indienen bevinden zich mogelijk vreemdelingen die vanuit eigen ervaringen of waarnemingen kunnen getuigen over in ernstige (oorlogs)misdrijven in hun land van herkomst of in een derde land. Als hoornedewerker stel je in deze paragraaf de vraag of de vreemdeling wil optreden als getuige in een strafzaak omtrent ernstige misdrijven dan wel oorlogsmisdrijven. Deze vraag hoeft enkel te worden gesteld als het asielrelaas van de vreemdeling hier aanleiding toe geeft. Deze getuigenissen zijn van belang of kunnen in de toekomst van belang worden bij het strafrechtelijk vervolgen van de daders van deze feiten, voor de vervolging waarvan Nederland op grond van internationale verdragen bevoegd of verplicht is. Tevens kunnen deze getuigenissen van belang zijn - of in de toekomst van belang worden - bij de beoordeling van aanspraken op verblijf van de daders, en bijvoorbeeld van doorslaggevend belang zijn bij het onthouden of intrekken van een verblijfsvergunning. Verwezen wordt naar de interne werkinstructie 2009/19 'Getuigenissen van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, genocide en ernstige niet-politieke misdrijven in de zin van artikel 1F(b)'.

5. Overige mededelingen

5.1. Op- en aanmerkingen over de gang van zaken tijdens het nader gehoor

Als hoornedewerker controleer je of de vreemdeling de tolk heeft kunnen verstaan en begrijpen en of de vreemdeling op- of aanmerkingen wil maken over de werkwijze van de hoornedewerker en/of de tolk.

Tevens is dit het moment dat je aan de eventueel aanwezige gemachtigde of hulpverlener van VWN kan vragen of hij op- of aanmerkingen of aanvullingen heeft. De gemachtigde of hulpverlener van VWN mag eventueel ook vragen stellen aan de vreemdeling op onderdelen van het asielrelaas die nog niet duidelijk zijn voor hem.

Vervolgens wijst de hoornedewerker op de klachtenregeling zoals die is vastgelegd in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Mocht de vreemdeling een klacht willen indienen over de hoornedewerker, de tolk dan wel de omstandigheden waaronder het nader gehoor heeft plaatsgevonden. Overigens is de klachtenregeling ook benoemd in de brochure: 'Uw asielaanvraag, informatie over de asielprocedure'. Een korte verwijzing hiernaar kan volstaan.

Hierna leg je als hoornedewerker uit dat de vreemdeling en zijn gemachtigde een kopie krijgen van het rapport van nader gehoor. Je vraagt of de vreemdeling instemt met verstrekking van het rapport aan zijn gemachtigde. Indien het gehoor werd bijgewoond

door VWN vraag je aan de vreemdeling of hij het goed vindt dat ook VWN een kopie van het rapport van nader gehoor (zie paragraaf C1/2.11 Vc).

Tenslotte sluit je als hoornedewerker het gehoor af en legt de vreemdeling uit hoe de asielpcedure verder zal verlopen. Daarna vraag je aan de vreemdeling of deze nog vragen heeft over de verdere procedure. Indien je al weet dat de aanvraag verder zal worden behandeld in de VA-procedure reik je de vreemdeling een kopie van de brochure: "De Verlengde Asielprocedure" uit bij de kopie van het rapport van gehoor. Hierna noteer je de eindtijd van het gehoor in het rapport.

6. Bijlagen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke stukken als bijlage bij het rapport van gehoor zijn gevoegd. De hoornedewerker nummert eventuele bijlagen (ook op de kopie) en voegt deze achter het rapport van nader gehoor.

Lay-out en weergave

In het kader van de algemene herkenbaarheid van het rapport van nader gehoor als IND-product is de layout van het rapport volgens de huisstijl, zoals die ook gebruikt wordt in voornemens, beschikkingen en brieven. Het format rapport van nader gehoor is opgemaakt in het lettertype Verdana 9 pt. De titels en subtitels zijn opgemaakt in het lettertype **Verdana 9 pt vet**. De subtitels zijn voorzien van een doornummering. Let erop dat je, indien een paragraaf komt te vervallen, de nummering aangepast. Het rapport van gehoor wordt geprint op logo-papier. De standaard benoeming van hoofdstukken en vaststelling van het lettertype moet een uniforme lay-out waarborgen.

In het rapport wordt door de hoornedewerker het door hem gezegde cursief opgeschreven zodat er onderscheid bestaat met hetgeen de vreemdeling heeft verklaard. Je neemt alle vragen en antwoorden op in het rapport. Het is belangrijk dat het rapport een letterlijke weergave van vragen en antwoorden wordt. Als hoornedewerker heb je wel de vrijheid om bijvoorbeeld de zinsopbouw aan te passen naar correcte Nederlandse zinnen. Ook als de vreemdeling zegt iets niet te weten of geen antwoord geeft, noteer je dit. Als hoornedewerker laat je nooit een verklaring van de vreemdeling uit het rapport weg. Ook niet als je van mening bent dat een verklaring niet belangrijk is of omdat de verklaring geen antwoord op de gestelde vraag is. Ook andere gebeurtenissen (onderbrekingen en pauzes, overleg met collega's of bijvoorbeeld opspelende emoties) worden in het rapport opgenomen, middels 'opmerking rapporteur'. Teruggekoppelde informatie ("Heb ik goed begrepen dat...") is in het rapport van nader gehoor als zodanig herkenbaar. Wanneer je in een later stadium nog aanvullende vragen wilt stellen over een eerder besproken onderwerp, dan noteer je deze vragen en antwoorden in de chronologie van het gehoor en dus niet 'met terugwerkende kracht'.

Om redenen van uniformiteit en professionaliteit is de aanspreekvorm 'u' standaard in het format opgenomen.

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/13 Nader gehoor
Kenmerk (digijust)	3352819
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	WI 2020/5 (samen)Werken met een tolk, WI 2021/8 Aanmeldgehoren, WI 2021/9 Bijzondere procedurele waarborgen, WI 2021/12 Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure
Publicatiedatum	25-06-2021
Geldig vanaf	25-06-2021
Geldig tot en met	25-06-2022
Bijlage(n)	Geen

Inleiding

In deze werkinstructie wordt een toelichting gegeven op het format nader gehoor¹ en worden modellen van vragen uiteengezet. Deze werkinstructie is bedoeld voor hoormedewerkers die nader gehoren afnemen in de asielprocedure. De oude werkinstructie 2018/02 komt hiermee te vervallen.

Redenen voor deze vernieuwing zijn:

- De aanpassingen in de asielprocedure met betrekking tot het formaliseren van het aanmeldgehoor, het vragen naar het asielmotief in het aanmeldgehoor en het vervallen van het eerste gehoor;
- Het inzichtelijk maken van hoortechnieken;
- Het aanpassen van de werkinstructie aan het huidige format nader gehoor.

Het format nader gehoor wordt gebruikt in zowel de AA- als in de VA-procedure. Deze werkinstructie behandelt het standaard format van het rapport van nader gehoor. Er bestaan diverse versies van het nader gehoor, bijvoorbeeld voor kansrijke aanvragen. Zorg dat je de juiste versie oproept voor de vreemdeling die je gaat horen. In deze werkinstructie is uitgegaan van de standaard, meest uitgebreide versie van het nader gehoor. Het te gebruiken format is een leidend voor wat betreft de thema's die worden behandeld in het gehoor, niet voor de volgorde waarin zij worden behandeld zolang de vreemdeling maar duidelijk wordt uitgelegd wat een bepaald onderdeel van het gehoor als doel heeft. Deze werkinstructie geeft achtergrondinformatie bij de verschillende thema's.

Deze werkinstructie volgt, na het algemene gedeelte, het format nader gehoor en is als volgt opgebouwd:

Voorblad

Inleiding

- 1 Voorblad en inleiding van het format
- 2 Gegevens aanmeldgehoor (identiteit, nationaliteit en reisroute)
- 3 Reden asielaanvraag (directe aanleiding van vertrek)
- 4 Reden asielaanvraag, nadere vraagstelling

¹ Dit format is niet bestemd voor gehoren van alleenstaande minderjarige vreemdelingen van onder de 18 jaar.

5	Overige mededelingen
6	Bijlagen
	Layout

De hoofdstukken algemeen, inleiding, indeling en layout zijn niet genummerd. Hierdoor hebben de hoofdstukken en paragrafen waarin het format wordt behandeld dezelfde nummering als de overeenkomstige paragrafen in het format nader gehoor. In deze werkinstructie zal vanwege de leesbaarheid over de vreemdeling worden geschreven in de mannelijke vorm.

Algemeen

Het doel van het nader gehoor is om voldoende valide verklaringen te verzamelen om te kunnen beoordelen of de vreemdeling in aanmerking komt voor een verblijfsvergunning asiel. Er bestaan diverse interviewmethoden en hoewel elke methode zijn eigen unieke kenmerken heeft, zijn de meeste methoden het erover eens dat de beste gehoren plaatsvinden wanneer er:

- 1- Een goede verstandsverhouding bestaat tussen vragensteller en bevragee;
- 2- Een duidelijke omschrijving wordt gegeven van het doel van het gehoor;
- 3- Open vragen worden gesteld;
- 4- Een vragensteller wordt ingezet met die *open minded* is en die een zaak vanuit verschillende invalshoeken bevragee.

Het nader gehoor richt zich primair op de directe redenen voor het vertrek uit het land van herkomst en/of de omstandigheden die na vertrek uit het land van herkomst zijn ontstaan waardoor de vreemdeling niet meer kan terugkeren naar dat land (zie paragraaf C1/2.11 Vc). Daarnaast worden tijdens het nader gehoor de uitkomsten van onderzoeken gedeeld en kan de vreemdeling hierop reageren. Ook wordt waar nodig teruggekeken op het rapport van het aanmeldgehoor. Als hoornedewerker maak je een verslag op van alles wat er tijdens het nader gehoor wordt gezegd en rapporteer je eveneens over wat er gebeurt. Van belang is dat het nader gehoor een gehoor is en geen verhoor². De wijze van vragen stellen moet hierop zijn afgestemd. In het asielrecht is sprake van een gedeelde bewijslast (art. 4 van Richtlijn 2011/95/EU, hierna: Kwalificatierichtlijn). Dat betekent dat de vreemdeling de aanvraag moet onderbouwen en de IND een onderzoeksplicht heeft. Er is sprake van een samenwerkingsverplichting op beide aspecten.

Bij het horen van vreemdelingen houd je rekening met de culturele achtergrond van de vreemdeling en andere aspecten die van invloed kunnen zijn op het referentiekader. Alle acties en reacties van personen zijn gekleurd door hun achtergrond, bijvoorbeeld door opvoeding, leeftijd, sekse, opleiding of cultuur. Wees je er bij een gehoor van bewust dat de eigen kijk op de zaken slechts één van de vele manieren is om naar de werkelijkheid te kijken. Sommige mensen reageren anders dan vanuit de westerse perceptie verwacht kan worden. Het is belangrijk om hier tijdens het gehoor (en het beslissen) rekening mee te houden. Om te kunnen omgaan met voornoemde omstandigheden, volgen alle hoor- en beslismedewerkers de EASO-training 'Gesprekstechnieken', gegeven door nationale trainers.

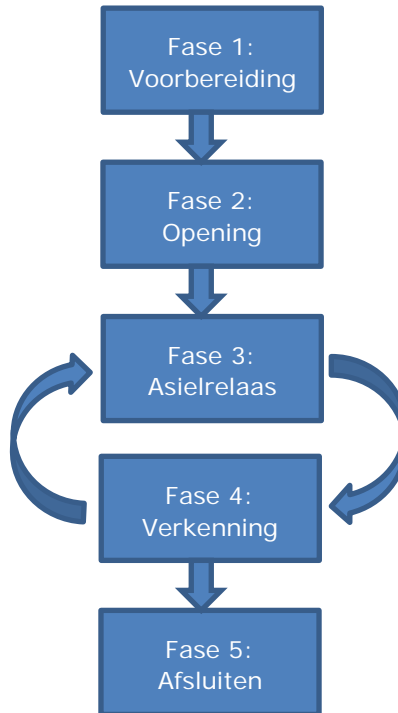
Bij het afnemen van een gehoor is een zekere vertrouwensrelatie tussen hoornedewerker en vreemdeling vereist. Daarbij kunnen tegenstrijdige belangen spelen omdat de hoornedewerker de vreemdeling moet kunnen wijzen op tegenstrijdigheden in zijn verhaal. Voor de vreemdeling is het denkbaar dat hij zich van bepaalde (traumatiserende) gebeurtenissen wil afsluiten en daarmee 'gaten' in zijn relaas houdt. Het is belangrijk dat de hoornedewerker oog houdt voor een dergelijke houding van de vreemdeling, terwijl hij probeert de 'gaten' zoveel mogelijk te dichten. Het is aan de hoornedewerker om hier rekening mee te houden. Om te kunnen omgaan met

² Gehoor staat in het woordenboek Van Dale onder andere aangegeven als 'aandacht' en 'gelegenheid om gehoord te worden'. Verhoor betreft de ondervraging van een verdachte of een getuige.

voornoemde omstandigheden, volgen alle hoor- en beslismedewerkers de EASO-training 'Interviewen van kwetsbare personen', gegeven door nationale trainers.

Verder worden de EASO-trainingen 'Inclusie' en 'Beoordeling van bewijsmateriaal' gevolgd door iedere hoor- en beslismedewerker³.

EASO heeft de *asylum interview method* vastgesteld⁴:

De verschillende fasen uit deze methode worden in deze werkinstructie behandeld.

Voorafgaand aan het gehoor neem je kennis van alle informatie die al in het dossier beschikbaar is. Het gaat hier met name om de factoren die van invloed kunnen zijn op het nader gehoor, zoals de asielmotieven genoemd in het aanmeldgehoor, de aanwezigheid van eventuele 1F-indicaties het referentiekader en de fysieke en mentale omstandigheden van de vreemdeling.

Als hoormedewerker controleer je aan de hand van het vreemdelingen identiteitsbewijs of de juiste vreemdeling is verschenen voor het gehoor en noteer je de aanvangstijd van het gehoor in het rapport.

Voorblad

Het voorblad bevat een voorgedrukt sjabloon dat aan vaste normen voldoet. Als hoormedewerker vul je de missende informatie in en verwijder je geen van de voorgedrukte gegevens. Indien noodzakelijk kan er wel informatie aan het voorblad worden toegevoegd. Het is van belang dat bij de naam van de medewerker, de tolk en de eventueel aanwezige hulpverlening het geslacht wordt vermeld om ook achteraf te kunnen zien hoe de hoorsetting is geweest.

De tolk kan redenen hebben om zijn naam niet te laten opnemen in het rapport van gehoor of verslag. Bij een dergelijk verzoek wordt WI 2020/5 '(Samen)werken met een tolk' gevolgd. Verder wordt op het voorblad vermeld of de betreffende tolk een registertolk niveau 1 of niveau 2 is. Indien de tolk geen register tolk is, wordt vermeld

³ Hoewel voornoemde trainingen deel uitmaken van het curriculum van EASO en derhalve door iedere hoormedewerker dienen te worden gevolgd, heeft de AbRS geoordeeld dat de enkele omstandigheid dat een hoormedewerker een training niet heeft gevolgd, niet betekent dat het gehoor niet voldoet aan de zorgvuldigheidseisen (ECLI:NL:RVS:2017:2692).

⁴ Meer informatie hierover is beschikbaar in de EASO-training Gesprekstechnieken.

waarom er een niet-registertolk is ingezet. Het gebruik van een niet-registertolk kan enkel indien er sprake is van spoed en een register tolk niet tijdig beschikbaar is of indien het register voor de betreffende taal geen tolken bevat.

Voordat het rapport van gehoor wordt uitgereikt of wordt verzonden aan de vreemdeling en gemachtigde wordt op het voorblad de termijn voor het indienen van correcties en aanvullingen vermeld.

Inleiding

Het nader gehoor vormt een belangrijk moment in de asielprocedure. Mede op basis van het rapport van nader gehoor wordt een beslissing genomen over het vervolg van de asielprocedure en op de asielaanvraag zelf. Het nader gehoor bevat naast het eigenlijke gehoor ook een bron aan informatie over de asielprocedure voor de vreemdeling.

In de inleiding wordt uitleg gegeven over welke onderwerpen bij het nader gehoor aan de orde komen. Als hoornedewerker leg je aan de vreemdeling uit dat je eerst een inleiding doet, daarna gezamenlijk even terugkijkt naar het aanmeldgehoor en dat daarna het asielrelaas en nadere vraagstelling volgen, gevolgd door de afsluiting. Een goede inleiding is van belang, zodat de vreemdeling weet wat hij tijdens het nader gehoor kan verwachten.

Voorstellen van de aanwezigen

Voor het begin van het eigenlijke gehoor worden de aanwezigen voorgesteld en wordt een uitleg gegeven over hun rol bij het gehoor. De volgende personen kunnen bij een gehoor aanwezig zijn:

- Hoornedewerker: als hoornedewerker ben je gespreksleider, vraagsteller en rapporteur. Daarnaast heb je als hoornedewerker de taak om de interactie tussen de aanwezige mensen optimaal te laten verlopen. Belangrijk hierbij is dat er bij het nader gehoor ruimte is om in te spelen op specifieke situaties die tijdens het gehoor kunnen ontstaan;
- Tolk: de tolk is onafhankelijk, neutraal en heeft een geheimhoudingsplicht. De tolk beperkt zich tijdens het gehoor tot de rol van vertaler van wat er wordt gezegd en van eventueel overgelegde stukken. Bij de uitleg van de rol van de tolk wordt gevraagd of de vreemdeling de tolk goed verstaat en begrijpt.
- Gemachtigde of hulpverlener van Vluchtelingenwerk (VWN): gemachtigde of VWN kan aanwezig zijn bij het nader gehoor als bijstand voor de vreemdeling en als waarnemer van de gang van zaken tijdens het gehoor. Tevens mogen zij meeschrijven met alles wat er wordt gezegd. De gemachtigde of hulpverlener krijgt aan het einde van het gehoor de gelegenheid om op- of aanmerkingen te maken en mag het verloop van het gehoor niet verstoren. De vreemdeling moet worden gevraagd of hij bezwaar heeft tegen de aanwezigheid van de gemachtigde of medewerker van VWN tijdens het gehoor;
- Derden: soms wordt er verzocht om bijwoning van een gehoor door derden. Het uitgangspunt is dat familieleden en anderen die de vreemdeling willen begeleiden/steunen, het gehoor in principe niet bijwonen. Je kan hier in bijzondere gevallen van afwijken als wordt vastgesteld dat aanwezigheid van derden (dit kunnen bijvoorbeeld verpleegkundigen zijn maar ook familieleden) geldt als de vereiste passende steun als bedoeld in artikel 3.108b Vb. Dit moet blijken uit bijvoorbeeld medische stukken.

Waarborgen

In de inleiding leg je uit dat de door de vreemdeling verstrekte gegevens vertrouwelijk worden behandeld. Indien noodzakelijk kan hiervan worden afgeweken voor de uitvoering van de Vreemdelingenwet, het houden van toezicht op vreemdelingen of voor het nakomen van een wettelijke verplichting. De gegevens worden in ieder geval niet zonder toestemming aan elke willekeurige derde verstrekt.

Tevens dient uitdrukkelijk te worden vermeld dat aan de autoriteiten van het land van herkomst nimmer zal worden gemeld dat betrokkene asiel in Nederland heeft aangevraagd en dat de informatie in het dossier van betrokkene nimmer aan de autoriteiten van het land van herkomst zal worden verstrekt. Nederlandse bestuursorganen zullen de informatie wel kunnen verkrijgen, voorzover noodzakelijk voor de uitoefening van hun taak. Het is belangrijk om uitleg te geven over de vertrouwelijkheid zodat de vreemdeling vrijuit durft te spreken.

Verder wijs je de vreemdeling er in de inleiding op dat hij geloofwaardige en consistente verklaringen moet afleggen, dat hij (in zijn eigen belang) mee moet werken en naar waarheid moet antwoorden. Als hoornedewerker vertel je de vreemdeling dat het niet naar waarheid antwoorden kan leiden tot afwijzing van de aanvraag.

Het kan gebeuren dat je als hoornedewerker tijdens het gehoor (onbedoeld) kritische vragen stelt. Het is belangrijk dat je aan de vreemdeling uitlegt dat je vragen stelt ter verduidelijking van de asielmotieven en dat de vreemdeling het kan aangeven als hij moeite heeft met de vragen. Deze moeite kan zijn gelegen in de kritische toon van vragen, maar bijvoorbeeld ook als de vreemdeling de vragen niet begrijpt.

Vervolgens besteed je in de inleiding aandacht aan hoe het met de vreemdeling gaat. Je vraagt aan de vreemdeling of lichamelijk en geestelijk in staat is om het gehoor te laten plaatsvinden en of er medische redenen zijn waarom het gehoor niet zou kunnen plaatsvinden. Indien de vreemdeling aangeeft dat hij onder medische behandeling staat, vraag je of hij hiervan documenten heeft. Indien er aanwijzingen zijn voor medische problemen of een eventuele noodzaak tot het bieden van passende steun (VC C1/2), wordt hier nog verder op doorgegaan. In dit verband kunnen WI 2021/9 'Bijzondere procedurele waarborgen' en Werkinstructie 2021/12 'Medische problematiek en horen en beslissen in de asielprocedure' en van belang zijn. In voorkomende gevallen kan het ook belangrijk zijn om te weten of de vreemdeling voor het gehoor medicatie heeft ingenomen of middelen heeft gebruikt die van invloed kunnen zijn op zijn vermogen te verklaren.

Tenslotte wijs je de vreemdeling erop dat je regelmatig pauzes zal houden, maar dat hij zelf ook kan vragen om een pauze wanneer hij daar behoefte aan heeft en ga je na of hij vragen heeft tot zo ver.

Overige aspecten

Behalve dat je de vreemdeling in de inleiding voorziet van de nodige informatie en ook zelf vragen stelt, is deze fase van het gehoor ook bedoeld om een professionele vertrouwensband op te bouwen met de vreemdeling. Het opbouwen van een vertrouwensband is belangrijk om de vreemdeling zich vrij te laten voelen om over de directe redenen van zijn vertrek te spreken.

De vreemdeling wordt al tijdens het aanmeldgehoor gevraagd of hij een hoornedewerker en/of tolk van een specifiek geslacht wenst. Het naleven van deze wens is een inspanningsverplichting. Logistieke redenen kunnen ertoe leiden dat geen navolging gegeven kan worden aan de wens van een vreemdeling. Mocht er, om welke reden dan ook, geen navolging gegeven zijn aan de wens van de vreemdeling om te worden gehoord met behulp van een mannelijke of vrouwelijke hoornedewerker, tolk of eventuele hulpverlening, leg dan uit wat hiervan de reden is. Verder is het belangrijk aan het eind van het gehoor aan de vreemdeling te vragen of dit ertoe heeft geleid dat hij bepaalde elementen van zijn asielmotieven niet heeft besproken. De vreemdeling kan deze elementen eventueel aanvullen in de correcties en aanvullingen.

Indien het nader gehoor plaatsvindt in een andere taal dan de vreemdeling heeft opgegeven tijdens het aanmeldgehoor, dan wordt de reden hiervan in het rapport van nader gehoor opgenomen. Wanneer de vreemdeling niet kan worden gehoord in de taal van zijn eerste voorkeur, dan wordt er gehoord in een taal die de vreemdeling begrijpt

en waarin hij helder kan communiceren. Het uitgangspunt hierbij is dat de vreemdeling wordt gehoord in een taal waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de vreemdeling die kan verstaan (zie paragraaf C1/2.11 Vc).

2. Gegevens aanmeldgehoor (identiteit/nationaliteit/reisroute)

2.1 Correcties en aanvullingen

In paragraaf 2.1 worden correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor besproken.

In geval de correcties en aanvullingen zijn ontvangen, merk je op dat dit het geval is en dat deze worden meegenomen bij de beoordeling van de aanvraag. Indien er geen correcties en aanvullingen zijn ontvangen, vraag je of het gehoor is besproken met een advocaat of een hulpverlener en geef je aan dat correcties en aanvullingen op het aanmeldgehoor kenbaar kunnen worden gemaakt bij de correcties en aanvullingen op het nader gehoor.

In geval de correcties en aanvullingen wel zijn ingediend maar nog niet beschikbaar zijn in INDiGO vraag je aan de vreemdeling of hij dusdanige wijzigingen heeft aangebracht dat jij die eerst moet weten voordat je door kan gaan met het nader gehoor. Indien dit het geval is neem je met de vreemdeling door wat er is gecorrigeerd of neem je contact op met de advocaat of hulpverlener.

Tevens kan de hoornedewerker in deze paragraaf nadere vragen stellen over relevante onderdelen waarop in het aanmeldgehoor niet of onvoldoende is doorgevraagd. Echter, dit kan ook op een later moment in het nader gehoor gebeuren als dit beter is voor de verstandshouding tussen de hoornedewerker en de vreemdeling.

2.2 Bespreking onderzoek(en)

Als hoornedewerker heb je in deze paragraaf de mogelijkheid om de vreemdeling te informeren over uitslagen van onderzoeken zoals documentenonderzoek, leeftijdsonderzoek, herkomstonderzoek en taalanalyse. De vreemdeling wordt gevraagd te reageren op de uitslag van het onderzoek. Ook hier geldt weer dat het onderwerp ook op een later moment van het nader gehoor kan worden besproken als dit beter is voor de verstandshouding tussen de hoornedewerker en de vreemdeling.

Indien uit het leeftijdsonderzoek is gebleken dat de vreemdeling ouder is dan opgegeven, vraag je de vreemdeling naar zijn geboortedatum. Verder geef je aan welke geboortedatum de IND hem wil toekennen op grond van de resultaten van het leeftijdsonderzoek, conform de wijze zoals beschreven in paragraaf C1/4.4.5 Vc.

Afhankelijk van de resultaten van herkomstonderzoek of taalanalyse kunnen indien nodig nadere vragen worden gesteld over de herkomst. In het aanmeldgehoor wordt een volledige HIS-check gedaan. Indien deze toch als onvolledig wordt beschouwd of de taalanalyse daartoe aanleiding geeft, kunnen aanvullende herkomstvragen worden gesteld. De in het format gegeven vragen dienen slechts als handvat en zijn ook zeker niet bedoeld als limitatieve opsomming.

Tenslotte wordt er in deze paragraaf gevraagd of de vreemdeling nieuwe documenten heeft ten aanzien van zijn identiteit, nationaliteit, reisverhaal en/of asielrelaas. Door vroegtijdig in het gehoor naar deze documenten te vragen, kunnen de relevante documenten op het juiste moment worden betrokken. Voor alle relevante documenten geldt dat je doorvraagt op de wijze van verkrijging. Welke documenten relevant zijn is zaaksafhankelijk. Indien de vreemdeling zijn identiteit, nationaliteit en asielrelaas niet met documenten kan onderbouwen, vraag je naar de redenen van het ontbreken van dergelijke documenten in het kader van art. 30b, lid 1, aanhef en onder c en d Vw.

3. Reden asielaanvraag (directe redenen van vertrek)

Het doel van het asielrelaas is om valide verklaringen van de vreemdeling te verkrijgen over wat de directe redenen van zijn vertrek uit het land van herkomst zijn of wat hij

vreest mee te gaan maken bij terugkeer naar het land van herkomst. Tijdens het asielrelaas wordt de vreemdeling in de gelegenheid gesteld om in eigen woorden over de directe redenen van zijn asielaanvraag te spreken. Ter inleiding van het asielrelaas haal je eerst aan wat de vreemdeling tijdens het aanmeldgehoor heeft verklaard over zijn asielmotieven en vraagt of dit klopt of dat hier wijzigingen en/of aanvullingen zijn. Daarna gaat het erom dat de vreemdeling in eigen woorden vertelt over de directe reden(en) van zijn vertrek uit het land van herkomst of de reden(en) dat hij niet kan terugkeren naar het land van herkomst of gebruikelijke verblijfplaats. Het is niet de bedoeling dat de vreemdeling al uitweidt de aanleiding(en), hierop kan je tijdens de vraagstelling verder ingaan. Desgewenst kan bij de start een nadere toelichting worden gegeven over chronologie, data en relevantie van gebeurtenissen.

We stellen de vreemdeling tijdens het asielrelaas over de directe redenen van de asielaanvraag geen vragen om de geloofwaardigheid van het asielrelaas te toetsen. In principe onderbreek je de vreemdeling dus tijdens het asielrelaas niet, ook niet vanwege tegenstrijdigheden, vage verklaringen of voor nadere details, tenzij het onderbreken van de vreemdeling noodzakelijk is om het asielrelaas correct te kunnen rapporteren. Indien de vreemdeling moeite heeft om het asielrelaas te doen, dan kunnen vragen als 'vertelt u daar eens meer over' of 'wat gebeurde er toen' ter ondersteuning worden gesteld of kan de vreemdeling op gang worden gebracht volgens de methode van luisteren, samenvatten en doorvragen (LSD). Als de verklaringen van de vreemdeling niet aansluiten bij de directe redenen van de asielaanvraag, dan mag je de vreemdeling wel onderbreken en hem vragen te vertellen over de directe redenen van zijn asielaanvraag.

De vreemdeling krijgt al tijdens het aanmeldgehoor de mogelijkheid om aan te geven dat hij een tolk en/of hoornedewerker van een specifiek geslacht wenst. Toch kan het ook tijdens het nader gehoor nog voorkomen dat de vreemdeling de vraag voorgelegd moet krijgen of hij – gelet op zijn verklaringen – het gehoor voort wil zetten met de aanwezige hoornedewerker en tolk of dat hij deze specifieke problemen liever bespreekt met een tolk en/of hoornedewerker van een specifiek geslacht (zie ook paragraaf 1.1, voorstellen van de aanwezigen).

De vreemdeling wordt in het aanmeldgehoor al gevraagd om kort zijn asielmotieven te benoemen. Deze informatie kan worden gebruikt bij het plannen van de procedure (bv. toepassing AA+) en mag niet bij het nader gehoor worden betrokken op een andere manier dan ter verificatie. Indien de vreemdeling tijdens het nader gehoor over andere of aanvullende asielmotieven verklaart, mag dit niet ten nadele van de vreemdeling worden gebruikt tijdens het nader gehoor of de beslissing. Er hoeft dus niet te worden doorgevraagd op de redenen dat in het aanmeldformulier of het aanmeldgehoor niet over alle of over andere asielmotieven is verklaard, wanneer dat aan de orde is. Dit gebeurt alleen wanneer deze afgelegde verklaringen betrekking hebben op daden als bedoeld in artikel 1F van het Vluchtelingenverdrag, andere zware strafbare feiten of indien de bescherming van de nationale veiligheid dit vereist.

Andere tijdens de aanmeldfase en het aanmeldgehoor afgelegde verklaringen (die niet zijn afgelegd naar aanleiding van de korte uitvraag naar de asielmotieven in het aanmeldformulier of tijdens het aanmeldgehoor) kunnen wel worden betrokken bij het nader gehoor. Dat geldt ook voor verklaringen die de vreemdeling uit zichzelf heeft afgelegd bij ketenpartners, al dan niet over de redenen waarom hij asiel aanvraagt. De IND dient namelijk een integrale geloofwaardigheidsbeoordeling te verrichten, waarbij alle door de vreemdeling afgelegde verklaringen en overgelegde bewijsmiddelen over de reden waarom hij in Nederland asiel wil, in onderlinge samenhang en in het licht van de overige afgelegde verklaringen, overgelegde bewijsmiddelen en overige omstandigheden moeten worden bezien.⁵

4. Nadere vraagstelling

⁵ AbRS 20 oktober 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2459

4.1. Inleidende vragen

Middels een aantal inleidende vragen wordt geïnventariseerd om welke redenen de vreemdeling zijn land heeft verlaten. In diverse hoorformats wordt ervoor gekozen om deze vragen voorafgaand aan de reden van de asielaanvraag te stellen. Het staat de hoormedewerker vrij deze volgorde aan te passen.

4.2. Verdere vragen

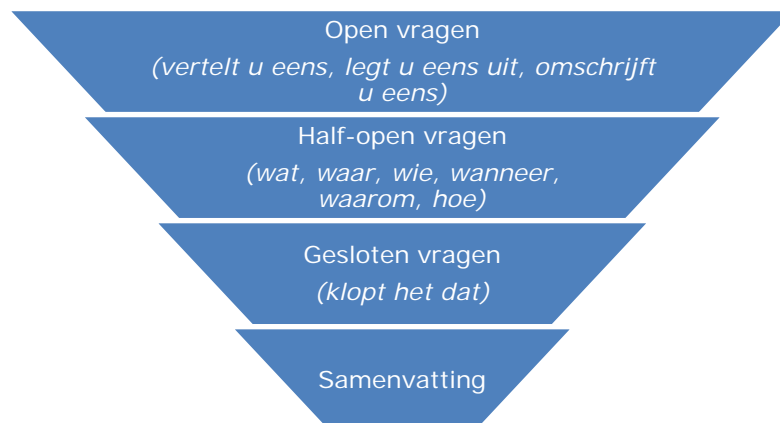
Het doel van de paragraaf 'verdere vragen' is om de asielmotieven duidelijk in beeld te krijgen, zodat de beslismedewerker een beslissing kan schrijven op basis van o.a. het nader gehoor. De paragraaf 'verdere vragen' begint met vragen naar de vrees bij terugkeer, om de asielmotieven af te kaderen. Daarna stel je als hoormedewerker nadere vragen over het asielrelaas en kan de vreemdeling verder uitweiden over zijn asielmotieven.

Waar je tijdens het asielrelaas met name aan het luisteren bent, kan je tijdens de 'verdere vragen' zelf vragen stellen. Om goede, gerichte vragen te kunnen stellen luister je tijdens het asielrelaas onder andere naar de volgende indicaties:

- 1- 'Deuopeners', kunnen leiden naar meer informatie over relevante onderwerpen;
- 2- Relevante en specifieke details;
- 3- Verbanden tussen de verklaringen of ervaringen van de vreemdeling enerzijds en de gronden voor asiel anderzijds;
- 4- Woorden die een tijdsverband kunnen aanduiden;
- 5- Informatie die de vreemdeling niet direct verschaft maar die je 'tussen de regels door' wel opsteekt;
- 6- Gaten (hiaten, vaagheden), tegenstrijdigheden en inconsistenties;
- 7- Pauzes of eufemismen (bv. 'hij deed mij pijn' kan veel verschillende betekenissen hebben);
- 8- Het gebruik van persoonlijke en bezittelijke voornaamwoorden (kan duiden op betrokkenheid van de aanvrager, of juist niet).

Het doel van het stellen van verdere vragen is om onder andere voornoemde indicaties op te helderen. Als je vragen wilt stellen over een bepaald onderwerp uit het asielrelaas, stel de vraag dan in de bewoording van de vreemdeling. Zorg ook dat je nieuwe onderwerpen duidelijk aansnijdt en onderwerpen duidelijk afrondt.

Voor het stellen van vragen kan, voor ieder onderwerp opnieuw, het trechtermodel worden gebruikt:

Het is belangrijk om voor ieder onderwerp opnieuw de trechter vraagstelling te starten, zo veel mogelijk open vragen te stellen en door te vragen totdat je voldoende informatie over een onderwerp hebt. Indien de vreemdeling zelf een nieuw onderwerp introduceert tijdens de vraagstelling, kan dit onderwerp worden geparkeerd totdat het huidige onderwerp voldoende is uitgevraagd of eerst geheel worden uitgevraagd om daarna terug te keren naar het voorgaande onderwerp. In de fase van de half-open vragen

kunnen ook gevoel/zintuiglijke vragen worden gesteld waar het gaat om gebeurtenissen waar de vreemdeling moeite heeft om over te verklaren. Voorbeeld zijn: 'Wat deed dit met u?', 'Wat rook u op dat moment?' en 'Wat ging er door u heen?'.

Er zijn vragenlijsten beschikbaar ter ondersteuning van het nader gehoor (in word: tabblad INDiGO > Tekstblok(ken) invoegen > Tekstblokken Asiel en Bescherming > Asiel > Horen > Hoorbouwstenen). Deze vragenlijsten kunnen worden gebruikt ter inspiratie, maar zijn in geen geval uitputtend. Tijdens het gehoor stel je vragen in de lijn van het gehoor. Als hoornedewerker heb je hierbij de regie, niet de vragen uit de vragenlijst. Van belang is dat zoveel mogelijk relevante informatie over het asielrelaas wordt verkregen zodat de beslismedewerker aan de hand van het rapport een gefundeerd oordeel kan vormen over de geloofwaardigheid van de verklaringen en de zwaarwegendheid van de geloofwaardig geachte problemen.

Echter, de geloofwaardigheid en de zwaarwegendheid van het relaas worden pas vastgesteld ná het nader gehoor. Bij het nader gehoor gaat het er niet om een beoordeling te geven van het waarheidsgehalte van de verklaringen. Als hoornedewerker dien je in het kader van de samenwerkingsplicht wel alert te zijn op bijvoorbeeld tegenstrijdigheden en bevreemdende verklaringen en deze door de vreemdeling te laten toelichten ('*U verklaarde eerder X, nu verklaart u Y, kan u dit toelichten?*'). Vanwege de samenwerkingsplicht worden tijdens het nader gehoor eventuele tegenstrijdige of bevreemde verklaringen bevraagd. Tegenstrijdige of bevreemde verklaringen kunnen niet zonder meer in de beslissing kunnen worden tegengeworpen wanneer de vreemdeling niet de gelegenheid heeft gehad deze uit te leggen⁶. Hetzelfde geldt voor verklaringen die tegenstrijdig zijn aan openbare objectieve bronnen en verklaringen die onvolledig of voor de hoornedewerker onduidelijk zijn. Het is belangrijk in het oog te houden dat gebeurtenissen kunnen worden belicht vanuit verschillende invalshoeken. Als hoornedewerker stel je je hierin neutraal op, in het nader gehoor wordt geen conclusie getrokken en wordt ook niet vastgesteld of de aanvraag wordt ingewilligd of afgewezen.

Hoe diep je als hoornedewerker door moet of mag vragen, is geheel afhankelijk van de individuele gang van zaken bij het nader gehoor. Indien de geloofwaardigheid van het asielrelaas in het geding lijkt te zijn, zal eerder gevraagd moeten worden naar details en nadere toelichtingen. Echter, doorvragen naar details is geen doel op zichzelf, maar is bedoeld om duidelijkheid te krijgen over (aspecten) van het asielrelaas en de vreemdeling in de gelegenheid te stellen voldoende gedetailleerd te verklaren. Het is belangrijk dat het eind van het gehoor tenminste alle onderwerpen en onduidelijkheden zijn bevraagd door de hoornedewerker.

Andere onderwerpen die onder de nadere vraagstelling aan de orde komen zijn vragen naar documenten, specifieke aandacht voor 1F-aspecten, verblijfsmogelijkheden in het land van herkomst en daarbuiten en te verwachten problemen bij terugkeer in het land van herkomst.

Het laatste deel van de vraagstelling onder 'verdere vragen' richt zich op het beschermingsvraagstuk door de autoriteiten in het land van herkomst. Deze vragen stel je met inachtneming van alles wat je daarvoor al met de vreemdeling hebt besproken.

4.3 Overig asielrelaas

In deze paragraaf en subparagrafen stel je als hoornedewerker allereerst vragen over de verblijfsmogelijkheden elders in het land van herkomst of in andere landen. Het gaat erom vast te stellen of de vreemdeling zich kan begeven naar elders in het land van herkomst of naar een ander land om zich aan de gestelde problemen te onttrekken. Indien van toepassing dient hier goed op doorgevraagd te worden.

⁶ Uitspraak van de Raad van State, 14 december 2020, ECLI:NL:RVS:2020:2959

Daarna zijn er in het format vragen opgenomen over vrouwenbesnijdenis en ervaringen van kinderen, familieleden en de naaste omgeving. Deze vragen stel je alleen als het aan de orde is. Denk hierbij aan de problemen die mogelijk samenhangen met de problemen van betrokkene, maar ook aan de mogelijke geringe indicaties in het kader van het beleid ten aanzien van kwetsbare minderheden.

4.4 Samenvatting

In deze paragraaf maak je als hoornmedewerker een korte samenvatting van wat je met de vreemdeling hebt besproken. Zodoende wordt duidelijk of jij en de vreemdeling elkaar hebben begrepen en of het relaas van de vreemdeling goed is opgeschreven.

4.5. Bijzondere individuele omstandigheden

In deze paragraaf worden vragen gesteld over eventueel bijzondere individuele omstandigheden die maken dat de vreemdeling in aanmerking zou kunnen komen voor een verblijf in Nederland, los van zijn asielrelaas. Dit kan bijvoorbeeld relevant zijn voor de ambtshalve toets aan reguliere verblijfsdoelen of in geval van schrijnende omstandigheden.

4.6 Getuigenissen van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, genocide en ernstige niet-politieke misdrijven in de zin van artikel 1F(b)

Onder de personen die een asielaanvraag indienen bevinden zich mogelijk vreemdelingen die vanuit eigen ervaringen of waarnemingen kunnen getuigen over in ernstige (oorlogs)misdrijven in hun land van herkomst of in een derde land. Als hoornmedewerker stel je in deze paragraaf de vraag of de vreemdeling wil optreden als getuige in een strafzaak omtrent ernstige misdrijven dan wel oorlogsmisdrijven. Deze vraag hoeft enkel te worden gesteld als het asielrelaas van de vreemdeling hier aanleiding toe geeft. Deze getuigenissen zijn van belang of kunnen in de toekomst van belang worden bij het strafrechtelijk vervolgen van de daders van deze feiten, voor de vervolging waarvan Nederland op grond van internationale verdragen bevoegd of verplicht is. Tevens kunnen deze getuigenissen van belang zijn - of in de toekomst van belang worden - bij de beoordeling van aanspraken op verblijf van de daders, en bijvoorbeeld van doorslaggevend belang zijn bij het onthouden of intrekken van een verblijfsvergunning. Verwezen wordt naar de interne werkinstructie 2009/19 'Getuigenissen van oorlogsmisdrijven, misdrijven tegen de menselijkheid, foltering, genocide en ernstige niet-politieke misdrijven in de zin van artikel 1F(b)'.

5. Overige mededelingen

5.1. Op- en aanmerkingen over de gang van zaken tijdens het nader gehoor

Als hoornmedewerker controleer je of de vreemdeling de tolk heeft kunnen verstaan en begrijpen en of de vreemdeling op- of aanmerkingen wil maken over de werkwijze van de hoornmedewerker en/of de tolk.

Tevens is dit het moment dat je aan de eventueel aanwezige gemachtigde of hulpverlener van VWN kan vragen of hij op- of aanmerkingen of aanvullingen heeft. De gemachtigde of hulpverlener van VWN mag eventueel ook vragen stellen aan de vreemdeling op onderdelen van het asielrelaas die nog niet duidelijk zijn voor hem.

Vervolgens wijst de hoornmedewerker op de klachtenregeling zoals die is vastgelegd in hoofdstuk 9 van de Algemene wet bestuursrecht. Mocht de vreemdeling een klacht willen indienen over de hoornmedewerker, de tolk dan wel de omstandigheden waaronder het nader gehoor heeft plaatsgevonden. Overigens is de klachtenregeling ook benoemd in de brochure: 'Uw asielaanvraag, informatie over de asielprocedure'. Een korte verwijzing hiernaar kan volstaan.

Hierna leg je als hoornmedewerker uit dat de vreemdeling en zijn gemachtigde een kopie krijgen van het rapport van nader gehoor. Je vraagt of de vreemdeling instemt met verstrekking van het rapport aan zijn gemachtigde. Indien het gehoor werd bijgewoond

door VWN vraag je aan de vreemdeling of hij het goed vindt dat ook VWN een kopie van het rapport van nader gehoor (zie paragraaf C1/2.11 Vc).

Tenslotte sluit je als hoornedewerker het gehoor af en legt de vreemdeling uit hoe de asielpcedure verder zal verlopen. Daarna vraag je aan de vreemdeling of deze nog vragen heeft over de verdere procedure. Indien je al weet dat de aanvraag verder zal worden behandeld in de VA-procedure reik je de vreemdeling een kopie van de brochure: "De Verlengde Asielprocedure" uit bij de kopie van het rapport van gehoor. Hierna noteer je de eindtijd van het gehoor in het rapport.

6. Bijlagen

In dit hoofdstuk wordt aangegeven welke stukken als bijlage bij het rapport van gehoor zijn gevoegd. De hoornedewerker nummert eventuele bijlagen (ook op de kopie) en voegt deze achter het rapport van nader gehoor.

Lay-out en weergave

In het kader van de algemene herkenbaarheid van het rapport van nader gehoor als IND-product is de layout van het rapport volgens de huisstijl, zoals die ook gebruikt wordt in voornemens, beschikkingen en brieven. Het format rapport van nader gehoor is opgemaakt in het lettertype Verdana 9 pt. De titels en subtitels zijn opgemaakt in het lettertype **Verdana 9 pt vet**. De subtitels zijn voorzien van een doornummering. Let erop dat je, indien een paragraaf komt te vervallen, de nummering aangepast. Het rapport van gehoor wordt geprint op logo-papier. De standaard benoeming van hoofdstukken en vaststelling van het lettertype moet een uniforme lay-out waarborgen.

In het rapport wordt door de hoornedewerker het door hem gezegde cursief opgeschreven zodat er onderscheid bestaat met hetgeen de vreemdeling heeft verklaard. Je neemt alle vragen en antwoorden op in het rapport. Het is belangrijk dat het rapport een letterlijke weergave van vragen en antwoorden wordt. Als hoornedewerker heb je wel de vrijheid om bijvoorbeeld de zinsopbouw aan te passen naar correcte Nederlandse zinnen. Ook als de vreemdeling zegt iets niet te weten of geen antwoord geeft, noteer je dit. Als hoornedewerker laat je nooit een verklaring van de vreemdeling uit het rapport weg. Ook niet als je van mening bent dat een verklaring niet belangrijk is of omdat de verklaring geen antwoord op de gestelde vraag is. Ook andere gebeurtenissen (onderbrekingen en pauzes, overleg met collega's of bijvoorbeeld opspelende emoties) worden in het rapport opgenomen, middels 'opmerking rapporteur'. Teruggekoppelde informatie ("Heb ik goed begrepen dat...") is in het rapport van nader gehoor als zodanig herkenbaar. Wanneer je in een later stadium nog aanvullende vragen wilt stellen over een eerder besproken onderwerp, dan noteer je deze vragen en antwoorden in de chronologie van het gehoor en dus niet 'met terugwerkende kracht'.

Om redenen van uniformiteit en professionaliteit is de aanspreekvorm 'u' standaard in het format opgenomen.

Werkinstructie 2021/15 (SUA)

OPENBAAR

Aan	Directeuren IND cc DDMB
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/15 Richtlijnen voor afgifte van arbeidsmarktaantekening bij verblijf langer dan drie maanden
Kenmerk	
Hoofdtak	Regulier
Relatie met	-
Publicatiedatum	1-7-2021
Geldig vanaf	4-7-2021
Geldig tot en met	4-7-2022
Bijlage(n)	Geen
Opmerking	Deze WI vervangt WI 2020/6

Inleiding

Met deze werkinstructie wordt duidelijkheid verschaft in welke gevallen een bepaalde arbeidsmarktaantekening aangetekend moet worden op de sticker 'Verblijfsaantekening Algemeen'. Deze sticker houdt verband met de aanvraag om verlening of verlenging van de verblijfsvergunning dan wel met de aanvraag om wijziging van de beperking waaronder de verblijfsvergunning eerder was verleend. Daarom zijn in deze instructie ook de arbeidsmarktaantekeningen opgenomen zoals die op de verblijfsdocumenten staan.

Allereerst worden de algemene beleidsregels weergegeven die bepalend zijn voor de vraag welke arbeidsmarktaantekening aangetekend moet worden op de sticker 'Verblijfsaantekening Algemeen'. Deze beleidsregels volgen uit de Wet arbeid vreemdelingen (Wav) en het Besluit uitvoering Wet arbeid vreemdelingen (BuWav). Vervolgens wordt per verblijfsdoel en proceduresoort hier nader invulling aan gegeven.

Toelichting gebruik kolom voor wijziging beperking:

de kolom voor wijziging beperking moet worden gelezen als een aanvraag wijziging beperking vanuit het verblijfsdoel zoals opgenomen in die rij. Dus bijvoorbeeld een houder van een verblijfsvergunning op grond van uitwisseling (zie bij B2, kolom 1) krijgt, wanneer deze een aanvraag om wijziging beperking indient (ongeacht wat het verblijfsdoel is) op de verblijfssticker de aantekening 'arbeid wel toegestaan. TWV vereist' (zie kolom 6).

Algemene beleidsregels:

Hoofregel is artikel 2 Wav: het is een werkgever verboden een vreemdeling in Nederland arbeid te laten verrichten zonder tewerkstellingsvergunning of zonder dat een vreemdeling in het bezit is van een gecombineerde vergunning voor verblijf en arbeid (GVVA).

Uitzonderingen op artikel 2 Wav:

- Artikel 3 Wav: voor sommige categorieën vreemdelingen is het verbod als bedoeld onder artikel 2 Wav niet van toepassing (bijvoorbeeld vreemdelingen die werken bij een volkenrechtelijke organisatie zoals de NAVO (zie bijlage II van de RuWav), die houder zijn van een verblijfsvergunning als zelfstandige voor zover deze vreemdeling arbeid verricht als zelfstandige of die werkzaamheden verrichten die

in het BuWav zijn vrijgesteld van de TWV-plicht (zoals de docent of onderzoeker, zie art. 1 lid 1 onder m van het BuWav).

- Artikel 4 Wav: het verbod als bedoeld onder artikel 2 Wav is niet van toepassing op een vreemdeling die een verblijfsvergunning heeft die, op grond van de Wav-regelgeving, voorzien is van de aantekening 'arbeid vrij'. Zo'n aantekening wordt afgegeven aan:
  1. de vreemdeling die een verblijfsvergunning heeft voor onbepaalde tijd regulier of asiel (artikel 4, tweede lid, aanhef en onder a, Wav);
  2. de vreemdeling die ononderbroken 5 jaar in het bezit is geweest van een voor het verrichten van arbeid geldige verblijfsvergunning (lees: een vvr waarmee de vreemdeling arbeid mag verrichten) en zijn hoofdverblijf niet heeft verplaatst (artikel 4, tweede lid, aanhef en onder b, Wav);
  3. een aangewezen categorie in het BuWav (artikel 4, tweede lid, aanhef en onder c, Wav):
    - a. vreemdelingen die rechtmatig verblijven bij een Nederlander, burger van de Unie, of een vreemdeling die vrij is op de Nederlandse arbeidsmarkt (artikel 2, aanhef en onder b, BuWav);
    - b. vreemdelingen die hebben beschikt over de aantekening 'arbeid vrij' als bedoeld in artikel 4 Wav', die is afgegeven op grond van het tweede lid van dat artikel en hun hoofdverblijf niet buiten Nederland hebben verplaatst (met uitzondering van gezinsleden van kennismigranten, gezinsleden van houders van een Europese blauwe kaart, gezinsleden van houders van een verblijfsvergunning voor overplaatsing binnen een onderneming, en vreemdelingen met een verblijfsvergunning 'zoekjaar hoogopgeleiden') (artikel 2, aanhef en onder d, BuWav);
    - c. vreemdelingen die 7 jaar werkzaam zijn geweest op een Nederlands zeeschip of op een mijnbouwinstallatie op het continentaal plat (artikel 2, aanhef en onder e, BuWav);
    - d. vreemdelingen die rechtmatig verblijven bij een vreemdeling die arbeid als kennismigrant verricht of houder is van een Europese blauwe kaart of een verblijfsvergunning heeft wegens overplaatsing binnen een onderneming (artikel 2, aanhef en onder a onderdelen 1 tot en met 3, BuWav);
    - e. vreemdelingen die een verblijfsvergunning hebben voor 'zoekjaar hoogopgeleiden' (artikel 2, aanhef en onder f, BuWav).
    - f. vreemdelingen die een verblijfsvergunning hebben onder de beperking 'tijdelijke humanitaire gronden' of 'humanitaire gronden', en hun gezinsleden (artikel 2, aanhef en onder g en h, BuWav).
    - g. vreemdelingen die een verblijfsvergunning hebben onder de beperking 'verblijf als economisch niet-actieve langdurig ingezetene of vermogende vreemdeling' (artikel 2, aanhef en onder i, BuWav).
    - h. vreemdelingen die een verblijfsvergunning hebben onder de beperking 'het afwachten van een verzoek op grond van artikel 17 van de Rijkswet op het Nederlandschap (artikel 2, aanhef en onder j, BuWav).
- In het BuWav zijn nadere regels gesteld met betrekking tot de uitvoering van de Wav.
- Het gezinslid krijgt in beginsel dezelfde arbeidsmarktaantekening als de persoon bij wie verblijf wordt beoogd. Indien de hoofdpersoon een verblijfsvergunning regulier heeft met de aantekening 'arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist', dan krijgt het gezinslid dezelfde arbeidsmarktaantekening (zie artikel 2 BuWav), tenzij dit anders is bepaald;
- Sommige verblijfsdoelen zijn in duur beperkt zoals lerend werken, seizoenarbeid, uitwisseling, waaronder ook au pair. Bij een aanvraag om verlenging, terwijl de maximale verblijfsduur is verlopen, geldt dat op de verblijfssticker moet worden opgenomen: 'arbeid niet toegestaan'.
- Uit artikel 2, aanhef en onder d, BuWav volgt: een vreemdeling die in het verleden heeft beschikt over een verblijfsvergunning met daarop de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan' als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wav, die is afgegeven op grond van het tweede lid van dat artikel en zijn hoofdverblijf niet heeft verplaatst, behoudt bij een verlenging van de geldigheidsduur of wijziging van de beperking de

arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan', indien hij aan de voorwaarden voor verlening van een vvr voldoet. Hier zit geen minimale tijdslimiet aan dat iemand de verblijfsvergunning moet hebben gehad.

Deze regel geldt niet voor gezinsleden van kennismigranten, gezinsleden van houders van een Europese blauwe kaart, gezinsleden van houders van een verblijfsvergunning 'overplaatsing binnen een onderneming' en voor vreemdelingen met een verblijfsvergunning zoekjaar hoogopgeleiden.

Ook kunnen familieleden van een houder met een verblijfsvergunning onder de beperking 'het zoeken naar en verrichten van arbeid al dan niet in loondienst' (zoekjaar hoogopgeleiden) en uitwisselingsjongeren (WHS/WHP) niet aan vrije arbeidsmarkttoegang toekomen omdat het hier tijdelijke verblijfsdoelen betreft die niet verlengbaar zijn. WHP/WHS-jongeren vallen niet onder artikel 2, onder d, van de BuWav. De werkzaamheden van WHP-jongeren zijn gedurende maximaal 1 jaar vrijgesteld van de TWV-plicht op grond van artikel 3, eerste lid, onder c, van de Wav, en niet op grond van artikel 4, eerste lid, van de Wav.

Voorbeeld 1: als een vreemdeling gedurende bijvoorbeeld 2 jaar een verblijfsvergunning voor verblijf bij een Nederlandse partner/echtgenoot heeft gehad en hierdoor een arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan' had op haar verblijfsdocument en zij vraagt wijziging aan na 2 jaar naar bijvoorbeeld studie, dan zal zij, indien zij voldoet aan de voorwaarden van de gevraagde vergunning, de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan' behouden.

Voorbeeld 2: een partner van een kennismigrant wil na 2 jaar gaan werken. Zolang de hoofdverblijfhouder kennismigrant is, kan zijn partner profiteren van een vrije arbeidsmarkttoegang. Is de hoofdverblijfhouder veranderd naar arbeid in loondienst, dan zal zijn partner een TWV nodig hebben.

- Als de vreemdeling in het bezit is van een verblijfsvergunning voor het verrichten van arbeid als zelfstandige (en hiermee het wezenlijk Nederlands belang is aangetoond) is voor die arbeid geen TWV vereist (voor andere arbeid als zelfstandige dan wel voor arbeid in loondienst wel).
- Een opdrachtgever die een vreemdeling arbeid als zelfstandige wil laten verrichten, moet een TWV aanvragen als:
  - de vreemdeling al een andere verblijfsvergunning heeft (anders dan arbeid als zelfstandige); en
  - de huidige arbeidsmarktaantekening stelt dat hij TWV-plichtig is.Als er voor werk als arbeid als zelfstandige geen directe opdrachtgever is, dan is er ook geen TWV-plicht. Een voorbeeld van een situatie waarin geen directe opdrachtgever is, is wanneer een vreemdeling zelf een app ontwikkelt. Wanneer de vreemdeling echter een app zou ontwikkelen in opdracht van Microsoft, dan is er wel sprake van opdrachtgeverschap.
- Als een aanvraag om verlenging of wijziging van de beperking tijdig wordt ingediend en de vreemdeling (heeft) beschikt over een verblijfsvergunning met de aantekening 'arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist' als bedoeld in artikel 4, eerste lid, van de Wav en die is afgegeven op grond van het tweede lid van dat artikel, dan krijgt de vreemdeling bij een vervolgpprocedure, in afwachting van de beslissing op de aanvraag, een VA-sticker met de aantekening 'arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist'. Zie artikel 1b, BuWav. Dit artikel heeft geen betrekking op vreemdelingen die voor het verrichten van arbeid in loondienst in het bezit moeten zijn van een TWV, een GVVA of aan wie het verrichten van arbeid niet is toegestaan. Hetzelfde geldt voor uitwisselingsjongeren (artikel 1j BuWav) en voor vreemdelingen die onder het zoekjaar hoogopgeleiden vallen.
- Indien een uit een derde land afkomstig familielid van een burger van de Unie in het bezit is geweest van een EU-document met de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist' als bedoeld in artikel 4, lid 1, Wav, en vervolgens een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd aanvraagt, dan wordt deze aanvraag gelijkgesteld met een aanvraag om wijziging beperking. De vreemdeling behoudt in dat geval in afwachting van de beslissing op de

aanvraag zijn arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist'. (artikel 1b, lid 1, BuWav).

- Als een aanvraag om verlenging of wijziging van de beperking wordt ingediend en de eerdere verblijfsvergunning is inmiddels 2 jaar verlopen (dus een niet tijdige verlenging), wordt de aanvraag gezien als een aanvraag om een vvr zonder mvv en wordt altijd de volgende arbeidsmarktaantekening afgegeven: "arbeid niet toegestaan".

B2 Uitwisseling

Uitgangspunten

- Het verbod als bedoeld in artikel 2, eerste lid, Wav is voor een periode van maximaal één jaar niet van toepassing op vreemdelingen die zijn toegelaten als au pair, of op grond van een uitwisselingsprogramma WHP/WHS en Europees vrijwilligerswerk dan wel op grond van een cultureel uitwisselingsprogramma. Zie artikel 1j van het Besluit uitvoering Wav. Arbeid is echter alleen onder specifieke voorwaarden toegestaan.
- Onder uitwisseling vallen au pairs en jongeren die op basis van een uitwisselingsprogramma WHP/WHS of Europees vrijwilligerswerk dan wel op grond van een cultureel uitwisselingsprogramma verblijf beogen in Nederland.
- Bij uitwisseling, met uitzondering van WHP/WHS, geldt dat sprake moet zijn van een erkend referent en een goedgekeurd uitwisselingsprogramma.
- Op grond van artikel 3.58 Vb wordt een vergunning in het kader van uitwisseling voor maximaal 1 jaar verleend en kan niet worden verlengd.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet-mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van uitwisseling naar ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
Uitwisseling (incl. Europees vrijwilligers werk)	Arbeid niet toegestaan.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.*	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan.	1) Arbeid niet toegestaan. ** 2) TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan. ***	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Uitwisseling WHP/WHS	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.**** "TWV niet vereist voor incidentele arbeid (WHP/WHS), andere arbeid niet toegestaan"	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.**** "TWV niet vereist voor incidentele arbeid (WHP/WHS), andere arbeid niet toegestaan" Arbeid niet toegestaan*****	TWV niet vereist voor incidentele arbeid in het kader van WHP/WHS, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.

* Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippellijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippellijntje 'TWV niet vereist voor specifieke arbeid (uitwisseling)'.

** Deze arbeidsmarktaantekening moet worden geplaatst wanneer de eerdere vergunning reeds voor de maximale termijn van 1 jaar is verleend.

*** Deze arbeidsmarktaantekening moet worden geplaatst wanneer de eerdere vergunning voor korter dan 1 jaar is verleend en de vreemdeling dezelfde werkzaamheden blijft verrichten bij dezelfde uitwisselingsorganisatie.

**** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippellijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippellijntje 'TWV niet vereist voor incidentele arbeid (WHP/WHS), andere arbeid niet toegestaan'.

***** Wanneer de vreemdeling een *andere* nationaliteit heeft dan Canadees, Australiër, Zuid-Koreaans, Japans, Hongkongs, Uruguayaans, Taiwanese of Nieuwzeelander dan geldt de arbeidsmarktaantekening 'arbeid niet toegestaan'.

B3 studie

Uitgangspunten

Het is op grond van de uitvoeringsregels behorende bij de Regeling uitvoering Wav 2014 (RuWav, onder paragraaf 33) studenten alleen toegestaan arbeid van bijkomende aard te verrichten van maximaal 16 uur per week, dan wel fulltime in uitsluitend de maanden juni, juli en augustus. Dit geldt ook voor de student die in het kader van inkomende mobiliteit voor studenten in Nederland verblijft. Hiervoor dient de werkgever een TWV voor de student aan te vragen. Een TWV wordt echter alleen verleend als de student in het bezit is van een verblijfsvergunning voor studie. Een TWV kan tevens worden verleend voor de student die in het kader van inkomende mobiliteit rechtmatig in Nederland verblijft en beschikt over een verblijfssticker in het paspoort waaruit dat blijkt, wanneer bij de aanvraag wordt aangetoond dat de betreffende persoon als student bij de desbetreffende onderwijsinstelling staat ingeschreven. De student mag, als hij in het bezit is van een verblijfsvergunning voor studie of een verblijfssticker in het paspoort in het kader van mobiliteit, daarnaast ook arbeid als zelfstandige verrichten zonder TWV (artikel 1f, lid 1, onder b, BuWav).

<i>Procedure</i>	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een) niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfs-document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van studie naar ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
Studie	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	TWV vereist voor arbeid van bijkomende aard, andere arbeid in loondienst niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist*. <i>"arbeid in loondienst van bijkomende aard"</i> .	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.
Studie mobiliteit richtlijn 2018/601/ EU	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	TWV vereist voor arbeid van bijkomende aard, andere arbeid in loondienst niet toegestaan.**	n.v.t.	n.v.t.

* 1. Vermeld op het stippellijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "Student";

2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippellijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippellijntje "Arbeid in loondienst van bijkomende aard".

** Deze arbeidsmarktaantekening moet worden geplaatst op de verblijfssticker die in het kader van inkomende mobiliteit aan de student wordt afgegeven.

B4 Arbeid tijdelijk

Uitgangspunten:

- In het algemeen geldt voor 'Lerend werken' de GVVA-procedure, tenzij het lerend werken betreft in het kader van een EU-actieprogramma. In dat geval is een TWV niet vereist (artikel 1, eerste lid, onder m, BuWav).
- In het kader van seizoenarbeid moet de vreemdeling/werkgever in het bezit zijn van een GVVA.
- De GVVA voor lerend werken wordt voor maximaal één jaar verleend.
- De GVVA voor seizoenarbeid wordt voor maximaal 24 weken verleend.
- De geldigheidsduur van de GVVA eindigt in overeenstemming met het advies van het UWV.
- Bij seizoenarbeid en lerend werken is gezinshereniging niet mogelijk (deze zijn niet opgenomen in de uitzonderingen genoemd in B7/2.2 Vc).
- Bij lerend werken en seizoenarbeid is verlenging niet toegestaan, tenzij de eerste vergunning voor verblijf en arbeid voor een kortere periode dan de maximale termijn is verleend.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e Aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet-mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfs-document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van lerend werken/ seizoen-arbeid naar ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
Lerend werken (GVVA)	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid toegestaan conform aanvullend document.	1) TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend. * 2) Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* 3) Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*
Lerend werken op grond van EU-actieprogramma	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Seizoenarbeid	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid toegestaan conform aanvullend document.	1) TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend. * 2) Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.* 3) Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*

- * 1. Vermeld op het stippellijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "GVVA";
2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippellijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippellijntje "arbeid toegestaan conform aanvullend document".

1) deze arbeidsmarktaantekening kan alleen worden geplaatst wanneer een vreemdeling zijn verlengingsaanvraag GVVA tijdig heeft ingediend en dezelfde werkzaamheden blijft verrichten bij dezelfde werkgever. De aanvraag is tijdig ingediend als deze is ontvangen voor afloop van de geldigheidsduur van de vorige GVVA dan wel -als de aanvraag later is ontvangen- als de termijnoverschrijding de vreemdeling niet kan worden toegerekend.

2) deze arbeidsmarktaantekening moet worden geplaatst als de vreemdeling andere werkzaamheden bij dezelfde werkgever gaat verrichten, en/of de werkzaamheden bij een andere werkgever gaat verrichten, of de verlengingsaanvraag voor dezelfde werkzaamheden bij dezelfde werkgever niet tijdig heeft ingediend.

3) deze arbeidsmarktaantekening moet worden geplaatst wanneer de eerdere vergunning reeds voor de maximale termijn is verleend.

B5 Arbeid regulier

Onder arbeid regulier vallen:

- Arbeid in loondienst;
- Intra-concern uitzendingen anders dan voor overplaatsing binnen een onderneming;
- Arbeid op een mijnbouwinstallatie op het continentaal plat en arbeid op een zeeschip;
- Arbeid op grond van een zetelovereenkomst;
- Grensoverschrijdende dienstverlening;
- Arbeid als niet-geprivilegieerd militair of niet-geprivilegieerd burgerpersoneel (NATO-JFCHQ en overige militairen).

Uitgangspunten:

- Op grond van artikel 2 Wav is het een werkgever verboden een vreemdeling in Nederland arbeid te laten verrichten zonder tewerkstellingsvergunning of zonder dat een vreemdeling in het bezit is van een GVVA.
- Als sprake is van een vrijstelling als bedoeld in artikelen 3 en 4 Wav, bijvoorbeeld voor specifieke arbeid, dan is niet de GVVA-procedure van toepassing maar de VVR-procedure AIL.
- Een vreemdeling, die een verblijfsvergunning voor arbeid in loondienst wil en 5 jaar in bezit is geweest van een voor arbeid geldige verblijfsvergunning, is vrij op de arbeidsmarkt. Hij moet wel voldoen aan de voorwaarden genoemd in artikel 16 Vw.
- Op grond van artikel 3.58 Vb is bij grensoverschrijdende dienstverlening verlenging na 2 jaar (zowel hoofdpersoon als gezinslid) niet mogelijk.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e Aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e Aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een) niet-mvv plichtige vreemdeling	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van arbeid naar een ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
GVVA	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid toegestaan conform aanvullend document.	1) TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend. * 2) Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Arbeid in loondienst (TWV niet vereist)	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Arbeid in loondienst (TWV vereist)	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Arbeid op een mijnbouwinstallatie op het continentaal	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.

platform en arbeid op een zeeschip				arbeid toegestaan mits TWV is verleend.		
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Intra-concern uitzendingen (anders dan overplaatsing binnen een onderneming)	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan conform aanvullend document.	1) TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.* 2) Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Grensoverschrijdende dienstverlening	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Arbeid op grond van Zetelovereenkomst	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Arbeid als essentieel startup personeel	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
NATO- JFCHQ	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t. (geprivilegieerd)	n.v.t.	n.v.t.
Gezinsleden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Overige militairen (3.40 Vb)	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid toegestaan mits TWV is verleend.	Arbeid wel toegestaan, TWV wel vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
EU/EER/Zwitserland Overige militairen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Zie B11	n.v.t.	n.v.t.

* 1. Vermeld op het stippellijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "GVVA";
2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippellijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippellijntje "Arbeid toegestaan conform aanvullend document".

** 1. Vermeld op het stippellijntje bij 'verblijf ogv.... zeeman' het woord "Zetelovereenkomst";
2. Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippellijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippellijntje "Specifieke arbeid toegestaan".

1) deze arbeidsmarktaantekening kan alleen worden geplaatst wanneer een vreemdeling zijn verlengingsaanvraag GVVA tijdig heeft ingediend en dezelfde werkzaamheden blijft verrichten bij dezelfde werkgever. De aanvraag is tijdig ingediend als deze is ontvangen voor afloop van de geldigheidsduur van de vorige GVVA dan wel -als de aanvraag later is ontvangen- als de termijnoverschrijding de vreemdeling niet kan worden toegerekend.

2) deze arbeidsmarktaantekening moet worden geplaatst als de vreemdeling andere werkzaamheden bij dezelfde werkgever gaat verrichten en/of de werkzaamheden bij een andere werkgever gaat verrichten of de verlengingsaanvraag voor dezelfde werkzaamheden bij dezelfde werkgever niet tijdig heeft ingediend.

B6 Kennis en Talent

Onder Kennis en Talent vallen:

- Het zoeken naar en verrichten van arbeid al dan niet in loondienst;
- Arbeid als kennismigrant;
- Onderzoek in de zin van richtlijn 2016/801/EU;
- Arbeid als zelfstandige en start-up;
- Houder van een Europese blauwe kaart in de zin van richtlijn 2009/50/EG;
- Overplaatsing binnen een onderneming (ICT-richtlijn).

Uitgangspunten:

- Op grond van artikel 1d BuWav is het houders van een vergunning onder de beperking 'arbeid als kennismigrant' toegestaan specifieke werkzaamheden als kennismigrant te verrichten. Voor overige arbeid in loondienst is een TWV wel vereist.
- Op grond van artikel 1i BuWav is het houders van een verblijfsvergunning van een Europese blauwe kaart toegestaan specifieke werkzaamheden als houder van de Europese blauwe kaart te verrichten. Voor overige arbeid in loondienst is wel een TWV vereist.
- Op grond van artikel 1n BuWav is het houders van een verblijfsvergunning wegens overplaatsing binnen een onderneming toegestaan specifieke werkzaamheden in het kader van de overplaatsing te verrichten. Voor overige arbeid is een TWV wel vereist.
- Vrijstelling van een TWV voor onderzoekers in de zin van richtlijn 2016/801/EU volgt uit artikel 1h BuWav.
- Vreemdelingen met een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd onder de beperking 'arbeid als kennismigrant', 'verblijf als houder van een Europese blauwe kaart', 'overplaatsing binnen een onderneming', onderzoek in het kader van richtlijn 2016/801/EU' en 'studie' krijgen een arbeidsmarktaantekening die hen in staat stelt om naast hun beperking waarvoor de verblijfsvergunning is verleend arbeid als zelfstandige te verrichten. Voor wetenschappelijk onderzoekers geldt dat ze geheel vrij zijn op de arbeidsmarkt zolang zij aan de voorwaarden van de verblijfsvergunning regulier blijven voldoen.
- Op grond van artikel 2 BuWav zijn gezinsleden van toegelaten kennismigranten, van houders van een Europese blauwe kaart en gezinsleden van houders van een verblijfsvergunning onder de beperking 'overplaatsing binnen een onderneming' vrij op de arbeidsmarkt.
- Familie- of gezinsleden van vreemdelingen die in het bezit zijn van een verblijfsvergunning onder de beperking 'arbeid als zelfstandige' die in Nederland alleen mogen werken als zelfstandige, mogen werken zonder in het bezit te zijn van een TWV of een GVVA.
- Een VVR zoekjaar hoogopgeleiden kan voor maximaal 1 jaar worden verleend en is niet verlengbaar.
- Bij indiening van de aanvraag tot wijziging beperking van de verblijfsvergunning van zoekjaar hoogopgeleiden naar 'arbeid als kennismigrant' kan de vreemdeling een verblijfsaantekening krijgen met daarop de volgende arbeidsmarktaantekening: 'Arbeid wel toegestaan, TWV vereist' + (handgeschreven/gestempeld): 'Kennismigrant en als zelfstandige'. Andere arbeid toegestaan met TWV', als aan alle hierna genoemde voorwaarden wordt voldaan:
  - er is een onderliggende geldige arbeidsovereenkomst die al is ingegaan; en
  - de werkgever is door de IND erkend als referent; en
  - de erkend referent verklaart dat de vreemdeling aan alle voorwaarden voldoet.

<i>Procedure</i>	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (inge- diend door een mvv- plichtige vreemdeling	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet-mvv plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfs- document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van kennis- migrant etc. naar ander verblijfsdoel
Arbeid als kennismigrant	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.* <i>"Kennismigrant en als zelfstandige. Andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.* <i>"Kennismigrant en als zelfstandige. Andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV" ^a</i>	Arbeid als kennismigrant en als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.* <i>"Kennismigrant en als zelfstandige. Andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Overplaatsing binnen onderneming	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.** <i>"Arbeid wegens ICT-richtlijn en arbeid als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.** <i>"Arbeid wegens ICT-richtlijn en arbeid als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV" ^a</i>	Arbeid wegens overplaatsing binnen een onderneming en arbeid als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.** <i>"Arbeid wegens ICT-richtlijn en arbeid als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Zoekjaar hoog- opgeleiden	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist. *** <i>"Zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.*** <i>"Zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist"</i>	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist. <i>"Zoekjaar hoogopgeleide n: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Houder van een Europese blauwe kaart	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.**** <i>"Houder van een Europese blauwe kaarten als zelfstandige, andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**** <i>"Houder van een Europese blauwe kaart en als zelfstandige, andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV" ^a</i>	Arbeid als houder van een Europese blauwe kaart en als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.**** <i>"Houder van een Europese blauwe kaart, andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Arbeid als zelfstandige / start-up	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.***** <i>"Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.***** <i>"Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.***** <i>"Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist. <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV"</i>
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.	Arbeid als zelfstandige toegestaan,	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.

	<i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>		<i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist	<i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	
Nederlands-Amerikaans Vriendschaps-verdrag/ Nederlands-Japans Vriendschaps-verdrag	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.***** <i>"Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.***** <i>"Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.***** <i>"Arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist. <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan zonder TWV"</i>
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist. <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist. <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist. <i>"Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV"</i>	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.
Onderzoeker richtlijn 2016/801/EU	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.***** <i>"Wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.***** <i>"Wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"^a</i>	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Onderzoeker richtlijn 2016/801/EU LTM	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.***** <i>"Wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"</i>	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.***** <i>"Wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV"^a</i>	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan. TWV vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Onderzoeker richtlijn 2016/801/EU KTM	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	n.v.t.	n.v.t.
Gezinsleden	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	n.v.t.	n.v.t.

* Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "kennismigrant en als zelfstandige. Andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV".

** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Arbeid wegens ICT-richtlijn en arbeid als zelfstandige toegestaan, andere arbeid toegestaan met TWV".

*** Als de vreemdeling:

- met een diploma of getuigschrift of een 'verklaring afronding studie', niet ouder dan drie jaar, aantoon dat hij/zij aan een Nederlandse instelling voor hoger onderwijs een bachelor- of mastergraad heeft behaald;
- met een diploma of getuigschrift, niet ouder dan drie jaar, aantoon dat hij/zij is gepromoveerd of afgestudeerd met een mastergraad aan een buitenlandse top 200-

- onderwijsinstelling én het diploma of getuigschrift door Nuffic is gewaardeerd (let op: een diploma of getuigschrift uit Vlaanderen hoeft niet door Nuffic te worden gewaardeerd); of
- op basis van INDiGO in de afgelopen drie jaar wetenschappelijk onderzoek heeft verricht (op basis van een verblijfsvergunning onder de beperking 'wetenschappelijk onderzoek in de zin van richtlijn 2005/71/EG', 'onderzoek in de zin van richtlijn (EU) 2016/801, of onder de beperking 'arbeid als kennismigrant');

Doe dan het volgende: Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Zoekjaar hoogopgeleiden: arbeid wel toegestaan. TWV niet vereist".

**** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Houder van een Europese blauwe kaart en als zelfstandige, andere arbeid in loondienst toegestaan met TWV".

***** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Arbeid als zelfstandige toegestaan, arbeid in loondienst alleen toegestaan met TWV".

***** Zet vóór de arbeidsmarktaantekening een * en een * aan het begin van het stippelijntje waar staat 'verblijf als familielid van een EU/EER/Zwitsers onderdaan'. Schrijf vervolgens op het stippelijntje "Wetenschappelijk onderzoeker, andere arbeid toegestaan met TWV".

^a Let op! Deze aantekening alleen afgeven als aan de werkgever reeds een kennisgeving is gestuurd dat de IND voornemens is een verblijfsdocument aan te maken. Anders niet de handgeschreven/gestempelde aantekeningen opnemen.

B7 Gezinsmigratie

Uitgangspunten:

- In een aantal gevallen is het afhankelijke gezinsleden toegestaan arbeid te verrichten. Dit is afhankelijk van de arbeidsmarktpositie van de hoofdpersoon.
- In de tabellen van de andere hoofdstukken staan ook de gezinsleden vermeld.
- Bij gezinshereniging of -vorming met een houder van een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd luidt de arbeidsmarktaantekening hetzelfde als van de hoofdpersoon.
- Gezinsleden van Nederlanders, houders van een verblijfsvergunning regulier voor onbepaalde tijd en houders van een verblijfsvergunning asiel behouden op grond van artikel 1b, lid 1, BuWav in afwachting van de beslissing op een aanvraag om verlenging of wijziging beperking hun arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij'.

Gezinshereniging/-vorming met: (status) hoofdpersoon	Aantekening sticker 1e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening sticker 1e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening sticker 1e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening op verblijfsdocument	Aantekening sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening sticker bij aanvraag wijziging beperking van gezinshereniging/-vorming naar ander verblijfsdoel
<ul style="list-style-type: none"> - Nederlander - Houder vvr onbep - Houder vva 	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, twv niet vereist	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.

B8 Humanitair tijdelijk

Onder humanitair tijdelijk vallen:

- Eergerelateerd en huiselijk geweld;
- Slachtoffers en getuige-aangevers van mensenhandel;
- Vreemdelingen die buiten hun schuld niet uit Nederland kunnen vertrekken;
- Remigratie op grond van artikel 8 van de Remigratiewet;
- AMV's;
- Verblijf in afwachting van een verzoek ex artikel 17 RWN;
- Verwesterde schoolgaande minderjarige vrouwen;
- Plaatsing in een pleeggezin of instelling in Nederland;
- Vreemdelingen die zich in de terminale fase van een ziekte bevinden;
- Minderjarige vreemdeling met een kinderbeschermingsmaatregel;
- Beschermd getuige in beschermingsprogramma van de Politie Landelijke Eenheid;
- Medische behandeling.

Uitgangspunten:

- Op grond van artikel 3.58 Vb wordt een verblijfsvergunning humanitair verleend voor een jaar en kan deze verlengd worden.
- Een uitzondering hierop geldt voor vreemdelingen die op grond van eergerelateerd en huiselijk geweld een verblijfsvergunning hebben of een verblijfsvergunning hebben op grond van beschermde getuige in een beschermingsprogramma van de Politie Landelijke Eenheid. Deze VVR's zijn niet verlengbaar.
- Een uitzondering geldt ook voor vreemdelingen die een VVR hebben op grond van artikel 8 Remigratiewet. De VVR wordt voor maximaal 6 maanden verleend en is niet verlengbaar, tenzij de vreemdeling bij de aanvraag om verlenging geen verwijt kan worden gemaakt dat nog niet beslist is.
- Een AMV wordt in het bezit gesteld van een VVR, zolang hij nog minderjarig is. Zie verder B9 Humanitair niet-tijdelijk.
- Op grond van B8 wordt de vreemdeling in het bezit gesteld van een VVR onder de beperking 'tijdelijke humanitaire gronden'.
- Een uitzondering geldt voor vreemdelingen die verblijf willen voor medische behandeling. In deze gevallen luidt de beperking 'medische behandeling'.

<i>procedure</i>	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR met MNV (TEV)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MNV (ingediend door een mnn- plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1 ^e aanvraag VVR zonder MNV (ingediend door een niet mnn- plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfs- document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van humanitair- tijdelijk naar een ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
Tijdelijke humanitaire gronden*	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Medische behandeling	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.
gezinsleden	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid niet toegestaan.

* Als de vreemdeling in het bezit wordt gesteld van een verblijfsvergunning in verband met remigratie, plaats op de sticker de aantekening 'in afwachting van remigratievoorzieningen'.

Opmerking: vrijgesteld van de TWV-plicht is op grond van artikel 1g, onder b, Buwav, de minderjarige vreemdeling die:

- houder is van een op grond van artikel 14, eerste lid, onderdeel e, van de Vw 2000 verleende verblijfsvergunning voor bepaalde tijd onder de beperking medische behandeling, en

- in Nederland een beroepsopleiding volgt bij een instelling als bedoeld in artikel 1.1.1, onder b, van de Wet educatie en beroepsonderwijs of een instelling die een beroepsopleiding verzorgt waarvan op grond van artikel 1.4.1. Wet educatie en beroepsonderwijs aan de met goed gevolg afgelegde examens of onderdelen van examens een diploma of certificaat is verbonden, en in het kader van die beroepsopleiding te werk wordt gesteld op grond van een beroepspraktijkvormingsovereenkomst als bedoeld in artikel 7.2.8. van de Wet educatie en beroepsonderwijs, dan wel in Nederland in het kader van een opleiding aan een hogeschool in de zin van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek te werk wordt gesteld op grond van een stageovereenkomst, gesloten tussen de hogeschool, de werkgever en hemzelf.

B9 Humanitair niet-tijdelijk

Onder humanitair niet-tijdelijk vallen vreemdelingen die:

- eerder in Nederland hebben verbleven en naar Nederland willen terugkeren;
- als kind of alleenstaande minderjarige vreemdeling langdurig in Nederland verblijven; of
- in Nederland verblijven op grond van een verblijfsvergunning en voortgezet verblijf wensen.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e Aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV/TEV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfs-document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van humanitair niet-tijdelijk naar ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
Niet-tijdelijke humanitaire gronden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.

B10 EU-recht en Internationale Verdragen

Uitgangspunten:

- Internationaal recht gaat boven nationaal recht. Richtlijn 2003/109 EG is van toepassing.
- Ten aanzien van de verblijfsdoelen waarbij een beroep wordt gedaan op het associatierecht tussen de EU en Turkije geldt dat de aantekening op de sticker het gevraagde verblijfsdoel volgt (bijvoorbeeld arbeid als zelfstandig ondernemer, arbeid in loondienst, niet-tijdelijk humanitair).
- Indien een uit een derde land afkomstig familielid van een burger van de Unie in het bezit is geweest van een EU-document met de arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist' als bedoeld in artikel 4, lid 1, Wav, en vervolgens een verblijfsvergunning regulier voor bepaalde tijd aanvraagt, dan wordt deze aanvraag gelijkgesteld met een aanvraag om wijziging beperking. De vreemdeling behoudt in dat geval in afwachting van de beslissing op de aanvraag zijn arbeidsmarktaantekening 'arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist' (artikel 1b, lid 1, BuWav).
- Een Turkse werknemer die gedurende 1 jaar onafgebroken legale arbeid op grond van een onomstreden verblijfsrecht heeft verricht bij dezelfde werkgever, komt in aanmerking voor voortzetting van zijn arbeid en daarmee van voortzetting van zijn recht van verblijf indien dezelfde werkgever nog werk voor hem heeft. Dit is op grond van artikel 6 lid 1 eerste streepje van Besluit nr. 1/80. In afwachting van de aanvraag voor voortgezette arbeid bij diezelfde werkgever heeft hij daarom geen VA-sticker nodig.
- Een Turkse werknemer die gedurende 3 jaar onafgebroken legale arbeid heeft verricht bij dezelfde werkgever, ontleent verblijfsrecht aan artikel 6 lid 1 derde streepje van Besluit nr. 1/80. Hij heeft dan vrije toegang tot iedere arbeid van zijn keuze en een daarmee samenhangend verblijfsrecht. Dat betekent dat hij in afwachting van de aanvraag al vrij is op de arbeidsmarkt en geen VA-sticker nodig heeft.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e Aanvraag VVR zonder MVV/TEV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfs-document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking
Verblijfsdoel						
Burgers van de Unie (aanvraag duurzaam verblijf)	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid wel toegestaan, TWV is niet vereist. <i>Sticker 'verblijfs-aantekening Gemeenschaps-onderdanen'</i>	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV is niet vereist.	n.v.t.
Gezinsleden, en niet zelf burger van de Unie/EER/Zwitserland (er bestaat geen twijfel aan familierechtelijke relatie met de gemeenschapsonderdaan)	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid wel toegestaan, TWV is niet vereist. <i>Sticker 'verblijfs-aantekening Gemeenschaps-onderdanen'</i>	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid toegestaan, TWV is niet vereist.	n.v.t.
Gezinsleden, en niet zelf burger van de Unie/EER/Zwitserland (er bestaat twijfel aan familierechtelijke relatie met de gemeenschapsonderdaan)	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid niet toegestaan. <i>Sticker 'verblijfs-aantekening algemeen'</i>	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	n.v.t.	n.v.t.
Associatieovereenkomst 1/80 na 1 jaar legale arbeid bij dezelfde werkgever; daarvoor TWV-vrij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist. (mits de vreemdeling bij dezelfde werkgever blijft werken).	n.v.t.	n.v.t.

Associatieovereenkomst 1/80 na 1 jaar legale arbeid bij dezelfde werkgever; daarvoor niet TWV-vrij	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	TWV niet vereist voor specifieke arbeid, andere arbeid toegestaan mits TWV is verleend. (mits de vreemdeling bij dezelfde werkgever blijft werken).	n.v.t.	n.v.t.
Associatieovereenkomst 1/80 na 3 jaar legale arbeid bij dezelfde werkgever	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	n.v.t.	n.v.t.
Gezinsleden Associatieovereenkomst	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist. (NB: In principe kan een gezinslid na 3 jaar legaal verblijf bij de hoofd- persoon de arbeidsmarkt- aantekening 'Arbeid vrij toegestaan. TWV niet vereist' krijgen. In de periode 0 tot 3 jaar is arbeidsmarkt- aantekening afhankelijk van de hoofd- persoon)	n.v.t.	n.v.t.

B11 Bijzonder verblijf

Uitgangspunten:

- Internationaal recht gaat boven nationaal recht. Richtlijn 2003/109 EG is van toepassing.
- Op grond van artikel 2, onder i, BuWav zijn vreemdelingen die aangemerkt kunnen worden als (economisch niet actieve) langdurige ingezetenen of vermogende vreemdeling vrijgesteld van het TWV vereiste.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet-mvv plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfs-document	Aantekening Sticker bij aanvraag verlenging	Aantekening Sticker bij aanvraag wijziging beperking van (gezinslid) economisch niet-actieve langdurig ingezetene/ buitenlands investeerder naar ander verblijfsdoel
Verblijfsdoel						
Economisch niet-actieve langdurig ingezetene	n.v.t.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Buitenlandse Investeerder	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.
Gezinsleden	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid wel toegestaan, TWV vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid wel toegestaan, TWV niet vereist.

B12 De verblijfsvergunning regulier onbepaalde tijd

Onderstaande heeft betrekking op de status van geprivilegieerden en aanvraag regulier onbepaalde tijd na 10 jaar geprivilegieerde status.

Uitgangspunten:

- Vreemdelingen die verblijfsrecht hebben op grond van de Vreemdelingenwet en een verblijfsvergunning aanvragen voor onbepaalde tijd, behouden in afwachting van hun aanvraagprocedure hun arbeidsmarktaantekening;
- Geprivilegieerden (vreemdelingen die in dienst zijn van een buitenlands diplomatieke of consulaire post of internationale organisatie) vallen niet onder het toepassingsbereik van de Vreemdelingenwet. De registratie en het uitgeven van geprivilegieerdendocumenten wordt verzorgd door de Protocollaire Basisadministratie van het Ministerie van Buitenlandse Zaken;
- (Ex-)geprivilegieerden kunnen na een aaneengesloten verblijf van 10 jaar of langer in Nederland in aanmerking komen voor een verblijfsvergunning van onbepaalde duur. Tijdens de aanvraagprocedure voor een verblijfsvergunning voor onbepaalde tijd wordt de aantekening 'arbeid niet toegestaan' toegekend;
- Het verkrijgen van een verblijfsvergunning kan het verlies betekenen van de geprivilegieerden status. Deze beoordeling wordt gedaan door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Procedure	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR met MVV (TEV)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een mvv-plichtige vreemdeling)	Aantekening Sticker 1^e aanvraag VVR zonder MVV (ingediend door een niet-mvv plichtige vreemdeling)	Aantekening op het verblijfsdocument	Aantekening Sticker bij aanvraag vervanging
Verblijfsdoel					
(Ex)-geprivilegieerde	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.
Gezinsleden	n.v.t.	n.v.t.	Arbeid niet toegestaan.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.	Arbeid vrij toegestaan, TWV niet vereist.

Werkinstructie SUA

Openbaar

Aan	Directeuren IND
cc DDMB	
Van	Hoofddirecteur IND
Nummer & Titel	WI 2021/16 Mensenhandel in asielzaken
Kenmerk (digijust)	3418179
Hoofdtak	Asiel
Relatie met	N.V.T.
Publicatiedatum	14-07-2021
Geldig vanaf	14-07-2021
Geldig tot en met	14-07-2022
Bijlage(n)	Geen

1. Inleiding

Mensenhandel is een ernstig delict en de IND draagt bij aan de aanpak daarvan. In het kader van deze aanpak dienen medewerkers van de IND alert te zijn op signalen van daders en slachtoffers van mensenhandel. De registratie van deze signalen helpt de opsporing van daders en criminele netwerken en biedt daarnaast mogelijkheden tot bescherming van slachtoffers.

Slachtofferschap van mensenhandel kan ook als asielmotief worden aangedragen. In dat verband hebben beslismedewerkers naast het signaleren ook een andere rol te vervullen, namelijk de beoordeling of dat motief grond is voor verlening van een verblijfsvergunning asiel. Bovendien is er sprake van een ambtshalve toets slachtofferschap mensenhandel in asielzaken.

Deze werkinstructie beoogt de hoor – en beslismedewerker handvatten te bieden bij het signaleren van mensenhandel. Tevens wordt uitgelegd hoe de medewerker deze signalen dient te verwerken. Daarnaast staan wij stil bij de weging van mensenhandelaspecten in een asielprocedure.

Deze werkinstructie wijzigt niet het bestaande beleid en past de toetsing van mensenhandel in asielzaken niet aan en heeft tot doel het bestaande kader overzichtelijk weer te geven.

Deze werkinstructie is openbaar.

2. Het signaleren van mensenhandel

2.1 Inleiding

IND-medewerkers hebben een taak bij het signaleren van mensenhandel in toelatingszaken.

Binnen het asielproces vervullen de medewerkers van de aanmeldbalie en hoor- en beslismedewerkers hierin een cruciale rol. Zij hebben immers direct contact met de vreemdeling en kunnen vaak als één van de eerste contactpersonen signalen onderkennen. De aandacht van de medewerker dient daarbij niet alleen uit te gaan naar vreemdelingen die reeds slachtoffer zijn geworden van mensenhandel, maar ook naar potentiële slachtoffers. Mensenhandelaren pogen immers regelmatig via de asielprocedure hun slachtoffers Nederland binnen te sluizen.

Deze paragraaf beschrijft wat mensenhandel is, hoe slachtofferschap mensenhandel 'herkend' kan worden en hoe de signalen verwerkt kunnen worden.

2.2 Wat is mensenhandel?

Mensenhandel en mensensmokkel gaan vaak hand in hand en worden daardoor vaak verward. Het zijn echter twee verschillende delicten.

Mensenhandel is het werven, vervoeren, overbrengen, opnemen of huisvesten van mensen, met gebruik van dwang (in brede zin) en met het doel die mensen uit te buiten. Dat hoeft niet grensoverschrijdend te gebeuren. De (beoogde) uitbuiting is de kern van mensenhandel. Het is daarmee een misdaad tegen de persoon.

Mensensmokkel is het helpen van mensen waardoor zij zich illegaal toegang tot of doorreis door een land kunnen verschaffen. Migranten kiezen en betalen hier doorgaans zelf voor. Mensensmokkel is dan ook een misdaad tegen de staat.

2.3 Wat zijn indicatoren van mensenhandel?

Het is soms lastig om aspecten van mensenhandel te ontdekken in het relaas van een vreemdeling. Er zijn echter wel indicatoren te noemen die erop kunnen duiden dat er sprake is van mensenhandel. Verklaringen omtrent uitbuiting spreken voor zich, maar ook uit het gedrag van een vreemdeling kunnen elementen worden gehaald die nader doorvragen op mogelijk slachtofferschap rechtvaardigen.

Het is vrijwel onmogelijk om een uitputtende lijst van indicatoren op te stellen, omdat gedrag vaak ook cultureel bepaald is. Om een beeld te krijgen van verschillende indicatoren kun je de site Wegwijzer Mensenhandel raadplegen.

2.4 Registreren van mensenhandelsignalen

Indien men signalen van mensenhandel oppikt tijdens de asielprocedure dienen deze geregistreerd te worden. Hoor- en beslismedewerkers kunnen zich in dat verband wenden tot de aanspreekpunten mensenhandel, welke op elke locatie aanwezig zijn.¹

De aanspreekpunten mensenhandel registreren vervolgens de signalen in INDiGO. De signalen worden vervolgens aan AVIM doorgeleid. AVIM maakt een eigen beoordeling van het signaal en indien daartoe aanleiding is zal de vreemdeling door AVIM worden uitgenodigd voor een intakegesprek. Tijdens het intakegesprek kan door AVIM bij de 'geringste indicatie' van mensenhandel de bedenktijd² in het kader van de Verblijfsregeling Mensenhandel worden aangeboden.

3. Het beoordelen van slachtofferschap mensenhandel in asielzaken

3.1 Inleiding

Deze paragraaf beschrijft eerst de bestaande Verblijfsregeling Mensenhandel en beschrijft vervolgens in hoeverre slachtofferschap mensenhandel gewogen wordt in de asielprocedure.

3.2 Verblijfsregeling Mensenhandel

De Verblijfsregeling Mensenhandel bestaat, kort gezegd, uit een mogelijkheid tot verblijf op tijdelijke en op niet-tijdelijke humanitaire gronden. De voorwaarden voor verlening van verblijf staan beschreven in 3.48 Vb jo. B8 en B9 Vc. Het gaat hier om *reguliere* verblijfsvergunningen, waarvan de aanvragen worden behandeld door de zogenaamde 'genderunits' van de directie Regulier Verblijf en Nederlanderschap. Deze aanvraagprocedures kunnen parallel lopen aan een asielprocedure.

Bedenktijd en tijdelijke humanitaire gronden (B8-zaken)

---

¹ Zie voor een actueel overzicht van de aanspreekpunten de IK-site Mensenhandel Asiel

² Zie voor uitleg inzake 'bedenktijd' en de Verblijfsregeling Mensenhandel paragraaf 3.2 van deze werkinstructie

Voor slachtoffers en getuige-aangevers van mensenhandel bestaat de mogelijkheid in aanmerking te komen voor een reguliere verblijfsvergunning op (tijdelijke) humanitaire gronden. De voorwaarden voor deze vergunning staan opgenomen in 3.48 Vb jo. B8/3 en B9/10, B9/12 en B9/13 Vc.

Kort gezegd, houdt de regeling in dat bij de 'geringste indicatie' van mensenhandel bedenktijd wordt aangeboden aan mogelijke slachtoffers van mensenhandel, die **onrechtmatig** in Nederland verblijven. Gedurende deze bedenktijd, welke maximaal 3 maanden duurt, kan het potentiële slachtoffer aangifte doen van mensenhandel. De aangifte wordt vervolgens door de politie (AVIM) aan de IND doorgezonden, welke ambtshalve als een aanvraag tot verlening van een verblijfsvergunning wordt aangemerkt. Behoudens contra-indicaties wordt de vergunning alsdan verleend voor de periode dat het strafrechtelijk en justitieel onderzoek loopt én de vreemdeling daaraan medewerking verleent.

Voor slachtoffers die niet kunnen meewerken aan het strafrechtelijk onderzoek zijn bijzondere regels opgenomen.³

Voor getuige-aangevers geldt de bedenktijd niet. Aan hen wordt een vergunning verleend op het moment van aangifte en indien er geen contra-indicaties zijn.

Voor Dublinclaimanten geldt dat verblijf alleen wordt toegestaan aan (potentiële) slachtoffers mensenhandel, waarvan door het OM is aangegeven dat het noodzakelijk is dat zij hier te lande verblijven in het kader van het strafrechtelijk onderzoek.

Verblijf op niet-tijdelijke gronden (B9-zaken)

Bij het instellen van vervolging of bij een langdurig strafproces (>3 jaar) komt het slachtoffer in aanmerking voor een verblijfsvergunning op niet-tijdelijke gronden.⁴

Bij een sepot of de constatering dat de vreemdeling niet langer medewerking verleent, vervalt de vergunning op tijdelijke gronden. In dat geval kan de vreemdeling een vergunning op niet-tijdelijke humanitaire gronden aanvragen. Veelal gaat het in die gevallen om bijzondere individuele omstandigheden, welke verband houden met mensenhandel en op basis waarvan geen terugkeer naar het land van herkomst kan worden gevergd.⁵

3.3 Inhoudelijk betrekken van slachtofferschap mensenhandel in asielzaken

Een aantal situaties wordt hier benoemd. Het gaat hier om een vreemdeling die een asielaanvraag heeft ingediend en:

- 1- ...reeds verblijf heeft uit hoofde van de Verblijfsregeling Mensenhandel; of
- 2- ...een verblijfsprocedure heeft lopen in het kader van de Verblijfsregeling Mensenhandel; of
- 3- ...in bezit is geweest van een verblijfsvergunning in het kader van de Verblijfsregeling Mensenhandel, welke is ingetrokken; of
- 4- ...geen verblijf heeft uit hoofde van de Verblijfsregeling Mensenhandel en evenmin een andere verblijfsprocedure heeft lopen.

Op de eerste plaats is het belangrijk op te merken dat het niet verlenen van verblijf op tijdelijke gronden (B8-zaken) of het intrekken van een dergelijke verblijfsvergunning niets zegt over de geloofwaardigheid van het mensenhandelrelaas. In die zaken staat namelijk de medewerking aan de strafzaak centraal en wordt er door de IND geen oordeel gegeven over de geloofwaardigheid van het mensenhandelrelaas. Binnen de asielzaak zal hier derhalve altijd een zelfstandig oordeel over moeten worden gegeven.

Ad 1 en 2

De situatie, waarin de vreemdeling reeds in het bezit is van een verblijfsvergunning in het kader van de Verblijfsregeling Mensenhandel of een procedure daartoe heeft lopen, leidt niet

---

³ Zie B8/3.1 Vc

⁴ Zie B9/10, B9/12 en B9/13 Vc

⁵ Zie B9/12 Vc

direct tot afwijzing van de verblijfsvergunning asiel. De asielaanvraag zal in behandeling worden genomen. Zie verder onder 3 en 4.

Ad 3 en 4

In het geval dat men een aanvraag heeft ingediend voor verblijf op niet-tijdelijke gronden (B9-zaken), welke is afgewezen óf reeds in het bezit is geweest van een dergelijke verblijfsvergunning⁶, welke is ingetrokken, dienen de omstandigheden van die afwijzing/intrekking betrokken te worden bij de beoordeling van de geloofwaardigheid van het mensenhandelrelaas. Kijk daarbij naar de reden van de afwijzing/intrekking en of er reeds een oordeel is gegeven over de geloofwaardigheid van het mensenhandelrelaas. Eventueel kan in die zaken voor nadere toelichting ook contact worden opgenomen met de beslisser.

Slachtoffers mensenhandel kunnen worden gezien als kwetsbare personen. Bijzondere procedurele waarborgen kunnen derhalve toepasbaar zijn in asielzaken met (vermeende) slachtoffers mensenhandel.⁷

Indien het mensenhandelrelaas geloofwaardig wordt bevonden, komt men tot een inhoudelijke afweging van het relaas tegen de verleningsgronden.

Vluchtelingschap

In theorie zou het kunnen zijn dat slachtofferschap mensenhandel leidt tot vluchtelingschap. Daarvoor is het noodzakelijk dat de uitbuiting als daad van vervolging kan worden beschouwd en dat deze verband houdt met het ras, de nationaliteit, de godsdienst of politieke overtuiging van de vreemdeling⁸. Belangrijk om op te merken is dat slachtoffers mensenhandel in principe niet worden gezien als een 'sociale groep' in de zin van het Vluchtelingenverdrag.

Mensenhandel is vaak een grensoverschrijdend fenomeen. Hoewel de uitbuitingshandelingen allemaal kunnen plaatsvinden binnen de grenzen van één land, kunnen ze ook grensoverschrijdend gebeuren, waarbij de werving van het slachtoffer plaatsvindt in het ene land en het opnemen en uitbuiten in een ander land. Bij de toetsing aan vluchtelingschap is het van belang dat getoetst wordt aan de situatie in het land van herkomst: heeft de vreemdeling in zijn/haar land van herkomst te vrezen voor vervolging?

Subsidiaire bescherming

Slachtoffers mensenhandel kunnen in aanmerking komen voor subsidiaire bescherming. In dat geval moet er sprake zijn van een reëel risico op ernstige schade bij terugkeer naar het land van herkomst en het ontbreken van toegang tot voldoende bescherming⁹. Denk bijvoorbeeld aan in het land van herkomst actieve criminele netwerken van uitbuiters, waartegen de autoriteiten geen bescherming kunnen bieden.

3.4 Ambtshalve toets

Conform artikel 3.6a Vb vindt er een ambtshalve toets plaats bij die aanvragen die niet conform art. 30, 30a en 30c Vw zijn afgedaan. Bij de ambtshalve toets wordt gezien of de vreemdeling in aanmerking dient te komen voor een verblijfsvergunning in het kader van de Verblijfsregeling Mensenhandel.

---

⁶ Het gaat hier om de niet-tijdelijke verblijfsvergunning welke krachtens de regeling ex B9/10 Vc of B9/12 Vc is verleend. Zie ook paragraaf 3.2 van deze instructie. Bij deze procedures wordt vaak een oordeel gegeven over de aannemelijkheid van het mensenhandelrelaas.

⁷ Zie voor meer informatie WI 2015/8 (openbaar)

⁸ Zie ook artt. 3.36 en 3.37 Voorschrift Vreemdelingen (Vv)

⁹ Zie C2/3.3 Vreemdelingencirculaire voor meer uitleg over de subsidiaire bescherming ex artikel 29, eerste lid, onder b, Vw.

Deze toets strekt niet verder dan de beoordeling of er op dat moment een aangifte mensenhandel is ingediend, waarop nog geen besluit is gevolgd van de IND. Deze situatie komt echter vrijwel niet voor. Mocht deze situatie wel aan de hand zijn, dan zal er, behoudens contra-indicaties, een tijdelijke verblijfsvergunning regulier op humanitaire gronden worden verleend.